University of Mysore

Oriental Research Institute Publications
KANNADA SERIES No. 21/28

GENERAL EDITOR
H. R. RANGASWAMY IYENGAR, M.A.
Superintendent, Oriental Research Institute, Mysore

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಮಹಾಕವಿ ವಿರಚಿತ

ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಹಾಭಾರತ

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಪುಟ

ದ್ರೋಣಪರ್ವ

THE

KARNĀTAKA MAHĀBHĀRATA

BY

KUMĀRAVYĀSA

Vol. VIII

DROṆA PARVA

EDITED BY

KANNADA MAHABHARATA EDITORIAL COMMITTEE

ASSISTED BY

N. ANANTARANGACHAR, M.A., B.T.

REVISED FOR RE-PRINT BY

H. R. RANGASWAMY IYENGAR, M.A.

MYSORE:
[PRIN]TED BY THE SENIOR ASST. DIRECTOR AT THE GOVT. BRANCH PRESS
1951

Price: Rs. 2-12-0

University of Mysore

Oriental Research Institute Publications
KANNADA SERIES No. 21/28

GENERAL EDITOR
H. R. RANGASWAMY IYENGAR, M.A.
Superintendent, Oriental Research Institute, Mysore

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಮಹಾಕವಿ ವಿರಚಿತ

ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಹಾಭಾರತ

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಪುಟ

ದ್ರೋಣಪರ್ವ

THE

KARNĀTAKA MAHĀBHĀRATA

BY

KUMĀRAVYĀSA

Vol. VIII

DROṆA PARVA

EDITED BY
THE KANNADA MAHABHARATA EDITORIAL COMMITTEE

ASSISTED BY
N. ANANTARANGACHAR, M.A., B.T.

REVISED FOR RE-PRINT BY
H. R. RANGASWAMY IYENGAR, M.A.

MYSORE:
PRINTED BY THE SENIOR ASST. DIRECTOR AT THE GOVT. BRANCH PRESS
1951

ಮುನ್ನುಡಿ

ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಗಾರದಿಂದ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಕಟವಾದ ಭೀಷ್ಮ ಪರ್ವದಂತೆಯೇ ಈ ದ್ರೋಣಪರ್ವವೂ ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಗಾರದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಭಾರತದ ಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣುವ ಸದಸ್ಯರನ್ನುಳ್ಳ ಸಂಪಾದಕಮಂಡಲಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಶೋಧಿತವಾಗಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದೆ :—

ಸಂಪಾದಕಮಂಡಲಿಯ ಸದಸ್ಯರು.—

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ ಎಂ.ಎ., ಬಿ.ಎಲ್.
,, ಟಿ. ಎಸ್. ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯ, ಎಂ.ಎ.
,, ಡಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ, ಎಂ.ಎ.
,, ಟಿ. ಎನ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ, ಎಂ.ಎ.

ಈ ಪರ್ವವನ್ನು ಒಂಬತ್ತು ಕೈಬರಹದ ಪ್ರತಿಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ತಿದ್ದಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ (ಚ.ತ.ನ.ಪ.ಬ.) ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದುವು ಕೋಶಾಗಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕುವು. (ಚ) ಎಂಬುದು ಅಳಿಲುಘಟ್ಟದ ಶ್ಯಾನು ಭೋಗರು ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರತಿ. (ತ.) ಎಂಬುದು ಶಾಸನದ ಇಲಾಖೆಯ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ರಾಮರಾಯರು, ಬಿ. ಎ., ಅವರ ಮೂಲಕ ಗೌಜುಗ್ರಾಮದ ಬ್ರ॥ ಶ್ರೀ॥ ಗಣೇಶಭಟ್ಟರಿಂದ ಬಂದ ಪ್ರತಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶುದ್ಧವಾಗಿದೆ. (ನ.) ಎಂಬುದು ಮಹಾರಾಜರವರ ಕಾಲೇಜಿನ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರತಿ. (ಪ.) ಮತ್ತು (ಬ.) ಎಂಬುವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಗಾರದ ೧೬–೮–೧೦ ಮತ್ತು ೧೮–೧–೨೦ ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಪ್ರತಿಗಳು. ಇವೆರಡೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಪ್ರತಿಗಳಂತೆ ತೋರುತ್ತವೆ.

ಕೋಶಾಗಾರದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ :—

ಕ. ಇದು ಕೈಬರಹದ ಕೆ. ೨೦೫ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಪ್ರತಿ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೫೪ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯಾದುದು. ಇದುವರೆಗೆ ನಮಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಮಹಾಭಾರತದ ಕೈಬರಹದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇದರ ಪಾಠವನ್ನೇ ಮೂಲ ಪಾಠವನ್ನಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ.

ಗ. ಇದು ಕೆ. ೭೦ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಪ್ರತಿ. ಶಾ. ಶ. ೧೭೬೩ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯಾದುದು.

ಙ. ಇದು ಕೆ. ೨೫೧ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಪ್ರತಿ.

ಡ. ಇದು ಕೆ. ೧೬೩ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಪ್ರತಿ. ಪಾಠವು ಶುದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಭೀಷ್ಮಪರ್ವದಂತೆಯೇ ಈ ಪರ್ವವನ್ನು ಶೋಧನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುವ ಪದ್ಯಗಳನ್ನೇ ಮೂಲಪಾಠವನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದೊರೆಯುವ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದುವುಗಳನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಪುಟದಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಪದ್ಯಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿಯೂ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಪಾಠಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡಿದ ಮಹನೀಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಗಾರವು ಋಣಿಯಾಗಿದೆ.

ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣ.

ಈ ಗ್ರಂಥವು ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಇದರ ಮೊದಲನೆಯ ಮುದ್ರಣದ ಪ್ರತಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಇದನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಎರಡನೆಯ ಆವೃತ್ತಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸಿದೆ.

ಎಚ್. ಆರ್. ರಂಗಸ್ವಾಮ್ಯಯ್ಯಂಗಾರ್ಯ,
ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯಾ ಸಂಶೋಧನಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು.

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಕನ್ನಡ ಮಹಾಭಾರತ

ದ್ರೋಣಪರ್ವ

ಒಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ ॥ ರಾಯ ಕಟಕ ಪಿತಾಮಹನ ತಱು
ವಾಯಲಭಿಷೇಕವನು ಕೌರವ
ರಾಯ ಮಾಡಿಸಿ ಪತಿಕರಿಸಿದನು ಕುಂಭಸಂಭವನ ॥

ಸೋಲಿಸಿತೆ ಕರ್ಣಾಮೃತದ ಮಳೆ
ಗಾಲ ನಿನ್ನಯ ಕಿವಿಗಳನು ನೆಱೆ
ಕೇಳಿದೈ ಕೌರವನ ಕದನದ ಬಾಲಕೇಳಿಗಳ ।
ಹೇಳುವುದು ತಾನೇನು ಕೆಂಗಱಿ
ಗೋಲಮಂಚದ ಮಹಿಮನಿರವನು
ಮೇಲುಪೋಗಿನ ಕಥೆಯನವಧಾನದಲಿ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೧

ಬತ್ತಿತಂಬುಧಿ ನಿನ್ನ ಮಗ ಹೊಗು
ವತ್ತ ಕಾದುದು ನೆಲನು ನೃಪ ತಲೆ
ಗುತ್ತಿ ಹೊಗಲೊಳಕೊಳ್ಳದಂಬರವೇನನುಸುರುವೆನು ।
ಮೃತ್ಯು ನಿನಗೊಲಿದಿಹಳು ಬಳಿಕಿ
ನ್ನುತ್ತರೋತ್ತರವೆಲ್ಲಿಯದು ನೆಱೆ
ಚಿತ್ತವಿಸುವುದು ಜೀಯ ದ್ರೋಣಂಗಾಯ್ತು[1]ಹಱು[1]ವೆಂದ ॥ ೨

ಐದು ದಿವಸದೊಳಹಿತಬಲವನು
ಹೊಯ್ದು ಹೊಡೆಕುಟ್ಟಾಡಿ ರಿಪುಗಳೊ
ಳೈದೆ ದೊರೆಗಳನಿಱಿದು ಮೆಱೆದನು ಭುಜಮಹೋನ್ನತಿಯ ।
ಕೈದುಕಾಱರ ಗುರು ಛಡಾಳಿಸಿ
ಮೈದೆಗೆದು ನಿರ್ಜರರ ನಗರಿಗೆ
ಹಾಯ್ದನೆನಲುರಿ ಜಠರದಲಿ ಮೋಹರಿಸಿತವನಿಪನ ॥ ೩

---

[1] ಹಱು (ಗ.ಚ.ತ).

ಶಿವಶಿವಾ ಭೀಷ್ಮಾವಸಾನ
ಶ್ರವಣ ವಿಷವಿದೆ ಮತ್ತೆ ಕಳಶೋ
ದ್ಭವನ ದೇಹವ್ಯಥೆಯ ಕೇಳ್ದೆನೆ ಪೂತು ವಿಧಿಯೆನುತ।
ಅವನಿಪತಿ ದುಗುಡದಲಿ ಮೋಱೆಯ
ಲವುಚಿದನು ಕರತಳವ ಚಿತ್ತದ
ಬವಣಿಗೆಯ ಭಾರಣೆಯ ಕಡುಶೋಕದಲಿ ಮೈಮಱೆದ ॥ ೪

ಶೋಕವೇತಕೆ ಜೀಯ ನೀನವಿ
ವೇಕಿತನದಲಿ ಮಗನ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ
ಸಾಕಿ ಕಲಿಸಿದೆ ಕುಟಿಲತನವನು [1]ಕುಹಕ[1]ವಿದ್ಯೆಗಳ।
ಆಕೆವಾಳರು ಹೊಱಗೆಯುಳ್ಳ ವಿ
ವೇಕಿಗಳು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲರು
ಸಾಕಿದೇತಕೆ ಸೈರಿಸೆಂದನು ಸಂಜಯನು ನೃಪನ ॥ ೫

ಆರು ಕುಹಕಿಗಳಾರು ದುರ್ಜನ
ರಾರು ಖುಲ್ಲರು ನೀತಿಬಾಹಿರ
ರಾರು ದುರ್ಬಲದವರು ನಿನ್ನರಮನೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು।
ಆರು ಹಿತವರು ನೀತಿಕೋವಿದ
ರಾರು ಸುಜನರು ಬಹುಪರಾಕ್ರಮ
ರಾರವರ ಹೊಱ[2]ಬೀಸಿ[2]ಕಾಬುದು ನಿನ್ನ ಮತವೆಂದ ॥ ೬

ಹಱಿದುದೈ ಕುರುಸೇನೆ ಬತ್ತಿದ
ಕೆಱೆಯೊಳಗೆ ಬಲೆಯೇಕೆ [illegible]ಗೆ ಹೊ
ಕ್ಕಱಿವರಿನ್ನಾರಡ್ಡಬೀಳ್ವರು ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ।
ಬಱಿದೆ ಮನ ನೋಯದಿರು ಸಾಕೆ
ಚ್ಚಱುವುದೆನೆ ತನ್ನೊಳಗೆ ಹದುಳಿಸಿ
ಸಱಿಹೃದಯನೀ ಮಾತನೆಂದನು ಮತ್ತೆ ಸಂಜಯಗೆ ॥ ೭

ಘಾಸಿಯಾದೆನು ಮಗನ ಮೇಲಿ
ನ್ನಾಸೆ ಬೀತುದು ಬೆಂದ ಹುಣ್ಣಲ
ಸಾಸಿವೆಯ ಬಳಿಯದಿರು ಸಂಜಯ ನಿನಗೆ ದಯವಿಲ್ಲ।

---

[1] ಖುಲ್ಲ (ಪ). [2] ಗಿಕ್ಕಿ (ಬ).

ಏಸು ಬಲುಹುಂಟಾದರೆಯು ಹಗೆ
ವಾಸುದೇವನ ಹರಿಬವೆಂದಾ
ನೇಸನೊರಲಿದೆನೇನಮಾಡುವೆನೆಂದನಂಧನೃಪ ॥ ೮

ಬೇಡ ಮಗನೇ ಪಾಂಡುಸುತರಲಿ
ಮಾಡು ಸಂಧಿಯನಸುರರಿಪುವಿನ
ಕೂಡೆ ವಿಗ್ರಹವೊಳ್ಳಿತೇ ಹಗೆ ಹೊಲ್ಲ ದೈವದಲಿ ।
ಪಾಡು ತಪ್ಪಿದ ಬಳಿಕ ವಿನಯವ
ಮಾಡಿ ಮೆಱೆವುದು ಬಂಧು ವರ್ಗದ
ಕೂಡೆ ವಾಸಿಗಳೇತಕೆನ್ನೆನೆ ನಿನ್ನ ಮನವಱಿಯೆ ॥ ೯

ಹೋಗಲಿನ್ನಾ ಮಾತು ಖೂಳರು
ತಾಗಿ ಬಾಗರು ಸುಕೃತದುಷ್ಕೃತ
ಭೋಗವದು ಮಾಡಿದರಿಗಪ್ಪುದು ಖೇದ ನಮಗೇಕೆ ।
ಈಗಲೀ ಕದನದಲಿ ವಜ್ರಕೆ
ಬೇಗಡೆಯ ಮಾಡಿದನದಾವನು
ತಾಗಿ ದ್ರೋಣನ ಮುಱಿದ ಪರಿಯನು ರಚಿಸಿ ಹೇಳೆಂದ ॥ ೧೦

ಚಿತ್ತವಿಸು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಮಲಗಿದ
ಮುತ್ತಯನ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಕೌರವ
ರಿತ್ತ ಸರಿದರು ಪಾಂಡುನಂದನರತ್ತ ತಿರುಗಿದರು ।
ಹೊತ್ತ ಮೋನದ ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯದ
ಕೆತ್ತ ಬಾಯ್ಗಳ ಪಾಠಕರ ಕೈ
ಹತ್ತುಗೆಯ ಮೋಱೆಯ ಮಹೀಪತಿ ಹೊಕ್ಕನರಮನೆಯ ॥ ೧೧

ಗಾಹು ಕೊಳ್ಳದ ಭೀಮ ಪಾರ್ಥರ
ಸಾಹಸವನೆಣಿಸುತ ಕಠಾರಿಯ
ಮೋಹಳದ ಮೇಲಿಟ್ಟ ಗಲ್ಲದ ಮಕುಟದೊಲಹುಗಳ ।
ಊಹೆದೆಗಹಿನ ಕಂಬನಿಯ ತನಿ
ಮೋಹರದ ಘನ ಶೋಕವಹ್ನಿಯ
ಮೇಹುಗಾಡಿನ ಮನದ ಕೌರವನಿತ್ತನೋಲಗವ ॥ ೧೨

ಗುರುತನುಜ ವೃಷಸೇನ ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರ ಕಳಿಂಗ ವಿಕರ್ಣ ದುಸ್ಸಹ
ದುರುಳ ಶಕುನಿ ಸುಕೇತು ಭೂರಿಶ್ರವ ಜಯದ್ರಥರು ।
ವರ ಸುಲೋಚನ ವಿಂಧ್ಯ ಯವನೇ
ಶ್ವರರು ಕೃಪ ಕೃತವರ್ಮ ಭಗದ
ತ್ತರು ಮಹಾಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದರು ರಾಯನೋಲಗಕೆ ॥ ೧೩

ತೊಡರ ಝಣಝಣ ರವದ ಹೆಗಲಲಿ
ಜಡಿವ ಹಿರಿಯುಬ್ಬಣದ ಹೆಚ್ಚಿದ
ಮುಡುಹುಗಳ ಮಿಗೆ ಹೊಳೆವ ಹೀರಾವಳಿಯ[1]ಕೊರಳು[1]ಗಳ ।
ಕಡುಮನದ ಕಲಿ ರಾಜಪುತ್ರರ
ನಡುವೆ ಮೈಪರಿಮಳದಿ ದೆಸೆ ಕಂ
ಪಿಡಲು ಭಾರವಣೆಯಲಿ ಬಂದನು ಕರ್ಣನೋಲಗಕೆ ॥ ೧೪

ಇತ್ತ ಬಾರೈ ಕರ್ಣ ಕುರುಕುಲ
ಮತ್ತವಾರಣ ಕುಳ್ಳಿರೈ ಬಾ
ಯಿತ್ತ ಬಾ ತನ್ನಾಣೆಯೆನುತವೆ ಸೆಱಗ ಹಿಡಿದೆಳೆದು ।
ಹತ್ತಿರಾತನ ನಿಲಿಸಿ ಬಟ್ಟಲ
ಲಿತ್ತು ವೀಳೆಯವನು ಸುಯೋಧನ
ಕೆತ್ತುಕೊಂಡಿರೆ ನುಡಿಸಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣನವನಿಪನ ॥ ೧೫

ಜೀಯ ದುಗುಡವಿದೇಕೆ ಬಿಡು ಗಾಂ
ಗೇಯನಳುಕಿದರೇನು [illegible]ಣಿಯ
ಬೀಯದಲಿ ಬಡವಹುದೆ ಕನಕಾಚಲ ನಿಧಾನಿಸಲು ।
ರಾಯ ಜಗಜಟ್ಟಿಗಳು ರಣದೊಳ
ಜೇಯರಿದೆ ಪರಿವಾರವನು ನಿ
ರ್ದಾಯದಲಿ ದಣಿಸುವೆನು ರಿಪುಗಳ ಸಿರಿಯ ಸೂಱೆಯಲಿ ॥ ೧೬

ಕರ್ಣ ಕರ್ಣಕಠೋರ ಸಾಹಸ
ನಿರ್ಣಯಿಸು ಪರಸೈನ್ಯ ಸುಭಟಮ
ಹಾರ್ಣವಕೆ ಬಿಡು ನಿನ್ನ ವಿಕ್ರಮಬಾಡಬಾನಳನ ।

---

[1] ಪದಕ (ಗ.ಚ.ಪ).

ಪೂರ್ಣಕಾಮನು ನೀನು ಕುರುಬಲ
ಕರ್ಣಧಾರನು ನೀನು ವಿಶ್ವವಿ
ಕರ್ಣ ನೀನೇ ರಕ್ಷಿಸೆಂದುದು ನಿಖಿಳ ಪರಿವಾರ ‖ ೧೭

ಕಾದುವೆನು ರಿಪುಭಟರ ಜೀವವ
ಸೇದುವೆನು ಸಮರಂಗಭೂಮಿಯ
ನಾದುವೆನು ನೆಣಗೊಬ್ಬಿನಹಿತರ ಗೋಣ ರಕುತದಲಿ ।
ಹೋದ ದಿವಸಂಗಳಲಿ ಕಾಳೆಗ
ಮಾದುದಂದಿನ ಭೀಷ್ಮರೊಡನೆ ವಿ
ವಾದಕಾರಣ ಬೇಡಿಕೊಳಬೇಹುದು ನದೀಸುತನ ‖ ೧೮

ಎಂದು ನೃಪತಿಯ ಬೀಳುಕೊಂಡಿನ
ನಂದನನು ಬೊಂಬಾಳ ದೀಪದ
ಸಂದಣಿಗಳಲಿ ಸೆಳೆದ[1]ಡಾಯ್ದದ[1] ಭಟರ [2]ಮುತ್ತಿಗೆಯ[2] ।
ಮಂದೆ ಪಾಯವಧಾರು ರಿಪುನೃಪ
ಬಂದಿಕಾಱವಧಾರು ಧಿರುಪಯ
ವೆಂದು ಕಳಕಳ ಗಜಬಿಜಿ ಮಿಗೆ ಕುರು ಭೂಮಿಗೈತಂದ ‖ ೧೯

ಹಾಯಿದವು ನರಿ ನಾಯಿಗಳು ಕಱ
ವಾಯಲೆಳಲುವ ಕರುಳಿನಲಿ ಬಸಿ
ವಾಯ ರಕುತದಲೋಡಿದವು ರಣ ಭೂತ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ।
ಆಯುಧದ ಹರಹುಗಳ ತಲೆಗಳ
[3]ಡೋಯಿಗೆಯ[3] ಕಡಿ ಖಂಡಮಯದ ಮ
ಹಾಯತದ ರಣದೊಳಗೆ ಬಂದನು ಭೀಷ್ಮನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ‖ * ೨೦

---

[1] ಡಾಯುಧ (ಕ.ಗ.ಚ). [2] ಮುಂಗುಡಿಯ (ಕ.ಟ.ತ.ದ.ಪ). [3] ದೋಯಿಗಳ (ದ). * ಈ ಕೆಳಗಿರುವ ಪದ್ಯವು (ಟ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ೨೦ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ ಇದೆ:—

ಬರುತ ಕಂಡನು ಭೀಷ್ಮನಿರವನು
ಮರಣವದು ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯೆಂದಿರೆ
ಧುರಕೆ ತಲೆಗೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿತೆ ವಿಧಿ ಸಮರ್ಥನಲ ।
ವರವು ಬಾಹಿರವಹುದು ದೈವದ
ಕರುಣ ತಪ್ಪಿದ ಬಳಿಕ ಜನನವೆ
ಮರಣ ನಿಶ್ಚಯವೆನುತ ಭೀಷ್ಮನ ಕಂಡನಾ ಕರ್ಣ ‖

ಸರಳ ಮಂಚವ ಹೊದ್ದಿ ಭೀಷ್ಮನ
ಚರಣಕಮಲವ ಹಿಡಿದು ನೊಸಲಿನೊ
ಳೊರಸಿಕೊಂಡನು ನಾದಿದನು ಕಂಬನಿಯೊಳಂಘ್ರಿಗಳ ।
ಕರುಣಿಸೈ ಗಾಂಗೇಯ ಕರುಣಾ
ಶರಧಿಯೈ ಖಳತಿಲಕಕರ್ಣನ
ದುರುಳತನವನು ಮಱೆದು ಮೆಱೆವುದು ನಿಮ್ಮ ಸದ್ಗುಣವ ॥ ೨೧

ಎನಲು ಹೃದಯಾಂಬುಜದ ಪೀಠದ
ವನಜನಾಭಧ್ಯಾನಸುಧೆಯಲಿ
ನನೆದು ಹೊಂಗಿದ [1]ಕರಣ[1] [2]ಹೊರೆಯೇಱಿತ್ತು[2] ನಿಮಿಷದಲಿ ।
ತನು ಪುಳಕ [3]ತಲೆದೋಱೆ[3] ರೋಮಾಂ
ಚನದ ಬಿಗುಹಡಗಿತ್ತು ಕಂಗಳ
ನನೆಗಳರಳಿದವಾಯ್ತು ಭೀಷ್ಮಂಗಿತ್ತಣವಧಾನ ॥ ೨೨

ಅಳಲದಿರು ಬಾ ಮಗನೆ ಕುರುಕುಲ
ತಿಲಕನವಸರದಾನೆ ರಿಪುಮಂ
ಡಳಿಕಮಸ್ತಕಶೂಲ ಬಾರೈ ಕರ್ಣ ಬಾಯೆನುತ ।
ತುಳುಕಿದನು ಕಂಬನಿಯ ಕೋಮಳ
ತಳದಿ ಮೈದಡವಿದನು ಕೌರವ
ನುಳಿವು ನಿನ್ನದು ಕಂದ ಕದನವ ಜಯಿಸು ಹೋಗೆಂದ ॥ ೨೩

ಗಾಱುಗೆಡೆದೆನು ನಿಮ್ಮನೋಲೆಯು
ಕಾಱತನದುಬ್ಬಿನಲಿ ತನಿ ಮದ
ವೇಱಿ ನಿಮ್ಮಲಿ ಸೆಣಸಿದೆನು ಸೇನಾಧಿಪತ್ಯದಲಿ ।
ದೂಱ ಹೊತ್ತೆನು ರಣದ ಮಿಸಲಿ
ನೇಱು ತಪ್ಪಿತು ನೀಲಮಣಿ ತಲೆ
ಗೇಱಿಸಿದ ತೃಣವದಕೆ ಸರಿಯೇ ಭೀಷ್ಮ ಹೇಳೆಂದ ॥ * ೨೪

ತನುಜ ತಪ್ಪೇನದಕೆ ಕಾಳೆಗ
ವೆನಗೆತನಗೆನಬೇಕು ವೀರರು
ಮನದ ಕಲಿತನದುಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬಿನಲೆಂಬರಿದಕೇನು ।

---

[1] ಕರುಣ (ಕ). [2] ಹೊಗರೇಱಿತ್ತು (ಕ), ಹೊಡೆದೋರಿದುದು (ಪ.ಬ). [3] ವಡಗಿದವು (ಗ.ಪ), ವರಳಿದವು (ಚ), ವುಬ್ಬಿದುದು (ಟ.ತ). * ಈ ಪದ್ಯವು (ನ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಮಾನದೊಳಗೆ ಖತಿಯಿಲ್ಲ ದುರಿಯೋ
ಧನ ನೃಪತಿಯೋಪಾದಿ ನೀ ಬೇ
ಜೆನೆಗೆಲೋಗನೆ [1]ಕಂದ[1] [2]ಕದನವ ಜಯಿಸು[2] ಹೋಗೆಂದ ॥ * ೨೫

ಆಳುತನದ ದೊರಾರತನ ಸರಿ
ಯಾಳಿನಲಿ ಸೆಣಸಾದೊಡೊಳ್ಳಿತು
ಮೇಳವೇ ಗುರು ದೈವದಲಿ ಕಟ್ಟುವರೆ ಬಿರುದುಗಳ ।
ಹಾಳಿಹಸುಗೆಯನಱಿಯದಾ ಹೀ
ಹಾಳಿಗೆಡಿಸಿದೆನೆಂದು ಸಭೆಯಲಿ
ಖೂಳನವಗುಣ ಶತವ ನೋಡದೆ [3]ನಿಮ್ಮ ಮಱೆ[3]ಯೆಂದ ॥ ೨೬

ನೋವು ಮನದೊಳಗುಳ್ಳಡಾ ರಾ
ಜೀವಲೋಚನನಾಣೆ ಮಗನೇ
ಜೀವ ಕೌರವನಲ್ಲಿ ಕರಗುವುದೇನ ಹೇಳುವೆನು ।
ಆವನಾತನ ಬಂಧುವಾತನೆ
ಜೀವವೆನ್ನಯ ದೆಸೆಯ ಭಯ ಬೇ
ಡಾವ ಪರಿಯಿಂದವನನುಳುಹುವ ಹದನ ಮಾಡೆಂದ ॥ ೨೭

ಎನ್ನ ಹವಣೇ ಹಗೆಯ ಗೆಲುವಡೆ
ನಿನ್ನ ವಂದಿಗರಿರಲು ನೂಕದು
ತನ್ನ ಸಾಹಸವೆಲ್ಲ ಪರಿಯಂತಹುದು ಕದನದಲಿ ।
ಗನ್ನಕಾಱನು ಕೃಷ್ಣನವರಿಗೆ
ತನ್ನ ನೊಚ್ಚತಗೊಟ್ಟನಹಿತರ
ನಿನ್ನು ಗೆಲುವವರಾರು ಜಯವೆಲ್ಲಿಯದು ನಮಗೆಂದ ॥ ೨೮

ಆಲವಟ್ಟದ ಗಾಳಿಯಲಿ ಮೇ
ಘಾಳಿ ಮುರಿವುದೆ ಮಿಂಚುಬುಳುವಿಗೆ
ಸೋಲುವುದೆ ಕತ್ತಲೆಯ ಕಟಕವು ಜೀಯ ಚಿತ್ತೈಸು ।
ಸೀಳಬಹುದೇ ಸೀಸದುಳಿಯಲಿ
ಶೈಲವನು ಹರಿಯೊಲಿದ ಮನುಜರ
ಮೇಲೆ ಮುನಿದೇಗುವರು ಕೆಲಬರು ಭೀಷ್ಮ ಹೇಳೆಂದ ॥ ೨೯

---

[1] ತಂದೆ (ದ). [2] ಚಿಂತಿಸಬೇಡ (ಗ.ಟ.ತ.ದ.ಬ). * ಈ ಪದ್ಯವು (ನ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. [3] ನೀವು ಮಱೆ (ತ.ನ).

ಲೇಸನಾಡಿದೆ ಕರ್ಣ ದಿಟ ನೀ
ನೀಸು ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನಿಯೆಂಬುದ
ನೀಸು ದಿನ ನಾವಱಿಯೆವೈ ನೀ ಸತ್ಕುಲೀನನಲಾ ।
ಆ ಸುಯೋಧನಗಱುಹಿ ಸಂಧಿಯ
ನೀ ಸಮಯದಲಿ ಘಟಿಸ ನೀನೆನ
ಲೈಸ ಮಾಱಿನು ಪಾಂಡವರ ಸಂಪ್ರತಿಯ ಮಾಡೆಂದ ॥ ೩೦

ಜೀಯ [1]ಮಂತ್ರದ[1] ಮಾತು ರಾವುತ
ಪಾಯಕರಿಗೊಪ್ಪುವುದೆ ಅವರವ
ರಾಯತದಲೋಲೈಸಬೇಹುದು ಮೇರೆ ಮಾರ್ಗದಲಿ ।
ರಾಯನೊಲಿದುದ ಹಿಡಿವೆನೊಲ್ಲದ
ದಾಯವನು ಬಿಡುವೆನು ನಿಜಾಭಿ
ಪ್ರಾಯವಿದು ಸಂಪ್ರತಿಯ ನುಡಿ ತನಗಂಗವಲ್ಲೆಂದ ॥ ೩೧

ಭಾನು[2]ಸನ್ನಿಭ[2] ಮರಳು ಭೂಪನ
ಹಾನಿ ವೃದ್ಧಿಗಳೆಲ್ಲ ನಿನ್ನದು
ನೀನು ಪಂಥದ ಜಾಣನಲ್ಲಾ ವಿಜಯನಾಗೆನಲು ।
ಆ ನದೀಸುತನಡಿಗೆಱಗಿ ರವಿ
ಸೂನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಹಳ ಮ
ನೋನುರಾಗದಲೈದಿದನು ಕುರುರಾಯನೋಲಗವ ॥ ೩೨

[3]ಭಾನುಸುತ[3] ಕುಳ್ಳಿರು ನದೀಸುತ
ನೇನನೆಂದನು ತನ್ನ ಚಿತ್ತ
ಗ್ಲಾನಿಯನು ಬಿಸುಟೇನ ನುಡಿದನು ಭಾವ ಶುದ್ಧಿಯಲಿ ।
ಏನನೆಂಬೆನು ಜೀಯ ಬಹಳ ಕೃ
ಪಾನಿಧಿಯಲಾ ಭೀಷ್ಮನನುಸಂ
ಧಾನವಿಲ್ಲದೆ ಬೆಸಸಿ ಕಳುಹಿದನೆಂದನಾ ಕರ್ಣ ॥ ೩೩

ಇನ್ನು [4]ಸೇನಾಪತಿಯದಾರೈ[4]
ನಿನ್ನ ಮತವೇನುದಯವಾಗದ
ಮುನ್ನ ಬವರವ ಹಿಡಿಯಬೇಹುದು ವೈರಿ ರಾಯರಲಿ ।

---

[1] ಸಂಧಿಯ (ಕ.ಚ.ತ.ಪ). [2] ನಂದನ (ಬ). [3] ಮಾನನಿಧಿ (ಟ).
[4] ದಳವಾಯ್ತನವದಾರಿಗೆ (ಕ.ತ.ನ).

ಎನ್ನ ನಿನ್ನಭಿಮತವನೆನೆ ಸಂ
ಪನ್ನಭುಜಬಲ ದ್ರೋಣನಿರಲಾ
ರಿನ್ನು ಸೇನಾಪತಿಗಳೆಂದನು ಭೂಪತಿಗೆ ಕರ್ಣ ॥ ೨೪

ಪ್ರಭೆಯದಾರಿಗೆ ಸೂರ್ಯನಿದಿರಿನೊ
ಳಭವನಿರೆ ತಾನಾರು ಭುವನಕೆ
ವಿಭುಗಳೈ ವೈಕುಂಠನಿದಿರಿನೊಳಾರು ದೇವತೆಯೈ ।
ವಿಭವ ನದಿಗಳಿಗುಂಟೆ ಜಲಧಿಯ
ರಭಸದಿದಿರಲಿ ನಮ್ಮ ಬಲದಲಿ
ಸುಭಟರಾರೈ ದ್ರೋಣನಿರುತಿರಲೆಂದನಾ ಕರ್ಣ ॥ ೨೫

ಜಾಗು ಜಾಗುರೆ ಕರ್ಣ ಪರರ ಗು
ಣಾಗಮವ ಪತಿಕರಿಸಿ ನುಡಿವವ
ನೀಗಳಿನ ಯುಗದಾತನೇ ಮರುಳು ಪೂತು ಭಾಪೆನುತ ।
ತೂಗು ವೆರಳಿನ ಮಕುಟದೊಲಹಿನೊ
ಳಾ ಗರುವ ಭಟರಾಲಿಯ ಲಹರಿಯ
ಸಾಗರದ ಸೌರಂಭದಂತಿರೆ ಮಸಗಿತಾಸ್ಥಾನ ॥ ೨೬

ನುಡಿಸು ನಿಸ್ಸಾಳವನು ಕರೆ ಹೊಂ
ಗೊಡನ ಹಿಡಿದೈತರಲಿ ನಾರಿಯ
ರೆಡ ಬಲನು ತೆಱಹಾಗಲಿಕ್ಕಲಿ ಸಿಂಹವಿಷ್ಟರವ ।
ತಡವು ಬೇಡೆನೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ನುಡಿಗೆ ಮುನ್ನನುವಾಯ್ತು ವಿಪ್ರರ
ಗಡಣ ಬಂದುದು ರಚಿಸಿದರು ಮೂರ್ಧಾಭಿಷೇಚನವ ॥ * ೨೭

---

* ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವು (ಟ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ೨೭ನೆಯದಾದಮೇಲೆ ಇದೆ :—

ಒಡನೊಡನೆ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲಿ ಬಿರು
ನುಡಿಯ ನಿಸ್ಸಾಳಹಲಿ ಮೋಹಿದ
ಪುಡುಗೊರೆಯನೀಡಿದರು ಹಣೆಯಲಿ ವಿವಿಧ ಪಟ್ಟವನು ।
ಮೃಡನ ತೇಜದಲೊಲೆವ ದ್ರೋಣಗೆ
ಮಡದಿಯರು ಹರಿವಾಣದಾರತಿ
ಹಿಡಿದು ತಂದೆತ್ತಿದರು ಸಂತಸಬಡಲು ಸಕಲಜನ ॥

ಸಕಲ ಸಾವಂತರು ಮಹೀಪಾ
ಲಕರು ಬಂದುದು ಚರಣದಲಿ ಕಾ
ಣಿಕೆಯನಿಕ್ಕಿತು ಕೈಯ ಮುಗಿದುದು ನಿಖಿಳಪರಿವಾರ।
ಮಕುಟರತ್ನದ ಲಹರಿ ೨ ತುಗದ
ವಿಕಟಧಾರಾರಶ್ಮಿ ದೀಪ
ಪ್ರಕರದಲಿ ಥಳಥಳಿಸೆ ರವಿಯುವೊಲೆಸೆದನಾ ದ್ರೋಣ ॥ ೩೮

ಅರಸ ಬೇಡ್ಯೆ ವರವನೆನ್ನನು
ಕರೆದು ಮಿಗೆ ಪತಿಕರಿಸೆ ಬಳಿಕಾ
ಬಱಿದೆ ಹೋಹೆನೆ ಮೆಚ್ಚಿದುದ ನುಡಿ ಖೇಡತನವೇಕೆ।
ಹೊರೆ ಹೊಗದೆ ಹೇಳೆನಲು ನಗೆ ಮೊಗ
ವರಳಿ ಹೊಂಪುಳಿ[1][ವೊ][1]ೀಗಿ ಕೌರವ
ರರಸ ನುಡಿದನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಿ ಧರ್ಮಜನ ನನಗೆಂದು ॥ ೩೯

ಪರಣ ಮಂತ್ರಾನುಗ್ರಹವನವ
ಧರಿಸಬಹುದೇ ಮಗನೆ ಪಾರ್ಥನ
ಪರಿಯನಱಿಯಾ ಹಿಡಿಯಲೀವನೆ ಧರ್ಮನಂದನನ ।
ಅರಿದ ಬೇಡಿದೆ ತನಗೆ ನೂಕದ
ವರವ ವಚನಿಸಿ ಮಾಡದಿಹ ಬಾ
ಹಿರರು ನಾವಲ್ಲೆನಲು ಕೌರವರಾಯನಿಂತೆಂದ ॥ ೪೦

ಕೊಡುವಡಿದು ವರವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ
ನುಡಿಗೆ ಮೊಳೆ ಹೊಮ್ಮುವರೆ ನಿಮ್ಮಯ
ತೊಡಕನೊಲುವವನಲ್ಲ ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿರೆನೆ ನಗುತ ।
ಹಿಡಿದು ಬಿಗಿವೆನು ಪಾರ್ಥನನು ಕೆಲ
ಕಡೆಗೆ ತಪ್ಪಿ[2]ಸಿ[2] ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ಬಿಡೆನು ನಿನ್ನಯ ಪುಣ್ಯದಳತೆಯನಱಿಯ ಬಹುದೆಂದ ॥ ೪೧

ಸಾಕಿದೊಳ್ಳಿತು ಚಾಪತಂತ್ರ ವಿ
ನಾಕಿಯೇಱಿಸಿ ನುಡಿದ ನುಡಿಗಳು
ಕಾಕಹುದೆ ಕೈಕೊಂಡೆವೆನುತವನೀಶ ಹರುಷದಲಿ ।

---

[1] ಯೋ (ನ). [2] ಸು (ಕ.ಚ.ತ).

ಆ ಕೃಪಾದಿ ಮಹಾಪ್ರಧಾನಾ
ನೀಕವನು ಕಳುಹಿದನು ಮನೆಗೆ ದಿ
ವಾಕರನು ಹೆಡತಲೆಗೆ ಹಗಱಿಕ್ಕಿದನು ಚಂದ್ರಮನ ‖ ೪೨

ಜಗವರಾಜಕವಾಯ್ತು ಕುಮುದಾ
ಳಿಗಳ ಬಾಗಿಲು ಹೂಡಿದವು ಸೂ
ಱೆಗರು ಕವಿದಾದು ತುಂಬಿಗಳು ಸಿರಿವಂತರರಮನೆಯ ।
ಉಗಿದವಂಬರವನು ಮಯೂಖಾ
ಳಿಗಳು ಭುವನದ ಜನದ ಕಂಗಳ
ತಗಹು ತೆಗೆದುದು ಸೆಱೆಯ ಬಿಟ್ಟರು ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಗಳ ‖ * ೪೩

[1]ಸೂಳವಿಸಿ ಬೊಬ್ಬಿಱಿದ[1]ವುರು ನಿ
ಸ್ಸಾಳಚಯವದ್ರಿಗಳ ಹೆಡತಲೆ
ಸೀಳೆ ಸಿಡಿಲೇಳಿಗೆಯಲೆದ್ದವು ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯರವ ।

---

* ಈ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ (ಟ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳೂ, (ಚ.ನ.ಪ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಪದ್ಯಮಾತ್ರವೂ ಇವೆ: —

ಬೆಳಗ ಬೆಸಲಾದುದು ನಭೋಮಂ
ಡಲವು ತಿಮಿರನ ಸತಿಯರೋಲೆಯ
ಕಳಚಿದರು ಕೈಯೊಡನೆ ಮುಗಿದವು ಕೈರವಾದಿಗಳು।
ಜಲಜ ನಗುತಿರ್ದುದು ಪಯೋನಿಧಿ
ಕಳಕಳವ ತುಂಬಿತು ರಥಾಂಗಾ
ವಳಿ ಮನೋರಥವಡೆಯೆ ರವಿಯುದಯಾಚಲಕೆ ಬಂದ ‖

ಮೂಡಣಾಚಲದೊಳಗೆ ಕೆಂಪಿನ
ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟುದು ಕಮಲ ಪಂಗ್ತಿಯೊ
ಳಾಡಿದವು ತುಂಬಿಗಳು ಕೈರವದೆಸಳು ಮುಸುಳಿಸಿತು।
ಕೋಡಿದವು ಚಕ್ರಾಂಕಯುಗ ಘಗೆ
ಯೋಡಿ ನಲಿದು ಚಕೋರಿಗಳು ರವ
ಮಾಡಿದವು ಕೆದರಿದವು ಕಿರಣವನರುಣನಗಲದಲಿ ‖

ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಪದ್ಯಗಳಾದಮೇಲೆ (ಕ.ಚ.ಟ.ನ.ಪ.ಬ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದು ಕೆಳಗಿನ ಸೂಚನೆ ಇದೆ :—

ಸೂಚನೆ ‖ ಕಡಗಿ ಬರೆ ದ್ರುಪದಜನ ರಥವನು
ಕಡಿದು ಸಮರಥರುಗಳು ಕೆಡಹಿದು
ಕೊಡನ ಮಗ ಧರ್ಮಜನ ತುಡುಕಲು ತಡೆದನಾ ಪಾರ್ಥ ।

[1] ಕೇಳಿದೈ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ (ಗ), ಸೂಳವಿಸಿದವು ಲಗ್ಗೆಯಲಿ (ಟ.ತ.ದ.ನ), ಸೂಳುಮಿಗಲಳ್ಳಿಱಿದ (ಚ.ಪ).

ಆಳು ನೆರೆದುದು ನೆಲ ಕುಸಿಯೆ ರಥ
ಜಾಲ ಜಡಿದುದು ಹಣ್ಣಿದಾನೆಯ
ಸಾಲು ಮೆಱೆದುವು ಕುಣಿವುತಿದ್ದುವು ಕೂಡೆ ವಾಜಿಗಳು ॥ ೪೪

ತಳಿತ ಝಲ್ಲರಿಗಳಿಗೆ ಗಗನದ
ವಳಯವೈದದು ನೆರೆದ ಸೇನೆಗೆ
ನೆಲನಗಲ ನೆಱೆಯದು ನಿರೂಢಿಯ ಭಟರ ವಿಕ್ರಮಕೆ ।
ಅಳವು ಕಿಱಿದರಿರಾಯರಿಗೆ ದಿಗು
ವಳಯವಿಟ್ಟೆಡೆಯಾಗೆ ರಥ ಹಯ
ದಳವುಳಕೆ ಕುರುಸೇನೆ ನಡೆದುದು ದೊರೆಯ ನೇಮದಲಿ ॥ ೪೫

ಹರಿಗೆ ಹರಿದವು ಮುಂದೆ ಬಿಲ್ಲಾ
ಳುರವಣಿಸಿದರು [1]ಮೋಹರವ ವಿ
ಕ್ಕುಱಿಬಿದರು ಸಬಳಿಗರು ಮುಂಚಿತು ರಣಕೆ ಖಡ್ಗಿಗಳು ।
ತುರಗ ಕವಿದವು ದಂತಿ ಘಟೆಗಳು
ತುಱುಗಿದವು ರಥ ರಾಜಿ ಮುಂಗುಡಿ
ವರಿದುದವನೀಪತಿಯ ಚೂಣಿಯ ನೃಪರ ಜೋಕೆಯಲಿ ॥ ೪೬

ಸಿಡಿಲ ಕಡುಹುಗಳಿಂದ ಕಮಲಜ
ಹೊಡೆಯಲಬುಜಭವಾಂಡ ಭೇರಿಯ
ಕಡುದನಿಗಳೆನಲೊದಱಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳ ಕೋಟಿಗಳು ।
ತಡಾಕಿದವು ತಂಬಟದ ದನಿ ಜಗ
ದಡಕಿಲನು ಘಡ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ತೊಡಕು ಬೇಡೆಂದೊದಱುತಿದ್ದುವು ಗೌರುಗಹಳೆಗಳು ॥ ೪೭

ಬಿಗಿದ ಝಲ್ಲರಿ ಮುಗಿಲ ಹೊಸ ಕೈ
ದಾಗಳ ಮಿಂಚಿನ ಮಕುಟಮಣಿಕಾಂ
ತಿಗಳ ಸುರಧನುವಿನ ಚತುರ್ಬಲ ರವದ ಸಿಡಿಲುಗಳ ।
ವಿಗಡ ಕುಂಭಜ ಮೇಘ ಋತು ತನಿ
ಹೊಗರಿಱಿದು ಪರಬಲದ ಕಡು ವೇ
ಸಗೆಗೆ ಕವಿದುದು ರಾಜಹಂಸ [2]ಪ್ರಕರವೋಸರಿಸೆ[2] ॥ ೪೮

[1] ಮೊರೆವ ಮುರಜದಿನು (ಕ.ಚ.ಪ.ಬ). [2] ಪ್ರಭೆಗಳೊಳಸರಿಯೆ (ಕ).

ಕಳನ ಗೆಲಿದುದು ಬಂದು ಕೌರವ
ಬಲ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ರಾಯು ದಳ ಮುಂ
ಕೊಳಿಸಿ ಹೊಕ್ಕುದು ಜಯದ ಸುಮ್ಮಾನದ ಸಘಾಡದಲಿ ।
ಬಲಿದರೊಡ್ಡನು ಮಂಡಳಾಕೃತಿ
ಗೊಳಿಸಿ ಕೌರವರಿವರು ಥಟ್ಟನು
ನಿಲಿಸಿದರು ಚಂದ್ರಾರ್ಧಸದೃಶದಲಖಿಳ ಮೋಹರವ ॥ ೪೯

ಚೌರಿಗಳು ಬಲವೆರಡಱೊಳಗೊ
ಯ್ಯಾರದಲಿ ತೂಗಿದವು ಚೂಣಿಯ
ವೀರರುರವಣೆ ಮಿಗಲು ಹೊಯ್ದರು ಹೊಕ್ಕು ಪರಬಲವ ।
ಪೂರಿ ಮೊಗವಡದೆಱೆದವೊಲು ಜ
ಜ್ಝಾರ ಮಾಸಾಳುಗಳು ನಿಜದಾ
ತಾರನವಸರಕೊದಗಿ ಹಣವಿನ ಋಣ'ನ[1]ನೀಗಿದರು ॥* ೫೦

ಬಿಟ್ಟ ಸೂಠಿಯೊಳೇಱಿ ಕುದುರೆಗ
ಳಟ್ಟಿದುವು ಕವಿಗೌಂಕಿದುಂಗುಟ
ವಿಟ್ಟ ಸನ್ನೆಯೊಳೊಲೆದು ಕವಿದವು ಸೊಕ್ಕಿದಾನೆಗಳು ।
ನಿಟ್ಟುವರಿಯಲು ಕೂಡೆ ರಥ ಸಾ
ಲಿಟ್ಟು ಹರಿದವು [2]ಬಿಡದೆ[2] ಸುಭಟರು
ಮುಟ್ಟಿ ಮೂದಲಿಸುತ್ತ ಹೊಯ್ದರು ಹೊಕ್ಕು ಪರಬಲವ ॥ ೫೧

ಏಱುವಡೆದರು ಹೊಕ್ಕವರು ಕೈ
ದೋಱಿ ಕಳಕಳಕಾಱಿರಸುಗಳ
ಕಾಱಿದರು ಕೈವಾಡಿ [3]ಕೊಂಡರು ಸುರರ ಕೋಟೆಗಳ[3] ।

---

[1] ವ (ತ.ದ). * ಈ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ.ಬ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ :—

ತಿರುಗಿ ಚೂಣಿಗೆ ಮಲೆತು ನಿಜಮೋ
ಹರವ ಶಕಟವ್ಯೂಹದಲಿ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿ ಸಿಂಧವ ನೆಗಹಿ ನಿಂದನು ದ್ರೋಣನಿದಿರಾಗಿ ।
ಧುರಕೆ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಪಾಂಚಾ
ಲರು ಮಹಾಕೈಕೆಯರು ಮತ್ಸ್ಯರು
ಹರಿಬದಲಿ ತಾಗಿದರು ಪಾಂಡವ ಬಲದ ನಾಯಕರು ॥

[2] ತೇರು (ಕ). [3] ಕೊಂದರುಕವಿವದೊದ್ದೆಗರ (ಕ.ಚ.ಪ).

ತಾಱು ಥಟ್ಟಿನೊಳಟ್ಟಿ ಮೈಮಸೆ
ಸೂಱೆಕಾಱರು ಮಿದುಳ ಜೊಂಡಿನ
ಜೋಱುಗಳ ಬೀಱಿದವು ಭೇತಾಳರಿಗೆ ಭಟನಿಕರ ॥ ೫೨

ತೆಗೆಸು ದೊದ್ದೆಯನುರವಣಿಸದಿರಿ
ವಿಗಡ ಸುಭಟರು ಸಾಹಸದ ತನಿ
ಹೊಗರಿನಾತಗಳೆಲ್ಲಿ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಬರಹೇಳು ।
ಹೊಗುವ ಬಿನುಗನು ಹೊಯ್ಯದಿರಿ ತೆಗೆ
ತೆಗೆಯೆನುತ ಸಾವಿರ ಮಹಾರಥ
ರಗಲದಲಿ ಬರಲುಱುಬಿ ಹೊಕ್ಕನು ದ್ರೋಣ ಪರಬಲವ ॥ ೫೩

ಸಾರಿರೈ ಸಾಹಸಿಕರಿರ ಕೇಲ
ಸಾರಿರೈ ಪಾಂಚಾಲ ಮತ್ಸ್ಯರು
ವೀರರಹುದಲ್ಲೆಂಬೆವೇ ಶಿವ ಶಿವ ಮಹಾದೇವ ।
ಸಾರಿರೈ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಕೈ ಮನ
ವಾರೆ ಕಾದುವ ಬಳಿಕ ಮೊದಲೊಳು
ದಾರ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ನೋಡುವೆನೆನುತ ಕೈಕೊಂಡ ॥ ೫೪

ಬಿನುಗು ಹಾರುವ ನಿನಗೆ ಭೀಮಾ
ರ್ಜುನರ ಪರಿಯಂತೇಕೆಯಂಬಿನ
ಮೊನೆಯಲುಣಲಿಕ್ಕುವೆನು ರಣಭೂತಕ್ಕೆ ನಿನ್ನೊಡಲ ।
ಎನುತ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಿದಿರಾ
ದನು ಶರೌಘದ ಸೋನೆಯ ಿ ಮು
ಮ್ಮೊನೆಯ ರಥಿಕರ ಮುಱಿದು ದ್ರೋಣನ [1]ರಥಕೆ[1] ಮಾಱಾಂತ॥ ೫೫

ಕಡಗಿದಡೆ ಕೋದಂಡರುದ್ರನ
ತೊಡಕಿ ಬದುಕುವರಾರು ಸಾರೆಂ
ದೊಡನೊಡನೆ ನಾರಾಚಜಾಲದಲರಿಭಟನ ಬಿಗಿದು ।
ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನು ದ್ರುಪದ ತನಯನು
ಹಿಡಿದ ಬಿಲ್ಲನು ಸಾರಥಿಯ ನಡೆ
ಗಡಹಿದನು ಚಂದ್ರಾರ್ಧಶರದಲಿ ನೊಸಲನೊಡೆಯೆಚ್ಚ ॥ ೫೬

[1] ಮುಸುಕಿ (ಗ).

ಎಸಲು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ದ್ರೋಣನ
ವಿಶಿಖ ಹತಿಯಲಿ ನೊಂದು ರಥದಲಿ
ಬಸವಳಿಯೆ ಬಳಿ ಸಲಿಸಿದರು ಪಾಂಚಾಲನಾಯಕರು ।
ಮುಸುಡ ಬಿಗುಹಿನ ಸೆಳೆದಡಾಯುಧ
ಹೊಸಪರಿಯ ಬಿರುದುಗಳ ಗಜರಥ
ವಿಸರವಾಧ್ಯದಲೆಂಟುಸಾವಿರ ರಥಿಕರೌಂಕಿದರು ॥ ೫೭

ರಾಯರೊಳು ಪಾಂಚಾಲರುಬ್ಬಟೆ
ಕಾಯಗಟ್ಟಿತು ಪೂತು ಮಝು ಕುರು
ರಾಯ [1]ನಾಡಿ [ತು] ದಿಟವೆನುತ ಹೊಗರಂಬ ಹೊದೆಗೆದಱು[1] ।
ನೋಯಿಸಿದನುರವಣಿಸಿ ಪರಿತಹ
ನಾಯಕರ[2]ನುಬ್ಬೆದ್ದ[2] ಬಿರುದರ
ಬೀಯವಾಡಿದನಹಿತರಥಿಕರನೆಂಟುಸಾವಿರವ ॥ ೫೮

ಆಳುತನವುಳ್ಳವರ ಕರ ಪಾಂ
ಚಾಲರೊಳ್ಗೆಗರವದಿರಂಬಿನ
ಕೋಲ ಕಾಣದ ಮುನ್ನ ಹಮ್ಮೈಸುವರು ಹುರಿಯೊಡೆದು ।
ಖೂಳರಿವರಂತಿರಲಿ ದೊರೆ ಕ
ಟ್ವಾಳಹನು ಕರೆ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ತೋಳ ಬಲುಹನು ನೋಡಬೇಕೆಂದುಱುಬಿದನು ದ್ರೋಣ ॥ ೫೯

ಸವಱಿ ಹೊಕ್ಕನು ಕೆಲ ಬಲದ ಪಾಂ
ಡವ ಮಹಾರಥರನು ವಿಭಾಡಿಸಿ
ಪವನಜನ ಮುಱಿಯೆಚ್ಚು ನಕುಲನ ರಥವ ಹುಡಿಮಾಡಿ ।
ಕವಲುಗೋಲಲಿ ದ್ರುಪದ ಮತ್ಸ್ಯರ
ನವಗಡಿಸಿ ಹೈಡಿಂಬನಭಿಮ
ನ್ಯುವನು ಮುಸೆಗಾಣಿಸಿ ಮಹೀಶನ ರಥಕೆ ಮಾಱಾಂತ ॥ ೬೦

ಅರಸ ಫಡ ಹೋಗದಿರು ಸಾಮದ
ಸರಸ ಕೊಳ್ಳದು ಬಿಲ್ಲ ಹಿಡಿ ಹಿಡಿ
ಹರನ ಮಱು[3][ವೊ][3]ಗು ನಿನ್ನ ಹಿಡಿವೆನು ಹೋಗು ಹೋಗೆನುತ ।

[1] ನಾಡಿದು ದಿಟವೆನುತ ಹೊಗರಂಬ ಹೊದೆಗದಱು (ಕ), ನಾಣೆಯೆನುತ ತನಿ ಹೊಗರಂಬ ಹೊದೆಗೆದಱು (ಚ.ಪ.), ಕೂಡೆತನವಿಂದಲೇ ದಿಟ ನೋಡು ನೋಡೆನುತ (ಬ). [2] ನುಬ್ಬಟೆಯ (ಗ), ನುಬ್ಬಾಳು (ಜ.ದ.ನ). [3] ಯೊ (ಸ).

ಸರಳ ಮುಷ್ಟಿಯ ಕೆನ್ನೆಯೋರೆಯ
ಗುರು ಛಡಾಳಿ[1][ಸೆ][1] ಧನುವನೊದಱಿಸಿ
ಧರಣಿಪತಿ ಹಳಚಿದನು ಹೂಳಿದನಂಬಿನಲಿ ರಥವ ॥ ೬೧

ಶಿವಶಿವಾ ಬೆಳುದಿಂಗಳಲಿ ವ್ಯಾ
ಬೆವರುವುದೆ ಕಲಿ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ಬವರದಲಿ ಬೆಂಡಹರೆ ವೀರರು ಕಂಡೆವದುಭುತವ ।
ನಿವಗಿದೆತ್ತಣ ಕೈಮೆ ಕೋಲ್ಗಳ
ಕವಿಸುವಂದವಿದೊಳ್ಳಿತಿದಲೇ
ನವಗಭೀಷ್ಟವೆನುತ್ತ ಕಟ್ಟಳವಿಯಲಿ ಕೈಕೊಂಡ ॥ ೬೨

ಎಲೆಲೆ ದೊರೆ ಸಿಕ್ಕಿದನು ಕರೆ ಪಡಿ
ತಳಿಸ ಹೇಳೋ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹರು
ದಳದಲಿದ್ದವರೆತ್ತ ಹೋದರು ನಾಯಕಿತ್ತಿಯರು ।
ಕಳವಳಿಸಿ ಸಾತ್ಯಕಿ ಘಟೋತ್ಕಚ
ರುಲಿದು ಹರಿತರೆ ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣ
ದಲಿ ಮುರಾಂತಕ ಸಹಿತ ವಹಿಲದಿ ಬಂದನಾ ಪಾರ್ಥ ॥ ೬೩

ಕಾಳಕೂಟದ ಬಹಳ ಧಾಳಿಗೆ
ಶೂಲಿಯೊಡ್ಡೈಸುವವೊಲವನೀ
ಪಾಲಕನ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ತಡೆದನು ಕಳಶಜನರಥವ ।
ಆಲಿಯಳುಕಿತು ತಿರುಹಿದಂಬಿನ
ಕೋಲ ಝುಳಪಿಸಿ ಪೂತ ಮಝು ಮೇ
ಲಾಳು ಬಂದುದೆ ಅಕಟೆನುತ ಹಲುಮೊರೆದನಾ ದ್ರೋಣ ॥ ೬೪

ಮಂದಭಾಗ್ಯನು ಕೌರವನು ನಾ
ವೆಂದು ಮಾಡುವುದೇನು ನಿಮಿಷವು
ನಿಂದನಾದರೆ ಹಿಡಿವೆನಾಗಳೆ ಧರ್ಮನಂದನನ ।
ಬಂದು ಫಲುಗುಣನಡ್ಡವಿಸಲಿ
ನ್ನಿಂದುಧರ ಮುಳಿದೇನ ಮಾಡುವ
ನೆಂದು ಖಾತಿಯ ಹಿಡಿದು ರಥವನು ತಿರುಹಿದನು ದ್ರೋಣ ॥ ೬೫

---

[1] ಸಿ (ಸ).

ಎರಡು ಬಲದಲಿ ವೀರ ನೀ ಮಡ
ಮುರಿಯಲಿವನೇಸಱಿವನಂಧಾ
ಸುರನೋ ತಾರಕನೋ ಹಿರಣ್ಯಾಸುರನೊ ಕೈಟಭನೊ !
[1]ಗುರುಗಳಿದಿರಲಿ ವೀರವೇ[1] ಸಾ
ಕಿರಲಿ ಮೂದಲೆಯೆನುತಲಾ ಬಿಲು
ದಿರುವ ಮಿಡಿದೈದಿದರು ನಾಸಾವಿರ ಮಹಾರಥರು ‖ ೬೬

ಫಡಫಡೆಲವೋ ಪಾರ್ಥ ಭೀಷ್ಮನ
ಕೆಡಹಿದುಬ್ಬಟೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡಳ
ವಡದು ತೆಗ ತೆಗೆಯೆನುತ ತುಳುಕಿದನಂಬಿನಂಬುಧಿಯ ।
ಗಡಣವೊಳ್ಳಿತು ಗಾಢ ಮಿಗೆ ಬಿಲು
ವಿಡಿಯ ಬಲ್ಲರಿ ಸಮರ ಜಯವಳ
ವಡುವುದಳವಡದಿಹುದು ತಪ್ಪೇನೆನುತ ನರನೆಚ್ಚ ‖ ೬೭

ಜೋಡು ಜರಿಯದೆ ಹುರುಳುಗೆಡದೆ
ಚ್ಚಾಡಿದರು ಫಲುಗುಣನ ರಥದಲಿ
ಹೂಡಿದರು ಹೊಗರಂಬುಗಳನುಬ್ಬೆದ್ದು ತಮತಮಗ ।
ನೋಡಿದನು ಸಾಕಿವದಿರನು ಕೊಂ
ಡಾಡಲೇಕೆನುತನಿಬರಸುಗಳ
ತೋಡಿದನು ಕೂರಂಬಿನಲಿ ಸಾವಿರ ಮಹಾರಥರ ‖ ೬೮

ಮಡಿದು ಕೆಲಬರು ಕೊರಳಲಸುಗಳ
ಹಿಡಿದು ಕೆಲಬರು ಘಾಯವಡೆದೆಲು
ವೊಡೆದು ಕೆಲಬರು ಕೈದು ರಥವನು ಬಿಸುಟು ಕೆಲಕೆಲರು ।
ಹೊಡೆವ ಬಿಱುಗಾಳಿಯಲಿ ಮುಗಿಲೊ
ಡ್ಡೊಡೆದವೊಲು ಮೈಮಾಱಿಗಳು ಹಿಂ
ಡೊಡೆದುದ್ಯೆ ಹೇರಾಳದಲಿ ಹೊಕ್ಕೆಚ್ಚನಾ ಪಾರ್ಥ ‖ ೬೯

ನಿಮಗೆ ಸದರವೆ ಪಾರ್ಥನೆಲೆ ವಿ
ಕ್ರಮದರಿದ್ರರಿರಾ ವೃಥಾ ಸಂ
ಭ್ರಮಿತರಿರ ಭಂಡಾಟವೇತಕೆ ರಣಕೆ ಹೆಱತೆಗೆಯಿ ।

[1] ಗುರುಗಳಕೆ ಸಾಹಸಿಗಳೈ (ಟ)

ಸಮರವಿಜಯತ್ಯಾಗಿಯೇ ತಾ
ನಮರಪತಿನಂದನನು ಸಾಕೀ
ಕುಮತಿಗಳ ತಡೆಯದಿರಿ ಹೋಗಲಿ ಎಂದನಾ ದ್ರೋಣ ॥ ೭೦

ಸೋಲದಲಿ ಕೌರವನ ಸೇನಾ
ಜಾಲ ಚೆಲ್ಲಿತು ವೀರ ಪಾರ್ಥನ
ಕೋಲು ಕಾಲನ ದಣಿಸಿದವು ಚತುರಂಗಸೇನೆಯಲಿ ।
ಕೋಲು ಧರಿಸಿದವೆಱಕೆಗಳನೆನೆ
ಚಾಳಿಸಿತು ಪಡೆ ರವಿಯ ರಶ್ಮಿಯ
ಗೊಳೆಯವು ತೆಗೆಯಿತ್ತು ಪಡುವಣ ಕಡಲೊಳಿನನಿಳಿದ ॥ * ೭೧

ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

---

* ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವು (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯಪದ್ಯವಾಗಿ—೭೧ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ ಇದೆ:—

ಬಂದು ಬಿಡಿಸಿದ ಪಾರ್ಥ ದೊರೆಯನು
ಯೆಂದು ದ್ರೋಣನ ಮನದ ಬೆರಗಿನೊ
ಳಂದು ತಿರುಗಿದವೆರಡುಬಲ ನಿಜಪಾಳಯಂಗಳಿಗೆ ।
ಸಂದು ರವಿಯಪರಾಬ್ಧಿಗಿಳಿಯಲು
ಮಂದಭಾಗ್ಯನು ಕೌರವೇಂದ್ರನು
ಹಿಂದಿನಿರುಳೋಲಗವನಿತ್ತನು ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ॥

ಇಲ್ಲಿಗೆ (ಕ.ಚ.ಛ.ನ.ಪ.ಬ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದಿದೆ.

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ ॥ ಉಭಯ ಕಟಕಾಚಾರ್ಯ ಪಾಂಡವ
ವಿಭುವ ಹಿಡಿತಹೆನೆಂದು ಕೌರವ
ಸಭೆಗೆ ಭಾಷೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಸಮರಕೆ ದ್ರೋಣನನುವಾದ ॥ *

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ
ಪಾಲ ತೆಗೆದವು ಬಲವೆರಡು ನಿಜ
ಪಾಳಯಂಗಳಿಗಿರುಳು ಕೌರವನಿತ್ತನೋಲಗವ ।
ಹೇಳು ಕರ್ಣ ದ್ರೋಣ ರಿಪು ಭೂ
ಪಾಲಕನನಱೆಯಟ್ಟಿದನು ಗಡ
ಕಾಳೆಗದ ಹದನೇನೆನುತ ಕುರುರಾಯ ಬೆಸಗೊಂಡ ॥ ೧

ಏನು ಹೇಳಲುಬಹುದು ಜೀಯ ಕೃ
ಶಾನುವಡವಿಯಲಾಡಿದಂದದಿ
ನಾ ನಿರೂಢಿಯ ಭಟರ ಮುಱಿದನು ಮುಱಿದ ಮಾರ್ಗದಲಿ ।
ಸೇನೆ ಕಲಕಿತು ಬತ್ತಿದುದಧಿಯ
ಮೀನಿನಂತಿರೆ ಮಱುಗಿದರು ಭಟ
ರಾ ನರೇಂದ್ರನನಳವಿಯಲಿ ಬೆಂಬತ್ತಿದನು ದ್ರೋಣ ॥ ೨

ಅಳವಿಗೊಟ್ಟನು ನೃಪತಿ ಗುರು ಕೈ
ಚಳಕದಲಿ ತೆಗೆದೆಸುತ ನಡೆದಿ
ಟ್ಟಳಿಸಿ ಹಿಡಿಹಿಂಗೊಳಗುಮಾಡಿ ವಿಘಾತಿಯಲಿ ತಡೆಯೆ ।
ಎಲೆಲೆ ದೊರೆ ಸಿಕ್ಕಿದನು ಸಿಕ್ಕಿದ
ನಳಿದುದೋ ದ್ರೌಪದಿಯ ಸಿರಿಯೆಂ
ಬುಲುಹ ಕೇಳುತ ಪಾರ್ಥ ಬಂದನು ಬಿಟ್ಟ ಸೂಠಿಯಲಿ ॥ ೩

---

* (ಕ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಸೂಚನೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸೂಚನೆ ಇದೆ:—

ಜಿತಮದನ ಸೌರಂಭಬಳನ
ಪ್ರತಿಮ ಕೌರವ ಮೋಹರದೊಳ
ದ್ಭುತ ಕಳಿಂಗನ ಕರಿಘಟೆಯ ಸೀಳಿದನು ಕಲಿ ಭೀಮ ॥

ವೀರರಿದ್ದೇಗುವರು ದೈವದ
ಕೂರುಮೆಯ ನೆಲೆ ಬೇಱೆ ನಮಗೊಲಿ
ದಾರು ಮಾಡುವುದೇನೆನುತ ಕಲಿ ಕರ್ಣ ಬಿಸುಸುಯ್ಯೆ ।
ಭೂರಿ ಭೂಪರು ವಿಸ್ತರದ ಗಂ
ಭೀರ ಸಾಗರದಂತಿರಲು ರಣ
ಧೀರರೆದ್ದರು ವರ ತ್ರಿಗರ್ತರು ರಾಜ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ॥ ೪

ಕೇಳು ಸೇನಾನಾಥ ಕುರುಪತಿ
ಕೇಳು ಕೇಳೈ ಕರ್ಣ ಸುಭಟರು
ಕೇಳಿರೈ ದೇಶಾಧಿನಾಥರು ವೀರಪರಿವಾರ ।
ನಾಳೆ ಮೊದಲಾಗರ್ಜುನನ ನಾವ್
ಕಾಳೆಗಕೆ ಬರಲೀಯೆವೆಮ್ಮಯ
ಕಾಳೆಗದಲೇ ಸವೆಯಬೇಹುದು ಪಾರ್ಥನಂಬುಗಳು ॥ ೫

ಹಿಂದೆ ಹಿಡಿ ನೀ ಮೇಣು ಬಿಡು ಯಮ
ನಂದನನನೊಲಿದಂತೆ ಮಾಡಿ
ಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲರ್ಜುನನ ಭಯ ನಿಮಗಿಲ್ಲ ನಂಬುವುದು ।
ಎಂದು ಶಪಥವ ತಮ್ಮನಿಬರೈ
ತಂದು ವಿಪ್ರರ ಕರಸಿ ವೈದಿಕ
ದಿಂದ ರಚಿಸಿದರಗ್ನಿಯನು ಮಾಡಿದರು ಭಾಷೆಗಳ ॥ ೬

ನರನ ಬಿಡಲಾಗದು ಮಹಾಸಂ
ಗರದೊಳೊಬ್ಬರನೊಬ್ಬರೊಪ್ಪಿಸಿ
ತೆರಳಲಾಗದು ಮುರಿಯಲಾಗದು ಕೊಂಡ ಹೆಜ್ಜೆಗಳ ।
ಹೊರಳಿ ವೆಣನನು ಮೆಟ್ಟಿ ಮುಂದಣಿ
ಗುರುವಣಿಸುವುದು ತಪ್ಪಿದವರಿಗೆ
ನರಕವೀ ಪಾತಕರ ಗತಿ ನಮಗೆಂದು ಸಾಱಿದರು ॥ ೭

ನುಡಿದ ನುಡಿಗೇಡುಗನ ವಿಪ್ರರ
ಮಡುಹಿದಾತನನಮಳ ಗುರುವಿನ
ಮಡದಿಯರಿಗಳುಪಿದನ ಸಾಕಿದ ಪತಿಗೆ ತಪ್ಪಿದನ ।
ಹಿಡಿದ ಶರಣಾಗತರ ಕಾಯದೆ
[1]ಬಿಡುವ[1] ವನ ನಾಸ್ತಿಕನ ವಿಪ್ರರ
ಜಡಿದು ನುಡಿದನ ಗತಿಗಳಾಗಲಿ ರಣದೊಳೋಡಿದರೆ ॥ ೮

---

[1] ಮಡುಹು (ಕ.ಗ.ಚ.ದ).

ಎಂದು ಸಮಸಪ್ತಕರು ತಮ್ಮೊಳ
ಗಂದು ಶಪಥವ ಮಾಡಿ ವಿಪ್ರರ
ಮಂದಿಗಿತ್ತರು ಗೋ ಹಿರಣ್ಯ ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುಗಳ ।
ಇಂದು ರವಿ ಜಲ ವಹ್ನಿಯನಿಲ ಪು
ರಂದರಾದಿ ಸುರೌಘ ಸಾಕ್ಷಿಗ
ಳೆಂದು ಸೂಳೈಸಿದರು ಭುಜವನು ಸಿಡಿಲು ತನಿ ಹೆದಱೆ ॥ ೯

ಇವರ ಮೊದಲಿಗ ಸತ್ಯರಥನಿಂ
ತಿವನ ಬಳಿ ರಥ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ
ವಿವನೊಡನೆ ಸೇರುವೆಯ ರಥ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರದ ।
ಭುವನವೀರ ಸುಶರ್ಮ ಮಾಳವ
ಯವನರತಿರಥ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ
ಬವರಕಿಂತೈವತ್ತು ಸಾವಿರ ರಥಗಳೊಗ್ಗಾಯ್ತು ॥ ೧೦

ಸಭೆ ಬೆದಱೆ ಕಲ್ಪಾಂತಶರಧಿಯ
ರಭಸವಲ್ಲಿಯೆ ಕೇಳಲಾದುದು
ಸುಭಟರಹುದೋ ಜಾಗು ಜಾಗೆನುತೊಲೆದನಾ ದ್ರೋಣ ।
ಅಭವನಡಹಾಯ್ದಿರಲಿ ಪಾಂಡವ
ವಿಭುವ ಹಿಡಿವೆನು ಪಾರ್ಥನೊಬ್ಬನ
ಪ್ರಭೆಗೆ ಹೆದಱುವೆನುಳಿದ ವೀರರ ಬಗೆವನಲ್ಲೆಂದ ॥ ೧೧

ನಯವಿದನು ಹೊಂಬಟ್ಟಲಲಿ ವೀ
ಳೆಯವನನಿಬರಿಗಿತ್ತು ಕುರುಸೇ
ನೆಯಲಿ ಮಱುಮಾತೇಕೆ ನೀವೇ ವಿಜಯವುಳ್ಳವರು ।
ಜಯವನಿನ್ನಾಹವದೊಳಗೆ ನಿ
ರ್ಣಯಿಸಬಹುದೆಮಗೆನುತ ಗುರು ಪಾ
ಳಯಕೆ ನೇಮವ ಕೊಟ್ಟನೋಲಗ ಹರೆದುದಾಕ್ಷಣಕೆ ॥* ೧೨

ಸಸಿ ವರುಣ ದಿಗುವಧುವನಾಲಿಂ
ಗಿಸಲು ಕುಮುದಿನಿ ಖತಿಯ ಹಿಡಿದಳು
ಮುಸುಳಿದವು ತಾರೆಗಳು ರಜನೀನಾರಿ ಹಿಂಗಿದಳು ।

---

* ಇಲ್ಲಿಗೆ (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ೨ನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದು 'ಜಿತಸಮರ' ಎಂಬ ಸೂಚನೆಯ ಪದ್ಯವಿದೆ.

ಒಸೆದು ಕಮಲಿನಿ ನಗಲು ಮಿಗೆ ಹುರು
ಡಿಸುತ ಪೂರ್ವದಿಶಾನಿತಂಬಿನಿ
ನಿಶಿತ ಕೋಪದ ಕಿಡಿಯನುಗುಳಿದಳೆನಲು ರವಿ ಮೆಱೆದ ॥* ೧೩

ಜೋಡು ಮಾಡಿತು ನೃಪರು ನಿಮಿಷಕೆ
ಹೂಡಿದವು ತೇರುಗಳು ಹಯತತಿ
ಕೂಡೆ ಹಲ್ಲಣಿಸಿದವು ಗುಳದಲಿ ಜಡಿದವಾನೆಗಳು ।
ಕೂಡೆ ಘುಮ್ಮಿಡೆ ದೆಸೆ ದೆಸೆಗಳ
ಲ್ಲಾಡಿದವು ಗಿರಿನಿಕರ ಬಿಱುದನಿ
ಮಾಡಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳತತಿ ಸೇನಾಸಮುದ್ರದಲಿ ॥ ೧೪

ಉದಯವಾಗದ ಮುನ್ನ ಕಳನೊಳು
ಹೊದಱುಗಟ್ಟಿದರೀ ತ್ರಿಗರ್ತರು
ಕದನಕೆಮ್ಮೊಳಗಳವಿಗೊಡುವುದು ಬೇಗ ಬಹುದೆಂದು ।
ಮದವದರಿಭಟಭೈರವಂಗ
ಟ್ಟಿದರು ಭಟ್ಟರನವರು ಬಂದೊದ
ಱಿದರು ಪಾರ್ಥನ ಮುಂದೆ ಸಮಸಪ್ತಕರ ಬಿರುದುಗಳ ॥ ೧೫

ಏಳು ಫಲುಗುಣ ಕೃಷ್ಣನೇ ಗೋ
ಪಾಲನೇಸಱ ಮಾನಿಸನು ಬರ
ಹೇಳಲಾಪರೆ ಕರೆ ಸಹಾಯಕೆ ಫಾಳಲೋಚನನ ।
ಏಳು ಜಂಜಡ[1]ವೇನು ಜೊತ್ತಿನ
ಕಾಳೆಗಕೆ[1] ಕಲಿಯಾಗು ನಡೆಯೆನೆ
ಕೇಳುತರ್ಜುನನಿತ್ತನಪ್ಪಗೆ ನಗುತ ವೀಳೆಯವ ॥ ೧೬

---

* (ಗ.ಟ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಹದಿಮೂರನೆಯ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವಿದೆ :—

ಇರುಳು ಸವೆದುದು ಚಕ್ರವಾಕದ
ವಿರಹ ಹಿಂಗಿತು ತುಂಬಿಗಳು ತಾ
ವರೆಯೊಳಗೆ ತಕ್ಕೈಸಿದವು ಕೇಸರವ ಮೊಗೆಮೊಗೆದು ।
ಹರಿಯ ಹೆಂಡಿರು ಭಾವನಿಧಿ ರವಿ
ಕರವ ಮುಗಿದರು ಚಂದ್ರಕಾಂತದ
ಹರಿವು ಬಲಿದುದು ಮೂಡಿದನು ರವಿ ಪೂರ್ವಶೈಲದಲಿ ॥

[1] ಕ್ಷತ್ರಜಾತಿಗೆ ಕಾಳಗವೆ (ಟ).

ನಡೆಯಿ ನೀವಾಹವಕೆ ಮೆಚ್ಚಿಸಿ
ಕೊಡುವೆನೀ ಬಹೆನೆಂದು ಮುರಹರ
ನೊಡನೆ ಮುದದಲಿ ರಥಕೆ ಬಂದನು ಬಿಲ್ಲನೊದಱಿಸುತ ॥
ನುಡಿದನಂತಕಸೂನು ಕಳಶಜ
ಹಿಡಿಯಲೆಂದೇಱಿಸಿದ ನುಡಿ ತ
ನ್ನೊಡನೆ ನಿಂದಾವವನು ಕಾದುವ ಪಾರ್ಥ ಹೇಳೆಂದ ॥ ೧೭

ಕರಸಿದರೆ ಕಾಳೆಗದೊಳೆನಗೆಡೆ
ಮುರಿಯಬಾರದು ನಿಮ್ಮ ಕಾಹಿಂ
ಗಿರಲಿ[1] ನೀಲನು ಸತ್ಯಜಿತು ಕೌಶಲ ಶತಾನೀಕ[1] ।
ವರ ಘಟೋತ್ಕಚ ದ್ರುಪದ ಕೈಕೆಯ
ರಿರಲಿ ಪವನಜ ನಕುಲ ಸಹದೇ
ವರಿಗೆ ದ್ರೋಣನ ಬವರವಾಗಲಿ ಎಂದನಾ ಪಾರ್ಥ ॥ ೧೮

ಎಂದು ಸಮಸಪ್ತಕರ ಮೋಹರ
ಕಂದು ತಿರುಗಿದ ಪಾರ್ಥನಿತ್ತಲು
ಸಂದಣಿಸಿತರಿರಾಯದಳ ಜಲರಾಸಿ ಜರಿವಂತೆ ।
ಮುಂದೆ ತವಕಿಗ ಭಟರ ತೆರಳಿಕೆ
ಯಿಂದ ಮೊರೆವ ಗಭೀರ ಭೇರಿಯ
ಮಂದರದ ಮುರಿಗಡಲ ಗಜಱಿನೊಲೊದಱಿತರಿಸೇನೆ ॥ ೧೯

ಬಳಿಯ ಸುಮಹಾರಥರ ರಾಜಾ
ವಳಿಯ ಚಮರಚ್ಛತ್ರ [2]ಪಾಳಿಯ[2]
ಸೆಳೆದಡಾಯುಧ ಹೆಗಲ ತೆಕ್ಕೆಯ ರಾಯ ರಾವುತರ ।
ಹೊಳೆವ ಹೇಮದ ರಥಕೆ ಹೂಡಿದ
ತಿಲಕಗುದುರೆಯ ನೆಗಹಿ ನಿಗುರುವ
ಕಳಶ ಸಿಂಧದ ದ್ರೋಣ ಹೊಕ್ಕನು ಕಾಳೆಗದ ಕಳನ । ೨೦

ಗರುಡನಾಕಾರದಲಿ ಬಲವನು
ಸರಿಸ ಮಿಗೆ ಮೋಹಿದನು ವಿಹಗನ
ಶಿರಕೆ ಕೃಪ [3]ಕುರುರಾಯ[3] ದುಶ್ಶ್ಯಾಸನನ ನಿಲಿಸಿದನು ॥

---

[1] ಸಾತ್ಯಕಿ ಮತ್ಸ್ಯ ಕೈಕೆಯ ವರ ಶತಾನೀಕ (ಗ.ಚ.ನ.ಪ).
[2] ಪಂಗ್ತಿಯ (ಗ.ದ.ಬ). [3] ಗುರುಜಾದಿ (ಕ), ಕೃತವರ್ಮ (ಗ).

ಕರೆದು ಭೂರಿಶ್ರವನ ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರನ ಭಗದತ್ತನ ಸುಬಾಹುವ
ನಿರಿಸಿದನು ಬಲದೆಡಿಕೆಯೊಳಗಕ್ಷೋಹಿಣೀಬಲವ ॥ ೨೧

ವಿಂದ್ಯನಶ್ವತ್ಥಾಮ ಕರ್ಣನ
ನಂದನರು ಕಾಂಭೋಜ ಕೌಶಲ
ಸಿಂಧುನೃಪರಕ್ಷೋಹಿಣಿಯ ತಂಪೆಡದ ಪಕ್ಕದಲಿ।
ನಿಂದುದಾ ವೋಹರದ ಜೋಕೆಯ
ಹಿಂದೆ ಲಕ್ಷ ಕಳಿಂಗ ಘಟೆಗಳು
ಸಂದಣಿಸಿದವು [1]ದ್ರೋಣ[1] ನಿಂದನು ಬಲದ ಕಾಹಿನಲಿ ॥* ೨೨

ಆರಿ ಬೊಬ್ಬಿಱಿದಖಿಳ ಸೇನೆಯ
ಭೂರಿ ಭಟ[2]ರಗ್ರದಲಿ[2] ಕಟಕಾ
ಚಾರಿಯನು ಕೈವೀಸಿದನು ಬರಹೇಳು ಪವನಜನ।
ವೀರನಾದಡೆ ದೊರೆಯ ಹೊಗಹೇ
ಳಾರು ತಡೆದರೆ ತಡೆಯಿ ಹಿಡಿವೆನು
[3]ಧೀರ ಕೌರವನಾಣೆನುತ ಬೊಬ್ಬಿಱಿದನಾ[3] ದ್ರೋಣ ॥ ೨೩

ಕರಸಿ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ನಿಜಮೋ
ಹರವ ರಚಿಸಿದನರ್ಧಚಂದ್ರೋ
ತ್ಕರವಿಳಾಸದೊಳಳ್ಳಿಱಿವ ನಿಸ್ಸಾಳ ಕೋಟಿಗಳ।

---

[1] ಕರ್ಣ (ಗ.ಚ.ಟ.ತ.ಬ).

* (ಗ.ಟ.ದ.ಬ). ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ೨೨ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವಿದೆ :—

ಬಳಸಿ ಮೂಱಕ್ಷೋಣಿಯಲಿ ವೆ
ಗ್ಗಳೆಯ ಕೌರವನೃಪತಿ ಖಳಸೌ
ಬಲ ವಿಕರ್ಣಸುಕೇತು ಲಕ್ಷಣನಾದಿಯಾದವರು।
ಮಱೆತುದಿತ್ತಲು ತನ್ನ ರಥವನು
ನಿಲಿಸಿ ಗರುಡನ ಮುಖದ ಮುಂಬಿನೊ
ಳುಲಿದು ನಿಂದನು ರಾಯರಿಬ್ಬರ ಗರುಡಿಯಾಚಾರ್ಯ ॥

[2] ಕೊಗ್ಗಿನಲಿ (ಗ.ಚ). [3] ಕೌರವನ ಮೇಲಾಣೆಯೆನುತುರುಬಿದನು ಕಲಿ (ಗ.ಪ).

ಧುರಕೆ ನಿಗುರುವ ಭಟರ ತೂಳುವ
ಕರಿಘಟೆಯ ಕೆಲಬಲಕೆ ಸೂಸುವ
ತುರಗರಾಜಿಯ ತೇರ ಗಮನದ ಗಜಱು ಘಾಡಿಸಿತು ‖* ೨೪

ಒದೆದುದಬುಧಿಯನಬುಧಿಯೆನೆ ಹೊ
ಕ್ಕುದು ಚತುರ್ಬಲ ಹೊಯ್ದು ತಲೆಯೊ
ತ್ತಿದುದು ಕೇಶಾಕೇಶಿ ಖಾಡಾಖಾಡಿಯಲಿ ಭಟರು ।
ಕೆದಱಿತರಿಬಲ ಮತ್ತೆ ಹೊದಱಿ
ದ್ದುದು ವಿಘಾತಿಯಲಳಿದು ಹುರಿಗೊಂ
ಡೊದಗಿ ಹಾಣಾಹಾಣಿಯಲಿ ಹೊಯ್ದಾಡಿತುಭಯಬಲ ‖ ೨೫

ಹಳಚುವಸಿಗಳ ಖಣಿಖಟಿಲು ಕಳ
ಕಳಕೆ ಮಿಗೆ ಹೊಯ್ದಾಡಿತುರುಳುವ
ತಲೆಯ ಬೀಳುವ ಹೆಣನ ಧಾರಿಡುವರುಣ ವಾರಿಗಳ ।
ತಳಿತ ಖಂಡದ ಹಱಿದ ಕರುಳಿನ
ಕಳಚಿದೆಲುವಿನ ಕುಣಿವ ಮುಂಡದ
ಕೊಳಗುಳದ ಹೆಬ್ಬೆಳಸು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತಂತಕನ ಪುರವ ‖ ೨೬

ಉಲಿದು ಸೂಠಿಯೊಳೇಱಿದರು ವೆ
ಗ್ಗಳೆಯ ರಾವ್ತರು ಗಜ [1][ಱು][1] ಮಸ್ತಕ
ಹಿಳಿಯಲಂಕುಶವಿಕ್ಕಿ ಬಿಟ್ಟರು ಸೊಕ್ಕಿದಾನೆಗಳ ।
ತಳಪಟವ ತುಂಬಿದವು ತೇರುಗ
ಳಿಳೆ ಜಡಿಯೆ ಕಾಲಾಳು ಹೊಕ್ಕೊಡೆ
ಗಲಿಸಿ ಹೊಯ್ದರು ಚೂಣಿಯರೆದುದು ಕಳನ ಚೌಕದಲಿ ‖ ೨೭

ಇತ್ತಲರ್ಜುನನಾ ತ್ರಿಗರ್ತರಿ
ಗಿತ್ತನವಸರವನು ಕೃತಾಂತನ
ತೆತ್ತಿಗರಿಗೌತನವ ಹೇಳಿಸಿದನು ಶರೌಘದಲಿ ।

---

* ಇಲ್ಲಿಗೆ (ಚ.ದ.ನ.ಪ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸೂಚನೆಯಿದೆ :—

ಉಲಿದು ಸಮಸಪ್ತಕರು ಸೇನಾ
ಜಲಧಿ ವಡಬನ ಕೇಕೆ ಪಾಂಡವ
ಬಲವ ಬೆದರಿಸಿ ರಾಯನನು ಬೆಂಬತ್ತಿದನು ದ್ರೋಣ ।

[1] ದ (ತ.ಗ.ಟ), ಱು (ಚ.ತ.ಸ.ಪ.)

ಕುತ್ತಿದವು ಕೂರಂಬು ದೊರೆಗಳ
[1]ಮುತ್ತಿದವು ಕೆದಱಿದವು ನಿಮಿಷಕೆ[1]
ಬತ್ತಿಸಿದನಂದಹಿತ ಸುಭಟರ ವೀರ ಶರನಿಧಿಯ ॥ ೨೮

ಏನ ಹೇಳುವೆನಿತ್ತಲಂದುದು
ದಾನವಾಮರರದುಭುತಾಹವ
ವಾ ನಿರಂತರ ವಿಕ್ರಮೋನ್ನತ ಭಟರ ಬವರದಲಿ ।
ಆನಲಾರಿಗೆ ನೂಕುವುದು ತವ
ಸೂನುವಿನ ಸುಭಟರು ಪರಾಕ್ರಮ
ಹೀನರೇ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೈ ದ್ರೋಣ ಸಂಗರವ ॥ ೨೯

ಬಿಲ್ಲನೊದಱಿಸಿ ಕೆಲ ಬಲದ ಭಟ
ರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಕೈವೀಸಿ ಚೌವಟ
ಮಲ್ಲ ನುಡಿದನು ತನ್ನ ಸಾರಥಿಗಿತ್ತು ವೀಳೆಯವ ।
ಖುಲ್ಲ ರಿಪುಗಳ ಬಿಸುಟು ಹೊದಱಿನ
ಹೊಳ್ಳುಗರನೊಡೆಹಾಯ್ಸು ಧರ್ಮಜ
ನೆಲ್ಲಿ ಮೋಹರದೆಗೆವನತ್ತಲೆ ರಥವ ಹರಿಸೆಂದ ॥ ೩೦

ರಥವ ಬಿಟ್ಟನು ಸೂಠಿಯಲಿ ನಿ
ರ್ಮಥಿತ ರಿಪುಗಳನಟ್ಟಿದನು ಭುಜ
ಶಿಥಿಲ ಸಾಹಸರೇನ ನಿಲುವರು ದ್ರೋಣನುರವಣೆಗೆ ।
ಪೃಥಿವಿ ನೆಗ್ಗಿತು ಹೊತ್ತ ಕಮಠನ
ವ್ಯಥೆಯನಾರುಸುರುವರು ಸುಮಹಾ
ರಥರ ಹೊದಱಲಿ ಹೊಕ್ಕನುರಿ ಬಲು ಮೆಳೆಯ ಹೊಕ್ಕಂತೆ ॥ * ೩೧

ಆಳ ಹೊಗಿಸೋ ದ್ರೋಣ ರಥದು
ಪ್ವಾಳಿಯಲಿ ಬರುತದೆ ಕೃತಾಂತನ
ಧಾಳಿಗೆತ್ತಣ [2]ವೀರವೋ[2]ನೆಗ್ಗಿದವು ನೆನಹುಗಳು ।
ಕಾಳುಗೆಡೆದಿರಿ ಕೂಡೆ ಕೈಕೊಳ
ಹೇಳಿ ಕೈ ತಪ್ಪಾಗದಿರದು ನೃ
ಪಾಲಕಂಗೆಂದೊದಱಿದರು ಧರ್ಮಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು॥ ೩೨

---

[1] ಕೆತ್ತಿದವು ನಿಮಿಷದಲಿ ರಿಪುಗಳ (ಕ), ಮೊತ್ತ ಕೆದಱಿದ ವೊಂದು ನಿಮಿಷಕೆ (ಗ).
* ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ೮ ಪದ್ಯಗಳು (ಬ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿವೆ.
[2] ಧೀರತನ (ನ).

ಘಡಘಡಾನಿರುತಿರಲು ರಾಯನ
ಹಿಡಿವವನ ಹೆಸರೇನು ರಿಪು ಭಟ
ನೊಡಲ ಹೊಳ್ಳಿಸಿ ನೆಣನನುಣಲಿಕ್ಕುವೆನು ದೈತ್ಯರಿಗೆ ।
ಬಿಡು ರಥವನಾ ದ್ರೋಣನಿದಿರಲಿ
ತಡೆಯೆನುತ ಸಾರಥಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿ
ತುಡುಕಿದನು ಬಲುಬಿಲ್ಲ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಿದಿರಾದ ॥ ೩೩

ಬಲ್ಲೆನೀತನ ಬಲುಹ ಸಾಕೀ
ಯೊಳ್ಳೆಗನನೆಡಕಿಕ್ಕಿ ಹಾಯಿಸು
ಕಲ್ಲೆಯಲಿ ಮುರಿನೂಕು ನಡೆ ಭೂಪತಿಯ ಸಮ್ಮುಖಕೆ ।
ನಿಲ್ಲದೊಡ್ಡೈಸೆನುತ ಸಾಹಸ
ಮಲ್ಲ ಸಾರಥಿಗಱುಹೆ ಬಲವ
ಲ್ಲಲ್ಲಿ ಭಯಗೊಳೆ ದ್ರೋಣ ಹೊಕ್ಕನು ರಾಯಮೋಹರವ ॥ ೩೪

ಶಿವಶಿವಾ ಸಿಕ್ಕಿದನು ಸಿಕ್ಕಿದ
ನವನಿಪತಿಯೆನಲೌಂಕಿದರು ಗಜ
ನಿವಹವಗಿದಬ್ಬರಿಸೆ ಮುಕ್ಕುಱುಕಿದವು ಕುದುರೆಗಳು ।
ತವಕದಲಿ ಬದ್ದರದ ಬಂಡಿಗ
ಳವುಚಿದವು ತಲೆವರಿಗೆಗಳಲಾ
ಹವವ ಹೊಕ್ಕುದು ಪಾಯದಳವಾಚಾರ್ಯನಿದಿರಿನಲಿ ॥ ೩೫

ಪಟುಗಳೋ ಮಝು ಪೂತು ಪಾಂಡವ
ಭಟರು ಖರೆಯುವಲಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನಟವುಟಿಸಿ ತಾ ಚುಕ್ಕಿಗಿಕ್ಕುವ ಲೆಕ್ಕ ಲೇಸಾಯ್ತು ।
ಕುಟಿಲತನದಲಿ ಗೆಲುವೆನೇ ಹುಲು
ಕುಟಿಗರಿವದಿರ ಹೊಯ್ದು ತನ್ನನು
ನಿಟಿಲಲೋಚನನಡ್ಡಹಾಯ್ದರೆ ಹಿಡಿವೆನೆನುತೆಚ್ಚ ॥ ೩೬

ನೂಕಿ ಹರಿತಹ ತೇಜಿಗಳ ಖುರ
ನಾಕ ಖಂಡಿಸಿ ಕವಿವ ನಾಗಾ
ನೀಕವನು ನೆಱೆ ಕೆಡಹಿ ತೇರಿನ ಹೊದಱ ಹರೆಗಡಿದು ।
ಔಕಿ ತಲೆವರಿಗೆಯಲಿ ತೆರಳಿದ
ನೇಕ ಸುಭಟರ ಸೀಳಿ ಜಯರ
ತ್ನಾಕರನು ಕಲಕಿದನು ಪಾಂಡವ ಸೈನ್ಯಸಾಗರವ ॥ ೩೭

ಬಲವ ಬಱಿಕೈದೆವು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಬಿಲು ದುಡುಕು ಸಾಕೋಡಿ ಬದುಕುವ
ಹುಲು ಪಱಿಯತನ ಹೆಮ್ಮೆಯೇ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ।
ಅಳಿದರಮರರಿಗೊಡೆಯನ [illegible] ಮೇ
ಣುಳಿದಡವನೀಪಾಲನಹೆ ಯೀ
ಕಲಹವಿಹಪರಕೊಳ್ಳಿತೆಂದುರವಣಿಸಿದನು ದ್ರೋಣ ॥ ೩೮

ಫಡಫಡುರವಣೆ ಬೇಡ ತೆಗೆ ಬಾ
ಯ್ಬಡಿಕತನವಿದು ಗುರವರಂಗವೆ
ಕಡುಹ ನಾಲಗೆಯಱುಹಲೇತಕೆ ಕೈಯ ಧನುವಿರಲು ।
ಒಡನೆ ತಾನಿರುತಿರಲು ರಾಯನ
ಹಿಡಿವ[1]ಭಟನೇ ನೀನೆನುತ[1] ಬಿಲು
ದುಡುಕಿ ಮುಂದೆ ಶಿಖಂಡಿ ದ್ರೋಣನ ರಥಕೆ ಮಾಱಾಂತ ॥ ೩೯

ಅಕಟ ಸಿಂಹಕೆ ಮಲೆತುದೋ ಜಂ
ಬುಕನು ನೋಡೈ ಸೂತ ಭೀಷ್ಮನ
ಶಕುತಿಗಂದಿದಿರಾದ ಮದದಲಿ ಮುಂದುಗಾಣನಿವ ।
ಚಕಿತ ಚಾಪ ಶಿಖಂಡಿ ನಿಲು ಸಾ
ಯಕದ ಮೊನೆಯಲಿ ಮಾತನಾಡುವು
ದುಕುತಿ ಚಾಪಳವೇಕೆನುತ ಕಣೆಗೆದಱಿದನು ದ್ರೋಣ ॥ ೪೦

ಗುರುವಿನಂಬಿನ ಬಂಬಲನು ಕ
ತ್ತರಿಸಿ ಕೈದೋಱಿದನು ದಿಗುತಟ
ಬಿರಿ[2]ಯ ದಿಙ್ಮಯವಾದವಂ [illegible]ಗಳೇನ[2]ನುಸುರುವೆನು ।
ಅರಿಶಿಖಂಡಿಯ ಕೈಚಳಕ ಕಾ
ಹುರವಲೇ ಲೇಸಾಯ್ತು ಬಿಲ್ಲಿನ
ಭರವಸಿಕೆಯುಹುದೆನುತ ಕೈಕೊಂಡೆಚ್ಚನಾ ದ್ರೋಣ ॥ ೪೧

ಸಾಕು ಷಂಡನ ಕೂಡೆ ಕಾದುವು
ದೇಕೆ ತಿದ್ದುವೆನೆನುತ ರಥವನು
ನಾಕುಶರದಲಿ ಮುಱಿದು ಸೂತನ ತಲೆಯನೆರಡಱಿಲಿ ।

---

[1] ವನ ಹೆಸರೇನೆನುತ (ಗ.ಚ.ಪ.ಬ). [2] ಯಲದ್ಭುತವಾದವಂಬುಗಳೇನ (ಗ.ದ), ಯ ಶರಮಯವಾದುದಂಬರವೇನ (ಬ).

ನೂಕಿ ಧನುವನು ಮೂಱು ಬಾಣದ
ಲೌಕಿ ಖಂಡಿಸಿ ಹೋಗು ಹೋಗಿ
ನ್ನಾಕೆವಾಳರನಱಸಿ ತಾ ಎನುತೈದಿದನು ದ್ರೋಣ ॥ ೪೨

ಎಲೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಬಿಲ್ಲ ಹಿಡಿ ನರ
ಹುಳುಗಳಿವದಿರ ಕವಿಸಿ ಕಾಲವ
ಕೊಲುವುದೇ ಸಾಕಿನ್ನು ಕೈವಶವಾದೆ ನಿಲ್ಲೆನುತ ।
ಅಳವಿಗಿಟ್ಟಣಿಸಲು ಶರಾಳಿಯ
ತುಳುಕಿ ಹೊಕ್ಕನು ಸತ್ಯಜಿತು ದಳ
ಪುಳಿಸಿದರು ಚಿತ್ರಕಶತಾನೀಕಾದಿ ನಾಯಕರು ॥ ೪೩

ಬಱಿಯ ಕಾರ್ಪಣ್ಯದಲಿ ಮೇಘದ
ಮಱೆಯ ಹೊಕ್ಕರೆ ರಾಹು ಬಿಡುವನೆ
ಉಱಿವ ರವಿಮಂಡಲವನೆಲೆ ಕುಂತೀ ಕುಮಾರಕನೆ ।
ಇಱಿದು ಮೆಱೆವುದು ಮಹಿಮೆಯನು ಕೈ
ಮಱೆಯದಿರು ವೈಮಾಱಿಗಳ ಮು
ಕ್ಕುಱಿಕಿದಿವದಿರ ತಿದ್ದಿ ಬಹೆನಿದೆಯೆನುತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚ ॥ ೪೪

ಏನು ತರಹರಿಸುವುದು ತಿಮಿರವು
ಭಾನುರಶ್ಮಿಯ ಮುಂದೆ ದ್ರೋಣನ
ನೂನ ಶರವರ್ಷದಲಿ ನಾದವು ಸುಭಟರೊಡಲುಗಳು ।
ಆ ನಿರಂತರ ನಿಶಿತಶರಸಂ
ಧಾನಕಿವದಿರು ಲಕ್ಷ್ಯವೇ ನಿ
ನ್ನಾನೆಗಳಿಗಿದಿರಾವನೈ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೪೫

ಕೋಲಿಗೊಬ್ಬರ ಕೆಡಹಿದನು ಪಾಂ
ಚಾಲ ಬಲದಲಿ ಸತ್ಯಜಿತುವನು
ಮೇಲಣಾಹವದೊಳು ಶತಾನೀಕಕ್ಷಿತೀಶ್ವರನ ।
ಸೀಳಿದನು ಮಿಡುಕುವ ಮಹಾರಥ
ರೇಳು ನೂಱನು ತುರಗ ಗಜ ಕಾ
ಲಾಳನಳಿದುದನಾವನೆಣಿಸುವನಹಿತ ಸೇನೆಯಲಿ ॥ ೪೬

[1] ಹೊಳ್ಳು[1]ಗಳ ತೂಱಿದೆವು ಹಿಡಿ ಹಿಡಿ
ಬಿಲ್ಲ ಸುರಿ ಸುರಿ ಶರವನಕಟಿ
ನ್ನೆಲ್ಲಿ ಹೊಗುವೈ ಕಂದ ಕುಂತಿಯ ಜಠರವಲ್ಲವಲೆ ।
ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲೆನುತೈದಿ ಬರೆ
ಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಱುಗಿತು ಸೇನೆ ಸಾಹಸ
ಮಲ್ಲನಡಹಾಯಿದನು ದ್ರುಪದನು ಧನುವನೊದಱಿಸುತ ॥ ೪೭

ರಾಯನಾಪತ್ತಿಂದ ಮುನ್ನವೆ
ಸಾಯಬೇಹುದು ತನಗೆನುತಲಡ
ಹಾಯಿದನು ಕಲಿ ಮತ್ಸ್ಯನೃಪ ನಿಜಬಂಧುಗಳ ಸಹಿತ ।
ನೋಯಬೇಹುದು ಮುನ್ನ ತಾವೆನು
ತಾಯತಿಕೆಯಲಿ ಪಂಚ ಕೈಕೆಯ
ರಾಯುಧದ ಬೆಳಗಳ್ಳಿಱಿಯೆ ನೂಕಿದರು ತೇರುಗಳ ॥ ೪೮

ತಲೆಗೆ ಕೊಂಡೆವು ಹಣವನಿನ್ನಿದ
ನುಳುಹಿಕೊಂಡಿರಲಾಗದೆಂದಿ
ಟ್ಟಳಿಸಿ ಹೊಕ್ಕುದು ಯವನ [2]ಸಂವೀರರು ಸುಷೇಣಕರು[2] ।
ಅಳವಿಗಳುಕುವುದಾಳುತನದ
ಗ್ಗಳಿಕೆಯೇ ಸುಡಲೆನುತ ಮನ ಮುಂ
ಕೊಳಿಸಿ ಕುಂತೀಭೋಜ ಹೊಕ್ಕನು ಸಕಲದಳಸಹಿತ ॥ ೪೯

ಹರೆದ ಬಲವೊಗ್ಗಾಯ್ತು ರಾಯನ
ನುರವಣಿಸಲೀಯದೆ ನೃಪಾಲಕ
ರುಱುಬಿದರು ತಱುಬಿದರು ಪರಬಲ ಕಾಲಭೈರವನ ।
ಹೊರಳಿಯೊಡೆಯದೆ ಭಾರಣೆಯಲೊ
ತ್ತರಿಸಿ ಕಲ್ಪದ ಕಡೆಯ ಕಡಲಿನ
ಗರುವಿಕೆಯ ಗಾಢದಲಿ ನಡೆದರು ತಡೆದರರಿಭಟರ ॥ ೫೦

ತೊಲಗು ವಿಪ್ರಾಧಮ ಸುಯೋಧನ
ಬಲದೊಳಗೆ ಬಹು ಭಾಷೆತನದಲಿ
ಗಳಪಿ ಬಂದರೆ ಹಿಡಿಯ ಬಲ್ಲೈ ಧರ್ಮನಂದನನ ।

1 ಜಳ್ಳು (ಗ), 2 ಸಂವೀರರುಗಳೊಂದಾಗಿ (ಗ.ಚ.ದ.ಪ).

ಗಳದ ಸತ್ವವನಱಿಯದದ್ರಿಗೆ
ತಲೆಯನೊಡ್ಡುವರೇ ವೃಥಾ ಕಳ
ಕಳಿಸಿ ನುಡಿವರೆ ಮಾನ್ಯರೆನುತಿದಿರಾದನಾ ದ್ರುಪದ ‖ ೫೧

ದಿಟ್ಟನಹೆಯೋ ದ್ರುಪದ ಹಾ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿಗಳಿಗುಪಹಾಸ್ಯವೇ ಗಱಿ
ಗಟ್ಟಿದಿರಿ ನೀವ್ ಹಿಡಿಯಲೀವಿರೆ ಧರ್ಮನಂದನನ ‖
ತೊಟ್ಟ ಜೋಹಕೆ ತಕ್ಕ ನುಡಿಗಳ
[1]ಬಿಟ್ಟೆವ[1]ಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮರಾಯನ
ಕಟ್ಟಲಾಪೆವೆ ಎನುತ ಕಱೆದನು ಸರಳ ಸರಿವಳೆಯ ‖ ೫೨

ದರ್ಪದಾಭರಣಕ್ಕೆ [2]ಸೂಸಿದ
ವೊ[2]ಪ್ಪಸಲಿಗೆಗಳೆನಲು ಗಱಿಗಳು
ಚಪ್ಪರಿಸಿ ತುಱಿಗಿದುವು ರಿಪುಸೇನಾಸಮುದ್ರದಲಿ ।
ಹಿಪ್ಪೆಗರ ಹರಗಡಿದು ಹೊಗರಲ
ಗೊಪ್ಪಿದವು ಕರುಳುಗಳ ನಿಮಿಷದೊ
ಳೊಪ್ಪಗೆಡಿಸಿದವರಿಕದಂಬವನೀತನಂಬುಗಳು ‖ ೫೩

ಮರುಳೆ ಮಂಜಿನ ಮಳೆಗೆ ಕುಲಗಿರಿ
ಕರಗುವುದೆ ನೀನೆಚ್ಚ ಶರಪಂ
ಜರಕೆ ಸಿಲುಕುವ ವೀರರೇ ಪಾಂಡವ ಮಹಾರಥರು ।
ಕೊರಳ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳೆನುತ ಚ
ಪ್ಪರಿಸಿ ದ್ರುಪದ ವಿರಾಟರೆಚ್ಚರು
ಸರಳ ರಶ್ಮಿಯ ಮಾಲೆ ಮುಕ್ಕುಳಿಕ್ಕಿದುವು ದಿಗುತಟವ ‖ ೫೪

ಗಿರಿಯು ಮಕ್ಕಳು ನೆರೆದು ವಜ್ರವ
ಸರಸವಾಡುವ ಕಾಲವಾಯಿತೆ
ಹರಹರತಿವಿಸ್ಮಯವೆನುತ ಹೊಗರೇಱಿ ಖತಿ ಮಸಗಿ ।
ತಿರುವ ಕಾಱಿಸಿದನು ಕಠೋರದ
ಮೊರಹುಗಳ ಬಾಯ್ಧಾರೆಗಳ ಕಿಡಿ
ಹೊರಳಿಗಳ ಹೊಗರಂಬು ಹೊಕ್ಕವು ಪಾಂಡು ಸೈನ್ಯದಲಿ ‖ ೫೫

---

[1] ಕೊಟ್ಟರ (ತ.ನ). [2] ಸೂಚಿಸಿದೊ (ದ).

ನರರ ಕಡಿಯಾನೆಗಳ ಕಡಿಯಲಿ
ಬೆರಸಿದವು ತೇಜಿಗಳ ಕರುಳಲಿ
ಕರಿ ಘಟೆಯ ಕರುಳುಗಳು ತೊಡಕಿದವುಡಿದ ತೇರುಗಳು ।
ಜರಿದ ಜೋಡಿನೊಳೊ ಏದವು ಕ
ತ್ತರಿಸಿದಾಯುಧ ಕಡಿದ ಸಿಂಧದ
ಹೊರಳಿಯಲಿ ಹೂಳಿದವು ನಿಮಿಷಕೆ ಪಾಂಡು ಸೇನೆಯಲಿ ॥ ೫೬

ನೊರೆ ರಕುತ ಸುಳಿ ಮಸಗಿ ಮಿದುಳಿನ
ಹೊರಳಿಗಳೆದುಬ್ಬಣದ ನೆಣ ವಸೆ
ದೊರಳೆಗಳ ಮೆದಕುಗಳ ಮೂಳೆಯು ಬಸಿವ ಬಲು ಜಿಗಿಯ ।
ಕರುಳ ಬಂಬಲು ಖಂಡದಿಂಡೆಯ
ತುಱುಗಿದೆಲುವಿನ ತಳಿತ ಚರ್ಮದ
ಶಿರದ ತಡಿಗಳಲಡಸಿ ಹರಿದುದು ವೈರಿಸೇನೆಯಲಿ ॥ ೫೭

ಕೊಡೆ ತಳಪಟವಾಯ್ತು ಸುಭಟರ
ಜೋಡಿ ಜರಿದುದು ಕೌರವೇಂದ್ರಗೆ
ಖೋಡಿಯುಂಟೇ ದ್ರೋಣ ಕೇಣವ ಬಿಟ್ಟು ಕಾದುವರೆ ।
ಖೇಡತನ ಬಿಗುಹಾಯ್ತು ಮೆಯ್ಯಲಿ
[1]ಮೂ[1]ಡಿದವು ಹೊಗರಂಬುಗಳು ತೆಗೆ
ದೋಡಿದವು ತೆಕ್ಕೆಯಲಿ ಪಾಂಡವ ನೃಪ ಮಹಾರಥರು ॥ ೫೮

ಘಾಯವಡೆದನು ದ್ರುಪದ ಮತ್ಸ್ಯನ
ಬಾಯೊಳೊಕ್ಕುದು ರಕುತ ಕೈಕೆಯ
ರಾಯುಧಂಗಳನೊಪ್ಪಿಸಿದರಳಿದೋಡಿದರು ರಥವ ।
ಸಾಯಲಾದನು ಧೃಷ್ಟಕೇತು ವಿ
ಡಾಯಿಗೆಟ್ಟನು ಭೋಜನಿತ್ತಲು
ರಾಯನಲ್ಲಿಗೆ ರಥವ ದುವ್ವಾಳಿಸಿದನಾ ದ್ರೋಣ ॥ ೫೯

ತೀರಿತಿನ್ನೇನರಿ ನೃಪನ ಸಂ
ಸಾರವಿನ್ನರೆ ಘಳಿಗೆಯಲಿ ಗಾಂ
ಧಾರಿ ನೆಱೆ ನೋಂಪಿಯಲಿ ಪಡೆದಳು ಕೌರವೇಶ್ವರನ ।

---

[1] ಹೂ (ಕ).

ಸಾರ ಹೇಳೋ ಸಾಹಸಿಕರೆಂ
ದಾರುತಿರೆ ಬಲವಿತ್ತಲಾಹವ
ಧೀರ ಸಾತ್ಯಕಿ ಭೀಮ ಪಾರ್ಥ ಕುಮಾರರನುಮಾಯ್ತು ॥ ೬೦

ಗೆಲಿದನೈ ಮುಝು ಪೂತು ದ್ರೋಣನ
ಬಲುಹು ಭರ್ಗನ ಸರಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಸಿಲುಕಿದನಲಾ ಶಿವಶಿವಾ ಕಲಿಕರ್ಣ ನೋಡೆನುತ ।
ಉಲಿವ ದುರಿಯೋಧನನನೀಕ್ಷಿಸು
ತಲಘುಭುಜಬಲ ಭಾನುನಂದನ
ನಳುಕದೀ ಮಾತುಗಳನೆಂದನು ನೀತಿಸಮ್ಮತವ ॥ ೬೧

ಗೆಲವು ನಮಗೆಲ್ಲಿಯದು ಧರ್ಮಜ
ಸಿಲುಕುವುದು ತಾನಿಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣನ
[1]ನೆಳಲು[1] ದಿಟವುಂಟಾದೊಡೊಳಗಾಗರು ವಿರೋಧಿಗಳು ।
ನೆಲನ ತಿಣ್ಣವ ತಿದ್ದಲೋಸುಗ
ಸುಳಿದನಱಿಯಾ ಕೃಷ್ಣನೀತನ
ಬಲದವರಿಗೆಂತಹುದು ಬಾಧೆಗಳೆಂದನಾ ಕರ್ಣ ॥ ೬೨

ಗಿರಿಯ ಕೊರಳಿಗೆ ವಜ್ರಮಣಿಯಾ
ಭರಣವೇ ದಳ್ಳುರಿಯ ಜೋಡುಗ
ಳರಗಿನೋಲೆಯಕಾಱರಿಗೆ ಸುಯಿಧಾನವೇ ನೃಪತಿ ।
ವರತಿಮಿರ ರಾಜಂಗೆ ಮಂಗಳ
ಕರವೆ ಆ ರವಿ ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತರ
ಪರಿಭವವು ಜೀವರಿಗೆ ಪಥ್ಯವೆ ಎಂದನಾ ಕರ್ಣ ॥ ೬೩

ಇರಲಿ ಮೇಣ್ ದೂರದಲಿ ಹತ್ತಿರೆ
ಯಿರಲಿ ತನ್ನವರೆಂದರತ್ತಲೆ
ಹರಹಿಕೊಂಬನು ಕೃಷ್ಣನದು ತನಗೇಱಸಿದ ಬಿರುದು ।
ಹರಿ ಸಮೀಪದೊಳಿಲ್ಲ ದ್ರೋಣಂ
ಗರಸ ಸಿಲುಕಿದನೆಂದು ಬಗೆದೈ
ಮರುಳೆ ಮುರವೈರಿಯ ಕಟಾಕ್ಷದ ಕಾಹು [2]ಘನವೆಂ[2]ದ ॥ ೬೪

[1] ಒಲುಮೆ (ಚ), ಬಲುಹು (ಬ).　[2] ಬಲುಹೆಂ (ಚ.ತ.ನ.ಪ.ಬ).

ಆ ಹದನದಂತಿರಲಿ ನವಿಸ್ಮಾ
ಯಾಹವಕೆ ಕಲಿಭೀಮ ಸಾತ್ಯಕಿ
ರೂಹುದೋಱಿದರದೆ ಘಟೋತ್ಕಚ ಪಾರ್ಥಸುತರೊಡನೆ ।
ಸಾಹಸಿಕರೊಗ್ಗಾಯ್ತು ದ್ರೋಣಂ
ಗೀ ಹದನು ಭಾರಾಂಕವೀಗಳೆ
ಬೇಹ ಸುಭಟರ ಕಳುಹು ಕಾಳೆಗಕೆಂದನಾ ಕರ್ಣ ॥ ೬೫

ಎನಲು ನೂಕಿದನರಸ ದುಶ್ಶಾ
ಸನ ಜಯದ್ರಥನಿನತನುಜ ಗುರು
ತನುಜ ಕೃಪ ಮಾದ್ರೇಶ ಭಗದತ್ತಾದಿಗಳು ಸಹಿತ ।
ತನತನಗೆ ನಾಯಕರು ದ್ರೋಣನ
ಮೊನೆಯು ಬಲಿದರು ಹಿಡಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಜನಪತಿಯನೆನುತುಱುಬಿದರು ತಱುಬಿದರು ಪರಬಲವ ॥ ೬೬

ಘಡಘಡಾರೋ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ಹಿಡಿವವರು ಬಾಯ್ಬಡಿಕರ್ಕೈ ಕಾ
ಳ್ಗಡೆದಡೇನಹುದೆನುತ ಹೊಕ್ಕನು ಭೀಮನುರವಣಿಸಿ ।
ಕಡಲ[1]ಕಡುಹಿನ[1] ಬಹಳ ಲಹರಿಯ
ನೊಡೆಮುರಿವ ಮಂದರದಪೋಲವ
ಗಡಿಸಿ ಹೊಕ್ಕನು ಗದೆಯ ಘಾಡದ ಹೊದಱ ಹೊಯ್ಲಿನಲಿ ॥ ೬೭

ಗದೆಯ ಘಾತಾಘಾತಿಕಾಱಿನ
ನಿದಿರುಗೊಂಡುದು ದೆಸೆ ದೆಸೆಗೆ ಹ
ಬ್ಬಿದುದು ಬಲನೆಡಜೋಡು ಬಲು ಭಾರಣೆಯ ಪಟುಭಟರು ।
ಮದಗಜದ ನಿಡುವರಿಯ ತೇರಿನ
ಕುದುರೆಕಾಱರ ಕಾಹಿನಲಿ ಕೊ
ಬ್ಬಿದುದು ನಿಬ್ಬರವಾಗಿ ಬಹುವಿಧ ವಾದ್ಯ [2]ನಿರ್ಘೋಷ[2] ॥ ೬೮

ತೆತ್ತಿಗರ ಬರಹೇಳು ಭೀಮಂ
ಗೆತ್ತಣದು ಜಯವೆನುತ ಸುಭಟರು
ಮುತ್ತಿಕೊಂಡರು ಮುಸುಕಿದರು ಮೆತ್ತಿದರು ಸರಳುಗಳ ।

---

[1] ಮೊರಹಿನ (ಚ.ಪ.ಬ). [2] ರಭಸದಲಿ (ತ.ದ.ನ).

ಕತ್ತಲೆಯ ಹೇರಾಸಿ ಸೂರ್ಯನ
ನೊತ್ತಿ ತಹ ದಿನವಾಯ್ತಲಾ ಎನು
ತತ್ತಲಿತ್ತಲು ಮುಱಿದು ತಳಪಟ ಮಾಡಿದನು ಭೀಮ ॥ ೬೯

ಒಂದು ಕಡೆಯಲಿ ಭೀಮ ಸವಱಿದ
ನೊಂದು ದೆಸೆಯಲಿ ಸಾತ್ಯಕಿಯು ಶರ
ವೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ ಪಾರ್ಥನಂದನಭೀಮನಂದನರು ।
ಒಂದು ಕಡೆಯಲಿ ನಕುಲ ಪಾಂಡವ
ನಂದನರು ಮತ್ತೊಂದು ದೆಸೆಯಲಿ
ಮುಂದುವರಿದರು ಮುಱಿದರರಿಗಳ ಹೊದಱ ಹೊಸ ಮೆಳೆಯ॥ ೭೦

ಥಟ್ಟು ನುಗ್ಗಾಯಿತು ವಿರೋಧಿಗ
ಳಿಟ್ಟಣಿಸುತಿದೆ ದ್ರೋಣನೊಬ್ಬನ
ಬಿಟ್ಟು ನೋಡುವುದುಚಿತವಲ್ಲೆನುತೆಡಬಲನ ನೋಡಿ।
ಬಿಟ್ಟನಾಹವಕಹಿತಬಲ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿ ಕೌರವನೃಪತಿ ರಥವನು
ಹೊಟ್ಟುಗರ ತೆಗೆ ಹೋಗಹೇಳೆಂದೆಚ್ಚನತಿರಥರ ॥ ೭೧

ಮಗನ ತೆಗೆಯೋ ಸಾತ್ಯಕಿಯು ಹೆಱ
ತೆಗೆಯ ಹೇಳೋ ಬೇಡ ನಕುಲಾ
ದಿಗಳ ನೂಕಭಿಮನ್ಯುವನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟ ಹೇಳೆನುತ ।
ಮೊಗದ ಹೊಗರಿನ ಕೆಂಪನುಗುಳ್ವಾ
ಲಿಗಳ ದಂತದಲೌಕಿದಧರದ
ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬಿನ ಭೀಮ ಹೊಕ್ಕನು ಗದೆಯ ತಿರುಗಿಸುತ ॥ ೭೨

ಸಿಲುಕಿದನು ಶಿವ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹನ
ಗಳದ ರಕುತಕೆ ಬಾಯನೊಡ್ಡೆನು
ತಳವಿಯಲಿ ಹೊಕ್ಕೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿದನಾನೆ ಕುದುರೆಗಳ ।
ಎಲೆ ದುರಾತ್ಮ ದ್ಯೂತಕೇಳೀ
ಕಲಹಲಂಪಟ ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲೆನು
ತೊಳಗುವರಿದಪ್ಪಳಿಸಿದನು ದುರ್ಯೋಧನನ ರಥವ ॥ ೭೩

ತೋಳನಳವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತೋ ಮೃಗ
ಜಾಲ ಶಿವಶಿವ ದಿವಿಜವಧುಗಳ
ತೋಳ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ಒಡಲನಿತ್ತನು ರಾಯನಕಟೆನುತ ।

ಆಳು ಮಿಗೆ ಕಳವಳಿಸೆ ಕುರುಭೂ
ಪಾಲಕನ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಕವಿಗಡಿ
ಗೋಲ ತೆಗಹಿನೊಳೊದಗಿದರು ದುಶ್ಶಾಸನಾದಿಗಳು ॥ ೭೪

ವರ ವಿಕರ್ಣ ಸುಲೋಚನನು ದು
ರ್ಮರುಷಣನು ದುಶ್ಶಾಸನನು ಸಂ
ಗರವ ಕೆಣಕಿದರನಿಲಸುತನೊಳು ನೃಪನ ಹರಿಬದಲಿ ।
ನೆರೆದ ನುಸಿಗಳು ಗಿರಿಯ ಕಾಡುವ
ಪರಿಯ ನೋಡೈ ಪೂತುರೆನುತು
ಬ್ಬರಿಸಿ ಕೈದೋಱಿದನು ಕಲಿ ಪವಮಾನಸುತ ನಗುತ ॥ ೭೫

ಎಚ್ಚ ಶರವನು ಗದೆಯಲಣೆದಿಡು
[1]ಗಿಚ್ಚು ಹೊಕ್ಕಂದದಲಿ ರಥವನು
ಬಿಚ್ಚಿ[1] ಬಿಸುಟನು ಸಾರಥಿಯ[2]ನಾ[2] ಹಯವನಾ ಧನುವ ।
ಕೊಚ್ಚಿದನು ಕೊಲೆಗಡಿಗನಿದಿರಲಿ
ಕೆಚ್ಚು ಮನದವರಾರು ಸೋಲವಿ
ದೊಚ್ಚತವಲೇ ನಿಮ್ಮ ಸೇನೆಗೆ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೭೬

ಸರಿದರೀ ನಾಲುವರು ರಾಯನ
ಮರಳಲೀಯದೆ ಮತ್ತೆ ಮಾರುತಿ
ಹರಿಸಿದನು ನಿಜರಥವನತಿರಥರೊಡ್ಡು ಲಟಕಟಿಸೆ ।
ದೊರೆಯ ತೆಗೆಯೋ ನೂಕು ನೂಕಲಿ
ಕರಿ ಘಟೆಯನೆನೆ ಮುಗಿಲ ಮೋಹರ
[3]ಧರೆಗೆ ತಿರುಗಿದವೆನಲು ಜೋಡಿಸಿದರು ಗಜವ್ರಜವ[3] ॥ * ೭೭

---

[1] ಗಿಚ್ಚು ಹಾಯ್ದುದು ಕೋಪದಿಂದಲಿ ಕೊಚ್ಚಿ (ಟ), ಗಿಚ್ಚು ಹೊಕ್ಕನು ಹೊಯ್ದು ರಥವನು ಬಿಚ್ಚು (ಪ). [2] ರಥ (ಕ). [3] ಧರೆಗಿಳಿದವೆಂಬಂತೆ ಜೋಡಿಸಿದರು ಗಜವ್ರಜವ (ಗ), ಧರೆಗೆ ತಿರುಗಿದವೆನಲು ಜೋಡಿಸಿದರು ಗಜ ವ್ರಜವ (ಚ.ದ.ಪ), ಹರದೆಗೆಯೆ ಜೋಡಿಸಿದರಂದುಬ್ಬರದ ಮದಗಜವ (ಟ).

* ಇಲ್ಲಿಗೆ (ಚ.ದ.ನ.ಪ.ಬ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿಯೂ (ತ) ಪ್ರತಿ ಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿಯೂ ಮುಗಿದು ಇಲ್ಲಿರುವ ಮುಂದಿನ ಸಂಧಿಯ ಸೂಚ ನೆಯೇ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೂಚನೆಯಾಗಿದೆ.

ವಂಗನಂಬಟ್ಟನು ವರಾಳ ಕ
ಳಿಂಗ ಬರ್ಬರರಾನೆಗಳ ಥ
ಟ್ಟಿಂಗೆ ಕೈವೀಸಿದರು ಕೊಂಡರು ನಾಳಿವಿಲ್ಲುಗಳ।
ವಂಗಡದಲೆಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ
ತುಂಗಗಜಘಟೆ ಕವಿದವಿದಕಿ
ನ್ನಂಗವಿಸುವವರಾರೆನುತ ಗಜಬಜಿಸಿತರಿಸೇನೆ॥ ೭೮

ಆಳ ಹೆದರಿಸಿ ನುಡಿವ ನಾಯ್ಗಳ
ಬೀಳ ಬಡಿ ಬಡಬಾಗ್ನಿ [1]ನೊರಜಿನ[1]
ಧಾಳಿಗಳುಕುವುದುಂಟೆ ಫಡಫಡಯೆನುತ ಬೊಬ್ಬಿಱಿದ।
ಕಾಲದಂಡವ ತಿರುಹಿ ಭುವನದ
ಲೂಳಿಗವ ಮಾಡುವ ಕೃತಾಂತನ
ಹೋಲುವೆಯ ಹೊಸಬಿಗನು ಹೊಕ್ಕನು ಭೀಮನುರವಣಿಸಿ॥ ೭೯

ಗದೆಯುಲಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಕೋದಂ
ಡದಲಿ ಕಾದಿದ ಮುದ್ಗರದಲೊರ
ಸಿದನು ಲೌಡಿಯಲರೆದನುಱೆ ತಱಿದನು ಕೃಪಾಣದಲಿ।
ಒದೆದು ಕೆಲವನು ಮುಷ್ಟಿಯಲಿ ಮೋ
ದಿದನು ಕೆಲವನು ನಿಖಿಳಶಸ್ತ್ರಾ
ಸ್ತ್ರದಲಿ ಕಾದಿದನನಿಲಸುತ[2]ನಿಭಬಲವ ಬಱಿಕೈದು[2]॥ ೮೦

ಗಿಳಿಯ ಹಿಂಡುಗಳೆತ್ತ ಗಿ[3]ಡಿ[3]ಗನ
ದಳದುಳವು ತಾನೆತ್ತ ಭೀಮನ
ಸುಳಿವು ಗಡ ಕಾಲೂಱುವವೆ ಕರಿ ಘಟೆಗಳೊಗ್ಗಿನಲಿ।
ಕಳಿತ ಹೂವಿನ ತೊಡಬೆಗಳೊ ರಿಪು
ಬಲವೊ ಬಿಱುಗಾಳಿಯೊ ವೃಕೋದರ
ನಳವ ಬಲ್ಲವನಾವನೈ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ॥ ೮೧

---

[1] ಮಂಜಿನ (ದ.ನ). [2] ಗಜಬಲವ ಬೇಸರದೆ (ಚ.ಪ). [3] ಡು (ಗ.ಚ.ದ).

ಹೋಯಿತಾ ಮಾತೇಕೆ ಗಜದಳ
ಮಾಯವಾದುದು ವಂಗಭೂಪನ
ಬಾಯೊಳಗೆ ಬೆಟ್ಟಿದನು ಗದೆಯನು ಮಿಕ್ಕ [1]ನಾಲ್ವ[1]ರನು ।
ಸಾಯ ಬಡಿದನು ಮುಂದೆ ಕೌರವ
ರಾಯನನು ತಾಗಿದನು ಭೀಮನ
ದಾಯ ಬಂದುದು ಸಕಲ ಕುರು ತಳತಂತ್ರ ತಲ್ಲಣಿಸೆ ॥* ೮೨

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

---

[1] ಮೂವ (ಕ.ಗ.ದ.ಬ).

* (ಕ.ಗ.ತ.ಟ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ೮೨ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ ಕೆಳಗಿನ ಪದವು ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ :—

ರಾಯನನು ಹಿಡಿಯೆಂಬ ಕೌರವ
ರಾಯ ಭಂಗಿತನಾಗಿ ಮರಳಿದು
ಕಾಯ ನಡುಗಿತು ಬೀಮಸೇನನ ವೀರ ವಿತರಣಕೆ ।
ಕಾಯಬೇಕೆನುತಿತ್ತ ಕೃಷ್ಣನು
ರಾಯಪಾಂಡವರವರ ಕರುಣಾ
ಮಾಯೆ ಹಿರಿದಾದಂದು ಕಾಯ್ದನು ವೀರನಾರಯಣ ॥

ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ ॥ ಹನುವನನುಜನ ಬಾಹುಬಲ ರಿಪು
ವನಧಿಯನು ತುಳುಕಿದನು ಭಗದ
ತ್ತನನು ಮರ್ದಿಸಿ ಮುಱಿದನರ್ಜುನ ಸುಪ್ರತೀಕವನು ॥

ಗುರುಗಳಾಡಿದ ಭಾಷೆ ಪರಬಲ
ದರಸ ಕಟ್ಟುವದದು ನಿಲಲಿ ನ
ಮ್ಮರಸ ಸಿಲುಕಿದ ಭೀಮ ಗಜ ಕಟ್ಟಿದುದು ಬೀದಿಗಳ ।
ತಿರುಗಲಾಪರೆ ಸಮಯವಿದು ಸಂ
ಗರಸಮರ್ಥರು ಬರಲಿಯೆಂಬ
ಬ್ಬರದೊಳಗೆ ಭಗದತ್ತ ಮೇಳೈಸಿದನು ನಿಜಗಜವ ॥ ೧

ಬಲವೊರಜೆ ಎಡವೊರಜೆ ಬೆನ್ನಿನ
ಮಿಳಿಯ ಜಾಳಿಗೆವೊರಜೆ ತಳಸಂ
ಕಲೆಯ ತೊಡರಂಕಣಿಯ ಕೊಂಡೆಯ ಪಕ್ಕ ಗಂಟೆಗಳ ।
ತುಳುಕಿನುಗ್ಗಡಣೆಗಳ ಹಿಣಿಲಿನ
ಬಲುವೊರಜೆಗಳ ಬಾರ ಸಂಕಲೆ
ಗಳನು ಬಿಗಿದರು ಜೋಡಿಸಿದರುಬ್ಬರದ ಮದಗಜವ ॥ ೨

ಬಿಗಿದು ಗುಳವತ್ತಿಗೆಯನೆದೆವ
ತ್ತಿಗೆಯ ಕತ್ತಿನಮುಂಡಿಗೆಯ ಲೌಡಿಯ
ಬಿಗಿದು ಗುಳ ಱೆಂಚೆಗಳ ಭಾರಿಯ ಕೈಯ ಪಟೆಯ[1]ವ[1] ।
ಅಗಿವ ಬಡಿಗೆಯನಂಕುಶದ ಕ
ಟ್ಟಿಗೆಯ ಧಾರೆಯ ಕಮಳದಳ ಕೊಡ
ತಿಗಳ ಕೈಹಾರೆಗಳನಳವಡಿಸಿದರು ವಹಿಲದಲಿ ॥ ೩

ಮುಗಿಲ ಹೊದಱಿನೊಳೆಳೆಯ ರವಿರ
ಶ್ಮಿಗಳು ಪಸರಿಸುವಂತೆ ಸುತ್ತಲು
ಬಿಗಿದ ಗುಳದಲಿ ಹೊಳೆ[2]ಯು[2] ಹೊಂಗೆಲಸದ ಸುರೇಖೆಗ[3]ಳು[3] ।

[1] ದ (ಸ). [2] ವ (ಸ). [3] ಳ (ಸ).

ಗಗನ ಗಂಗಾನದಿಯ ಕಾಲುವೆ
ತೆಗೆದರೆನೆ ತೆಕ್ಕೆಯದ ಪಲ್ಲವ
ವಗಿಯೆ ಮೆಱೆದುದು ಬಿಗಿದ ಮೊಗರಂಬದ ವಿಳಾಸದಲಿ ॥ ೪

ಗಗನತಳವನು [1]ಜಿ..ದ[1] ಬಲುಱೆಂ
ಚೆಗಳ ತುಂಬಿದ ಹೊದೆಯ ಕಣೆಗಳ
ಬಿಗಿದ ನಾಳಿಯ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ತೆತ್ತಿಸಿದ ಸೂನಿಗೆಯ ।
ಉಗಿವ ಸರಿನೇಣುಗಳ ಕೈಗುಂ
ಡುಗಳ ಕವಣೆಯ ಲೌಡಿ ಕರವಾ
ಳುಗಳ [2]ಜೋಡಿಸಿ ಜೋದರಡರಿದರಂದು ಬೊಬ್ಬಿಱಿದು[2] ॥ ೫

ಸುತ್ತ ಮೆಱೆದವು ಮೇಲೆ ಪಲ್ಲವ
ಸತ್ತಿಗೆಯ ಸಾಲುಗಳು ಬಿರುದಿನ
ಕತ್ತರಿಯ ಹೀಲಿಗಳ ಝಲ್ಲರಿ ಮುಸುಕಿದವು ಗಜವ ।
ಒತ್ತಿ ಕಿವಿಗಳನೊದೆದು ಶಿರದಲಿ
ತೆತ್ತಿಸಿದರಂಕುಶವನಾ ಭಗ
ದತ್ತ ದಂತಿಯನೇಱಿದನು ಜಯುರವದ ರಭಸದಲಿ ॥ ೬

ಕಾಲುಗಾಹಿನ ಕುದುರೆಗಳ ಕಾ
ಲಾಳ ಕೈವಾರಿಗಳ ಸಬಳದ
ಸೂಲಿಗೆಯ ತೇರುಗಳ ಹ..ಹಿನ ಹೊಂತಕಾರಿಗಳ ।
ಆಳ ಬಲು ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ ಘನ ನಿ
ಸ್ಸಾಳತತಿ ಮೊಳಗಿದವು ಡೌಡೆಯ
ತೂಳುವಱೆಗಳು ಗಜಱಿದವು ತಂಬಟದ ಲಗ್ಗೆಯಲಿ ॥ ೭

[3]ಸುರಪ ಕಡಿಯಲು[3] ಕೆರಳಿ ಕುಲಗಿರಿ
ಯುರಿಯನುಗುಳುವುದೆನಲು ದಾಡೆಗ
ಳರುಣಮಯ ರಶ್ಮಿಗಳ ಪಸರದಲೆಸೆದುದಿಭಪತಿಯ ।
ಧರಣಿಯಳತೆಯ ಹರಿಯ ನೆಗಹಿನ
ಚರಣದಗ್ರದೊಳಿಳಿವ ಘನ ನಿ
ರ್ಝರದವೊಲು ಮದಧಾರೆ ಮೆಱೆದುದು ಕರಿಕಪೋಲದಲಿ ॥ ೮

---

[1] ಬಗಿವ (ಸ). [2] ಕಲಿಜೋದರಂದಡರಿದರು ಬೊಬ್ಬಿಡುತ (ಟ), ಜೋಡಿಸಿ ಜೋದರಡರಿದರುಬ್ಬರದ ಮದಗಜವ (ಬ), ಮೋಹಿಸಿ ಜೋದರಡರಿದರಂದು ಬೊಬ್ಬಿಱಿದು. [3] ಸುರಪತಿಯೊಳು (ಕ).

ಜಗದ ನಿಡುನಿದ್ರೆಯಲಿ ಮೋಹರ
ದೆಗೆದ ಮುಗಿಲೋ ಮೇಣಖಿಳ ಕುಲ
ದಿಗಿಭವೆಂಟೊಂದಾ[1]ಯ್ತೊ[1] ಕೈ ಕಾಲ್ ಮೂಡಿತೋ ನಭಕೆ ।
ಅಗಿದು ಮೆಟ್ಟಿದಡವನಿ ಪಡುವಲು
ನೆಗೆದುದಡರಿದು ಮುಂದೆ ಮೆಟ್ಟಲು
ಚಿಗಿದುದಿಳೆ ಮೂಡಲು ಮಹಾಗಜಪ್ಪೈದಿತಾಹವವ ॥ ೯

ಪವನ[2]ಬಲ ಪರಿದಳಿತ[2] ಕದಳೀ
ನಿವಹದಲಿ ನಭ ಧಾತುಗೆಟ್ಟುದು
ರವಿಗೆ ಕಾಪಥವಾಯ್ತು ಹೊಗಳುವೆನೇನನದುಭುತವ।
ಭುವನ ಕೋಶದೊಳಾದ ವಿಪಿನೋ
ದ್ಭವವೊ ಭಾರಿಯ ದಂತಿ ಮಹದಾ
ಹವದೊಳಿಳಿದುದು ಕೃಷ್ಣನೊಲಿದರಿಗಾವುದರಿದೆಂದ ॥ ೧೦

ಹಿಡಿವ ಬಿಡುವೊಬ್ಬುಳಿಗೆ ತಹ ಬಲ
ನೆಡಕೆ ಹಾಯ್ಕುವ ಸುತ್ತಲೊತ್ತುವ
ತಡೆವ ನಡಸುವ ಸೆಳೆವ ತಿರುಹುವ ಹದಿರ ಜೋಕೆಯಲಿ।
ಗಡಣಿಸಿದನವನಿಭಪತಿಯುನವ
ಗಡಿಸಿ ನೂಕಿದೊಡಮಮ ದಿಕ್ಕರಿ
ನಡುಗೆ ಚೌಕದ ಕಳನ [3]ತುಳಿದುದು[3] ಸುಪ್ರತೀಕಗಜ ॥ ೧೧

ಇದು ಗಜಾಸುರನೋ ಮಹಾದೇ
ವಿದುವೆ ಮಹಿಷಾಸುರನೊ ಮಾಯಾ
ರದನಿಯೋ ದಿಟವಿದನು ಗೆಲುವರೆ ಭೀಮಫಲುಗುಣರು ।
ತ್ರಿದಶರಿಪುಗಳ ಗಂಡನಿದು ಕಾ
ದಿದೆವು ನಾವಿಂದನುತ ಸುಭಟರು
ಕದಡಿ ಸರಿದುದು ಸೂಱೆಗೊಂಡುದು ಬಲ ಪಲಾಯನವ ॥ ೧೨

ಮೊಗದ ಜವನಿಕೆದೆಗೆದು ನೆತ್ತಿಯ
ಬಗಿದು ಕೂರಂಕುಶದಲಾನೆಯ
ಬೆಗಡುಗೊಳಿಸಲು ಬೀದಿವರಿದುದು ಸುಭಟರೆದೆಯೊಡೆಯೆ ।

[1] ಗಿ (ಸ). [2] ದಳಪರಿದಳಿತ (ಗ.ದ), ಜನಪಡಿತಳದ (ಕ), ಬಲಪರಿಲುಳಿತ (ಚ.ಪ), ಬಲಪರಿಚಲಿತ (ತ), ಬಲಪರಿತರಲು (ನ). [3] ಗೆಲಿದುದು (ಗ.ಚ.ತ.ದ.ಪ).

ಹಗೆಯ ಬಲದಲಿ ಹರಿದು ಸುಭಟರ
ಚಿಗುಳಿದುಳಿದುದು ತಲೆಗಳನು ಮುಗಿ
ಲಗಲದಲಿ ಹರಹಿದುದು ದಿಕ್ಕರಿ ಹೊಕ್ಕು ಮೋಹರವ ॥ ೧೩

ನೆಳಲು ಸುಳಿಯಲು ದಂತಿಯೆಂದ
ಪ್ಪಳಿಸೆ ವಾಸುಕಿ ನೊಂದನಂಬುಧಿ
ತುಳುಕಿದವು ಸತ್ವಾತಿಶಯವೆಂತುಟು ಮಹಾದೇವ ।
ತುಳಿದುದರಿಸುಭಟರನು ಸಾವಿರ
ತಲೆಯ ಸೆಳೆದುದು ಸೊಂಡಿಲಲಿ ವೆ
ಗ್ಗಳೆಯ ಮದಕರಿ ಕೇಣಿಗೊಂಡುದು ವೈರಿಮೋಹರವ ॥ ೧೪

ಸೀಳಿ ಹರಹಿತು ಕರಿಗಳನು ನೇ
ಪಾಳಗುದುರೆಯ ಥಟ್ಟುಗಳ ಹಿಂ
ಗಾಲಲಣೆದುದು ರಥವನೈದಾಱೇಳನೊಂದಾಗಿ ।
[1]ತೋಳೊಳಗೆ ನೆಗ್ಗೊತ್ತಿ[1] ಮಿಗೆ ಕಾ
ಲಾಳ ತೊತ್ತುಳದುಳಿದು ಕಾಲನ
[2]ಗೂಳೆಯ[2]ಕ್ಕುಪಕಾರಿಯಾದುದು ಸುಪ್ರತೀಕಗಜ ॥ ೧೫

ದ್ವಿಗುಣ ತ್ರಿಗುಣದಲಣೆದು ಜೋಡಿಸಿ
ಚಿಗಿದು ಹಾಯ್ಕುವ ಮೆಟ್ಟಿ ಸೀಳುವ
ತೆಗೆದು ಕಟ್ಟುವ ತಿರುಹಿ ನೂಕುವ ಹೆಡತಲೆಯೊಳಡಸಿ ।
ಉಗುರೊಳೌಕುವ ನಿ[3][ಗ್ಗವ][3]ದೊಳಿ
ಬ್ಬಗಿಯ ಮಾಡುವ ಕಾಲುಗೊಲೆಯಲಿ
ವಿಗಡಕರಿ ತುಳಿದಾಡಿತಿದಿಂದಿರಾದ ಪಟುಭಟರ ॥ ೧೬

ಅರೆದುದೋ ಪರ ಬಲವ ಕಾಲನ
ಹೊರೆದುದೋ ಮಾರಣದ ಮಂತ್ರವ
ಬರೆದುದೋ ಬವರಕ್ಕೆ ಬಲುಗೈಗಳನು ಕೈ ನೆಗಹಿ ।
ಕರೆದುದೋ ಬಲವೆಲ್ಲ ನೀರಲಿ
ನೆರೆದುದೋ ಮಾರ್ಬಲದ ವೀರರು
ಹರೆದುದೋ ಹವಣಿಲ್ಲ ದಂತಿಯು ಸಮರಸೌರಂಭ ॥ ೧೭

---

[1] ಕಾಲೊಳಗೆ ನುಗ್ಗೊತ್ತಿ (ಗ). [2] ಪಾಳಯ (ಗ.ನ.ಬ). [3] ರ್ಗಮ.

ಮುರಿದು ಮಂದರಗಿರಿ ಪಯೋಧಿಯ
ತೆರೆಗಳನು ತುಳಿವಂತೆ ರಿಪು ಮೋ
ಹರವನರೆದುದು ನುಗ್ಗುನುಸಿಯಾಯ್ತಖಿಳ ತಳತಂತ್ರ ।
ತೆರಳಿದರು ರಾವುತರು ರಥಿಕರು
ಹೊರಳಿಯೊಡೆದುದು ಗಜದ ಗಾವಳಿ
ಜರಿದುದಳಿದುದನಾರು ಬಲ್ಲರು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೧೮

ಮುಱಿದು ಕೊಟ್ಟುದು ದಂತಿ ಗುರುಪಿ
ನ್ನುಱುಬಿ ರಾಯನ ಹಿಡಿಯದಿರನಿದ
ತಱುಬಲಾಪರೆ ಬರಲಿ ಸಾತ್ಯಕಿನಕುಲಪವನಜರು ।
ಇಱಿತಕಿವರಂಜಿದರೆ ಪಾರ್ಥಂ
ಗಱುಹಿ ಬೇಗದೊಳೆನುತ [1]ನಾಯಕ
ರೊಱಲು[1] ತಿರಲನುವಾದುದುದಿತ್ತಲು ಬೊರೆಗಳೊಗ್ಗಿನಲಿ ॥ ೧೯

ಅಳ್ಳೆದೆಯ ಮನ್ನೆಯರನೊಗ್ಗಿನ
ಡೊಳ್ಳುಗರ ಕಟವಾಯ ಕೊಯ್ ತಲೆ
ಗಳ್ಳರಿವದಿರು ತಱಿಚುಗೆಡೆವರ ಹೋಗ ಹೇಳೆನುತ ।
ಬಿಲ್ಲಗೋಲೆಗೇಱಿಸುತ ಚೌಪಟ
ಮಲ್ಲ ಹೊಕ್ಕನು ಭೀಮ ಭಟರ
ಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕವಿದುದು ದ್ರುಪದನಕುಲಯುಧಿಷ್ಠಿರಾದಿಗಳು ॥ ೨೦

ಕರಿ ಬಲುಹು ಕಲಿ ಭೀಮಸೇನನು
ದುರುಳನಿನ್ನೇನಹನೆನುತ ಮೋ
ಹರಿಸಿ ಕವಿದುದು ಮತ್ಸ್ಯಸೃಂಜಯಪಂಚಕೈಕೆಯರು ।
ತಿರುವಿಗಂಬನು [2]ತೊಡಚಿ[2]ಸಾತ್ಯಕಿ
ನರನ ಮಗ ಹೈಡಿಂಬ ಯವನೇ
ಶ್ವರರು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಮೊದಲಾಗೈದಿದರು ಗಜವ ॥ ೨೧

ಗಿರಿಯ ತಱಿವರೆ ಶಕ್ರನಲ್ಲದೆ
ನೆರೆದ ದಿವಿಜಸಮೂಹ ಮಾಡುವ
ಭರವಸಿಕೆ ತಾನೇನು [3]ಹೊದ್ದಿ[3]ದರಿವರು ದಿಗ್ಗಜವ ।
ಸರಳ ಬಲುವಳೆಗಾಳವಹಿತ
ದ್ವಿರದ ಗಿರಿಯಲಿ ಕಾಣಲಾದುದು
ಕೆರಳಿ ಕರಿ ಕೈಕೊಂಡುದಱೆಯಟ್ಟಿತು ಮಹಾರಥರ ॥ ೨೨

---

[1] ಬಲಬೊಬ್ಬಿಱಿಯ (ಗ). [2] ಹೊಡಿ (ಗ.ಬ). ಮುತ್ತಿ (ಕ.ಟ.ತ.ನ.ಬ).

ಚೆಲ್ಲಿತಿದು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಚೌಪಟು
ಮಲ್ಲಗಿಲ್ಲರ ಪಾಡೆ ನಮ್ಮದು
ಬಲ್ಲಿತಹುದುಸುರಿಲ್ಲದೊಡಲಿನ ಚೆಲುವು ಫಲವೇನು ।
ಅಲ್ಲಿ ದೈವದ ನೆನಹು ನ [1]ಜಯು[1]
ವೆಲ್ಲಿಯದು ನಮಗಿನ್ನು ಸಾಕಿ
ನ್ನೆಲ್ಲವೇತಕೆ ಚಿತ್ತವಿಸು ಚೌದಂತನಾಹವವ ॥ ೨೩

ಸೆಳೆವಿಡಿದು ತುಱುಗಾಹಿ ಪಶು ಸಂ
ಕುಲವ [2]ತೆವಱು[2]ವ ಪ್ರೋಲು ವಾಯಸ
ಕುಲವನೊಂದೇ ಗೂಗೆ ಹೊಯ್ದುಱೆಯುಟ್ಟುವಂದದಲಿ ।
ಬಲು ಕಣೆಗಳಿವದಿರನು ಕರಿ ಮುಂ
ಕೊಳಿಸಿ [3]ಕೆಡಹಿತು[3] ಯವನ ಕೌಸಲ
ಬಲವ ಕೈಕೆಯಮಗಧಭೂಪರ ಕೊಡಹಿ ಹಾಯಿಕಿತು ॥ ೨೪

ಹಿಡಿ ಹಿಡಿಯಲೋಡಿದನು ದ್ರುಪದನು
ಸಿಡಿದು ಕೆಲಸಾರಿದನು ಪವನಜ
ನೊಡಲುಸುರ ಸಂಬಂಧವಳಿದುದು ಸಿಲುಕಿದನಿಬರಿಗೆ ।
ಒಡೆಮುರಿದು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ರಥವನು
ತುಡುಕಿ ಹಾಯ್ಕಿತು ಭೀಮತನಯನ
ಕೊಡಹಿ ಬಿಸುಟುದು ಕೊಂದುದಗಣಿತ ಕರಿತುರಂಗಮವ ॥ ೨೫

ಮರಳಿ ಮತ್ತೆ ಮಹಾರಥರು ಸಂ
ವರಿಸಿಕೊಂಡುದು ಸರಳ ಮಳೆಗಳ
ಸುರಿದರಾನೆಯ ಮೇಲೆ ೞೇದರ ಕೋಲ ಮನ್ನಿಸದೆ ।
ಗಿರಿಯ ಮುತ್ತಿದ ಮಿಂಚುಬುಳುವಿನ
ಹೊರಳಿಯಂತಿರೆ ಹೊನ್ನ [4]ಬರಹದ[4]
ಸರಳು ಮೆಱೆದವು ಕಱೆದರದುಭುತ ಕಣೆಯ ಸರಿವಳೆಯ ॥ ೨೬

ಬಾಲರೆಸುಗೆಯ [5]ಮಿಟ್ಟೆ[5]ಯಂಬಿಗೆ
ಸೋಲುವುದೆ ಗಿರಿ ವೈರಿ ಸುಭಟರ
ಕೋಲ ಕೊಂಬುದೆ ವೀರ ಕುಂಜರ ನುತ್ತ ಮೊಗ ನೆಗಹಿ ।

---

[1] ವುಳಿ (ಟ). [2] ಕೆದಱು (ಪ). [3] ಕೆದಱಿತು (ಚ.ಟ.ನ.ಪ).
[4] ಬಣ್ಣದ (ಬ). [5] ಮಿಂಚೆ (ಕ.ಚ.ತ.ನ.ಪ).

ಆಳೊಳಗೆ ಬೆರಸಿತು ಮಹಾರಥ
ರೋಳಿ ಮುಱಿದುದು ಕುಱಿಯ ಹಿಂಡಿನ
ತೋಳನ್ನೈ ನಿನ್ನಾನೆ ಸಪಱಿತು ಮತ್ತೆ ಮಾರ್ಬಲವ ‖ ೨೭

ಹಡಗು ಜಲಧಿಯೊಳೋಡಿ ಗಿರಿಗಳ
ನೆಡಹಿ ನುಗ್ಗಾದಂತೆ ಸುಭಟರ
ಗಡಣ ಗಜವನು ತಾಗಿ ತಾಗಿ ವಿಘಾತಿಯಲಿ ನೊಂದು ।
ಒಡಲ ಮೇಲೆಳ್ಳನಿತು ಮೋಹವ
ಹಿಡಿಯದಿವರೌಕಿದರು ಹಾವಿನ
ಕೊಡನು ದೋಷಿಗೆ ಸುಲಭವೇ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ ‖ ೨೮

ಮುರಿದು ಮೋದಿತು ಸಮ್ಮುಖದೊಳಿ
ಟ್ಟೊರಸಿತೆಡದಲಿ ಹೊಯ್ದು ಸೀಳಿತು
ಹರಹಿತಪಸವ್ಯದಲಿ ಮೆದೆಗೆಡಹಿತು ಮಹಾರಥರ ।
ಹೊರೆದ ರಕುತದ ಧಾರೆಗಳ ತುದಿ
ಕರದೊಳೆಳಲುವ [1]ತಲೆಗಳಂ[1]ಘ್ರಿಯೊ
ಳೊರೆದ ನೆಣನಡಗಿನ ಮಹಾಗಜ ಮೊಗೆದುದರಿಬಲವ ‖ ೨೯

ಹಿಂದೆ [2]ಹಿಡಿವರು ಮುರಿದ[2]ರೆಡದಲಿ
ಸಂದಣಿಸುವರು ತಿರುಗಿದರೆ ಬಲ
ದಿಂದ ಕೈ ಮಾಡುವರು ಕವಿದರೆ ಸಿಡಿವರೆಡಬಲಕೆ ।
ಮುಂದೆ ಕಟ್ಟುವರಟ್ಟಿದರೆ ಮುರಿ
ವಿಂದ ಜಾಱುವರಾ ಮಹಾರಥ
ವೃಂದ ಕಾದಿತು ಮದಕರಿಯ ಬೇಸಱಿಸೆ ಬಳಿಸಲಿಸಿ ‖ ೩೦

ಕರಿಯ ಕೋಲಾಹಲವನಾ ಜೋ
ದರ ಶರೌಘವ ಸೈರಿಸುತ ಮು
ಕ್ಕುಱಿಕಿ ಧರ್ಮಜ ನಕುಲ ಸಾತ್ಯಕಿ [3]ಭೀಮ ನಂದನರು[3] ।
ಸರಳ ಸಾರವ ಕಟ್ಟಿದರು ಮಿಗೆ
ಕೆರಳಿದನು ಭಗದತ್ತನನಿಬರ
ಹರೆಗಡಿದು ಹೊಗರಂಬ ಸುರಿದನು ಸರಿದರತಿರಥರು ‖ ೩೧

---

[1] ಕರುಳಲಂ (ಗ). [2] ಸೆಳೆದರೆ ಮುರಿವ (ಕ.ಗ.ಟ.ತ.ನ). [3] ಪಂಚ ಕೈಕೆಯರು (ಟ).

ಹತ್ತು ಶರದಲಿ ಧರ್ಮಜನನಿ
ಪ್ಪತ್ತರಿಂದಭಿಮನ್ಯುವನು ತೊಂ
ಬತ್ತು ಶರದಲಿ ನಕುಲಸಾತ್ಯಕಿದ್ರುಪದಕೈಕೆಯರ ।
ಕೆತ್ತಿದನು ಹದಿನೆಂಟು ಬಾಣದ
ಲಿತ್ತ ಭೀ[1]ಮನ ನಂದನನನೈ[1]
ವತ್ತು ಶರದಲಿ ಸಕಲರಥಿಕರನೆಚ್ಚು ಬೊಬ್ಬಿರಿದ ॥ ೩೨

ಬಿನುಗುಗಳ ತೆಗ ಭೀಮಸೇನನ
ಮೊನೆಗೆ ಬಿಡು ಬಿಡು ಗಜವನೆಂದು
ಬ್ಬಿನಲಿ ತಿರುಹಿದನಾನೆಯನು ಪವನಜನ ಸಮ್ಮುಖಕೆ ।
ಧನುವ ಬಿಸುಟನು ಗದೆಯ ತುಡುಕಿದ
ನನುವರದೊಳಡ್ಡೈಸಿ ದಂತಿಯು
ಕನಲಿಸಿದನೊಳಹೊಕ್ಕು ಹೊಯ್ದನು ಸಿಂಹನಾದದಲಿ ॥ ೩೩

ಭುಜದ ಸಾಹಸ ಹತ್ತುಸಾವಿರ
ಗಜದ ಘಾಡಿಕೆ ಸಿಂಹನಾದದ
ವಿಜಯ ವಿಗ್ರಹ ವೀರ ಹಳಚಿದನವಮ ಮದಕರಿಯ ।
ತ್ರಿಜಗ ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗೆ ದಿವಿಜ
ವ್ರಜ ಭಯಂಗೊಳೆ [2]ಮಿಕ್ಕ[2]ಸುರಪನ
ಗಜದ ಹೊಯ್‌ಕೈಯ್ಯಾನೆ ಹೆಣಗಿತು ಭೀಮಸೇನನಲಿ ॥ ೩೪

ಬಿಗಿದು ಹರಿಸುತ ಹಳಚಿದರೆ ಕುಲ
ದಿಗಿಭವೆದೆಯೊಡೆದವು ನಗಂಗಳ
ಬಿಗುಹು ಸಡಿಲಿತು ಧರಣಿ ನೆಗ್ಗಿತು ಚರಣಹತಿಗಳಲಿ ।
[3]ಜಿಗಿವ[3] ರಕುತದ ಗದೆಯ ಬಿಙುವೊ
ಯ್ಲುಗಳೊಳಗೆ ಕಿಡಿ ಮಸಗಿ ಕಬ್ಬೊಗೆ
ನೆಗೆಯ ಹೊಯ್ದನು ಭೀಮ ಲಂಘಿಸಿ ಗಜದ ಮಸ್ತಕವ ॥ ೩೫

ಹೊಯ್ದು ಹಿಂಗದ ಮುನ್ನ ಭೀಮನ
ಕೈದುಡುಕಿದರೆ ಮುರಿದು ಹಿಂದಕೆ
ಹಾಯ್ದುಡೊಡೆಮುರಿಯಿತ್ತು ಕಿಸಿದರೆ ಕಾಲೊಳೊಡೆಯುವುಚಿ ।

---

[1] ಮಾತ್ಮಜನ ನೂಙ್ಯೈ (ಚ.ಟ.ತ.ನ.ಪ). [2] ಹೊಕ್ಕು (ದ). [3] ಒಗುವ (ಚ.ದ.ಪ).

ಮೈದೆಗೆದರಿಟ್ಟಣಿಸಿ ಪೂತ್ಕೃತಿ
ಗೈದು ಸುಭಟನ ಸಿಂಹನಾದಕೆ
[1]ಮುಯ್ದು[1]ಗೆದು ಕರಿ ಕಾದುತಿರ್ದುದು ಭೀಮಸೇನನಲಿ ‖ ೩೬

ನೆಳಲುಗಂಡವ್ವಳಿಸುವುದು ಸುಂ
ಡಿಲನು ತೂಗಾಡುವುದು ಹೋರಿದು
ಬಳಲುವುದು ಮೊಗ ನೆಗಹಿ ಭೀಮನ ದನಿಯನಾಲಿಪುದು ।
ಅಳಿಯ ಮುತ್ತಿಗೆಗಳನು ಬೀಸದೆ
ನೆಲಕೆ ಕಿವಿಯನು ಜೋಲುಬಿಡುವುದು
ಬಲುಕಣಿಯ ಹಿಡಿಹಿಂಗೆ ಲಾಗಿಸುತಿರ್ದುದಾ ದಂತಿ ‖ ೩೭

ಭೀಮನಿನ್ನರೆಘಳಿಗೆಯಲಿ ನಿ
ರ್ನಾಮನೋ ತಡವಿಲ್ಲ ದಂತಿಯ
ತಾಮಸಿಕೆ ಘನ [2]ತೆಗೆಯಿ[2] ತಮ್ಮನನೆನುತ ಕಳವಳಿಸೆ ।
ಭೂಮಿಪತಿ ಕೈಕೊಂಡನೊಡನೆ ಸ
ನಾಮರೈದಿತು ನಕುಲ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಭೀಮಸುತನಭಿಮನ್ಯು ದ್ರುಪದ ಶಿಖಂಡಿ [3]ಕೈಕೆಯರು[3] ‖ ೩೮

ಮತ್ತೆ ರಥವಱುವತ್ತು ಸಾವಿರ
ಮುತ್ತಿಕೊಂಡುದು ಗಜವನಾ ಭಗ
ದತ್ತ ಬಳಲಿದನವಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಶರವ ನೆಱೆ ತುಳುಕಿ ।
ಮೆತ್ತಿದವು ಶರವಿಭದ ಮೆಯ್ಯಲಿ
ಬೆತ್ತ ಬೆಳೆದದ್ರಿಯವೊಲಿದ್ದುದು
ಮತ್ತಗಜ [4]ನೊಂದ[4]ಱಿಯದನಿಬರ ಬಾಣಹತಿಗಳಲಿ ‖ ೩೯

ಕರಿ ವಿನೋದದಿ ಕುಡಿದ ಜಲವನು
ಕರಣಿಯಲಿ [5]ತೆಗೆತೆಗೆದು[5] ರಿಪುಮೋ
ಹರಕೆ ಚೆಲ್ಲಿತು ಕಲ್ಪಮೇಘದ ಬಸುಱ ಬಗಿದಂತೆ ।
ಕರ ತುಷಾರದಲಿವರು ಮೋಱೆಯ
ತಿರುಹೆ ನನೆದವು ಬಾಹುರಕೆ ಹ
ಕ್ಕರಿಕೆ ಹಲ್ಲಣ ಜೋಡು ಸೀಸಕ ಛತ್ರ ಚಮರಿಗಳು ‖ ೪೦

---

[1] ಕೈದೆ (ಸ.ಟ). [2] ತೆಗೆಸು (ಟ). [3] ಸೃಂಜಯರು (ಗ.ಟ.ದ) ಕೈಕೇಯು (ಕ.ತ.ನ). [4] ನೋವ (ಟ.ಪ) [5] ಮೊಗೆಮೊಗೆದು (ಗ).

ಸಾಕು ಬಳಲಿದಿರಕಟಕಟ ನಿಮ
ಗೇಕೆ ಸಂಗರವಾನೆಯೊಡನೆ ಪಿ
ನಾಕಿ [1]ಸಮರದೊಳಳುಕುವನು ಕರಿ[1] ನಿಮ್ಮ [2]ಪಾಡೇನು[2] ।
ಆ ಕಿರೀಟಿಯ ಕರಸಿಕೊ ? ವಿ
ವೇಕವುಳ್ಳರೆ ತೊಲಗಿಯೆನುತವೆ
ನೂಕಿದನು ಭಗದತ್ತನನಿಬರ ಮೇಲ ದಿಗ್ಗಜವ ॥ ೪೧

ಮಿಗೆ ತಿಮಿಂಗಿಲನೊಡನೆ ಹುಲುಮಾ
ನುಗಳು ಮಾಡುವುದೇನು ಹೊಱಕಾ
ಲುಗಳ ಹೋರಟೆ ಕಾಣಲಾದುದು ಪರರ ಥಟ್ಟಿನಲಿ ।
ತೆಗೆಯೆ ರಿಪುಬಲ ಕೊಲುತ ಬಂದುದು
ದಿಗಿಭವಿದರೊಡನೈದಿ ದ್ರೋಣಾ
ದಿಗಳು ಹೊಕ್ಕುದು ಧರ್ಮಪುತ್ರನ ಹಿಡಿವ ತವಕದಲಿ ॥ ೪೨

ತಿದ್ದಿತೋ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥನಿದ್ದರೆ
ಹೊದ್ದಹೇಳೋ ರಾಯ ದಳವಡಿ
ಗದ್ದುದೋ ಬಿದ್ದುದು ಭಯಾಂಬುಧಿಯೊಳಗೆ ಭಟನಿಕರ ।
ಹದ್ದು ಕಾಗೆಯ ಮನೆಗೆ ಬಾಣಸ
ವಿದ್ದುದೋ ಗಜವೆನುತ ಬೊಬ್ಬಿಡು
ತಿದ್ದುದರಿಬಲವಿತ್ತ ಹರಿ ಕೇಳಿದನು ಕಳಕಳವ ॥ ೪೩

ಮರುಳು ಫಲುಗುಣ ಸುಪ್ರತೀಕದ
ಖುರಪುಟವ ನೋಡಿತ್ತ ಗ್ಗದ
ಪರಶುರಾಮನ ಖಾತಿಗಂಬುಧಿ ನೆಲನ ಬಿಡುವಂತೆ ।
ತೆರಳುತಿದೆ ನಮ್ಮವರು ದಿಕ್ಕರಿ
ಹರಹಿ ಕೊಲುತಿದೆ ಮಾತಿಗಿಲ್ಲವ
ಸರವೆನುತ ಕರಿಯತ್ತ ತಿರುಹಿದನಸುರರಿಪು ರಥವ ॥ ೪೪

ಹೆದಱದಿರು ನರ ಹೋಗದಿರು ಹೋ
ಗದಿರು ಕೊಡು ಕೊಡು ಕಾಳಗವನೆಂ
ದದಟರಟ್ಟಿತು ವೀರ ಸಮಸಪ್ತಕರು ಸೂಠಿಯಲಿ ।

---

[1] ಕರಿಗಳುಕುವನು ರಣದಲಿ (ಗ). [2] ಪಾಡಿನದೆ (ಪ.ಬ).

ಇದಿರಲಿನಸುತ ಶಲ್ಯರಡಗ
ಟ್ಟಿದರು ಖತಿಯಲಿ ಪಾರ್ಥನನಿಬರ
ಸದೆದು ವಹಿಲದಲೈದಿದನು ದಿಕ್ಕರಿಯ ಸಮ್ಮುಖಕೆ ॥ ೪೫

ಬಲುಬಿಸಿಲೊಳುಱೆ ನೊಂದ ನೈದಿಲೆ
ಗಳಿಗೆ ಚಂದ್ರಿಕೆ ದೈತ್ಯರುಱುಬೆಗೆ
ಸಿಲುಕಿದಮರರಿಗಸುರಹರನ ಕಟಾಕ್ಷವಿಕ್ಷೇಪ ।
ಬಲಿದ ತಾಪತ್ರಯ[1]ದ ಭವಗೋ[1]
ಟಲೆಯ ಜೀವಿಗೆ ಸುಪ್ರಬೋಧದ
ಸುಳುವಿನಂತಿರೆ ಪಾರ್ಥ ಮೈದೋಱಿದನು ನಿಜಬಲಕೆ ॥ ೪೬

ಕೆದಱಿತೀ ಬಲ ಬೆರಳ ತುಟಿಗಳೊ
ಳೊದಱಿತಾ ಬಲ ತಾಪಶಿಖಿಯಲಿ
ಕುದಿದುದೀ ಬಲ ಭೀತಿಕಂಚುಕ ಕಳೆದುದಾ ಬಲಕೆ ।
ಕದಡಿತೀ ಬಲ ರೋಮಪುಳಕವ
ಹೊದೆದುದಾ ಬಲ ಹಿಂಡೊಡೆದು ನೆಱೆ
ಕದುಬಿತೀ ಬಲ ನೆರೆದುದಾ ಬಲ ನರನ ರಥ ಸುಳಿಯೆ ॥ ೪೭

ಗಿರಿಯ ವಿಸಟಂಬರಿಯನಮರೇ
ಶ್ವರನು ತಡೆವವೊಲಳ್ಳಿಱಿವ ದಿ
ಕ್ಕರಿಯನಡಗಟ್ಟಿದನು ಕಾಯದೊಳೊಟ್ಟಿದನು ಶರವ ।
ಕೆರಳಿದನು ಭಗದತ್ತನಿವನೇ
ನರನು ಫಡ ಫಡ ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲೆನು
ತುರುಶರೌಘವ ಕಱೆದು ಮುಸುಕಿದನರ್ಜುನನ ರಥವ ॥ ೪೮

ಪೂತರೇ ಭಗದತ್ತ ಬಿಲುವಿ
ದ್ಯಾತಿಶಯ ಕಿಱಿದುಂಟಲಾ ಶರ
ಪಾತವಿನಿತಿಲ್ಲದಡೆ ಹೊಳ್ಳಿಸಬಹುದೆ ನೃಪ ಧನವ ।
ನೂತನ ದ್ವಿಪದಿಂದ ವೈರಿ
ವ್ರಾತವನು ಸೋಲಿಸಿದ ಗರ್ವದ
ರೀತಿಗಿದು ಠಾವಲ್ಲೆನುತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚನಾ ಪಾರ್ಥ ॥ ೪೯

[1] ದೊಲೊಡಗೋ (ಕ.ನ.ಬ), ದೊಳೊಳಗೋ (ಗ.ತ), ದಲಳಿಗೋ (ಚ.ಪ).

ನರನ ಶರಜಾಲವನು ಖಂಡಿಸಿ
ಸುರಿದನಂಬನು ಕೃಷ್ಣರಾಯನ
ಸಿರಿಯೊಡಲ ಸೋಂಕಿದವು ನೂಕಿದವಂಬು ಗರಿ ಸಹಿತ ।
ನರನ ಕುದುರೆಯ ಮ ೕ ಸಿಂಧದ
ಹರಿಯ ತನುವಿನ ಮೇಲೆ ತಳಿತವು
ಶರನಿಕರ ಬಿಡದೆಚ್ಚನಾ ಭಗದತ್ತನರ್ಜುನನ ॥ ೫೦

ಸೆಳೆದು ಬಾಣತ್ರಯದಲೆಚ್ಚನು
ಫಲುಗುಣನ ಮಕುಟವನು ಮುರಿದುದು
ಕೆಲಕೆ ಸಡಿಲುವ ಮಣಿಗಳಲಿ ಪರಮೌಳಿಯೋಸರಿಸೆ ।
ಬಲಿದು ಸಸಿನವ ಮಾಡಿ ಖಾತಿಯ
ತಳೆದು [1]ಕೂರಂ[1]ಬಿನಲಿ ಹೊಳಿದ
ನಳವಿಯಲಿ ರಿಪುಗಜವನಾ ಭಗದತ್ತನವಯವವ ॥ ೫೧

ಇಳುಹಿದನು ಬಲುಗುಳವ ಖಂಡಿಸಿ
ಕಳಚಿದನು ಮೊಗರಂಬವನು ಹೊ
ಮ್ಮಳಿಯ ಕುಣಿಕೆಯ ಮುರಿದು ತರಿದನು ಸುತ್ತ ಜೆಂಚೆಗಳ ।
ಹಳವಿಗೆಯನಾ ಛತ್ರಚಮರಾ
ವಳಿಯ ಸೀಳಿದು ಬಿಸುಟನಾ ಗಜ
ತಿಲಕ ಮುಂಡಾಸನದಲಿರ್ದುದು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೫೨

ಮತ್ತೆ ಖಾತಿಯೊಳಂಕುಶದಿನೊಡೆ
ಯೊತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟನು ಗಜವನರ್ಜುನ
ನತ್ತಲಿಭ ತೂಳಿದಡೆ ತಿ ಹಿದನಸುರರಿಪು ರಥವ ।
ಇತ್ತ ಬಲದಲಿ ಬಲಕೆ ಮೊಗವಿಡ
ಲತ್ತಲೆಡದಲಿ ಮರಳಲಲ್ಲಿಂ
ದತ್ತ ತಿರುಗಿಸಿ ಬಳಲಿಸಿದನಸುರಾರಿ [2]ದಿಗ್ಗಜವ[2] ॥ ೫೩

ಸಾರಥಿಯ ಕೊಂದಲ್ಲದರ್ಜುನ
ತೀರುವವನಲ್ಲೆನುತ ದಳ್ಳುರಿ
ಧಾರೆಯುಂಚ್ಚೈದಲಿ ದೇವನನೆಸಲು ಮಧ್ಯದಲಿ ।

---

[1] ನೂಱಂ (ಗ), ತೂಱಂ (ಚ.ಟ.ತ.ದ.ನ), ಮೂಱಂ (ಪ.ಬ). [2] ಮದ ಗಜವ (ಚ.ತ.ದ.ಪ.ಬ).

ಹಾರಿಸಿದನಾ ಪಾರ್ಥನಿಪನೆಡೆ
ಗೋರಿದನಲಾ [1]ಯೆನುತ ಕೆಡೆಯೆನು[1]
ತಾರಿ ಸುರಿದನು ನೂಱು ಬಾಣವನರ್ಜುನನ ಮೇಲೆ ‖ ೫೪

ಅನಿತು ಶರವನು ಕಡಿದು ಭಗದ
ತ್ತನ ಧನುವನಿಕ್ಕಡಿಗಡಿಯೆ ಕಂ
ಗನೆ ಕನಲಿ ಗವಸಣಿಗೆಯಿಂದುಗಿದನು ನಿಜಾಯುಧವ |
ದಿನಪಕೋಟಿಯ ರಶ್ಮಿಯನು ತುದಿ
ಮೊನೆಯೊಳುಗುಳುವ ಬಾಯಿಧಾರೆಯ
ತನಿಯುರಿಯ ತೆಕ್ಕೆಯಲಿ ಥಳಥಳಿಸುವ ಮಹಾಂಕುಶವ ‖ ೫೫

ತೈಲ ಲೇಪದ [2]ನಯದ[2] ಹೊಗರಿನ
ಜಾಳಿಗೆಯ ಗಹಗಹಿಕೆಗಳ ಹೂ
ಮಾಲೆಗಳ ಸಿಂಪಿಸಿದ ಗಂಧದ [3]ಬಂಧದ[3]ಕ್ಷತೆಯ |
ಕೀಲಣೆಯ ಮಣಿವೆಳಗುಗಳ ಹರಿ
ಧಾಳಿಯಲಿ ಕಾಳೋರಗನ ಕುಡಿ
ನಾಲಗೆಯವೋಲೆಸೆದುದಂಕುಶ ಭಟನ ಮುಷ್ಟಿಯಲಿ ‖ ೫೬

ಕುಡಿ ಕಿರೀಟಿಯ ರಕುತವನು ಹಗ
ಕೆಡಲಿ ಕೌರವರಾಯನಾಳಲಿ
ಪೊಡವಿಯನು ಪರಿತೋಷವಾಗಲಿ ನೃಪನ ಮಿತ್ರರಿಗೆ |
ತಡೆದು ಹಲಕಾಲದಲುಪಾಸಂ
ಬಡಿಸಿದೆನ್ನದು ದೋಷ ಜಾತಿಯ
ಹಿಡಿಯದಿರು ನೀನೆನುತ ತಿರುಹಿಟ್ಟನು ಮಹಾಂಕುಶವ ‖ ೫೭

ತೀರಿತಿನ್ನೇನಕಟ ಪಾಂಡವ
ವೀರರುಬ್ಬಟೆ ಹಾಱಿತೇ ತ್ರಿಪು
ರಾರಿಯುರಿಗಣ್ಣಿಂಗೆ ಸೋಲದ ಕೈದುಗೊಂಡನಲ |
ಧಾರುಣಿಯುನಿನ್ನಾಣಲಿ ಧರ್ಮಕು
ಮಾರನಕಟಿನ್ನಾರು ಕಾವವ
ರಾರೆನುತ ತಲ್ಲಣಿಸುತಿರ್ದುದು ಪಾಂಡುಸುತಸೇನೆ ‖ ೫೮

[1] ಕಡಹಿವನನನು (ಗ.ಚ.ಬ.). [2] ಜಗಿಯ (ಚ). [3] ಕೆಂಪಿನ (ಟ.ದ.)

ಹಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರರಾಯ ಶಿವ ಶಿವ
ವಾಯುಸುತ ಹಾ ಪಾರ್ಥ ಹಾ ಮಾ
ದ್ರೇಯರಿರ ಹಾಯೆನುತ ಹರೆದುದು ಸೇನೆ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ !
ಬಾಯ ಬಿಟ್ಟುದು ದಿವಿ ಬಲ ನಿ
ರ್ದಾಯದಲಿ [1]ನೆಲನಾಯಿತಲ ಕುರು[1]
ರಾಯಗೆನುತಿರ್ದುದು ಜಗತ್ರಯವೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ ॥ ೫೯

ಇದಱ ಪಾಡೇನೇಸಪಾಯವ
ನೊದೆದು ಕಳೆಯರು ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತರು
ಸದರವೇ ಉರಿಗೆಂಡವೊಱಲೆಯ ಬಾಯ್ಗೆ [2]ಭಾವಿಸಲು[2] |
ಹೊದಱುಗಿಡಿಗಳ ಹೊಗೆಯ ಹೇರಾ
ಳದಲಿ ಬಹ ದಿವ್ಯಾಯುಧಕೆ ಚಾ
ಚಿದನು ವಕ್ಷಸ್ಥಳವನಸುರಾರಾತಿಯಡಹಾಯ್ದು ॥ ೬೦

ಮೆಱೆದುದುರದಲಿ ಕೌಸ್ತುಭದ ಮಣಿ
ಮಱಿಯ[3]ನಿಳುಹಿದ ವೋಲು[3] ಬೆಳಗಿನ
ತುಱುಗಲಲಿ ತೂಗಾಡುತಿದ್ದುದು ಕೈದು ತೊಡವಾಗಿ |
ಮುಱಿದುದಗ್ಗದ ಭೀತಿ ಹರುಷದ
ಸೆಱೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯ್ತು ಬಲು ಬೊ
ಬ್ಬಿಱಿವುತಿರ್ದುದು ವೈರಿಕಟಕದೊಳರಸ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೬೧

ಕೌತುಕವನಿದ ಕಂಡು ಫಲುಗುಣ
ಕಾತರಿಸಿ ನುಡಿದನು ವ ರಾಂತಕ
ಸೂತತನಕಲಸಿದನೆ ಕಾದಲಿ ಕೌರವನ ಕೂಡೆ |
ಸೂತತನವೇ ಸಾಕು ತನಗೆನು
ತಾ ತತುಕ್ಷಣ ಧನುವ ಬಿಸುಟು ವಿ
ಧೂತ ರಿಪುಬಲ ಪಾರ್ಥನಿದ್ದನು ಹೊತ್ತು ದುಗುಡದಲಿ ॥ ೬೨

ತಿರುಗಿ ಕಂಡನು ಕೃಷ್ಣನೀತನ
ಪರಿಯನಱಿದನು ಮನದಲಿವನು
ತ್ತರವ ಕೇಳುವೆವೆಂದು ಪಾರ್ಥನ ನುಡಿಸಿದನು ನಗುತ .

---
[1] ಗೆಲವಾಯ್ತು ಕೌರವ (ಬ). [2] ಬಾಣಸವೆ (ಜ). [3] ನೀದಂದದಲಿ (ಗ.ಜ.)

ಉರವಣಿಸುತಿದೆ ಮತ್ತೆ ಕರಿ ನಿಜ
ಕರದೊಳಾಯುಧವಿಲ್ಲ ಘನಸಂ
ಗರಕೆ ಬೇಸಱು ತೋಱಿತೇ ತನ್ನಾಣೆ ಹೇಳೆಂದ ‖ ೬೩

ಕಾದುವಾತನು ನೀನು ವೈರಿಯ
ಕೈದುವನು ನೀ ಗೆಲಿದೆಯಿನ್ನುಱೆ
ಕಾದುವವರಾವಲ್ಲ ಸಾರಥಿತನವೆ ಸಾಕೆಮಗೆ ।
ಕೈದುವಿದೆಕೋ ಕೃಷ್ಣ ನೀನೇ
ಕಾದು ವಾಘೆಯ ತಾಯೆನಲು ಮರು
ಳಾದನೈ ನರನೆನುತ ನಗುತ ಮುರಾರಿಯಿಂತೆಂದ ‖ ೬೪

ಆಡಬಾರದು ತೋಱಿ ನುಡಿದಾ
ಖೋಡಿ ನಿನಗಹುದೆಲೆ ಮರುಳೆ ನೀ
ನೋಡಲೆವೆ ಸೀವವು ಕಣಾ ನಿನ್ನಳಲ ಸಾಯುಧವೆ ।
ಹೂಡಲಾಪುದು ಜಗವನಂತಕ
ಗೂಡಲಾಪುದು ಮುನಿದರಿದ ಕೈ
[1]ಮಾ[1]ಡುವರೆ ನಿಲಬಾರದಜರುದ್ರಾಸುರೇಂದ್ರರಿಗೆ ‖ ೬೫

ವಿಲಸ[2]ದುಪನಿಷದುರು[2]ರಹಸ್ಯವ
ತಿಳುಹಿದೆನು ನಿನಗೊಮ್ಮೆ ಮತ್ತೆಯು
ತಿಳಿದುದಿಲ್ಲಾ ಕ್ಷತ್ರತಾಮಸ ಬಿಡದು ಬುದ್ಧಿಯಲಿ ।
ಸುಲಭವಂತರ್ನಿಷ್ಠರಿಗೆ ನಿ
ಷ್ಕಳ ನಿರೂಪನನಂತ ನಿಜ ನಿ
ರ್ಮಳವೆನಿಪ ಪರಮಾತ್ಮ ಚಿನುಮಯರೂಪ ತಾನೆಂದ ‖ ೬೬

ಸಂಗಿಯಲ್ಲದ ವಿಮಳ ಪರಮಾ
ತ್ಮಂಗೆ ಲೀಲೆಯೊಳಾಯ್ತು ಮಾಯಾ
ಸಂಗವದಱಿಂದಾಯ್ತು ನಾಲುಕು ಮೂರ್ತಿಗಳು ತನಗೆ ।
ಅಂಗಿಯಂಗ ವಿಭಾಗವಿಲ್ಲದ
ಭಂಗಸನ್ಮಾತ್ರಂಗೆ ಭಾವಿಸ
ಲಂಗಕಲ್ಪನೆ ಮಿಥ್ಯವಲ್ಲಾ ಪಾರ್ಥ ಹೇಳೆಂದ ‖ ೬೭

[1] ಗೂ (ಕ). [2] ದುಪನಿಷವರ (ಚ.ಟ.ತ.ದ.ನ.ಪ).

ಇಂದು ಕಮಳಭವ ಪ್ರಜೇಶ್ವರ
ರೊಂದು ಮೂರುತಿ ವಿಷ್ಣು [1]ಮನು[1]ಗಳು
ಸಂದ ಪಾರ್ಥಿವ ಲೋಕಪಾಲಕರೊಂದು ಮೂರ್ತಿಯದು ।
ಇಂದುಶೇಖರನಗ್ನಿ ಯ ಮನರ
ವಿಂದಸಖ ಕಾಲಾಗ್ನಿಮೂರ್ತಿಯ
ರೊಂದು ಮೂರುತಿ ವಿಶ್ವದೊ[2]ಳು ನಿಷ್ಯೂತಚೈತನ್ಯ[2] ॥ ೬೮

ಇದುವೆ ಮಾತ ಕೆಲಬರಿಗೆ ಕೆಲಬರಿ
ಗಿದು ಮತವು ವಿವಿಧಾವತಾರದ
ಉದಿಸುತೊಂದಿಹುದೊಂದು [3]ಮೂರ್ತಿ ತಪೋ[3] ವಿನೋದದಲಿ ।
ಉದಧಿಯೊಳು ಪರಯೋಗನಿದ್ರಾ
ಸ್ಪದದಲೊಂದಿಹುದೊಂದಖಿಳ ವಿ
ಶ್ವದ ಸುಕೃತದುಷ್ಕೃತವನೀಕ್ಷಿಸುತಿಹುದು ಕೇಳೆಂದ ॥ ೬೯

ಕೆಲರು ಧರ್ಮಾರ್ಥಾದಿ ನಾಲುಕು
ಲಲಿತ ಮೂರ್ತಿಗಳೆಂಬರಿದಱೊಳು
ಕೆಲರು ಜಾಗರಣಾದ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೆಂಬ ಮೂರ್ತಿಗಳು ।
ತಿಳಿಯಲೋತಪ್ರೋತದಲಿ ನಿ
ಷ್ಕಳವೆ ಸಕಳವೆಯಾಗಿ ವಿಶ್ವದೊ
ಳೊಳಗು ಹೊಱಗಾನಲ್ಲದಿಲ್ಲೆಲೆ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ ॥* ೭೦

ಉದಧಿಶಯನನ ಮೂರ್ತಿ ಕಲ್ಪಾಂ
ತದಲಿ ಕರಗಿದ ಧರೆಯನುದ್ಧರಿ
ಸಿದನು ಯಜ್ಞವರಾಹ ರೂಪಿನಲಂದು ಕರುಣದಲಿ ।
ಪದವ ಭಜಿಸಿಯೆ ಭೂಮಿ ತಾ ಬೇ
ಡಿದಳು ಪುತ್ರನನಾಕೆಯಲಿ ಜನಿ
ಸಿದನು ನರಕಾಸುರನವಧ್ಯನು ಸಕಲ[4]ದಿವಿಜರಿಗೆ[4] ॥ ೭೧

ಇದು ವರಾಹನ ದಾಡೆಯಿದನಾ
ತ್ರಿದಶವೈರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನವನಿಂ
ದಿದುವೆ ಭಗದತ್ತಂಗೆ ಬಂದುದು ವೈಷ್ಣವಾಸ್ತ್ರವಿದು ।

---

[1] ಮುನಿ (ಕ.ಚ.ಪ). [2] ಳನುಸ್ಯೂತಚೈತನ್ಯ (ಪ). [3] ಮೂರುತಿವರ (ಗ.ಚ.ಪ). * ಈ ಪದ್ಯವು (ನ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. [4] ಜೀವರಿಗೆ (ಚ.ಪ).

ಇದು ಹರಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳ ಗೆಲು
ವುದು ಕಣಾ ನಿಮಿಷದಲಿ ತನಗ
ಲ್ಲದೆ ಮಹಾಂಕುಶವುಳಿದ ಭಟರಿಗೆ ಮಣಿವುದಲ್ಲೆಂದ ॥ ೭೨

ತೀರಿತಾತನ ಶಕ್ತಿ ಚಾಪದ
ನಾರಿ ಬೆಸಲಾಗಲಿ ಮಹಾಸ್ತ್ರವ
ನಾರುಭಟೆಯಲಿ ಗಜವ ಮುಱಿ ಕೆಡೆಯೆಸು ಮಹೀಸುತನ।
ಹೋರದಿರು ಹೊಗು ಬವರಕೆನಲಸು
ರಾರಿಯಂಘ್ರಿಯೊಳೆಱಗಿ ಕರುಣಾ
ವಾರಿಧಿಯೊಳಭಯಸನು ಪಡೆದನು ತುಡುಕಿದನು ಧನುವ ॥ ೭೩

ಎಲವೆಲವೊ ಭಗದತ್ತ ಕಲಿತನ
ದಳವ ತೋಱೆನ್ನೆನಗೆನುತ ಹೊಳೆ
ಹೊಳೆವ ಕೂರಂಬಿನಲಿ ಕೋದನು ಗಜದ ಮಸ್ತಕವ।
ನಿಲುಕಿ ನೆತ್ತಿಯನೊಡೆದು ನಿಡು ಪ
ಚ್ಚಳಕೆ ಹಾಯ್ದುವು ಬಾಣ ದಿಕ್ಕರಿ
ನೆಲಕೆ ದಾಡೆಯನೂಱಿ ಕೆಡೆದುದು ಸುಪ್ರತೀಕಗಜ ॥ ೭೪

ಸುತ್ತಿದುರಗನ ಮಂದರಾಚಲ
ಕಿತ್ತು ಬೀಳ್ವಂದದಲಿ ಬರಿಕೈ
ಸುತ್ತಿ ಮಗ್ಗುಲನೂಱಿ ಕೆಡೆದುದು ಸುಪ್ರತೀಕಗಜ ।
ಇತ್ತಲರ್ಜುನ[1]ದೇವನುಗಿದನು[1]
ಬತ್ತಳಿಕೆಯಲಿ ದಿವ್ಯಶರವನು
ತೆತ್ತಿಸಿದನವನುರವನಿಬ್ಬಗಿಯಾದುದರಿದೇಹ ॥ ೭೫

ಗಿರಿಯ ಶಿಖರದಲಿ ಹೊತ ಕಕ್ಕೆಯ
ವರ ಮುಱಿದು ಬೀಳ್ವಂತೆ ವಿಮಳಾ
ಭರಣಕಾಂತಿಯು ಕಡಲ ಕೋಮಲಕಾಯ ಭಗದತ್ತ ।
ಉರುಳಿದನು ಗಜದಿಂದ ಕುರುಬಲ
ಸರಿಯೆ ಸುರಕುಲ ಕುಸುಮವೃಷ್ಟಿಯು
ಸುರಿಯೆ ರಿಪುಸೇನೆಯಲಿ ಹರುಷದ ಹೊನಲು ಬಿಱುವರಿಯೆ॥ ೭೬

---

[1] ಅಯ್ದುಹೂಡಿದ ಕ. ಟ.ತ).

ಹಱಿದುದಗ್ಗದ ಸುಪ್ರತೀಕ
ದ್ವಿರದ ಭಗದತ್ತಾಂಕನವನಿಯೊ
ಳುರುಳಿದನು ದಳ ಮುಱಿದುದಿನ್ನೇನೆನುತ ಬಲ ಬೆದಱೆ ।
ನರನ ತಡೆದರು ಸುಬಲ ಸುತರಿ
ಬ್ಬರು ನೃಪಾಲಕುಮಾರರೈನೂ
ಱುಱುಬಿದರು ಗಾಂಧಾರರಾಜರು ಶಕುನಿಯೊಡಗೂಡಿ ॥ ೭೭

ಕೊಂದನಿಬ್ಬರ ಸೌಬಲರ ನೃಪ
ನಂದನರ ಗಾಂಧಾರರೊಂದೆರ
ಡೆಂದು ಸಲುಗೆಗೆ ಸಲಿಸಿ ಬಂದೈನೂಱ ಬಱಿಕೈದು ॥
ಬಂದ ದ್ರೋಣನ ಹಳಚಿ ಭಂಗಕೆ
ತಂದನಹಿತವ್ರಜವನಿತ್ತಲು
ಸಂದಣಿಸಿದರು ಕೌರವರು ಪವಮಾನಸುತನೊಡನೆ ॥ ೭೮

ಗುರುತನುಜ ರವಿಸೂನು ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರ ಜಯದ್ರಥ ಕೌರವಾದಿಗ
ಳರಿ ಗದಾಘಾತದಲಿ ಕೈಮೈದಣಿದು ಮನದಣಿದು ।
ತೆರಳಿದರು ಬಳಿಕಪರಜಲಧಿಯೊ
ಳುರಿವ [1]ವಡಬನ ದೀಪ್ತ[1]ಶಿಖರದೊ
ಳಿಱಿಗುವಂತೆ ಪತಂಗ ಮಂಡಲವಿಳಿದುದಂಬರವ ॥ ೭೯

ತಿರುಗಿದರು ಕೌರವರು ದ್ರೋಣನ
ಬೆರಳ ಸನ್ನೆಗೆ ಸನ್ನೆಗಾಳೆಗ
ಳುರವಣಿಸಿತೆನೆ ತಂಬಟದ ನಿಸ್ಸಾಳ ರಭಸದಲಿ ।
ಮುರಿದರಿವರಳ್ಳಿಱಿವ ಬೊಬ್ಬೆಯ
ಧರಧುರದ ಕಹಳೆಗಳ ಭೇರಿಯ
ಭರಿತರವದಲಿ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ ॥ ೮೦

ಮೂಱನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು

ವಡಬಾನಳನ (ಸ).

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ ॥ ರಾಯ ಕಟಕಾಚಾರ್ಯನಾ ಚಾ
ಪಾಯುಧಾಗ್ರಣಿ ವ್ಯೂಹಿದನು ಪ
ದ್ಮಾಯತ ವ್ಯೂಹವನು ಸೈನ್ಯದ ಜಾಣನಾ ದ್ರೋಣ ॥

ನೀನು ನೆರಹಿದ ಸುಕೃತಫಲವದ
ನೇನ ಹೇಳುವೆನಿತ್ತಲುಗ್ಗಡ
ದಾನೆ ಬಿದ್ದುದು ಕಾದಿ ನಸುಸೊಪ್ಪಾದುದರಿಸೇನೆ ।
ಧ್ಯಾನವಿತ್ತಲು ರಾಗವತ್ತಲು
ಮೋನವಿತ್ತಲು ರಭಸವತ್ತಲು
ಹಾನಿಯಿತ್ತಲು ವೃದ್ಧಿಯತ್ತಲು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೧

ಎತ್ತಲೊಲೆವುದು ಧರ್ಮಬಲ ತಾ
ನತ್ತಲೊಲೆವುದು ದೈವ ದೈವವ
ದೆತ್ತಲೊಲೆದಿಹುದತ್ತ ವಿಜಯಶ್ರೀಯ ಕುಡಿನೋಟ ।
ಹೆತ್ತ ನಿನ್ನೊಡಲಿಂಗೆ ತಂಪಿನ
ತೆತ್ತಿಗನೊ ಮೇಣ್ ಬಹಳ ತಾಪದ
ಮುತ್ತಯನೊ ಕುರುರಾಯನೆಲೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೨

ಸಾಕು ಸಂಜಯ ನುಡಿಯುಖಡ್ಗದ
ಲೇಕೆ ಗಂಟಲ ಕೊಯ್ವೆ ತಾನವಿ
ವೇಕದಲುಪಾರ್ಜಿಸಿದ ದುಷ್ಕೃತಫಲವೆ ತನಗಾಯ್ತು ।
ಸಾಕದಂತಿರಲಿನ್ನದೇ ಹ [1][ರಿ][1]
ಶೋಕಿಸುವೆನಿಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲು
ದ್ರೇಕಿ ಕೌರವನೇನ ನೆಗಳಿದ ಹದನ ಹೇಳೆಂದ ॥ ೩

ಚಿತ್ತವಿಸು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೌರವ
ನಿತ್ತನಿರುಳೋಲಗವ ಮಂಜಿನ
ಮುತ್ತಿಗೆಯ ನಭದಂತೆ ಹೊಗೆದುದು ರಾಯನಾಸ್ಥಾನ ।

[1] ಋ (ಕ.ಗ. ಚ.ತ.ದ.ನ), ವಿ (ಪ.ಬ).

ನೆತ್ತಿ ಮುಸುಕಿನ ಕೈಯ ಗಲ್ಲದ
ಕತ್ತದಲೆ ನೆಟ್ಟಾಲಿಗಳ ಚಲ
ಚಿತ್ತರಿದ್ದುದು ಸಕಲನಾಯಕವಾಡಿ ದುಗುಡದಲಿ ॥ ೪

ದುಗುಡವೇಕೈ ನಿಮಗೆ ಕರ್ಣಾ
ದಿಗಳು ನೀವ ಕ್ಕು[1]ಡರೆ ಬಲುಗಾ
ಳಿಗದೊಳಗೆ ಕೈಮಾಡಿ ನೊಂದಿರಿ ಕೊಂದಿರರಿಭಟರ ।
ಹಗೆಯ ಕಟ್ಟಲು ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಯ
ಬಿಗುಹು ಬೀತುದು ಗುರುಗಳಲಿ ನಂ
ಬುಗೆ ನಿರರ್ಥಕವಾಯ್ತೆನುತ ಕುರುರಾಯ ಬಿಸುಸುಯ್ದ ॥ ೫

ದ್ರೋಣ ಮನಗೊಂಡಿಱಿವಡಂಬುಜ
ಪಾಣಿಯಿದಿರೇ ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯದ
ಬಾಣಸಿಗ ವಿಧಿ ವಿಷವ ಬೆರಸಿದಡಾರು ಕಾವವರು ।
ಹೂಣಿ ಹೊಕ್ಕನು ಹಿಡಿದು ವೈರಿ
ಕ್ಷೋಣಿಪನ ತಱುಬಿದನು ನಾವ
ಕ್ಷೀಣದುರಿತರು ಹಲುಬಿ ಮಾಡುವುದಾವುದುಂಟೆಂದ ॥ ೬

ಬಲದೊಳಗೆ ಹೆಸರುಳ್ಳವರು ಮು
ಮ್ಮ[2]ಳಿತವಾಯಿತ್ತಾನೆಕುದುರೆಗ
ಳಳಿದುದಕೆ ಕಡೆಯಿಲ್ಲ ಪವನಜಪಾರ್ಥರುಬ್ಬಟೆಯ ।
ನಿಲಿಸುವಾಪತ್ತಿಗರು ನಮಗಿ
ಲ್ಲಳಲಿ ಮಾಡುವುದೇನೆನುತ ನೃಪ
ತಿಲಕ ಬೇಸಱಿ ನುಡಿಯೆ ಬಳಿಕಿಂತೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ ॥ ೭

ಪರಮ ಗರುಡೋದ್ಗಾರ ಮಣಿಯನು
ಗರಳ ಸುಡುವುದೆ ಕೃಷ್ಣರಾಯನ
ಕರುಣ ಕವಚವನೊಡೆಯಲಾಪವೆ ನಮ್ಮ ಕೈದುಗಳು ।
ಅರಸ ಮರುಳೈ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ಬೆರಸಿ ತುಡಕಲು ತಡೆದನಱಿಯಾ
ಮುರಹರನ ಮೈದುನನ ಬಳಿಕಮ್ಮಳವೆ ಹೇಳೆಂದ ॥ ೮

---

[1] ಖ್ಖು (ಗ.ಟ.ತ.ದ.ನ.ಬ). [2] ಮುಮ್ಮ (ದ).

ನಾಳೆ ಫಲುಗುಣ ತಪ್ಪಿದರೆ ಭೂ
ಪಾಲಕನ ಕಟ್ಟುವೆನು ರಣದಲಿ
ಶೂಲಿಯಡ್ಡೈಸಿದರ ಹಿಡಿವೆನ, ಚಿಂತೆ ಬೇಡಿದಕೆ ।
ಕೇಳು ಪದ್ಮವ್ಯೂಹದಲಿ ಹೊ
ಕ್ಕಾಳು ಮರಳಿದಡಸ್ತ್ರವಿದ್ಯಾ
ಭಾಳಲೋಚನನೆಂಬ ಬಿರುದನು ಬಿಟ್ಟೆ ನಾನೆಂದ ॥ ೯

ಒಳ್ಳಿತಿದು ಕಡುಭಾಷೆ ನಾಳಿನ
ಗೆಲ್ಲವೇ ಗೆಲವರ್ಜುನನು ಹೊ
ಕ್ಕಲ್ಲಿ ಹೊಗುವೆವು ತಱುಬಿ ಕಾದುವೆವೆಮ್ಮ ಕಳನೊಳಗೆ ।
ಅಲ್ಲಿ ನೀನೊಲಿದಂತ ಮಾಡಿ
ನ್ನೆಲ್ಲವೇತಕೆ ಯೆನುತ ಸಾಹಸ
ಮಲ್ಲರೆದ್ದರು ವೀರಸಮಸಪ್ತಕರು ಗರ್ಜಿಸುತ ॥ ೧೦

ಪೂತು ಪಾಯಿಕು ತತ್ತ ಹೊತ್ತಿನೊ
ಳೂತುಕೊಂಬವರಾರು ಪಾರ್ಥಿವ
ಜಾತಿಯಲಿ ರಣ ದಿಟ್ಟರುಂಟೇ ನಿಮ್ಮ ಹೋಲಿಸಲು ।
ಸೋತುದರಿಬಲ ಹೋಗೆನುತ ಮು
ಯ್ಯಾಂತು ಮನ್ನಿಸಿ ಹೊನ್ನ ಬಟ್ಟಲೊ
ಳಾತಗಳಿಗೊಲಿದಿತ್ತನೈ ಕರ್ಪೂರದ ವೀಳೆಯವ ॥ ೧೧

ಹರೆದುದೋಲಗವಿತ್ತ ಭುವನದೊ
ಳಿರುಳಡವಿಗಡಿತಕ್ಕೆ ಹರಿದವು
ಕಿರಣ ತೆತ್ತಿದವಭ್ರದಲಿ ತಾರಕೆಯು ತೇರುಗಳು ।
ಹರಿವ ಮಂಜಿನ ನದಿಯು ಹೂಳ್ದವು
ಸರಸವಾಯಿತು ಗಗನತಳ ತಾ
ವರೆಯಸಖ ನಿಜರಥವ ನೂಕಿದನುದಯಪರ್ವತಕೆ ॥ ೧೨*

---

*(ಗ.ಟ.ನ). ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ೧೨ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ:—

ಗರುಡಿಯೊಡೆಯನ ವೀರ ಪಟ್ಟದೊ
ಳೆರಡು ದಿನ ಸಲೆ ಸಂದುದಗ್ಗದ
ಕರಿಯು ಕಲಿ ಭಗದತ್ತ ಕಡಿವಡೆದನು ಮಹಾಜಿಯಲಿ ।
ತರಣಿ ಪಂಠಣಿಸಿದನು ಮೂಡಣ
ಗಿರಿಯ ತುದಿಯಲಿ ಮೂರನೆಯ ದಿನ
ಕಿರದೆ ನಿಜವೋಹರವ ನೆರಹಿದನಂದು ಕಲಿ ದ್ರೋಣ ॥ ೧॥

ಕೆದಱಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳ ಬಱಿಸಿಡಿ
ಲದುಭುತ ಧ್ವನಿಯಲಿ ನಿರಂತರ
ವೊದಱಿ ಬಯ್ದವು ಕಹಳೆ ಬಿರುದಾವಳಿಯಲತಿರಥರ ।
ಕದುಬಿದವು ತಂಬಟದ ದನಿ ದಿಗು
ಸದನವನು ಬಲು ಜೊಬ್ಬೆಯಲಿ ನೆಲ
ನದಿರೆ ನಡೆದುದು ಸೇನೆ ಕಲಶೋದ್ಭವನ ನೇಮದಲಿ ॥ ೧೨

ಉಲಿದು ಸಮಸಪ್ತಕರು ತಮ್ಮಯ
ಕಳನ ಗೆಲಿದರು ಚಾತುರಂಗದ
ದಳದ ತೆರಳಿಕೆ ತೆಕ್ಕೆಮಿಗೆ [1]ಕುರುಸೇನೆ ನಡೆತಂದು[1] ।
ಕಳನ ವೆಂಠಣಿಸಿದವು ರಾಯನ
ಕೆಲಬಲದ ಸುಯಿಧಾನದಲಿ ರಿಪು
ವಳಯ ಧೂಳೀಪಟನು ಹೊಕ್ಕನು ರಣವನಾ ದ್ರೋಣ ॥ ೧೪

ನೆರೆದ ನಿಜಸೇನಾಧಿಪರ ಸಂ
ವರಣೆಗಳ ನೋಡಿದನು ನೀಡಿದ
ನರಿಬಿರುದ ಮಂಡಳಿಕರಿಗೆ ಕಾಳೆಗದ ವೀಳೆಯವ ।
ಹರಿಗೆ ಹಲಗೆ ಕೃಪಾಣ ತೋಮರ
ಪರಶು ಕಕ್ಕಡೆ ಕೊಂತ ಮುದ್ಗರ
ಸುರಗಿಯುತಿಬಳ[2]ಪಾಯ್ದಳವ[2] ನಿರಿಸಿದನು ವಳಯದಲಿ ॥ ೧೫

ಎಸೆಳೆಸಳು ಮಿಗೆ ಸರಿಸದಲಿ ಜೋ
ಡಿಸಿದನವನೀಪಾಲರನು ತ
ದ್ವಿಸಜ ಕರ್ಣಿಕೆಯೊಡ್ಡಿನಲಿ ಬಲಿದನು ಸುಯೋಧನನ ।
ಪಸರಿಸಿತು ಕೌರವಕುಮಾರ
ಪ್ರಸರ ಕೇಸರವಾಯ್ತು ಮೃತ್ಯುವಿ
ನೊಸಗೆಗೆತ್ತಿದ ಗುಡಿಗಳೆನೆ ತಳಿತವು ಪತಾಕೆಗಳು ॥ ೧೬*

ಇಂದಿನಾಹವದೊಳಗೆ ಮೇಣ್ ಯಮ
ನಂದನನ ಬಂಧಿಸುವೆನಹಿತರ
ಮಂದಿಯನು ಜವಗುಣಬಡಿಸುವೆನೆನುತ್ತ ನಾಯಕರು ।
ಮುಂದೆ ಹೊಳೈಸಿದನು ಪಾರ್ಥನ
ಹಿಂದೆ ಹತ್ತಲು ಕಲಿ ಸುಶರ್ಮಕ
ವೃಂದ ಸಮಸಪ್ತಕರ ಚೂಣಿಯ ನೆರಹಿ ಕಳುಹಿದನು ॥ ೨॥

[1] ಕುರುಭೂಮಿಗೈತಂದು (ಟ.ತ.ದ.ನ). [2] ರಾವುತರ (ತ.ಟ.ಪ).

* ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಿರುವ ಪದ್ಯಗಳ ಕ್ರಮವು ಒಂದೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ತೆರನಾಗಿದೆ.

ನಿಲಿಸಿದನು ರಾವುತರನಾ ಹೊಱ
ವಳಯದಲಿ ರಾವುತರು ಮುಱಿದರೆ
ನಿಲುವುದೊಗ್ಗಿನ ದಂತಿಘಟೆ ಗಜಸೇನೆಗಡಹಾಗಿ ।
ತೊಳಗಿದವು ತೇರುಗಳು ತೇರಿನ
ದಳಕೆ ತಾನೊತ್ತಾಗಿ ರಣದ
ಗ್ಗಳೆಯರಿದ್ದುದು ರಾಯನೊಡಹುಟ್ಟಿದರು ಸಂದಣಿಸಿ ॥ ೧೭

ಅರನೆಲೆಯ ಸುಯಿಧಾನ ಬಾಹ್ಲಿಕ
ತರಣಿಸುತ ಗುರುಸೂನು ಕೃತವ
ರ್ಮರಿಗೆ ಕೃಪ ದುಶ್ಯಾಸನಾದ್ಯರಿಗಿದಿರಿನಾರೈಕೆ ।
ಎರಡು ಕೆಲದಲಿ ಶಲ್ಯ ಶಕುನಿಗ
ಳಿರವು ಸೇನೆಯ ಸುತ್ತುವಳಯದ
ಭರವ ಕೈಕೊಂಡೊಡ್ಡ ಮೆಱೆದನು ಗರುಡಿಯಾಚಾರ್ಯ ॥ ೧೮*

ಹಿಳುಕ ತಿರುಹುತ ಸಮ್ಮುಖದ ಬಲ
ದಳವಿಯಲಿ ಗಿರಿಯಂತೆ ಸೈಂಧವ
ಬಿಲುದುಡುಕೆ ಮೋಹರಿಸಿದರು ಭೂರಿಶ್ರವಾದಿಗಳು ।
ದಳದ ಕೆಲಬಲದೊಳಗೆ ನೃಪಸಂ
ಕುಲವ ನಿಲಿಸಿದನಮಮ ಕಾಲನ
ಬಳಗಕೌತಣವೆನಲು [1]ಪದ್ಮ[1]ವ್ಯೂಹ ರಂಜಿಸಿತು ॥ ೧೯

ಏನ ಹೇಳುವೆನದನು ನೃಪ ತವ
ಸೂನುವಿನ ಮೋಹರದೊಳಳ್ಳಿಱಿ
ವಾನೆಗಳನುಪ್ಪರಿಸಿ ಗಗನವ ಮೊಗೆವ ಕುದುರೆಗಳ ।

---

* ೧೮ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ :

ಬಾಳರಚನೆಯ ಸುತ್ತ ಹೊದಿಸಿದ
ಸೂಲಗಿಯ ಕಡಿತಲೆಯನವನೀ
ಪಾಲಸುತರಗ್ರದಲಿ ನಿಲಿಸಿದನೂರ್ವರು ಕುಮಾರಕರ ।
ಮೇಳವಿಸಿ ನಿಲಿಸಿದನು ಮಟ್ಟದಿ
ಯೇಳುಕೋಟಿ ಗಜಂಗಳನು ಭೂ
ಪಾಲ ಕೌರವನೃಪನ ನಿಲಿಸಿದನೆಸಳ ಮೊದಲನಲಿ ॥

[1] ಚಕ್ರ (ಕ.ಗ ಟ.ದ.ಪ).

ಆ ನೃಪರ ರಥ ವಾಜಿಗಳ ಗಿರಿ
ಸಾನು ಸಡಿಲಲು ಜಡಿವ ಭೇರಿ
ಧ್ವಾನವನು ಪಯದಳದ ಸುಭಟರ ಸಿಂಹಗರ್ಜನೆಯ ॥ ೨೦

ಮೇಳವ[1]ದಲೆ[1]ನ್ನಾನೆಗಳ ಬರ
ಹೇಳು ಸುಭಟರೊಳಗ್ಗಳರ ಬರ
ಹೇಳು ಬಿಂಕಕೆಳಮೆಱುವ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಬರಹೇಳು ।
ಲೋಲುಪ[2][ತೆ][2]ಯುವನಿಯುಲಿಹರ ಬರ
ಹೇಳು ಯಮನಂದನನನಿಂದಿನ
ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆಂದಿತ್ತು ಭಟ್ಟರನಟ್ಟಿದನು ದ್ರೋಣ ॥ ೨೧

ತುರಗ ಹಲ್ಲಣಿಸಿದವು ಸಮರ
ದ್ವಿರದ ಸಜ್ಜಂಬಡೆದವಗ್ಗಿನ
ತುರಗದಲಿ ಹೂಡಿದವು ರಥ ಕಾಲಾಳು ಮುಂಕೊಳಿಸಿ ।
ಅರಸನನುಜರು ಸಹಿತ ಕೃಷ್ಣನ
ಬೆರಳ ಸನ್ನೆಯೊಳೈದೆ ಬಿಡೆ ಮೋ
ಹರಿಸಿ ನಿಂದುದು ಮುರಿದ ಮಕರವ್ಯೂಹರಚನೆಯಲಿ ॥ ೨೨

ಬಂದು ಸಮಸಪ್ತಕರ ದೂತರು
ನಿಂದರರ್ಜುನನಿದಿರಲೇಳ್ಕೈ
ನಂದಗೋಪನ ಮಗನ ಬಿಡು ನೆರವಿಂಗೆ ಕರೆ ಹರನ ।
ಇಂದು ರಣದಲಿ ಬದುಕಿದರೆ ನೀ
ನೆಂದಿಗೆಯು ಬದುಕಿರ್ದ ನಿಂದಿರು
ನಿಂದಿರೆಂದವಗಡಿಸಿ ಹಿಡಿದರು ಫಲುಗುಣನ ಸೆಱಗ ॥ ೨೩

ಖರೆಯುರಹಿರುಂಟುಂಟು ನೆರವಸೆ
ಕರಸಿಕೊಂಡೇ ಬಹೆನೆನುತ ರಿಪು
ಚರರ ಕಳುಹಲು ದ್ರೋಣನಟ್ಟಿದ ದೂತರೈತಂದು ।
ಕರೆದರರ್ಜುನನನು ವೃಕೋದರ
ಧರಣಿಪತಿ ಮಾದ್ರೇಯ ಹೈಡಿಂ
ಬರಿಗೆ ನೂಕದು ಪಾರ್ಥ ಪದ್ಮವ್ಯೂಹವಿಂದಿನಲಿ ॥ ೨೪

---

[1] ಲ್ಲೆ (ಸ,ಗ). [2] ತಿ (ಸಿ).

ಶಿವನ ಬೇಡಿದ ಶರವ ತಗೆ ಗಾಂ
ಡಿವವ ಬಿಗಿ ನಿನ್ನಿಷ್ಟ ದೈವ ವ
ತವಕದಲಿ ನೀ ಬೇಡಿಕೊಂಬುದು ಪರಮಸದ್ಗತಿಯ |
ಅವರಿವರ ಹವಣಲ್ಲ ಗುರು ಮುನಿ
ದವಗಡಿಸಿದರೆ ನಿಲುವನಾವನು
ಬವರಕೇಳೇಳೆಂದು ಜಱೆದರು ದೂತರರ್ಜುನನ ॥ ೨೫

ಚರರ ಕಳುಹಿದನಸುರವೈರಿಗೆ
ಕರವ ಮುಗಿದನು ಪಾರ್ಥನೀ ಸಂ
ಗರದೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮಡಿಯ ಚಿತ್ತದೊಳಾವ ಥಟ್ಟಿನಲಿ |
ಬೆರಸುವವು ನಾವಿಂದಿನೀ ಮೋ
ಹರದ ಮುರಿವಸದಳ ನಿಧಾನಿಸ
ಲರಿದೆನಲು ಮನದೊಳಗೆ ನಿಶ್ಚೈಸಿದನು ಮುರವೈರಿ ॥ ೨೬

ಅಳಿಯನೀ ಮೋಹರದೊಳಲ್ಲದೆ
ಫಲುಗುಣನ ಮಗನಿವನು ಬಲುಗೈ
ಯುಳುಹ ಬಾರದು ಕಾಯಿದರೆ ಕಲಿಯುಗಕೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ |
ಫಲುಗುಣನ ನಾವಿತ್ತಲೊಯ್ದರೆ
ಬಳಿಕ ನಿರ್ಣಯವೆಂದು ಮನದಲಿ
ತಿಳಿದು ಪಾರ್ಥಂಗೆಂದನಸುರಾರಾತಿ ನಸುನಗುತ ॥ ೨೭

ಗುಣಕೆ ಹುರುಡೇ ನಿನ್ನ ಮಗನೀ
ರಣವ ಬಗೆವನೆ ಸೂರ್ಯನಾರೋ
ಗಣೆಗೆ ಸೊಡರೇ ಸಾಕಿದೇತಕೆ ಬಯಲ ಭಂಡತನ |
ಕೆಣಕು ನಡೆ ಸಮಸಪ್ತಕರನೀ
ಬಣಗುಗಳ ಕೊಂಬನೆ ಕುಮಾರಕ
ನಣಕವಲ್ಲೆಂದಸುರರಿಪು ತಿರುಹಿದನು ನಿಜರಥವ ॥ ೨೮*

---

* ೨೮ನೆಯ ಪದ ವಾದಮೇಲೆ (ಗ.ಬ). ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ :—

ಕಳುಹಿದರು ಸಮಸಪ್ತಕರು ಮೂ
ದಲಿಸಿ ದೂತಾಳಿಗಳ ನಿತ್ತಲು
ಮಲೆತು ನಿಂದನು ದ್ರೋಣ ಯಮಜನ ಹಿಡಿವ ತವಕದಲಿ |
ಬಲದೊಳಮ್ಮವರಿಲ್ಲ ಭೂಪನ
ಕಳುಹದಿರು ಕಾಳಗಕೆ ನೀನೆಂ
ದಳವಿಯಲಿ ಕಾದೆಂದು ಭೀಮಂಗರುಹಿ ನಡತಂದ ॥

ಹರಿಸಹಿತ ಕಲಿಪಾರ್ಥನತ್ತಲು
ತಿರುಗಿದನು ಬಳಿಕಿತ್ತಲೀ ಮೋ
ಹರಮಹಾಂಭೋನಿಧಿಗೆ ಮೊಗಸಿತು ಸರ್ವತೋಮುಖರು ।
ಮೊರೆವ ಪಟಹ ಮೃದಂಗ ಘನ ಜ
ರ್ಜರಿತವಹ ನಿಸ್ಸಾಳ ಚಯದ
ಬ್ಬರಣೆ ಗಬ್ಬರಿಸಿದುದು ಕಮಲಭವಾಂಡ ಖರ್ಪರವ ॥ ೨೯

ಉರವಣಿಸಿದರು ನಕುಲ ಸಾತ್ಯಕಿ
ವರ ವಿರಾಟ ದ್ರುಪದ ಕೈಕೆಯ
ಬಿರುದ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಕುಂತೀಭೋಜ ಮೊದಲಾಗಿ ।
ಧರಣಿಪರು ಥಟ್ಟೈಸಿ ರಿಪುಮೋ
ಹರಕೆ ಕವಿದುದು ಕಾದಿ ದುರ್ಗವ
ಮುಱಿಯಲಱಿಯದೆ ಮುರಿವುತಿದ್ದುದು ಬಸಿವ ರಕ್ತದಲಿ ॥ ೩೦

ಸುಳಿದು ಹರಿ ಮೇಖಲೆಯ ಮೋಹರ
ದೊಳಗೆ ಮುಗ್ಗಿದಿರೈ ಮಹಾಮುಂ
ಡಳಿಕರಿರ ಫಡ ಹೋಗಿರೈ ನೀವೆನುತ ಖಾತಿಯಲಿ ।
ಬಿಲುದುಡುಕಿ ಪವಮಾನನಂದನ
ನಳವಿಗೊಟ್ಟನು ಹೊಣೆ ಹೊಕ್ಕರಿ
ಬಲವನಿಱಿದನು ಘಾಯವಡೆದನು ಘೋರಸಮರದಲಿ ॥ ೩೧

ಕಾದಲೆನ್ನಳವಲ್ಲ ಬಲ ದು
ರ್ಭೇದವಿದು ಶಿವಶಿವ ಯೆನುತ್ತ ವೃ
ಕೋದರನು ಮರಳಿದನು ದುಗುಡಕೆ ತೆತ್ತು ನಿಜಮುಖವ ।
ಕೈದೆಗೆಯೆ ರಿಪುಬಲದ ಸುಭಟರು
ಕಾದಿದನು ಕಲಿಭೀಮ ಗೆಲಿದನು
ಪೋದನೆಂದರು ಕೂಡೆ ಕೈಗಳ ಹೊಯ್ದು ತಮತಮಗೆ ॥ ೩೨

ಆ ಮಹಾಮೋಹರ[1]ವನೊಡೆಯಲು[1]
ಸೋಮಕುಲಜರು ಭೀತರಾದರು
ಹಾ ಮಹಾದೇವೆನುತ ಧರ್ಮಜ ನೋಡಿ ತಲೆದೂಗಿ ।
ರಾಮನಱಿವನು ಕೃಷ್ಣನಱಿವನು
ಸೀಮೆಯಲಿ ಕಲಿಪಾರ್ಥನಱಿವನು
ಭೂಮಿಪತಿಗಳೊಳುಳಿದ ಸುಭಟರಿಗಱಿವುದಿಲ್ಲೆಂದ ॥ ೩೩

---

1. ಕೆಮಸಗಲು (ಗ), ವನೊಡ್ಡಲು (ಚ.ಪ.ಬ).

ಹೊಗಲು ಬಲ್ಲನು ಹೊಕ್ಕವೊಲು ಹೆಱ
ದೆಗೆಯಲಱಿಯನು ವೀರ ಪಾರ್ಥನ
ಮಗನು ಮತ್ತಯ್ದನೆಯ ಸುಭಟರ ಕಾಣೆ ನಾನೆನುತ ।
ಅಗಿವ ಚಿಂತೆಯೊಳರಸ ಕದನದ
ದುಗುಡ ಭಾರದಲಿರಲು ಮುಂಗೈ
ನಿಗಳವನು ತಿರುಹುತ್ತ ನಸು ನಗುತೆದ್ದನಭಿಮನ್ಯು ॥ ೨೪

ಜನಪನಂಘ್ರಿಗೆ ಮಣಿದು ಕೈಮುಗಿ
ದೆನಗೆ ಬೆಸಸೈ ಬೊಪ್ಪ ತಾ ಬ
ಲ್ಲೆನು ಮಹಾಹವದೊಳಗೆ ಪದ್ಮವ್ಯೂಹಭೇದನವ ।
ಅನುಪರವ ಗೆಲುವೆನು ಕೃತಾಂತನ
ಮನೆಗೆ ಕಳುಹುವೆನಹಿತರನು ನೀ
ನಿನಿತು ಚಿಂತಿಸಲೇಕೆ ಕಾಳೆಗಕೆನ್ನ ಕಳುಹೆಂದ ॥ ೨೫

ಹಸುಳೆಯಾದಟಿನ ನುಡಿಯ ಕೇಳಿದು
ನಸು ನಗುತ ಧರ್ಮಜನು ಘನ ಪೌ
ರುಷವು ನಿನಗುಂಟೆಂದು ಕಂದನ ತೆಗೆದು ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿ ।
ಶಿಶುವು ನೀ[1]ನೆಲೆ ಮಗನೆ ಕಾದುವ
ರಸಮ ಬಲರು ಕರ್ಣಾ[1] ಮಹಾರಥ
ರೆಸುಗೆಯನು ನೀನೆಂತು ಸೈರಿಸಲಾಪೆ ಹೇಳೆಂದ ॥ ೨೬

ಸುಳಿಯಬಹುದಂಬುಧಿಯ ನಡುವಣ
ಸುಳಿಯೊಳಗೆ ಸಂವರ್ತಕನ ಕೊರ
ಳೊಳಗೆ ಕುಣಿಯಲುಬಹುದು ಮೃತ್ಯುವಿನಣಲ ಹೊಳಲೊಳಗೆ ।
ಹೊಳಕಬಹುದಹಿಪನ ಫಣಾಮಂ
ಡಳದೊಳಾಡಲುಬಹುದು ಕಾಣೆನು
ಗೆಲುವ ಹದನನು ಮಗನೆ ಪದ್ಮವ್ಯೂಹದೊಡ್ಡಣೆಯ ॥ ೨೭

ಬಿಡು ಮರೀಚಿಯ ತೊಱೆಗೆ ಹಱಿಗೋ
ಲಿಡುವ[2]ರುಂಟೇ ಲೆಪ್ಪ[2]ದುರಗನ
ಹಿಡಿವಡೇತಕೆ ಗರುಡಮಂತ್ರವು ಚಪಲನೆನ್ನದಿರು ।

[1] ನಭಿಮನ್ಯು ಕಾಳೆಗವಸಡುವುದೇ ಕಂದ(ಕ), ನೆಲೆ ಮಗನೆ ಕಾಳೆಗವಸ ದಳವು ಕರ್ಣಾ (ಚ.ತ.ನ.ಪ.ಬ). [2] ದೇತಕೆ ಚಿತ್ರ (ಗ.ಬ.)

ಕೊಡನಮಗನ ಕುಮಂತ್ರದೊಡ್ಡಿನ
ಕಡಿತಕಾನಂಜುವೆನೆ ವೆಗ್ಗಳ
ನುಡಿಯಲಮ್ಮೆನು ತನ್ನನೀಗಳೆ ಬಿಟ್ಟು ನೋಡೆಂದ ॥ ೩೮

ಅವರೊಳಗಲಕೆ ನಿಂದ ರಿಪುಗಳ
ಜವನ ಬೋನವ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ
ಅವನಿಯನು ಗೆಲವೇ ಮಹಾರಥರೆನಿಪ ನಾಯಕರ ।
ಅವನಿಯೊಳಗೊಱಗಿಸವೆ ಮಾಱಾಂ
ತವರ ನಂಗದೆ ಮಾಣ್ದನಾದರೆ
ದಿವಿಜಪತಿತನಯಂಗೆ ತಾ ಜನಿಸಿದವನಲ್ಲೆಂದ ॥ ೩೯

ಕಂದ ವೈರಿವ್ಯೂಹವಸದಳ
ವೆಂದೆನಿಪುದದಱೊಳಗೆ ಕೃಪ ಗುರು
ನಂದನರು ರಾಧೇಯ ಭೂರಿಶ್ರವ ಜಯದ್ರಥರು ।
ಇಂದುಧರನಡಹಾಯ್ದರೊಮ್ಮೆಗೆ
ಹಿಂದುಮುಂದೆನಿಸುವರು ನೀ ಗೆಲು
ವಂದವೆಂತೈ ಸಮರವಿದು ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲೆಂದ ॥ ೪೦

ಗಾಳಿ ಬೆಮರುವುದುಂಟೆ ವಹ್ನಿ
ಜ್ವಾಲೆ ಹಿಮಕಂಜುವುದೆ ಮಂಜಿನ
ಮೇಲುಗಾಳೆಗವುಂಟೆ ಬಲುಬೇಸಗೆಯ ಬಿಸಿಲೊಳಗೆ ।
ಬಾಲನಿವ[1]ನೆನ್ನದಿರು ದುಗುಡವ[1]
ತಾಳಲಾಗದು ಬೊಪ್ಪ ನಿಮ್ಮಡಿ
ಯಾಲಿಗಳಿಗೌತಣವನಿಕ್ಕುವೆನೊರಸಿ ರಿಪುಬಲವ ॥ ೪೧

ಅಹುದು ಮಗನೆ ಸಮಗ್ರಬಲ ನೀ
ನಹೆ ನಿಧಾನಿಸಲಿಂದು ಪವನಜ
ನಹವ ಮುಱಿದರು ಕಾಯ್ದು ಬಿಟ್ಟರು ನಕುಲ ಸಾತ್ಯಕಿಯ ।
ಸಹಸ ದ್ರುಪದ ವಿರಾಟರುಗಳು
ಮ್ಮಹವ ಸೆಳೆದರು ವಿಜಯಗರ್ವದ
ಲಿಹ ಬಲವ ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಸಾಧಿಸುವುದರಿದೆಂದ ॥ ೪೨

---

[1] ನೇನೆಂದವಜ್ಞೆಯ (ಗ)

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳುಳಿದ ಪುಷ್ಪದ
ಪರಿಮಳವು ಪಥಿಸಿದರೆ ಸಂಪಗೆ
ಯರಳ ಪರಿಮಳ ಪಥ್ಯವೇ ತುಂಬಿಗಳ ತಿಂತಿಣಿಗೆ ।
ಅರಿಭಟರು ಭೀಮಾದಿಗಳ ಗೆಲಿ
ದಿರಲಿ ಹೊಲ್ಲಹವೇನು ಘನಸಂ
ಗರದೊಳಗೆ ನನ್ನೊಡನೆ ತುಡುಕಿದಡಱಿಯಬಹುದೆಂದ ॥ ೪೩

ಕೈದುಕಾಱರ ಬಿಗುಹು ಘನ ನೀ
ಹೊಯ್ದು ಮೊದಲಲಿ ಬಿಡಿಸು ಬಳಿಕಾ
ವೈದಿ ನಿನ್ನನು ಕೂಡಿಕೊಂಬೆವು ಹೊಕ್ಕು ಬಳಿಸಲಿಸಿ ।
ಎಯ್ದೆ ಹಗೆಯಲಿ ಹೂಣಿ ಹೊಗದಿರು
ಪೈದೆಗೆದು ಕಾದುವುದು ಜಯಸಿರಿ
ಯೈದೆತನ ನಿನ್ನಿಂದ ಮೆಱೆವುದು ಕಂದ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೪೪

ಕೆತ್ತುಕೊಂಡಿರೆ ಬಿಡಿಸುವೆನು ರಥ
ವೆತ್ತಲುಱುಬಿದರತ್ತ ಕಣನೊಳು
ಮತ್ತಗಜ ಮುಱಿದಂತೆ ಕದಡುವೆನಹಿತಮೋಹರವ ।
ಹೊತ್ತಿ ಹೊಗೆನ ಪರಾಕ್ರಮಾಗ್ನಿಯ
ತುತ್ತು ಪದ್ಮವ್ಯೂಹ ದೇವರು
ಚಿತ್ತಯಿಸುವುದು ಹೊತ್ತುಗಳೆಯದೆ ಎನ್ನ ಕಳುಹೆಂದ ॥ ೪೫

ಶರನಿಧಿಯ ವಡಬಾನಳನ ದ
ಳ್ಳುರಿಯ ವರ್ಮವ ತಿವಿಪ ತುಂಬಿಗೆ
ಮರಳುದಲೆಯುಂಟಾದಡದು ಭವಭವದ ಪುಣ್ಯಫಲ ।
ಅರಿಬಲವ ನೀ ಖಂಡಿಗಳೆ ಮೋ
ಹರಸಹಿತ ನಾ ಬಹೆನು ನಡೆಯೆಂ
ದರಸನಭಿಮನ್ಯುವಿಗೆ ನೇಮವ ಕೊಟ್ಟನಾಹವಕೆ ॥ ೪೬

ಶಿವಶಿವಾ ಶಿಶುವಿವನು ರಿಪುಗಳು
ಜವನ ಜೂ[1]ಜೆನಿಸುವ ಮಹಾರಥ
ನಿವಹಕೊಬ್ಬನೆ ಗಡ ಸಮಾಹಿತವಲ್ಲ ಸಮರಂಗ[1] ।

---

[1] ಜು ಮಹಾಹವಕೆ ತಾನಿವನದೊಬ್ಬನೆ ನಿಲುವುದರಿದು ಸಮಗ್ರ ಸಂಗ್ರಾಮ (ಟ.ತ.ದ.ನ), ಜು ಮಹಾರಥರುಗ್ಗಡದ ನಿವಹಕಿವನೊಬ್ಬನೇ ಸಮಾಹಿತವಲ್ಲ ಸಂಗ್ರಾಮ (ಬ).

ಅವನಿಪತಿ ನಿರ್ದಯನಲಾ ಕಂ
ಡೆವು ಕುಮಾರನನಿಕ್ಕಿ ಬಹ ರಾ
ಜ್ಯವನು ಸುಡು ಸುಡಲೇತಕೆಂದುದು ನಿಖಿಳ ಪರಿವಾರ ॥ ೪೭

ಲಲಿತಚಂದ್ರಿಕೆಗೇಕೆ ದಾವಾ
ನಳನ ಖಾಡಾಖಾಡಿ ಸುರಲತೆ
ಯೆಳೆಯ ಕುಡಿ ಮುಱಿದೊತ್ತಲಾಪುದೆ ವಜ್ರಧಾರೆಗಳ ।
ನಳಿನನಾಳವು ಗಜದ ಕೈಯೊಡ
ನಳವಿಗೊಡಲಂತರವೆ ಪಾಪಿಗ
ಎ[1]ಳ[1]ಮಗನ ನೂಕಿದರು ಕಾಳಿಗಕೆಂದುದಮರಗಣ ॥ ೪೮

ಬಿಗಿದ ಗಂಡುಡಿಗೆಯಲಿ ಹೊನ್ನಾ
ಯುಗದ ಹೊಳೆವ ಕಠಾರಿಯನು ಮೊನೆ
ಮಿಗುಚಿ ಸಾಧು ಜವಾಜಿಕತ್ತುರಿಗಂಧಲೇಪದಲಿ ।
ಮುಗಮುಗಿಪ ಹೊಂದೊಡರ ಹಾರಾ
ದಿಗಳಲೊಪ್ಪಂಬಡೆದು ನಸು ನಗೆ
ಮೊಗದ ಸೊಂಪಿನಲಾಹವಕ್ಕನುವಾದನಭಿಮನ್ಯು ॥ ೪೯

ಉಲಿವ ಘಂಟೆಯು ಕುಣಿವ ತುರಗಾ
ವಳಿಯು ಗಗನದೊಳಗಿವ ಬಿರುದಿನ
ಪಳಹರದ ತೆತ್ತಿಸಿದ [2]ಕನಕದ[2] ಚೌಕ ಸತ್ತಿಗೆಯ ।
ಘುಳುಘುಳಿಪ ಚೀತ್ಕಾರ ಕೋಳಾ
ಹಳದ ಸೂತನ ರೇಖೆಯ [illegible] ಭಟ
ಕುಲಲಲಾಮನ ತೇರು ಬಂದುದು ತೀವಿದಸ್ತ್ರದಲಿ ॥ ೫೦

ತುರಗತತಿಗಭಿನಮಿಸಿ ರಥವನು
ತಿರುಗಿ ಬಲವಂದೆಱಗಿ ಚಾಪಕೆ
ಕರವ ನೊಸಲಲಿ ಚಾಚಿ ಭಾರಿಯ ಭುಜವನೊದಱಿಸುತ ।
ಅರಸಗಭಿವಂದಿಸುತ ಭೀಮನ
ಹರಕೆಗಳ ಕೈಕೊಳುತ ನಕುಳಾ
ದ್ಯರಿಗೆ ಪೊಡವಟ್ಟಡರಿದನು ನವ ರತುನಮಯ ರಥವ ॥ ೫೧

ಳೆ[1] (ಪ). [2] ಮುತ್ತಿನ (ಟ.ತ.ನ.ಬ).

ಸೂಳವಿಸಿದವು ಲಗ್ಗೆಯಲಿ ನಿ
ಸ್ಸಾಳತತಿ ಸಿಡಿಲೆಱಗಿತೆನಲು
ಬ್ಬಾಳು ಮಿಗೆ ಕೈನೆಗಹಿ ಕೈವಾರಿಸುವ ಗಮಕಿಗಳು ।
ಸಾಲ ಹೆಗ್ಗಹಳೆಗಳು ರಿಪುಭೂ
ಪಾಲಕರ ಬೈಬೈದು ಗಜಱಿದ
ವಾಳುತನದಾಳಾಪ ಬೀಱಿತು ಬೆಱಗನಹಿತರಿಗೆ ॥ ೫೨*

ಒಡನೆ ಕಳುಹುತ ಬಂದನಾ ನೆಲ
ದೊಡೆಯನನುಜರುಸಹಿತ ನಯನದಿ
ಬಿಡುವನಿಯ ಸಾಲಿನಲಿ ನನೆದರು ಬಂದು ಕಿಱಿದೆಡೆಯ ।
ನಡೆ ವಿಜಯನಾಗೆಂದು ತನುವನು
ತಡವಿದರು ಕಡುಮೋಹವೆಡೆಯಲಿ
ಘುಡುಘುಡಿಸೆ ಶಿಶು ಬೀಳುಕೊಂಡನು ಪಿತೃಚತುಷ್ಟಯವ ॥ ೫೩

ಎಲೆ ಕುಮಾರಕ ಹರಕುಮಾರಂ
ಗಳವಿಯಲಿ ನಿಲಲರಿದು ಕೊರಳಿನ
ಬಲಾಹನಱಿಯದೆ ಗಿರಿಯ ಹೊಱಲಂಘೈಸುವರೆ ಭಟರು ।
ಬಲುಗಡಿಯನೀ ಕರ್ಣನೀ ಕೃಪ
ನಲಘುಭುಜಬಲ ದ್ರೋಣನೀ ವೆ
ಗ್ಗಳೆಯ ಜಯದ್ರಥನೆಂದು ಸಾರಥಿ ತೂಗಿದನು ಶಿರವ ॥ ೫೪

ಮರುಳುಸಾರಥಿ ನಮ್ಮ ನಾವ್‌ಪತಿ
ಕರಿಸಿಕೊಳಲಾಗದು ಕಣಾ ನೀ
ನಱಿಯೆ ನಮ್ಮಂತರವ ನಾವಿನ್ನಾಡಿ ಫಲವೇನು ।
ಗುರುತನುಜನೇ ಕೃಪನೆ ದ್ರೋಣನೆ
ತರಣಿತನಯನೆ ಸೈಂಧವನೆ ಹುಲು
ನರರು ಗಣ್ಯವೆ ಕೇಳು ಭಾಷೆಯನೆಂದನಭಿಮನ್ಯು ॥ ೫೫

---

* ಈ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ. ತ.ದ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಾ ಉಳಿದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ :—

ರಾಯ ಕುವರ ವಿಭಾಡ ಬಂದನು
ರಾಯ ಕಟಕಾಚಾರ್ಯ ಬಂದನು
ರಾಯ ಸೇನಾಂಬುಧಿಯ ವಡಬಾನಳನು ತಾ ಬಂದ ।
ರಾಯನಣುಗರ ತುಳಿವ ಕಲಿವ
ರಾಯ ಜೀವಘರಟ್ಟ ಬಂದನು
ಸಾಯದಿರಿ ಹೆಱಸಾರಿಯೆಂದವು ಗೌಳಿಗಹಳೆಗಳು ॥

ಬವರವಾದರೆ ಹರನ ವದನಕೆ
ಬೆವರ ತಹೆನವಗಡಿಸಿದರೆ ಪಾ
ಸವನ ಸದೆವೆನು ಹೊಕ್ಕಡಹುದೆನಿಸುವೆನು ಭಾರ್ಗವನ |
ಜವನ ಜವಗೆಡಿಸುವೆನ ಸಾಕಿ
ನ್ನಿವರವರಲೇನರ್ಜುನನು ಮಾ
ಧವನು [1]ಮುನಿದಡೆ[1] ಗೆಲುವೆನಂಜದೆ ರಥವ ಹರಿಸೆಂದ ‖ ೫೬

ಬಾಲನೆನ್ನದಿರನುತ ರಿಪುಭಟ
ಭಾಳಲೋಚನನೆನಿಸುವರ್ಜುನ
ಬಾಳುಗೆನುತುದ್ದಂಡಕೋದಂಡವನು ಜೇವೊಡೆಯೆ |
ಮೇಲು ಜಗವಲ್ಲಾಡಿದವು ಕೊರ
ಳೋಳಿ ಕೆದಱಿತು ಕುಸಿದನಹಿ ಪಾ
ತಾಳಗೊಳೆಯು ತೆಗೆಯಲಳ್ಳಿಱಿಯಿತ್ತು ಬಿಲುರಭಸ ‖ ೫೭*

ಸುರನದಿಗೆ ಶಿವನಾಯ್ತು ಮಕರಾ
ಕರಕೆ ಕಳಶಜನಾಯ್ತು ತರಣಿಗೆ
ಅರಿ ವಿಧುಂತುದನಾಯ್ತು ರಥಪದತಳಿತ ಧೂಳಿಯಲಿ |
ಅರರೆ ಸತ್ವರಜಸ್ತಮಂಗಳೊ
ಳೆರಡುಗುಣವಡಗಿತು ರಜೋಗುಣ
ದುರುಳಿಯಾದುದು ಲೋಕವೆನೆ ಘಾಡಿಸಿತು ಪದಧೂಳಿ ‖ ೫೮

---

[1] ಮಲೆತರೆ (ಗ.ಟ.ತ.ನ).

* ಈ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ.ತ.ದ.ಬ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ :—

ಬಿರಿದುದರಿಬಲ ಸುಘಟರದೆ ಜ
ರ್ಝರಿತವಾದವು ಮದಕರಿಗಳುರೆ
ತುರಗ ನಿಕರವರೂಥ ಕೆದಱಿತು ಬೆದಱಿ ಬಿಲುದನಿಗೆ |
ಬಿರಿದುದಬುಜವ್ಯೂಹ ಕಾಲಾ
ಳಿರದೆ ತೆರಳಿತು ರಾಯಮೋಹರ
ಹೊರಳಿಯೊಡೆದುದು ಸಿಡಿಲು ಹೊಡೆದಂತಾಗ ನಡುನಡುಗಿ ‖

ಅರರೆ ಮರುಭಾಷನುತ ಸಾರಥಿ
ತುರಗನಿಕರವ ಚಪ್ಪರಿಸಿ ಕುಡಿ
ವರಿವ ಚಮ್ಮಟಿಗೆಯಲಿ ಬೆದರಿಸಿ ರಿಪು ಬಲವ ತೋಱು |
ವರರಥದ ಪದಧೂಳಿ ರಿಪುಮೋ
ಹರಕೆ ಕವಿದುದು ಕಲ್ಪಮೇಘದ
ಹೊರಳಿಯಂತಿರೆ ತುಡುಕಿತಾಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಂಡಲವ ‖

ಆರ ರಥವಿದು ಸೈನ್ಯಪಾರಾ
ವಾರಕಿದನಂಘೈಸುವನು ತ್ರಿಪು
ರಾರಿಯೋ ಮೇಣಾ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನೋ ಸುರೇಶ್ವರನೊ।
ವೀರನಹನೋ ಪೂತು ರಣದ ತೊ
ರಾರನಿವನಾರೆನುತ[1] ತಱುಬಿಯೆ[1]
ತೋರಹತ್ತರು ತಾಗಿದರು ಸೌಬಲಜಯದ್ರಥರು ॥ ೫೯

ಫಡ ಜಯದ್ರಥ ಹೋಗು ಹೋಗಳ
ವಡಿಕೆಯಲ್ಲಿದು ಸಾರು ಸೌಬಲ
ಮಿಡುಕಿದಡೆ ಮರುಳಹಿರಿ ಲೇಸಲ್ಲೆಮ್ಮೊಳತಿಮಥನ।
ತುಡುಕಿದರೆ ಕೈ ಬೇವುದೀ ಬಲು
ಗಡಿಯತನ ಬಯಲಹುದೆನುತ ತಡೆ
ಗಡಿದು ಬಿಸುಟನು ಭಟರ ಹಯರಥಧನುವ ಸಾರಥಿಯ ॥ ೬೦

ರಥ ಮುಱಿದು ಮನನೊಂದು ಸುಮಹಾ
ರಥರು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದರು ಬಳಿಕತಿ
ರಥಭಯಂಕರನೊಡೆದು ಹೊಕ್ಕನು ವೈರಿಮೋಹರವ।
ಮಥನದಲಿ ಮುಱಿಯೊಡೆದ ಶೈಲ
ವ್ಯಥಿತ ಸಾಗರದಂತೆ ಬಿರಿದವು
ರಥನಿಕರ [2]ಕಾಲಾಳು ಕುದುರೆಗಳೊಂದು[2] ನಿಮಿಷದಲಿ ॥ ೬೧

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

---

[1] ತಱುಗಿದ (ಗ.ಚ.ನ.ಪ.ಬ). [2] ಕರಿ ತುರಗಪಾಯ್ದಳವೊಂದು (ಬ).

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ॥ ವೀರರಿಪು ಕದಳೀವನಕೆ ಮದ
ವಾರಣನು ಫಲುಗುಣನ ತನಯನು
ದಾರ ಪದ್ಮವ್ಯೂಹದಲಿ ಗೆಲಿದನು ಕುಮಾರಕರ ॥

ಅವಧರಿಸು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೃಪ ಸೈಂ
ಧವನ ಗೆಲಿದಾ ವ್ಯೂಹಭೇದಾ
ಹವವಿಜಯ ವಿಜಯಾತ್ಮಕನ ಕೌತುಕ ರಣೋದಯವ ।
ತಿವಿದನುಱುಬುವ ರಥ ಪದಾತಿಯ
ಕವಿವ ಗರುವ ತುರಂಗಗಳ ಬಲು
ಜವದ ರಥ ಕೋಟ್ಯಾನುಕೋಟಿಯ ಹೊದಱ ಹೊಸ ಮೆಳೆಯ ॥ ೧

ಹರಿಯ ಚಕ್ರ ಪರೂಥಚಕ್ರದೊ
ಳುರವಣಿಪ ತೇಜಿಗಳ ಕಡುಹಿನ
ಖುರದ ಹೊಯ್ಲಲಿ ವಿಲಯಪವನನ ಗಱಿಯ ಗಾಳಿಯಲಿ।
ಹರನ ನಯನಜ್ವಾಲೆ ಪಾರ್ಥಿಯ
ಸರಳ ಕಿಡಿಯಲಿ ಪಲ್ಲಟಿಸೆ ಸಂ
ಗರದೊಳಗೆ ಸೈವರಿದು ಸದೆದನು ಸಕಲಸೈನಿಕರ ॥ ೨

ಮಿಕ್ಕು ನೂಕುವ ಕುದುರೆಕಾಱರು
ತೆಕ್ಕೆಗೆಡೆದರು ಸಂದಣಿಸಿ ಕೈ
ಯಿಕ್ಕಿದಾನೆಯನೇನನೆಂಬೆನು ಕಾಣೆನಳವಿಯಲಿ।
ಹೊಕ್ಕು ಹರಿಸುವ ರಥ ಪದಾತಿಯ
ನೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿದನಮಮ ವ ಗುವಿನ
ಮುಕ್ಕಳಾಟಿಕೆ ಮಾರಿಯಾಯಿತು ವೈರಿರಾಯರಿಗೆ ॥ ೩

ಕದಳಿಯೊಳು ಮದದಾನೆ ಹೊಕ್ಕಂ
ದದಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಚಾತುರಂಗದ
ಮೆದೆಯನೊಟ್ಟಿದು ಹೂಣೆ ಹೊಕ್ಕನು ಘಟ್ಟನೊಡೆತುಳಿದು ।
ಇದಿರೊಳೆಚ್ಚನು ಕೆಲಬಲದೊಳಿಹ
ಕದನಗಲಿಗಳ ಸೀಳಿದನು ಕಾ
ಏದನು ಕಾಲನ ಲೀಲೆಯಾದುದು ವಿಷಮಸಮರಂಗ ॥ ೪

ಜೋಡೊಡೆದು ಥಟ್ಟುಗಿದು ಬೆನ್ನಲಿ
ಮೂಡಲದಟರ ಸೀಳಿದನು ಖುರ
ಜೋಡು ಹುಡಿಹುಡಿಯಾಗೆ ತೇಜಿಯ ಥಟ್ಟ ಖಂಡಿಸಿದ ।
ನೋಡಲಮ್ಮುವರಿಲ್ಲ ಮಿಗೆ ಕೈ
ಮಾಡಲಮ್ಮುವರಿಲ್ಲ ಬಲವ
ಲ್ಲಾಡಿತೊಬ್ಬನೆ ಹಸುಳೆ ಹೊಕ್ಕನು ವೈರಿಮೋಹರವ ॥ ೫

ಆವ ವಹಿಲದೊಳಂಬ ತೊಡಚುವ
ನಾವ ವೇಗದೊಳಿದಿರಲೆಸುವನ
ದಾವ ನಿರುತದಲೊಡ್ಡುವನು ಕೊರಳಿಂಗೆ ಕೋಲುಗಳ ।
ಆವ ಧೃಡತೆಯೊ [1]ದೃಷ್ಟಿ[1]ವಾಳವಿ
ದಾವ ಗರುಡಿಶ್ರಮವೆನುತ ದಿವಿ
ಜಾವಳಿಗಳುಲಿಯಲು ವಿಭಾಡಿಸಿದನು ರಿಪುಪ್ರಜವ ॥ ೬

ಎಡದಲೌಕುವ ರಾವುತರ ವಂ
ಗಡವನೆಚ್ಚನು ಸಮ್ಮುಖದೊಳವ
ಗಡಿಸುವಿಭಕೋಟಿಗಳ ಕೊಂದನು ಸರಳಸಾರದಲಿ ।
ಕಡುಗಿ ಬಲದಲಿ ಕವಿವ ರಥಿಕರ
ಕೆಡಹಿದನು ಕಾಲಾಳು [2]ತೇರಿನ
ಗಡಣ ಹುಡಿಹುಡಿಯಾಯ್ತೆನಲು ಸವಱಿದನು ಪರಬಲವ[2] ॥ ೭

ಉರವಣಿಸಿದರು ಮತ್ತೆ ಭಟರ
ಬ್ಬರವ ಖತಿಯಲಿ ನಿಖಿಳ ಮನ್ನೆಯ
ತರದ ಕಡೆಯಲಿ ನೆಲನನದ್ದುವ ಕಡಲ ಕಡುಹಿನಲಿ ।
ಸರಳು ಕಡಿದವು ಸಕುತಿ ಸೆಲ್ಲಹ
ಪರಶು ಕವಿದವು ಖಡ್ಗ ತೋಮರ
ಸುರಗಿ ಹೊಳೆದವು ಕೈದು ಹೇರಿದವಖಿಳ ದೆಸೆಗಳಲಿ ॥ ೮

ತೊಲಗಿರೈ ಕಾಲಾಳು ಮೇಲಾ
ಳಳವಿಗೊಡಲಿ ಮಹಾರಥರು ಮುಂ
ಕೊಳಲಿ ಜೋದರು ದಿಟ್ಟರಾದರೆ ಕವಿಸಿ ಕರಿಘಟೆಯ ।

---

[1] ಪುಷ್ಟಿ (ತ.ದ.ಬ). [2] ಕುದುರೆಯ ಅಡಗ ಸೂಱೆಯು ಬಿಟ್ಟನಂತಕ ಕಾಕ ಸಂತತಿಯು (ಕ), ತೇರಿನ ಗಡಣ ಹುಡಿಹುಡಿಯೆನಲು ಸವರಿದನಹಿತ ಮೋಹ ರವ (ಚ.ಪ).

ಕೆಲದ ದೊರೆಗಳು ಬರಲಿ ಮಾಱಿದ
ತಲೆಯ ಭಂಡವ ಹೊತ್ತಿ[1]ರದೆ[1] ಕೈ
ಕೊಳಲಿ ಕರ್ಣಾದಿಗಳೆನುತ ಹೊಕ್ಕೆಚ್ಚನಭಿಮನ್ಯು ॥ ೯

ಕಾಱಿಗಲಿಸಿದನಮಮ ರಾಜಕು
ಮಾರ ಕಂಠೀರವನು ರಿಪುಪರಿ
ವಾರವನು ನಡೆಗೊಳಿಸಿದನು ಯಮರಾಜನಾಲಯಕೆ ।
ಮಾರಿ ಮೊಗವಡದೆಱೆದಳೋ ಕೈ
ವಾರವೋ ತರುವಲಿಗಿದೆತ್ತಣ
ವೀರವೋ ಶಿವ ಎನುತ ಬೆಱಗಾಯಿತ್ತು ಸುರಕಟಕ ॥ ೧೦

ಕೊಡೆನೆಗೆದವಟ್ಟೆಗಳು ರಕುತದ
ಕಡಲೊಳರೆಜೀವದ ಭಟರು ಬಾ
ಯ್ವಿಡುತ ತೇಕಾಡಿದರು ಮುಂಡದ ಹಿಂಡು ಮುಳುಗಾಡೆ ।
ಅಡಸಿ ನೆಗೆವಾನೆಗಳ ತಲೆಗಳ
ಗಡಣ ಮೆಱೆದವು ಮಿಕ್ಕ ತೇಜಿಯ
ಕಡಿಕುಗಳು ಕುಣಿದಾಡಿದವು ಕಿಗ್ಗಡಲ ರಕುತದಲಿ ॥ ೧೧

ಕರಿಘಟೆಯ ಕಲಕಿದನು ಹಯವೋ
ಹರವ ಜರುಹಿದನೌಕಿ ಹರಿತಹ
ಪರರಥವ ಹುಡಿಮಾಡಿದನು ಕೆಡಹಿದನು ಕಾಲಾಳ ।
ಹುರಿಯೊಡೆದು ಮೈದೆಗೆದು ಸಲೆ ಕೈ
ಮುಱಿದು ಕೈದುವ ಹಾ[illegible] ಪಡೆ ಮೊಗ
ದಿರುಹಲೆಚ್ಚನು ಕೊಚ್ಚಿದನು ಕೌರವಚತುರ್ಬಲವ ॥ ೧೨

ತಳಿತ ಹೊಗರಿನ ಬಾಯಿಧಾರೆಯ
ಹೊಳಹುಗಳ ಹೊಸ ಮಸೆಯ ತಳಪದ
ಬೆಳಗುಗಳ ಬಲಿದಿಂಗಲೀಕ ಸುವರ್ಣರೇಖೆಗಳ ।
ಲುಳಿಯ ಹಂಗನ ಗಱಿಯ ಬಿಗುಹಿನ
ಹಿಳುಕುಗಳ ಹೊಗರಂಬು ಕವಿದವು
ತುಳುಕಿದವು ತೂಱಿದವು ಕೆದಱಿದವಹಿತಬಲದಸುವ ॥ ೧೩

---

[1] ಹರೆ (ಚ.ಪ).

ಅಳವಿಗೆಡೆ ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕಿ ರಥದವ
ರಿಳಿಯ ಬಿದ್ದರು ಭಯದಿ ತೇಜಿಯ
ನಿಳಿದು ರಾವ್ತರು ಕರವ ಮುಗಿದರು ಕೊರಳ ಸಲಹೆನುತ ।
ಗುಳವ ಸಡಿಲಿಸಿ ಹಾಯ್ಕಿ ಜೋಧಾ
ವಳಿಗಳಿಳಿದುದು ಕೈಯ ಕೈದುವ
ನಿಳುಹಿ ಬಾಯಲಿ ಬೆರಳನಿಟ್ಟುದು ವೈರಿಪಾಯದಳ ॥ ೧೪

ಎಸಳ ಮೊನೆ ಮೋಹರದ ಸಂದಣಿ
ಯುಸಿರನುಳಿದುದು ಕೇಸರಾಕೃತಿ
ಯಸಮವೀರರು ಪಥಿಕರಾದರು ಗಗನಮಾರ್ಗದಲಿ ।
ನುಸುಳಿದರು ಕರ್ಣಿಕೆಯ ಕಾಹಿನ
ವಸುಮತೀಶರು ರಾಯನರನೆಲೆ
ದೆಸೆಗೆಡಲು ಮೊಳಗಿದನು ಪಾರ್ಥಕುಮಾರನಳವಿಯಲಿ ॥ ೧೫

ಜರಿದುದಬ್ಜವ್ಯೂಹ ನೂಕಿದ
ಕರಿ ತುರಗ ಕಾಲಾಳು ತೇರಿನ
ಮುರಳುದಲೆ ತಾನಿಲ್ಲ ನೆಱೆ ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ಕುರುಸೇನೆ ।
ದೊರೆಗಳಹ ದ್ರೋಣಾದಿಗಳು ಕೈ
ಮುಱಿದು ಕಳೆದರು ಪಾರ್ಥತನಯನ
ಸರಿಯೊರೆಗೆ ಭಟನಾವನೆಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ ॥ ೧೬

ತಂದೆ ಹಡೆಯನೆ ಮಗನನಹುದೋ
ಕಂದ ಕಲ್ಪಸಹಸ್ರ ನೋಂತಳೊ
ಇಂದುಧರನನು ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ಸುಭದ್ರೆಯಲ್ಲದಡೆ ।
ಇಂದಿನೀ ಬಲವೀ ಸಮರಜಯ
ದಂದವೀ ಸೌರಂಭವೀ ಸರ
ಳಂದವೀ ತೆರಳಿಕೆಯದಾವಂಗೆಂದನವನೀಶ ॥ ೧೭

ಹುರುಡ ಮುಱಿದೆನು ಮಗನೆ ಸಾಲದೆ
ಭರತಕುಲದಲಿ ನಿನ್ನ ಬೆಳವಿಗೆ
ಯೆರಡುಕವಲನ್ವಯಕೆ ಕೊಡದೇ ಸುಗತಿಸಂಪದವ ।
ಕರುಳು ಬೀಳವೆ ತನ್ನ ಬಸುಱಿಂ
ದುರುಳಿದವದಿರಲೇನುಫಲ ಮ
ತ್ಸರವೆ ಪಾರ್ಥ ಕೃತಾರ್ಥನೆಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ ॥ ೧೮

ಎನುತ ಬಿಲುದುಡುಕಿದನು ಸೇನಾ
ವನಧಿಗಭಯವನಿತ್ತು ಮರಳುವ
ಜನಪತನು ಜಟಿದೆಡಬಲದ ಮನ್ನೆಯರ ಮೊದಲಿಸಿ ।
ಮೊನೆಗಣೆಯ ತೂಗು ನರನಂ
ದನನ ರಥವನು ತಟುಬಿ ನಿನ್ನಯ
ತನಯನಡ್ಡೈಸಿದನು ಕೌರವರಾಯ ಖಾತಿಯಲಿ ॥ ೧೯

ಮಗುವು ನೀ ಕೆಡಬೇಡ ಹೋಗೆನು
ತಗಣಿತಾಸ್ತ್ರವ ಸುರಿವುತೈತರೆ
ನಗುತ ನಿಂದಭಿಮನ್ಯು ನುಡಿದನು ಕೌರವೇಶ್ವರನ ।
ಮಗುವು ತಾನಹೆ ತನ್ನ ಬಾಣಕೆ
ಮಗುವುತನ ಬೇಱಿಲ್ಲ [1]ನೋಡೆಂ
ದಗಲದಲಿ ಕೂರಂಬ ಸುರಿದನು ಪಾರ್ಥನಂದನನು[1] ॥ ೨೦

ಎಸಲು ಕಣೆ ಮುಕ್ಕುಱುಕಿದವು ಹೊಸ
ಮಸೆಯ ಧಾರೆಯ ತೋರ ಕಿಡಿಯಲಿ
ಮುಸುಕಿತರಸನ ತೇರು ತೞಿತವು ಮೆಯ್ಯೊಳಂಬುಗಳು ।
ಬಸಿವ ರಕುತದ ಜರಿವ ಜೋಡಿನ
ನಸಿದ ಗರ್ವದ ನೆಗ್ಗಿದಾಳ್ತನ
ದೆಸಕದೊಣಗಿಲ ಬಾಯ ಭೂಪನ ಕಂಡನಾದ್ರೋಣ ॥ ೨೧

ರಾಯ ಸಿಲುಕಿದನಕಟಕಟ ರಾ
ಧೇಯ ನಡೆ ಕೃಪ ಹೋಗು ಮಗನೆ ನಿ
ಜಾಯುಧವ ಹಿಡಿ ಶಲ್ಯ ನಡೆಯದಿರೇಳು ಕೃತವರ್ಮ ।
ರಾಯನನುಜರು ಕೈದುಗೊಳಿ ರಣ
ದಾಯ ತಪ್ಪಿತು ನೃಪತಿ ಮಾರಿಯ
ಬಾಯ ತುತ್ತಾದನು ಶಿವಾ ಎಂದೊಱಲಿದನು ದ್ರೋಣ ॥ ೨೨

ಮಾತು ಹಿಂಚಿತು ಮುಂಚಿ ಸುಭಟ
ವ್ರಾತ ಹೊಕ್ಕುದು ಸಿಕ್ಕಿದರಸನ
ಭೀತಿಯನು ಬಿಡಿಸಿದರು ಬೀಱಿದರಂಬುಗಳ ಮಳೆಯ ।

---

[1] ಘಾಯದ ಸೊಗಸುಗಳ ನೀ ನೋಡಬೇಕೆನುತೆಚ್ಚನಭಿಮನ್ಯು (ಗ), ವರ ಹರಹುಗಳ ನಿಮಿಷವು ನಿಂದು ನೀ ನೋಡೆನುತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚ (ಚ.ಪ.ಬ), ವರ ಹರಹುಗಳು ನಿಮಿಷವು ನಿಂದು ನೋಡೆನುತೆಚ್ಚನಭಿಮನ್ಯು (ತ.ದ ನ).

ಸೋತೆವಾವ್ ನೀ ಗೆಲಿದೆ ಕರೆ ನಿ
ಮ್ಮಾತಗಳನೀ ಭ್ರೂಣಹತ್ಯಾ
ಪಾತಕಕ್ಕಂಜುವೆನೆನುತ ಕೈಕೊಂಡನಾ ದ್ರೋಣ ॥ ೨೭

ರಾಯನನು ತೊಲಗಿಸಿದರಾಕ
ರ್ಣಾಯತಾಸ್ತ್ರರು ರಾಹುವಿನ ಕಟ
ವಾಯ ಚಂದ್ರನ ಸೆಳೆವವೋಲರಿದಾಯ್ತು ಸುಭಟರಿಗೆ ।
ಸಾಯಕವ ಸರಿ[1]ಗೊಳಿಸಿದರು[1] ವ
ಜ್ರಾಯುಧನಮೊಮ್ಮನ ರಥವ ನಿ
ರ್ದಾಯದಲಿ ಮುತ್ತಿದರು ಕುರುಸೇನಾಮಹಾರಥರು ॥ ೨೪

ಹಸುಳೆತನದಲಿ ಹರನ ಮಗನಾ
ವಿಷಮದೈತ್ಯನ ಸೀಳಿ ಬಿಸುಡನೆ
ಶಿಶುವಲಾ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಮುಱಿಯನೆ ಶಂಬರಾಸುರನ ।
ಶಿಶುವೆ ನೋಡಭಿಮನ್ಯು ಸುಭಟ
ಪ್ರಸರದಿನಿಬರನೊಂದು ಘಾಯದೊ
ಳುಸಿರ ತೆಗೆಬಗೆ ಮಾಡಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೨೫

ಗುರುಸುತನನೊಟ್ಟೈಸಿ ಶಲ್ಯನ
ಭರವಸವ ನಿಲಿಸಿದನು ಕೃಪನು
ಬ್ಬರದ ಗರ್ವವ ಮುಱಿದು ಕೃತವರ್ಮಕನ [2]ನೋಯಿಸಿದ[2] ।
ಅರಸನನುಜರ ಸದೆದು ಬಾಹ್ಲಿಕ
ದುರುಳ ಸೌಬಲ ಸೋಮದತ್ತರ
ಹುರುಳುಗೆಡಿಸಿದನೊಬ್ಬ ಶಿಶು ಗೆಲಿದನು ಮಹಾರಥರ ॥ ೨೬

ಮುಳುಗಿದಂಬಿನ ಮಱುಮೊನೆಯ ಮೈ
ಗಳ ಮಹಾರಥರಾಜಿ ಕದನದ
ನೆಲನ ಬಿಡೆ ಖತಿಗೊಂಡು ಮುಱಿದೋಡುವರ ಮೊದಲಿಸಿ ।
ಬಿಲುದುಡುಕಿ ಸಾರಥಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿ
ಮಲೆತ ನೋಡೈ ಮಗುವು ಫಡ ಫಡ
ತೊಲಗು ತೊಲಗೆಂದೆನುತ ರಿಪುವನು ತಱುಬಿದನು ಕರ್ಣ ॥ ೨೭

---

[1] ವಳೆಗಱೆದು (ತ.ದ.ನ). [2] ಕೆಡೆಯೆಚ್ಚು (ಕ).

ಗಾಡುಗೆಡೆದರೆ ಮೆಱೆಯದೋಲೆಯ
ಕಾಱಿತನವೆಮ್ಮೊಡನೆ ನೀ ವೈ
ದೋಱಿ ಮಡವುಱಿವಿಲ್ಲವೆಚ್ಚಾಡಿದರೆ [1]ಸಫಲವಿದು[1] ।
ತೋಱುವೆನು ಕೈಗುಣವನೆನುತೈ
ದಾಱು ಶರದಲಿ ಕರ್ಣನೆದೆಯನು
ಡೋಱುಗಳೆಯಲು ಬಳಲಿದನು ಪೂರಾಯ ಘಾಯದಲಿ ॥ ೨೮

ಬೆದಱಿ ಭೂಕಂಪದಲಿ ಕುಲಗಿರಿ
ಯದಿರುವಂತಿರೆ ಚರಿಸಿ ಕಾಯುವ
ಬಿದಿರಿ ಮಾರಳಾವ ಕಂಗಳಲಿ ಕಲಿಕರ್ಣ ಮೈಮಱೆಯೆ ।
ಕೆದಱಿತೀ ಬಲವಕಟ ಕರ್ಣನ
ಸದೆದನೋ ಸಾಹಸಿಕ ಶಿಶು ಕಾ
ದಿದೆವು ನಾವಿನ್ನೆನುತಲಿರೆ ಕಲಿಶಲ್ಯನಿದಿರಾದ ॥ ೨೯

ಬಾಲಕನೆ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟು ಹಿಮ್ಮೆ
ಟ್ಟಾಳುತನವೆಮ್ಮೊಡನೆಯೋ ಮರು
ಳೇಳಿಗೆಯಲುಬ್ಬೆದ್ದು ಕರ್ಣನ ಸದೆದ ಗರ್ವದಲಿ ।
ಮೇಲನಱಿಯಾ ಶಲ್ಯನೊಡನೆಯು
ಕಾಳೆಗವೆ ನಿಮ್ಮಯ್ಯನಿಂದಿನ
ಲೂಳಿಗವ ತಹುದೆನುತ ಸುರಿದನು ಸರಳ ಸರಿವಳೆಯ ॥ ೩೦

ಬಾಲತನವೇನೂಣಯವೆ ಕ
ಟ್ಟಾಳುತನವಾಭರಣವವನೀ
ಪಾಲಸುತರಿಗೆ ವಿದ್ಯವು ವಿಪ್ರರಿಗಲಂಕಾರ ।
ಆಳಿನಂಗವನೆತ್ತ ಬಲ್ಲೆ ಶ
ರಾಳಿಯಲಿ ನಿನ್ನಂಘುವಣಿಯ ಥ
ಡಾಳತನವನು ಮುದ್ರಿಸುವೆನೆನುತೆಚ್ಚನಭಿಮನ್ಯು ॥ ೩೧*

ಸರಳ ಸರಳಲಿ ಕಡಿದು ಸವೆಯದೆ
ಸರಿ ಮಿಗಿಲ ಕಾದಿದರೆ ಶಲ್ಯನ
ಧರಧುರದ ದೆಖ್ಖಾಳತನವನು ಕಂಡು ಖಾತಿಯಲಿ ।

---

[1] ಸಫಲವನು (ಕ). * ಈ ಪದ್ಯವು (ಕ.ಟ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಸರಳು ಹದಿನೈದಱಲಿ ಶಲ್ಯನ
ಬರಿಯ ಕೆತ್ತಿದನೈದು ಬಾಣದೊ
ಳುರವ ತೋಡಿದನೊಂದುನಿಮಿಷಕೆ ಶಲ್ಯ ಸೈಗೆಡೆದ ॥ ೩೨

ತಲೆ ತಿರುಗಿ ತುಟಿಯೊಣಗಿ ಕಂಗಳ
ಬೆಳೆ ಮರಳಿ ಬಸವಳಿಯೆ ಸಾರಥಿ
ತೊಲಗಿಸಿದನಾ ರಥವನೊಡಹುಟ್ಟಿದನ ವೇದನೆಯ ।
ನಿಲುಕಿ ಕಂಡನು ಶಲ್ಯನನುಜನು
ಹಿಳುಕು ಹಿಳುಕಿನ ಮೇಲೆ ಸಂಧಿಸಿ
ಮುಳಿದೆಸುತ ತಾಗಿದನು ಖತಿಯಲಿ ಪಾರ್ಥನಂದನ[1][ನ][1] ॥ ೩೩

ಪೂತು ಶಲ್ಯನ ತಮ್ಮನೇ ಮಾ
ಱಾಂತನಣ್ಣನ ಹರಿಬವನು ದಿಟ
ಸೂತ ನೋಡ್ಕೈ ಸಾಹಸಿಕನೈ ಲೇಸು ಲೇಸೆನುತ ।
ಆತನಂಬೈದಾಱ ಮನ್ನಿಸಿ
ಸೋತವೊಲ್ ಮನಗೆಲವ ಮಾಡಿ ನಿ
ಶಾತಶರದಿಂದಿಳುಹಿದನು ಶಲ್ಯಾನುಜನ ಶಿರವ ॥ ೩೪

ದೊರೆ ಮಡಿಯೆ ಮಾದ್ರಾ [2][ನುಜನ][2] ಬಲ
ತಿರುಗಿತಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಹೊಯ್ಲಲಿ
ಹುರುಳುಗೆಟ್ಟುದು ಹೆಸರ ನಾಯಕವಾಡಿ ದುಗುಡದಲಿ ।
ತರಹರವ ನಾ ಕಾಣೆನೀ ಮೋ
ಹರಕೆ ಗತಿಯೇನೆನುತ ಭ[3]ರ[3]ವಲಿ
ಕರೆದು ತೋಱಿದನಾ ಕೃಪಾಚಾರ್ಯಂಗೆ ಕಲಿ ದ್ರೋಣ ॥ ೩೫

ಮಗುವೆ ನೋಡಭಿಮನ್ಯು ನಮಗಿದು
ಹೊಗುವಡಳವೇ ಕಾಲರುದ್ರನ
ತಗಹು ಬಿಟ್ಟಂತಿದೆ ಕುಮಾರನ ಕೋಪದಾಟೋಪ ।
ಮೊಗಸಲರಿದು ಭುಜಪ್ರತಾಪದ
ಹೊಗರು ಹೊಸಪರಿಯೆನುತ ರಿಪುಗಳ
ಹೊಗಳುತಿರೆ ಕೇಳಿದನು ಕೌರವ ರಾಯನೀ ನುಡಿಯ ॥ ೩೬

---

[1] ನು (ಸ). [2] ಧಿಪನ (ಸ). [3] ಯ (ಟ.ಚ.ತ.ದ.ನ.ಬ).

ಕೇಳುತಿರ್ದೈ ಕರ್ಣ ಸಲೆ ನ
ಮ್ಮಾಳ ಬೆದಱಿಸಿ ನುಡಿದು ರಿಪುಭಟ
ನಾಳನೇಱಿಸಿ ನುಡಿಪ ಬಾಹಿರರೇನು ಹೇಳುವೆನು ।
ಖೂಳರೆಂಬವೆ ಗುರುಗಳಿಂದು ವಿ
ಶಾಲಮತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯದ
ಮೇಲೆ ದೈವವನೆಂದು ಫಲವೇನೆನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ದ ॥ ೩೭

ವೀರರಂಗವನೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು
ಹಾರುವರು ಬೆಳದಿಂಗಳಿನ ಬಿಱು
ಸಾರ ಸುಡುವುದು ಕೈದು ಹಿಡಿದಿರೆ ಕಲಿಗಳೇ ದ್ವಿಜರು ।
ವೈರಿಭಟನಿವ ಮಗುವಲಾ ಮನ
ವಾರೆ ಕಾದಲು ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲೀ
ಯೂರುಗರ ಬೈದೇನು ಫಲವೆಂದರಸ ಹೊಱವಂಟ ॥ ೩೮

ಎನಲು ದುಶ್ಶಾಸನನು ರಾಯನ
ಕನಲಿದನು ಖತಿಯೇಕೆ ಜೀಯಿಂ
ದೆನಗೆ ಬೆಸಸಾ ಸಾಕು ಭಂಡರ ಬೈದು ಫಲವೇನು ।
ದಿನಪ ದೀವಿಗೆಯಾಗಲುಳಿದೀ
ಬಿನುಗು ಬೆಳಗಿನ ಹಂಗು ಬೇಹುದೆ
ದನುಜ ದಿವಿಜರ ದಳಕೆ ತನ್ನನು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡೆಂದ ॥ ೩೯*

ತಳಿತುದೆಡಬಲವಂಕದಲಿ ಹೆ
ಬ್ಬಲ ಧಡಾಳಿಸಿ ಮೊರೆವ ಭೇರಿಯ
ಘುಳುಘುಳುಧ್ವನಿ ಕೂಡೆ ಜಡಿದುದು ಕಮಲಜಾಂಡಘಟ ।
ಹಳವಿಗೆಯ ಸೀಗುರಿಯ ಚಮರಾ
ವಳಿಯ ವಿಮಳಚ್ಛತ್ರಪಙ್ಕ್ತಿಯ
ವಳಯದಲಿ ನಭ ಮುಳುಗೆ ಮುತ್ತಿತು ಸೇನೆ ರಿಪುಭಟನ ॥ ೪೦

ತಿರುಹು ತೇಜಿಯನಿತ್ತಲಿವದಿರ
ನೊರಸಿ ದುಶ್ಶಾಸನನ ಬೆನ್ನಲಿ
ಕರುಳು ತೆಗೆವೆನು ನೋಡು ಸಾರಥಿ ಬೆಚ್ಚಬೇಡೆನುತ ।

---

* ಈ ಪದ್ಯವು (ಕ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ.

ಅರಗಿನರಸನ ಬಾಗಿಲಲಿ ದ
ಳ್ಳುರಿಗೆ [1]ತಡವೇ ಹೊಕ್ಕು[1] ನಿಮಿಷದೊ
ಳೊರಸಿದನು ಚತುರಂಗಬಲವನು ಕೌರವಾನುಜನ ॥ ೪೧

ಎಲವೊ ಕೌರವ ಕೊಬ್ಬಿ ನರಿ ಹೆ
ಬ್ಬುಲಿಯ ಕೂಸನು ಬೇಡುವಂದದಿ
ಅಳವನರಿಯದೆ ಅಧಮರಥಿಕರ ಕೂಡೆ ತೊಡಕುವರೆ ।
ಮಲೆತು ನೀನೆನ್ನೊಡನೆ ರಣದಲಿ
ಹಳಚಿ ನೀ ತಲೆವೆರಸಿ ಮರಳಿದ
ಡಿಳುಹುವೆನು ಕೈದುವನು ಶರಸನ್ಯಾಸ ನನಗೆಂದ ॥ ೪೨

ಸಾಕು ತರುವಲಿತನದ ಮಾತುಗ
ಳೇಕೆ ಗರುವರ ಮುಂದೆ ವೀರೋ
ದ್ರೇಕದಲಿ ಮೈಮರೆದು ರಣದಲಿ ಹೊಯ್ದು ಹೊಟ್ಟುಗರ ।
ಆ ಕಿರೀಟಿವೃಕೋದರರು ಮೈ
ಸೋಕಿದರೆ [2]ಸಂತೋಷ[2] ನೀನವ
ವೇಕಿ ಬಾಲಕನೇನ ಮಾಡುವೆನೆಂದನವ ನಗುತ ॥ ೪೩

ಕೊಳಚೆನೀರೊಳಗಾಳುತೇಳುತ
ಜಲಧಿ ಕಾಲ್ವೊಳೆಯೆಂಬ ಭಂಡರ
ಮುಳಿದು ಮಾಡುವುದೇನು ಮೊದಲಲಿ ನಮ್ಮ ನೀ ಗೆಲಿದು ।
ಬಳಿಕ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಬಯಸುವು
ದೆಲೆ ಮರುಳೆ ನಿನ್ನೊಡಲ ಸೀಳಿಯೆ
ತಿಳಿರಕುತದಲಿ ತಾಯ ತುರುಬನು ನಾದಿಸುವೆನೆಂದ ॥ ೪೪

ಕಾತರಿಸದಿರು ಬಾಲಭಾಷೆಗ
ಳೇತಕಿವು ನೀ ಕಲಿತ ಬಿಲುವಿ
ದ್ಯಾತಿಶಯವುಂಟಾದಡೆಮ್ಮೊಳು ತೋರು ಕೈಗುಣವ ।
ಭೀತ ಭಟರನು ಹೊಳ್ಳುಗಳೆದ ಮ
ದಾತಿರೇಕದ ಠಾವಿದಲ್ಲೆಂ
ದೀತನೆಚ್ಚನು ನೂರುಬಾಣದಲಿಂದ್ರಸುತಸುತನ ॥ ೪೫

[1] ಸ್ಮರಣೆಯುಂಟೆ (ಕ.ಟ.ತ.ದ). [2] ಗೆಲವಿಲ್ಲ (ಕ).

ಬಿಲ್ಲ ಹಿಡಿಯಲು ಕೌರವಾನುಜ
ಬಲ್ಲ ನೋಡೈ ಸೂತ ಮಿಗೆ ತ
ಪ್ಪಲ್ಲ ತಪ್ಪಲ್ಲಂಬು ಬಿದ್ದವು ಗುಱಿಯ ಸರಿಸದಲಿ ।
ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲಾದರೆಯೆನುತ ಬಲು
ಬಿಲ್ಲನುಗುಳಿಸಿದನು ಶರೌಘವ
ನೆಲ್ಲಿ [1]ನಭ ದೆಸೆಯೆತ್ತಲೆನೆ[1] ಘಾಡಿಸಿದವಂಬುಗಳು ॥ ೪೬

ಅವನ ನೂಱಂಬುಗಳ ಕಡಿದವ
ನವಯವವ ಕೀಲಿಸಿದಡಾಕ್ಷಣ
ವವನಿಯಲಿ ಬಲುಗರುಳು ಬಿದ್ದವು ಭಟನ ಕಿಬ್ಬರಿಯ ।
ಅವಗಡಿಸಿ ಖಾತಿಯಲಿ ಖಳ ಶರ
ನಿವಹವನು ತುಡುಕಿದನು ಕೊಡಹಿದ
ವವ[ನು]ನಿಮಿಷದೊಳರ್ಜುನಾತ್ಮಕನಗಣಿತಾಸ್ತ್ರಗಳು ॥ ೪೭

ತಾಯ ತುಱುಬಿಗೆ [2][ಹಾ][2]ಯ್ದ ಪಾತಕಿ
ನಾಯ ಕೊಂಡಾಡುವರೆ ಕೊಬ್ಬಿದ
ಕಾಯವನು ಕದುಕಿಱಿದು ನೆತ್ತರ ನೊರೆಯ ಬಾಸಣಿಸಿ ।
ತಾಯ ಕರಸುವೆನೆನುತ ಕಮಳದ
ಳಾಯತಾಂಬಕನಳಿಯನನುಪಮ
ಸಾಯಕವ ಹೂಡಿದನು ನೋಡಿದನೊಂದು ಚಿತ್ತದಲಿ ॥ ೪೮

ಇವನ ಕೊಂದರೆ ತಂದೆ ಮಿಗೆ ಮೆ
ಚ್ಚುವನೊ ಮುನಿವನೊ ತನ್ನ ನುಡಿ ಸಂ
ಭವಿಸದೆಂಬನೊ ಭೀಮಸೇನನ ಭಾಷೆಗಂಜುವೆನು ।
ಇವನ ತಾನೇ ಕೊಲಲಿ ನಮಗಿ
ನ್ನಿವನ ತೊಡಕೇ ಬೇಡ ಕದನದೊ
ಳಿವನ ಭಂಗಿಸಿ ಬಿಡುವೆನೆಂದನು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ ॥ ೪೯

ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳೈ ಕೌರವಾನುಜ
ಹೊಯ್ದು ಹೋಗಲು ಬಹುದೆ ಹರನಡ
ಹಾಯ್ದಡೆಯು ಗೆಲುವೆನು ಕಣಾ ನಿಲ್ಲೆನುತ ತೆಗೆದೆಸಲು ।

[1] ನಭ ನೆಲವಾವುದೆನೆ (ಗ.ಚ.ಟ.ಪ), ದೆಸೆ ನಭವಾವುದೆನೆ (ನ). [2] ಹೊ (ಸ).

ಬಾಯ್ದೆಗೆದು ಕೇಸುರಿಯ ಕಾಱುತ
ಕೈದುವೆದೆಯಲಿ ಕೊಂಡು ಬೆನ್ನಲಿ
ಹಾಯ್ದುಡವನೋಗ್ಗರ್ಡಿಸಿದನು ಕುರುಸೇನೆ ಕಳವಳಿಸೆ ॥ ೫೦

ಅಹಹ ಕೃತಪ್ರಾಯ್ತು ರಾಯನ
ಸಹಭವನು ನೊಂದನು ಶಿವಾ ಎನು
ತಹಿತಸುಭಟರು ಸರಿಯೆ ಸಾರಥಿ ತಿರುಹಿದನು ರಥವ ।
ಬಹಳ ಬಲ ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ಶಿಶುವಿನ
ಸಹಸ ಕುಂದದೆನುತ್ತ ಖತಿಯಲಿ
ಮಿಹಿರಸುತನಡಹಾಯ್ದು ತಡೆದನು ಮತ್ತೆ ಬಾಲಕನ ॥ ೫೧

ಸಾರು ಸಾರಭಿಮನ್ಯು ಫಡ ಇ
ನ್ನಾರ ಬಸುಱಿನು ಹೊಗುವೆ ನಿನ್ನವ
ರಾರ ಸಂತತಿ ಮಾಡಿಕೊಳಲಿ ಭವ[1]ತ್ಪರೋಕ್ಷದಲಿ[1] ।
ಭೂರಿಬಲವನು ಸದೆವ ಗರ್ವಿ
ದಾರ ಕೂಡೆ ಧನುರ್ಧರಾಗ್ರಣಿ
ವೀರಕರ್ಣ ಕಣಾ ಎನುತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚನತಿರಥನ ॥ ೫೨

ಬಲ್ಲೆನುಂಟುಂಟಖಿಳ ವೀರರೊ
ಳಿಲ್ಲ ಸರಿದೊರೆ ನಿನಗೆ ಬಾಯಲಿ
ಬಲ್ಲಿದನು ನೀನಹೆ ಭಟಾಂಗದ ಮಾತದಂತಿರಲಿ ।
ಒಳ್ಳೆ ಗಡ ಪಾವುಡವ ವಾಸುಗಿ
ಯಲ್ಲಿಗಟ್ಟಿತು ಗಡ ಮಹಾಹವ
ಮಲ್ಲ ಮಡಮುಱಿಯದಿರೆನುತ ಹೊಕ್ಕೆಚ್ಚನಭಿಮನ್ಯು ॥ ೫೩

ಇರುಳು ರಾಯನ ಮನೆಗೆ ಕಪ್ಪವ
ತೆಱುವುದೋ ಹಗಲೆಲವೊ ಕೆಲಬರ
ನಿಱಿದ ದರ್ಪವದಾರೊಡನೆ [2]ಫಡ ಮರಳು ಮರಳೆನುತ[2] ।
ಕಿಱುವೊನೆಯ ಮುಗುಳಂಬುಗಳ ಸೈ
ಗಱೆದನಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಮೆಯ್ಯಲಿ
ತುಱುಗಿದವು ಮುಱಿದುಂಬಿ ಕೆಂದಾವರೆಗೆ ಕವಿವಂತೆ ॥ ೫೪

[1] ದ್ವಿಯೋಗದಲಿ (ಚ.ಪ). [2] ಮೈದೋಱು ಕೈದೋಱು (ಕ).

ಸುರಪನಂಕುಶ[1]ವಾಕಿ[1]ದರೆ ಮ
ಯ್ಯುಱಿಯಾವೈರಾವತಕೆ ಕಬ್ಬಿನ
ಲಿಱಿವರಂಜಿಕಯುಂಟೆ ನಿನ್ನಯ ಕಣೆಗಳಾಕಿದರೆ ।
ತೆರಳುವನೆ ಅಭಿಮನ್ಯುವೆನುತ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಕರ್ಣನ ಕಾಯವನು ಹುಗಿ
ಲಿಱಿದನೆಂಟಂಬಿನಲಿ ತೋದುದು ತೇರು ರಕ್ತದಲಿ ॥ ೫೫

ಮಳೆಗೆ ಮೊಗದಿರುಹುವುದೆ ಬಡಬಾ
ನಳನೆಲವೊ ನಿನ್ನಂಬು ತಾಕಿದ
ರಳುಕುವೆನೆ ತಾನೆನುತ ರವಿಸುತನೆಚ್ಚನತಿರಥನ ।
ಹಿಳುಕು ಕವಿದವು ಭಟನ ಕೈ ಮೈ
ಗಳಲಿ [2]ಮಿನುಗಿದ[2]ವಿರುಳು ಮರನಲಿ
ಹೊಳೆದು ಮುತ್ತಿದ ಮಿಂಚುಬುಳುವಿನ [3]ಮಿನುಗಿನಂದದಲಿ[3] ॥ ೫೬

ಹೂಣಿಗರು ಕೆಲರಿವರು ಇವದಿರ
ಗೋಣನರಿವರೆ ಇವರ ಜೀವದ
ಕೇಣಿಕಾಱರು ಖಾತಿಗೊಂಬರು ಭೀಮಫಲುಗುಣರು ।
ಮಾಣದಿವದಿರು ಮತ್ತೆ ರಣದಲಿ
ಕಾಣಿಸಿದಕಿನ್ನನುವನೆನುತ
ಕ್ಷೀಣಭುಜಬಲನೆಚ್ಚು ಕಡಿದನು ಸೂತಜನ ಧನುವ ॥ ೫೭

ಕೈದು ಮುಱಿಯಲು ಮುಂದೆ ನೂಕದೆ
ಹಾಯ್ದನಾ ರವಿಸೂನು ಬಳಿಕಡ
ಹಾಯ್ದು ತಡೆದನು ಸವರವನು ಕರ್ಣಾತ್ಮಜನು ಕಡುಗಿ ।
ಐದು ಬಾಣದಲವನ ಕೊರಳನು
ಕೊಯ್ದನರ್ಜುನಸೂನುವಾತನ
ನೊಯ್ದರಂತಕದೂತರದ್ಭುತವಾಯ್ತು ಸಂಗ್ರಾಮ ॥ ೫೮

ಘಾಯವಡೆದನು ಶಲ್ಯ ರವಿಸುತ
ನಾಯುಧವ ಬಿಟ್ಟೋಡಿದನು ಕುರು
ರಾಯನನುಜನು ಒದುಕುವರೆ ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲ [4]ಬಾದಣವು[4] ।

---

1 ಏಕ್ಕಿ (ಚ.ಪ). 2 ಮುತ್ತಿದವಿ (ಕ), ಮುಳುಗಿದ (ಚ.ಟ.ತ.ದ.ನ).
3 ಬಳಗದಂದದಲಿ (ತ). 4 ಬಾಣವಯು (ಕ), ಬಾರಣವು (ಗ.ತ).

ಸಾಯದುಳಿದವರಿಲ್ಲ ಮಿಕ್ಕಿನ
ನಾಯಕರೊಳಕಟೆನಲು ಕುರುಬಲ
ಬಾಯ ಬಿಡೆ ಶಲ್ಯನ ಕುಮಾರಕ ಹೊಕ್ಕನಾಹವವ ॥ ೫೯

ಆ ಕುಮಾರನ ಸೇನೆ ಗಡಣಿಸಿ
ನೂಕಿತುರವಣಿಸಿದುದು ತುರಗಾ
ನೀಕವಿಭತತಿ ತೂಳಿದವು ತುಡುಕಿದವು ರಥನಿಕರ ।
ತೋಕಿದವು ಕೈದುಗಳ ಮಳೆ ರಣ
ದಾಕೆವಾಳರ ಸನ್ನೆಯಲಿ ಸಮು
ರಾಕುಳರು ಕೆಣಕಿದರು ರಿಪುಕಲ್ಪಾಂತಭೈರವನ ॥ ೬೦

ಭಟ ಭಡಾಳಿಸಿದನು ಘೃತಾಹುತಿ
ಘಟಿಸಿದಗ್ನಿಯವೋಲು ರಣ ಚಟು
ಪಟ ಚತುರ್ಬಲದೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕನು ಸಿಂಹನಾದದಲಿ ।
ನಿಟಿಲನೇತ್ರನ ಕೋಪಶಿಖಿ ಲಟ
ಕಟಿಸುವಂತಿರೆ ಹೆಚ್ಚಿದತಿಬಲ
ದಟವಿಯನು ಸವಱ[1]ದುದು ಪಾರ್ಥಕುಮಾರಶರಜಾಲ[1] ॥ ೬೧

ಧರೆ ಬಿರಿಯೆ ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ ಬಲದ
ಬ್ಬರಣೆ ದೆಖ್ಖಾದೆಖ್ಖೆಯಾಗಲು
ಧರಣಿಪತಿ ಮಱುಗಿದನು ಮಗನೇನಾದನೋ ಎನುತ ।
ಕರೆದು ಭೀಮನ ನಕುಳನನು ಸಂ
ಗರಕೆ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ದ್ರುಪದರ
ಪರುಠವಿಸಿ ಕಳುಹಿದನು ಸೌಭದ್ರಂಗೆ ಪಡಿಬಲವ ॥ ೬೨

ಗದೆಯ ತಿರುಹುತ ಸಿಂಹನಾದದ
ಲೊದಱಿ ಮಗನಾವೆಡೆಯೆನುತ ನೂ
ಕಿದನು ರಥವನು ತನ್ನ ಸೇನೆಗೆ ಸೀಗುರಿಯ [2]ಬೀಸಿ[2] ।
ಅದಟನೈತರೆ ಹೋಗಲೀಯದೆ
ಮೊದಲ ಬಾಗಿಲ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ
ಗ್ಗದ ಜಯದ್ರಥ ಭೀಮನೊಳು ಬಲುಗಾಳೆಗವ ಹಿಡಿದ ॥ ೬೩

---

[1] ದನು ಸುಱಿದವು ಸರಳು ಶೋಣಿತವ (ಕ.ಗ.ಟ.ತ.ದ). [2] ನಲುಗಿ (ಗ.ಚ.ಪ.ಬ).

ತೆಱಿಹುಗೊಡು ಫಡ ಫಡ ಜಯದ್ರಥ
ಹೆಱತೆಗೆದು ಸಾರೆನುತ ಹೂಣಿಗ
ನುಱುಬಿದರೆ ಮಾಱಾಂತು ಭೀಮನ ಕಡುಹ ನಿಲಿಸಿದನು ।
ಮಱೆದು ಕಳೆಯಭಿಮನ್ಯುವನು ಮೈ
ಮಱೆಯುದೆನ್ನಲಿ ಕಾದು ಮಾತಿನ
ಬಿಱುಬಿನಲಿ ಫಲವಿಲ್ಲೆನುತ ಕೆಂಗೋಲ [1]ತೊಡಚಿದನು[1] ॥ ೭೪

ಬವರದಲಿ ಕಲಿಪಾರ್ಥನಲ್ಲದೆ
ಪವನತನಯಾದಿಗಳ ಗೆಲುವರೆ
ಶಿವನ ಕೃಪೆಯೆನಗುಂಟು ಮುನ್ನೆನುತಾ ಜಯದ್ರಥನು ।
ಕವಲುಗೋಲಲಿ ಭೀಮನನು ಪರಿ
ಭವಿಸಿದನು ಸಹದೇವನಕುಳರ
ತಿವಿದು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಮೊದಲಾದಗಣಿತರ ಗೆಲಿದ ॥ ೭೫*

ಪಡಿಬಲವ ಬರಲೀಯದನಿಲಜ
ನೊಡನೆ ಸೈಂಧವ ಕಾದುತಿರಲಿ
ಮ್ಮಡಿಸಿತಾಹವವಿತ್ತ ಮೋಹರ ಮಧ್ಯರಂಗದಲಿ ।
ಕಡುಗಿ ನೂಕುವ ಕದನರಾಗಿಗ
ಳೊಡನೆ ಕಾದುವ ಪಾರ್ಥತನಯನ
ಬಿಡಿಸರಳು ಬೀಱಿದವು ರಮಣರನಮರವಧುಗಳಿಗೆ ॥ ೭೬

---

[1] ತೆಗೆದೆಚ್ಚ (ಬ).

*ಈ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ (ಕ.ಗ.ಟ.ದ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ :—

ಮರಳು ಮರಳೋ ಭೀಮ ಮುನಿದರೆ
ಕೊರಳ ಕೊಯ್ವೆನು ನಿನ್ನ ಹವಣೇ
ಹರನ ಕಾರುಣ್ಯಾವಲೋಕನವೆನಗೆ ಹಿರಿದೆನುತ ।
ಸರಳ ಮಳೆಯನು ಕಱೆದು ಭೀಮನ
ತುರುಗವನು ಸೀಳಿದನು ರಣದಲಿ
ವಿರಥರನು ಮಾಡಿದನು ಫಲುಗುಣನುಳಿಯೆ ಪಾಂಡವರ ॥

ಹೊಗುವ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನನು ಹೆಱ
ದೆಗೆಯಲೆಚ್ಚನು ದ್ರುಪದ ಮೊದಲಾ
ದಗಣಿತರನೋಡಿಸಿದ ಕೊಂದನು ಚಾತುರಂಗವನು ।
ಹೊಗುವ ಭಟರಲಿ ಮತ್ತೆ ಬಿಲ್ಲನು
ತೆಗೆದು ಮುಷ್ಟಾಮುಷ್ಟಿಯಲಿ ಕೋ
ಲುಗಳ ಕವಿಸಿಯೆ ಭೀಮನೊಡನವಗಡಿಸಿ ಕಾದಿದನು ॥

ತಱಿದನಾನೆಯ ಘಟ್ಟುಗಳ ಮು
ಕ್ಕುಱುಕಿದನು ಕಾಂಭೋಜ ತೇಜಿಯ
ನುಱುಬಿ ಹೊಯ್ದನು ಸೂನಿಗೆಯ ತೇರುಗಳ ತಿಂತಿಣಿಯ ।
ಮುಱಿದನೊಗ್ಗಿನ ಪಾಯ್ದಳವನ
ಳಿಱಿವ ಹೆಣ ಕುಣಿದಾಡೆ ಭಟ ಬೇ
ಸಱಿದೆ ಕೊಂದನು ವೈರಿಸೇನೆಯನರಸ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೭೭

ಒರಸಿದನು ಹದಿನೆಂಟುಸಾವಿರ
ಕರಿಘಟೆಯನೈವತ್ತು ಸಾವಿರ
ತುರಗವನು ಮೂವತ್ತುಸಾವಿರ ವರಮಹಾರಥರ ।
ಧುರದಿ ಲಕ್ಷಪದಾತಿಯನು ಸಂ
ಹರಿಸಿ ಶಲ್ಯಕುಮಾರಕನ ಕ
ತ್ತರಿಸಿದನು ಗೋನಾಳಿಯನು ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಧಾರೆಯಲಿ ॥ ೭೮

ಮಡಿದನಕಟಾ ತಮ್ಮ ಸಖನೆಂ
ದಡಸಿದಳಲಿನೊಳೆದ್ದು ಕೋಪದ
ಕಡುಝಳದ ಕಾಲಾಗ್ನಿ ರುದ್ರನ ಕಣ್ಣ ಹೋಲುವೆಯ ।
ಸಿಡಿದ ಮೀಸೆಯ ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬಿನ
ಜಡಿವ ರೋಮಾಂಚನದ ಖಾತಿಯ
ಕಡುಹುಕಾಱರು ಮಸಗಿದರು ದುರ್ಯೋಧನಾತ್ಮಕರು ॥ ೭೯

ಚಂಡಭುಜಬಲನೊಡನೆ ಮಕ್ಕಳ
ತಂಡವೆದ್ದುದು ಬಿಗಿದ ಬಿಲ್ಲಿನ
ದಂಡವಲಗೆಯ ಮುಸುಡಿ ಮುದ್ಗ ಕಠಾರಿಯುಬ್ಬಣದ ।
ಗಂಡುಗಲಿಗಳು ಕವಿದರದಿರುವ
ಖಂಡಯದ ಮುಡುಹುಗಳ ಗಂಧದ
ಮಂಡನದ ಮೈಸಿರಿಯ ಪರಿಮಳ ಪೂರರೊಗ್ಗಿನಲಿ ॥ ೮೦

ತಳಿತ ಸತ್ತಿಗೆಗಳ ವಿಡಾಯಿಯ
ಲೊಲೆವ ಚಮರಿಯ ವಜ್ರ ಮಕುಟದ
ಹೊಳಹುಗಳ ಹೊಗೆ ಮೀಸೆ[1]ಗೆದಱಿನ[1] ಬಿರುದಿನುಬ್ಬಿಟೆಯ ।

ಗೌರಿನ (ಪ್ರ.ಕ).

ಕೆಲಬಲದ ವೇಲಾಯುತರ ವೆ
ಗ್ಗಳದ ರಾವ್ತರ ಗಡಣ ನಾಲಗೆ
ದಳೆದುದೆನೆ ಹೊಳೆಹೊಳೆವಡಾಯುಧಭಟರು ನೂಕಿದರು ॥ ೭೧

ಭಾಪುರೇ ಕೌರವನ ಸುತರಾ
ಟೋಪವ್ರೊಳ್ಳಿತು ಬಂದ ಬರವಿನ
ಚಾಪಳದಲೊದಗಿದರೆ ಲೇಸಲ್ಲಿದರ ಫಲವೇನು ।
ಕಾಪುರುಷರೇ ಕಾಣಬಹುದೆಂ
ದಾ ಪುರಂದರಸುತನಸುತ ನಿಜ
ಚಾಪವನು ನೇವರಿಸುತಿದ್ದನು ಬಗೆಯದರಿಬಲವ ॥ ೭೨

ಮಗುಳದಿರು ಶಲ್ಯಾತ್ಮಕನನುಗು
ಳುಗುಳು ನಿನ್ನಯ ಬಸಿಟಿ ಸೀಳಿಯೆ
ತೆಗೆವೆವೆಮ್ಮಯ ಸಖನನೆನುತಾ ಲಕ್ಷಣಾದಿಗಳು ।
ತೆಗೆಬೆಸುತ ಮೇಲಿಕ್ಕಿದರು ತಾ
ರೆಗಳು ನೆಣಗೊಬ್ಬಿನಲಿ ರಾಹುವ
ತೆಗೆದು ಬದುಕಲು ಬಲ್ಲವೇ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೭೩

ದಿಟ್ಟರೋ ಲಕ್ಷಣನವರು ಜಗ
ಜಟ್ಟಿಗಳಲಾ ರಾಜಕುಲದಲಿ
ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಕೆಲರೀಸು ಚಪಳತೆಯಾರಿಗುಂಟೆನುತ ।
ಕಟ್ಟಿದನು ಕಣೆಗಳಲಿ ುತ್ತಲು
ತಟ್ಟಿವಲೆಗಳ ಸೋಹಿನಲಿ ಬೆ
ನ್ನಟ್ಟಿ ಪಾರ್ಥಕುಮಾರ ಸದೆದನು ವೈರಿಮೃಗಕುಲವ ॥ ೭೪

ಆ ಸುಯೋಧನ ಸುತರ ಸರಳ ವಿ
ಳಾಸವನು ಖಂಡಿಸಿದನವದಿರ
ಬೀಸರಕೆ ಬಂದಡ್ಡಬೀಳುವ ಭಟರ ಕೆಡೆಯೆಚ್ಚ ।
ರೋಷವಹ್ನಿಯ ಕೆದಱೆ ಕವಿವ ಮ
ಹೀಶರನು ಮಾಣಿಸಿದನವನೀ
ವಾಸವನು ವಾಸವನವೊಮ್ಮನುದಾರಸಮರದಲಿ ೭೫

ಘಡ ಕುಮಾರಕ ದೊದ್ದೆಗರ ಸದೆ
ಬಡಿದ ಗರ್ವಿತತನವಕಟನ
ಮ್ಮೊಡನೆಯೇ ನೋಡಿಲ್ಲಿ ಮೇಳವೆ ಸಾರು [illegible]ರೆನತು |
ಒಡನೊಡನೆ ಸಾರಾಚನಿಚಯವ
ಗಡಣಿಸಿದರೇನೆಂಬೆನವರು
ಗ್ಗಡದ ಬಿಲುವಿದ್ಯಾತಿಶಯವನು ಸಮರಭೂಮಿಯಲಿ ॥ ೭೬

ಸರಳಮೊನೆಯಲಿ ವೈರಿಸುಭಟರ
ಕರುಳ ತೆಗೆದನು ರಣದೊಳಾಡುವ
ಮರುಳಬಳಗವ ತಣಿಸಿದನು ಕಡಲಾದುದರುಣಜಲ |
ತರಳನಱೆಯಟ್ಟಿದನು ಧುರದಲಿ
ದುರುಳ ದುರಿಯೋಧನನ ಮಕ್ಕಳ
ಮರಳಲೀಯದೆ ಭಟರ ಕೇಣಿಯ ಕೊಂಡನಭಿಮನ್ಯು ॥ ೭೭

ಉರಗನಿಕ್ಕಡಿಗಾಱ ಹುಲ್ಲಿನ
ಸರವಿಗಂಜುವುದುಂಟೆ ಕರ್ಣಾ
ದ್ಯರನು ಕಡ್ಡಿಗೆ ಬಗೆಯನೀ ಹೂಹೆಗಳ ಗಣಿಸುವನೆ |
ಎರಡು ಶರದಲಿ ಲಕ್ಷಣನ ಸಂ
ಹರಿಸಿದನು ಹದಿನೈದು ಬಾಣದ
ಲರಿದನುಳಿದ ಕುಮಾರಕರನಭಿಮನ್ಯು ನಿಮಿಷದಲಿ ॥ ೭೮

ತಳಿತ ಚೂತದ ಸಸಿಗಳವನಿಗೆ
ಮಲಗುವಂತಿರೆ ರಾಜಪುತ್ರರು
ಹೊಳೆವ ಪದಕದ ಕೊರಳ ತಲೆಗಿಂಬಾದ ತೋಳುಗಳ |
ಬಳಿರಕುತದಲಿ ನನೆದ ಸೀರೆಯ
ತಳಿತ ಖಂಡದ ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬಿನ
ದಳಿತ ದಂಷ್ಟ್ರಾನನದಲೆಸೆದರು ಸಾಲ ಶಯನದಲಿ ॥ ೭೯

ಇಕ್ಕಿದಿ[illegible]ಲಾ ರಾಜಪುತ್ರರ
ನಕ್ಕಟಕಟಾ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹರು
ಹೊಕ್ಕ ಮನೆ ಹಾಳಹುದಲಾ ದ್ರೋಣಾದಿನಾಯಕರು

ಹಕ್ಕಲಾದುದು ನಮ್ಮ ಬಲ ಶಿಶು
ಸಿಕ್ಕನಿನ್ನೂ ಪಾಂಡವರ ಪು
ಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಿಲ್ಲೆನುತ ಕೌರವರಾಯ [1]ಗರ್ಜಿಸಿದ[1] ‖ ೮೦*

ಕುಲವ ನೋಡಿದಡಿಲ್ಲ ತನ್ನಯ
ಬಲುಹ ನೋಡಿದಡಿಲ್ಲ ಕದನದೊ
ಳುಳಿವ ನೋಡಿದರಿಲ್ಲಲಾ ಪತಿಯೆಂಬ ಪಾತಕಿಯ ।
ಇಳೆಯೊಳೋಲೆಯುಕಾಱರೆಂಬರ
ತಲೆಗೆ ತಂದನು ತೃಣವನೆಂದ
ಗ್ಗಳೆಯರನು ಮೊದಲಿಸಿ ಬಯ್ದನು ಸುಯ್ದು ಕುರುರಾಯ ‖ ೮೧

ಕೇಳುತಿದ್ದರು ಪತಿಯ ಮೊದಲೆ
ಗಾಳಿಯಲೆ ಧಳ್ಳಿಸುವ ಶೌರ್ಯ
ಜ್ವಾಲೆ ಜಡಿದುದು ಖಾತಿಯಲಿ ಹೊಗರೇಱದಾನನದ ।
ಆಳುತನವುಬ್ಬೆದ್ದು ಕಡುಹೀ
ಹಾಳಿಕಾಱರು ಕೈದುಕೊಂಡರು
ಬಾಲಕನ ತಱುಬಿದರು ದೊರೆಗಳು ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ‖ ೮೨

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

---

[1] ಖತಿಗೊಂಡ (ಸ.ಕ.).

* ಈ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಚ.ಟ.ದ.ಬ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ:—

ಕೊಯ್ಗೊರಳ ಕೋಳಾಹಳದ ಮುಂ
ಗೈಗಳೇಱಿನ ಬಾದಣಂಗಳ
ಮೈಗಳುಱೆ ವ ರಳಾಲಿಗಳ ಜಡುಮಿಡಳ ಮೋಲೆಗಳ ।
ಸುಯ್ಗಳಲಿ ಜೀವವ ಬಿಡುವ ಬಲು
ಗೈಗಳಾಹವ ಜವನ ಬೆಳಸಿನ
ಕೈಗಳುಱೆ ಹುಲಿಸಾಯ್ತೆನಲು ರಂಜಿಸಿತು ರಣಭೂಮಿ ‖

ಆರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ ॥ ರಿಪುಕುಮಾರಕುಠಾರ ಧೀರನು
ಚಪಳನೃಪಸಂಹಾರಕಾಲನು
ವಿಪುಳಸಂಗ್ರಾಮದಲಿ ಮಡಿದನು ಫಲುಗುಣನ ತನಯ ॥ *

ಮೇರೆದಪ್ಪಿತು ಕೌರವನ ಪರಿ
ವಾರದಲಿ ಬೇಹವರು ಮಕುಟದ
ಬಾರಿಯಾಳುಗಳಾಂತುಕೊಂಡರು ಪಾರ್ಥನಂದನನ ।
ಸೂರಿಯನಸುತ ಶಲ್ಯ ಗೌತಮ
ಕೌರವಾನುಜನುಭಯಕಟಕಾ
ಚಾರ್ಯನಶ್ವತ್ಥಾಮನಿವರೊಗ್ಗಾಯ್ತು ಷಡುರಥರು ॥ ೧

ಹೊಳೆವ ಸಿಂಧದ ಜಡಿವ ಕಹಳಾ
ವಳಿಯ ಲಗ್ಗೆಯ ವಿವಿಧವಾದ್ಯದ
ಕಳಕಳದ ಕಾಲಾಳ ಬೊಬ್ಬೆಯ ಬಹಳ ರಭಸದಲಿ ।
ಕಲಶ ಪಲ್ಲವ ಚೌಕದಲಿ ಮಂ
ಡಳಿಸಿದವು ಸತ್ತಿಗೆಗಳೊದಗುವ
ಕೆಲಬಲದ [ಶಂ] ಖಾಳಿಯಲಿ ಸಂದಣಿಸಿತತಿರಥರು ॥ ೨†

---

* ಸೂಚನೆಯಾದಮೇಲೆ (ತ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಾ ಉಳಿದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ :—

ಬಾಲಬಾಲರ ಕೊಂದ ದೊರೆಗಳ
ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದು ಬವರ ಕೌರವ
ಗೋಳಿಡುತ ಸುಕುಮಾರಕರ ಸಾವಿಂಗೆ ಹಂಬಲಿಸೆ ।
ಆಳಿದನು ದುಮ್ಮಾನವನು ಕ
ಟ್ಟಾಳುಗಳ ಕಂಡುದು ಮಹಾರಥ
ರೋಳಿಯಲಿ ನೂಕಿದರು ಸರಿಸದ ರಥವ ಗಡಣದಲಿ ॥

† ಎರಡನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ತ.ನ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಾ ಉಳಿದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ :—

ಧೃತಿಗೆ ಚಿತ್ತವ ತೆತ್ತರೆನಲಾ
ದತಿಶಯದಿ ಮಝು ಭಾಪೆನುತ ಭಟ
ತತಿ ಪರಾಕ್ರಮವನು ಸುಯೋಧಿಯು ಕಡೆಗೆ ಕಾಲಡುತ ।
ನುತ ಗಜಾರೋಹಕ ತುರಗ ಸಂ
ತತಿಗಳಲಿ ಪ್ರೌಢವರೂಥಪ್ರ
ತತಿ ಪರಿಣತವಳವಿಗೊಟ್ಟುದು ಮತ್ತೆ ಬಾಲಕನ ॥

ಅಳವಿಗೊಟ್ಟುದು ಮತ್ತೆ ಕೌರವ
ಬಲಪಯೋನಿಧಿವೈರಿ ಬಡಬನ
ಬಿಲು ಸರಳು ಬಿಡುಗಿಡಿಯುರೌಕತು ಚಾತುರಂಗದಲಿ।
ಎಲೆಲೆ ಬೆಂಗಾಹಿನಲಿ ನಡೆಕುವ
ಬಲ ಸಮರ್ಥರ ಜೋಕೆಯಲಿ ಕುರು
ಬಲಕೆ ಕದನಾಳಾಪವಾಯ್ತು ಸುತೆಚ್ಚನಭಿಮನ್ಯು॥ ೩

ಎಸಲು ತಲೆವರಿಗೆಯಲಿ ಕವಿದುದು
ಮಸೆಯ ಹಳುಮಿಂಗಾಕುವತಿರಥ
ರುಸುರುಮಾಜುಗಳೇಜು ಹೊಯ್ದರು ರಾಯ ರಾವುತರು।
ನುಸುಳಿದರು[1] ನಾಚಿಕೆಯಲಾತನ
ವಿಶಿಖಜಲದಲಿ ತೊಳೆದರತಿರಥ
ರಸಮಸಂಗರವಾಯ್ತು ಮತ್ತಭಿಮನ್ಯುವಿದಿರಿನಲಿ॥ ೪

ಹಳಚ ಮುಱಿದುದು ವೀರಕರ್ಣನ
ಬಲ ಕೃಪಾಚಾರಿಯರ ಸೇನೆಗೆ
ತಲೆಯ ಋಣಸಂಬಂಧ ಸವೆದುದು ಕಾತರಿಸಿ ಕವಿವ।
ಬಲದ ಬಿರುದರಿಗಮರನಾರಿಯ
ರೊಳಗೆ ಸೇರುವೆಯಾಯ್ತು ಶಲ್ಯನ
ಬಲದಡಗು ಸವಿಯಾಯ್ತು ಜಂಬುಕಕಾಕಸಂತತಿಗೆ॥ ೫

ಕಡಿದ ರಥ ನಲೆ ಕಾಂಚನಾದ್ರಿಯ
ನಡಸಿದವು ನಾಚಿಕೆಯನ[2] ಪೊ
ಳಡಿಯೆ ತಲೆ ಬೀಱಿದವು ಭಂಗಪನನುಪಮಾಂಬರಕೆ।
ಕಡಲುವರಿವರುಣಾಂಬುಜಲಧಿಗೆ
ಬಿಡಿಸಿದವು ಬಿಂಕವನು ಶಿವ ಶಿವ
ನುಡಿವ ಕವಿಯಾರಿನ್ನು ಪಾರ್ಥಕುಮಾರನಾಹವವ॥ ೬

ಪಡೆಯು ತೆಗೆ ತರುವಲಿಯ ಕೊಲ್ಲದೆ
ಹಿಡಿಯೆನುತ ಬಿಡುಸರಳ ತಿರುವಿನ
ಲಿಡಿಸಿ[2] ಸೂತರಿಗಱುಪಿ ಕೆಲಬಲದವರ ಕೈವೀಸಿ।

---

[1] ಳುಗಳು (ಜ.ತ.ದ.ನ.ಪ.ಬ) [2] ಕನ್ನೆಗೆ ತೊಡಚಿ (ಕ).

ಕಡುಮು ದ ಕೈಚಳಕಿಗರು ಮುಂ
ಗುಡಿಯಲೈತರೆ ರವಿಸುತಾದಿಗ
ಳೊಡನೊಡನೆ ಕೈಕೊಂಡರಿಂದ್ರಕುಮಾರನಂದನನ ॥ ೭

ಶಿಶುತನದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಾಕಿ
ನ್ನೆಸದಿರೆಲವೋ ಮರಳು ಮರಳೆಂ
ದಸಮಬಲರೈದಿದರು ಷಡುರಥರೊಂದುಮುಖವಾಗಿ ।
ಎಸುಗೆ ನಿಮಗೆಂದಾಯ್ತು ನಿದ್ರೆಯ
ಮುಸುಕಿನಲಿ ಗೋಗ್ರಹಣದಲಿ ಜೀ
ವಿಸಿದ ಜಾಣರು ನೀವೆನುತ್ತಿದಿರಾದನಭಿಮನ್ಯು ॥ ೮

ತರಳತನದಲಿ ನುಡಿಯದಿರು ಸಂ
ಗರಕೆ ಕರೆ ನಿಪ್ಪಯ್ಯನನು ಹೊಸ
ಸರಳು ನಾಚುವವಲ್ಲ ಶಿಶುವಧೆಯೆಂಬುದಪ[1]ವಾದ ।
ಮರಳುವುದು ಲೇಸೆನುತ ಷಡುರಥ
ರುರವಣಿಸಿದರು ಬಿಗಿದ ಬಿಲ್ಲಿನ
ಗರುಡಿಕಾಱನ ಕೂಡ ನೂಕಿತು ರವಿಸುತಾದಿಗಳು[2] ॥ ೯

ಪಾರ್ಥಪರಿಯಂತೇಕೆ ಸಮರ
ವ್ಯರ್ಥಜೀವರು ನೀವು ಕೌರವ
ನರ್ಥವನು ಸಲೆ ತಿಂಬುದಲ್ಲದೆ ಸಮರ ನಿಮಗೇಕೆ ।
ಸ್ವಾರ್ಥಲೋಲುಪ್ತಿಯಲಿ ನಿಲುವ ಸ
ಮರ್ಥರಾದರೆ ಬಾಣಧಾರಾ
ತೀರ್ಥದೊಳಗೋಲಾಡಿಸುವೆನೆಂದೆಚ್ಚನಭಿಮನ್ಯು ॥ ೧೦

ಮನದ ಕೆಚ್ಚುಳ್ಳದಟನಹೆ ಮಾ
ತಿನ ಸಘಾಡಿಕೆ ಲೇಸು ಪಾರ್ಥನ
ತನಯನಲ್ಲಾ ಪೂತು ಪಾಯಿಕು ಎನುತ ಷಡುರಥರು ।
ತನತನಗೆ ಕೆಂಗೋಲಿನಲಿ ಮು
ಮ್ಮೊನೆಯ ಬೋಳೆಯ ಸರಳಿನಲಿ ಸಾ
ಧನಸಮಗ್ರರು ಶಿಶುವನೆಚ್ಚರು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಕವಿದು ॥ ೧೧

[1] ಘಾತ (ಕ), ಗಾಧ (ಜ.ದ.ಬ). [2] ನಿನ್ನವಂದಿಗರು (ಕ), ವಾಕಟವರ್ಧನರು (ಗ.ದ.ಬ).

ಮುಸುಗಿ ಮದದಾನೆಗಳು ಸಿಂಹದ
ಶಿಶುವ ಮುತ್ತುವವೊಲು ಕವಿಕವಿ
ದೆಸುತ ಬಂದರು ವೀರಸುಭಟವರ್ಗನರಸಮುದಾಯಕನ ।
ನಸುನಗೆದವರವರಸ್ತ್ರಃ ಮು ಬಂ
ಬಿಸುಟ ಸನ್ನಾಹದಲಿ ಘನವಿ
ಯಮದಲೆಯ್ದಾಡಿದನು ಹಲಬರ ಕೂಡೆ ಸುಕುಮಾರ । ೧೩

ಕೋಡಿದನೆ ಕೊಂಕಿದನೆ ನಾಯಕ
ವಾಡಿಗಳು ಹಲರಂದು ಬೆಂಗೊ
ಟ್ಟೋಡಿದನೆ ಕೈಗಾಯದೆಬ್ಬನು ನಟ್ಟದಂಬಿನಲಿ ।
[1]ಕೋಡು ಬೀಡಿನ ಹವಣನಾರವ
ಮಾಡಿದಾತನೆ ಬಲ್ಲನೆನೆಕ್ಕೈ
ಮಾಡಿ ಸುರಿದನು ಸರಳಮಳೆಯ ಮಹಾರಥರ ಮೇಲೆ ॥ ೧೪*

ಪೂತು ಮಝು ಬಿಲ್ಲಾಳುತನವಿದು
ಭೂತನಾಥಂಗಿಲ್ಲ ಸುಭಟ
ವ್ರಾತವೀಕ್ಷಿಸಲರಿದೆನುತ ಕೊಂಡಾಡಿದನು ದ್ರೋಣ ।
ಏತಕಿದು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟು ದಿಟ ನೀ
ನೋತವೆಯು ಬಯಸಿಪ್ಪಮಗನೆ ಮ್ಯಾಗ
ಘೋತಕನು ಹರಿಹೊಯ್ದುಮಟವನೆ ಮಗನ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೧೫

ಏರುಮೀರಿದು ನಿನ್ನ ಭುಜಬಲ
ದರುವ ಬಲ್ಲೆನು ನಿನ್ನ [2]ಕೈಮ್ಮೈ
ತರದ ಹದನನು ಕಾ[ದೆ][3]ನೆಂಬುಳು [4]ಸೆಣಸುಜಯಸಿದರೆ ।
ಧನುವ ಹಿಡಿಯೆನು ತಾಕು ದೊಂಬನೆ
ಬಿನುಗುನುಡಿಯುಂಟಿರಲಿ ಬಲ್ಲರೆ
ಮೊನೆಗಳಯಲೀ ಮಾತನಾಡೆಂದೆಚ್ಚನಭಿಮನ್ಯು ॥ ೧೬

---

[1] ತೋಡಿದಹಿತರ ಗೋಟೆನಸುಗಳ ಹುಡಿ ಕಳುಹಿತು ಯಮಪುರಕೆ (ಖ.ದ).
[2] ಮಿಟ್ಟಿಗೆ (ಕ). ಮೆಟ್ಟಿಬಡು (ಚ.ಪ). [3] ದೆ (ಗ). [4] ತಾಯುಕೆ (ಕ.ಚ. ಖ.ದ.ನ.)

* ಈ ಪದ್ಯವು (ಗ.ಚ.ಖ.ದ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆ.

ಎಡದೊಳೀಶನ ಕೃಪನನೆಚ್ಚನು
ತಡೆಯುಳಶ್ವತ್ಥಾಮನನು ರಥ
ಕಡೆಯಲೆಚ್ಚನು ಕೊಡಹಿ ಕೃಪನಲಿ ಕೌರವಾನುಜನ |
ಮಿದುಕಲೆಚ್ಚನು ಹಿಂದುಮುಂದಣ
ಗಡಿಸಿದಾ ಮಾದ್ರೇಯ ರಥಿಕರ
ಕೊಡಕೊಳಂಬನು ಹೂಳಿದನು ಸೀಳಿದನು ಸಮರಥರ ॥ ೧೬

ಅಡಿಸಿ ಕೊಕ್ಕರೆ ಕೃಪನ ರಥವನು
ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನು ಗುರುಸುತನನಡಿ
ಮಿದುಕಲೀಯದೆ ಬಿಗಿದು ಕರ್ಣನ ಧನುವ ಖಂಡಿಸಿದ |
ಕೊಡಹಿದನು ಕೌರವನ ರಥವನು
ತುಡುಕಲೀಯದೆ ದ್ರೋಣನನು ಬವ
ಗಡಿಸಿದನು ಜೋಡಿಸಿದ ಷಡುರಥರೊಗ್ಗನೊಡೆಕೊಂಡು ॥ ೧೭

ಮುರಿಮುರಿದು ಹಿಯ್ಯಾಳಿಯಲಿ ಮು
ತ್ತುರವಣಿಸಿ ಗಜಿಗಜ್ಜಿ ರಥಿಕರು
ಹುರಿಬಿಡದೆ ಬಿಗುಹಿನಲಿ ಭಾಷೆಯ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮೊಳಗೆ |
ಸರಳ ಸೂಸಿದರೆಡಬಲದಲ
ಬ್ಬರವ ಮಾಡಿದರೋಡಿದರು ಹಗೆ
ಯುರುಬಲದಲಿ ನಾಡಿದರು ಸಿಡಿಲಾಸ್ತ್ರಸಂತತಿಯ ॥ ೧೮

ವಡಬಗೆಳೆಹಿಕ್ಕುವರೆ ಕಡ
ಲೊಡೆಯುಗಹುದು ಸಮರ್ಥನಲ್ಲಾ
ಬಿಡುಗೆಳೆಯ ಬೀಜುವರೆ ಕಟಕಾಚಾರ್ಯನೆಂದೆನುತ |
ಕಡುಮೊನೆಯ ಕೂರಂಬುಗಳ ಹಿಗೆ
ಗಡಣಿಸಿದನೊಗ್ಗೊಡೆದ ಷಡುರಥ
ರೊಡಲೊಳಂಬನು ಹೂಳಿದನು ಕಾಹುದರು ಕೋಣಾತವ ॥ ೧೯

ಹೊಸಕದ ಶೌರಿಯದ ಬಾಳಿಕೆ
ಯೇಸು ದಿನವ್ವೆ ಕರ್ಣಕೃಪರು
ಶ್ವಾಸನರ ಕೊಂಬನೆ ಕುಮಾರಕ ಸುರಲಿಗಲಗೆಹನು |

1 ಕವಿದರು (ಗ.ಚ.ಟ.ತ.ನ). 2 ಗದೆಗ (ಕ.ಬ.).

ಘಾಸಿಯಾದರು ಘಾಯವಡೆದು ವಿ
ಳಾಸವಳಿದುದು ರಿಪುಭಟನ ಗೆಲು
ವಾಸೆ ಬೀತುದು ಧಾತುಗೆಟ್ಟುದು ಸರಳಸಾರದಲಿ ॥ ೨೦

ವಿರಥನಾದನು ಕರ್ಣನಂಬಿಗೆ
ತಿರುಹಿ ಬಿಲ್ಲನು ತೊಟ್ಟನಾ ಗುರು
ಗುರುತನೂಜನು ತನ್ನ ಸೂತನ ಶಿರವ ಹಱಿಯೆಚ್ಚ ।
ಸುರಗಿಯನು ಬಿಸುಟೊಱೆಯು ತಿರುಹಿದ
ನರಸನನುಜನು ಕೃಪನು ಶಲ್ಯನು
ಕೂರಳಲಸುಗಳ ಹಿಡಿದು ಹಂಗಿಗರಾದರೊಡೆಯಂಗೆ ॥ ೨೧

ಗನ್ನದಲಿ ಗುರು ಜಾಱಿದನು ಕೃಪ
ಮುನ್ನವೇ ಹಿಂಗಿದನು ಕರ್ಣನ
ನಿನ್ನು ಕಂಡವರಾರು ಮೂರ್ಛೆಗೆ ಮಾಱುಬಾರಿಯದು ।
ಬೆನ್ನ ಕೆತ್ತರು ಬಿರುದರಾತಗೆ
ಕೆನ್ನೆ [1]ಯೆಡೆಗುಗಿ[1]ದಂಬುಸಹಿತವೆ
ನಿನ್ನ ಮಗನರನೆಲೆಗೆ ಸರಿದನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೨೨

ಕೊಂಡು ಬರುತಿದೆ ಭಟರು ಮನ್ನೆಯ
ಗಂಡನಾಗ್ಯೊ ಜೀಯ ಎನೆ ಖತಿ
ಗೊಂಡು ಕುರುಪತಿ ನೋಡಿದನು ಮೂಗಿನಲಿ ಬೆರಳಿಟ್ಟು ।
ಭಂಡರೆಂಬೆವೆ ಜಗದ ಗುರುಗಳು
ಗಂಡುಗಲಿಗಳು ವೈರಿಭಟರಿಗೆ
ಹೆಂಡಿರಾಗಲು ಹೋಗರೈ ದಿಟ ಹೋಗಿ ನೀವೆಂದ ॥ ೨೩

ಕಾಲ ಪಹಿಲವ [2]ಕಲಿಸ[2] ಲೋಸುಗ
ಕೋಲಗುರು ಜಾಱಿದನು ಶಲ್ಯನ
ಮೇಲುಮುಸುಕನುವಾಯ್ತು ಬಿರುದೇನಾಯ್ತು ಗುರುಸುತನ ।
ಆಳುವಾಸಿಯು ಕಡುಹು ಕರ್ಣನ
ಬೀಳುಕೊಂಡುದು ಪೂತುವ ಝುರೇ
ಬಾಲ ಎಂದವನೀಶ ಮೂದಲಿಸಿದನು ತನ್ನವರ ॥ ೨೪

[1] ಗಡಿಗುಡಿ (ನ.ಬ). [2] ತೋಱಿ (ಕ.ಚ.ಟ.ದ).

ಇದಿರೊಳೀಶನ ಭಾಳನಯನದ
ಕದಹು ತೆ [1]ಗೆ[1]ದಿದೆ ಹಿಂದೆ ಮುರಳುವ
ಡಿದೆ ಕೃತಾಂತನ ಕೊಂತವರಸನ ಮೂದಲೆಯ ವಚನ ।
ಅದಟು ಕೊಳ್ಳದು ರಾಜಸೇವೆಯ
ಪದವಿ ಪಾತಕಫಲವೆನುತ ನೂ
ಕಿದರು ರಥವನು ಹಳಿವು ದರ್ಪದ ಹೇವ ಮಾರಿಗಳು ॥ ೨೫

ರಸದ ಬಂಧದ ಬಿಗುಹು ವಹ್ನಿಯ
ಮುಸುಕನುಗಿದುಳಿವುದೆ ಕುಮಾರನ
ಮುಸುಡಮುಂದಕೆ ಬಿದ್ದು ಬದುಕುವರೇ ಮಹಾದೇವ ।
ಎಸುತ ಹೊಗುವರು ಭಟನ ಘಾಯಕೆ
ಮುಸುಡ ತಿರುಹುವರಡಿಗಡಿಗೆ ಸಾ
ಹಸದ ಸುಂಕಿಗನೊಡನೆ ತಲೆಯೊತ್ತಿದರು ಷಡುರಥರು ॥ ೨೬

ಹಱಿದು ಬಿದ್ದವು ಜೋಡು ಮೆಯ್ಯಲಿ
ಮುಱಿದವಗಣಿತಬಾಣದೇಱಿನೊ
ಳೊಜಿದ ರಕುತದ ಧಾರೆ ನಾದಿತು ರಥದ ಹಲಗೆಗಳ ।
ಅಱಿವು ಮುಱಿದಪಕೀರ್ತಿ ನಾರಿಯ
ಸೆಱಗ ಹಿಡಿದರು ಹೇಳಲೇನದ
ನಱಿಯೆನೇಕಾಂತದಲಿ ಕರ್ಣನ ಕರೆದನಾ ದ್ರೋಣ ॥ ೨೭

ಇದಿರೊಳಾನುವುದರಿದು ಹಸುಳೆಯ
ಕದನ ಹಂಗಿಗರಾದೆವಾಳ್ದನ
ವದನಕಮಲಕೆ ನಮ್ಮ ಪೌರುಷವಿಂದು ಹಿಮವಾಯ್ತು ।
ಇದಿರೊಳಾನಿಹೆ ಶಲ್ಯನೆಡವಂ
ಕದಲಿ ಬಲದಲಿ ಕೃಪನಪರಭಾ
ಗದಲಿ ನೀ ಬಂದೆಸು ಕುಮಾರನ ಕರದ ಕಾರ್ಮುಕವ ॥ ೨೮

ಚಾಪವೀತನ ಕೈಯಲಿರಲಿ
ನ್ನಾ ಪಿನಾಕಿಗೆ ಗೆಲವು ಘಟಿಸದು
ವೈಪರೀತ್ಯಕೆ ಬೆದಱಲಾಗದು ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯವಿದು ।

[1] ರೆ (ಗ).

ರೂಪುದೋಱಿದೆ ಬಂದು ಸುಭಟನ
ಚಾಪವನು ಖಂಡಿಸುವುದಿದು ಕುರು
ಭೂಪನಾಳಿವೆಂದಿನಸುತನನೊಡಬಡಿಸಿದನು ದ್ರೋಣ ॥ ೨೯

ಹಿಂದಣಿಗೆ ತಿರುಗಿದನು ಭಾಸ್ಕರ
ನಂದನನು ಬಲವಂಕದಲಿ ಗುರು
ನಂದನನು ಕೃಪಶಲ್ಯಹಾಮುದೊಳಿದಿರಲಾ ದ್ರೋಣ ।
ನಿಂದು ಕದನವ ಕೆಣಕಿದರು ರಿಪು
ಬಂದಿಕಾಱನೊಳೇಱಿ ಸೂಱೆಗೆ
ಬಂದು ಬಸಿವುತ ಹೋದರನಿಬರು ಬೈದು ರವಿಸುತನ ॥ ೩೦*

ದಳವು ದಳವುಳವಾಯ್ತು ಕೇಸರ
ದೊಳಗೆ ವಿಸಟಂಬರಿದು ಕರ್ಣಿಕೆ
ಯೊಳಗೆ ಱಿಂಗಣಗುಣಿದು ಸಂಗರಜಯದ ಮಡುವಿನಲಿ ।
ಸಲೆ ಸೊಗಸಿ ತನಿ ಸೊಕ್ಕಿ ದೆಸೆ ಪಟ
ದುಳಿದು ಸೌಭ[1]ದ್ರೇಯ ಭೃಂಗನ[1]
ಬಿಲುದನಿಯು[2] ಭರವಂಜಿಸಿತು[2] ಜಯಯುವತಿ ವಿರಹಿಗಳ ॥ ೩೧†

---

* ಈ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಗ.ಚ. ಬ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ :—

ಮಗನೆ ಕೊಲಬಾರದು ಸುಯೋಧನ
ನಗಡುರಾಜನು ಮೇಣು ರಣದಲಿ
ಮಗನೆನಲು ಹೆಱದೆಗೆಯಲಾಗದು ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯವಿದು ।
ಬಗೆಯನೀಜನದೊಳಗೆ ನಾಲ್ಕಡಿ
ಮಿಗುವರೀಯವಸರದೊಳೋಡುವ
ಸೊಗಣನಿಂದವೆ ಕಷ್ಟವೆಂದನು ಕರ್ಣ ಮನದೊಳಗೆ ॥

[1] ದ್ರ್ದ್ವಿರೇಫದ (ಚ.ಪ.), ದ್ರೇಯ ಮಧುಪನ (ಗ). [2] ಸಿಡಿಲಂತೆ ರಂಜಿಸಿತು (ಚ.ಪ.ಟ.ತ.ದ.)

† ಈ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ (ಕ.ಗ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ :—

ಬವರ ವೆಗ್ಗಳವಾಯಿತೆನೆ ಕೌ
ರವನು ಕರ್ಣನ ಮುಖವ ನೋಡಿದ
ಡಿವನ ಪೌರುಷವುಳಿಯಲೀಯದು ಮರಳಲಲ್ಲೆನುತ ।
ಅವನಿಪತಿ ಸನ್ನೆಯನು ಮಾಡಲು
ಕವಿವ ನಯನಾಂಬುಗಳನೊರಸುತ
ರವಿ ಸುತನು ಬಲು ಬಿಲ್ಲ ಸೆಳೆದನು ತಿರುವನೇಱಿಸಿದ ॥

ಆರಯಿದು ಮಗನೆನಿಸುವೀ ಮಮ
ಕಾರವೆಮ್ಮೊಳು ಮೊಳೆತಡಾ ದಾ
ತಾರನುಳಿವೆನ್ನಿಂದ ತಪ್ಪುವುದೆನುತ ಮನದೊಳಗೆ ।
ಕೂರಲಗನಾ ಕರ್ಣ ಬರೆಸೆಳೆ
ದಾರಿ ಹಿಂದಣಿನೆಚ್ಚು ಪಾರ್ಥಕು
ಮಾರಕನ ಚಾಪವನು ಮುಕ್ಕಡಿಯಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿದ ॥ ೩೨*

ಉಱುವ ಜಯವಧುವೊಕ್ಕತನದಲಿ
ಮುಱಿದ ಕಡ್ಡಿಯಿದೆನಲು ಕರದಿಂ
ಮುಱಿದು ಬಿದ್ದುದು ಚಾಪವಿಂದ್ರಕುಮಾರನಂದನನ ।
ಬೆಱಗಡರಿ ಮುಖದಿರುಹಿ ಹಿಂದಣಿ
ನಿಱಿದ ಕರ್ಣನ ನೋಡಿ ಮುಖದಲಿ
ಕಿಱುನಗೆಯ ಕೇವಣಿಸಿ ನುಡಿದನು ಬೆರಳನೊಲೆದೊಲೆದು ॥ ೩೩

ಆವ ಶರಸಂಧಾನ ಲಾಘವ
ದಾವ ಪರಿ ಮಝು ಪೂತು ಪಾಯಿಕು
ದೇವ ಬಿಲ್ಲಾಳೆಂತು ಕಡಿದೈ ಕರ್ಣ ನೀ ಧನುವ ।
ಈ ವಿವೇಕವಿದಾರ ಸೇರುವೆ
ಯಾವಗಹುದಿದು ಹಿಂದೆ ಬಂದೆಸು
ವೀ ವಿಗಡತನ ನಿನಗೆ ಮೆಱೆವುದು ಕರ್ಣ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೩೪

ಎನಲು ಲಜ್ಜಿತನಾಗಿ ತಿರುಗಿದ
ನನುವರದಲೀ ಕರ್ಣನಾತನ
ಧನು ಮುಱಿಯೆ ಕೈಕೊಂಡರೀ ದ್ರೋಣಾದಿನಾಯಕರು ।
ಕನಕರಥವನು ದ್ರೋಣನಾ ಗುರು
ತನುಜ ಸಾರಥಿಯನು ಕೃಪಾಚಾ
ರ್ಯನು ತುರಗವನು ಶಲ್ಯ ಕಡಿದನು ಭಟನ ಠೆಕ್ಕೆಯವ ॥ ೩೫

ಮನದೊಳಗೆ ಕಡುನೊಂದು ಕರ್ಣನು
ಅನುವರದೊಳೀಹದನ ಬೆಸಸಿದ
ನೆನುತ ದುಮ್ಮಾನದಲಿ ದುಗುಡದ ನಯನವಾರಿಯಲಿ ।
ತನುವಿದೇಕೀ ಜಾತ್ಯಭೂಪರ
ಮನೆಯೊಳಿಹ ಬಡತನವ ಸುಡಲಿ
ನ್ನೆನುತಕಟ ಮನಗುಂದಿ ಬೈದನು ವಿಧಿಯ ರಾಧೇಯ ॥

* ಈ ಪದ್ಯವು (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆ.

ತುಡುಕುವರೆ ಧನುವಿಲ್ಲ ಮುಂದಡಿ
ಯಿಡಲು ಸಾರಥಿಯಿಲ್ಲ ರಥ ಕಡಿ
ವಡೆದುದಿನ್ನೆಂತೊದಗುವನೊ ಸುಕುಮಾರ ತಾನೆನುತ ।
ಪಡೆ ಬಿಡದೆ ಬೊಬ್ಬಿಱಿ ಬೆದಱಿದೆ
ಕಡುಗಿ ಖಡ್ಗವ ಕೊಂಡು ರಿಪುಗಳ
ಕಡಿದು ಹರಹುತ ಬೀದಿವರಿದನು ಕಣನ ಮಧ್ಯದಲಿ ॥ ೩೬

ಈತನಿರೆ ಕಲ್ಪಾಂತರುದ್ರನ
ಮಾತು ಜಗಕೇಕೆನಲು ವೈರಿ
ವ್ರಾತವನು ಮುಂಕೊಂಡು ಹೊಯ್ದನುಹೊಳೆವ ಖಡುಗದಲಿ ।
ಸೋತನೇ ಶಿಶು ಷಡುರಥರ ಕರೆ
ಈತನಾರೈ ಹೇಳಿ ಭಯುವಿ
ನ್ನೇತಕೆಂದವನೀಶ ಮೊದಲಿಸಿದನು ತನ್ನವರ ॥ ೩೭

ಗೆಲಿದರಭಿಮನ್ಯುವನು ತನ್ನವ
ರೆಲವೊ ತಾ ವೀಳೆಯುವನೆನುತವೆ
ಮೆಲುನಗೆಯಲತಿರಥರ ಜಱೆದನು ಕೌರವರ ರಾಯ ।
ಬಳಿಕ ಎಡಬಲವಂಕದಲಿ ಮುಂ
ಡಳಿಸಿ ಮೋಹರಿಸಿತ್ತು ರಿಪುಬಲ
ಜಲಧಿ ವಡಬನೊಳಾಂತು ತಾಗಿದರಂದು ಷಡುರಥರು ॥ ೩೮*

ತುಡುಕಿದವು ತೇಜಿಗಳು ವಾಘೆಯ
ಗಡಣದಲಿ ತೂಳಿದವು ದಂತಿಗ
ಳೆಡಬಲದ ಬವರಿಯಲಿ ಮುತ್ತಿತು ಮತ್ತೆ ರಿಪುನಿಕರ ।
ಕಡುಮನದ ಕಾಲಾಳು ಕಱೆದುದು
ಖಡುಗಧಾರೆಯುನೀತನಳವಿಯು
ಕೆಡಿಸಿ ಮೇಲಿಕ್ಕಿದರು ಭೂಪನ ಮೊನೆಯ ನಾಯಕರು ॥ ೩೯

ವಿಷದ ಹುಟ್ಟಿಯೊಳೆಱಗಿ ನೊಣ ಜೀ
ವಿಸುವುದೇ ಶಿವ ಶಿವ ಕುಮಾರನ
ಮುಸುಡಮುಂದಕೆ ಬಿದ್ದು ಬದುಕುವುದುಂಟೆ ಭಟನಿಕರ ।

* ಈ ಪದ್ಯವು (ತ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಕುಸುರಿದರಿದನು ಕರಿಘಟೆಯನಿ
ಪ್ಪಸರದಲಿ ಕಾಲಾಳುಕುದುರೆಗ
ಳಸುವ ಸೂಱೆಯ ಬಿಟ್ಟನಂತಕದೂತಸಂತತಿಗೆ ‖ ೪೦

ಅರಿಭಟನ ಬೊಬ್ಬೆಗಳ ಮೊಳಗಿನೊ
ಳರುಣಜಲವರುಷದಲಿ ರಿಪುಗಳ
ಕೊರಳ ಬನದಲಿ ಕುಣಿದುವೀತನ [1]ಖಡ್ಗವನಕೇಕಿ[1] ।
ಸುರಿವ ಖಂಡದ ರಕುತಧಾರೆಗೆ
ತರತರದಿ ಬಾ[2]ಯ್ದೆಗೆದು[2] ಶಾಕಿನಿ
ಯರ ಸಮೂಹವು ಬಳಿಯಲೈದಿತು ಪಾರ್ಥನಂದನನ ‖ ೪೧

ಕರುಳ ಹೂಗೊಂಚಲಿನ ಮೂಳೆಯ
ಬಿರಿಮುಗುಳ ನವಖಂಡದಿಂಡೆಯ
ಕರತಳದ ತಳಿರೆಲೆಯ ಕಡಿದೋಳುಗಳ ಕೊಂಬುಗಳ ।
ಬೆರಳ ಕಳಿಕೆಯ ತಲೆಯ ಫಲ ಬಂ
ಧುರದ ಘೂಕಧ್ವಾಂಕ್ಷ ನವಮಧು
ಕರದ ರಣವನವೆಸೆದುದೀತನ ಖಡ್ಗಚೈತ್ರದಲಿ ‖ ೪೨

ವೈರಿವೀರಪ್ರತತಿಗವರೀ
ನಾರಿಯರಿಗೆ ವಿವಾಹವನು ವಿ
ಸ್ತಾರಿಸುವ ಸಮಯದೊಳಗಾಂತ ಸಿತಾಕ್ಷತಾವಳಿಯ ।
[3]ತಾರಕಿಗಳೆಸೆದಭ್ರುಪನೆ[3] ರಿಪು
ವಾರಣದ ಮಸ್ತಕದ ಮುತ್ತುಗ
ಳೋರಣಿಸಲೊಪ್ಪಿದುದು ಖಡ್ಗ ಸುರೇಂದ್ರಸುತಸುತನ ‖ ೪೩

ಶಾಕಿನಿಯರೋಕುಳಿಯ ಧಾರೆಯ
ಜೀಕೊಳವೆಯೊ! ಜವನ ಜಳಜಂ
ತ್ರಾಕರುಷಣವೊ [4]ರಕುತಲತೆಗಳ[4] ಕುಡಿಯ [5]ಕೊನರು[5]ಗಳೊ ।
ನೂಕಿ ಕೊಯ್ಗೊರಳುಗಳ ಮುಂಡದ
ಮೂಕಿನಲಿ ನೆಗೆದೊಗುವ ನೆತ್ತರು
ನಾಕವನು ನಾದಿದುದೆನಲು ಸವಱಿದನು ಪರಬಲವ ‖ ೪೪

---

[1] ಖಡ್ಗಕೇಣಿಯಲ (ಕ), ಖಡ್ಗದಾವಾಗ್ನಿ (ಗ), ವೀರಖಡ್ಗ ಶಿಖಿ (ದ). [2] ಯೊಡ್ಡಿ (ಬ). [3] ಧಾರುಣಿಯೊಳುದುರಿದವೆನಲು (ಕ), ತಾರಕಿತವಾದಭ್ರುಪನೆ (ಟ.ತ.ದ.ನ). [4] ಹೂತಲತೆಯೋ (ತ). [5] ಕೊಂಬು (ಕ.ತ.ದ.ನ.), ಕೊಂಕು (ಚ.ಪ.ಬ).

ಅಟ್ಟಿ ಹೊಯ್ದನು ದಂತಿಗಳ ಹುಡಿ
ಗುಟ್ಟಿದನು ವಾಜಿಗಳ ತೇರಿನ
ಥಟ್ಟುಗಳ ಸೀಳಿದನು ಮಿಗೆ ಕಾಲಾಳನಸಿಯುಜಿದ ।
ಕೆಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟೋಡಿದುಃ ಭಟನಜಿ
ಯಟ್ಟಿದನು ರಣದೊಳಗೆ [1]ರಾಯ[1] ಘ
ರಟ್ಟ ಪಾರ್ಥನತನಯ ಕೊಂದನು ಖಡ್ಗ[[2]ಮನ[2]]ದಣಿಯೆ ॥ ೪೫

ಸೀಳಿದನು ಸೌಬಲನೊಳಪ್ಪ
ತ್ತೇಳನಾ [3]ಮಾದ್ರೇಶ[3]ರೊಳು ಹದಿ
ನೇಳನಗ್ಗದ ರವಿಸುತನ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಳೈವರನು ।
ಮೇಲೆ [4]ಕೇರಳರೊಳಗೆ[4] ಹತ್ತು ನೃ
ಪಾಲರನು ಕೌಸಲ ಯವನ ನೇ
ಪಾಳ ಬರ್ಬರರೊಳಗೆ ಕೊಂದನು ಹತ್ತು ಸಾವಿರವ ॥ ೪೬

ಹಸುಳೆಯನಬಹುದೇ ಮಹಾದೇ
ವಸಮಬಲ ಬಾಲಕನೆನುತ ಚಾ
ಳಿಸಿತು ಪಡೆಯಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಲ್ಲಣಿಸಿದರು ನಾಯಕರು ।
ಮುಸುಡ ತಿರುಹುತ ಮಕುಟವರ್ಧನ
ರುಸುರಲಮ್ಮದೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಭೂಪನ
ನುಸುಳುಗಂಡಿಯ ನೋಡುತಿರ್ದರು ಕೂಡೆ ತಮತಮಗೆ ॥ ೪೭

ತುಡುಕಲಮ್ಮರಿಲ್ಲ ಬಲದಲಿ
ಮಿಡುಕಲಮ್ಮರಿಲ್ಲ ರಕುತದ
ಕಡಲೊಳಗೆ ಬೆಂಡೆದ್ದು ನೆಗೆದುದು ಕೋಟಿ ಪಾಯದಳ ।
ಸಿಡಿಲು ಜಂಗಮವಾಯ್ತೊ ಪ್ರಳಯದ
ಮೃಡನು ಬಾಲಕನಾದನೋ ಕೊಲೆ
ಗಡಿಕನಹುದೋ ಕಂದ ಎಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ ॥ ೪೮

ಧನು ಮುಜಿದ ಬಳಿಕಿಮ್ಮಡಿಸಿತೀ
ತನ ಪರಾಕ್ರಮವೆನುತ ಸೇನಾ
ವನಧಿ ಜಜಿದುದು ಭಟರು ಹರಿದರು ಬಿಟ್ಟ ಮಂಡೆಯಲಿ ।

---

[1] ವೈರಿ (ಚ.ನ.ಪ). [2] ಸಂ (ಕ), ಷಸಿ (ಗ.ತ.ಟ.ನ.ಬ), ಮಸೆ (ಚ.ಪ). [3] ಕೈಕೆಯ (ಗ.ಚ.ಪ). [4] ಮಾದ್ರೇಯರಲ (ಗ.ಚ.ಪ).

ಜನಪತಿಯ ಕಟ್ಟಳವಿಯಲಿ ರವಿ
ತನುಜನಡ್ಡೈಸಿದನು ಫಡ ಹೋ
ಗೆನುತ ನಾರಾಚದಲಿ ಮುಸುಕಿದನರ್ಜುನಾತ್ಮಜನ ॥ ೪೯

ಎಳೆಯ ರವಿರಶ್ಮಿಗಳು ರಕ್ತೋ
ತ್ಪಲದೊಳಗೆ [1]ಹೊಳೆವಂತೆ[1] ಹೊನ್ನರೆ
ಬಳಿದ ಹಿಳುಕನೆ ಕಾಣಲಾದುದು ಭಟನ ಕಾಯದಲಿ ।
ಒಲೆದು ಕೇಸರಿ ಹೊಯ್ವವೋಲ
ವ್ವಳಿಸಿ ಕರ್ಣನ ಹಯರಥವನ
ಪ್ಪಳಿಸಿ ಮರಳುವ ಲಾಗಿನಲಿ ಖಂಡೆಯವ ಖಂಡಿಸಿದ ॥ ೫೦

ಕರದ ಕರವಾಳುಡಿಯೆ ಬಿಡೆ ಹ
ಲ್ಮೊರೆದು ಭರದಲಿ ಗದೆಯ ಕೊಂಡ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಕೋಪದಲಗಿದು ಹರಿಗೆಯ ಹಿಡಿದು ಮುಂದಣಿಗೆ ।
ಅರರೆ ಸಮ್ಮುಖವಾಗೆನುತ ಸಂ
ಗರದೊಳುರವಣಿಸಿದನು ಕರ್ಣನ
ತೆರಳಿಚಿದನೈನೂಱು ಹಜ್ಜೆಯಲಿಂದ್ರಸುತಸೂನು ॥ ೫೧

ಗದೆಯ ಹೊಯ್ಲಲಿ ನೊಂದು ಕೋಪದೊ
ಳದಿರೆನುತ ಸೈಗೆಡೆದ ರೋಮದ
ಹೊದಱುಗಳ ಬಿಡುಗಣ್ಣ ಕೆಂಪಿನ ಕುಣಿವ ಮೀಸೆಗಳ ।
ಕುದಿದ ಹೃದಯದ ಕಾದ ದೇಹದ
ಕದನಗಲಿ ರವಿಸೂನು ಮೇಲಿ
ಕ್ಕಿದನು ಫಡ ಹೋಗದಿರು ಹೋಗದಿರೆನುತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚ ॥ ೫೨

ಶರಮಯವು ಸರ್ವಾಂಗವಿನ್ನೀ
ಸರಳು ನೆಡಲಿಂಬಿಲ್ಲ ವೈಗಳೊ
ಳಱಿಯನದನಭಿಮನ್ಯು ಕರ್ಣನ ಮೇಲುವಾಯಿದನು ।
ತರಹರಿಸಿ ಕೆಲಸಿಡಿದು ರಿಪುಭಟ
ನುರವನುದರವನೆಡಬಲನ ಕಿ
ಬ್ಬರಿಯನೆಚ್ಚನು ಕರ್ಣ [2]ನೂಱೈವತ್ತು[2] ಬಾಣದಲಿ ॥ ೫೩

---

[1] ಕವಿವಂತೆ (ಕ.ಗ.ಚ.ಪ). [2] ನಱುವತ್ತೈದು (ಚ.ದ.ನ), ನಱುವತ್ತೊಂದು (ಟ.ತ).

ಸರಳು ನೆಡಲುಬ್ಬೆದ್ದು ಬೊಬ್ಬಿಱಿ
ದುರವಣಿಸಿ ಬರೆ ದಿವ್ಯಶರದಲಿ
ಕರವೆರಡ ಹರಿಯೆಚ್ಚಡಾಗಳೆ ಕೆಡೆದವವನಿಯಲಿ ।
ಇರದೆ ಗಹಗಹಿಸಿದನ್ ಕೇಳೆಲೆ
ಮರುಳೆ ಸೂತಜ ಕೈಮುಱಿಯೆ ಸಂ
ಗರದ ಸಿರಿ ಹಿಂಗುವಳೆ ತನ್ನನೆನುತ್ತ ಗರ್ಜಿಸಿದ ॥ ೫೪

ಸುರಿವ ರಕುತದ ಸರಿಯ ಸೆಱಗಿನೊ
ಳೊರಸಿ ರಥದಚ್ಚುಗಳನೊದೆದನು
ತಿರುಹಿ ಗಾಲಿಯ ತೆಗೆದು ಮುಂಗೈಗೊಂಡು ನಡೆ ನಡೆದು ।
ಅರಿಬಲವನಿಡೆ ಮುಗ್ಗಿ ಕೆಡೆದುದು
ತುರಗವಜಿಗಿಜಿಯಾದುದಿಭತತಿ
ಯುರುಳಿದವು ಹೊರಳಿದವು ಹೂಣಿಗರಟ್ಟೆ ಸಮರದಲಿ ॥ ೫೫

ಹರಿಯ ಚಕ್ರದ ಸತ್ವವೀತನ
ಧುರದೊಳಾಯ್ತೆನೆ ರಥದ ಚಕ್ರದೊ
ಳರಿಬಲವನಿಡೆ ಮುಗ್ಗಿ ಕೆಡೆದುದು ಬಹಳ ತಳತಂತ್ರ ।
ಬಿರುದರಾನುವರಿಲ್ಲ ಷಡುರಥ
ರುರುವಣಿಯು ಹಿಂದಾಯ್ತು ರಾಯರ
ಗುರುವ ಕಂಡವರಿಲ್ಲೆನುತ ಕುರುರಾಯ ಚಿಂತಿಸಿದ ॥ ೫೬

ಮನದ ಖತಿ ಹೊಗರೇಱೆ ದುಶ್ಶಾ
ಸನನ ಮಗನಿದಿರಾಗಿ ಖಡುಗದ
ಮೊನೆಯ ಚೂರಿಸಿ ದಂಡವಲಗೆಯ ತೊಡೆಯೊಳೊದಱಿಸುತ ।
ತನಗೆ ಮೃತ್ಯುವ ಕರೆವವೋಲ
ರ್ಜುನಕುಮಾರನ ಕರೆದು ಹಳಚಿದ
ನನಿಮಿಷಾವಳಿ ಪೂತು ಪಾಯ್ಕೆನೆ ಹೆಣಗಿದರು ಭಟರು ॥ ೫೭

ಗಾಲಿ ತೀರಿದವೆಂದು ಬಂದನೆ
ಕಾಳೆಗಕೆ ತಪ್ಪೇನೆನುತ ಕರ
ವಾಳಿನಾತನ ಬಗೆಯದೊಳಹೊಕ್ಕೆಱಗಿದನು ಶಿರವ ।
ಮೇಲುವಲಗೆಯಲಣೆದು ಹಾಯ್ದನು
ಬಾಲಕನ ಘಾಯವನು ನಸುನಗು
ತೇಳಿಸುತ ದಂಡೆಯಲಿ ಕಳೆದನು ತಿವಿದನವನುರವ ॥ ೫೮

ಕರಹತಿಗೆ ಧಡಧಡಿಸಿ ತಿಬ್ಬನೆ
ತಿರುಗಿ ಬೀಳುತ ಧೈರ್ಯದಲಿ ಹೊಡ
ಕರಿಸಿ ಹೊಱಬಿನೊಳದ್ದಿ ಹೊಯ್ದನು ಪಾರ್ಥನಂದನನ ।
ಅರಿಕೃಪಾಣದ ಘಾಯವನು ತರ
ಹರಿಸಲಱಿಯದೆ ಬೀಳುತಹಿತನ
ನೆಱಗಿದನು ಬಳಿಕವನಿಗೊಱಗಿದರಾ ಕುಮಾರಕರು ॥ ೫೯

ಕಾಳುಕಿಚ್ಚೆದ್ದಡವಿಯನು ಕುಡಿ
ನಾಲಗೆಯೊಳಳವಡಿಸಿ ದಳ್ಳುರಿ
ಜ್ವಾಲೆ ತಗ್ಗಿದವೋಲು ಗಗನದ ಮುಗಿಲ ಮೋಹರವ ।
ಧಾಳಿಯಲಿಯಱೆಯಟ್ಟಿ ಸುಂಟುರು
ಗಾಳಿಯುರವಣೆ ನಿಂದವೊಲು ಸುರ
ಪಾಲತನಯನತನಯನಸ್ತಮಿಸಿದನು ರಣದೊಳಗೆ ॥ ೬೦

ತೋಳ ತಲೆಗಿಂಬಿನಲಿ ಕೈದುಗ
ಳೋಳಿಗಳ ಹಾಸಿನಲಿ ತನ್ನಯ
ಕಾಲ ದೆಸೆಯಲಿ ಕೆಡೆದ ಕೌರವಸುತರು ನೂರ್ವರಲಿ ।
ಬಾಲಕನು ಬಳಲಿದನು ಸಮರದ
ಲೀಲೆಯಲಿ ಕುಣಿಕುಣಿದು ಬಸವಳಿ
ದಾಳುಗಳ ದೇವನು ಮಹಾಹವದೊಳಗೆ ಪವಡಿಸಿದ ॥ ೬೧*

ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬಿನ ಬಿಟ್ಟ ಕಂಗಳ
ಹೊಗರು ಮೋರೆಯ ಹಿಣಿಲ ಮಂಡೆಯ
ಜಿಗಿಯ ರಕುತದ ಜೋಱಿನೊಡಲಿನ ತುಱುಗಿದಂಬುಗಳ ।

---

* ಈ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ತ.ನ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಾ ಉಳಿದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ :—

ಸಸಿಯ ಬಿಂಬವ ಬಗೆಯದದಟನ
ಮ ಸುಡು ಕಂದದು ಮುಯ್ಯ ಧೀಧಿತಿ
ಮಸುಳಿಸದು ಕಣ್ಣಾಲಿ ಕರಗದು ಕಾಯ ಜವಗಡದು ।
ಎಸಕ ಮಸುಳದು ಸಮರದಲಿ ಪೌ
ರುಷವು ಮಾಡಿ ವಿರೋಧಿರಾಯರ
ಕುಸುರಿದಱಿದನು ಕೆಡಹಿ ಪಾರ್ಥನ ಸೂನು ರಂಜಿಸಿದ ॥

ಹೆಗಲ ಕೊಯ್ಲಿನ ತಗ್ಗಿನಲಿ ಸೈ
ನೆಗೆದ ರೋಮದ ವಿಕ್ರಮಾಗ್ನಿಯ
ತಗಹು ಬಿಡದಭಿಮನ್ಯು ಮೆಱೆದನು ಶಸ್ತ್ರಶಯನದಲಿ ॥ ೬೨*

ಸಾವ ಹರಯವೆ ಎನುತ ಗಗನದ
ದೇವತತಿ ಮಱುಗಿತ್ತು ಶಕ್ರನ
ಸಾವಿರಾಲಿಯೊಳೊಱತೆ ಮಸಗಿತು ಪೌತ್ರಶೋಕದಲಿ ।
ತಾವು ಷಡುರಥರೊಬ್ಬ ಹಸುಳೆಯ
ಹೇವವಿಲ್ಲದೆ ಕೊಂದರೋ ಸುಡ
ಲಾವ ವೀರರು ಕೌರವಾದಿಗಳೆಂದುದಮರಗಣ ॥ ೬೩

ಮ[1][ಗುವು][1] ವೇಷವ ಧರಿಸಿ ದೂರದ
ಲಗಲಿಹೋಗಲು ತನ್ನ ಚಿತ್ತಕೆ
ಧಗೆಯ ಡಾವರವಾಯ್ತು ತನಗೊಳಗಾಯ್ತು ಪರಿತಾಪ ।
ಮಗನ ಮರಣದಲೆಂತು ಜೀವವ
ಬಗೆವಳಕಟ ಸುಭದ್ರೆಯೆನುತವೆ
ದೃಗುಜಲವ ಬೆರಳಿಂದ ಮಿಡಿದರು ಗೌರಿದೇವಿಯರು ॥ ೬೪

ಹಲವು ಗಜಗಳು [2]ಸಿಂಹಶಿಶುವನು
ಗೆಲಿದ ಪರಿಯಂತಾಯ್ತು[2] ಹಾವಿನ
ಬಳಗ ಗರುಡನ ಮಱಿಯ ಮುಱಿದವೊಲಾಯಿತಕಟನುತ ।
[3]ಅಳಲಿದುದು ಸುರಕಟಕವವನಿಯೊ[3]
ಳಿಳಿದರಪ್ಸರಗಣಿಕೆಯರು ಕೋ
ಮಳನ ತಂದರು ವಾಸವ ಸಿಂಹಾಸನವ ಹೊರೆಗೆ ॥ ೬೫

---

* ಈ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ :—

ಆವನಿವನನು ಗೆಲುವ ಮತ್ತಿ
ನ್ನಾವ ವೀರನುವೋಲುವನು ಮ
ತ್ತಾವ ರಥಿಕನು ಸರಿಯಹನು ಫಲುಗುಣನ ನಂದನಗೆ ।
ಭಾವಿಸುತ ತಲೆದೂಗಿ ಮಱುಗುತ್ತ
ಮೂವರಾರಥ ಮುಱಿದರಲ್ಲದೆ
ಆವನೀ ಕೈಚಳಕಕೊದಗುವನೆಂದುದಮರಗಣ ॥

[1] ಗನ (ಸ). [2] ವೊಂದಾಗಿ ಸಿಂಹದ ಮಱಿಯ ಕೊಂದಂತಾಯ್ತು (ಕ), ವೊಂದಾಗಿ ಸಿಂಹವ ಗೆಲದ ಪರಿಯಂತಾಯ್ತು (ಚ.ದ.ನ.ಪ.ಬ), ವೊಂದಾಗಿ ಸಿಂಹದ ಕಳಭವನು ಗೆಲದಂತೆ (ಟ). [3] ಹಲುಬಿದನು ಸುರನಾಥನವನಿಯೊ (ಪ.ಬ.)

ಧುರದ ಪ್ರಳಯಕೃತಾಂತನನು ಪರಿ
ಹರಿಸಿದೆವು ಮೃತ್ಯುವಿನ ಪಾಶದ
ಕೊರಳ ಬಳಚಿದೆವೆನುತ ಕೌರವಬಲದ ನಾಯಕರು ।
ಶಿರವ ತಡಹುತ ತಮ್ಮ ಶಿಬಿರಕೆ
ತಿರುಗಿದರು ಬಾಲಕನನೀಕ್ಷಿಸ
ಲರಿದು ತನಗೆಂಬಂತೆ ರವಿ ಜಾಱಿದನು ಪಶ್ಚಿಮಕೆ ॥ ೬೬

ಸೋಲವರಿಗಳಿಗೆಂದು ಹರುಷವ
ತಾಳದಿರು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೃಷ್ಣನ
ಸೋಲವದು ಪಾಂಡವರು ಸೋತವರಲ್ಲ ನಂಬುವುದು ।
ಸೋಲವಿದು ನಾಳಿನಲಿ ಪ್ರಳಯದ
ಕಾಲ ಕೌರವಕುಲಕೆ ದಿಟವಿದು
ಸೋಲವುಂಟೇ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ॥ ೬೭

ಆರನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ ॥ ಅರಮಹೇಶ [1]ನಂದಾ ವೀರನು[1]
ವರಕಿರೀಟಿಕುಮಾರಧೀರನು
ಸುರರ ನಗರಿಗೆ ನಡೆಯೆ ಹಲುಬಿದನಂದು ಯಮಸೂನು ॥

ತೆಗೆದುದರಿಪರಿವಾರ ಕಹಳಾ
ದಿಗಳ ಸನ್ನೆಯಲುಭಯಬಲ ಕಾ
ಳೆಗವಸುಳಿದುದು ಬಂದು ಹೊಕ್ಕರು ತಮ್ಮ ಪಾಳಯವ ।
ಮಗನು ರಣದಲಿ ಮಡಿದ ಹದ ಬೀ
ಡಾಗಳೊಳಾದುದು ವಾರ್ತೆ ದೂತರು
ದುಗುಡಭರದಲಿ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕರು ರಾಜಮಂದಿರವ ॥ ೧

ಅವನಿಪನ ಖಂಡೆಯವ ನಕುಲನ
ಪವನಸುತನ ಕಠಾರಿಯನು ನೃಪ
ನಿವಹದಾಯುಧತತಿಯನೊಯ್ಯನೆ ತೆಗೆದು ಬೈಚಿಟ್ಟು ।
ಬವರದಲಿ ಸುತನಳಿದನೋ ಕೌ
ರವರ ಕೈವಶವಾದನೋ ಸಂ
ಭವಿಪ ಹದನೇನೆಂಬ ನೃಪತಿಯು ಕಂಡರೈತಂದು ॥ ೨

ಅವನಿಪಾಲ ಕುಮಾರಕಂಠೀ
ರವನು ರಣದಲಿ ಬೀದಿವರಿದು
ತ್ಸವದಲಹಿತರನಿಱಿದು ಕೌರವ [2]ರಾಯನಂದನರ[2] ।
ಜವನ ನಗರಿಗೆ ಕಳುಹಿ ತಾ ವಾ
ಸವನ ಸಿಂಹಾಸನವನಡರುವ
ತವಕದಲಿ ಜಾಱಿದನೆನಲು ಶಿವ ಎನುತ ಬಸವಳಿದ ॥ ೩

ಕುಲಿಶಹತಿಯಲಿ ಕುಲಶಿಲೋಚ್ಚಯ
ವಿಳೆಗೆ ಕೆಡೆವಂದದಲಿ ನಿಜಸುತ
ನಳಿದ ವಾರ್ತಾವಚನದುಪಟಳಕವನಿಪಾಲಕನು ।

---

[1] ಕುಂತೀರಪೌರುಷ (ಗ), ರುಗೆಳವಿಭಾಡಿಸಿ (ಬ). [2] ಸುತರ ಸೂರ್ವರನ (ಗ.ಚ.ಪ).

ಮಲಗಿದನು ಮೈಮಱೆದು ಮಹಿಮಂ
ಡಳಿಕರೊಳು ಗುಜುಗುಜಿನೊಳಿರೆ ಕಳ
ವಳಿಕೆ ಮೊಳೆತುದು ಕಟಕದಲಿ ದುಮ್ಮಾನಮಯವಾಯ್ತು ॥ ೪

ಅರಮನೆಯ ಗಜಬಜದ ಹದನಱಿ
ದರಸನಪಗತನೆಂದು ಪಾಳಯ
ದಿರುಳು ನಡುಗಿತು ತೊಡಗಿದವು ಕೈಸೂಱೆ ಕೆಲಕಡೆಯ ।
ನೆರವಿ ಮಸಗಿತು ಕೆತ್ತುವಂಗಡಿ
ದುರುಳರಬ್ಬರಿಸಿದರು ಮುಸುಕಿನ
ಸುರಗಿ ಕೆತ್ತವು ಮಂದಿ ಜಳವುಳವಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ ॥ ೫

ಹೊಳಲು ತಲೆಕೆಳಕಾಯ್ತು ಹುಯ್ಯಲು
ತಳಿತುದೊಳತೋಟಿಯಲಿ ಕೆತ್ತವು
ನಿಳಯ ನಿಳಯ ಕವಾಟವುದ್ರೇಕಿಗಳ ಮಯವಾಯ್ತು ।
ಎಲೆಲೆ ಕೆಟ್ಟುದು ಕಟಕವೆಂದು
ಮ್ಮಳಿಸಿದರು ಸಚಿವರು ಮಹೀಪತಿ
ಯುಳಿವನಱಿಯಲು ನಾಸಿಕದಲಾರೈದರುಸುರುಗಳ ॥ ೬

ಉರಿಯ ಚೂಣಿಯಲುಸುರು ಮೂಗಿನ
ಲುರವಣಿಸುತಿದೆ ಧರಣಿಪತಿ ಸು
ಸ್ಥಿರನು ಹೊಯ್ ಹೊಯ್ ಹೊಳಲ ಬೆದಱಿಸಿ ಸುಲಿವ ಬಣಗುಗಳ ।
ಹರಿಯೆನಲು ಹೊಱವಂಟು ಹೊಯ್ದರು
ತುರಗಗಜಘಟೆ ಬೀದಿವರಿದವು
ನೆರವಿದೊಳಸಿನ ಮನ್ನೆಯರ ಸೆಣಸಿದರು ಶೂಲದಲಿ ॥ ೭

ಹೊಳಲ ಗಜಬಜವಡಗಿತರಮನೆ
ಯೊಳಗೆ ಪಸರಿಸಿತತುಳಶೋಕದ
ಜಲಧಿ ಭೂಪಾಲಕನ ಸ್ಮರಣೆಗಾಯ್ತು ಮಹನವಮಿ ।
ಒಳಗುರಿವ ಹಸಿಮರನ ತುದಿಯಲಿ
ಜಲವೊಗುವವೊಲು ಹೃದಯ ಶಿಖಿಯುಱೆ
ತಳಿತು ಲೋಚನವಾರಿ ತುಳುಕಿತು ಪವನಜಾದಿಗಳ ॥ ೮

ಮಱೆವುತೆಚ್ಚಱುತವನಿಪತಿ ಕರೆ
ತರುಣನಾವೆಡೆ ರಾಯಗಜಕೇ
ಸರಿಯದಾವೆಡೆ ಕಂದ ಬಾಯೆನುತಪ್ಪಿದನು ಬಯಲ ।

ಹೊರಳಿದನು ಹುಡಿಯೊಳಗೆ ಸಲೆ ಕಾ
ತರಿಸಿದನು ಮೋಹಾಂಧಕಾರಕೆ
ಕರಣವನು ಕೈಸೂಱೆಗೊಟ್ಟನು ನಿಜದೊಳೆಚ್ಚಱದೆ ॥ ೯

ಬಂದು ಫಲುಗುಣನೆನ್ನ ಮೋಹದ
ಕಂದನಾವೆಡೆಯೆಂದಡಾನೇ
ನೆಂದು ಮಾಱುತ್ತರವ ಕೊಡುವೆನು ವೈರಿನಾಯಕರು ।
ಕೊಂದರೆಂಬೆನೊ ಮೇಣು ನಾನೇ
ಕೊಂದೆನೆಂಬೆನೊ ಶಿವ ಮಹಾದೇ
ವೆಂದು ಪುತ್ರಸ್ನೇಹಸೌರಂಭದಲಿ ಹಲುಬಿದನು ॥ ೧೦*

ಅರಮನೆಯ ಗಜಬಜವ ಕೇಳಿದು
ದೊರೆಯೊಳಾವವನಳಿದನಕಟೆಂ
ದರಸಿಯರು ಬೆಸಗೊಳಲು ದ್ರೌಪದಿಗಱುಹಿದರು ಹದನ ।
ಉರಿಯ ಡಾವರವೆಳೆಯ ಬಾಳೆಯ
ಬೆರಸುವಂತಿರೆ ರಾಯಕುವರನ
ಮರಣವಾರ್ತೆಯನಾ ಸುಭದ್ರಾ ದೇವಿ ಕೇಳಿದಳು ॥ ೧೧†

---

* ಹತ್ತನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ :—

ಅಗಲದನು ಅಭಿಮನ್ಯು ಮೋಹದ
ಮಗನು ಶೋಕೋದ್ರೇಕದಲಿ ಕ
ಣ್ಣೊಗುವ ಜಲಧಾರೆಯಲಿ ಧಾರಾವರುಷವಾಗಿರಲು ।
ಮೊಗಕೆ ಸೀರೆಯನಿಕ್ಕಿ ಧರ್ಮಜ
ಮಗುಱದಲ ಭೀಮಾದಿಗಳು ನೆರೆ
ಬೆಗಡುಗೊಂಡುದು ಶೋಕದಾವಾನಳನವುರವಣಿಗೆ ॥

† ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಗ.ಪ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ :—

ಅಳಿದನಿಂದಭಿಮನ್ಯುವೆನೆ ಕೋ
ಮಳನಿವಾಱಯೆಂದೆನುತ ಎದೆ
ಯಲಗು ಕೊಂಡಂತಬಲೆಯುವನಿಯ ಹತ್ತಿ ಬಸವಳಿಯೆ।
ಅಳಲಕಡಲೊಳು ಮೂಡಿ ಮುಳುಗಿದ
ಳುಲುಹಗೆಡೆ ಕಂಬನಿಯ ಸುರಿಯಲು
ಲಲನೆ ನೆನೆದಳು ಶೋಕ ಮಿಗೆ ಸಂತಾಪ ಸಮನಿಸಲು ॥

ತೆಳುವಸುಱ ಬಿಱುವೊಯ್ಲ ಮುರಜದ
ಬಳಲ ಮುಡಿಯರಳುಗಳ ಮುತ್ತಿಗೆ
ಯಳಿರವದ ಭಾರಣೆಯ ಹಾಹಾರವದ ಕಾಯುದಲಿ |
ಲಲನೆ ಬರೆ ಚೆಲುವಾಯ್ತು ಧರ್ಮಜ
ನಳಲು ಮಿಗೆ ಕೊಂಡಿರಲು ನಾಟ್ಯದ
ಕಳನ [1]ಗೆಲದಿರ[1]ಳೆನಲು ಬಂದಳು ದ್ರೌಪದಾದೇವಿ ॥ ೧೨

ಅಳಲಶಿಖಿಯಲಿ ಬಾಡಿದಾನನ
ಜಲರುಹದ ಕಡುವೇದನೆಯ ಕಳ
ಕಳದ ಹಾಹಾರವದ ರೌದ್ರೆ ಸುಭದ್ರೆ ನಡೆತಂದು |
ನೆಲಕೆ ಧೊಪ್ಪನೆ ಕೆಡೆದು ಸಭೆಯಲಿ
ಹಲುಬಿದಳು ಕೊಳುಗುಳಕೆ ಕಂದನ
ಕಳುಹಿದವರಿಗೆ ಸಂದುದೇ ಪರಿಣಾಮವೆಂದೆನುತ ॥ ೧೩

ಎಲೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರದೇವ ಸಾಲದೆ
ಕೆಲನ ಮೆಚ್ಚಿಸುವಳಲು ಲೋಚನ
ಜಲವ ತೊಡೆಯ್ಯೆ ಭೀಮ ಬಲ್ಲೆನು ನಿಮ್ಮ ನೆನಹುಗಳ |
ಅಳಲದಿರಿ ಸಹದೇವ ನಕುಳರು
ನಿಲಿಸಿರೈ ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯ
ಬೆಳಸು ಫಲವಾಯ್ತೇಕೆ ನೋವಿನ್ನೆಂದಳಿಂದುಮುಖಿ ॥ ೧೪

ಮಗನು ಪಂಚದ್ರೌಪದೇಯರ
ಬಗೆಯನೆನ್ನವನಿರಲು ರಾಜ್ಯವ
ಹೊಗಿಸಲನುವಿಲ್ಲೆಂದು ಕಂದನ ರಣಕೆ ನೂಕಿದಿರಿ |
ಬಗೆಯೊಲವು ಫಲವಾಯ್ತಲಾ ಕಾ
ಳೆಗವ ಗೆಲಿದೈವರುಕುಮಾರರು
ಹೊಗಿಸಿರೈ ಗಜಪುರವನೆಂದು ಸುಭದ್ರೆ ಹಲುಬಿದಳು ॥ ೧೫

ಅಕಟ ಮಗನೇ ಬಹಳಪಾಪಾ
ತ್ಮಕರ ಬಸುಱಲಿ ಬಹುದಱಿಂದೀ
ನಕುಳನುದರದಲಾಗಲೀ ಧರ್ಮಜನ ಜಠರದಲಿ |

ಹೊಗೆಳದ, ಹೊಗದಿರ (ದ.ನ.)

ಸುಕೃತಿ ನೀನುದಯಿಸಲು ಬಹುಕಂ
ಟಕರು ಬಳಿಕಾರುಂಟು ಕಡುಪಾ
ತಕಿಯಲಾ ನಿಮ್ಮಯ್ಯನೆಂದಳು ಫಲುಗುಣನ ರಾಣಿ ॥ ೧೬

ಧುರವ ಹೊಗತಕ್ಕವನೆ ಚಿಕ್ಕವ
ನಿಱಿಯಲಾಪನೆ ಬಹನೆ ಮರಳಿದು
ಧರೆಯ ವೈಭವಕಳುಪಿ ಕಳುಹಿದಿರೆನ್ನ [ಕಂ]ದನನು ।
ವರಯುಧಿಷ್ಠಿರಜನಪ ಲೋಕದ
ಕರುಣಿಯೆಂಬರು ಕುನ್ನಿಗಳು ಮಱೆ
ಗೊರಳುಗೊಯ್ಕನನಱಿಯರೆಂದಳು ಫಲುಗುಣನ ರಾಣಿ ॥ ೧೭

ಶೋಕವಿಮ್ಮಡಿಸಿತ್ತು ಚಿತ್ತ
ವ್ಯಾಕುಳತೆಯಾ ಸತಿಯ ನುಡಿಗಳ
ನೇಕ ಸಾಣೆಯ ಸರಳು ಮುಱಿದವು ನೃಪನ ಹೃದಯದಲಿ ।
ಆ ಕುಮಾರವಿಯೋಗವಹ್ನಿಗೆ
ಯಾಕೆಯುಳಲು ಸಮೀರನಾಯ್ತು ದಿ
ವೌಕಸರ ಸಮ್ಮೇಳವೇ ಪುರುಷಾರ್ಥ ತನಗೆಂದ ॥ ೧೮

ಎಲೆ ವೃಕೋದರ ನಕುಳ ಸಾತ್ಯಕಿ
ನಿಲಿಸಿರೈ ತಂಗಿಯನು ತನ್ನಯ
ಕೊಲೆಗೆ ಮಗನಳಿವೊಂದು ಸಾಲದೆ ತನ್ನ ನುಡಿಯೇಕೆ ।
ನಳಿನನಾಭನ ಕರುಣ [1]ದೊಱತೆಯು[1]
ಕಳಿದರಾರೇಗುವರು ಶಿವ ಶಿವ
ನೆಲನೊಳೆನ್ನವೊಲಾರು ಪಾಪಿಗಳೆಂದು ಬಿಸುಸುಯ್ದ ॥ ೧೯

ಧರಣಿಪನ ಶೋಕಾಶಯವನು
ವರಸಮಾಧಿಯೊಳಱಿದು ಮುನಿಪತಿ
ಕರುಣದಲಿ ಕಡುನೊಂದು ಸಕಲಜಗಕ್ಕನುಗ್ರಹವ ।
[2]ಕರುಣಿಸುವವೊಲು ಕರುಣಿತನವನು
ಮೆಱೆಯಲೋಸುಗವಿರದೆ ಗಗನೇ
ಚರದ ಗತಿಯಲಿ ಬಂದನೈ ದ್ವೈಪಾಯನವ್ರತಿಪ[2] ॥ ೨೦

---

[1] ದೊಣಗಿಲು (ಕ.ಚ.ಟ.ದ)

ಪರರುಗಳ ಸುಖದುಃಖದಲಿ ಘನ
ಹರುಷಭಾವವ ಹಿಡಿವುದೆಂಬುದು
ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಗುಣವಲ್ಲವೇ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ ॥ (ಕ.ಟ.ತ.ದ.ನ).

ಬಂದು ವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿ ನೃಪ
ಮಂದಿರವ ಹೊಗಲೆದ್ದು ಪದದಲಿ
ಸಂದಣಿಸಿ ಚಾಚಿದನು ಮುಕುಟವನವನಿಪಾಲಕನು ।
ನೊಂದವರು ಸತ್ಸಂಗತಿಯಲಾ
ನಂದವಡೆವುದೆನುತ್ತ ಮುನಿಪತಿ
ಕಂದುಮೋಱೆಯ ಮಹಿಪತಿಯ ನೆಗಹಿದನು ಕರುಣದಲಿ ॥ ೨೧

ಎಲೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ನೃಪ ಕುಮಾರ
ಪ್ರಳಯದಾಪತ್ತಾಯ್ತು ಭೀಮನ
ನಲವಿಗೂಣೆಯವಾಯ್ತು [1]ದುಸ್ಥಿತಿಯಾಯ್ತು ನಕುಲಂಗೆ[1] ।
ಬಲುದುಗುಡ ಸಹದೇವನಲಿ ಸಂ
ಗಳಿಸಿತೇ ದ್ರೌಪದಿ ಸುಭದ್ರಾ
ಲಲನೆಯರಿ [2]ಗನುಚಿತವು ಘಟಿಸಿತೆ[2] ಎಂದನಾ ಮುನಿಪ ॥ ೨೨

ಅಡಸಿದಾಪತ್ತಿನಲಿ ಧೈರ್ಯವ
ಹಿಡಿವುದೇ ಸುಪ್ರೌಢಿ ಸಾಕಿ
ನ್ನೊಡಲು ಕರಗಿದೊಡೇಳಲಱಿವನೆ ಹಿಂಗಿದಭಿಮನ್ಯು ।
ಒಡನೆ ಬಂದವು ಬಿಡವು ಭವದಲಿ
ತೊಡಕಿ ಸುಕೃತವು ದುಷ್ಕೃತಂಗಳು
ಕಡೆಗೆ ತಿಳಿವಿನೊಳಲ್ಲದಿಹಪರಸೌಖ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದ ॥ ೨೩

ಎಲ್ಲರೋಪಾದಿಯ ಕುಮಾರಕ
ನಲ್ಲ ಕಾಣಿರೆ ವೀರ ವಿತರಣ
ದಲ್ಲಿ ಛಲದಲಿ ಶೀಲದಲಿ ನಾನಾಗುಣಂಗಳಲಿ ।
ಇಲ್ಲ ಸುಕುಮಾರಂಗೆ ಸರಿ ಮಗ
ನಿಲ್ಲದೇಗುವೆನಕಟ ವಚನದ
ಸೆಲ್ಲಹದಲಿಱಿಯದಿರೆನುತ ಹಲುಬಿದನು ಭೂಪಾಲ ॥ ೨೪

ಜನನವೇ ಲಯಬೀಜ ಮರಣವೆ
ಜನನಬೀಜವು ತೋಱಿ ಕೆಡುವೀ
ತನುವಿನಭಿರಂಜನೆಯ ಸೌಖ್ಯಕೆ ಮಾಱಿದಿರು ಮನವ ।

---

[1] ನಕುಲಗೆ ವೈಮನಸ್ಯವಲಾ (ಕ.ಟ.ತ.ದ.ನ). [2] ಗೆಯು ಚಿಂತೆ ಯಾಯಿತೆ (ಕ).

ಘನಪರಂಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪದ
ನೆನಹ ಮಱೆದೀ ಮೋಹಮಯಬಂ
ಧನದೊಳಗೆ ಮರುಳಹರೆ ಮಗನೇ ನಿನ್ನನಱಿಯೆಂದ ‖ ೨೫

ಹರನೊಡನೆ ಹೊಯ್ದಾಡಿದಗ್ಗದ
ನರನು ತಂದೆ ಸಮಸ್ತಭುವನೇ
ಶ್ವರನಲಾ ಮುರವೈರಿ ಮಾವನು ನಿನ್ನ ತನಯನಿಗೆ ।
ಧುರದೊಳೀ ಹದನಾಯ್ತು [1]ಮಿಕ್ಕಿನ
ನೊರಜುಗಳ ಪಾಡೇನು[1] ಕಾಲನು
ಹರಿಹರಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳ ಕೈಕೊಂಬನಲ್ಲೆಂದ ‖ ೨೬

ದೇಹ ತಾನಭಿಮನ್ಯುವೋ ದಿಟ
ದೇಹಿ ತಾನಭಿಮನ್ಯುವೋ ಜಡ
ದೇಹ ತಾನಭಿಮನ್ಯುವಲ್ಲದು ಕೆಟ್ಟರೇನಾಯ್ತು ।
ದೇಹವೆಂಬುದನಿತ್ಯ ನಿನ್ನವ
ರಾಹವದೊಳಳಿದವರ ಬಿಡು ಸಂ
ದೇಹವ[2]ನಹಮ್ಮಮತೆಗಳ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ನೋಡೆಂದ[2] ‖ ೨೭

ಎನ್ನದಾನೆಂಬೆರಡಱಿಂದವೆ
ಬನ್ನಬಡುವನು ಜೀವನಲ್ಲದೆ
ಮುನ್ನವಿನ್ನೆಂದೆಂದಿಗಾತ್ಮಂಗಿಲ್ಲ ಭವಬಂಧ ।
ನಿನ್ನ ನೀನಱಿ ಸಾಕು ಮಾಯೆಯ
ಗನ್ನಗತಕವ ಗೆಲುವೆ ಕನಸಿನ
ಪೊನ್ನ ಕಾಣದೆ ದುಃಖಪಡುವರೆ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ‖ ೨೮

ಉರಗನರದಿವಿಜಾದಿಗಳಿಗಿದು
ಪರಿಹರಿಸಲಳವಲ್ಲ ದೈವದ
ಪರುಠವಣೆ ಮುನ್ನಾಡಯಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ[3][ತು][3] ಮೃತ್ಯುವನು ।
ಅರಸನಾಗಲಿ ಧನಿಕನಾಗಲಿ
ಹಿರಿಯನಾಗಲಿ ಬಡವನಾಗಲಿ
ಮರಣ ಜನಿಸಿದ ಬಳಿಕ ತಪ್ಪದು ಮಗನೆ ಕೇಳೆಂದ ‖ ೨೯

---

[1] ಕಾಲನನರಸ ಮೀರುವರಾರು (ಕ.ಗ.ಚ.ಪ). [2] ನು ನೆರೆಹಮ್ಮ ಮಮತೆಯ ಬಿಟ್ಟು ನೋಡೆಂದನು, ನೀ ಹಮ್ಮಮತೆಯನು ಬಿಟ್ಟುಕಳೆಯೆಂದ (ಬ).
[3] ದ (ಸ).

ಇರುಳು ಹಗಲಿನ ಬೀಜ ನೆರವಿಯೆ
ಹರೆವುದಕೆ ಮೊದಲುನ್ನತೋನ್ನತ
ಮರುಳೆ ಕೇಡಿನ ಕಾಳಕೂಟವೆ [1]ವೀರ [ನಿರ್ವಹಣ][1] ।
ಸಿರಿ ದರಿದ್ರತೆಗಡಹು ಜನನವೆ
ಮರಣಫಲವಿದನಱಿದು ಬುಧರಾ
ಚರಿಸುವುದು ಕೇಳೆಂದು ವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿ ನುಡಿದ ॥ ೩೦

ತಿಳಿದು ಧರ್ಮಜ ಕೇಳು ಕೃತಯುಗ
ದೊಳಗೆ ಕಂಪನನೆಂಬ ಭೂಪನು
ಕುಲತಿಲಕ ಹರಿಯೆಂಬ ಮಗನಾತಂಗೆ ಜನಿಸಿದನು ।
ಬಳಿಕ [2]ಯೌವನನಾಗಿ[2] ಪರಮಂ
ಡಲಕೆ ನಡೆದನು ವೈರಿರಾಯರ
ವಳಿತವನು ತಾನೊತ್ತಿಕೊಂಡನು ರಿಪುನೃಪರ ಕೆಡಹಿ ॥ ೩೧

ಮಗನೆ ಕಂಪನನೆಂಬ ಭೂಪನ
ಮಗನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆನಲಿ ಬಲುಗಾ
ಳೆಗವ ಕಾದಿ ವಿರೋಧಿಸೇನೆಯೊಳಾನೆ ವರಿವರಿದು ।
ಬಗೆಯೆ ನಿನ್ನಭಿಮನ್ಯುವಿನವೋ
ಲಗಣಿತರನಸಿಯರೆದು ಸುರಪನ
ನಗರಿಗೈದಿದನೆಂದು ಕಂಪನು ಕೇಳಿ ಬಸವಳಿದ ॥ ೩೨

ನಿನಗೆ ಬಂದಾಪತ್ತಿನಂತಿರ
ಲನಿತು ಬಂದುದು ಕಂಪನೆಂಬಾ
ತನನು ಸಂತೈಸಲ್ಕೆ ನಾರದನವನಿಗೈತಂದು ।
ಜನಪತಿಯ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿದನು ಕಾ
ಲನನು ಮೀಱುವರಾರು ಪೌರಾ
ತನಕೃತ ಧ್ರುವಮೃತ್ಯುವನು ಗೆಲುವಾತನಿಲ್ಲೆಂದ ॥ ೩೩

ಮೃತ್ಯುವಾರೆಂದವನಿಪತಿ ಮುನಿ
ಪೋತ್ತಮನ ಬೆಸಗೊಳಲು ಬ್ರಹ್ಮನ
ಕಿತ್ತಡದ ಕೋಪದಲಿ ಜನಿಸಿದ ರುದ್ರನಿಂ ಬಳಿಕ ।

[1] ವೀರ ನಿರ್ವಾಣ, (ಕ), (ಗ.ದ) ವಿರಹನಿರ್ವಾಹ. [2] ವನುಯೌವನನಾಗಿ (ಕ), ನವಯೌವನನು (ಗ.ದ).

ಮೃತ್ಯುವೆಂದವಳಾದಳಾ ಸತಿ
ಯತ್ತ ಕಂಬನಿ ರುಜೆಗಳಾದವು
ತೆತ್ತಿಗರು ಷಡುವರ್ಗ ಕಾಮಕ್ರೋಧವೊದಲಾಗಿ ॥ ೩೪

ಜನದ ಕೊಲೆಗೆಲಸದ ನಿರೂಪಕೆ
ಮನವ ತಂದಳು ಮೃತ್ಯು ನಿಜಸಾ
ಧನಸಹಿತ ಕೈಕೊಂಡ ಕೆಲಸವನಾಗುಮಾಡುವಳು ।
ಜನಪ ದೃ[1]ಷ್ಟ[1]ನ್ನಷ್ಟವೆಂಬುದ
ನನುಕರಿಸಿ ಮೂರ್ತಿತ್ರಯಂಗಳ
[2]ತನಗೆ ನೆಱೆ ವಶವಾಡಿಕೊಂಡಿಹಳೆಂದು ಮುನಿ ನುಡಿದ[2] ॥ ೩೫

ಆ ಮಹಾಮೃತ್ಯುವನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ
ದಾ ಮಹಾದೇವಾದಿದೇವರು
ಕಾಮಿನಿಯು ಕಳುಹಲ್ಕೆ ಬಾರದೆನುತ್ತ ಬೋಧಿಸಲು ।
ಭೂಮಿಪತಿ ನಿಜಸುತನ ಮೃತಿಯು
ದ್ದಾಮತಾಪವ ಕಳೆಯಬೇಕೆಂ
ದಾ ಮುನೀಶ್ವರ ಸಂತವಿಟ್ಟನು ಕಂಪಭೂಪತಿಯ ॥ ೩೬

ಆದರಾ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಕೈವಶ
ವಾದವರನೆನಗಱುಹಬೇಹುದು
ಮೇದಿನೀಶರೊಳೆಂದ ಬಿನ್ನಹಮಾಡಿದನು ನೃಪತಿ ।
ಆ ದಯಾಳುಗಳರಸನಾ ಶೋ
ಕೋದಧಿಗೆ ವಡಬಾಗ್ನಿ ಸಮನೆನಿ
ಪಾದಿಯಲಿ ಷೋಡಶಮಹೀಶರ ಕಥೆಯ ವಿರಚಿಸಿದ ॥ ೩೭

ಭರತ ಪೃಥು ಪೌರವ ಭಗೀರಥ
ವರಯಯಾತಿ ಮರುತ್ತ ನಹುಷೇ
ಶ್ವರ ಪುರೂರವ ರಂತಿದೇವ ಗಯಾಂಬರೀಷಕರು ।

---

[1] ಶ್ಯ (ಕ.ಬ.ಟ.ತ.ಪ). [2] ನೆನ್ನ ವಶಮಾಡಿದಳು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಮುನಿಪ (ಕ.ಗ.ಟ.ತ).

ಪರಶುರಾಮ ದಿಲೀಪ ಮಾಂಧಾ
ತರು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಾದಿ ಪೃಥ್ವೀ
ಶ್ವರರನಂತರು ಮೃತ್ಯುವಶವರ್ತಿಗಳು ಕೇಳೆಂದ ॥ ೩೮*

ಎಂದು ಷೋಡಶರಾಯರಾ ಕಥೆ
ಯಿಂದ ನೃಪತಿಯ ಸಂತವಿಟ್ಟನು
ಬಂದು ಧರ್ಮಜನೆಱಗಿದನು ಮುನಿರಾಯನಂಘ್ರಿಯಲಿ ।
ಅಂದು ವೇದವ್ಯಾಸ ಪಾಳಯ
ದಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡನಿತ್ತ ಮು
ಕುಂದನಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಮರಣವನಱಿದ ಮನದೊಳಗೆ ॥ ೩೯

ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

---

* ಮೂವತ್ತೆಂಟನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ:—

ಅಂತನಾದಿ ಸುಸಿದ್ಧನಹನೀ
ಭ್ರಾಂತವಲ್ಲದ ವಿಚಾರಬಾರದು
ಚಿಂತೆ ನಿನಗೇಕೆಂದು ನಾರದ ತಿಳಿಹಿದನು ನೃಪನ ।
ಇಂತು ನೀ ಭಾವಿಸಲು ನಿನ್ನ ಮ
ಹಂತರಿಗೆ ಕಲೆಯುವುವೋ ಶು
ಕ್ರಾಂತನಾಗದಿರೆಂದು ಸಂತೈಸಿದನು ಧರ್ಮಜನ ॥

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ ॥ ಹಾ ಮಗನೆ ರಣರಂಗಧೀರನೆ
ಹಾ ಮದೀಯಕುಮಾರ ವೀರನೆ
ಬಾ ಮಗನೆ ಮೊಗದೋರೆನುತ ಹಲುಬಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ॥

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಧರಿತ್ರೀ
ಪಾಲ ಸಮಸಪ್ತಕರ ಬಲ ನಿಜ
ಪಾಳಯಕೆ ತಿರುಗಿದುದು ತೀರಿತು ತರಣಿಯಾಟೋಪ ।
ಕಾಳೆಗವ ತೆಗೆಸಿದರು ಕೌರವ
ರೇಳು ಫಲುಗುಣ ಎನುತ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲ ಪಾರ್ಥನ ವರಳಿ ಕೊಂಡನು ಹಯವ ಬೋಳೈಸಿ ॥ ೧

ಅಳಯನಳವನು ಹೇಳಬಾರದು
ತಿಳಿಯಲಿದನಿನ್ನೆನುತ ಚಿಂತಿಸಿ
ನಳಿನಲೋಚನ ಬರುತ ಕಂಡನು ವರಸರೋವರವ ।
ಇಳಿದು ರಥವನು ರಣಪರಿಶ್ರಮ
ಗಳೆವೆನೆನುತವೆ ಪಾರ್ಥ ಸಹಿತಾ
ಕೊಳನ ಹೊಕ್ಕನು [1]ಜಗದುದರಲೀಲಾವತಾರಕನು[1]॥ ೨*

ಧುರದ ಕೋಳಾಹಳದ ಧಗೆ ಡಾ
ವರಿಸಿ ಬಳಲಿ ಧನಂಜಯನು ವರ
ಸರಸಿಯಲಿ ಮುಳುಗಿರಲು ನಸುನಗುತೊಂದುಪಾಯದಲಿ ।
ನರನೊಳಿನ್ನುಸುಹುವೆನು ಘನಸಂ
ಗರದೊಳಡಗಿದ ರಾಜಕುವರನ
ಮರಣವಾರ್ತೆಯನೆಂದು ಮನದಲಿ ನೆನೆದನಸುರಾರಿ ॥ ೩*

ಎಲೆ ಸುರೇಂದ್ರಕುಮಾರ ಕೇಳ್ ನಿ
ನ್ನೊಲುಮೆಯಣುಗನು ರಣದೊಳಗೆ ರಿಪು
ಬಲವ [2]ಕೋಳಾಹಳಿಸಿ[2] ಕೌರವಸುತರು ನೂರ್ವರನು ।

---

[1] ಕಾಳೆಗದ ಕೌತುಕವ ವಿವರಿಸುತ (ಚ.ತ).

* ಮೇಲೆ ಈ ಗುರುತಿರುವ ೨ರಿಂದ ೬ನೆಯ ಪದ್ಯದ ವರೆಗಿರುವ ಐದು ಪದ್ಯಗಳು (ಚ.ಪ.ಬ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ. [2] ತೊತ್ತಳದುಳಿದು (ಗ).

ತಲೆಯನರಿದನು ಬಳಿಕ ತಾ ಸುರ
ಲಲನೆಯರ ಚೆಲುವಿಂಗೆ ಸೋತನು
[1]ಕಳಿದನೆನುತವೆ ನುಡಿದು[1] ಹರಿ ಮುಳುಗಿದನು ಜಲದೊಳಗೆ ‖ ೪*

ಆ ಸುತನ ಶೋಕದ ಮರುಕವಾ
ಕಾಶವಚನದೊಳಾಯ್ತು ಶಿವ ಶಿವ
ವಾಸುದೇವ ಎನುತ್ತ ಫಲುಗುಣ ಜಲವ ಬಗಿದೆದ್ದು ।
ಘಾಸಿಯಾದನು ಮಗನಕಟ ಸಂ
ತೋಷವೆಲ್ಲಿಯದೆನುತ ಮಾಯಾ
ವೇಷಿಯನು ಕರೆದನು ವಿಲೋಚನವಾರಿಪೂರದಲಿ ‖ ೫*

ಎನಲು ಧಿಮ್ಮನೆ ಕೊಳದೊಳಗೆ ನಿಂ
ದನು ಮುಕುಂದನು ಸುರಪಸುತನಾ
ನನವ ನೋಡುತದೇನದೇನೆನೆ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿರಿದಳುತ ।
ತನಯನಳಿಯದೆ ಮಾಣ ಗಗನ
ಧ್ವನಿಯೊಳಾದುದು ವಾರ್ತೆ ಚಿತ್ತಕೆ
ಮೊನೆಯ ಸರಳೆನೆ ಮರುಳೆ ಬಾ ಎಂದೇಱಿದನು ರಥವ ‖ ೬*

ಹರಿಕಿರೀಟಿಗಳಿತ್ತ ಶಿಬಿರಕೆ
ತಿರುಗಿದರು ಸುತಶೋಕಸೂಚನೆ
ನರನ ಚಿತ್ತದೊಳಾಯ್ತು ವೆಂಠಣಿಸಿತ್ತು ಪರಿತಾಪ ।
ಕೊರಳಸೆರೆ ಹಿಗ್ಗಿದವು ಕಂಬನಿ
ದುಱುಗಿದವು ಕಡುಶೋಕ ಜಠರದ
ಲು[2]ರವಣಿಸಲಾಕಸ್ಮಿಕದ[2] ಭಯವಾಯ್ತು ಪಾರ್ಥಂಗೆ ‖ ೭

ತರಣಿ ತೊಲಗಿದ ಗಗನವೋ ಪಂ
ಕರುಹವಿಲ್ಲದ ಸರಸಿಯೋ ಕೇ
ಸರಿಯ ಲೀಲಾಳಾಪವಿಲ್ಲದ ಬಹಳಕಾನನವೊ ।
ಪರಮತತ್ತ್ವನಿಧಾನವಱಿಯದ
ನರನ ವಿದ್ಯಾರಚನೆಯೋ [3]ನಿ
ರ್ಭರ[3]ಭಯಂಕರವಾಯ್ತು ಪಾಳಯವೆನುತ [4]ಬರುತಿರ್ದ[4] ‖ ೮

[1] ತಳದರ್ನಂಬರಕೆಂದು (ಗ.ಬ). [2] ಠ ಶಿರವನಾವರಿಸಿ ಕದು (ಸ).
[3] ದುರ್ಧರ (ಗ.ಚ.ಪ). [4] ನಡೆತಂದ (ಗ.ಚ.ಪ).

ದೆಸೆದೆಸೆಯ ನೋಡಿದರೆ ಕತ್ತಲೆ
ಮಸಗುವುದು ಪರಿತಾಪ ತನುವನು
ಮುಸುಕುವುದು ಮನ ಮಱುಗುವುದು ಕಳವಳಿಸುವುದು ಧೈರ್ಯ |
ಮಸೆದ ಸರಳೊಡಲೊಳಗೆ ಮುಱಿದವೊ
ಉಸುರಿಗುಬ್ಬಸವಾಯ್ತು ಬಲ್ಲಡೆ
ಬೆಸಸು ಮುರಹರ ಹಿರಿದು [1]ಬಳಲಿಸ[1]ಬೇಡ ಹೇಳೆಂದ || ೯

* ತಂದೆ ಧೃತಿಗೆಡಬೇಡ ನಡೆ ನಿಜ
ನಂದನನನಾರೈವೆವೆನುತ್ತೈ
ತಂದ ಕೋಟೆಯ ಕಳೆದು ಬಂದರು ರಾಜಬೀದಿಯಲಿ |
ಕಂದನಿರವನು ಕಾಣಲಾಪೆನೊ
ಕೊಂದರೆಂಬುದ ಕೇಳುವೆನೊ ತನ
ಗಿಂದು ಗತಿಯೇನೆನುತ ಬಂದನು ರಾಜಮಂದಿರಕೆ ||* ೧೦

---

[1] ನೋಯಿಸ (ಕ) * ಹತ್ತನೆಯ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ :—

ಅಳುವದಲಿ ಕಂಗೆಟ್ಟ ಪ್ರೊಲು ಮನ
ಪ್ರೊಲವುದಪ್ಪಿತು ರಾಜಭವನದ
ಕಳನದಾರದು ಕೌರವನ ಪಾಳಯವೆ ಹೇಳೆನುತ |
ತುಳುಕಿದನು ಕಂಬನಿಗಳನು ಕಳ
ವಳಿಸಿ ಫಲುಗುಣ ಪುತ್ರಮೋಹದ
ಬಳಕೆಗಳ ಕಂಡಡರಿದವು ಕಂಬನಿ ಮುರಾಂತಕನ ||

† ಹತ್ತನೆಯ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳಿವೆ :—

ಹಗೆಯ ಪದ್ಮವ್ಯೂಹವೆನ್ನಯ
ಮಗನ [1]ಸುಳಿವಿಗೆ[1] ಬಾಧೆ ಮೋಹಿದ
ದುಗುಡವೇ ಸುತಶೋಕ ಸೂಚನೆ ತನ್ನ ಚಿತ್ತದಲಿ |
ಹೊಗೆಯ ಹೊದಱಿನ ನಿಱಿಗೆಯಿದು ಮ
ತ್ತಿಗೆ ಸುನಿಶ್ಚಯವೆಂಬವೊಲು ಮೇ
ಲಗಿವ ಶೋಕ ಕೃಶಾನುವಿನ್ನೀ ಮನದ [2]ಹೊಗೆಯೆಂ[2]ದ ||

ತಲೆಯ ಮುಸುಕಿನ ವೀರಸುಭಟರು
ತೊಲಗಿದರು ಬೆಸಗೊಳಲು ನಂದನ
ನಳಿವು [3]ನಿಶ್ಚಯವೆಂಬವೊಲು ಮೌನದಲಿ ಕೆಲಸರಿಯೆ[3] |
ಎಲೆ ಮುರಾಂತಕ ಕಾಣಲಾಪೆನೊ
ಹೊಳಲೊಳೆನ್ನಾತ್ಮಜನನೆನುತ ದೃಗು
ಜಲಕೆ ಕಾಯುವ ತೆಱುತ ಬಂದನು ರಾಜಮಂದಿರಕೆ ||

[1] ಕೊರಳಿಗೆ (ಗ), ಹಳುವಿನ (ಚ.ಪ). [2] ಹೊಗರೆಂ (ಕ.ಗ.ಪ). [3] ಹಲಬರ ಮನವ ಮೆಚ್ಚಿತು ಹೆಚ್ಚಿತತಿಮೋಹ (ಕ.ಚ.ತ.ದ.ನ).

ಸುರನಗರಿ ನಡುಗಿತ್ತು ಸುರಪತಿ
ಹರನ ನೆನೆದನು ಯಮನಪಟ್ಟಣ
ಸರಕುದೆಗೆಯಿತು ಮೃತ್ಯು ಮಱೆಹೊಕ್ಕಳು ಮಹೇಶ್ವರನ ।
ಬಿರುದರಂಜಿ[1]ತು ದೇಶದೇಶದ[1]
ಧರಣಿಪತಿಗಳಪಾಯುವಾಯ್ತೆನೆ
ನರನ ಕಡುದುಮ್ಮಾನ ನೆಱೆ ಹೆದಱಿಸಿತು ಮೂಜಗವ ॥ ೧೧

ವೀರರಿದಿರುಗ್ಗಡಣೆಗಳ ಕೈ
ವಾರಿಗಳ ಮಾಣಿಸುತಲೈತಹ
ನಾರಿಯರ ರತುನಾರತಿಯು ತಳಿಗೆಗಳ ನೂಕಿಸುತ ।
ಸಾರಿ ಕೈಗೊಡುವದಟರನು ಕಂ
ಙೋರೆಯಲಿ ಕೋಪಿಸುತ ತನ್ನಯ
ತೇರನಿಳಿದನು ಪಾರ್ಥನಸುರಾರಿಯ ನಿರೂಪದಲಿ ॥* ೧೨

ಹರಿ ರಥವನಿಳಿದಂತೆ ಪಾರ್ಥನ
ಭರದ ಕೋಪವ ಕಂಡು ನಿಜಮಂ
ದಿರಕೆ ಮೆಲ್ಲನೆ [2]ಜುಣುಗಿ[2]ದನು ಯಾದವರ ಗಡಣದಲಿ ।
ವರಧನುವ [3]ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಕವಚವ
ನಿರಿಸಿ[3] ಕೈಗೊಡುವವರ ಕನಲು
ತ್ತರಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರರಾಯನೋಲಗವ ॥ ೧೩

ಧರಣಿಪನ ನಿಱಿಗೆಯಲಿ ಕಂದನ
ಮರಣವನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಪ್ರಳಯದ
ಹರನ ಕೋಪವ ಕೇಣಿಗೊಂಡನು ತನ್ನ ಚಿತ್ತದಲಿ ।
ಸುರಿವ [4]ನಯನಾಂಬುಗಳ ಜಲನಿಧಿ
ಗುರವಣಿಸಿದನೊ[4] ವಡಬನೆನೆ ಮುರ
ಹರನ ಮೈದುನನೊಯ್ಯನೈದಿದನವನಿಪಾಲಕನ ॥ ೧೪

ಉಕ್ಕಿ ಶೋಕದ ಕಡಲು ಪಾರ್ಥನ
ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿತಾ ಶೋಕಶರಧಿಯ
ಹೊಕ್ಕು ಬೆಳೆದುದು ಕೋಪಶಿಖಿ [5]ವಡಬಾಗ್ನಿ[5]ಯಂದದಲಿ ।

---

[1] ದರಿತ್ತ್ರಸೇನೆಯು (ಕ.ಟ.ತ), ಪರಾಪ್ತಸೇನಾ (ಪ). * ಈ ಪದ್ಯವು (ಕ.) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ[illegible]. [2] ಜಾಱಿ (ಗ.ಚ.ಬ). [3] ಬತ್ತಳಿಕೆಯನು ಕಲಕಿರಿಸಿ (ಗ). [4] ನಯನಜಲಾಬ್ಧಿಗಾದುದು ವರುಷದುರವಣಿ (ಕ.ಗ.ಟ.ತ.ದ). [5] ಕಾಲಾಗ್ನಿ (ಕ.ಗ.ಚ.ತ), ದಾವಾಗ್ನಿ (ಬ).

ಮಕ್ಕಳೊಳು ನೋಡಿದನು ಕಂದನ
ನಿಕ್ಕಿದಿರಲಾ ಲೇಸು ಮಾಡಿದಿ
ರೆಕ್ಕತುಳದಾಳುಗಳೆನುತ ಭೂಪತಿಗೆ ಪೊಡವಂಟ ॥ ೧೫

ತಲೆಯ ಮುಸುಕಿನ ಕಂಗಳೊಱತೆಯ
ಜಲದ ದುಗುಡದ ಮುಖದ ಜನಪತಿ
ಫಲುಗುಣನನೆತ್ತಿದನು ತಲೆಗುತ್ತಿದನು ಭೀತಿಯಲಿ ।
ಮಲಗಿ[1]ದನು [ವರ][1] ಭೀಮ ಸಭೆ ತ
ಲ್ಲಳಿಸಿತರ್ಜುನ ಬಂದನೆನೆ ಬಸ
ವಳಿದು ಬಂದು ಸುಭದ್ರೆ ಪತಿಯಂಘ್ರಿಯಲಿ ಹೊರಳಿದಳು ॥ ೧೬

ಕಂದನಾವೆಡೆ ತನ್ನ [2]ಮೋಹದ[2]
ಸಿಂಧುವಾವೆಡೆ ತನುಜವನವಾ
ಕಂದನಾವೆಡೆ ಹೇಳೆನುತ ಫಲುಗುಣನು ತೊದಳಿಸುತ ।
[3]ನೊಂದು ಮನದಲಿ ಪಾರ್ಥನಾ ಸತಿ
ಯಂದವನು ಕಾಣುತ್ತ[3] ಬೆದೆಬೆದೆ
ಬೆಂದು ಯಮರಾಜನ ಕುಮಾರನ ಮೊಗವ ನೋಡಿದನು* ॥ ೧೭

ಪತಿಯಳಿದ ಸತಿಯಿರವು ನಾಯಕ
ರತುನವಿಲ್ಲದ ಪದಕ ದೈವ
ಸ್ತುತಿಗಳಿಲ್ಲದ ಕಾವ್ಯ ರಚನಾ [4]ಭಾವದಂದದಲಿ[4] ।
ಕೃತಕ[5]ವ[5]ಲ್ಲಭಿಮನ್ಯುವಿಲ್ಲದೆ
ಕ್ಷಿತಿಪ ನಿನ್ನಾಸ್ಥಾನ ಮೆಱೆಯದು
ಸುತನ ಸುದ್ದಿಯ[6]ದೇನು ಮಱುಗಿಸಬೇಡ ಹೇಳೆಂದ ॥ ೧೮

---

[1] ಎದ್ದನು (ಬ). [2] ಬಿರುದಿನ. [3] ಕಂದಿದನು ಕಡುಮೋಹದಲಿ ಮನ ನೊಂದು ಸುತಶೋಕದಲಿ (ಕ.ಗ.ಚ). [4] ನೀಕಮಾನದಲಿ (ಕ), ಸೇವ್ಯದಂದದಲಿ (ಗ.ಚ.ಪ). [5] ವಿ (ಚ.ತ.ದ.ಪ.ಬ). [6] ದೆಂತು (ಗ.ಟ.ತ.ದ.ನ).

* ಈ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ (ಬ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ:—

ತಂದೆ ಧರ್ಮಜ ತನ್ನ ಬಿರುದಿನ
ಸಿಂಧುವೆಲ್ಲಿ ಸೋಮಕುಲಪನ್ನೀರ
ಸಿಂಧುಚಂದಿರನೆಲ್ಲಿ ಹೇಳೆನುತಾಗಲರ್ಜುನನು ।
ಕಂದಿದನು ಕಡುಮೋಹದಲಿ ಮಿಗೆ
ನೊಂದು ಸುತಶೋಕದಲಿ ಗಱುಗಱು
ಗಂದಿಯಣ್ಣನ ನೋಡುತಳಲುತ ಪಾರ್ಥನಿಂತೆಂದ ॥

ಬರಲು ಬಹನಿದಿರಾಗಿ ತನ್ನಯ
ವರರಥವ ಬಂದೇಱುವನು ನಿಜ
ಕರತಳದಿ ಮೈದಡವಿ ಘಾಯವ ನೋಡಿ ಮಱುಗುವನು ।
ತರುಣನಿದಿರ್ಕೈತರಲು ತನ್ನಯ
ಧುರದ ಬಳಲಿಕೆ [1]ಹಿಂಗು[1]ವುದು ಹೇ
ಳರಸ ಕಂದನ [2]ಸುಳಿವ[2] ಕಾಣೆನು ಕರಸಿ ತೋಱೆಂದ ॥ ೧೯

ಮಗನ ಮಣಿರಥವೆಲ್ಲಿ ಹೂಡಿದ
ವಿಗಡತೇಜಿಗಳೆಲ್ಲಿ ಮಣಿವೆಳ
ಗುಗಳ ಛತ್ರವದೆಲ್ಲಿ ಚಾಮರವೆಲ್ಲಿ ಧನುವೆಲ್ಲಿ ।
ಹಗೆಯುರಲಿ ಹತವಾದನೇ ಹಾ
ಸುಗುಣನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಾರನೇ ತಾ
ಮೊಗವ ಕಾಣದೆ ಹೋದನೇ ಎನಗೇನುಗತಿಯೆಂದ ॥ ೨೦*

ಕಂದ ಬಾರೋ ಎನ್ನ ಮನಕಾ
ನಂದ ಬಾರೋ ಬಾಲಕರ ಪೂ
ರ್ಣೇಂದು ಬಾರೋ ರಿಪುಕುಲಾಂತಕನಿಪುಣ ಮುಖದೋಱೋ ।
ತಂದೆ ನಿನಗೆನ್ನಲ್ಲಿ ಋಣಸಂ
ಬಂಧ ಸವೆದುದೆ ಶಿವ ಶಿವಾ ತಾ
ಮಂದಭಾಗ್ಯಂಗಣುಗ ದಕ್ಕುವನಲ್ಲ ಎನಗೆಂದ ॥ ೨೧*

ಅಸಮಪದ್ಮವ್ಯೂಹವನು ಭೇ
ದಿಸುವನಾವವನೆನಲು ಕೇಳಿದು
ಶಿಶುತನದಲಾಹವಕೆ ನಡೆದನು ನಾವು ಬೇಡೆನಲು ।
ಹೊಸಮದದ ವನದಂತಿ ಕದಳಿಯ
ಕುಸುರಿದಱಿದಂದದಲಿ ಘನಪೌ
ರುಷವ ಮಾಡಿದನೆಂದನವನೀಪಾಲನನುಜಂಗೆ ॥ ೨೨

ಅರಿನೃಪಾಲರ ನೂಱುಮಕ್ಕಳ
ಶಿರವ[3][ನರಿ][3]ದನು ಷಡುರಥರ ಮಿಗೆ
ಪರಿಭವಿಸಿದನು ರಿಪುಬಲವನಡಹಾಯ್ದಾನೆವರಿವರಿದು ।

[1] ತೊಲಗು (ಕ), ಯಡಗು (ಗ.ಬ), ಹಿಗ್ಗು (ಟ). [2] ಸುಳುಹ (ಕ.ಗ.ಟ).
*ಈ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳೂ ಮುದ್ರಿತ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. [3] ನೊದೆ (ಸ).

ಧುರಕೆ ಹೆಱತೆಗೆದೆವು ನಾಲ್ವರ
ಸರಿದುಹೋದಭಿಮಾನವನು ಕಾ
ಯ್ದುರವಣಿಸಿ ಮಗನೇಱಿದನು ವಾಸವನ ಗದ್ದುಗೆಯ ॥ ೨೩

ಈ ನಕುಳನೀ ಭೀಮನೀ ಪಾಂ
ಚಾಲನೀ ಸಹದೇವನೀ ಭೂ
ಪಾಲನೀ ಸಾತ್ಯಕಿ ಯುಧಾಮನ್ಯೂತ್ತಮೌಜಸರು ।
ಕಾಳೆಗದೊಳಂಗೈಸಲಮ್ಮದೆ
ಬಾಲಕನ ನೂಕಿದಿರಲಾ ನಿ
ಮ್ಮಾಳುತನವನು ತೋಱಿದಿರಲಾ ತನ್ನ ಮೇಲೆಂದ ॥ ೨೪

ವೀರರಿನಿಬರು ನೆರೆದು ರಿಪುಪರಿ
ವಾರವನು ಹೊಗಲಂಜಿ ಹೊಱಗಣ
ಮಾರಿ ಹೊಱಹೊಱಗೆಂಬವೊಲು [1]ನಂದನನ[1] ನೂಕಿದಿರಿ ।
ಆರ ನಂಬಲುಬಹುದು ನಿಮಿಷವು
ದೂರ ತಾ ತೊಲಗಿದರೆ ತನ್ನ ಕು
ಮಾರನಿದ್ದರೆ ಹಱುವ ಕಂಡಿರಿ ಹೊಲ್ಲಹೇನೆಂದ ॥ ೨೫

ಕೆಡೆನುಡಿದು ಫಲವೇನು ಸಾಕಿ
ನ್ನೊಡೆಯರಿಲ್ಲದ ವಸ್ತುವಾದೆನು
ಕಡೆಗೆ ಧರ್ಮಜ ಹೇಳು ಕೊಂದವನಾರು ನಂದನನ ।
ಕಡುವಗೆಯದಾರವರ ಬಲದಲಿ
ನುಡಿ ನಿದಾನವನವನ ಜೀವಕೆ
ಹಿಡಿ ಮಹೀಪತಿ ಸಂಚಕಾರವನೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ ॥ ೨೬

ಹೇಳಿ ಫಲವೇನಿನ್ನು ಶೋಕ
ಜ್ವಾಲೆಗಿಂಧನವೆನ್ನ ನುಡಿ ರಿಪು
ಜಾಲವನು ನೀ ಖಂಡಿಗಳೆ ಬಹೆವಾವು ಬಳಸಲಿಸಿ ।
ಕಾಳಗವ ಜಯಿಸುವೆವು ನಡೆಯೆನೆ
ಬಾಲನುರವಣಿಸಿದನು ಮಸಗಿದ
ಕಾಲರುದ್ರನ ರೂಪ ತಾಳ್ದನು ವೈರಿಸೇನೆಯಲಿ ॥ ೨೭

[1] ತನ್ನವನ (ಕ.ಗ.ಟ.ತ).

ಅರಸು ಮಕ್ಕಳ ಕೊಂದನೈನೂ
ರ್ವರನು ಮೂಱಕ್ಷೋಣಿ ಸೈನ್ಯವ
ನೊರಸಿದನು ಮಸೆಗಾಣಿಸಿದನಗ್ಗದ ಮಹಾರಥರ |
ಧುರವ ಗೆಲಿದನು ಪಡಿತಳಿಸಿ ನಾ
ವುರವಣಿಸಲಡಹಾಯ್ದು ನಮ್ಮನು
ಹರನ ವರವುಂಟೆಂದು ತಡೆದನು ಸಿಂಧುಭೂಪಾಲ ‖ ೨೮

ವಿರಥನಾದನು ಭೀಮ ನಕುಳನು
ತಿರುಗಿದನು ಸಹದೇವ ಕೊರಳಿನ
ಹರಣದಲಿ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದನು ದ್ರುಪದಾದಿನಾಯಕರು |
ಧುರದೊಳೋಸರಿಸಿದರು ಸೈಂಧವ
ಹರನ ವರದಲಿ ನಮ್ಮ ಗೆಲಿದನು
ಮರಣವನು ಕಂದಂಗೆ ತಂದವನವನು ಕೇಳೆಂದ ‖ ೨೯

ಇನ್ನು ಹೇಳುವುದೇನೆನುತ ಕೈ
ಸನ್ನೆಯಲಿ ಮಾತಾಡಿ ಭೂಪತಿ
ಬೆನ್ನ[1]ತೆ[1]ತ್ತನು ಭೀಮಸೇನನ ವಿಪುಲವಕ್ಷದಲಿ |
ತನ್ನ ಮಱೆದನು ನಯನಧಾರಾ
ಭಿನ್ನ ಚಾರುಕಪೋಲನಿರೆ ಸಂ
ಪನ್ನ ಶೋಕಾಗ್ನಿಯಲಿ ಬೆಂದುದು [2]ಸಕಲಜನ[2] ಹೃದಯ ‖ ೩೦

ಮುಚ್ಚಿದನು ಕಂಗಳನು ಧೈರ್ಯದ
ಕೆಚ್ಚೆನೆದೆ ಕರಗಿತ್ತು ಶೋಕದ
ಕಿಚ್ಚು ಕೊಂಡುದು ಮನವನಖಿಳೇಂದ್ರಿಯದ ಸುಳಿವಡಗೆ |
ಎಚ್ಚಱಡಗಿತು ನೆಲಕೆ ಕೈಗಳ
ಬಿಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದನು ಪುತ್ರವಿರಹದ
ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯ ತಾಪವನು ಹೆಸರಿಡಲಱಿಯೆನರ್ಜುನನ ‖ ೩೧

ಘನವಿ[3]ಕರ್ಮ[3]ದ ವಿಲಗದಲಿ ನಿಜ
ತನುಜಶೋಕದ ತಗ[4]ಹಿನೊಳಗ[4]
ರ್ಜುನನು ಧೈರ್ಯದರಿದ್ರನಾದನದೇನ ಹೇಳುವೆನು |

---

1 ನಿ (ಕ.ಚ.ದ.ನ). 2 ಧರ್ಮಜನ (ಕ), ಫಲುಗುಣನ (ಗ.ಚ.ಪ), 3 ಕಾರ (ಗ). 4 ಹುಬರಲ (ಕ.ಗ),

ಮನ ಬಳಲಿ ಪ್ಯೈ ಮಱೆದು ತಾಪದಿ
ಕನಸ ಕಂಡನು ಝುಡಿಕೆ ಮಿಗೆ ಝೊ
ಮ್ಮಿನ ಸುಷುಪ್ತಿಯೊಳಿದ್ದು ನಿಮಿಷದೊಳೆದ್ದು ಕಣ್ದೆಱೆದ ‖ ೩೨

ಅಳಲ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದನು ಮೋಹದ
ಬೆಳವಿಗೆಯ ಗವಸಣಿಸಿದನು ಕಳ
ಕಳಿಕೆ ಹಿಂಗಿದುದಶ್ರುಜಲವನು ಕಂಗಳಲಿ ಕುಡಿದು ।
ಪ್ರಳಯರುದ್ರನ ಕೋಪಶಿಖಿ ವೆ
ಗ್ಗಳಿಸಿತೆನೆ ಕಂಗಳಲಿ ಕಿಡಿಗಳು
ತುಳುಕಿದವು ರೌದ್ರಾನುಭಾವದ [1]ರಸದ ಭಂಗಿಯಲಿ[1] ‖ ೩೩

ಹೇಳು ಹೇಳಿನ್ನೇನು ಮಾಱಿಯ
ಮೇಳವಾಡಿದನೇ ಜಯದ್ರಥ
ನಾಳುತನವನು ಬವರದಲಿ ತನ್ನೊಡನೆ ತೋಱಿದನೆ ।
ನಾಳೆ ಬೈಗಿಂದೊಳಗೆ ರಿಪುವನು
ಸೀಳುವೆನು [2]ಸೀಳದಿರೆ[2] ಧರ್ಮಜ
ಕೇಳು ಭಾಷೆಯನೆಂದು ಮಿಗೆಗರ್ಜಿಸಿದನಾ ಪಾರ್ಥ ‖ ೩೪

ಹರನ ದುರ್ಗದಲಿರಲಿ ಮೇಣಾ
ಹರಿಯ ಕಡಲೊಳಗಿರಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನ
ಕರಕಮಂಡಲದೊಳಗೆ ಹುದುಗಲಿ ರವಿಯ ಮಱೆಹೊಗಲಿ ।
ಉರಗಭುವನದೊಳಿರಲಿ ಮೇಣ್ ಸಾ
ಗರವ ಮುಳುಗಲಿ ನಾಳೆ ಪಡುವಣ
ತರಣಿ ತೊಲಗದ ಮು ಕೊಲುವೆನು ವೈರಿಸೈಂಧವನ ‖ ೩೫

ಕುರುಬಲವ ಬಿಟ್ಟರೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನರಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕರೆ ಮುರಾರಿಯ
ಶರಣುವೊಕ್ಕರೆ ಸರ್ವಥಾ ಕೊಲ್ವೆನು ಜಯದ್ರಥನ ।
ಧುರದೊಳುಳಿದಂತಿಂದ್ರಯಮಭಾ
ಸ್ಕರವಿರಂಚಿಗಳಡ್ಡವಿಸಿದರೆ
ಶಿರವ[3]ನರಿ[3]ವೆನು ನಾಳೆ ಬೈಗಿಂದೊಳಗೆ ಸೈಂಧವನ ‖ ೩೬*

---

[1] ಕೋಪ ಕಾಡಿಯಿಡಲು (ಕ.ಟ.ತ). [2] ಬವರದಲಿ. [3] ನೊದೆ (ಕ).
* ಈ ಪದ್ಯವು (ಚ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಗುರುವಿಘಾತಿಯ ವೇದನಿಂದಾ
ಪರನ ಪರದಾರಾಭಿಗಾಮಿಯ
ಹರಮುರಾರಿಯ ಭೇದವಾದಿಯ ವಿಪ್ರನಿಂದಕನ ।
ಪರಗುಣಾಸೂಯಕನ ಹಿಂಸಾ
ಪರನ ಪಿಸುಣನ ಶಠನ ಕೃಪಣನ
ನರಕವಾಗಲಿ ಕೊಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆ ಸೈಂಧವನ ॥ ೩೭

ಖಳನ ಧೂರ್ತನ ನಾಸ್ತಿಕನ ಚಂ
ಚಳನ ಪರನಿಕ್ಷೇಪಹಾರಿಯ
ದಳಿತಮರ್ಯಾದನ ಕೃತಘ್ನನ ಭರ್ತೃನಿಂದಕನ ।
ಸ್ಖಲಿತ ವಚನನ ಯೋಗಿನಿಂದಾ
ಕುಳನ ವಿಕಳವ್ರತನ ಲೋಕಾ
ವಳಿಗಳಾಗಲಿ ಕೊಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆ ಸೈಂಧವನ ॥ ೩೮

ನಾಳೆ ಖಚರೀಜನದ ತೊಡವಿನ
ತೋಳನವನಸು ನೆಮ್ಮದಿದ್ದರೆ
ಕಾಳೆಗದೊಳೆನ್ನೊಡಲ ಬಿಸುಡುವೆನಗ್ನಿಕುಂಡದಲಿ ।
ಕೇಳು ಧರ್ಮಜ ಎಂಬ ನುಡಿಗಳು
ಕಾಳೆಗದ ಸೊಗಸಾಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲ ಕೇಳುತ ಬಂದು ಪಾರ್ಥನ ಬಿರುದ ಹೊಗಳಿದನು ॥ ೩೯

ಶ್ರೀರಿತಿನ್ನೇನರಿನೃಪನ ಸಂ
ಸಾರ ನೀನೇಱಿಸಿದ ನುಡಿಗಳ
ನಾರು ಕಳಚಲುಬಲ್ಲರಗ್ಗದ ದೇವದೈತ್ಯರಲಿ ।
ವೀರರಾಮನ ನುಡಿಗೆ ರಾಮನು
ದಾರ ಬಾಣಕೆ ನಿನ್ನ ನುಡಿಗಳು
ಕೂರಲಗು ಸಮಜೋಳಿ ಜಗದೊಳಗೆಂದನಸುರಾರಿ ॥ ೪೦

ನಳಿನನಾಭನು ಪಾಂಚಜನ್ಯವ
ಮೊಳಗಿದನು ನಿಜದೇವದತ್ತವ
ಸೆಳೆದು ಫಲುಗುಣನೂದಿದನು ಗಾಂಡಿವವನೊದಱಿಸುತ ।
ಪ್ರಳಯ ದಿನದಲಿ ಶಿವಿವ ಸಿಡಿಲ
ವ್ಯಾಳಿಸುವಂತಿರೆ ರೌದ್ರರವ ಘುಳು
ಘುಳಿಸಿ ತಲ್ಲಣಿಸಿತ್ತು ಕೌರವರಾಯಪರಿವಾರ ॥ ೪೧

ಏನಿದೆತ್ತಣ ರಭಸ ತ್ರೈಲೋ
ಕ್ಯಾನುಕಂಪನವಾಯ್ತು ಶಿವ ಎನು
ತಾ ನರೇಂದ್ರನಿಕಾಯ ನಡುಗಿತು ಕೌರವೇಶ್ವರನ ।
ಸೇನೆ ತಲೆಕೆಳಕಾಯ ್ತು ಪಾರ್ಥನ
ಸೂನುವಿನ ಮರಣದಲಿ ಮಂತ್ರ
ಧ್ಯಾನ ಸಮಗಾಯ್ತೆಂದು ತಲ್ಲಣಿಸಿತ್ತು ನೃಪಕಟಕ ॥ ೪೨

ಎಲೆಲೆ [1]ಕವಿಕಳ್ಳೇಜಿ ಹಾಯ್ದರು[1]
ಕೊಲೆಗಡಿಗರೋ ನೃಪರು ಮಗ ಮಡಿ
ದಳಲು ಮಿಗಲನ್ಯಾಯಕೆಳಸಿದನೇ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ।
ಬಲವ ಕರೆ ಕರೆ ಎನುತ ಕಾಹಿನ
ತೊಳಲಿಕೆಯ ನಾಯಕರು ಗಜಬಿಲು
ಬೆಳಗಿದುವು ಬೊಂಬಾಳ ದೀವಿಗೆ ನೆರೆದುದತಿರಥರು ॥ ೪೩

ಪಾಳಯವು ಗಜಬಜಿಸೆ ತೊಳಲಿಕೆ
ಯಾಳು ನೆರೆದುದು ಕೋರಡಿಯ ಮುಳು
ವೇಲಿಗಾಂತರು ಜೇಹ ಹರಿಸಿದರಖಿಳ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ।
ಮೇಲುಗುದುರೆಗಳೊದಗಿದವು ಭೂ
ಪಾಲಕರು ತಲೆಗೆದಱಿ ಹುಯ್ಯಲ
ನಾಲಿಸುತ ಹೊಱಮಂಟು ತಳಕೆಳಕಾಯ್ತು ನೃಪಕಟಕ ॥ ೪೪

ಕಡಿಯಣವನಾನೆಗಳ ಮೋಱೆಗ
ತೊಡಸಿದರು ದಂತಿಗ ಹೆಗಲಲಿ
ನಿಡುನೊಗನ ಕಟ್ಟಿದರು ಕಿವಿಯಲಿ ಕೀಲುಗಳ ಸರಿಸಿ ।
ಜಡಿವ ಗುಳವನು ಹಾಯ್ಕಿ ಬೀಸಿದ
ರೊಡನೊಡನೆ ಹಕ್ಕರಿಕೆ ಜೋಡಿನ
ಲಡಸಿ ಗಾಲಿಯ ಬಿಗಿದು ಗಜಬಜಿಸಿತ್ತು ನೃಪಕಟಕ ॥ ೪೫

ಶಿರದೊಳಾಂತರು ಮೊಚ್ಚೆಯವನಾ
ಚರಣದಲಿ ಸೀಸಕವ ತೋಳಲಿ
ಬರಿಯ ಕವಚವ ಬೆನ್ನಿನಲಿ ಕಟ್ಟಿದರು ಕೈಹೊಡೆಯ ।

---

1 ಕವಿ ಕಳರ ಹೊಯ್ದರು (ಗ).

ಸುರಗಿಗಳನೀಡಾಡಿ ತಿರುಹಿದ
ರೊಱೆಗಳನು ಬತ್ತಳಿಕೆಯನು ಬಿಲು
ದಿರುವಿನಲಿ ಮೋಹಿದರು ತಲ್ಲಣಿಸಿತ್ತು ತಮತಮಗೆ ॥ ೪೬

ಕರಿಗಳನು ರಾವುತರು ಜೋಧರು
ತುರಗವನು ಕಾಲಾಳು ರಥವನು
ವರಮಹಾರಥರಿಟ್ಟು ಸಬಳ ಕಠಾರಿಯುಬ್ಬಣವ ।
ಧುರದ ಭರ ಮಿಗೆ ಕೊಂಡು ಬೆದಱಿ
ಳ್ಳಿಱಿಯೆ ಬೆಱಗಿನ ಬಳಿಯಲೊಡಗಿ
ತ್ತರರೆ ಪಾಂಡವರೆನುತ ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ॥ ೪೭*

ಹರಿದು ಬೇಹಿನ ಚರರು ಪಾಂಡವ
ರರಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕಱಿದು ಮರಳಿದು
ಬರುತ ಕಟಕದ ಗಜಬಜವನಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾಣಿಸುತ ।
ನೆರವಿ ನಗೆಗೆಡೆಯಾಗೆ ಮುಸುಕಿನ
ಮುರುವಿನಲಿ ಪಾಳಯವ ಹೊಕ್ಕರು
ಗರುವ ಮನ್ನೆಯ ಮಂಡಳೀಕರು ಕೇಳ್ದರೀ ಹದನ ॥ ೪೮

ರವಿತನುಜ ಗುರುಸೂನು ಭೂರಿ
ಶ್ರವ ಸುಲೋಚನ ಶಲ್ಯ ಕೃಪ ಸೈಂ
ಧವ ವಿವಿಂಶತಿ ಚಿತ್ರಸೇನರು ಕರ್ಣನಂದನರು ।
ತವತವಗೆ ಬೆದಱಿದರು ರಿಪುಕೌ
ರವನ ಹೊರೆಗೈತಂದರಂದಿನ
ರವದ ರೌದ್ರದ ರಾಜಕಾರ್ಯವ ತಿಳಿವ ತವಕದಲಿ ॥ ೪೯

---

* ನಲವತ್ತೇಳನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಗ.ಚ.ತ.ನ.ಪ). ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ :—

ಪವನಸುತನಲ್ಲೀತನೀ ವಾ
ಸವನ ಸುತನೋ ಧರ್ಮಸುತನಂ
ತಿವನು ಸಾತ್ಯಕಿಯೀತ ನಕುಲ ವಿರಾಟನೃಪನೀತ ।
ಇವನು ಸಹದೇವಾಂಕನೀ ತೋ
ರ್ಪವರು ಪಾಂಚಾಲರು ಘಟೋತ್ಕಚ
ನಿವನೆನುತ್ತಱೆಯಟ್ಟಿ ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ।

ಇರುಳು ಬೇಹಿನಚರರು ಪಾರ್ಥನ
ನಿರುಪಮಿತ ಗಾಢಪ್ರತಿಜ್ಞಾ
ಚರಿತವನು ಕೌರವನ ಸಭೆಯಲಿ ತಂದು ಹರಹಿದರು ।
ಮರಣ ಸೈಂಧವಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ
ಮರಣ ಪಾರ್ಥಂಗಲ್ಲದೆಡೆಯಲಿ
ಪರಿಹರಿಸುವುದ ಕಾಣೆವೆಂದರು [1]ಚರರು ಭೂಪತಿಗೆ[1] ॥ ೫೦*

ಲೇಸು ಲೇಸಭಿಮನ್ಯುವೀ ದು
ಶ್ಶಾಸನನ ಮಗನಿಂದ ರಣದಲಿ
ಘಾಸಿಯಾದನು ನಾವು ಮಾಡಿದುದೇನು ಪಾರ್ಥಂಗೆ ।
ಈಸನೇಱಿಸಿ ನುಡಿದ ಪಾರ್ಥನ
ಭಾಷೆ ಹೊಳ್ಳಾಗದು ಸುಯೋಧನ
ದೇಶವನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡೆನೆಂದನು ಸೈಂಧವನು ಸಭೆಗೆ ॥ ೫೧

ಅಳಲಿ ಮನೆಯಲಿ ಕಾಳುಗೆಡೆದಡೆ
ಫಲವಹುದೆ ನಿಜಸತಿಯ ಹಿಡಿದಾ
ನೆಳಸುವಂದಿನಭೀಮ ಮಾಡಿದ ಭಾಷೆಯೇನಾಯ್ತು ।
ಅಳುಕದಿರು ಪರಿವಾರವಿದೆ ಕೊಳು
ಗುಳಕೆ ವಜ್ರದ ಜೋಡು ದ್ರೋಣನು
ಬಲವಿಹೀನನೆ [2]ತಾನೆನುತ ಕುರುರಾಯ ಗರ್ಜಿಸಿದ[2] ॥ ೫೨

---

[1] ನಾಳಿನದುಭುತವ (ತ.ದ.ನ). [2] ನಾನಿರಲು ಭಯಬೇಡ ನಿನಗೆಂದ (ಟ.ತ.ದ).

* ೫೦ ಮತ್ತು ೫೧ನೆಯ ಪದ್ಯಗಳಾದಮೇಲೆ (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ :—

ನರನ ಭಾಷೆಯ ಹದನ ಭೂಪನ
ವರ ಸಭೆಯೊಳಾ ಚರರು ಬಂದುರೆ
ವಿರಚಿಸಿದಡಾ ಹದನ ದುಶ್ಶಳೆ ಕೇಳಿ ಕಳವಳಿಸಿ ।
ಇರದೆ ಹರಿತಂದಳು ಜಯದ್ರಥ
ನರಸಿ ನೃಪತಿಯು ಹೊರಗೆ ನೀ ಪರಿ
ಹರಿಸಬೇಹುದು ಪತಿಯನೆಂದೆಱಗಿದಳು ಚರಣದಲ ॥

ಮೇಲಣನುವನು ಬಲ್ಲೆ ನೀ ತ
ನ್ನೋಲೆಭಾಗ್ಯವ ಕಾಯಬೇಹುದು
ಭೂಮಿಪಶಿಯೆಂದೆನಲು ಬಾಲಕಿ ವೀರ ಭಟರುಗಳ ।
ಬಾಲಕಿಯು ಸಲಹುವುದೆನಲು ಭೂ
ಪಾಲ ನಸುನಗುತಹುದು ನಾವಾ
ಕೋಲ ಗುರುವನು ಕೇಳಬಹುದೆನುತ ನಿಂದಿರ್ದ ॥

ಆವನೋಲೆಯಕಾಱತನ ಗಾಂ
ಡೀವಿಯಿದಿರಲಿ ಫಲಿಸುವುದು ಮೇ
ಣಾವನದ್ಭುತಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಗೆ ಮಣಿವನಸುರಾರಿ ।
ಕಾವರಿಲ್ಲರ್ಜುನನ ಕೈಯಲಿ
ಸಾವವರು ನಾವಲ್ಲೆನಲು ನರ
ದೇವ ಕುರುಪತಿ ಮತ್ತೆ ನುಡಿದನು ನಗುತ ಸೈಂಧವಗೆ ॥ ೫೩

ಗರುಡನೂರವರೆಱೆವರೇ ನಾ
ಗರಿಗೆ ತನಿಯನು ನಮ್ಮ ಬಲದಲಿ
ಗುರುವಲಾ ಪಾಲಕನು ಕೈಕೊಂಬನೆ ಧನಂಜಯನ ।
ನರನ ನುಡಿಯನು ಹೊಳ್ಳುಗಳೆವರೆ
ಚರಣದಲಿ ಬೀಳುವೆವು ನಡೆಯೆಂ
ದಿರುಳು ದ್ರೋಣನ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು ಕೌರವರರಾಯ ॥ ೫೪

ನೆಗಹಿದವು ಕೈದೀವಿಗೆಯ ಸಾ
ಲುಗಳು ಹೊಂದಂಡಿಗೆಯ ದೂವಾ
ರಿಗಳು ಪಂಠಣಿಸಿದರು ಸೀಗುರಿ ಮೊಗವ ಮೋಹಿದವು ।
ಉಗಿದ ಕಡಿತಲೆ ಮುಸುಕಿದವು ಚಾ
ರಿಗಳ ಡೊಂಕಣಿ ತುಱುಗಿದವು ಮಾ
ಳಿಗಳ ಮಸ್ತಕದವರು ನೆಲನುಗ್ಗಡಿಸಲೈತಂದ ॥ ೫೫

ಗರುಡಿಯೊಡೆಯನ ಪಾಳಯಕೆ ಕಡು
ಭರದಲೈತರೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಬರವಿದೇನೆಂದಿದಿರುಬಂದನು ದ್ರೋಣನಿದಿರಾಗಿ ।
ಧರಣಿಪನ ಸತ್ಕರಿಸಿ ನೆಲೆಯು
ಪ್ಪರಿಗೆಗೊಯ್ದನು ನುಸುಳುಗಂಡಿಯೊ
ಳುರವಣಿಸಿದರು ಕರ್ಣ ಕೃಪ ಮೊದಲಾದ ಬೇಹವರು ॥ ೫೬

ವೀಳೆಯುವ ಕರ್ಪುರವನಿತ್ತು ನೃ
ಪಾಲರನು ಕರ್ಣಾದಿಸುಭಟರ
ಸಾಲ ಮನ್ನಿಸಿ ದ್ರೋಣ ಬೆಸಗೊಂಡನು ಸುಯೋಧನನ ।

ಕಾಳಿಕೆಯ ಕೈಕೊಂಡು ಸಿರಿವೊಗ
ಹೇಳುತಿದೆ ಭೀತಿಯನು ನಿ[1][ನ್ನಿನ][1]
ಕಾಳೆಗದ ಜಯ ನಮ್ಮದೀ ದುಮ್ಮಾನವೇನೆಂದ ॥ ೫೭

ಏನ ಹೇಳುವೆನರ್ಜುನನು ನಿಜ
ಸೂನು ಮಡಿಯೆ ದುರಾಭಿಮಾನದ
ಲೇನನೆಂದನು ಕೇಳಿರೈ ಕರ್ಣಾದಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ।
ತಾನು ಗಡ ಸೈಂಧವನ ತಲೆಯನು
ಭಾನುವಡಗದ ಮುನ್ನ ಕೊಂಬೆನು
ಹೀನನಾದರೆ ಹೊಗುವೆನೆಂದನು ಹವ್ಯವಾಹನನ ॥ ೫೮

ಕೊಂದವನು ದುಶ್ಶಾಸನನ ಮಗ
ಬಂದುದಪರಾಧವು ಜಯದ್ರಥ
ಗಿಂದಿವನ ಪತಿಕರಿಸಬೇಹುದು ರಣದೊಳರ್ಜುನನ ।
ಮುಂದುಗೆಡಿಸಲೆಬೇಕು ಭೀಷ್ಮರು
ಸಂದ ಬಳಿಕೆಮಗಾಪ್ತ ನೀನೇ
ತಂದೆ ನೀನೆಂದರಸನೆಱಗಿದ[2]ನವರ ಚರಣದಲಿ[2] ॥ ೫೯

ಮಕುಟವನು ನೆಗಹಿದನು ಭೂಪಾ
ಲಕ[3]ನಿದಾನಿಸಿ[3] ಕೇಳು ಶಶಿಕುಲ
ಮುಕುರವಿತ್ತಂಡದಲಿ ನೆನೆಯೆವು ಭೇದಬುದ್ಧಿಗಳ।
ಯುಕುತಿಯಿನ್ನಿದಕಿಲ್ಲ ಪಾರ್ಥನ
ಶಕುತಿ ಘನವೀರಾಜಕಾರ್ಯಕೆ
ಚಕಿತರಾದೆವು ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ ॥ ೬೦

ಕಾವಡೆನ್ನಳವಲ್ಲ ಮೇಣ್ ಗಾಂ
ಡೀವಿ [4]ಕೊಲು[4]ವವನಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣನು
ಕಾವರೆಯು ಕೊಲುವರೆ ಸಮರ್ಥನು ವೇದಸಿದ್ಧವಿದು ।
ಜೀವಜಾತಕ್ಕೊಡೆಯನಾ ರಾ
ಜೀವನಾಭನು ಬಱಿಯಹಂಕಾ
ರಾವಲಂಬನದಿಂದ ಕೆಡುತಿಹುದಖಿಳಜಗವೆಂದ ॥ ೬೧

---

[1] ನ್ನೀ (ಸ.) [2] ಗುರುವಿನಂಘ್ರಿಯಲಿ (ಗ). [3] ವಿಚಾರಿಸಿ (ಕ), ಶಿರೋಮಣಿ (ಗ.ಚ.ಪ). [4] ಕೋ (ಸ.ಪ).

ಇದು ಮುರಾರಿಯ ಲೀಲೆಗೋಸುಗ
ಉದಯಿಸಿದ ಜಗವಿದಱೊಳೊಬ್ಬನ
ಸದೆವನೊಬ್ಬನ ಹಿಡಿದು ಸಲಹುವನೊಬ್ಬನೊಬ್ಬನಲಿ ।
ಇದಱೊಳಾತಂಗಿಲ್ಲ ಕರುಣಾ
ಸ್ಪದತೆ ನಿಷ್ಕಾರುಣ್ಯಭೂಯಿ
ತ್ವದ ವಿನೋದಕ್ರೀಡೆ ಕೃಷ್ಣನದೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ[1] ॥ ೬

ನರನ ನುಡಿಯೇಂದಿರದಿರವು ಮುರ
ಹರನ ನುಡಿಗಳು ಕೇಳು ಗಿರಿಗ
ಹ್ವರದ ನುಡಿಯೋ ಜಂಗಮ ಧ್ವನಿಯೋ ವಿಚಾರಿಸಲು।
ನರನ ನುಡಿ ಹೊಳ್ಳಾಗದಾ ಮುರ
ಹರನ ಬಲುಹುಳ್ಳನ್ನಬರವೆನ
ಲರಸನಾಲಿಸಿ ಕೇಳುತಿರ್ದನು ಕೈಯ ಗಲ್ಲದಲಿ ॥ ೬೩

ಕೇಳುತಿರ್ದ್ದೈ ಕರ್ಣ ಬೊಮ್ಮವ
ಕೇಳಬಂದೆವೆ ನಾವು ನಾಳಿನ
ಕಾಳೆಗದ ಜಯಮುಖವ ಬೆಸಗೊಳಬಂದೆವಿಂದೀಗ ।
ಹೇಳುತಿದ್ದ್ವರಸಂಗತವನಿದು
ಹೋಲುವುದಲೇ ಮುನಿಕುಮಾರರು
ಕಾಳೆಗವನೇಗುವರು ಬಳಿಕೇನೆಂದನಾ ಭೂಪ ॥ ೬೪

ಕಟಕಿಯೇಕಿದು ವಿಪ್ರರಹೆವು
ತ್ಕಟದ ಶೌರಿಯವಿಲ್ಲ ನಾವ್ ದಿಟ
ಪುಟವ ನುಡಿದರೆ ಖಾತಿಯಾದುದೆ ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತದಲಿ ।
ನಿಟಿಲಲೋಚನ ನೋಡುವರೆ ದು
ರ್ಘಟವೆನಿಪ ಮೋಹರದ ಬಲು ಸಂ
ಘಟನೆಯನು ತೋಱುವೆನು ಚಿಂತಿಸಬೇಡ ನೀನೆಂದ ॥ ೬೫

ವ್ಯೂಹವನು ರಚಿಸುವೆನು ನಾಳಿನೊ
ಳಾಹವಕೆ ತಳತಂತ್ರವೊಂದೇ
ಮೋಹರಕೆ ನಡೆತರಲಿ ಷಡುರಥರಾದಿಯಾದವರು ।

---

[1] ಯಿಂದವು ಭುವನ ಜನವೆಂದ (ಕ), ಯಿಂದವೆ ಭುವನಗತಿಯೆಂದ (ಖ), ಯಿಂದವೆ ಸಕಲಜಗವೆಂದ (ದ).

ಸಾಹಸವನುದಯದಲಿ ತೋಱುವೆ
ಬಾಹುಬಲವನು ಸೈಂಧವನ ವ್ಯಾ
ಗಾಹ ಬಲಿವೆನು [1]ಕಾಂಬೆ ಕೃಷ್ಣನ ನೆನಹ ಬಳಿಕೆಂದ[1] ‖ ೬೬

[2]ಸಾಕು ನೀ ಚಿಂತಿಸಲು ಬೇಡ[2] ಪಿ
ನಾಕಿಧರನಡಹಾಯ್ದಡೆಯು ನಾ
ವಾಕೆವಾಳರು ರಣಕೆ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಪಾಡೇನು ।
ನೂಕಿ ನೋಡಾ ಸೈಂಧವನನೇ
ಕೈಕವೀರರು ಕಾವೆವೆಂದು
ದ್ರೇಕ ಮಿಗೆ ಗರ್ಜಿಸಿತು ಕರ್ಣಾದಿಗಳು ತಮತಮಗೆ ‖ ೬೭

ಬೀಳುಕೊಂಡುದು ರಾಜಸಭೆ ತ
ನ್ನಾಲಯಕೆ ಸೈಂಧವನು ಚಿಂತಾ
ಲೋಲನಿರ್ದನು ಮರಣಜೀವನಜಾತ ಸಂಶಯನು ।
ಕೋಲಗುರುವಿನ ವಿವಿಧ ರಚನೆಯ
ಕೇಳಿದನು ನಸುನಗುತ ಪಾರ್ಥಗೆ
ಹೇಳಿದನು ಕರುಣದಲಿ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ ‖ ೬೮

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

---

[1] ಬಳಿಕ ಕೃಷ್ಣನ ನೆನಹು ಘಟಿಸುವದೇ (ಕ). [2] ಸಾಕು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲು ಬೇಡ (ಕ.ಚ.ನ).

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ॥ ಜಯಸಮರಸಂರಂಭನಾಹವ
ಭಯ ಬಹಿರ್ಮುಖನಸ್ತ್ರವಿದ್ಯಾ
ನಿಯತಮತಿ ಮೋಹರಿಸಿ ಸಮರಕೆ ದ್ರೋಣನನುವಾದ ॥

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಧರಿತ್ರೀ
ಪಾಲ ಫಲುಗುಣ ಹೊಕ್ಕನಾಯುಧ
ಶಾಲೆಯನು ತೆಗೆಸಿದನು ಧನು ಮೊದಲಾದ ಕೈದುಗಳ ।
ಸಾಲಱಿದು ನಿಲಿಸಿದನು ನಿಶಿತಶ
ರಾಳಿ ಚಾಪ ಕೃಪಾಣ ಪರಶು ತ್ರಿ
ಶೂಲ ಮುದ್ಗರ ಚಕ್ರ ಸೆಲ್ಲಹ [1]ಶಕುತಿ[1] ತೋಮರವ ॥ ೧

ಸವೆಗ ಮೊಚ್ಚೆಯ ಜೋಡು ಸೀಸಕ
ಕವಚ ಬಾ[2]ಹುರಿಕೆಗಳ ನಿಲಿಸಿದ
ನ[2]ವಿರಳಾಕ್ಷತೆ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪ ಸುಧೂಪ ದೀಪವಲಿ ।
ವಿವಿಧಸತ್ಕಾರದಲಿ ದುರ್ಗಾ
ಸ್ತವವ ಜಪಿಸಿದ ವರ ಘೃತೋದನ
ನವರುಧಿರ ಮಾಂಸೋಪಹಾರಂಗಳಲಿ ಪೂಜಿಸಿದ ॥ ೨

ಒಡನೆ ಗಜಱುವ ವಾದ್ಯದಲಿ ಕೆಂ
ಪಡರಿದೋಗರಸಹಿತ ಭೂತಕೆ
ಬಡಿಸಿದರು [3]ಮಾಂತ್ರಿಕರು[3] ಬಲಿಗೆದಱಿದರು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ।
ತೊಡವು ವಸನಾದಿಗಳಲೊಪ್ಪಂ
ಬಡುವ ಬಲಿಯನು ಹರಿಯೊಳರ್ಪಿಸಿ
ನಡುವಿರುಳು ಕಲಿಪಾರ್ಥನರ್ಚಿಸಿದನು ನಿಜಾಯುಧವ ॥ ೩

ಇರುಳಿನದ್ಭುತರವವನಾಲಿಸಿ
ಮುರಮಥನನೀ ಫಲುಗುಣನ ಸಂ
ಗರ ಜಯೋದ್ಧತಮಂತ್ರವೆಂದನು ದಾರುಕನ ಕರೆದು ।

---

[1] ವಿಟ್ಟಿ (ಕ). [2] ಹುರರಕ್ಷೆಗಳನಂತ (ಕ.ಪ). [3] ಮಂತ್ರಿಗಳು (ಕ.ಗ.ಚ.ನ).

ಹರ ಮಹಾ[1]ಸೇನಾ[1]ದಿಗಳು ಗೆಲ
ಲರಿದು ನಾಳಿನ ಬವರವಿನ್ನೀ
ನರನ ಜಯವೆಂತೆನುತ ಚಿಂತಿಸುತಲ್ಲಿಗೈತಂದ ‖ ೪

ರಚನೆ ಚೆಲುವಿದು ನಾಳಿನಾಹವ
ಖಚರ ಕಿಂಪುರುಷರಿಗೆ ಅಸದಳ
ವಚಲಬಲ[2]ಗಾಂಡಿವಿಗೆ[2] ಹರಿಯದು ಸುಪ್ತಿಯೊಳಗವನ ।
ಉಚಿತದಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ರುದ್ರನ
ವಚನದನುವನು ತಿಳಿವೆನೆಂದಾ
ಶಚಿಯಗಂಡನಮಗನನೀಶನ ಪದವ ಕಾಣಿಸಿದ ‖ ೫

ಶಿವನ ಕರುಣಾಲಾಭ ಪುಣ್ಯ
ಪ್ರವರ ಪಾರ್ಥನ ಮುನ್ನಿನಂದದ
ಲವನಿಗಿಳುಹಿದ ನಿಖಿಳದಿವ್ಯಾಯುಧದವೇದಿಕೆಗೆ ।
ಸವೆದುದಿರುಳಿಂದೂಪಲಂಗಳ
ನಿವಹ ಬಲಿದುದು ಚಕ್ರವಾಕದ
ತವಕ ತಗ್ಗಿತು ತರಣಿಯಡರಿದನುದಯಪರ್ವತವ ‖ ೬

ವಿಮಳದರ್ಭಾಂಕುರದ ಶಯನದೊ
ಳಮರಪತಿಸುತ ಪವಡಿಸಿದನನು
ಪಮವಿಳಾಸನು ಕನಸ ಕಂಡೆನೆನುತ್ತ ಕಂದೆಱೆದ ।
ಸಮರವಿಜಯಕೆ ಶಿವನ ಕೃಪೆ ಸಂ
ಕ್ರಮಿಸಿತೆನಗೆನುತಿರ( ) ಮುಂದಣ
ಕಮಲನಾಭನ ಕಂಡು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ನಗುತ ‖ ೭

ದೇವ ನಿಮ್ಮಡಿಸಹಿತ ಕಂಡೆನು
ದೇವದೇವನ ಚರಣವನು ಸಂ
ಭಾವಿಸಿದ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನು ದಕ್ಷಾಧ್ವರಧ್ವಂಸಿ ।
ನಾವು ಬಂದುದನಱಿದು ವರರಾ
ಜೀವಸರಸಿಗೆ ಕಳುಹಿದನು ಗಾಂ
ಡೀವ ನಿಜಚಾಪವನು ಕಂಡೆನು ಕೊಳನ ಮಧ್ಯದಲಿ ‖ ೮

1 ಬ್ರಹ್ಮಾ (ಗ), ದೇವಾ (ಕ.ದ.ಪ). 2 ಪಾರ್ಥಂಗೆ (ಟ.ತ).

ಬಳಿಕ [1]ತಿರುವಿಟ್ಟಾಗಲ[1]ಸ್ತ್ರವ
ಸೆಳೆದು ಬಿಲುವಿದ್ಯಾಚಮತ್ಕೃತಿ
ಯಳವ ತೋಱಿದಡಾಗಳೀಶನ ಹೊರೆಗೆ ನಾನೈದಿ ।
ನಿಲೆ ತದೀಯಾಸ್ತ್ರಪ್ರಯೋಗದ
ಬಲುಹನೀಕ್ಷಿಸ ತೆಗೆವ ಬೆಡಗನು
ಕಲಿಸೆ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರವೆನಗಾಯ್ತಲ್ಲಿ ವಶವರ್ತಿ ॥ ೯

ಕನಸನೀ ಹದನಾಗಿ ಕಂಡೆನು
ದನುಜಹರ ಬೆಸಸಿದಱಿ ಫಲವನು
ನನಗೆನಲು ನಸುನಗುತ ನುಡಿದನು ದಾನವಧ್ವಂಸಿ ।
ನಿನಗೆ ಶೂಲಿಯ ಕರುಣವಾಯ್ತಿಂ
ದಿನಲಿ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರ ನಿನ್ನದು
ದಿನದೊಳರಿಸೈಂಧವವಧವ್ಯಾಪಾರವಹುದೆಂದ ॥ ೧೦

ಉಲಿವ ಮಂಗಳಪಾಠಕರ ಕಳ
ಕಳದೊಳುಪ್ಪವಡಿಸಿದನವನಿಪ
ತಿಲಕ ಮಾಡಿದನಮಲಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾದಿಗಳ ।
ನಳಿನನಾಭನ ಪಾದಪದ್ಮವ
ನೊಲಿವಿನಿಂದಭಿನಮಿಸಿ ಸುಭಟಾ
ವಳಿಗೆ ನೇಮವ ಕೊಟ್ಟನಂತಕಸೂನು ಸಂಗರಕೆ ॥ ೧೧

ನಡೆದುದುರುಸನ್ನಾಹದಲಿ ಸೂ
ಳಡಸಿ ಮೊಱೆವ ಗಭೀರಭೇರಿಯ
ಕಡುರವದ [2]ರಿಪುಭಟರ ಬೈಗುಳ ಗೌಱುಗಹಳೆಗಳ[2] ।
ಎಡಬಲಕೆ ತನಿಹೊಳೆವ ತೇಜಿಯ
ಕಡುಮದದ ಕರಿಘಟೆಯ ತೇರಿನ
[3]ನಿಡುವರಿಯ[3]ಕಾಲಾಳ ಕಳಕಳವಾಯ್ತು ರಣದೊಳಗೆ ॥ ೧೨

ಎದ್ದುದೀ ಕಟಕದಲಿ ಬಲ ಮಿಂ
ಡೆದ್ದು ಸುಭಟರು ಸಮರಭೂಮಿಯ
ಹೊದ್ದಿದರು ಝುಳಪಿಸುವಡಾಯ್ದುದ ಹೊಗರ ಹೊಳಹುಗಳ ।

---

1 ವರ ಪಟ್ಟಣದೊಳ (ಕ), ವರ ಪಟುಕರದಲ (ಟ.ತ.ದ.ನ). 2 ತಂಬಟದ ನಿಸ್ಸಾಳಗಳ ಕಹಳೆಗಳ (ಗ.ಚ.ಪ). 3 ಕಡುಹುಗಳ (ಕ).

ಅದ್ದುದತಳ[1]ಕೆ ಅ[1]ವನಿಯೆನೆ ಹೊದ
ಱೆದ್ದು ನಡೆದುದು ದಂತಿಘಟೆ ಬರು
ತಿದ್ದುದಗಣಿತ ರಥಪದಾತಿಗಳಾಹವಾಂಗಣಕೆ ॥ ೧೩

ವಿನುತಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾದಿಯ
ನನುಕರಿಸಿ ಹರಿಪದಪಯೋಜವ
ನೆನೆದು ವಿರಚಿತದೇವವಿಪ್ರಾನಳಸಮಾರ್ಚನನು ।
ಕನಕಕವಚವ ತೊಟ್ಟು ಗಡ್ಡದ
ಘನತೆಯನು ಗಂಟಿಕ್ಕಿ ವರಕಾಂ
ಚನಮಯದ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನಿಳುಹಿದನು ದ್ರೋಣ ॥ ೧೪

ನಿಱಿಯುಡಿಗೆಯಲಿ ಮಲ್ಲಗಂಟಿನ
ಸೆಱಗ ಮೋಹಿಸಿ [2]ಬೆರಳ[2] ದರ್ಭೆಯ
ಹಱಿದು ಬಿಸುಟನು ಜೋಡು ಸೀಸಕ ಬಾಹುರಕ್ಷೆಗಳ ।
ಮುರುಹಿ ಬಿಗಿದನು ನಿಖಿಳಭೂಸುರ
ರುಱುವ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯ ಕೊಳುತ
ಳ್ಳಿಱಿವ ಜಯರವದೊಡನೆ ರಥವೇಱಿದನು ಕಲಿದ್ರೋಣ ॥ ೧೫

ಸೂಳವಿಸಿದವು ಸನ್ನೆಯಲಿ ನಿ
ಸ್ಸಾಳ ಕೋಟಿಗಳುರವಣಿಸಿ ಹೆ
ಗ್ಗಾಳೆಗಳು ಸಾಱಿದವು ಸುಭಟರ ವೀರವಿತರಣವ ।
ಸಾಲು ಝಲ್ಲರಿಗಳ ಪತಾಕಾ
ಜಾಲ [3]ಸಬಳದ ಹೊದಱ[3] ಗೋವಳಿ
ಗೋಲಿ ತೂಗಾಟದಲಿ ಸ ರಕೆ ದ್ರೋಣ ನಡೆತಂದ ॥ ೧೬

ನೆಗಹಿ ಬೀಸುವ ಚೌರಿಗಳ ಸ
ನ್ನೆಗೆ ಚತುರ್ಬಲವೆಲ್ಲ ದ್ರೋಣನ
ದೃಗುಪಥಕೆ ತೋಱಿದರು ತಂತಮ್ಮಾಳು ಕುದುರೆಗಳ ।
ತೆಗೆದು ಯೋಜನವಾಱಱಲಿ ಕಾ
ಳೆಗಕೆ ಶಕಟವ್ಯೂಹವನು ಹೂ
ಣಿಗರ ಬಲಿದನು ಕೌರವೇಂದ್ರಾನುಜರ ಗಡಣದಲಿ ॥ ೧೭

---

1 ದೊಳ (ತ.ದ.ನ.ಪ), 2 ಬಿಗಿದ (ಕ), 3 ದೊಂಕಣಬಲದ (ಗ), ದಲಹೊದಱೆದ್ದ (ಚ.ಪ).

ಇದಿರೆ ಶಕಟವ್ಯೂಹವದರ
ಗ್ರದಲಿ ದುಶ್ಶಾಸನನು ಕೆಲಬಲ
ದೊದವಿನಲಿ ಬಾಹ್ಲಿಕನು ಸೌಬಲಸಿಂಧುಮಾಗಧರು ।
ಇದಱ ಹಿಂದಣ ಮೈಯೊಳೈಗಾ
ವುದದ [1]ನೀಳ[1]ದೊಳೆರಡುವರೆಗಾ
ವುದದ ವಿಸ್ತಾರದಲಿ ಮಕರವ್ಯೂಹವನು ಬಲಿದ ॥ ೧೮

ಹಿಂದೆ ಯೋಜನ[2]ವೈದ[2]ಱಳವಿಯೊ
ಳಂದು ಚಕ್ರವ್ಯೂಹವನು ನಲ
ವಿಂದ ಬಲಿದನು ನಿಲಿಸಿದನು ಕಾಂಭೋಜಭೂಪತಿಯು ।
ವಿಂದನನುವಿಂದನನು ದಕ್ಷಿಣ
ವೃಂದ ಸಮುಸಪ್ತಕರ ಬಲವನು
ಸಂದಣಿಸಿದರು ಹತ್ತುಸಾವಿರನೃಪರ ಗಡಣದಲಿ ॥ ೧೯

ತುರಗವಱುವತ್ತಾಱುಕೋಟಿಯ
ನುರುಮದೇಭವನೆಂಟುಲಕ್ಷವ
ವರರಥವನಱುವತ್ತುಸಾವಿರವನು [3]ಸಗಾಢದಲಿ[3] ।
ಧುರದ ಕಾಲಾಳಗಣಿತವ ಮೋ
ಹರಿಸಿ ಹಂಸವ್ಯೂಹವನು ಸಡ
ಗರಿಸಿದನು ನಿಯತಾಯು ಮೊದಲಾದವರ ಕಾಹಿನಲಿ ॥ ೨೦

ಕೆಲಬಲದ ಸಬಳಿಗರು ಸಬಳದ
ವಳೆಯದಲಿ ಹರಿಗೆಗಳು ಹರಿಗೆಗ
ಳೊಳಗೆ ಬಿಲ್ಲಾಳುಗಳ ಮಱೆಯಲಿ ವಾಜಿಗಜರಥವ ।
ನಿಲಿಸಿ ಗರ್ಭವ್ಯೂಹವನು ಮುಂ
ಡಳಿಸಿದನು ಸಂವೀರರನು ಸಿಂ
ಹಳರ ನಿಲಿಸಿದ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಮಂಡಳೇಶ್ವರರ ॥ ೨೧

ಅಪರಭಾಗದಲಳವಿಯಲಿ ಭೂ
ಮಿಪರ ಭೂರಿಶ್ರವನ ಶಲ್ಯನ
ಕೃಪನ ವೃಷಸೇನನ ಸುಲೋಚನದೀರ್ಘಬಾಹುಕರ ।

---

[1] ನಿಳಯ (ಕ.ಚ.ಪ), [2] ವಾಱ (ಕ), [3] ಸಗಾಢಿಕೆಯ (ಕ), ರಣಾಗ್ರದಲ (ಱ.ತ.ದ.ನ).

ನೃಪತಿಗಳನೆಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ
ಚಪಳಗಜ ಹದಿನೆಂಟುಕೋಟಿಯ
ನಪರಿಮಿತತೇಜಿಯಲಿ ಪದ್ಮವ್ಯೂಹವನು ಬಲಿದ ॥ ೨೨

ಆ ಮಹಾಮೋಹರದ ಬಳಿಯಲಿ
ಸೋಮದತ್ತನ ದಂಡಧರನನು
ತಾಮರಸಬಂಧುವಿನ ಮಗನನು ಕ್ಷೇಮಧೂರ್ತಕನ ।
ಆ ಮಹಾಬಾಹುಕನನಶ್ವ
ತ್ಥಾಮನನು ಕೃತವರ್ಮಕರೆನಿಪ ಸ
ನಾಮರನು ನಿಲಿಸಿದನು ಸೂಚೀವ್ಯೂಹ [1]ವಳಯದಲಿ[1]॥ ೨೩

ಪದುಮಸೂಚೀವ್ಯೂಹ ಮಧ್ಯದೊ
ಳದಟರನು ನಿಲಿಸಿದನು ಸಮರಾ
ಗ್ರದಲಿ ಅವನಳಲಿಗರನಾಪ್ತರನವನ ಬಾಂಧವರ ।
ಕದನಗಲಿಸೈಂಧವನನಾ ಮ
ಧ್ಯದಲಿ ನಿಲಿಸಿದನಮಮ ಸಮರಕೆ
ಮದನ [2]ಮಥನನು[2] ಮೊಗಸಲಸದಳವೆನಿಸಿ ರಂಜಿಸಿತು॥ ೨೪

ತಿವಿವ ಸಿಡಿಲೊಬ್ಬುಳಿಯೊ ಪ್ರಳಯದ
ಜವನ ನೆರವಿಯೊ ಕಾಳಕೂಟಾ
ರ್ಣವದ ಸೀಮಾಲಂಘನವೊ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಪಾಳಯವೊ ।
ಅವನಿ ಕುಸಿದುದು ನೆರೆದ ಸೇನೆಯ
ಹವಣಿಗೀಶ್ವರ ಬಲ್ಲನೆನೆ ಸೈಂ
ಧವನ ಕಾಹಿನ ಮೋಹರಂಗಳು ಕಿಡಿಯನುಗುಳಿದವು॥ ೨೫

ಜಡಿವ ಮದದಾನೆಗಳ ಗಗನವ
ನಡರ್ವ ಕಡುಗುದುರೆಗಳ ಸೂಠಿಯೊ
ಳೆಡಬಲಕೆ ಬಿಡುವರಿವ ತೇರಿನ ಸೂತರೋಜೆಗಳ ।
ಖಡುಗ ಕೊಂತವ ನಭಕೆ ಹಾಯಿಕಿ
ಹಿಡಿವ ಸುಭಟರ ಭುಜದ ಹೊಯ್ಲಿನ
ಕಡುಮನದ ರಣದವಕಿಗರ ಸಂರಂಭ ರಂಜಿಸಿತು॥ ೨೬

---

[1] ರಚನೆಯಲಿ (ಕ). [2] ಮದಹರ (ಗ.ಚ.ಪ).

ಮೊಳಗಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳ ಕೋಳಾ
ಹಳಿಸಿದವು ಕಹಳೆಗಳು ಪರ್ವತ
ಹಿಳಿಯೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಪಟಹ ಪಣಹ ಮೃದಂಗ ಡಿಂಡಿಮದ ।
ಉಲಿ[1][ಯ][1]ತೇಜಿಯ ಹೇಷಿತದ ವೆ
ಗ್ಗಳೆಯ ಕರಿಗಳ ಬೃಂಹಿತದ ಗೊಂ
ದಳದ [2][ಕ]ಳಗರ್ಜಾಯ್ತು[2] ಕೌರವಸೈನ್ಯಶರಧಿಯಲಿ॥ ೨೭

ಮುಂದೆ ಶಕಟವ್ಯೂಹದಲಿ ನಡೆ
ತಂದು ನಿಂದನು ದ್ರೋಣ [3]ನಿಜ[3]ಬಲ
ದಂದವನು ನೆಱೆನೋಡಿ ನೋಡಿ ಕಿರೀಟವನು ತೂಗಿ ।
ಇಂದು ಗೆಲಿದರೆ ಧರ್ಮಸುತನವ
ರಿಂದುಕುಲದಗ್ಗಳರು ಬರಹೇ
ಳೆಂದು ಭಟ್ಟರನಟ್ಟಿದನು ಪಾಂಡವರ ಪಾಳಯಕೆ ॥ ೨೮*

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾವನಿಪ ಸಿರಿ
ಲೋಲಸಹಿತ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಾದಿಗ
ಳಾಳಮೇಳಾಪದಲಿ ಹೊಕ್ಕರು ಕಾಳೆಗದ ಕಳನ ।
ಸಾಲಱಿದು ನಿಜಸೇನೆಯನು ಪಾಂ
ಚಾಲಸುತ ಮೋಹರಿಸಿದನು ಕೆಂ
ಧೂಳಿ ಮಾಣಿಸಿತನಿಮಿಷತ್ವವನಮರಸಂತತಿಯ॥ ೨೯

ಅರಸನೆಡವಂಕದಲಿ ಮತ್ಸ್ಯರು
ಬಿರುದ ಕೈಕೆಯ ಚೈದ್ಯ [4]ಕೇರಳ[4]
[5]ಮರು[5] ಯವನ ಸಂವೀರ [6]ಕೌಸಲ[6] ಪಾಂಡ್ಯ ಮಾಗಧರು ।
ಧರಣಿಪನ ಬಲವಂಕದಲಿ ಮೋ
ಹರಿಸಿ ಪಾಂಚಾಲಕರು ಚೂಣಿಯೊ
ಳುರವಣಿಸಿದರು ನಕುಲಸಾತ್ಯಕಿಭೀಮನಂದನರು॥ ೩೦

---

[1] ವ (ಸ). [2] ಗಳಗಚ್ಚಾಯ್ತು (ಕ), ಗಳಘರ್ಜಿಸಿತು (ಗ.ಚ), ಗಳಗರ್ಜಾಯ್ತು (ಟ.ತ), ಗಳಗಜನೆಯ್ತು (ದ), ಗಳಲಿಗರ್ಜಾಯ್ತು (ಪ).
[3] ನೀ (ಕ.ಗ.ಚ). * ಇಲ್ಲಿಗೆ (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದಿದೆ.

(ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸೂಚನೆ:—

ಅಳಲು ಮಿಗೆ ಕುರುರಾಯನನುಜನ
ಗೆಲದು ಮಾರುತ ಪಾರ್ಥ ಕಂಡನು
ಕಳನೊಳತಿರಥನನು ಧನುರ್ಧರ ಭಾಳಲೋಚನನ ॥

[4] ಶೃಂಜಯ (ಗ). [5] ಮುರ (ಕ). [6] ಶೃಂಜಯ (ಟ.ತ.ನ).

ನರಮುರಾಂತಕರೊಂದುಕಡೆಯಲಿ
ಮುರಿಯೆ ಕಂಡನು ನೃಪತಿ ಕೃಷ್ಣನು
ಹೊರೆಗೆ ಬಂದನು ನಮಿಸಿ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು [1]ಬಳಿಕ[1] ।
ನರನಿವನು ಮಗನಿದಿ ಗುಗಾಣದೆ
ಹಿರಿದನೇಱಿಸಿ ನುಡಿದನಿದ ಪ[2]ತಿ
ಕ[2]ರಿಸಬೇಹುದು ನಿನ್ನ ಕರುಣವೆ ಹರಣವೆಮಗೆಂದ॥ ೩೧

ಹಗೆಯ ತಲೆ ಹೋಗದಡೆ ವಹ್ನಿಯ
ಹೊಗುವ ನುಡಿ ತಮ್ಮನದು ಬಳಿಕಾ
ಸೆಗಳಿಕೆಯೊಳುಳಿದೆಮ್ಮ ನಾಲ್ವರ ದೇಹ [3]ನಿ[3]ಕ್ಷೇಪ।
ಬಗೆಯಲೈವರ ಜೀವನದ ನಿಲ
ಗಿಗನು ನೀನೆಂದರಸ ಕರುಣಾ
ಳುಗಳ ದೇವನ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ॥ ೩೨

ಪಡೆಗಡಲು ಕುಡಿನೀರು ನೆಱೆ ನೀ
ರಡ[4]ಸಿದುದು[4] ಪಾರ್ಥನ ಶರಾವಳಿ
ಪಡಬನಿದಱೊಳು ಕೆಲಬಲದ ಹಂಗೇಕೆ ಕದನದಲಿ ।
ಕಡುಹಿನಲಿ ಸೈಂಧವನ ತಲೆಯನು
ಹೊಡೆದು ನಿನ್ನಯ ಕಾಲ [5]ಬಳಿ[5]ಯಲಿ
ಕೆಡಹುವನು ನಿಮಿಷದಲಿ ಫಲುಗುಣನೆಂದನಸುರಾರಿ ॥ ೩೩

ಕರೆದು ಸಾತ್ಯಕಿ ಭೀಮನನು ನೃಪ
ವರನ ಸುಯ್ವಾನದಲಿ ನಿಲಿಸಿದ
ನರಿಬಲಕೆ ನೂಕಿದನು ಕೇಕೆಯ [6]ಚೈದ್ಯ[6] ಸೃಂಜಯರ ।
ಮುರಮಥನನೊಡಗೂಡಿ ನಿಜವೋ
ಹರವ[7]ನಂದೈನೂಱು[7] ಬಿಲ್ಲಂ
ತರಕೆ ತೊಲಗಿ ಮಹಾಸ್ತ್ರಮಂತ್ರವ ಜಪಿಸಿದನು ಪಾರ್ಥ । ೩೪

ಇಳಿದು ರಥವನು ಮುರಹರನ ಪದ
ತಳದ ಧೂಳಿಯ ಕೊಂಡನತಿನಿ
ರ್ಮಲಸಮಾಧಾನದಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ಚರಣಕೆಱಗಿದನು ।

---

[1] ನಗುತ (ಕ.ಗ.ಚ). [2] ರಿಹ (ಕ) [3] ವಿ (ತ).
[4] ಸುವುದು (ಕ). [5] ಬಾ (ಕ.ಗ.ದ). [6] ಮತ್ಸ್ಯ (ಟ.ತ.ದ).
[7] ನುಳಿದಿನ್ನೂಱು (ಗ.ಚ.ಪ).

ತಲೆಯ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿದನು ಹರಿ ಕೋ
ಮಳಕರಾಂಬುಜದಿಂದ ಪಾರ್ಥನ
ಸೊಲಿದು ಮೈದಡವಿದನು ಗೆಲು[1]ಹೋಗೆಂ[1]ದು ಹರಸಿದನು ॥ ೩೫

ಖುರಕೆ ರತುನವ ಸುರಿದು ತೇರಿನ
ತುರಗವನು ವಂದಿಸಿದನಾ ಪಳ
ಹರದ ಹನುಮಂಗೆಱಗಿದನು ಸುರಕುಲಕೆ ಕೈಮುಗಿದು ।
ವರರಥವ ಬಲಗೊಂಡು ಕವಚವ
ಬರಿಗೆ ಬಿಗಿದನು ಕೈಗೆ ವಜ್ರದ
ತಿರುವೊಡೆಯನವಚಿದನು ರಥವೇಱಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ॥ ೩೬

ದೇವದತ್ತವ ಮೊಳಗಿದನು ಗಾಂ
ಡೀವಿ ಚಾಪವ ಮಿಡಿ[2]ಪ[2]ನಿಷ್ಠುರ
ರಾವ ತಿವಿದುದು ಜರಿದವಡಕಿಲು ಜಗದ ಜೋಡಿಗಳ ।
ರಾವು ಫಲುಗುಣಯೆನುತ ಪಾರ್ಥನ
ಭಾವ ಕುಡಿ ಚಮ್ಮಟಿಗೆಯಲಿ ತುರ
ಗಾವಳಿಯನದುಹಿದನು ಸುಳಿಸಿದನಾಹವಕೆ ರಥವ ॥ ೩೭

ವರ ಯುಧಾಮನ್ಯೂತ್ತಮೌಂಜಸ
ರೆರಡುಕಡೆಯಲಿ ಬರೆ ಮುರಾರಿಯ
ಪರಮಸಾಹಾಯ್ಯದಲಿ ಸಾಹಸಮಲ್ಲನುರವಣಿಸೆ ।
ಅರಿಬಲವ ಕೆಣಕಿದನು ಪಾರ್ಥನ
ಬರವನೀಕ್ಷಿಸಿ ತನ್ನ ಸೇನೆಗೆ
ಬೆರಳ ಚೌರಿಯ ಬೀಸಿ ದುಶ್ಶಾಸನನು ಮಾಱಾಂತ॥ ೩೮

ಇವನ ಕೊಂದರೆ ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ
ಪವನತನಯನ ಭಾಷೆಗೂಣೆಯು
ವಿವನ ಕೊಲ್ಲದೆ ಗೆಲುವ ಹದನೇನೆನುತ ನಿಮಿಷದಲಿ ।
ಕವಲುಗೋಲಿನಲರಿಭಟನ ಚಾ
ಪವನು ಸೂತನ[3]ರಥವ[3] ರಥವಾ
ಹವನು ಖಂಡಿಸಿ ಬಿಸುಡಲವ ಜಾಱಿದನು ದುಗುಡದಲಿ॥ ೩೯

---

1 ನೀನಂ (ಟ.ತ.ದ). 2 ಯ (ಚ.ಪ). 3 ಶರವ (ತ.ದ.ನ).

ಉರಿಯು ಬಂದಿಯು ಹಿಡಿದು ಹೆಚ್ಚುವ
ದೊರೆಯಲೇ ದಿಟ ಪಾವರಸವೆಲೆ
ಯರಸ ನಿನ್ನ ಕುಮಾರನೇಸಜಿ ಪಾಡು ಪಾರ್ಥಂಗೆ ।
ತೆರಳಿದನು ನಿನ್ನಾ ಸೂಠಿಯೊ
ಳುರವಣಿಸಿತಾ ತೇರು ನರನ್ನೈ
ತರಲು ಕಂಡನು ಶಸ್ತ್ರವಿದ್ಯಾಭಾಳಲೋಚನನ ॥ ೪೦

ಅರುಣಮಯರಥವಾಜಿಗಳ ವಿ
ಸ್ತರದ ಹೇಮದ ಕಳಶ ಸಿಂಧದ
ಸರಳು ತೀವಿದ ಬಂಡಿ ಬಳಿಯಲಿ ಲಕ್ಷಸಂಖ್ಯೆಗಳ ।
ತರಣಿಯನು ಸೋಲಿಸುವ ರತ್ನಾ
ಭರಣಕಾಂತಿಯ ರಾಯಕಟಕದ
ಗುರುವ ಕಂಡನು ಪಾರ್ಥ ಶಕಟವ್ಯೂಹದಗ್ರದಲಿ ॥ ೪೧

ಆರಿವನು ಕಲಿಪಾರ್ಥನೇ ತ್ರಿಪು
ರಾರಿ ಹಿಡಿವಂಬಾಯಿತೆಂಬ ಮೊ
ಠಾರನೇ ದೈತ್ಯಾರಿಸಾರಥಿಯೆಂಬ ಗರ್ವಿತನೆ ।
ಹಾರುವರು ನಾವಸ್ತ್ರವಿದ್ಯಾ
ಪಾರಗರು ನಾವಲ್ಲ ರಣದಾ
ದಾರಿಯುವ ತೋಱೆಮಗೆನುತ್ತಡಹಾಯ್ದನಾ ದ್ರೋಣ । ೪೨

ನಾಳೆ ಹಗೆವನ ಹೊಯ್ವೆನೆಂಬು
ಬ್ಬಾಳುತನವಿನ್ನೊಮ್ಮೆ ಭೂಪತಿ
ಯೋಲೆಗಾತಿಯರಿದಿರಲಾಡಿದ ಭಾಷೆಯಿನ್ನೊಮ್ಮೆ ।
ಆಳು ನೆರೆದಿದೆ ಚೂಣಿಯೊಳಗೊಂ
ದಾಳ ಹೊಯ್ದರೆ ಗೆಲವು ನಿನ್ನದು
ಕಾಳಕೂಟದ ಕಮಲ ತುಂಬಿಗೆ ಪಥ್ಯವಲ್ಲೆಂದ ॥ ೪೩

ಎಂಬಡಿದಿರುತ್ತರವಲೇ ಗರ
ಳಾಂಬುಜದ ಪರಿಮಳಕೆ ಗರುಡನು
ತುಂಬಿಯಾದರೆ [1]ಸೇ[1]ರುವುದಲೇ ಸಾಕದಂತಿರಲಿ ।

1 ಶೀ (ಗ.ಚ.ಪ).

ಅಂಬುಗಳಿಗೆಡೆದೆಱಹ [1]ಕು[1]ಡಿ ನೀ
ವೆಂಬ ನುಡಿಗಂಜುವೆನು ಸೈಂಧವ
ನೆಂಬವನ ತೋಱಿಸಿರೆಯೆಂದನು ನಗುತ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ॥ ೪೪

ಎಲೆ ಮುರುಳೆ ಮುಂದಿದ್ದನಮ್ಮಯ
ವಿಲಗವನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಸೈಂಧವ
ನಳಿವುಪಾಯವ ಮಾಡು ಗರುವರು ನುಡಿದು ಕೆಡಿಸುವರೆ ।
ಅಳವಿಗೊಡು ಕೊಳ್ಳಂಬನೆನುತ
ಗ್ಗಳೆಯನೆಚ್ಚನು ನರನ ಮೆಯ್ಯಲಿ
ತಳಿತವಂಬುಗಳೇನನೆಂಬೆನು ವಿಗಡವಿಗ್ರಹವ ॥ ೪೫

ಅವರ ಪಾದಾಂಬುಜಕೆ ಫಲುಗುಣ
ಕವಿಸಿದನು ಸರಳುಗಳ ಲೆಕ್ಕಿಸ
ದವಗಡಿಸಿ ಗುರುವೆಚ್ಚು ಕಡಿದನು ಗಾಂಡಿವದ ತಿರುವ ।
ಸವತಳಿಸಿ ಪಾರ್ತರುವಿನಲಿ ಸಂ
ತವಿಸಿಕೊಂಡಜುರ್ನನು ದ್ರೋಣನ
ನವನಿಶಿತಬಾಣೌಘದಲಿ ಹೂಳಿದನು ನಿಮಿಷದಲಿ ॥ ೪೬

ಸರಳ ಸವಱಿ ಮಹಾಸ್ತ್ರಚಯದಲಿ
ನರನನೆಚ್ಚನು ನಮ್ಮ ಲಾಗಿನ
ಧುರವು ತಾನಿದು ದಿಟ್ಟನಹೆಯೋ ಪಾರ್ಥ ಲೇಸೆನುತ ।
ಸರಳುಸುರಿಯಲು ಕೃಷ್ಣ ಪಾರ್ಥನ
ಕೆರಳಿದನು ಘಡ ಮುರುಳೆ ಗುಣದಲಿ
ಗುರುವ ಗೆಲುವುದ ಮಾಡು ಗೆಲುವಾ ಕಾದಿ ನೀನೆಂದ ॥ ೪೭*

ಇಳುಹಿದನು ಗಾಂಡಿವವನುರು ಬ
ತ್ತಳಿಕೆಯನು ಕಳಚಿದನು ರಥದಿಂ
ದಿಳಿದು ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ದ್ರೋಣನ ಚರಣಕಮಲದಲಿ ।
ತಿಳಿಯಲೆಮ್ಮೈವರಿಗೆ ಜೀವನ
ದುಳಿವು ನಿನ್ನದು ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳ
ಸಲಹು ಮೋಣ್[2] ಕೊಲ್ಲೆನುತ ನುಡಿದನು ವಿನಯದಲಿ ಪಾರ್ಥ[2] ॥

---

[1] ಕೊ (ಟ). * ಇಲ್ಲಿಗೆ (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದಿದೆ. ಮುಂದಿನ
ಸೂಚನೆ:— ನಿಜಗುರುವ ವಂದಿಸುತ ವೈರಿ
ವ್ರಜವ ನೆಱೆ ತಱಿವುತ್ತ ಬಂದನು
ವಿಜಯನಾ ರಿಪುಸೈಂಧವನನರಸುತ್ತ ಕಣದೊಳಗೆ ॥

[2] ಣ್ಮಳಿಯೆಂದು ನುಡಿದನು ವಿನಯಪರನಾಗಿ (ಗ).

ಆ ಶಿಶುತ್ವದಲೆಮ್ಮ ಬೊಪ್ಪನು
ವಾಸವನ ಪುರಕೈದಿದನು ನಿ
ವ್ವಾಸೆಯಲಿ [1]ಗಾಂಗೇಯರಿಂದವೆ ಹಿರಿದು[1] ಬದುಕಿದೆವು ।
ಘಾಸಿಯಾದೆವು ಜನಜನಲಿ ವನ
ವಾಸವನು [2]ನೂಕಿ[2]ದೆವು ವೈಮುಖಿ
ದೀಸನೇಱಿಸಿ ನುಡಿದ ನುಡಿಗಳ ಕಾಯಬೇಕೆಂದ ॥ ೪೯

ನೀವು ಹೂಣಿಗರಾಗಿ ರಿಪುವನು
ಕಾವ[3]ಡಿತ್ತಲೆ ತೊಲಗು[3]ವೆನು ಕರು
ಣಾವಲೋಕನವೆನ್ನ ಮೇಲುಂಟಾದಡಿದಿರಹೆನು ।
ಆವುದನು ನಮಗೇನುಗತಿ ತಲೆ
ಗಾವ[4]ಮತವೇ' ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತದೊ
ಳಾವ ಹದನೆನೆ ಮುಗುಳುನಗೆಯಲಿ ದ್ರೋಣನಿಂತೆಂದ ॥ ೫೦

ಕಂದನಶ್ವತ್ಥಾಮ ಹುಸಿಯೆನ
ಗಿಂದು ಬೇಹ ಕುಮಾರ ನೀ ನಿ
ನ್ನಿಂದ ತನ್ನಯ ಕೀರ್ತಿ ಮೆಱೆವುದು ಮೂಱುಲೋಕದಲಿ ।
ತಂದೆ ನಿನಗಾ ಮುನಿಯ[5]ಲಾಪೆನೆ[5]
ಸಂದುದಾಡಿದ ಭಾಷೆ ನೀ ಹೋ
ಗೆಂದು ಗುಣದಲಿ ಬೀಳುಕೊಟ್ಟನು ದ್ರೋಣನರ್ಜುನನ ॥ ೫೧

ಬಲದೊಳಧಿಕರು ಭಟರೊಳತಿವೆ
ಗ್ಗಳರು ಹೆಸರುಳ್ಳವರು ವಿದ್ಯಾ
ಕುಲತಪೋಧರ್ಮಾದಿಗುಣಿಗಳು ಧೈರ್ಯಸಂಯುತರು ।
ಹಲಬರಿಹುದುಸುರಿಲ್ಲಮೊಡಲಿನ
ಚೆಲುವಿನಂತಿರೆ ನಮ್ಮ ಬಲ ಹರಿ
ಯೊಲವಿನವರಭ್ಯುದಯವನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೫೨

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

---

1 ತಲೆಕಾದುಕೊಂಡೆವು ನಾವು (ಟ.ತ.) 2 ಮಾಡಿ (ಕ). 3 ಡತ್ತಲೆ) ತಿರುಗು (ಕ.ಚ) ದುಂಟೇ (ಟ.ತ.ದ.ನ), ಮಾತೋ (ಕ). 5 ಲಱುವೆನೆ (ಕ), ಬಲ್ಲೆನೆ (ಟ.ತ.ದ.ನ).

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ ॥ ನಡೆದು ಪರಬಲಮಧ್ಯದಲಿ ನೀ
ಗುರ್ಜಿಸಿ ಹರಿಯನು ಸಕಲಸುಭಟರ
ಮುಸುಕಿ ಫಲುಗುಣ ಗೆಲಿದನಗ್ಗದ ಕೌರವೇಶ್ವರನ ॥

ನರನು ಕಳುಹಿಸಿ[1]ಕೊಳಲು ಗುರು[1]ಮೋ
ಹರವನಪಸವ್ಯದಲಿ ವಂಚಿಸಿ
ಮುರುಹಿದನು ಮುರವೈರಿ ರಥವನು [2]ಮುಂ[2]ದಿಣ್ಣೊಡ್ಡಿಂಗೆ ।
ಅರರೆ ನರನೋ ನೂಕು ನೂಕರಿ
ಬಿರುದರಾವೆಡೆ [illegible]ತು ಮುಝು ಎಂ
ದುರವಣಿಸಿದರು [3] ಮುರಿದು ಮಕರ[3]ವ್ಯೂಹದತಿರಥರು ॥ ೧

ನೂಕಿತರಿಚತುರಂಗಬಲ ನೆಲ
ನೋಕರಿಸಿತೋ ಪ್ರಳಯಜಲಧಿಯ
ನೂಕು ತೆರೆಗಳ ಲಹರಿಯೋ ನಿಲುವಾತನಾರಿದಕೆ ।
ನಾಕು ಕಡೆಯಲಿ ಕವಿದುದಳವಿಗೆ
ನೂಕು ನೂಕಾಯಿತ್ತು ನರನ
ವ್ಯಾಕುಳತೆಯಲಿ ಸವಱತೊಡಗಿದನಹಿತಬಲವನವ ॥ ೨

ಕುಸ್ರಿದಱಿವು ಜೋಡು ವಜ್ರದ
ಬೆಸುಗೆಗ[4]ಟ್ಟ ಬಾಹುರಿಕೆ[4]ಗಳ ಖಂ
ಡಿಸಿದನದರ ಕವಚ ಬಿರಿದವು ಕೋಲ ಘಾಯದಲಿ ।
ನೊಸಲಸೀಸಕ ನುಗ್ಗುನುಸಿ ಬಂ
ಧಿಸಿದ ಸರಪಣಿ ಹಿಳಿದವರಿಬಲ
ದೆಸಕ ನಿಂದುದು ಪಾರ್ಥನೆಚ್ಚನು ವೈರಿಮೋಹರವ ॥ ೩

[5]ಕುಳುವೆಳಗು[5] ಕಿಡಿಗೆದಱೆ ಹೊಗರಿನ
ಹೊಳಹು ಗಗನವನುಗುಳೆ ಧಾರೆಯ
ಬಲುಗಿಡಿಗಳುರಿ ಮಸಗೆ [6]ತ ಳಿಹದ ಬಣ್ಣ ಗಜಗಜಿಸೆ ।

---

[1] ಕೊಂಡುರಿಪು (ಗ ಚ ಪ). [2] ಹಿಂ (ಟ.ತ.. [3] ಮಕರಚಕ್ರ (ಗ.ಚ.ಟ.ತ.ದ.ಪ). [4] ಬಾಹುರಕ್ಕೆ (ತ.ದ.ಪ.), ಬಾಹಕ್ಕರಿಕೆ (ಗ). [5] ಕುಳುವೆಗಳು (ಕ), ಹೊಳೆವಲಗು (ಗ), ಕುಳಿವೇಗು (ಟ ದ ನ). [6] ಬ (ಕ), ತೊ (ಗ).

ಪಿಳುಕು ಬೊಬ್ಬಿಡೆ ಹೊದಱಿಡಸಿ [1]ಕಣ
ಗಿಲೆಯ[1] ಕೋಲುಳಿಯಂಬು ಕವಲಂ
ಬಲಗಿನಂಬೀಸಾಡಿದವು ಪರಸೈನ್ಯಸಾಗರವ ॥ ೪

ವ್ರಣದ ಬಲುವೊನಲೊಳಗೆ ತಲೆಗಳು
ಕುಣಿದವರ್ಜುನನಂಬಿನುಱುಬೆಗೆ
ಹೆಣನ ದಾವಣಿ ಹಾಸಿದವು ಸೂಸಿದವು ದೊಂಡೆಗಳು ।
ತಣಿದನಂತಕನಟ್ಟೆಗಳ ರಿಂ
ಗಣದ ನಾಟಕದೊಳಗೆ ಸಮರಾಂ
ಗಣದ ರೌರವ ರೌದ್ರವಾಯಿತು ಕಳನ ಚೌಕದಲಿ ॥ ೫

ಏಱುಗಳು ಬುದುಬುದಿಸಿ ರಕುತವ
ಕಾಱಿ ಕಾಣಿಜ ಖಂಡ ನೆಣ ಜಿಗಿ
ದೋಱಿ ಬೆಳುನೊರೆ ಮಸಗಿ ನಸುಬಿಸಿರಕುತ ಹೊನಲಿಡಲು ।
ಕೌಱಿಡಲು ಕಡಿದುಡಿದವೆಲು ಮೊಗ
ದೋಱುಗಳ ಪೂರಾಯಘಾಯದ
ತಾಱುಥಟ್ಟಿನ ಹೆಣನ ಮೆದೆ ಹೇರಾಳ ರಂಜಿಸಿತು ॥ ೬

ಎಲೆಲೆ ಪ್ರಳಯದ ರುದ್ರನನು ತಲೆ
ಬಳಿಚಿಬಿಟ್ಟನು ದ್ರೋಣನಕಟಾ
ನೆಲನೊಡೆಯ[2]ನಾಪ್ತಿಗರು[2] ಬಗೆದರು ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಿಕೆಯ ।
ಕೊಲುವವನು ಫಲುಗುಣನೊ ದ್ರೋಣನೊ
ಕೊಲೆಗಡಿಗನೋ ಕೊಂದನೋ ಕುರು
ಕುಲತಿಲಕ ನೆಱೆ ಪಾಪಿಯೆಂದರು ನಿಖಿಳಪರಿವಾರ ॥ ೭

ಈತನರ್ಜುನನಿತ್ತಲಿದೆ ಪುರು
ಹೂತಸುತನ ವರೂಥವಿದೆ ಕಪಿ
ಕೇತನನ ಬೊಬ್ಬಾಟವಿದೆ ಫಲುಗುಣನ ಶರಜಾಲ ।
ಈತ ಪಾರ್ಥನು ಹೊಕ್ಕನಿತ್ತಲು
ಶ್ವೇತಹಯನಿತ್ತಲು ಧನಂಜಯ
ನೀತನೆನೆ ಫಲುಗುಣನ ಮಯವಾಯ್ತಖಿಳತಳತಂತ್ರ ॥ ೮

---

[1] ಕಣ್ಣಲಗೆ (ಕ.ಗ.ಚ.) [2] ನಾಪತ್ತಿಗರು (ಕ), ನಾಪ್ತಿಜನ (ಚ.ಪ).

ಇದೆ ಕಿರೀಟಿಯ ಬಿಲ್ಲ ಜೇವಡೆ
ಯಿದೆ ಸಿತಾಶ್ವನ ಸಿಂಹಗರ್ಜನೆ
ಯಿದೆ ಮುರಾರಿಯ ಮನಕೆಮುಂಚುವ ಹಯದ ಖುರನಿನದ ।
ಅದೆ ವಿಜಯನಸ್ತ್ರೌಘವತ್ತಲು
ಕದನಕಾಲಾನಲನ ತೀವ್ರತೆ
ಯದೆಯೆನುತ ಹೆದಱಿದೆಯು ಸುಭಟರು ಬಿಸುಟರುತ್ಸಹವ ॥ ೯

ಉಡಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿದವು ರಥ ಕಡಿ
ವಡೆದುದಗ್ಗದ ಸಾರಥಿಗಳೆಡೆ
ಗೆಡೆದುದತಿರಥ ಸಮರಥಾರ್ಧಮಹಾರಥಾದಿಗಳು ।
ಹೊಡೆಗೆಡೆದ ದಂತಿಗಳು ರಕ್ತದ
ಕಡಲೊಳೀಸಾಡಿದವು ತೇಜಿಯ
ಕಡಿಕು ಹರಿದವು ಹೊರೆದನಂತಕನುರುಪರಿಗ್ರಹವ ॥ ೧೦

ಸರಳು ಸೇನೆಯ ತಾಗಿ ರಿಪುಗಳ
ಕೊರಳ [1]ಕೊಯ್ಯದ[1] ಮುನ್ನವರಿವೋ
ಹರವ ಹಿಂದಿಕ್ಕುವುದು ರಥವತಿಜವದ ಜೋ[2]ಕೆ[2]ಯಲಿ ।
ಹೊರಳಿದವು ಭಟರಟ್ಟೆ ಶೋಣಿತ
ಶರಧಿ ಮಸಗಿತು ಮಕುಟ ಬದ್ಧರ
ಹರಣದನಿಲಸಮೂಹ ಬೀಸಿತು ನಭಕೆ ಬಿಱುಬಿನಲಿ ॥ ೧೧

ಮುಱಿವಡೆದು ಚತುರಂಗವರ್ಜುನ
ನುಱುಬೆಗಾಱದೆ ನಿಲೆ ಶ್ರುತಾಯುಧ
ನಿಱಿಯಲುತ್ಸಾಹಿಸಿದನಿದಿರಾದನು ಧನಂಜಯನ ।
ಮುಱಿಯೆನುತ ಮುಂಕೊಂಡು ಪಾರ್ಥನ
ತಱುಬಿದನು [3]ಬಳಿಕೀತನಾ[3] ತನ
ನೆಱೆವಣಿಗೆ ಲೇಸೆನುತ ತುಳುಕಿದನಂಬಿನಂಬುಧಿಯ ॥ ೧೨

ನರನ ಬಾಣಾವಳಿಕವನು ಕ
ತ್ತರಿಸಿದನು ನಿಜಗದೆಯಲಾತನ
ಧುರಚಮತ್ಕಾರವನು ನೋಡುತ ಪಾರ್ಥ ಬೆಱಗಾಗೆ ।

1 ನರಿಯದ (ಸ.ಕ.ಪ). 2 ಡಿ (ಚ.ಟ.ತ.ದ.ನ). 3 ಕಲಿಪಾರ್ಥನೀ (ಗ.ಟ.ತ).

ಕೆರಳಿ ವಾಘೆಯ ಕೊಂಡು ರಥವನು
ಧುರಕೆ ದುವ್ವಾಳಿಸಲು ಮುರಹರ
ನುರವಣಿಗೆ ಕನಲುತ ಶ್ರುತಾಯುಧ ಹೊಯ್ದನಚ್ಯುತನ ॥ ೧೩

ವರುಣನಿತ್ತುಪದೇಶ ಬಱಿ [1]ದಿ
ದ್ದ[1] ರನು ಹೊಯ್ದರೆ ತನ್ನ ಕೊಲುವುದು
ನಿರುತವೆನಲದ ಮಱೆದು ಹೊಯ್ದನು ಹರಿಯ ಮಸ್ತಕವ ।
ಕೆರಳಿ ಗದೆ ಮುರಹರನ ಮುಟ್ಟದೆ
ಮರಳಿ ತನ್ನನೆ ಕೊಂದುದೇನ
ಚ್ಚರಿಯೊ ದೈವದ್ರೋಹಿಗೆತ್ತಣ ಲೇಸು ಬಹುದಂದ ॥ ೧೪

ಆ ಶ್ರುತಾಯುಧ ಮಡಿದನಲ್ಲಿ ಮ
ಹಾಸುರದ ರಣವಾಯ್ತು ಕಾಂಭೋ
ಜೇಶ ಕೈದುಡುಕಿದನು ಕದನವನಿಂದ್ರಸುತನೊಡನೆ ।
ಸೂಸಿದನು ಸರಳುಗಳನಾತನ
[2]ಸಾಸವನು[2] ಮನ್ನಿಸುತ ಫಲುಗುಣ
ಬೇಸಱದೆ ಕೊಂಡಾಡಿ ಕಾದಿದನೊಂದುನಿಮಿಷದಲಿ ॥ ೧೫

ಸರಳು ಸವೆಯಲು ಶಕ್ತಿಯಲಿ ಕಾ
ತರಿಸಿ ಕವಿ[3]ದಿಡೆ[3] [4]ಶಕ್ತಿಯನು[4] ಕ
ತ್ತರಿಸಿದನು ಕಾಂಭೋಜಭೂಪನ ಮುಕುಟಮಸ್ತಕವ ।
ಕೊರಳ ತೊಲಗಿಸಿ ಮುಂದೆ ನೂಕುವ
ವರಶ್ರುತಾಯುವಿನ... ತನೆ ಘನಸಂ
ಗರಕೆ ತೆಗೆದನು ಕಳುಹಿದನು ಕಾಂಭೋಜನೊಡನವರ ॥ ೧೬

ಹರಿಬದಯುತಾಯುವನು ಮಗುಳಿ
ಬ್ಬರುಸುತರು ನಿಯುತಾಯು ಘನಸಂ
ಗರದ ದೀರ್ಘಾಯುವನು ಕಳುಹಿದನಮರಮಂದಿರಕೆ ।
ಧುರಕೆ ನೂಕಿದವಂಗರಾಜನ
ಕರಿಘಟೆಗಳಂಬಟ್ಟವೊದಲಾ
ದರಿಸುಭಟಸಂದೋಹ ಮುತ್ತಿತು ಮತ್ತೆ ಫಲುಗುಣನ ॥ ೧೭

---

1 ಗಯ್ಯ (ಜ). 2 ವಾಸಿಯನು (ಚ). 3 ದರೆ (ಕ). 4 ಕದಲಿಸಿದ.

ಕರಿಘಟೆಯನಂಬಟ್ಟು ಭೂಪನ
ಶಿರವನೆಚ್ಚನು ಪಾರಸೀಕರ
ತುರಗ ಕವಿಯಲು ಕುಸುರಿದಱಿದನು ಕೋಟಿಸಂಖ್ಯೆಗಳ ।
ಬಿರುದ ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಂಡು ದಾತಾ
ರರ ಹಣವ ಸಲೆ ತಿಂದು [1]ಹೆಚ್ಚಿದ[1]
ಹಿರಿಯ ಡೊಳ್ಳಿನ ರಾವುತರ ಕೆಡಹಿದನು ನಿಮಿಷದಲಿ ॥ ೧೮

ಇಱಿದು ಚಕ್ರವ್ಯೂಹವನು ಕುಱಿ
ದಱಿಯ ಮಾಡಿ ಕಿರೀಟಿಯದಱಿಂ
ಹೊಱಗೆ ಹಂಸವ್ಯೂಹದಲಿ ಕೆಣಕಿದನು ಕಾಳೆಗವ ।
ತುಱುಗಿದವು ತೂಱಂಬು ತಲೆಗಳ
ತಱಿದು ಬಿಸುಟವು ಘುಮ್ಮು ಘುಲಿಲೆನೆ
ನಿಱಿನಿಳಿಲುಗರೆದೊಱಲಿದವು ಫಲುಗುಣನ ಶರಜಾಲ ॥ ೧೯*

ಬಿಲುರವದ ಮೊಳಗಿನಲಿ ಕೃಷ್ಣನ
ಫಲುಗುಣನ ಮೈ[2]ಕಾಂ[2]ತಿ ಮೇಘಾ
ವಳಿಗಳಲಿ ಹೊಂಗಱಿಯ ಗಾಳಿಯ ಸರಳಸೋನೆಯಲಿ ।
ನಿಲುವ ಹಂಸವ್ಯೂಹವೆಲ್ಲಿಯ
ದೆಲೆ ಮಹೀಪತಿ ಕೇಳು ನಿನ್ನ
ಗ್ಗಳೆಯ ಸುಭಟರ ವಿಧಿಯನೆಂದನು ಸಂಜಯನು ನಗುತ ॥ ೨೦

ಅಳಿದುದೈನೂಱರಸುಗಳು ಮು
ಮ್ಮಳಿತವಾಯ್ತೈವತ್ತು ಸಾವಿರ
ಬಲಗುದುರೆ ನುಗ್ಗಾದುದೊಂಬೈನೂಱು ಭದ್ರಗಜ ।
[3]ಅ[3]ಳಿದುದಕೆ ಕೊಲೆಕೊತ್ತು ವಡೆದ
ಗ್ಗಳ ಪದಾತಿಗೆ ಗಣನೆಯಿಲ್ಲೀ
ಬಲದ ಮೈವಶವವರ ಕೈವಶವೇನು ಹೊಸತೆಂದ ॥ ೨೧

---

[1] ಕೊಬ್ಬಿದ (ಗ). ಸೊಕ್ಕಿದ (ಕ. ಟ.) * ಇಲ್ಲಿಗೆ (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದಿದೆ. ಮುಂದಿರುವ ಸೂಚನೆ :—

ಬಂಧಿಸಿದನಹಿತೌಘಸೇನೆಯ
ನಂದು ಗುರು ಕೌರವರ ಗೆಲಿದು ಪು
ರಂದರನ ಸುತ ಮತ್ತೆ ತಡೆದನು ರಾಯಮೋಹರವ ॥

[2] ಘಾ (ಕ).　　[3] ಉ (ತ. ಗ. ಟ).

ಕೆಡಹಿದನು ವಿಂದಾನುವಿಂದರ
ನಡಗುದಱಿಯಾಯ್ತಖಿಳಬಲದು
ಗ್ಗಡದ ವೀರರು ಕಾದಿ ಬಿದ್ದುದು ಕಾಯುವಾಱುಗಳು ।
ನಡುಹಗಲುಪರಿಯಂ । ಕಾಳೆಗ
ಬಿಡದೆ ಬಲುಹಾಯ್ತ[1]ಖಿಳ[1]ವೇಗದ
ಕಡುಗುದುರೆ ಬಳಲಿದವು ಬಗೆಯದೆ ಹರಿಯ ಗರ್ಜನೆಯ ॥ ೨೨

ಭಾರಿಸಿತು [2]ವ್ಯೈ[2] ಮುಷ್ಟಿಯುಲಿ ಲುಳಿ
ಸಾರತರಲಂಬಿಸಿತು ತಾಗಿದ
ಕೂರಲಗು ಗಱಿದೋಱಿದವು [3]ನಿಜ ಹಯದ[3] ಮೈಗಳಲಿ ।
ಹಾರಿದರ್ಜುನನಱಿದನಾ ದೈ
ತ್ಯಾರಿಗೆಂದನು ದೇವ ಬಿನ್ನಹ
ವಾರುವಂಗಳ ವಹಿಲತೆಯ ಚಿತ್ತೈಸಿದಿರೆಯೆಂದ ॥ ೨೩

ಕಡಿಯಣವ ಕಾಱಿದವು ಕಂದವ
ನಡಿಗಡಿಗೆ ಹಾಯ್ಕಿದವು ಸುತ್ತಿದ
ಕುಡಿನೊರೆಯ ಕಟವಾಯ ಲೋಳೆಯು ನಿಮಿರ್ದ ಮೈಲುಳಿಯ ।
ತಡಿನೆನೆದ ಬಲುಬೆವರ ಘುಡುಘುಡು
ಘುಡಿಪ ನಾಸಾಶ್ವಾಸಲಹರಿಯ
ಕಡುಮನದ ರಥತುರಗ ಮಿಕ್ಕವು ಸರಳಸೂಠಿಯಲಿ ॥ ೨೪

ಗಮನ ತಟ್ಟೆಯುವಾಯ್ತು ವೇಗ
ಭ್ರಮಣ ಜಡವಾಯ್ತಡಿಗಡಿಗೆ ನಿ
ಗ್ಗಮದೊ[4]ಳಗೆ ರಥವೆದು ದರಿಭಾರಣೆಯ ಭರವಸದ[4] ।
ಸಮತೆ ನಿಂದು[5]ದು[5] ಸಾಹಸೀಕರು
ಭ್ರಮಿಸುತಿದೆ ಭಟಜಲಧಿ ತುರಗ
ಶ್ರಮವ ನಾವ್ ಪರಿಹರಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಕಾದಲರಿದೆಂದ ॥ ೨೫

ಉಂಟು ಹೊಲ್ಲೆಹವಲ್ಲ ರಣದೊಳ
ಗೆಂಟುಮಡಿ ಬಳಲಿದವು ತೇಜಿಗ
ಳೀಂಟುವರೆ ನೀರಿಲ್ಲ ಮುರಿದರೆ ಬೆನ್ನ ಬಿಡರಿವರು ।

---

[1] ಧಿಕ (ಗ.ತ). [2] ಬಲು (ಕ). [3] ರಿಪುಭಟನ (ಕ.ಗ.ಚ.), ಹಯುತತಿಯ (ಪ), ಸಿತಹಯದ (ನ). [4] ಳೀತಡವಾದುದಗ್ಗದ ಭರದ ಭಾರವಣೆ (ಚ. ಪ). [5] ದೆ (ಕ.ಗ.ಚ).

[1]ಗೆಂಟಬಿಲಿ ನಮ್ಮೊಡ್ಡ[1] ಸುತ್ತಲು
ವೆಂಟಣಿಸಿ ರಿಪುಸೇನೆಯಿದೆ ಏ[ಱ]
ನುಂಟು ಮಾಡುವುಪಾಯವೆಂದನು ನಗುತ ಮುರವೈರಿ ॥ ೨೬

ದೇವ ಕಾಳೆಗ ಬಲುಹು ಬಿಸಿಲಿನ
ಡಾವರಕೆ ರಥತುರಗವತಿನಿ
ರ್ಜೀವಿಯಾದವು ಹರಿಯ ಗಮನದ ಹದನನಱಿಯೆನಲು ।
ಆ ವಿನೋದಿಗಳರಸ ಶರಣರ
ಕಾವ ಭರದಲಿ ದನುಜಕುಲವಿ
ದ್ರಾವಣನು ನಸುನಗುತ ಬೋಳೈಸಿದನು ತೇಜಿಗಳ ॥ ೨೭

ದೇವ ವಾಘೆಯ ಹಿಡಿ ತುರಂಗಕೆ
ಜೀವನವನೀ ಕಳನೊಳಗೆ ಸಂ
ಭಾವಿಸುವೆ ನೋಡೆನುತ ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕಿದನು ಧಾರುಣಿಗೆ ।
ತೀವಿ ತೆಗೆದನು ವಜ್ರಶರದಲಿ
ಡಾವರಿಸಿದನು [2]ಕಳನೊಳು[2]ದಕದ
ಸೈವಳೆಯ [3]ಸೆ[3]ಲೆಯಱಿದು ಚೌಕಕೆ ಸೀಳಿದನು ನೆಲನ ॥ ೨೮

ನೋಡಿ ನರನುದ್ದಂಡತನವನು
ತೋಡುತೈದನೆ ತುರಗ ಲೀಲೆಗೆ
ಖೇಡಕುಳಿಯನು ಶೌರ್ಯಗರ್ವಿತನೈ ಶಿವಾ ಎನುತ ।
ಕೂಡೆ ಮುಸಗಿತು ರಿಪುಚತುರ್ಬಲ
ಜೋಡು ಮಾಡಿತು [4]ಕಡಹದ[4]ವುರರು
ಹೂಡಿದದ್ರಿಯನಂಬುಧಿಯ ತೆರೆವಾಲೆ ಕವಿವಂತೆ ॥ ೨೯

ಒದಱಿ ಮೇಲಿಕ್ಕಿದರು ನಿಸ್ಸಾ
ಳದ ನಿರಂತರ ಸೂಳುವೊಯ್ಲಿನ
ಹೊದಱುಗಳ ಹೊಸಮುಸೆಯಡಾಯ್ದದ ಸಾಲ ಸಂದಣಿಯ ।
ಸದರವೀ ಹೊತ್ತೆನುತ ಗೆಲವಿನ
ಕುದುಕುಳಿಗಳುರವಣಿಸೆ ಕಾಣುತ
ಗದಗದಿಸಿ ಮುರವೈರಿ ಚಾಚಿದನರ್ಜುನಗೆ ರಥವ ॥ ೩೦

---

[1] ಎಂಟು ದೆಸೆಯಲಿ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲು (ಪ. ನ). [2] ನೆಲನನು (ಕ). [3] ನೆ (ಕ.ದ). [4] ಕದನಕ (ಕ).

ಆಲಿಕಲುಗಳ ಕಡಿವಡುಕ್ಕಿನ
ಚೀಲಣದ ಹಂಗೇಕೆ ನಿಮ್ಮಡಿ
ಮೇಲುನೋಟ[1]ವ ನೋಡೆ[1] ರಥ ಪರಿಯಂತ ಕಾಳೆಗವೆ ।
ಹೋಳುಗಳೆವೆನು ಹು ಗರನೆನು
ತಾಳೊಳಗೆ ಬೆರಸಿದನು ಬಜಿಗಾ
ಲಾಳುತನದಲಿ ಕಾದಿ ಕೊಂದನು ಕೋಟಿ ರಿಪುಭಟರ ॥ ೨೧

ವರುಣ ಬಾಣದಲುದಕವನು ತ
ತ್ಸರಸಿಯಲಿ ತುಂಬಿದನು ತಮಗವ
ಸರವಿದೆಂದಾಕುವ ಮಹೀಶರ ಮತ್ತೆ [2]ಬಜಿಕೈದು[2] ।
ಕರಿರಥಾಶ್ವಪದಾತಿಯನು ಸಂ
ಗರದ ಮಧ್ಯದೊಳೊಬ್ಬನೇ ಸಂ
ಹರಿಸಿದನು ಶತಗುಣವನೊಂದೇಲೋಭ ಗೆಲುವಂತೆ ॥ ೨೨

ಕೊಳನ ತಡಿಯಲಿ ಹೂಡಿದನು ಶರ
ವಳಯದಲಿ ಚಪ್ಪರವನಾತನ
ಬಲುಹ ಕಂಡಸುರಾರಿ ಮೆಚ್ಚಿದನಡಿಗಡಿಗೆ ಹೊಗಳಿ
ಕಳಚಿ ನೊಗನನು[3]ತೆಗೆದು[3] ಕಬ್ಬಿಯ
ನಿಳುಹಿ ಪಡಿವಾಘೆಗಳ ಸರಿದನು
ಕೊಳಿಸಿ ಪಿಡಿಯಲು ಪಾಡಿಗೈದವು ಮರಳಿವೆಡಬಲಕೆ ॥ ೨೩

ಮುರುಹಿ ನಿಂದವು ಕೊಡಹಿದವು ಕೇ
ಸರವನಧ್ವಶ್ರಮದ ಧಗೆ ಪರಿ
ಹರಿಸೆ ನೀರೊಳು ಹೊ...ಸಿದನು ಹರಿ ಹಯಚತುಷ್ಟಯವ ।
ಸರಸಿಯಲಿ ಮೊಗವಿಟ್ಟು ಮೊಗೆದವು
ವರಜಲವನೆರಡಳ್ಳೆ ಹಿಗ್ಗಲು
ಮುರುಹಿದವು ಮುಖವನು ಮುರಾಂತಕ ತಡಿಯನಡರಿ[4]ಸಿ[4]ದ ॥ ೨೪

ಕರತಳದಿ ಮೈದಡವಿ ಗಾಯದ
ಸರಳ ಕಿತ್ತೌಷಧಿಯ ಲೇಪನ
ನೊರಸಿದನು ಕರುಣದಲಿ [5]ಚಪ್ಪರಿಸಿದನು ಕಂಧರವ[5] ।

---

[1] ದಲರಲು (ಟ. ತ. ದ). [2] ಸವಜಿದನು (ಟ. ತ. ದ. ನ).
[3] ಹಾಯ್ಕು (ಕ). [4] ಟ (ಕ). [5] ಕಂಧವತಟ್ಟಿ ಬೋಳೈಸಿ (ಟ.ತ.ದ.ನ)

ಹರುಷ ಮಿಗೆ [1]ಕೊರಳೆತ್ತಿ[1]ನಯನವ
ತಿರುಹಿ ದೇವನ ನೋಡುತಿರ್ದುವು
ತುರಗ ನಾಲ್ಕರ ಪುಣ್ಯ ಸನಕಾದಿಗಳಿಗಿಲ್ಲೆಂದ ॥ ೩೫

ಮೊಗಕೆ [2]ಭಾ[2]ಣವ ಕಟ್ಟಿ ನೆಳಲಲಿ
ಬಿಗಿದು [3]ಫಲುಗುಣ[3] ಸಹಿತ ಕೊಳನನು
ನಗುತ ಹೊಕ್ಕನು ನೋಡುತಿದ್ದುದು ಕೂಡೆ ಕುರುಸೇನೆ ।
ಬಿಗಿದ ಕತ್ತಲೆ ದೂರದಲಿ ದೀ
ವಿಗೆಯ ಸುತ್ತಲು ಕಟ್ಟಿ ನಿಂದವೊ
ಲಗಣಿತ ಪ್ರತಿಸುಭಟರಿದ್ದುದು ನರನ ಬಳಸಿನಲಿ ॥ ೩೬

ಚರಣ ವದನವ ತೊಳೆದು ನಿರ್ಮಳ
ವರಜಲವನೀಂಟಿದರು ನಿರುಪಮ
ಪರಮಕರುಣಾರ್ಣವನು ಮೈದುನಸಹಿತ ಸರಸಿಯಲಿ ।
ಪರಿಹೃತಶ್ರಮನಾಗಿ ಹರುಷೋ
ತ್ಕರುಷದಲಿ ಹರಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡನು
ನರಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ಹೋಳಿಸಿದ ಕರ್ಪುರದ ವೀಳೆಯವ ॥ ೩೭

ರಾಗ ಮಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕೋಟಿಯ
ನಾಗುಮಾಡುವನಲಸಿದರೆ [4]ಮುನಿ[4]
ದಾಗ ನುಂಗುವುದೊಂದು ಲೀಲೆ ಮನುಷ್ಯ[5]ದೇಹದಲಿ[5] ।
ಲೋಗರೆಂದುದನೈದೆ ಮಾಡುವ
ನಾಗಿ ಜನಿಸಿಹುದೊಂದು ಲೀಲಾ
ಸಾಗರನು ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಗೆ ನಮೊ ಎಂದುದಮರಗಣ ॥ ೩೮

ಸೆಳೆದು ಪಡಿವಾಘೆಯಲಿ ತುರಗಾ
ವಳಿಯನನುಕೊಳಿಸಿದನು ಹರಿ ಕೈ
ಚಳಕದಲಿ ತುಡುಕಿದನು ಫಲುಗುಣನತುಳಗಾಂಡಿವವ ।
ಉಲಿದುದಾಹವ ಸೇನೆ ರಿಪುಮಂ
ಡಳಿಕ[6]ರೋರಣ[6]ಗೆಡಲು ರಣಮಂ
ಡಲದ ಪದ್ಮವ್ಯೂಹದಲಿ ಕೆಣಕಿದನು[7] ಕಾಳೆಗವ ॥ ೩೯

---

[1] [illegible]ಗವತ್ತಿ (ಟ.ಚ.ತ.ದ.ನ.ಪ). [2] ಬಾ (ಟ). [3] ಮುರಹರ (ಗ).
[4] ನೆನೆ (ಟ.ತ.ದ.ನ). [5] ಲೀಲೆಯಲಿ (ಗ.ಟ.ತ.ನ); ವೇಷದಲಿ (ಚ.ಪ).
[6] ರುರವಣೆ (ತ.ದ.ನ). [7] ರು (ಕ.ಗ.ಚ).

ಇದು ಕೃತಾಂತನ ಸೀಮೆಗಳವ
ಟ್ಟುದು ಸುಯೋಧನನೃಪತಿ ವಿಗತಾ
ಭ್ಯುದಯನಾದನೆನುತ್ತ ಕರ್ಣಾದಿಗಳು ಕಳವಳಿಸೆ ।
ಹೆದಱಿದೆಯ ಹೇರಾಳ ವೀರರ
ಕದನದನುವನು ಕಂಡು ಕಡುಗೋ
ಪದಲಿ ಕೌರವರಾಯ ಸಮರೋದ್ಯೋಗಪರನಾದ ॥ ೪೦

ತಳಿತವಮಳಚ್ಛತ್ರಚಾಮರ
ವಲುಗಿದವು ನವಹೇಮದಂಡದ
ಹಳವಿಗೆಯ ತುದಿವಲಗೆಯಲಿ ಹಾಯ್ಕಿದರು ಪನ್ನಗನ ।
ಮೊಳಗಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳ ಬಿರುದಾ
ವಳಿಯ ಕಹಳೆಗಳೂದಿದವು ನೆಲ
ಮೊಳಗಿದಂತಿರೆ ಬಿರುದ ಹೊಗಳಿತು ಭಟ್ಟಸಂದೋಹ ॥ ೪೧

[1]ತಳಿತುದ[1]ರೆನೆಲೆ ರಾಯ ಥಟ್ಟಿನ
[2]ಕಳವಳಿಗರು[2]ರವಣಿಸಿದರು ಮುಱಿ
ದೊಳಸರಿವ ಮನ್ನೆಯರ ಹೊಯ್ದರು ಮುಂದೆ ಕಂಬಿ[3]ಯಲಿ[3] ।
ಉಲಿವ ಪಾಠಕರೋದುಗಳ ಕಳ
ಕಳಿಕೆಯಲಿ ನೃಪ ಬಂದು ಗುರುವಿನ
ದಳವ ಹೊಕ್ಕನು ನಮಿಸಿ ಬಿನ್ನಹವಾಡಿದನು ನಗುತ ॥ ೪೨

ನರನ ಬಲುಗೈತನವನೀ ಮೋ
ಹರದ ಹೆಂಗುಸುತನವ ನೀವವ
ಧರಿಸಿದಿರೆ ಜಗಭಂಡರಿವಲಗೆ ಮತ್ತೆ ಬಿರುದುಗಳೆ ।
ತುರಗ ನೀರಡಸಿದರೆ ರಣದಲಿ
ಸರಸಿಯನು ತೋಡಿದನು ನಮ್ಮನು
ಸರಕುಮಾಡನು ಕಂಡು ಬಲ್ಲಿರೆ ಮುನ್ನ ನೀವೆಂದ ॥ ೪೩

ಅರಸ ಮೃತಸಂಜೀವಿನಿಯು ಬಲು
ಹಿರಲು ಬಹಳವ್ಯಾಧಿ ಮಾಡುವ
ದುರುಳತನ ತಾನೇನು ನರರಿಗೆ ದಿಟ ವಿಚಾರಿಸಲು ।

1 ಚಲಸಿತ (ಗ.ಟ.ತ.ದ.ನ), ಕಲಕಿತ (ಚ). 2 ಬಲುಕಣಿಗಳು (ಗ.ತ.ದ.ನ.ಪ). 3 ಗರು (ಟ.ತ.ದ.ನ).

ಪರಮಪುರುಷೋತ್ತಮ ಮುಕುಂದನ
ಕರುಣಕವಚದ ಬಲದಿನಮರಾ
ಸುರರ ಬಗೆಯನು ಪಾರ್ಥನಿದು ನಮ್ಮಾರ ಹವಣೆಂದ ॥ ೪೪

ಹಗೆಯ ಪತಿಕರಿಸುವರೆ ನಾಲಗೆ
ನಿಗುರುವುದು ನೂಱು ಮಡಿಯಲಿ ಕಾ
ಳೆಗಕೆ ತನ್ನನು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿರೆ ನುಡಿದು ಫಲವೇನು ।
ತೆಗೆಸುವೆನು ಫಲುಗುಣನನೆನೆ ನಸು
ನಗುತ ಗುರು ಕೌರವಮಹೀಶನ
ಮೊಗದ [1]ಸು[1]ಮ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಹರುಷಿತನಾಗುತಿಂತೆಂದ ॥ ೪೫

ಆದಡೆಲೆ ಭೂಪಾಲ ನರನೊಳು
ಕಾದಲೀಶಂಗರಿದು ನೀನಿದಿ
ರಾದಡಪಜಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯವದು ।
ಕಾದಲಾಪರೆ ಮಗನೆ ಪರರಿಗೆ
ಭೇದಿಸುವರಳವಲ್ಲ ಕವಚ[2]ವ
ನಾ[2]ದಿಯದು ಕೊಳ್ಳೆಂದು ಕೊಟ್ಟನು ಗವಸಣಿಗೆದೆಗೆದು ॥ ೪೬

ಇದು ಮಹಾದೇವರದು ವೃತ್ರನ
ಕದನದಲಿ ಕೈಸಾರ್ದುದೀಶಂ
ಗಿದು ಸುರೇಂದ್ರಂಗಾ ಸುರೇಶ್ವರನಾಂಗಿರಂಗಿತ್ತ ।
ಇದು ಬೃಹಸ್ಪತಿಗಾಂಗಿರನಿನಾ
ದುದು ಭರದ್ವಾಜಂಗೆ ಬಳಿಕಾ
ದುದು ಭರದ್ವಾಜಾಖ್ಯನಿತ್ತನು ತನಗೆ ಕರುಣದಲಿ ॥ ೪೭

[3]ನರ ಸುರಾಸುರರಿದನು[3] ಭೇದಿಸ
ಲರಿದು ಕೈಕೊಳ್ಳೆಂದು ಮಂತ್ರಿಸಿ
ಬರಿಗೆ ಕವಚವ ಕಟ್ಟಿದನು ಕೌರವಮಹೀಪತಿಗೆ ।
ಗುರುವಿನಂಘ್ರಿಯೊಳೆಱಗಿ ಮರಳಿದು
ಧುರವ ಹೊಕ್ಕನು ಶಕ್ರತನುಜನ
ಕರೆದು ಮೂದಲಿಸಿದನು ತುಳುಕಿದನಂಬಿನಂಬುಧಿಯ ॥ ೪೮

---

[1] ದು (ನ). [2] ವಿದಾ (ತ.ಟ). [3] ಸುರನರೋರಗರಿದನು (ಕ.ಚ.ಟ.ತ.ನ).

ಎಲವೊ ಕೌರವ ಹಿಂದೆ ವಂಚಿಸಿ
ಕಳವಿನಲಿ ಜೂಜಾಡಿ ರಾಜ್ಯವ
ಗೆಲಿದ ಗರ್ವವನುಗುಳು ಸಮರದ್ಯೂತಕೇಳಿಯಲಿ ।
ಹಲಗೆಯ್ಕೆ ಕುರುಭೂಮಿ ಕೌರವ
ಕುಲದ ತಲೆ ಸಾರಿಗಳು ಸೆಜ್ಜೆಯಲಿ
ಗೆಲಲು ಬಂದೆನು ಕೊಳ್ಳು ಹಾಸಂಗಿಗಳನೆನುತೆಚ್ಚ ॥ ೪೯

ಎಸಲು ಪಾರ್ಥನ ಬಾಣವನು ಖಂ
ಡಿಸಿದನೆಲವೋ ತಮ್ಮ ನಿಮಗಿಂ
ದಸುರರಿಪು ತೆತ್ತಿಗನಲೇ ತುಡುಕಲಿ ಸುದರ್ಶನವ ।
ನುಸಿಗಳೌಕಿದರಕಟ ದಿಗ್ಗಜ
ಘುಸಣಿಗೊಂಬುದೆ ನಿನ್ನ ಬಾಣ
ಪ್ರಸರಕಾನಂಜುವೆನೆ ಫಡ ಹೋಗೆನುತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚ ॥ ೫೦

ಕಾಲುವೊಳೆಗೇಕವನಿಪತಿ ಹಱು
ಗೋಲು ನೀವಿನ್ನುಱಿಯದಿದ್ದರೆ
ಹೇಳಿವಾತ್ಮಸ್ತುತಿಯ ಮಾಡೆವು ಸಾಕದಂತಿರಲಿ ।
ಮೇಲುಗವಚವ ನಂಬಿ ನಮ್ಮೊಳು
ಕಾಳೆಗವ [1]ನೀ ಬಯಸಿ[1] ಬಂದೆ ನೃ
ಪಾಲ ಜೋಡಿನ ಬಲದಿ ನಮ್ಮನು ಜಯಸುವೈ ಎಂದ ॥ ೫೧

ಆರ ದೀಪನ ಚೂರ್ಣಬಲದಲಿ
ವೀರರುದ್ರನು ಜಗವ ನುಂಗುವ
ನೋರೆಗೆಡೆಯದಿರಂಬ ಸುರಿ ಸುರಿ ಹೊಳ್ಳುನುಡಿಯೇಕೆ ।
ಸಾರು ನೀ ಬರಹೇಳು ಕೀಚಕ
ವೈರಿಯನು ಪಡಿಸಣವ ನೋಡಲಿ
ಭೂರಿಬಾಣದ ಸವಿಯನೆಂದನು ಕೌರವರರಾಯ ॥ ೫೨

ಗರುಡನಾರೋಗಣೆಯ ಬೋನಕೆ
ಮುರಳಿ ಪಡಿಸಣವೇಕೆ ಮಾತಿನ
ಮುರಿವುಗಳು [2][ಗೆಲ್ಲವಲೆ][2] ನೀ ನೆಱೆ ನೋಡು ಕೈಗುಣವ ।

---

[1] ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ (ಟ.ತ.ದ.ನ. ಪ). [2] ಗೆಲಮಾ (ಸ).

ಅರಸ ನಿನ್ನಯು ಕೊರಳಕಡಿತಕೆ
ಸರಳು ಕುದಿತದಲೆನಗೆ ತನಗೆಂ
ದೊರಲುತಿವೆ ನಿನಗಿಂದಿನಲಿ ಸಾವಿಲ್ಲ ಹೋಗೆಂದ ॥ ೫೩

ಎನುತ ಕೂರಂಬಿನಲಿ ದುರ್ಯೋ
ಧನನನೆಚ್ಚನು ವಜ್ರ ಕವಚದ
ಲನಿತು ಶರವಕ್ಕಾಡಿದವು ಸೊಪ್ಪಾದವೇಣುಗಳು ।
ಅನಲಗಿರಿ ವಜ್ರಾಸ್ತ್ರದಲಿ ಫಲು
ಗುಣನು ಬೊಬ್ಬಿಱಿದೆಚ್ಚನೆಚ್ಚಂ
ಬನಿತು ಮುಱಿದವು ಮಸೆಯ ಕಾಣದು ಮೈ ಮಹೀಪತಿಯ ॥ ೫೪

ಹರಿಯನೆಚ್ಚನು ಫಲುಗುಣನ ತನು
ಬಿರಿ[1]ಯೆ ಬಿಗಿದನು[1]ಶರವನಾ ರಥ
ತುರಗದೊಡಲಲಿ ಹೂಳಿದನು ಹೇರಾಳದಂಬುಗಳ ।
ವರ ಕಪೀಂದ್ರನ ಘಾಸಿಮಾಡಿದ
ನುರವಣಿಸಿ ಕವಿದೆಸುವ ಭೂಪನ
ಭರದ ಬಲುವೇಗಾಯ್ಲತನವನು ಹೊಗಳಿದನು ಪಾರ್ಥ ॥ ೫೫

ಕವಚವಿದೆ ಸರ್ವಾಂಗದಲಿ ನೃಪ
ನವಯವಕೆ ಕೇಡಿಲ್ಲ ಕೆಲಬಲ
ದವರು ನೆಱೆ ಕೈ[2]ಮಾಡು[2]ತಿದೆ ಕರ್ಣಾದಿನಾಯಕರು ।
ರವಿಯು ಕೈಗಳನಸ್ತಗಿರಿಯಾ
ನುವವೊಲಿದೆ ಮುನಿದಿವನ ಕೊಂದರೆ
ಪವನಜನ ಕೊಂದವನು ಹದನೇನೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದ ॥ ೫೬

ಎನುತ ಮೂಱಂಬಿನಲಿ ರಾಯನ
ಧನುವ ಖಂಡಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಕೂರಂ
ಬಿನಲಿ ನೃಪನಂಗೈಯನೆಚ್ಚನು ಬಾಣ[3]ಘಟ್ಟುಗಿಯೆ[3] ।
ಜನಪ ನೊಂದನು ಬಳಿಕ ಕೃತವ
ರ್ಮನು ಕೃಪಾಚಾರಿಯನು ನಿನ್ನಯ
ತನುಜನನು ತೊಲಗಿಸಿದರೈ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೫೭

---

[1] ಯಲೆಚ್ಚನು (ಗ.ಚ.ಪ.) [2] ಗ್ಗೈವು (ಟ.ತ.ದ.ನ,) [3] ವುಚ್ಚಳಿಸೆ (ಕ).

ರಾಯ ನೊಂದನು ಹರಿಬಕಿಲ್ಲದ
ನಾಯಕರ ಸುಡು ಹೊಟ್ಟೆಹೊರೆಕ[1]ರ
ವಾಯಕಿ[1]ವದಿರ ಸಂತವಿಟ್ಟನು ಸ್ವಾಮಿ[2]ಕಂಟಕರ[2] ।
ಆಯುಧವ ಹಿಡಿದ'ಟ ರಣದಲಿ
ಸಾಯಲಮ್ಮರು ಬರುದ ಹೊಗಳುವ
ಬಾಯ ನೋಡೆನುತಿದ್ದುದಾ ದುಶ್ಶಾಸನಾದಿಗಳು ॥ ೫೮

ಕದಡಿತೀ ಬಲಜಲಧಿ ಸುಭಟರು
ಹೊದಱುಗಟ್ಟಿತು ಹೊಳೆವಡಾಯುಧ
ಹೊದಕೆಗಳ [3]ಸತ್ತಿಗೆಯ ಸೂಸುವ ಚಮರ ಸೀಗುರಿಯ[3] ।
ತುದಿವೆರಳ ಕಿರುದನಿಯ ಕೆಂಪಿನ
ಕದಡುಗಂಗಳ ಕುಣಿವಮೀಸೆಯ
ಕದನಗಲಿಗಳು ಕವಿದರೀ ಕರ್ಣಾದಿ [4]ನಾಯಕರು[4] ॥ ೫೯

ಮುತ್ತಿದರು ಹಿಂದೆಡಬಲನ ಮುಂ
ದೆತ್ತಲೀಕ್ಷಿಸಲತ್ತ ರಾಯನ
ತೆತ್ತಿಗರ ಕೂರಂಬು ಕವಿದವು ನರನ ಹಯರಥವ ।
ಎತ್ತ ನೋಡುವಡತ್ತ ಬಲದು
ರ್ವೃತ್ತ ಸುಭಟರ ಬಲಶರಾಘುದ
ಕತ್ತಲೆಗೆ ಹದನೇನೆನುತ ದೈತ್ಯಾರಿ ಚಿಂತಿಸಿದ ॥ ೬೦

ಅರಿಭಟರು ಕಟ್ಟಳವಿಯುಲಿ ಮು
ಕ್ಕುಱುಕೆ ಮುರರಿಪು ಪಾಂಚಜನ್ಯವ
ನಿರದೆ ಮೊಳಗಿದ ಹನುಮ ಗರ್ಜಿಸಿದನು ಪತಾಕೆಯಲಿ ।
ಸುರರ ದೈತ್ಯರ ಸಮ ಸಿರಿ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿತಿತ್ತಲು ದ್ರೋಣನತ್ತಲು
ತೆರಳಿಚಿದನೈ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ ಸೈನ್ಯಸಾಗರವ ॥ ೬೧

ನಕುಲನನು ಮುಸೆಗಾಣಿಸಿ[5]ಯೆ[5] ಸಾ
ತ್ಯಕಿಯ ವಿರಥನ ಮಾಡಿ ಪಾಂಚಾ
ಲಕರನೋಡಿಸಿ ಮತ್ಸ್ಯ ಕೇಕಯ ಬಲವ ಬಱಿಕೈದು ।

---

[1] ರುನಾಯ್ಗಳ (ಚ.ಪ.). [2]ದ್ರೋಹಿಗಳ (ಚ.ಪ). [3] ಹೊಸಮುಸೆಯ ಧಾರೆಯ ಸಾಲ ಸಂದಣಿಯ (ಚ.ಪ). [4]ಷಡುರಥರು (ಕ). [5]ದ (ಟ.ತ.ದ.ನ.ಪ).

ಸಕಲ ಸನ್ನಾಹದಲಿ [1]ಚೈದ್ಯ[1]
ಪ್ರಕರವನು ತವೆ ಕೊಂದು ಭೂಪಾ
ಲಕನ ಬೆಂಬತ್ತಿದನು ಭೀಮಘಟೋತ್ಕಚರ ಗೆಲಿದ ‖ ೬೨

ದಾನವರು ಬಲುಗೈಗಳಪ್ರತಿ
ಮಾನರಹುದಾದಡೆಯು ಸಮರದೊ
ಳಾನಲ[2]ಸದಳ[2]ವಸುರರಿಗೆ ಸುರರಿಗೆ ಜಯಾಭ್ಯುದಯ ।
ಏನ ಹೇಳು[3]ವುದಲ್ಲಿ[3] ಸುಭಟನಿ
ಧಾನರಿದ್ದುದು ಪಾಂಡವರೊಳವ
ಧಾನಗುಂದನು ರಾಯ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ ‖ ೬೩

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

---

1 ವೈರಿ (ಚ.ಪ). 2 ಪಜಯು (ತ.ದ). 3 ವೆನಿತ್ತ (ಟ.ತ.ದ.ನ)

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ ‖ ವಿಜಯವಿಗ್ರಹ ವೀರನಾ ಧ
ರ್ಮಜನ ನೇಮದಲಂದು ವೈರಿ
ವ್ರಜವ ತೊತ್ತಳದುಳಿದು ಸಾತ್ಯಕಿ [1]ಕಂಡನರ್ಜುನನ[1] ‖

ಬವರದೊಳು ಹರಿಪಾಂಚಜನ್ಯದ
ರವ ಭಯಂಕರವಾಯ್ತು ಬಹಳಾ
ಹವದೊಳಗೆ ಪಾರ್ಥಂಗೆ ಬಿದ್ದುದು ಭಟರ ಭಾ[2]ರಾಂ[2]ಕ ।
ಅವನಿ ಬಿರಿದುದು ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ಕಿವಿಗೆ ಸೆಲ್ಲೆಹವಾಯ್ತು ರಣರಾ
ರವದೊಳರ್ಜುನದೇವನಳಿಯದೆ ಮಾಣ[3]ನಕಟೆಂ[3]ದ ‖ ೧

ತಂದೆ ಸಾತ್ಯಕಿ ಹೋಗು ಫಲುಗುಣ
ನೊಂದನೋ ಜೀವಿಸಿದನೋ ಸುರ
ವೃಂದವನು ಸೇರಿದನೊ ಮೇ[4]ಣೆಂಬೀ ನಿಧಾನವನು[4] ।
ತಂದು ನೀನೆನಗಱುಹು ಪಾರ್ಥನ
ಹಿಂದೆ [5]ತಾನಿಹುದಿಲ್ಲ ಭೂಮಿಯೊ
ಳೆಂದು[5] ದುಗುಡವ ಹಿಡಿದು ಸಾತ್ಯಕಿಗರಸ ನೇಮಿಸಿದ ‖ ೨

ಮೊಲ[6]ನ[6]ಬಲೆಯಲಿ ವನದ ಮದಕರಿ
ಸಿಲುಕಲಱಿವುದೆ ಶಿವಶಿವಾ ನರ
ನಳವನಱಿಯಾ ಕೃಷ್ಣನಾರೆಂದರಸ ಮಱೆದೆಯಲಾ ।
ಕೊಳುಗುಳವನಾರೈ[illegible] ಬಾಯೆನೆ
ನಿಲುವುದನುಚಿತವರ್ಜುನನ ನೆಲೆ
ಗೊಳಿಸಿ ಬಹೆನೆಂದಾಯುಧವ ಕೊಂಡಡರಿದನು ರಥವ ‖ ೩

ದಾರುಕನು ನಿಜರಥವನೆಸಗಲು
ದಾರಸಾತ್ಯಕಿ ಭೀಮಸೇನಗೆ
ಧಾರುಣೀಶನ ಕೊಟ್ಟು ಭಾರಿಯ ಭಟರ ಗಡಣದಲಿ ।

---

1 ಹೊಕ್ಕನಾಹವವ (ಟ.ತ.ನ). 2 ರಂ (ಕ.ತ.ದ.ನ). 3 ದಿಟವೆಂ (ಕ). 4 ಣ್ ಶರಹತಿಗೆ ಬಳಲಿದನೊ (ಕ.ಗ.ಟ). 5 ಬದುಕಿಲ್ಲವನಿಯಲಿ ತನಗೆಂದು (ಪ) 6 ದ (ಗ).

ಭಾರಣೆಯಲ್ಕೈತಪ್ಪ ನಿಜಪರಿ
ವಾರವನು [1]ಬೋಳೈಸಿ ನಿಸ್ಸಾ
ಳಾರವದ[1] ಥಟ್ಟಣೆಯಲಲಿದಿರಾದನು ರಿಪುವ್ರಜಕೆ ‖ ೪

ತಳಿತ ಬೆಳುಗೊಡೆಗಳಲಿ ದೆಸೆ ಕ
ತ್ತಲಿಸೆ ಕರಿ ರಥ ತುರಗ ಚರಣೋ
ಚ್ಚಲಿತ ಧೂಳಿಯ ದಂಡು ನಡೆದುದು ಸೂರ್ಯಮಂಡಲಕೆ ।
ವೊಳಗಿದವು ಬಱಿಸಿಡಿಲ [2]ಕಣ್ಣಿಯ
ಕಳಚಿದಂತಿರೆ ವಾದ್ಯಚಯವರಿ[2]
ಬಲಕೆ ನಡೆದನು ವೀರಸಾತ್ಯಕಿ ಸಕಲಬಲಸಹಿತ ‖ ೫

ಬರಬರಲು ಮುಂದುಭಯರಾಯರ
ಗರುಡಿಯಧಿಪತಿ ಕಂಡನೆಲೆ ಸಂ
ಗರ[3]ಸಹಾಯಸಮಗ್ರ[3] ಸಾತ್ಯಕಿ ಗಮನವಾವೆಡೆಗೆ ।
ಧುರದ ಬಡವರನೆಮ್ಮ [4]ವಂದಿಸಿ[4]
ಮರಳು ಮೇಣ್ ನೀ ಸರಳ ಮೊನೆಯಲಿ
ಪರಿಹರಿಸಿ ಹೋಗೆನುತ ಗುರು ಚಾಚಿದನು ನಿಜರಥವ ‖ ೬

ನಿಂದು ಕಾದುವ ಮನವೊ ಮೇಣು ಪು
ರಂದರಾತ್ಮಜನಂತೆ [5]ಭಯದಲಿ[5]
ವಂದಿಸಿಯೆ ಬೀಳ್ಕೊಂಬ ಮನವೋ ಹೇಳು ನಿಶ್ಚಯವ ।
ಎಂದಡಾಲಿಸಿ ನಗುತ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಯೆಂದನವಧರಿಸೈ ಗುರೋರಪಿ
ಯೆಂದು ನೀ ಗುರುವೆಂದು ತಲೆವಾಗಿದನು ವಿನಯದಲಿ ‖ ೭

ಇತ್ತಲೀತನ ಕೂಡೆ ಕಾದುವ
ಡತ್ತಲರ್ಜುನ[6]ನಿರ[6]ವನಱಿಯೆನು
ಚಿತ್ತದಲಿ ಖತಿಗೊಂಬನವನೀಪಾಲನೆಂದೆನುತ ।

---

1 ಕೈವೀಸಿ ನಿಸ್ಸಾಳೋರಣದ (ಗ.ಪ). 2 ಬಳಗದ ಹೊಳಕೆಯೊನೆ ನಿಸ್ಸಾಳ ತತಿರಿಪು (ಟ.ತ.ನ). 3 ಸಮಗ್ರಪಧೀರ (ಕ.ಗ.ಱ). 4 ಮನ್ನಿಸಿ (ಕ.ಗ). 5 ನವಕ್ಮನು (ಟ.ಶ.ದ.ನ). 6 ನುಳಿ (ಕ.ಗ.ನ).

ಮತ್ತೆ ಸಾತ್ಯಕಿ ಬಿಲ್ಲನಿಳುಹಿದ
ನುತ್ತಮಾಂಗಕೆ ಕರಯುಗವ ಚಾ
ಚುತ್ತ [1]ಬಿನ್ನೈಸಿದ ಧನುರ್ಧರ ಫಾಲನೇತ್ರಂಗೆ[1] ॥ ೮

ಕಳುಹಿದನು ಯಮಸೂನು ಪಾರ್ಥನ
ಬಳಿಗೆ ನೀ ಕೃಪೆಮಾಡಿ ತನ್ನನು
ಕಳುಹಬೇಹುದು ನಿಮ್ಮೊಳಿದಿರ್ರೇ ರಣಕೆ ತಾನೆನುತ ।
ಸೆಳೆದ ಬಾಣವನಿಳುಹಿ[2]ದರೆ[2] ಗುರು
ತೊಲಗಿ ಕೊಟ್ಟನು ಪದವನಹಿತಾ
ವಳಿಗೆ ಸಾತ್ಯಕಿ ಮೊಳಗಿದನು ಕಳಶಜನ ನೇಮದಲಿ ॥ ೯

ಪಾರಸಿಕ ನೇಪಾಳ ಸಿಂಹಳ
ವೀರಬಾಹ್ಲಿಕ ಯವನ ಕೌಸಲ
ಪಾರಿಯಾತ್ರರು ತುರುಕ ಬರ್ಬರ ವಂಗ ಮಾಗಧರು ।
ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಮನ್ನಣೆಯ ಪರಿ
ವಾರವೀತನ ಕೆಣಕಿದರು ಸರ
ಳೋರಣವ ಸೈಗಜೆದರದುಭುತವಾಯ್ತು ಸಂಗ್ರಾಮ ॥ ೧೦

ಚೀನ ಭೋಟ ವರಾಳ [3]ಕೇಶಿ ಸು[3]
[4]ದೀನ[4] ಖುರ[5]ಸಾ[5]ಣಾದಿ ದೇಶದ
ಮಾನನಿಧಿಗಳು ಕವಿದು ಮುತ್ತಿತು ಕೈಯ ಕೋಲ್ಗಳಲಿ ।
ಏನನೆಂಬೆನು ಸಮರದಲಿ ರಾ
ಜಾನು[6]ಮಿ[6]ತ ಮಂತ್ರಣವೆನಿಪ ಮುನಿ
ಪಾನುಮತವರಿದಾಯ್ತು ಸಾತ್ಯಕಿಗಾ ಮಹಾಕದನ ॥ ೧೧

ಕಡಿದನನಿಬರ ಕೈಯ ಕೋಲ್ಗಳ
ನಡಗುದಜೆದನನೇಕಭೂಪರ
ಗಡಣವನು ಘಾಡಿಸಿದನಂಬಿನ ಸರಿಯ[7]ನುರವಣಿಸಿ[7] ।
ಕಡಗಿ ಸಾತ್ಯಕಿಯೊಡನೆ ಬವರವ
[8]ಹಿಡಿದ ಭಟ[8]ರಮರರ ವಿಮಾನವ
ನಡರುತಿದ್ದರು ಕೊಂದನತಿಬಳನಹಿತಮೋಹರವ ॥ ೧೨

---

[1] ನಮಿತಾಜೂಢನಾದನು ಕಟಕಗುರುವಿನಲಿ (ಕ.ಗ.ಚ.ಪ). [2] ದನು (ತ.ನ). [3] ಖರ್ಪರ (ಚ.ಪ). [4] ಜೋನೆ (ಚ.ಪ.), ಜೀನ (ತ.ನ.) [5] ಸಹ (ನ). [6] ಮ (ಪ). [7] ನಂಬರಕೆ (ಚ.ಪ). [8] ತುಡುಕಿದವ (ಕ.ಗ.ದ).

ಎಡಬಲಕೆ ತೂಳುವ ಮದೇಭವ
ಕಡಿದು ಹರ[1]ಹಿದನೌಕಿ[1] [2]ಚೂ[2]ರಿಸಿ
ಗಡಣಿಸುವ ಭೂಪರಿಗೆ ಮಾಡಿ[3]ದನಮರಪದವಿಯನು[3] ।
ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನು ಕೇಣವಿಲ್ಲದೆ
ಕಡುಗಲಿಗಳನು ವೈರಿಸೇನೆಯ
ನಡಗುದಱಿದನು ಕೆಡಹಿದನು ಜಲಸಂಧಭೂಪತಿಯ ॥ ೧೩

ಒಂದುದೆಸೆಯಲಿ ಪಾರ್ಥ ಸವಱಿದ
ನೊಂದುದೆಸೆಯಲಿ ಸಾತ್ಯಕಿಯು ಸರ
ಳಿಂದ ನೊಂದುದು ಸೇನೆಯೆನೆ ಕೃತವರ್ಮನಿದಿರಾಗಿ ।
ನಿಂದನೆಲವೋ ಮರುಳೆ ಯಾಱಿದ
ಡಿಂದುಧರ ತಲೆಗಾವಡೀಗಳೆ
ಕೊಂದಡಲ್ಲದೆ ಬಿಡೆನೆನುತ ಮೂದಲಿಸುತೈತಂದ ॥ ೧೪

ನರನ ಮೈಗಂಡೀತನಲಿ ಸಂ
ಗರವನಾದರಿಸುವೆನು ಬಳಿಕೆಂ
ದರಿದು ಕೃತವರ್ಮಕನ ರಥವನು [4]ಧನು[4]ವ ಸಾರಥಿಯ ।
ಸರಳು ಮೂಱುಱಲೆಚ್ಚು ರಿಪುವನು
ಧುರ[5]ದಿ[5] ಹಿಂಗಿಸಿ ಹಂಸಮಯಮೋ
ಹರದೊಳಗೆ ಮೊಳಗಿದನು ತಾಗಿದನತಿರಥಾವಳಿಯ ॥ ೧೫

ಹೊಗಿಸದಿರಿ ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಹಿಂದಕೆ
ತೆಗೆಸು ತೆಗೆಸೋ ಫಲುಗುಣನ ತೆ
ತ್ತಿಗನಿವನು ಹೊಯ್[6] ಹೊಯ್ಯೆನುತ ಹೊಱವಂಟರತಿರಥರು ।
ಬಿಗಿದ ಬಿಲುಗಳ ತಿರು[6]ವೆರಳ[6]ಬೊ
ಬ್ಬೆಗಳ ಕಿವಿಗಡಿಯಂಬುಗಳ[7]ನಾ[7]
ಳುಗಳ ದೇವನ ತಱುಬಿದರು ಕೌರವಸಹೋದರರು ॥ ೧೬

ಅವರ ಬಲನೆಡವಂಕದಲಿ ಸ್ಯಂ
ಧವನ ವೊನೆಯವರೌಕಿದರು ಕೌ
ರವನ ಬಳಿಯಲಿ [8]ಸಂದಣಿಸಿದರು ಕರ್ಣ ನಂದನರು[8] ।

---

1 ಹುತನೂಕಿ (ಕ). 2 ಭೂ (ಕ.ಗ.ಟ.). 3 ಸಿ ಪರಮಸದ್ಗತಿಯ (ಕ).
4 ಹಯ (ಗ). 5 ಕೆ (ಕ.ಗ.ಚ). 6 ವುಗಳ (ತ). 7 ಗಾ (ಕ.ಗ.ಚ.ನ).
8 ಕವಿದರಿನಗುರುಸುತರು ಸಾತ್ಯಕಿಯ (ಟ.ತ.ನ).

ಬವರವಸದಳವಾಯ್ತು ರಿಪುಭಟ
ನಿವಹಮಧ್ಯದೊಳೀತ ಸಿಲುಕಿದ
ನವಿರಳಾಸ್ತ್ರವ ಸುರಿದು ಕಾಣನು ಹಗೆಗೆ ಹಱಿವುಗಳ ॥ ೧೭

ಅತ್ತ ಸಾತ್ಯಕಿಗಾಯ್ತು ರಣದೊ
ತ್ತೊತ್ತೆ ಮೋಹರಮಧ್ಯರಂಗದೊ
ಳಿತ್ತಲರ್ಜುನನಾಹವವನೇನೆಂಬೆನದ್ಭುತವ ।
ಮತ್ತೆ ಕೃಷ್ಣನ ಶಂಖನಾದವ
ನಿತ್ತಲವನೀಪಾಲ ಕೇಳಿದು
ಚಿತ್ತ ಕದಡಿದುದಡಿಗಡಿಗೆ ಮನನೊಂದು ಬಿಸುಸುಯ್ದು ॥ ೧೮

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ ॥ ರಾಯಸೇನಾಸೂಱೆಕಾಱನ
ಜೇಯ ಮಾರುತ ಸುತನು ಕೌರವ
ರಾಯನನುಜರ ಸೀಳಿದನು ಕಳಶಜನ [1]ಪರಿಹರಿ[1]ಸಿ

ದೃಗುಯುಗಳ ನೀರೇಱಿದವು ಸೆರೆ
ಬಿಗಿದು ಹಲುಬಿದನಕಟ ಕಡು ದೇ
ಸಿಗನು ತಾ ತನ್ನೊಡನೆ ಫಲುಗುಣನೇಕೆ ಜನಿಸಿದನೊ ।
ಹಗೆಯ ಹಱಿವಿಂಗೊಪ್ಪುಗೊಟ್ಟೆನು
ಮಗನಳಲು ಮಿಗೆ ಹೂಣಿ ಹೊಕ್ಕನು
ಮಗುಳಲಱಿಯನು ತಮ್ಮನೆನುತವನೀಶ ಚಿಂತಿಸಿದ ॥ ೧

ಕಳುಹಲತ್ತ[2]ಲು ಹೋಗಿ[2] ಸಾತ್ಯಕಿ
ತಿಳಿದು ಮರಳಿದುದಿಲ್ಲ ಫಲುಗುಣ
ನಳಿದನೋ ಮೇಣುಳಿದನೋ ಶರಹತಿಗೆ ಬಳಲಿದನೊ ।
ತಿಳಿದು ಹೇಳುವರಾರು ಪಟುಭಟ
ರೊಳಗೆ ಮಕುಟದ ಮಹಿಮರೆನುತಳ
ವಳಿದು ಭೀಮನ ವದನವನು ನೋಡಿದನು ಭೂಪಾಲ ॥ ೨

ಎಲೆ ವೃಕೋದರ ವೈರಿಮೋಹರ
ದೊಳಗೆ ಸಿಲುಕಿದನೋ ಕಿರೀಟಿಗೆ
ನೆಲದ ಋಣಸಂಬಂಧ ಸವೆದುದೊ ಮೇಣು ಸಮರದಲಿ ।
ತಿಳಿಯಲಟ್ಟಿದ ಸಾತ್ಯಕಿಗೆ ಕೊಳು
ಗುಳದ ಭಾರಣೆಯಾಯ್ತು ಫಲುಗುಣ
ನಳಬಳವನಱಿದಲ್ಲದೆನ್ನಸು ಸೈರಿಸದು ತನುವ ॥ ೩

ಮುರವಿರೋಧಿಯ ಪಾಂಚಜನ್ಯದ
ಪರಮರವ ಪಾರ್ಥನ ಪತಾಕೆಯ
ವರಕಪೀಂದ್ರನ ರಭಸವೇ ತುಂಬಿತು ಜಗತ್ರಯವ ।

---

[1] **ಪಂಥವಿ** (ತ.ನ), ನವಘಟಿಸಿ (ಚ.ಪ). [2] ರೆ ಹೋದ (ಗ.ಟ.ತ.ನ).

ನರನ ಧನುವಿನ ದನಿಯ ಕೇಳಿನು
ಕರಗಿತಂತಃಕರಣವರ್ಜುನ
ನಿರವ ಕಾಣಿಸಿ ಬಾಯೆನಲು ಕೈಕೊಂಡನಾ ಭೀಮ ॥ ೪

ಅರನೆಲೆಯ ಸುಯ್ಧಾನ ಪಾಂಚಾ
ಲರಿಗೆ ನೇಮಿಸಿತನಿಲತನಯನ
ಬೆರಳ ಸನ್ನೆಗೆ ತೀವಿದಂಬಿನ ತೇರ ಚಾಚಿದರು ।
ಕರೆದು ತನ್ನ ವಿಶೋ[1]ಕ[1]ಗಖಿಳಾ
ಭರಣವನು ಕೊಟ್ಟನು ವರೂಥದ
ಹರಿಗೆ ಹೊಡವಂಟಡರಿದನು ನವರತುನಮಯರಥವ ॥ ೫

ಸೂಳು ಮಿಗಲಳ್ಳಿರಿದವುರು ನಿ
ಸ್ಸಾಳತತಿ ದಿಗುವಳೆಯದಲಿ ಕೈ
ಮೇಳವಿಸಿದವು ತಂಬಟಧ್ವನಿ ಜಡಿವ ಕಹಳೆಗಳು ।
ಕೀಳ ಬಗೆಯದೆ ಕೆರಳಿ ಹೊಯ್ದವು
ಕಾಲಲಿಳೆಯನು ಕುದುರೆವೋಜೆಯ
ತೋಳಿನಲಿ ಮೋ[2]ದಿ[2]ದವು ಮಹಿಯನು ಸೊಕ್ಕಿದಾನೆಗಳು ॥ ೬

ಒದಗಿತೆಡಬಲವಂಕದೊಯ್ಯಾ
ರದಲಿ [3]ರಾವ್ತರು[3]ಮುಂದೆ ತಲೆದೋ
ಱಿದರು ಮುಂಗುಡಿಯವರು ಚೂಣಿಯ ಹೊಂತಕಾರಿಗಳು ।
[4]ಅ[4]ದಿರ್ವ ಖಡುಗದ ಕಾಂತಿ ಸೂರ್ಯನ
ಹೊದಿಸಿದುದು ಹೊಗಱೆದ್ದು [5]ಕೊಂತದ[5]
ತುದಿಗಳಿತ್ತವು ರಾಜ ಭಯವನು ರವಿಯ ಮಂಡಲಕೆ ॥ ೭

[6]ಕೆಲಕೆ[6] ಹೊಳೆದವು ಕಡುಗುದುರೆ ನೆಲ
ನಳುಕೆ ನಡೆದವು ದಂತಿ ದೆಸೆಗಳ
ಹೊಲಗೆ ಹಱಿಯದೆ ಮಾಣವೆನೆ ಹೊಕ್ಕವು ರಥಾನೀಕ ।
ತಳಪಟವ ತುಂಬಿತ್ತು ಪಯದಳ
ವುಲಿವ ಕಹಳೆಯ ಚೆಂಬುಕನ ಕಳ
ಕಳಿಕೆ ಮಿಗೆ ಕೈಕೊಂಡುದನಿಲಕುಮಾರಕನ ಸೇನೆ ॥ ೮

---

1 ಖ (ಕ). 2 ಹಿ (ಟ.ತ.ನ). 3 ರಾಯರು (ಚ.ತ.ನ). 4 ಬಿ (ಗ.ಟ.ತ-ನ). 5 ಸಿಂಧದ (ಪ). 6 ಕಲಕಿ (ಕ.ಗ.ಚ).

ಮುಸುಕಿದನು ರವಿ ಧೂಳಿಯಲಿ ಹೊಳೆ
ವಸಿ ಮುಸುಂಡಿ ತ್ರಿಶೂಲ ಕೊಂತ
ಪ್ರಸರ ಕಾಂತಿಗಳಳುಹಿದವು ಖದ್ಯೋತ[1]ದೀಧಿತಿಯ[1] ।
ಬಿಸಜಸಖನಡಗಿದರೆ ನಭದಲಿ
[2]ಮುಸಗಿ[2]ದವು ತಾರೆಗಳೆನಲು ಶೋ
ಭಿಸಿದವವನೀಪಾಲಮೌಳಿಸುರತ್ನರಾಜಿಗಳು ॥ ೯

ಎಲೆಲೆ ರಿಪು[3]ಸಂವರ್ತನೊ[3]ಳು ಕೊಳು
ಗುಳಕೆ ವರ್ತಿಸಲರಿದೆನುತ ತ
ಲ್ಲಳಿಸಿ ತೆತ್ತುದು ಮನವನವನೀಪಾಲಸಂದೋಹ ।
ಹಳವಿನಬ್ಬರಕಂಜದಿರಿ ನಿಜ
[4]ಗಳದ ಹಸುಗೆಯ[4]ಹಾರದಿರಿಯೆಂ
ದಳಿಮನರು ಬೆಂಗೊಟ್ಟು ಹೊಕ್ಕುದು ಕಳಶಜನ ಮಱೆಯ ॥ ೧೦

[5]ಮಿಗೆ[5] ವಿರೋಧಿಯ ಬಸುಱಿನುಗಿ ಕು
ನ್ನಿಗಳ ಕೆಡೆ ಬಡಿ ಸೀಳು ಹೆಣನುಂ
ಗಿಗಳ ಹೊಯ್ ಹೊಯ್ ರಣಕೆ ಹೆದಱುವ ಕೌರವಾ[6]ನುಜರ[6] ॥
ಹಗೆಯ ಶೋಣಿತಪಾನದಱವ
ಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಕರೆ ಭೇತಾಳ ಭೂತಾ
ಳಿಗಳನೆನುತ ಸುಧೈರ್ಯ ನಡೆದನು ಗರುಡಿಯಾಚಾರ್ಯ ॥ ೧೧

ಏನಿದೆತ್ತಣ ರಭಸವೆಲೆ ಪವ
ಮಾನಸುತ ಫಡ ಮರಳು ನಿನ್ನನು
ಮಾನವಾವುದು ಗಮನವೆಲ್ಲಿಗೆ ಮಾಡು ಬಿನ್ನಹವ ।
ಆನಿರಲು ಕೈಕೊಳ್ಳದುಱುಬುವ
ದಾನವಾಮರರಿಲ್ಲ ನಿನ್ನಳ
ವೇನು ಸಾಕೊಮ್ಮಿಂಗೆ ಕಾವೆನು ಬೇಡ ಮರಳೆಂದ ॥ ೧೨

ಎಲೆ ಮರುಳೆ ಗುರುವೆಮಗೆ ನೀ ಹೆ
ಕ್ಕಳಿಸಿ ನುಡಿದರೆ ಮೊದಲಲಂಜುವೆ
ನುಳಿದ ಮಾತಿನಲೇನು ನಿಮ್ಮೊಡನೆನಗೆ ಸಂಗ್ರಾಮ ।

---

[1] ವೀಧಿಗಳ (ಕ.ನ.) [2] ಮುಸುಕಿ (ಕ.ಗ.) [3] ಸಮವರ್ತಿಯೊ (ಗ.ತ.ದ). [4] ದಳದ ವಿಜಯುವ (ಟ.ತ.ನ.) [5] ಬಗಿ (ಚ.ಟ.ತ.ನ.) [6] ಹನರ (ಕ.ಗ.ಟ.ತ.ನ.)

[1]ಬಳಿಕವೀಗಳು ನಿಮ್ಮ[1] ಮೋಹರ
ದೊಳಗೆ ಕೊಡಿ ಬಟ್ಟೆಯನು ಸಿಲುಕಿದ
ಫಲುಗುಣನ ತಹೆನಣ್ಣದೇವನ ನೇಮ ತನಗೆಂದ ॥ ೧೩

ಆದರೆಲವೋ ಭೀಮ ಪಾರ್ಥನ
ಹಾದಿಯಲಿ ಗಮಿಸುವರೆ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಹೋದವೊಲು ನೀನೆಮಗೆ ವಂದಿಸಿ ಮಾರ್ಗವನು ಪಡೆದು ।
ಹೋದಡೊಪ್ಪುವುದಲ್ಲದೇ ಬಿಱು
ಸಾದಡಹುದೇ ಬೀಳು ಚರಣಕೆ
ಕಾದುವರೆ ಹಿಡಿ ಧನುವನೆಂದನು ದ್ರೋಣನನಿಲಜನ ॥ ೧೪

ತರಳರರ್ಜುನಸಾತ್ಯಕಿಗಳವ
ದಿರಿಗೆ ಪಂಥವದೇಕೆ ನಿಮ್ಮನು
ಗರುಡಿಯಲಿ ವಂದಿಸುವ ವಂದನೆಯುಂಟೆ ಸಮರದಲಿ ।
ಮರುಳಲಾ ಮುಱುಮಾತು ಕಡುವೃ
ದ್ಧರಿಗದೇಕೆಂಬಂತೆ ಚಿತ್ತದ
ಹುರುಳ ಬಲ್ಲೆನು ಪಥವ ಬಿಡಿ ಕೆಲಸಾರಿ ಸಾಕೆಂದ ॥ ೧೫

ಫಡ ಫಡೆಲವೋ ಭೀಮ [2]ಬಣ[2]ಗುಗ
ಳೊಡನೆ ಸರಿಗಂಡೆನ್ನ ಬಗೆಯದೆ
ಕಡುಗುವ್ಮೈ ಕಾಳೆಗಕೆ ತಪ್ಪೇನಾದಡನುವಾಗು ।
ಒಡಲನೀವೆನು ವಿನಯದೆಡೆಗವ
ಗಡಿಸಿದರೆ ಕೊಲುವೆನು ರಿಪುವ್ರಜ
ಮೃಡನನಱಿಯಾ ದ್ರೋಣ ತಾನೆನುತೆಚ್ಚನನಿಲಜನ ॥ ೧೬

ಈತನೊಡನಂಬಿನಲಿ ಕಾದಲು
ಭೂತನಾಥಂಗರಿದು ಸಾರಥಿ
ಪೂತುರೇ ಎನುತಿಳಿದು ರಥವನು ತುಡುಕಿದನು ಗದೆಯ ।
ಆತನಸ್ತ್ರಕೆ ದಂಡೆಯೊಡ್ಡಿ ಮ
ಹಾತಿಬಳ ಕವಿದನು ವಿರೋಧಿಯ
ಸೂತನನು ಕೆಡೆಹೊಯ್ದು ಕೊಂದನು ರಥದ ಕುದುರೆಗಳ ॥ ೧೭

---

[1] ಬಳಿಕ ನೋಡುವ ನಿಮ್ಮ (ಕ), ಬಳಿಯುಲೀಗಳು ನಿನ್ನ (ಚ), ಕಲಗಳೇ ನಿಮ್ಮವರು (ಟ.ನ.) [2] ಬಿನ (ಕ.ಚ.ಪ).

ಇದು ನಿಮಗೆ ವಂದನೆಯೆನುತ ನಿಜ
ಗದೆಯಲಾತನ ರಥವ ಹುಡಿಗು
ಟ್ಟಿದನು ಸುರಗಿಯನುಗಿಯಲಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಮೋಹರವ ।
ಇದಿರಲಿರಲಳವಡದೆ ಗುರು ಹಿಂ
ಗಿದನು ಶಕಟವ್ಯೂಹವನು ಮ
ಧ್ಯದೊಳು ಘಟ್ಟುಗಿದುರವಣಿಸಿ ಪವಮಾನಸುತ ನಡೆದ ‖ ೧೮

ಹರಿಯ ಕುಲಿಶದ ಧಾಳಿಯಲಿ ಕುಲ
ಗಿರಿಗಳಿಬ್ಬಗಿಯಾದವೊಲು ಮಂ
ದರದ ಘಾರಾಘಾರಿಯಲಿ ಬಾಯ್ಬಿಡುವ ಕಡಲಂತೆ ।
ಅರಿವರೂಥಿನಿ ಕೆದಱಿ [1]ತಳಿತ[1]ವು
ತುರಗ ಕರಿ ರಥ ಪಾಯಿದಳ ಬಲ
ಹೊರಳಿಯೊಡೆದುದು [2]ಹೊದಱು ತಗ್ಗಿತು[2] ಹೂಣಿಗರ ಮನದ‖ ೧೯

ಹೊಸರಥವ [3]ತಾ ಹೋದನೇ[3] ಸಂ
ಧಿಸುವೆನಿನ್ನನಿಲಜನು ಕುಂತಿಯ
ಬಸುಱ ಹೊಕ್ಕರೆ ಹೊಗುವೆನೆನುತಾ ದ್ರೋಣ ಗಜಬಜಿಸೆ ।
ಕುಸುರಿದಱಿದನು ಮುಂದೆ ವೈರಿ
ಪ್ರಸರವನು ಸಂವರ್ತರುದ್ರನೊ
ಹೊಸಬನಿವನಾರೆಂದು ತಲ್ಲಣಿಸಿತ್ತು ರಿಪುಸೇನೆ ‖ ೨೦

ಎಚ್ಚನುಚ್ಚಳಿಸುವ ತುರಂಗವ
ನೊಚ್ಚತವೆ ಕೊಂದನು ರಥೌಘವ
ನಚ್ಚರಿಯರೊಡನಾಡಿಸಿದನುರವಣಿಪ ಕಾಲಾಳ ।
ಕಿಚ್ಚುಗಿಡಿಗೆದಱುವ ಸಿಳೀಮುಖ
ಕೊಚ್ಚಲಿಭದವಯವವನಮರರಿ
ಗಚ್ಚರಿಯ ತನಿಸೂಱೆಬಿಟ್ಟನು ಭೀಮ ಬವರದಲಿ ‖ ೨೧

ತನತನಗೆ ಮುಂಕೊಂಡು ಸಂಗರ
ವೆನಗೆ ತನಗೆಂಬಖಿಳವೀರಾ
ವನಿಪರಹಮಿಕೆಯಿಂದ ಹೊಯ್ದರು ಪವನನಂದನನ ।

---

[1] ತುಳಿದ (ಕ). ಹೊದಱುದೆಗೆದುದು (ಗ.ದ.ಪ). ಮೋಳೈಸಿ ತಾ (ಚ.ಛ.ದ).

[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ೨೨

[illegible]
[illegible]
[illegible] ।
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ೨೩

[illegible]
[illegible]
[illegible] ।
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ೨೪

[illegible]
[illegible]
[illegible] ।
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ೨೫

[illegible]
[illegible]
[illegible] ।
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ೨೬

[illegible]

ನಾಲು ಗೋವಳಿಗಟ್ಟಿಗೆಯು ಸಂ
ಪಾಳಿಗಳ ತೂಗಾಟ ಮಿಗೆ ದು
ವ್ವಾಳಿಗಳ ಬೆಮ್ಮಾಳಿ ಗಜ ರಥ ತುರಗ ಸೇನೆಯಲಿ ।
ಮೇಲೆ ಸೇಳಿಕೆಯಾಯ್ತು ಕವಿವ ನೃ
ಪಾಲಕರು ಭೀಮಂಗೆ ಸರಿಯದ
ನಾಲಗರು ಸಂದಣಿಸಿತಜುಬಮ್ಮಹ[1]ದಗ್ರ[1]ದಲಿ ॥ ೩೭

ದುರುಳರುರವಣಿಸಿದರು ಬದ್ದನ
ದುರುಮದದ ಭರತಾನ್ವಯದ ದು
ರ್ಧರಮದದ ಘನಭುಜಮದದ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರದಹಂಕೆಗಳ ।
[2]ಪುರ[2]ಮದದ ಮರ್ಕಟವಿಲಾಸರು
ಧುರರಚಿತಪರಿಹಾಸರಭಿಜನ
ಕುರುಪಿ[3]ನಾಶ[3]ರು ತಾವಕರು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೩೮

ಎಳೆಯು ಬಾಳೆಯು ಸುಳಿಗೆ ಸೀಗೆಯು
ಮೊಳೆಯೊಡನೆ ಸರಸವೆ ಕುಮಾರರ
ಬಲುಹ ನೋಡು ವಿಶೋಕ ತೊಡಗಿದರೆಮ್ಮೊಡನೆ ರಣವ ।
ಕಲಹದಲಿ ಮೃದ್ದೋಯದಿವರಿರ
ತಲೆಗಳಿವು ನಾರಕದ [4]ಪಿವನ[4] ರೆ
ಗಳಿಗೆಯಲಿ ತಾ ಕೊಂಬೆನೆಂದನು ನಗುತ ಕಲಿಭೀಮ ॥ ೩೯

ಬಲುದೆಗಹಿನಾಕರ್ಣಪೂರದ
ಹಿಳುಕಿನನಿಲಜನಿರಲು ಸಿಂಹದ
ಹೊಲನ ಹೊಗುವಿಭದಂತೆ ಹೊಕ್ಕಿಕಾರ್ಲ್ಗುತಲಿರೆ ಕಂಡು ।
ತೊಲಗದಿರಿ ತಮ್ಮಂದಿರಿರ ಕುರು
ಕುಲಲಲಾಮರು ಜಗದೊಳತಿವೆ
ಗ್ಗ[5]ಳೆಯ[5]ಸುಭಟರು ನೀವೆನುತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚನಾ ಭೀಮ ॥ ೪೦

ಸರಳ ಸೊಂಪಿನ ಸೋಹಿನಲಿ ನಿಜು
ಗರುಳ[6] ದಾ[6]ವಣಿವಲೆಗಳಲಿ ಸಂ
ಗರ[7]ದ ಸುಭಟವ್ರಜದ ಮಧ್ಯದ[7] ಗೂಡುವಲೆಗಳಲಿ ।

---

1 ಮಧ್ಯ (ಚ.ಪ). 2 ಪಿರಿ (ಗ.ಚ.ಪ). 3 ಲಾಸ (ಕ.ಗ.ಚ). 4 ತಲೆಯು (ಕ.ದ)., ನಿವನ (ಚ). 5 ಳರು (ಕ.ಚ.ತ). 6 ದಾ (ಕ.ಗ.ಚ.ನ.ಪ). 7 ಕಠೋರ ಧ್ವನಿಯ ವಾದ್ಯದ (ಗ.ಚ.ಪ.)

ಉರಗಕೇತನು ನಡೆವರೆಯುಲಿಸಿ ಮಹ
ದ್ವಿರದ ಸಿಡಿವರೆಗಳಲಿ ಸಮರಥರ
ಲರಿಮೃಗವ್ರಾತವನು[1] ಭೀಮಶರಾತ ಕೃತರಿಂದ ॥ ೩೧

ಎಂದನನುಎಂದನನು ಚಿತ್ರಕ
ನಂದನನ ಚಿತ್ರಾಂಗದನ ಸಾ
ನಂದ ದುಸ್ಸಹ ಶಂಕುಕರ್ಣ ಸುಧೀರ್ಘಬಾಹುಕನ ।
ನಂದ ಚಿತ್ರಾಂಬಕನ ಕುಂಡಿಯ
ನಂದನನು ಚಿತ್ರೈಯ ದಾಸ್ಯ ರ
ನಂದ[2]ರಾ ಕೃತ್ರಾನುರಿನು ಮೃಡನಿಗೆ ಪಾಗಿದನು ॥ ೩೨

ಕದನಮುಖ[3]ದಿನುಖರು ಕೇಳಿವಿಲ್ಲದೆ
ಕೊಡಹಿದಾತವನೊಳಗೆ ಕೊಂದನ
ಕೊಡನನುಗನೋಲ್ದ ದೊಬಟಿಕೊತ್ತು ದು ಲಿಖದೆ ಕಗೆಗಳಗೆ ।
ನುಡಿದು ಪಲವೇನನ್ನು ಭೀಮನ
ಬಿಡದೆ ನುಡುಬು ನೊಹಿಯೆಂದ್ರ
ನುಡಿಯ ಕೇಳಿದು[4] ಬಾಹಿಗೊಂಡನು ಮತ್ತೆ ಕಲದೊಳ್ಳಿ ॥ ೩೩

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

---

[1] ತದಕೆಂಂದ (ನ,ಚ,ತ,ದ), ನರಜಾದನು (ಚ,ಪ). [2] ಪ (ನ,ತ).
[3] ಪಾರು (ಚ,ತ,ನ). [4] ದಾತ (ಕ,ಗ,ಚ).

ಹದಿನಾರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ || [illegible]
[illegible]
[illegible] ||*

[illegible]
[illegible]
[illegible] |
[illegible]
[illegible]
[illegible] || ೧

[illegible]
[illegible]
[illegible] |
[illegible]
[illegible]
[illegible] || ೨

[illegible]
[illegible]
[illegible] |
[illegible]
[illegible]
[illegible] || ೩

[illegible]
[1][illegible]
[illegible][2] |

---

* [illegible]
[illegible]

[1] [illegible] (ಕ,ಗ), [illegible] (ಙ). [2] [illegible] (ಕ,ಗ,ಙ).

[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible]
[illegible]

ಗುರುವೆಮಗೆ ನೀವ್ ನಿಮಗೆ ನಾವ್ ಬಂ
ಗರಿಗರಿವ್ಯಸ್ತ್ರಂಡವಿದಱಿಂ
ವರ ವಿನೀತರು ಕೆಲರು ಕೆಲಬರು ದುಶ್ಚರಾಗಿಹರು ।
ನರ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ನಕುಳ ಸಹದೇ
ವರಪ್ಪುಳಿನಗಿಲ್ಲತಿಭಕುತಿ ನಂ
ಗರದೊಳಿನ್ನಯು ದಂಟ ಕೊಂಡನು ಬೇಡ ಮರಳೆಂದ ॥ ೯

ಬಲವೊ ದುಷ್ಟಗ್ರಹದ ಬಾಧೆಯು
ನಿಲಿಸಲಱಿಯರೆ ಮಂತ್ರವಾದಿಗ
ಳಳಲು[1]ವಾನಂಬಿಸಿದ ಕೊಬ್ಬುಗಳಳಲು ನಡೆಸ್ಸುವನೆ ।
ಗೆಲುವ ಕೊಡುವೆನು ವಾಸಿಯೇ ನಿ
ಕ್ಕಳಗಳೊಡನೆಂಬಿರ್ದಡಕಿಪೆ
ಗ್ಗಳನು ನೀನೆಂದಂಬು ಸುರಿದನು ಪವನಜನ ಮೇಲೆ ॥ ೧೦

ನಿಲ್ಲು ಕಳಕಳ ತಪ್ಪಿದನ ನಾ
ನಲ್ಲ ಫಲುಗುಣ ಸಾತ್ಯಕಿಯುಮಲ್ಲ
ಬಲ್ಲ ತನ್ನಲಿ ವಿನಯ ಸಾರದಿರಲ್ಲಿ ಮನ್ನಣೆಯ ।
ಬಲ್ಲಗುರುವಿನ ಬಂಕ ಬಯಲಾ
ಯ್ತಲ್ಲಯೆಂಬಪಕೀರ್ತಿ ಕೊಱುವುದು
ಬಲ್ಲೆನೆನುತುರವಣಿಸಿದನು ಮುಂಗೈಯ ನಾಱಿಸಿದು ॥ ೧೧

ಮಳೆಗೆ ತೆರಳದ ಕೋಡ ಬಾಗಿಲ
ಕಲಿವೃಷಭ ಕೊಂಗುವಂತೆ ದ್ರೋಣನ
ಬಲಸರಳ ಸರಿವಳೆಗೆ ದಂಡೆಯನೊಡ್ಡಿ ದಳವುಳಿಸಿ ।
ಅಳವಿದಪ್ಪದೆ ಕೆಲದ ಬದ್ಗವ
ಸೆಳೆದು ಗುರುವಪ್ಪಳಿಸಿ ಕೈಯಲಿ
ಕಳೆದು ಕಬ್ಬುಳಿಯಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ಭೀಮ ಹೊಬ್ಬುಱದು ॥ ೧೨

ಗಬಜಿನಲಿ ಗರಿ ಬಿರಿಯ ದಿಬ್ಬ
ವ್ರಜ ಭಯಂಗೊಳೆ ಹೂಣೆ ಹೊಕ್ಕರೆ
ವಿಜಯನಿಟ್ಟಣಿಸಿದ'ರೆ[2] ಚಿಮ್ಮಿಟ್ಟದರೆ ಬಳಸಂಚಿ ।

[1] ರ (ಜ.ತ.). [2] ನು (ತ.ಜ).

ಸುಜನ ವಂದ್ಯನ ರಥವ ಹಿಡಿದನಿ
ಲಜನು ಮುಂಗೈಗೊಂಡು ಪಡೆ ಗಜ
ಬಜಿಸೆ ನಭಕೀಡಾಡಿದನು ಹಿಡಿ ಬುಗುರಿಯಂದದಲಿ ॥ ೧೩

ಗಗನದಲಿ ರಥ ಯೋಜನಾಂತಕೆ
ಚಿಗಿದು ಧರಣಿಯ ಮೇಲೆ[1] ಬೀಳಲು
ನಗುತ ಕರಣವ ಹಾಯ್ಕಿ ಮಂಡಿಯೊಳಿರ್ದನಾ ದ್ರೋಣ ।
ಜಗದೊಳಾವಭ್ಯಾಸಿಯೋ ತಾ
ಳಿಗೆಯ ತಲ್ಲಣದೊಳಗೆ ನೆಗಹಿನ
ಸುಗಮ ಸಾಹಸನರರೆ ಮಝ ಭಾಪೆಂದುದುಭಯ ಬಲ ॥ ೧೪

ತೂಗಿ ಕೆಡೆದುದು ತೇರು ಹುಡಿ ಹುಡಿ
ಯಾಗಿ ಹೋದುದು ದ್ರೋಣ ಮನದನು
ರಾಗ ಮಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸರಥದೊಳಗೆ ವೆಂಠಣಿಸಿ ।
ಹೋಗಬಿಡೆನಿನ್ನನಿಲಜನ ತಲೆ
[2]ವಾ[2]ಗಿಸುವೆನಿನ್ನೆನುತ ಶಕಟದ
ಬಾಗಿಲಲಿ ಗಿರಿಯಂತೆ ನಿಂದನು ಸಮರಕನುವಾಗಿ ॥ ೧೫

ಕೊಲುವುದನುಚಿತವೆಂದು ಗಗನ
ಸ್ಥಳಕೆ ರಥವನು ಬಿಸುಡೆ ಯೋಜನ
ದಳವಿಯಲಿ ಲಂಘಿಸಿತು ಹಯತತಿ ಸೂತಜರು ಸಹಿತ ।
ಎಲೆಲೆ ಕಟಕಾಚಾರ್ಯನಕಟಾ
ಕೊಳುಗುಳದೊಳಪಕೀರ್ತಿಯ ಕಂಡನೊ
ಗೆಲಿದನೋ ರಿಪುವೆಂದುಲಿಯೆ ನಿಜಪಾಯದಳವಂದು ॥ ೧೬

ನಿಜವರೂಥದಲಂದು ಕೌರವ
ವಿಜಯ ಮಾರುತಿ ಹೊಕ್ಕು ರಿಪು ಭೂ
ಭುಜರನಟ್ಟೆಯಟ್ಟಿದನು ಬಹಳತ ಸಿಂಹನಾದದಲಿ ।
ತ್ರಿಜಗ ತಲ್ಲಣಿಸಿದುದು ವರ ವಾ
ರಿಜವಿಲೋಚನ ಕೇಳಿದನು ಪವ
ನಜನ ಪಡಿಬಲ ಬಂದುದೆಂದಱುಹಿದನು ಪಾರ್ಥಂಗೆ ॥ ೧೭

---

[1] ಗೆ ಕವಿದು (ಗ.ಟ.ದ.ನ). [2] ದೂ (ಕ.ಚ.ಪ).

ಭಕುತ ಮುಖ ದರ್ಪಣನು ಬಹ ಸಾ
ತ್ಯಕಿಯ ಕಂಡನು ಭೀಮಸೇನನ
ವಿಕಟ ಸಿಂಹಧ್ವನಿಯನಾಲಿಸಿ ಹಿಗ್ಗಿದನು ಪಾರ್ಥ ।
ವಿಕಳತನವನು ಮಾದು ಧರ್ಮಜ
ಸುಕರ ಪರಿತೋಷದಲಿರಲು ರಿಪು
ನಿಕರ ಮುಱಿದುದು ಪವನಪುತ್ರನ ರಥದ ಖುರಪುಟಕೆ ॥ ೧೮

ಅರಿಭಟರು ಪವನಜನನಾನುತ
ಮರಳುತುಬ್ಬರ ಬವರವನು ತಂ
ದರನೆಲೆಗೆ ಹಾಯ್ಕಿದರು ಕರ್ಣಾದಿಗಳ ಮುಂಬಿನಲಿ ।
ಜರಿದುದತಿರಥರಾಜಿ ಬಾಯಲಿ
ಕರಿಷ ಹಾಯ್ದುದು ಭೂಮಿಪಾಲರ
ಬಿರುದು ಮುದ್ರಿಸಿದವು ಸಮೀರಕುಮಾರನುರವಣಿಗೆ ॥* ೧೯

ಓಡುವುದು ಗರುವಾಯಿಯೇ ಭಯ
ಬೇಡ ಭೂಮಿಪರೆನ್ನ ತೇರಿನ
ಕೂಡೆ ಗಡಣಿಸಿ ಸಾಕು ತಾರೆನು ನಿಮಗೆ ಕಾಳೆಗವ ।
ನೋಡಿ ನಿಮಿಷಕೆ ಭೀಮನಡಗಿನ
ಲೂಡುವೆನು ರಣಭೂತವನು ಭಯ
ಬೇಡೆನುತ್ತನಿಲಜನ ರಥವನು ತಱುಬಿದನು ಕರ್ಣ ॥ ೨೦

ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲ ತೆಗಹಿನ
ಹೊಗರಲಗಿನುರವಣೆಯ ರಥದಲಿ
ಮಗುಳ್ದ ಮಂಡಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯೋರೆಯ ಬಾಗಿದವಯವದ ।
ಅಗಿದು ಕಡುಗೋಪವನು ಬೆಸಲಹ
[1]ನಾಗೆಯ ನಿಱಿಗೆಯಲರಿಯ ನುಂಗುವ
ಬಗೆಯ ಬಲುಗೈ ಕರ್ಣ ಮೂದಲಿಸಿದನು ಪವನಜನ ॥ ೨೧

ಸಾರೆಲವೊ ಸಾಯದೆ ವೃಥಾಹಂ
ಕಾರವೇತಕೆ ನುಗ್ಗ ಸದೆದ ಕ
ಠೋರ ಸಾಹಸವಿಲ್ಲ ಕೊಳ್ಳದು ಕರ್ಣ ತಾನೆಸುತ ।

* ಇಲ್ಲಿಗೆ (ಕ.ಛ.ಪ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದಿದೆ. [1] ನಿ (ಕ.ಗ.ಚ).

ಅರಿದ್ಯೆದಂಬಿನಲಿ ಪವನಕು
ಮಾರಕನನೆಸೆ ಮೇಘಘನಗಂ
ಭೀರರವದಲಿ ಭೀಮ ನುಡಿದನು ಭಾನುನಂದನನ ॥ ೨೨

ದೇವದಾನವಭಟರು ನುಗ್ಗಂ
ದಾವು ಬಗೆದಿಹೆವುಳಿದ ಮರ್ತ್ಯರು
ನೀವು ತಾವೇಸಱ ಸಮರ್ಥರು ಕರ್ಣ ಗಳಹದಿರು ।
ಡಾವರಿಗತನವಾರ ಕೂಡೆ ವೃ
ಥಾ ವಿಲಾಸಿಗಳೆಲವೊ ಸುಭಟರೆ
ನೀವೆನುತ ಹದಿನೈದು ಶರದಿಂದೆಚ್ಚನಿನಸುತನ ॥ ೨೩

ಎನಲು ಭೀಮನ ಬಾಣವನು ಖಂ
ಡಿಸಿದ ಮೂಱಂಬಿನಲಿ ರವಿಸುತ
ನಸಮಸಾಹಸಿಯೆಚ್ಚಡೆಚ್ಚನು ಭೀಮ ಮಱುಗಣೆಯ ।
ನಿಶಿತಶರವನು ಹತ್ತು ಶರದಲಿ
ಕುಸುರಿದಱಿದನು ಕರ್ಣನಿಬ್ಬರ
ವೆಸೆಗೆ ದೇವಾನೀಕ ಮೆಚ್ಚಿತು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೨೪

ತೋ[1]ಳುವ[1]ಲಕಿದಿರಿಲ್ಲ ಬಿನುಗು ನೃ
ಪಾಲನೆಲವೋ ಕರ್ಣ ಫಡ ಫಡ
ಮೇಳವಾದರೆ ಮೊಗೆವೆನರುಣಾಂಬುವನು ನಿನ್ನೊಡಲ ।
ಕೋಲ ಸುರಿ ಸುರಿಯೆನುತ ಕುರುಭೂ
ಪಾಲಕನ ಮದದಾನೆ ಬನು ಹೀ
ಹಾಳಿಗೆಡಿಸಿ ತುರಂಗ ರಥ ಸಾರಥಿಯ ಖಂಡಿಸಿದ ॥ ೨೫

ಉಡಿದು ರಥ ಸಾರಥಿಗಳವನಿಗೆ
ಕೆಡೆಯೆ ಕಾಲಾಳಾಗಿ ಭೀಮನ
ಬಿಡದೆ ಥಟ್ಟೈಸಿದನು ಶರನಿಕರದಲಿ ರವಿಸೂನು ।
ಕಡಿದು ಬಿಸುಡದೆ ಕರುಣಿಸಿದಡವ
ಗಡಿಸಿದನೆ ತಪ್ಪೇನೆನುತ ಕೈ
ಗಡಿಯು ಪವನಜನೆಚ್ಚು ಕರ್ಣನ ಧನುವ ಖಂಡಿಸಿದ ॥ ೨೬

[1] ಳಬ (ದ).

ಕರದ ಬಿಲು ಕಳಚಿದರೆ ಬಾತಿಯೊ
ಳಿರದೆ ಹೊಸ ಹೊಂದೇರ ತರಿಸಲು
ತಿರುಗಿದನು ನಿಜಮೋಹರಕೆ ದುಗುಡದಲಿ ಕಲಿಕರ್ಣ ।
ತೆಱಹು ಕೊಡದಿರಿ ಸೋತ ಕರ್ಣನ
ಹರಿಬವೆಮ್ಮದು ನೂಕು ನೂಕೆಂ
ದುರವಣಿಸಿದರು ಮತ್ತೆ ಕೌರವನನುಜರವಗಡಿಸಿ ॥ ೨೭

ಎಲವೊ ಕರ್ಣನ ಗೆಲಿದ ಗರ್ವವ
ಕಲಕುವೆವು ಫಡ ನಿಲ್ಲೆನುತ ಕೈ
ಚಳಕಿಗರು ಪೂರಾಯಚಾಪದ ಚೆರಳ ಕಿವಿಗಡಿಯ ।
ಬಲುಸರಳ ಸರಿವಳೆಯ ಸಾಹಸಿ
ಗಳು[1]ರವಣಿಸಿ ಕವಿದೆಸುತ ಬರೆ ಕಂ
ಡೆಲೆ[1]ಮಿಡುಕನಾ ಭೀಮ ಮೂಗಿನ ಬೆರಳ ಬೆಡಗಿನಲಿ ॥ ೨೮

ರಾಯನೊಡಹುಟ್ಟಿದರಲಾ ಪೂ
ರಾಯತಿವದಿರ ಕೈ ಮಹಾದೇ
ವಾಯುಧದ ಮಳೆಗಱೆದರ್ಕೈ ನಿಲಲರಿದು ನಮಗೆನುತ ।
ವಾಯುಸುತನಬ್ಬರಿಸೆ ಗಾಳಿಯ
ಘಾಯ ಮೇಘದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದವೊ
ಲಾಯಿತೇನೆಂಬೆನು ಕುಮಾರರ ಹೊಯಿಲ ಚೆಳೆ ಸಿರಿಯ ॥ ೨೯

ಬಲ್ಲಡಗ್ನಿಸ್ತಂಭವನು ಸಿಡಿ
ಲಲ್ಲಿ ಮೇಳವೆ ಬಿನುಗುಗಳ ಗೆಲ
ಬಲ್ಲಿಡಿವರಿಗೆ ಭೀಮ ಸದರವೆ ಹೇಳಲೇನಿದನು ।
ಚೆಲ್ಲಿದರೆ ಬಳಿವರಿದು ಚೌಪಟ
ಮಲ್ಲ ಹೊಕ್ಕನು ಹೊಯ್ದು ಗದೆಯಲಿ
ಘಲ್ಲಿಸಿದನಸಿಯುರೆದು ಕೊಂದನು ಕೌರವಾನುಜರ ॥ ೩೦

ವರ ಸುಲೋಚನ ಚಿತ್ರರಥ ದು
ರ್ಮರುಷಣ ಶತಾನೀಕ ನೀಲಾಂ
ಬರ ವಿವಿಂಶತಿ [2]ಚಿತ್ರಸೇನರ ದೀರ್ಘಲೋಚನನ[2] ।

---

[1] ಲದು ಕವಿದೆಸುತ್ತೈದಿಬರೆ ಕಂಡೆಚೆ (ಗ.ಚ.ನ.ಪ.). [2] ಚಿತ್ರಲೋಚ- ದೀರ್ಘಬಾಹುಕನ (ಚ.ಪ.)

ತಱಿದು ತಿರುಗಿ ಸುಯೋಧನನ ಮೋ
ಹರಕೆ ಮೊಳಗಲು ಮತ್ತೆ ಬಲ ಸಂ
ವರಣೆಯಲಿ ಕೈಗೈದು ಭೀಮನ ಹಳಚಿದನು ಕರ್ಣ ॥ ೩೧

ಘಡ ತೊಲಗು ಪವಮಾನಸುತ ನಿ
ನ್ನೊಡಲನೀ[1]ಶಾ[1]ಕಿನಿಯ ಬಳಗಕೆ
ಬಡಿಸುವೆನು ಬದುಕುವರೆ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟೆನುತ ಬಳಿಸಲಿಸೆ ।
ಕಡುನುಡಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದನು ಹಿಂದಕೆ
ಮಿಡುಕುವವನೇ ಕರ್ಣನೀತನ
ಕಡುಹ ನೋಡು ವಿಶೋಕ ಎಂದನು ನಗುತ ಕಲಿಭೀಮ ॥ ೩೨

ತಗರು ತೊಲಗಿದಡೇನು ಬಲುಗಾ
ಳೆಗದ ಗಾಢಿಕೆ ಮೇಲೆ ಶೌರ್‍ಯದ
ಸೊಗ[2]ಡ[2] ಸ್ಫುರಿಸಲಱಿಯೆ ಕಲಿತನದಂಗ ನಿನಗೇಕೆ ।
ಉಗಿ ಸರಳ ಬಿಲುಗಾಱನಾದರೆ
ತೆಗೆದು ಕೈದುವ ಕೊಳ್ಳೆನುತ ತನಿ
ಹೊಗರು ಗಣೆಗಳ ಸೂಸಿದನು ರವಿಸೂನು ಸಮರದಲಿ ॥ ೩೩

ಸರಳ ಸರಳಲಿ ಕಡಿದನೆಚ್ಚರೆ
ತರಹರಿಸಿ ಮಗುಳೆಚ್ಚನೌಕಿದ
ಡುರವಣಿಸಿದನು ಸಿಂಹಗರ್ಜನದೊಡನೆ ಗರ್ಜಿಸಿದ ।
ತಿರುಗೆ ತಿರುಗಿದನೊತ್ತಲಗಿದೊ
ತ್ತರಿಸಿದನು ಭುಜಬಲಃ ಭುಜಬಲ
ಸರಿಯೆನಿಸಿ ಸಮ ಬೆಸನನೆಚ್ಚಾಡಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣ ॥ ೩೪

ಬಳಲಿದವು ತೇಜಿಗಳು ಸಾರಥಿ
ಯಳುಕಿದನು ಶರಹತಿಗೆ ಭೀಮನ
ಬಲುಪತಾಕೆ ತನುತ್ರ ರಥ ಕರ್ಣಾಸ್ತ್ರಮಯವಾಯ್ತು ।
ಹಿಳುಕ ಹೊದಿಸಿದನಖಿಲ ವೆಸೆಗಳ
ನಿಲುಃಕಲರಿದೆನೆ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರಕೆ
ಕಳಚಿ ಕಳೆದನು ಭೀಮ ತೊಟ್ಟನು ಮತ್ತೆ ಮಾರ್ಗಣವ ॥ ೩೫

[1] ಡಾ (ಕ.ಟ.ತ). [2] ಸ (ಕ.ಟ.ತ.ದ).

ತರಹರಿಸು ಬಿಲುಗಾಱನಾದರೆ
ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳೆನುತ [1]ಪವನಜ
ಬಿಱುಗಣೆಯಲಿರದೆ[1]ಚ್ಚನಹಿತನ ಧನುವ ಸಾರಥಿಯ ।
ತುರಗವನು ಸಿಂಧವನು ಮಾರ್ಗಣ
ವೆರಡಱಲಿ ನುಗ್ಗೊತ್ತೆ ರಥದಿಂ
ಧರಣಿಗಿಳಿದನು ಕರ್ಣ ಕೊಂಡನು ಹಲಗೆ ಖಂಡೆಯವ ॥ ೩೬

ಉಳಿಯಲೊಲೆದಿದಿರಾಗಿ ತಾಗಿದ
ಬಲುಕಣಿಯ ಕರವಾಳನಿಕ್ಕಡಿ
ಗಳೆದು ಹಲಗೆಯನೆಂಟು ಕಡಿ ಮಾಡಿದನು ಕಲಿಭೀಮ ।
ತೊಲಗು ಬಾಹಿರ ಮತ್ತೆ ಸಾರಥಿ
ಬಿಲು ರಥವನನುಮಾಡು ಪಾ[2]ರ್ಥಗೆ
ಕಳ[2]ದ ಮಿಸಲು ಕೊಲ್ಲೆನೆಲವೋ ಕರ್ಣ ಹೋಗೆಂದ ॥ ೩೭

ತೇರ ಚಾಚಲಿ ಬೇಗ ಬಲುಗೈ
ಸಾರಥಿಯ ಬರಹೇಳು ಹಿಂದಣ
ಸಾರಥಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಬಂದುದು ಕರ್ಣ ಸೋಲುವನೆ ।
ವೀರನಾವೆಡೆ ಶೌರ್ಯಪಾರಾ
ವಾರನಾವೆಡೆಯೆನುತ ಕೌರವ
ಧಾರುಣೀಪತಿ ಬೆಸಸಿದನು ತನ್ನನುಜದುರ್ಜಯಗೆ ॥ ೩೮

ಬಿಲುದುಡುಕಿ ರಿಪುಭಟನೊಡನೆ ಮುಂ
ಕೊಳಿಸಿದನು ದುರ್ಜಯನು ಹಿಮ್ಮೆ
ಟ್ಟೆಲವೊ ಪವನಜ ನಿಂದಡರಿವೆನು ನಿನ್ನೊಡಲನೆನುತ ।
[3]ಒಲುಮೆಯೊಡ[3]ಹುಟ್ಟಿದರ ಬಯಕೆಯ
ಸಲಿಸುವರೆ[4]ನಾವಲ್ಲವೇ[4]ಕುರು
ಕುಲಲಲಾಮರು ತಪ್ಪಿ ನುಡಿಯರೆನುತ್ತ [5]ಮಂಡಿಸಿದ[5] ॥ ೩೯

ಕೀಲಿಸಿದನೆಂಟಂಬಿನಲಿ ತುರ
ಗಾಳಿಯನು ಸಾರಥಿಯನಾತನ
ಕೋಲ ಖಂಡಿಸಿ ಧನುವ ಕಡಿದನು ಮೂಱುಬಾಣದಲಿ ।

---

[1] ದುಳ್ಳುರಿದುರುಗಲಂಬಿನತೆ (ಗ.ಚ.ಪ). [2] ರ್ಥಂಗುಳಿ (ದ). [3] ಒಲವಿನೊಡ (ಗ.ಪ). [4] ನೀವಹುದೆಲವೊ (ಚ.ಪ.), ಕೊಲುವೆನುಕಣಾ (ದ) [5] ತೆಗೆದೆಚ್ಚ (ಗ.ಚ.ಪ).

ಹೋಳುಗಳೆದನು ಸುಭಟನಿಟ್ಟೆಲು
ಮೂಳೆಯನು ಮುಂಕೊಂ[1]ಡ[1] ಬಿರುದರ
[2]ಸೀ[2]ಳಿದನು ಕರೆ ಮತ್ತೆ ಕರ್ಣನನೆನುತ ಬೊಬ್ಬಿಱಿದ ॥* ೪೦

ರಥವ ಮೇಳೈಸಿದನು ಹೊಸ ಸಾ
ರಥಿಯ ಕರಸಿದನಾಹವದೊಳತಿ
ರಥಭಯಂಕರನೇಱಿದನು ಬಲುಬಿಲ್ಲನೊದಱಿಸುತ ।
ಪೃಥುವಿ ನೆಗ್ಗಲು ಸುಭಟಸಾಗರ
ಮಥನ ಕರ್ಣನು ಭೀಮಸೇನನ
ರಥವನಱಸುತ ಬಂದು ಪುನರಪಿ ಕಾಳೆಗವ ಹಿಡಿದ ॥ ೪೧

ಗೆಲಿದು ಹೋಗದಿರಿನ್ನು ಕರುಳನು
ಕಲಕುವೆನು ನಿಲ್ಲೆನುತ ರವಿಸುತ
ಸೆಳೆದು ಮುಷ್ಟಿಯ ಕೆನ್ನೆಗಡಿಯಂಬಿನಲಿ ಬರೆ ಕಂಡು ।
ಎಲವೊ ಲೋಕದ ಭಂಡ ನಿನ್ನೊಡ
ನುಲಿವವರು ನಾವಲ್ಲ ಮಲೆತರೆ
ತಲೆಯ ಕಾಯಿದು ಬಿಡುವೆನಲ್ಲದೆ ಕೊಲುವನಲ್ಲೆಂದ ॥ ೪೨

ಸರಳಸರಿಸೋನೆಯನು ಪವನಜ
ಗಿರಿಗೆ ಕಱೆದುದು ಕರ್ಣ ಮೇಘದ
ಹೊರಳಿಯೇನೆಂಬೆನು ಮಹಾಸಂಗ್ರಾಮಸಂಭ್ರಮವ ।
ಸರಳಿನಲಿ ಧನುವಿನಲಿ ಗದೆಯಲಿ
ಕರಹತಿಯಲಹಿತಾಸ್ತ್ರವನು ಸಂ
ಹರಿಸಿ ಬೀಸಿತು ಭೀಮಮಾರುತ ಕರ್ಣಮೇಘದಲಿ ॥† ೪೩

---

[1] ಬ (ಗ.ಚ.). [2] ಹೊ (ಗ.ಚ.ಪ).

* ೪೦ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಗ.ದ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ:—

ಅರಿವಿವಿಂಶತಿ ಸತ್ಯನಂದನ
ಧುರಧುರಂಧರ ದೀರ್ಘದತ್ತನು
ದುರುಳ ಜಯನಂದನು ಮಹೋದರ ಪುಂಡ್ರಜಾನುಕನು ।
ಉರುಭುಜವನಂದೋಪನಂದನ
ಪರಬಲಾಂತಕನೆಸಲು ಕೌರವ
ರುರುಳಿದರು ಹೊರಳಿದರು ತನುಗಳು ತಲೆಯ ನೀಗಿದವು ॥

† ೪೩ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಗ.ದ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ೧೮೫ನೆಯ ಪುಟದ ಕೆಳಗಿರುವ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಧನುವನಿಕ್ಕಡಿಗಳೆದು ರಿಪು ಸೂ
ತನ ಶಿರವ ಹಱಿಯೆಸಲು ಸಾರಥಿ
ತನವ ತಾನೇ ಮಾಡುತಿದಿರಾದನು ಕೃಪಾಣದಲಿ ।
ಕನಲಿ ಖಡ್ಗವ ಮುಱಿಯೆಸಲು ಮು
ಮ್ಮೊನೆಯ ಶೂಲದಲಿಟ್ಟನಂತದ
ನನಿಲಸುತ ಖಂಡಿಸಲು ಮುರಿದನು ಮೋನದಲಿ ಕರ್ಣ ॥ ೪೪

ಪವನಜನ ಬಡಿಹೋರಿ ಹೋದನೆ
ರವಿಸುತನು ಹೋಗಲಿ ವೃಕೋದರ
ನವಯವವ ಕೇಣಿಯನು ಕೊಟ್ಟೆವು ಬಾಣತತಿಗೆನುತ ।
ತವ ಕುಮಾರರು ಮತ್ತೆ ಬಹಳಾ
ಹವವ ಹೊಕ್ಕರು ಹಕ್ಕಲಾದಪ
ರವಗಡಿಸಿ ಕೆಣಕಿದರು ರಿಪುಕಲ್ಪಾಂತಭೈರವನ ॥ ೪೫

ವೀರರೆಂದೆನಿಸುವರು ತೊಡೆಹದ
ಶೌರಿಯದ ಸಿರಿವಂತರರಸುಕು
ಮಾರಕರು ನಿನ್ನವರು ಕೋಮಲಧೈರ್ಯರಾಹವಕೆ ।
ಮಾರಿ ಮುಖದವ ಕಠಿನಮನ ನಿ
ಸ್ಸಾರಹೃದಯನು ಭೀಮನವನೊಳು
ಹೋರಿದವರೇನಹರು ಕೇಳೈ ನಿನ್ನವರ ವಿಧಿಯ ॥ ೪೬

ಒಳಗೊಳಗೆ ತನ್ನಾಣೆ ಘೋಷಣೆ
ಸಲುವುದಲ್ಲದೆ ಸೊಡರು ಬೀದಿಗೆ
ಸುಳಿಯಲೆಲ್ಲಿಯ ಬೆಳಗು ತನ್ನುಳಿವಿಂಗೆ ಹೊಣೆಯಾರು ।
ಕೆಲಬಲದ ಮನ್ನೆಯರ ಹೊಯ್ವು
ಗ್ಗಳಿಕೆ ಕೊಂಬುದೆ ಭೀಮನಲಿ ಕೈ
ಹೊಲಸುಗಾಱನು ಹಿಂಡಿದನು ಕೌರವ ಸಹೋದರರ॥ ೪೬

ಸರಳ ಕಡಿಕಡಿದಿಳುಹಿ ಸೂತನ
ಕೊರಳ ಹರಿಯೆಸಳಾಗ ಕರ್ಣನು
ಯಿರದೆ ಮತ್ತೈದಿದನು ಹಲಗೆ ಕೃಪಾಣು ಸುರಿಗೆಯುಲಿ ।
ಬರಸೆಳೆದು ಖಡುಗವನು ಮುಱಿಯೆಸ
ಲರದೆ ಹೊಗಲು ಕೃಪಾಣದಲಿ ಸಂ
ಗರದೊಳವ ಮುಱಿಯೆಸಲು ಮುರಿದನು ಮೌನದಲಿ ಕರ್ಣ ॥

ದ್ರುಮ ವಿಕರ್ಣ ಸುಷೇಣಚಾರು
ಕ್ರಮ ವಿವಿತ್ಸುಕ ವಜ್ರಬಾಹುಕ
ದಮನ ದೀರ್ಘೋಗರ ಮಹೋದರ ಕುಂಡದಾರುಕನ ।
ಯಮನ ಕೈಯೆಡೆಗೊಟ್ಟು ಘನ ವಿ
ಕ್ರಮದ ಸಿರಿ ಹೊದಱೇಳೆ ಜಯ ವಿ
[1]ಕ್ರ[1]ಮದೊಳಬ್ಬರಿಸಿದನು ನಿಷ್ಠುರ ಸಿಂಹನಾದದಲ ॥ ೪೮

ಇದೆ ಸಮೀರಕುಮಾರಕನ ಜಯ
ಮದದ ಸಿಂಹಧ್ವನಿಯೆನುತ ಹಿ
ಗ್ಗಿದನು ಧರ್ಮಜನೊದಱಿದವು ಗಂಭೀರಭೇರಿಗಳು ।
ಕದನ ಲಗ್ಗೆಯ ಕಹಳೆ ಬಹು ವಾ
ದ್ಯದ ಮಹಾದ್ಭುತರಭಸ ಮಿಗೆ ಹೂ
ಡಿದನು ಸನ್ನಾಹದಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ಮತ್ತೆ ಕಲಿಕರ್ಣ ॥ ೪೯

ನವವರೂಥ ತುರಂಗಸಾರಥಿ
[2]ಸವಗ ಮೊಚ್ಚೆಯದಲ್ಲಿ[2] ಬಹಳಾ
ಹವದೊಳಗೆ ಮುಂಕೊಂಡು ಭೀಮನ ಹಳಚಿದನು ಕರ್ಣ ।
ತವಕ ಮಿಗಲೆಚ್ಚಾಡಿ ಪುನರಪಿ
ಪವನಜನ ಘಾಯದಲ ಸೋಲಿದು
ಬವರಮುಖದಲಿ ಹಿಂಗಿದನು ಹದಿನೆಂಟು ಸೂಳಿನಲ ॥ ೫೦

ಮುಳಿದು ಮೀಸೆಯ ಮುರಿದು ಹುಬ್ಬನು
ಬಲಿದು ದಳ್ಳುರಿದಿರುಳನಷ್ಟಗ
ಳೊಳಗೆ ಪಸರಿಸಿ ಘುಡುಘುಡಿಸಿ ರೋಮಾಳಿ ಸೈನಿಮಿರೆ ।
ಹಲು ಮೊರೆದು ಹೊಗರಿಡುವ ಮೋಱೆಯ
ಲಲಿವ ಬೆಮರನು ಬೆರಳ ಕೊನೆಯಲಿ
ಬಳಿದು ಭಾರ್ಗವದತ್ತ ಬಾಣಕೆ ನೀಡಿದನು ಕರವ ॥ ೫೧

ಎಲವೆಲವೊ ಕಲಿಯಾಗು ಮಾರುತಿ
ಗೆಲಿದನೆಂದಿರಬೇಡ ಸೋಲದ
ಗೆಲವಿನುದಯ ಮುಹೂರ್ತ ವಶ ಮೈಗುಡದೆ ಕಾದುವುದು ।

---

[1] ಧೃ (ಪ). [2] ಕವಚ ಬಾಹಕ್ಕರಿಕೆಯಲ (ಚ.ಪ).

ಛಲವಮುಳ್ಳಡೆ ಸಾಕು ನೀನೀ
ಹಲಗೆಯಲಿ ಹೊಕ್ಕಾಡಿ [1]ಮರಳಿದು[1]
ತಲೆವೆರಸಿ ನೀ ಹೋದಡಸ್ತ್ರತ್ಯಾಗ ತನಗೆಂದ ॥ ೫೨

ಉಂಟು ಶಿವ ಶಿವ ಹುಸಿಯು ನುಡಿ ನಿನ
ಗುಂಟೆ ಗೆಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣಿ ಶೌರ್ಯದ
ಗಂಟು ಬಲುಹದ ಕಂಡು ಬಲ್ಲೆನು ಹಲವುಬಾರಿಯಲಿ ।
ನುಂಟಿಗೆಯುನಾಯ್ವೆನು ಕರ್ಣಾ ಬಲು
ಕಂಟಕವಲೇ ನರನ ನುಡಿ ನೀ
ನೆಂಟುಮುಡಿ ಗಳಹಿದರೆ ತಪ್ಪೇನೆಂದನಾ ಭೀಮ ॥ ೫೩

ಆದಡೆಲವೊ ದುರಾತ್ಮ ಮಾರುತಿ
ವಾದದಲಿ ಫಲವೇನು ಬಲ್ಲರೆ
ಕಾದುಕೊಳ್ಳಾ ಸಾಕು ಕಡುಸಾಹಸಿಕ ಗಡ ನೀನು ।
ಹೋದೆ ಹೋಗಿನ್ನೆನುತ ಕಣೆಹದಿ
ನೈದಱಲಿ ಕೆಡಹಿದನು ತುರಗವ
ನೈದುಬಾಣದಲೆಚ್ಚು ಕಡಿದೀಡಾಡಿದನು ರಥವ ॥ ೫೪

ಎರಡುಶರದಲಿ ಸಾರಥಿಯು ಹೇ
ರುರವನೆಸೆಯಲು ಘಾಯದಲಿ[2]ತರ
ಹರಿಸ[2]ದವ ಹಾಯ್ದನು ಯುಧಾಮನ್ಯುವಿನ [3]ಹೊರೆಗಾಗಿ[3] ।
ಮರಳಿ ಹತ್ತಂಬಿನಲಿ ಭೀಮನ
ಕೆರಳಿಚಿದನಾಱಂಬಿನಲಿ ಹ
ನ್ನೆರಡಱಲಿ ಹದಿನೆಂಟಱಲಿ [4]ಮಗುಳೆ[4]ಚ್ಚು ಬೊಬ್ಬಿಱಿದ ॥ ೫೫

ಶರಹತಿಗೆ ಸೆಡೆಯದೆ ವೃಕೋದರ
ನೆರಡು ಕವಲಂಬಿನಲಿ ಕರ್ಣನ
ಶಿರವನೆಚ್ಚಡೆ ತಱಿದನೆಡೆಯಲಿ ಭಾನುಸುತ ನಗುತ ।
ತಿರುಹಿ ಶಕ್ತಿಯಲಿಟ್ಟರೆಡೆಯಲಿ
ತಱಿದು ಭೀಮನ ಕರದ ಚಾಪವ
ನೆರಡುಕಡಿ ಮಾಡಿದನು ಬಳಿಯಲಿ ನೊಸಲನೊಡೆಯೆಚ್ಚ ॥ ೫೬

---

[1] ಬಳಿಕೀ (ಗ.ಚ.ಪ). [2] ನಿಲಲಱಿಯ (ಕ.ಗ.ಟ.ತ). [3] ರಥಕಾಗಿ (ಗ.ದ).
[4] ಮುಂಱಿಯೆ (ಗ.ಚ).

ವಾಯುಸುತ ಖಾತಿಯಲಿ ಹಲಗೆಯ
ದಾಯುಧವ ಕೊಂಡರಿಭಟನ ಮೇ
ಲ್ವಾಯಿದಡೆ ಸಮ್ಮುಖವ ಬಿಟ್ಟನು ಧ್ವಜದ ಕಂಭದಲಿ ।
ಆಯುಧವ ಕೊಂ[1]ಡೆತ್ತಿದಡೆ[1] ಹಗೆ
ಮಾಯವಾದನು ಪೂತುರೆನುತ ಗ
ದಾಯುಧನು ಮರಳಿದರೆ ಕೈಯೊಡನೆದ್ದನಾ ಕರ್ಣ ॥ ೫೭

ಆರಿ ಬೊಬ್ಬಿಱಿದೆಚ್ಚನಸಿಲಕು
ಮಾರಕನ ಖಂಡೆಯವನೊಂದೇ
ಕೂರಲಗಿನಲಿ ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನು [2]ಹಿಡಿದ ಹಲಗೆಯನು[2] ।
ಆರುಭಟೆಯಲಿ ಭೀಮ ಕಾವವ
ರಾರು ಕರೆಯಾ ಕರ್ಣ ಕೊಲುವಡ
ದಾರು ಘಡ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಬವರೆನುತ ಗರ್ಜಿಸಿದ ॥ ೫೮

ಮಡಿದ ಕರಿಗಳ ಕಾಯವನು ನಿ
ಟ್ಟೊಡಲ ತುರುಗಂಗಳನು ಮುಗ್ಗಿದ
ಕೆಡೆದ ತೇರಿನ ಗಾಲಿಗಳ [3]ಕೊಂಡಿ[3]ಟ್ಟನಾ ಭೀಮ ।
ಒಡೆಯಲಾ ಕರಿಯೊಡಲನಾ ಹಯ
ದೊಡಲನಾ ರಥ ಚಕ್ರವನು ಕಡಿ
ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನು ಹೊಟ್ಟಿದನು ಕಟ್ಟಳವಿಯಲಿ ಕರ್ಣ ॥* ೫೯

---

[1] ಡಾಕಿದರೆ (ಗ.ಚ). ಡಡಾಯಿದರೆ (ನ). [2] ಹರಿಗೆ ಬಡ್ಡಿಗೆಯ (ಗ.ಚ). [3] ತಿರುಹಿ (ಗ.ಚ.ದ.ಪ).

* ೫೯ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಗ.) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ :—

ತೇರು ಮುಱಿದವು ಕುದುರೆ ಬೀಳ್ದವು
ಸಾರಥಿಗಳಡಗೆಡೆದರಂತಾ
ಚಾರುಧಾರಿಯ ಬಿಲ್ಲು ನೋವವು ಭೀಮನುರವಣೆಗೆ ।
ಸೂರಿಯನಸುತ ಮರಳೆ ಮರಳಿದು
ಸ್ಥೈರಣೆಯ ಸಮಕೊಳಿಸಿ ಪದಿನೆ
ಣ್ಬಾರಿ ಭೀಮನ ತಾಗಿದನು ಭಾಪೆಂದುದಮರಗಣ ॥

ಒಡೆಯ ಹರನಂಬಿನಲಿ ಭೀಮನ
ಕಡುಹನಾನುತ ಕರ್ಣ ನಸುನಗು
ತೊಡನೊಡನೆ ಸನ್ನದ್ಧನಾದನು ತಾಗಿದನು ಮುನಿದು ।
ಗಡಣಿಸಿದ ಬಾಣಾಬ್ಧಿಯನು ಗುಡು
ಗುಡಿಸುತನಿಲಜ ಕಾದುತಿರುತಿರೆ
ತೊಡೆಮುಱಿಯಲಳವಡವೆನಲು ಹೊಯ್ದನು ಚಾಪದಂಶದಲಿ ॥

[illegible]
[illegible]
[illegible] |
[illegible]
[illegible]
[illegible] | [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] |
[illegible]
[illegible]
[illegible] | [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] |
[illegible]
[illegible]
[illegible] | [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] |
[illegible]
[illegible]
[illegible] | [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] |

[1] [illegible] ([illegible]). [2] [illegible] ([illegible]). [3] [illegible] ([illegible]).

ವಾಯುಸುತ ಸಿಲುಕಿದನಲಾ ಕಾ
ಳಾಯಿತೆನುತಸುರಾರಿ ರಥವನು
ಹಾಯಿಸಲು ಮುರಿಯೆಚ್ಚು ಕರ್ಣನ ತೆಗೆಸಿದನು ಪಾರ್ಥ ॥* ೭೪

ಹದಿಮೂಱನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

---

* ೭೪ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಕ.ಗ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ:—

ಜನಪ ಕೇಳ್ಕೌ ಪ್ರೌವದೂರರು
ಮುನಿದು ಮಾಡುವುದೇನು ನಿನ್ನವ
ರನಿತುಭವದಲಿ ಭಜಿಸಿದರೊ ನಿಷ್ಠೆಯಲಿ ಹರಿಪದವ ।
ಇನತನೂಜಗೆ ಸಿಕ್ಕಲನಿಲಜ
ದನುಜಹರನಡಹಾಯ್ದ ನಿಲ್ಲಿಗೆ
ನೆನಹದೆಂತುಟೊ ರಾಯ ಗದುಗಿನ ವೀರನರಯಣನ ॥

ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ॥ ಸಂಗರದೊಳಂದಹಿತ[1]ಭಟ[1]ಮಾ
ತಂಗ ಕಂಠೀರವನು ರಣದೊಳ
ಭಂಗ ಮುಱಿದನು ಫಲುಗುಣನು ರಿಪುರಾಯಸೈಂಧವನ ॥

ಚಿತ್ರವಿಸು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ರವಿಸುತ
ನಿತ್ತ ಮುರಿದನು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ರಥ
ದತ್ತ ತಿರುಗಿದನನಿಲಸುತ ಭಾರಣೆಯ ದುಗುಡದಲಿ ।
ಇತ್ತ ಭೂರಿಶ್ರವನು ಭಾರಿಯ
ಹತ್ತುಸಾವಿರರಥಸಹಿತ ಕೈ
ಗುತ್ತಿದನು ರಣವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಲಲಿತ ಕಬರಿಯಲಿ ॥ ೧

ಒಂದು ಕಡೆಯಲಿ ಕರ್ಣ ಗುರುಸುತ
ರೊಂದು ದೆಸೆಯಲಿ ಶಲ್ಯ ಶಕುನಿಗ
ಳೊಂದು ದೆಸೆಯಲಿ ಭೂರಿ ಕೃತವರ್ಮಕ ಸುಯೋಧನರು ।
ಮುಂದುಗೆಡಿಸಿದರರ್ಜುನನನೀ
ಬಂದ ಭೂರಿಶ್ರವನ ನಿಲಿಸುವೆ
ನೆಂದು ಸಾತ್ಯಕಿ ಬಿಟ್ಟನಾತನ ಹೊರಗೆ ನಿಜರಥವ ॥ ೨

ಎಲವೆಲವೊ ಭೂರಿಶ್ರವನೆ ಫಡ
ಗೆಲಿದು ಹೋಗದಿರೆಲ್ಲಿ ಹೊಗುವಡೆ
ತಲೆವೆರಸಿ ಹೊಗಲೀಯೆನಿದಿರಾಗೆನುತ ಮೂದಲಿಸೆ ।
ಎಲವೊ ಸಾತ್ಯಕಿ ಸುಭಟಬಾಹಿರ
ಗಳಹದಿರು ದಿಟ ವೀರನೇ ಕೂ
ರಲಗಿನಲಿ ಮಾತಾಡು ಬಱಿನುಡಿ ಭಂಡತನವೆಂದ ॥ ೩

ಆದಡಿದ ಕೊಳ್ಳೆನುತ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಕೋದನಧ್ರುವನಂಬಿನಲಿ ಬಲು
ಹಾದನ್ನೈ ಮಝು ಎನುತ ಕಡಿದನು ಸೋಮದತ್ತಸುತ ।

---

[1] ಬಲ (ಕ), ಮದ (ಟ.ಪ).

ಕಾದುಕೊಳ್ಳೆನುತೆಚ್ಚನಂಬಿನ
ಬೀದಿವರಿ ಬಲುಹಾಯ್ತು ಖತಿಯಲಿ
ಕೈದುಕಾಱರು ಮೆಚ್ಚಿಸಿದರಮರಾಸುರಾವಳಿಯ ॥ ೪

ದೂರದಲಿ ನಿಂದೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರ
ನಾರು ಮಾಡುವುದೇನು ಸಾತ್ಯಕಿ
ಕೂರಸಿಯನುಗಿ ಬಿಸುಟು ಕಳೆ ಕೋದಂಡ ಮಾರ್ಗಣವ ।
ವೀರನಹಡಿದಿರಾಗೆನುತ ಬಹು
ಭಾರಣದ ಚಮ್ಮಟದ ಖಡುಗದ
[1]ಪಾರಗ[1]ದ ಪರಿಣತರು ಹೆಣಗಿದರುಬ್ಬಣಾ[2]ಯತರು[2] ॥ ೫

[3]ನೆಲನ[3] ತಗ್ಗಿನಲುಪ್ಪರದ ಮೆ
ಯ್ಯೊಲವಿನಲಿ [4]ಪಾರಗದ[4] ಬವರಿಯ
ಸುಳುಹಿನಲಿ ಚಮ್ಮಟದ ಪಯವಂಚನೆಯ[5]ಲುಜ್ಜುಟದ[5] ।
ಬಲಿದ ದಂಡೆಯ ಮಸೆಯ ಬಯಸಿಕೆ
ಲುಳಿಯ ಮೈಗಳ ಲವಣಿಸಾರರು
[6]ಕೊ[6]ಳುಗಿಡಿಯ ಖಂಡೆಯದ ಖಣಿಕಟಿಲಸೆಯ ಕಾದಿದರು ॥ ೬

ತಳಿತ ಮಿಂಚಿನ ಮುರಿವುಗಳೊ ತನಿ
ಹೊಳಹುಗಳೊ ಖಂಡೆಯದ ಧಾರೆಯ
[7]ಕೊ[7]ಳುಗಿಡಿಯೊ ಖದ್ಯೋತರಾಸಿಯೊ ಹೇಳ[8]ಲೇನ[8]ದನು ।
ಖಳಿಕಟಿಲ ಬಿಱುವೊಯಿಲೊ ಸಿಡಿಲಿನ
ಸುಳಿಯೊ ಮೈಮಸೆಯ ಗುಣವಾರಿಯೊ
ಮಳೆಗಳಿಲ್ಲದ ಹೊನಲೊ ರಣದಲಿ ಚಿತ್ರವಾಯ್ತೆಂದ ॥ ೭

ಲುಳಿಯ ಪಯಪಾಡುಗಳ ಬವರಿಯ
ಸುಳಿವುಗಳ ಜಾಱುಗಳ ಘಾಯದ
ಕಳವುಗಳ ಕೈ[9]ಮೆಗಳ[9]ವೋಡಾವೋಡಿಯುಬ್ಬಣದ ।

---

[1] ತೋರಣ (ಗ), ಪಾರಣ (ಚ.ಪ). [2] ಯುಧರು (ಗ). [3] ಕೆಲದ (ಚ.ಪ). [4] ಪಂಠಿಸಿದ (ಗ), ಪೋರಣದ (ಚ), ಯೋರಣದ (ಪ). [5] ಝುಡಿತೆಯುಲಿ (ಗ), ಲುತ್ಕಟದ (ಪ), ಲುಬ್ಬಟದ (ನ). [6] ಕ (ನ.ಪ). [7] ತ (ಗ.ತ), ಕು (ಚ.ಟ.ತ), ಕ (ದ). [8] ಲರಿದ (ಕ.ಟ.ದ). [9] ವ್ಯಾಯ (ತ).

[1]ಲಲಿತ[1] ಚಿತ್ರದ ಚದುರ ಭಟರ
[2]ವ್ವಳಿಸಿ[2] ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ನೋಟಕ
ರುಲಿದುದಿಬ್ಬರ ಶ್ರಮದ ಶೌರ್ಯದ ವೆಗ್ಗ[3]ಳೆಯತನಕೆ[3] ‖ ೮

ಮಸೆಯ ಮೈಗಳೊಳೊ[4]ಱೆವುತಿರ್ದುವು[4]
ಬಿಸಿರಕುತ ವೊನೆಗುತ್ತುಗಳ ಕಿ
ಬ್ಬಸುಱಿನಲಿ ಜೋಲಿದವು ಕರುಳುಗಳಾಹವದ ಭಟರ |
[5]ಮ[5]ಸಕ ಮಸುಳದು ಮನದ ಖಾತಿಯ
ಮುಸು[6]ಡು[6] ಮುಱಿಯದು ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬಿನ
ಬೆಸುಗೆ ಸಡಿಲದು ಭೂಪ ಭೂರಿಶ್ರವನ ಸಾತ್ಯಕಿಯ ‖ ೯

ಬರಬರಲು ರಿಪುಭಟನ ಹೊಯ್ಲುಗಳ
ಧರಧುರಕೆ ಕಲಿ ಸಾತ್ಯಕಿಯ ತರ
ಹರಣೆ ತಗ್ಗಿತು ಮಹಿಮೆ ಮುಗ್ಗಿತು ಮುಱಿದುದಗ್ಗಳಿಕೆ |
ಉರವಣಿಸಿ ಭೂರಿಶ್ರವನು ರಿಪು
ವರನ ಖಡುಗವ ಮುಱಿಯ ಹೊಯ್ದು
ಬ್ಬರಿಸಿ ಕಡೆಗಾಲಿಂದ ಹೊಯ್ದನು ಹಾಯ್ದು ಮುಂದಲೆಗೆ ‖ ೧೦

ಕೊಡಹಿ ಕುಸುಕಿಱಿ[7]ದಡ್ಡಬೀಳಿಕಿ[7]
ಮಡದಲುಱೆ ಘಟ್ಟಿಸಿ ಕೃಪಾಣವ
ಜಡಿದು ಗಂಟಲ ಬಳಿಗೆ ಹೂಡಿದನರಿ[8]ವುದಕೆ ಕೊರಳ[8] |
[9]ಹಿಡಿ[9] ಮಹಾಸ್ತ್ರವ ನಿನ್ನ ಶಿಷ್ಯನ
ಕಡು ನಿರೋಧವ ನೋಡು ಫಲುಗುಣ
ನುಡಿಗೆ ತೆಱಹಿಲ್ಲೆಂದು ಮುರರಿಪು ಜಱೆದನರ್ಜುನನ ‖ ೧೧

ದೇವ ನಮ್ಮದು ಧರ್ಮಯುದ್ಧವಿ
ದಾವ ಹದನನು ಬೆಸಸಿದಿರಿ ತಲೆ
ಗಾವು[10]ದೇನರಿ[10]ದಲ್ಲ ವೊದಲಲಿ ನುಡಿದ ಸಮಯವನು |

---

[1] ಲುಳಿಯ (ಗ.ಚ.ದ.ಪ), ಲಳಿಯ (ನ). [2] ಪ್ಪುಳಿಸಿ (ಚ). [3] ಳಾಯತಕೆ (ಚ.ಪ). [4] ಗುತಲಿರ್ದುದು (ಚ.ಪ). [5] ಲ (ದ). [6] ಕು (ಕ.ಗ). [7] ದಡ್ಡಬಳಿಕೀ (ಕ), ದಡ್ಡಬೀಳಿಸಿ (ಗ.ದ), ದಡಱುಕೋಪದಿ (ಚ.ಪ). [8] ವಸಮಯದಲಿ (ತ.ನ. [9] ತೊಡು (ಪ). [10] ದೆನಗರಿ (ಗ.ನ).

ಭಾವಿಸುವುದೆನೆ ಮುಗುಳುನಗೆಯಲಿ
ರಾವಣಾಂತಕನೆಂದನೆಲೆ ಮರು
ಳಾವ ನಿರುತದ ಧರ್ಮವಿದ್ದುದು ಕೌರವೇಂದ್ರನಲಿ ॥ ೧೨

ನೆರೆದ ಷಡುರಥರೊಬ್ಬ ಹಸುಳೆಯ
ಕೊರಳನರಿವಂದಾವ ಧರ್ಮದ
ನಿರುತವನು ನೀ ಕಂಡೆಯೆನಲುರಿ ಮಸಗಿತುದರದಲ ।
ಸರಳ ಕೆನ್ನೆಗ ಸೇದಿದನು ಸಂ
ಗರದ ಭೂರಿಶ್ರವನ ಖಡುಗದ
ಕರವ ಕತ್ತರಿಸಿದನು ತಲೆಗಾಯಿದನು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ॥ ೧೩

ಭರದಲೆತ್ತಿದ ತೋಳು ಕಡಿವಡೆ
ಮುರುಳಿತವನಿಗೆ ಸುರಿವ ರಕುತದ
ಸರಿವಿನಲಿ ನೆಱೆ ನನೆದು ಭೂರಿಶ್ರವನು ನಸುನಗುತ ।
ಮುರಿದು ಪಾರ್ಥನ ನೋಡಿ ವಾಮದ
ಬೆರಳನೊಲೆದನು ಲೇಸು ಲೇಸ
ಬ್ಬರದ ಬಿರುದಿನ ಧರ್ಮನಿಷ್ಠರು ಪಾಂಡುಸುತರೆಂದ ॥ ೧೪

ಆರು ಕೊಟ್ಟರು ಶರವನಿದ ಮದ
ನಾರಿಯೋ ನಿಮ್ಮಯ್ಯನಹ ಜಂ
ಭಾರಿಯೋ ಮೇಣ್ ಕೃಷ್ಣ ದ್ರೋಣ[1]ರೊ[1]ಹೇಳು ಹುಸಿಯದಿರು ।
ವೀರನಹೆಯೋ ಪಾರ್ಥ ನಿನ್ನವೊ
ಲಾರು ಬಿಲುಗಾಱರು ಮಹಾಸ್ತ್ರವಿ
ದಾರು ಕಲಿಸಿದ ವಿ[2]ದ್ಯವು[2]ಪಯೋಗಿಸಿತು ನಿನಗೆಂದ ॥ ೧೫

ಅಱಿದನೀ ವಿದ್ಯವನು ಕೃಷ್ಣನೊ
ಳಱಿವೆಯಾಗಲು ಬೇಕು ಕಪಟದ
ನೆಱೆವಣಿಗೆಗಳನಱಿಯರಿಂದ್ರದ್ರೋಣಶಂಕರರು ।
ಮಱೆ ಮಱೆಯಲಿಱಿಗಾಱನಸುರರ
ಮುಱಿದನೆಂಬರು ಕುಹಕತಂತ್ರದ
ಹೊಱಿಗೆವಾಳನ ಸಂಗದಲಿ ನೀವ್ ಕೆಟ್ಟಿರಕಟೆಂದ ॥ ೧೬

[1] ನೊ (ಕ.ಗ.ಚ.) [2] ದ್ಯೆಯು (ತ).

ಓಡಿ ಕೊಂದನು ಕಾಲಯವನನು
ಬೇಡಿ ಕೊಂದನು ಕೈಟಭನ ಕೈ
ಮಾಡಿ ಕೊಲಿಸಿದ ಮಾಗಧನನಭಿಮಾನಗೇಡುಗನ !
ಕೂಡಿಕೊಂಡಿರಿ ಮೂಱುಲೋಕದ
ಬೇಡಱಿಯ ಬಾಹಿರನನೀ ಹರಿ
ಯಾಡಿಸಿದವೋಲಾಡಿ ಕೆಟ್ಟಿರಿ ಖಳರು ನೀವೆಂದ ‖ ೧೭

ಪೊಡವಿಯೊಳು ಯಾದವರು ಕ್ಷತ್ರಿಯ
ಗೆಡುಕರದಱೊಳು ಹುಟ್ಟಿದನು ಕೊಳೆ
[1]ಗಡಿಗ[1] ಹಾವಿನ ಪುತ್ತದಲಿ ಹಾವ್ಮೆಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದಂತೆ ।
ನಡೆವಳಿಯ ನೋಡಿದರೆ ಲೋಗರ
ಮಡದಿಯರು ತನ್ನವರು ಠಕ್ಕಿನ
ಕಡಲು ಕೃಷ್ಣನ ನಂಬಲಿಹಪರವಿಲ್ಲ ನಿಮಗೆಂದ ‖ ೧೮

ಎಂದಡೆಂದನು ಪಾರ್ಥನೆಲವೋ
ಮಂದಮತಿ ನೀನೆಂದರುಹುದೆ ಮು
ಕುಂದನನು ನಂಬಿದರಿಗಿಹಪರ[2]ಸೌಖ್ಯ[2] ಭಯವಿಲ್ಲ ।
ಇಂದು ನಾವ್ ಮಾಡಿದುದು ಹೊಲ್ಲೆಹ
ವೆಂದೆ ನೀನದನಱಿಯೆ ಶಿಷ್ಯನ
ಕುಂದು ಹೆಚ್ಚುಗಳಾರದೆಂಬುದ [3]ಹೇಳು[3] ನೀನೆಂದ ‖ ೧೯

ಎನಗೆ ಸಾತ್ಯಕಿ ಕೋಲ ಮಗನಾ
ತನ ವಧೆಯನಾ ಕಾಣಲಾಗದು
ಮನಕೆ ಮತವೇ ನಮ್ಮ ಹರಿಬಕೆ ಬಂದು ಕಾದುವನ ।
ನಿನಗೆ ಕೊಡವೆನೆ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮವ
ಜನವಱಿಯದೇ ಹೋಗು ಹೋಗೆನೆ
ಮನದೊಳಗೆ ನಗುತಿರ್ದನಾ ಭೂರಿಶ್ರವಕ್ಷಿತಿಪ ‖ ೨೦

ಎಲವೊ ಸಾತ್ಯಕಿ ಬದುಕಿದೈ ನರ
ನುಳುಹಿಕೊಂಡನು ಹೋಗೆನುತ ಹೆಡ
ತಲೆಯನೊಡೆದನು ನಿಂದು ಬರಿಕೈ ಮುಱಿದ ಗಜದಂತೆ ।

---

[1] ಗಡಿಯ (ತ), ಗಡುಕ (ದ). [2] ಕೆಲ್ಲ (ಕ), ಜನ್ಮ (ಗ.ಚ.ದ).
[3] ನೋಡು (ಕ.ಗ.ಚ).

ಒಲೆವುತ್ತೈತಂದೊಂದು ರಣಮಂ
ದಲದೊಳಗೆ ಪದ್ಮಾಸನವನನು
ಕೊಳಿಸಿ ಯೋಗಾರೂಢನಾದನು ಪರಸಮಾಧಿಯಲಿ ‖ ೨೧

ತರಣಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯ
ನಿರಿಸಿ ಬಹಿರಿಂದ್ರಿಯದ ಬಳಕೆಯ
ಮುಱಿದು ವೇದಾಂತದ ರಹಸ್ಯದ [1]ವಸ್ತು[1] ತಾನಾಗಿ ।
ಇರಲು ಸಾತ್ಯಕಿ ಕಂಡು ಖತಿಯು
ಬ್ಬರಿಸಿ ಕಿತ್ತ ಕಠಾರಿಯಲಿ ಹೊ
ಕ್ಕುರವಣಿಸಿ ಭೂರಿಶ್ರವನ ತುಱುಬಿಂಗೆ ಲಾಗಿಸಿದ ‖ ೨೨

ಆಗದಾಗದು ಕಷ್ಟವಿದು ತೆಗೆ
ಬೇಗವೆನಲರ್ಜುನನ ಕೃಷ್ಣನ
ನಾಗಳವ ಕೈಕೊಳ್ಳದರಿದನು ಗೋಣನಾ ನೃಪನ ।
ಹೋಗು ಹೋಗೆಲೆ ಪಾಪಿ ಸುಕೃತವ
ನೀಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ ರಾಜಋಷಿಯವ
ನೇಗಿದನು ನಿನಗೆನುತ ಬೈದುದು ನಿಖಿಳಪರಿವಾರ ‖ ೨೩

ಒಡಲನೊಡೆದಾ ಜ್ಯೋತಿ ಗಗನಕೆ
ನಡೆದುದಿತ್ತಲು ಸುರರು ಮರ್ತ್ಯರು
[2]ಸುಡು ಸುಡೆಂದುದು[2] ಸಾತ್ಯಕಿಯ ದುಷ್ಕರ್ಮವಾಸನೆಗೆ ।
ಹಿಡಿದ ಮುಗುಡದಲರ್ಜುನನು ಮನ
ಮಿಡುಕಿದನು ಕುರುನೃಪರು ಶೋಕದ
ಕಡ[3]ಲೊಳದ್ದರು[3] ಬೈವುತಿದ್ದರು ಕೃಷ್ಣಫಲುಗುಣರ ‖ ೨೪

ಇತ್ತ ರವಿರಶ್ಮಿಗಳು [4]ನೆಟ್[4] ಕಂ
ಪೊತ್ತಿದವು ಸೈಂಧವನನೀಗೊ
ತ್ತೊತ್ತೆಯಲಿ ನೆಲೆ[5] ಕಾಣಬಾರದು ಸಾಕು ದುಮ್ಮಾನ ।
ಇತ್ತ [6]ನಿಜ[6] ಭಾಷೆಗೆ ಪರಾಭವ
ಹತ್ತಿರಾಯಿತು ನರ ನಿದಾನಿಸೆ
ನುತ್ತ ಮುರರಿಪು ರಥವ ಬಿಟ್ಟನು ಕಡೆಯ ಮೋಹರಕೆ ‖ ೨೫

---

[1] ರೂಪು (ಕ.ಗ). [2] ಮಿಡುಕಿ ಬಯ್ದರು (ಕ). [3] ಲೊಳಿರ್ದುದು (ಕ.ಗ). [4] ನನು (ಗ.ಡ). [5] ಜೆ (ಕ.ಗ.ದ). [6] ಮುರಿ (ಕ.ಡ).

ಕಾದಿರ್ಕೈ [1]ಷಡು[1]ರಥರು ನೃಪತಿಗೆ
ಕಾದು ಕೊಡಿರ್ಕೈ ಸೈಂಧವನನಿದು
ಕೈದುಕಾಱರ ಠಾವು ಸಾಹಸಿಗರಿಗೆ ಸಮಯವಿದು ।
ಮೂದಲೆಗಳಿವು ಮುಟ್ಟು[2]ವಡೆ[2] ಮುನಿ
ಸಾದಡೊಳ್ಳಿ[3]ತು ನಿಪ್ಪಸರ[3]ದಲಿ
ಕಾದುವಿರಲ್ಕೈ ಕಾಣಲಹುದೆಂದೊಱಲಿದನು ಪಾರ್ಥ ॥ ೨೬

ಜರಿದು[4]ದೀ[4] ಬಲರಾಸಿ ಗಾಳಿಯ
ಹೊರಳಿಗೊಡ್ಡಿದ ಹೊಟ್ಟು ಹಾಱುವು
ದರಿದೆ [5]ಗಿರಿಗಳು[5] ನೆಲನ ಬಿಟ್ಟುದನೇನ ಹೇಳುವೆನು ।
ಗುರುತನುಜ ಕೃಪ ಕರ್ಣ ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರ ಸುಯೋಧನ ಚಿತ್ರಸೇನರು
ಮುರಿದು ತರಹರಿಸಿದರು ಸೂಚಿವ್ಯೂಹದಗ್ರದಲಿ ॥ ೨೭

ಹರಿಯ ಬೊಬ್ಬೆ ರಥಾಶ್ವದಬ್ಬರ
ನರನ ಬಿಲುಟಂಕಾರ ತೇರಿನ
ಧರಧುರದ ಚೀತ್ಕಾರ ಹನುಮನ ಸಿಂಹನಿರ್ಘೋಷ ।
ಅರಿಬಲವ ತಿವಿದುದು ಚತುರ್ಬಲ
ಹೊರಳಿಯೊಡೆದುದು ಸುಭಟರೆದೆ ಜ
ರ್ಝರಿತವಾದುದು ಪಾರ್ಥ ಹೊಕ್ಕನು ಸೈಂಧವನ ದಳವ ॥ ೨೮

ಅಳವಿಗೊಡಲಿ ಮಹಾರಥರು ಕೈ
ಕೊಳಲಿ [6]ಸೈಂಧವ ನೃಪನ[6]ನೊಂದರೆ
ಘಳಿಗೆ [7]ಕಾಯ್ದರೆ ನಾವು ನೆಱೆ[7] ಜೊಂದವರು ಫಲುಗುಣನ ।
ಹೊಳಹುಗಳಿದುದು ಕಾಲವಿನ್ನರೆ
ಘಳಿಗೆ ಸೈರಿಸಿ ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂ
ದೊಳಗೊಳಗೆ ಮೂದಲಿಸುತಿರ್ದರು ಭಟರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ॥ ೨೯

ಧನುವನೊದಱಿಸಿ ಸಕಲ ಸುಭಟರು
ಮನವ ಬಲಿದೊಗ್ಗಾಗಿ ಸರಳಿನ
ಜಿನುಗುವಳೆಯಲಿ ನಾದಿದರು ನಾರಾಯಣಾರ್ಜುನರ ।

---

[1] ಸಮ (ಕ.ಟ.ತ.ದ). [2] ಫಡ (ಕ.ಗ.ಚ.ಟ.ಶ). [3] ತೆನುತ್ತ ಶರ (ಕ). [4] ದರಿ (ತ.ಟ). [5] ಬಿರುದರು (.ಗಚ). [6] ಕೈಕೊಳಲಿವನ (ಕ.ಟ.ತ). [7] ತಡೆದರೆ ಸಾಕು ನೀವ್ (ಕ.ಗ.ದ).

ಅನಿಬರಂಬನು ಕಡಿದು ಗುರುನಂ
ದನನ ಕರ್ಣನ ಕೃಪನ ದುರಿಯೋ
ಧನನ ಮೆಯ್ಯಲಿ ಮೆತ್ತಿದನು ಮುಮ್ಮೊನೆಯ ಬೋಳೆಗಳ ॥ ೩೦

ಫಡಫಡರ್ಜುನ ಹೋಗು ಹೋಗಳ
ವಡದು ಸೈಂಧವ[1]ನಳಿವು[1] ಭಾಷೆಯ
ನಡಸಬಲ್ಲರೆ ಬೇಗ ಬೆಳಗಿಸು ಹವ್ಯವಾಹನನ ।
ಕಡಲ ಮಧ್ಯದ ಗಿರಿಗೆ ಸುರಪತಿ
ಕಡುಗಿ ಮಾಡುವುದೇನೆನುತ [2]ಕೈ
ಗಡಿಯ[2] ಬಿಲ್ಲಾಳುಗಳು ಬಿಗಿದರು ಸರಳಲಂಬರವ ॥ ೩೧

ದ್ಯುಮಣಿಯೊ[3]ದೆ[3]ದರೆ ತರಹರಿಸುವುದೆ
ತಿಮಿರ ರಾಜನ ದೇಹವೀ ವಿ
ಕ್ರಮ ದರಿದ್ರರಿಗಳುಕಿದರೆ ಬಳಿಕವ ಧನಂಜಯನೆ ।
ಸಮತಳಿಸಿ ಶರವಳೆಯ ಕಱೆದು
[4]ಧ್ಭ್ರ[4]ಮಿ ಮಹಾರಥ ಭಟರ ವಿಜಯದ
ಮಮತೆಗಳ ಮಾಣಿಸಿದನಂದಮಳಾಸ್ತ್ರ[5]ಬೋ[5]ಧೆಯಲಿ ॥ ೩೨

ನೊಂದು ಮರಳದೆ ಮುಸಗಿ ಸೂರ್ಯನ
ನಂದನನು ತಾಗಿದನು ಗುರುಸುತ
[6]ಮುಂದುವರಿದನು ತಲೆ ಹಱಿ[6]ದರೆನ್ನಟ್ಟೆ ಕಲಿಯೆನುತ[6] ।
ಇಂದಿನಲಿ ಮಹನವಮಿ ತಲೆಗಳಿ
ಗೆಂದು ಕವಿದರು ಸಕಲ ಭಟರರ
ವಿಂದಸಖ ಹೊದ್ದಿದ ಮೆಲ್ಲನೆ ಪಶ್ಚಿಮಾಂಬುಧಿಯ ॥ ೩೩

ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದು ಸೇನೆ ಸವೆಯದು
ನಾಳೆಪರಿಯಂತರಫಳಿಗೆಗಿನ
ನಾಳುವನು ಜಲ[7]ಧಿಯಲಿ[7] ಕಾಣೆನು ವೈರಿ ಸೈಂಧವನ ।
ಹೇಳಿ ಫಲವೇನಿನ್ನು ವಹ್ನಿ
ಜ್ವಾಲೆ ಕೊಳ್ಳಲಿ ದೇಹವನು ಸಾ
ಕೇಳು ಮುರಹರ ತೇರ ತಿರುಹಿನ್ನೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ ॥ ೩೪

---

[1] ದಳದ (ಕ), ವಿಜಯ (ಗ.ಚ). [2] ಬಲುಕಡಿಯ (ಕ.ಗ.ಟ.ತ). [3] ಗೆ (ಕ). [4] ಭ್ರ (ನ). [5] ಬಾ (ಕ.ಗ.ದ). [6] ದರನ್ನಟ್ಟ ಬಲುಹೆನುತ (ಕ). [7] ದೊಳಗೆ (ಕ.ಗ).

ಸಲಿಸಬೇಹುದು ಭಕುತ ಮಾಡಿದ
ಛಲದ ಭಾಷೆಯನೆನುತ ರವಿಮಂ
ಡಲಕೆ ಮಱೆಯೊಡ್ಡಿದನು ಮುರರಿಪು ವರಸುದರ್ಶನವ ।
ಕಳನೊಳಗೆ ಕತ್ತಲಿಸಿತಹಿತನ
[1]ಕೊ[1]ಲೆಗೆ ಕಾವಳ ಕವಿದವೋಲರೆ
ಘಳಿಗೆಯಲಿ ಸುವ್ಯಾನ ಮಸಗಿತು ಸಕಲಕುರುಬಲಕೆ ॥ ೩೫

ಸೆಱಗ ಬೀಸಿದರಾರಿದರು ಬೊ
ಬ್ಬಿಱಿ[2]ದರುರು[2] ಗಂಭೀರಭೇರಿಯ
ಬಿಱುದನಿಗಳುಬ್ಬರಿಸಿದವು ಗಬ್ಬರಿಸಿದವು ನಭವ ।
ತೆಱಹ ಕೊಡು ಕೊಡು ಭಾಷೆಕಾಱನು
ಮೆಱೆದು ಹೋಗಲಿ ವಹ್ನಿಕುಂಡದೊ
ಳೊಱಗುವುದ ನೋಡುವೆವೆನುತ ತನಿಗೆದಱಿತರಿಸೇನೆ ॥ ೩೬

ಹೊಲಬುದಪ್ಪಿದ ತಳಪಟದ ಹೆ
ಬ್ಬುಲಿಯವೊಲು ನಿನ್ನಾತ ಸಿಲುಕಿದ
ನಿಲುಕಿ ನೋಡಿದನೆಲ್ಲಿ ತೋಱರ್ಜುನನನೆನಗೆನುತ ।
ಉಲಿಯೆ ಸೈಂಧವನಿತ್ತ ಪಾರ್ಥನ
ಮುಳಿದು ಜಱೆದನು ಕೃಷ್ಣನಹಿತನ
ತಲೆಗೆ ಪರಹಿಡಿವಂಬ ತೊಡು ತೊಡು ಬೇಗ ಮಾಡೆಂದ ॥ ೩೭

ದೇವ ರವಿಯಸ್ತಮಿಸಿದನು ನೀ
ವಾವುದುಚಿತವ ಕಂಡಿರೆನೆ ನಿನ
ಗಾವ ಭಯ ಬೇಡಾಡಬಾರದು ತೊಡು ಮಹಾಶರವ ।
ಈ ವಿರೋಧಿಯ ಕೆಡಹು ಸೂರ್ಯನ
ನಾವು ತೋಱಿಸಿ ಕೊಡುವೆವೆನೆ ಗಾಂ
ಡೀವದಲಿ ಹೂಡಿದನು [3]ಫಲುಗುಣ[3] ಪಾಶುಪತಶರವ ॥ ೩೮

ತೆಗೆಯೆ ಜಗ ಕಂಪಿಸಿತು ತಾರ[4]ಗ
ಳೊ[4]ಗಡಿಸಿತು ನಭ ಜಲಧಿ ರತ್ನಾ
ಳಿಗಳನೋಕರಿಸಿತು ಕುಲಾದ್ರಿಗಳೊಲೆದವೆಡಬಲಕೆ ।

---

[1] ತ (ಕ.ಗ).　[2] ದು ವರ (ಕ.ಗ).　[3] ವಿಧಿಯಲ (ಚ.ತ).
[4] ಯನೊ (ತ.ದ.ನ).

ದಿಗಿಭತತಿ ನಡುನಡು[1]ಗೆ[1] ತಳ ವಾ
ಸುಗಿ ಫಣಾಳಿಯು ಸೆಳೆಯೆ ಬಲುಸರ
ಳುಗಿದು ದಳ್ಳುರಿದಿರುಳ ಕಾಱಿತು ಬೆಸನು ಬೆಸಸೆನುತ ॥ ೩೯

ಬಲಿದು ಮಂಡಿಯನೂಱಿ ಕೆನ್ನೆಗೆ
ಸೆಳೆದು ಮುಷ್ಟಿಯ ಪಾರ್ಥನಹಿತನ
ತಲೆಯನೆಚ್ಚನು ಗೋಣ ಕಡಿದುದು ಪಾಶುಪತ ಬಾಣ ।
ಹೊಳೆವ ಮುಕುಟದ ವದನ ಗಗನಾಂ
ಗಳಕೆ ಚಿಮ್ಮಿತು ರಕುತಧಾರಾ
ವಳಿಯ ಱಿಂಗಣವಾಯ್ತು ಮುಂಡದ ತಲೆಯ ಮಧ್ಯದಲಿ ॥ ೪೦

ಬೀಳು ಬೀಳಭಿಮನ್ಯುವಿನ ವಧೆ
ಬಾಳಲೀವುದೆ ನಿನ್ನನೆನುತು
ಬ್ಬಾಳುತನದಲಿ ಪಾರ್ಥ ಬೊಬ್ಬಿಡೆ ಕೃಷ್ಣ ಖಾತಿಯಲಿ ।
ಖೂಳ ಕೇಳಿಳೆಗವನ ತಲೆಯನು
ಬೀಳಿ[2]ಕಿ[2]ದನ ಕಪಾಲ ಸಾವಿರ
ಹೋಳಹುದು ತೊಡು ಪಾಪಿ ಬೇಗದಲಂಬ ಕಳುಹೆಂದ ॥* ೪೧

ಇವನ ತಂದೆಯು ಶಾಪವಾವವ
ನಿವನ ತಲೆಯನು ನೆಲಕೆ ಕೆಡಹುವ
ನವನ ಮಸ್ತಕ ಬಿರಿದು ಬೀಳಲಿಯೆಂದನೀ ತಲೆಯ ।
ಇವನ ತಂದೆಯ ಕೈಯೊಳಗೆ ಬೀ
ಳುವವುಪಾಯವ ಮಾಡು ನೀನೆನೆ
ದಿವಿಜಪತಿಸುತನಾ ಮಹಾಸ್ತ್ರಕೆ ಬೆಸಸಿದನು ಹದನ ॥ ೪೨

---

[1] ಗಿ (ಕ.ಟ). [2] ಪಿ (ಗ), ಚಿ (ಚ).

*೪೧ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ :—

ದೇವ ಬಿನ್ನಹವಿವನತಲೆಯುನ
ದಾವ ದೇಶದೊಳಾವಗಿರಿಯೊಲ
ದಾವ ವೃಕ್ಷದಲಾವನದಿಯುಲದಾರ ಕರದೊಳಗೆ ।
ಸ್ಯವರಿಯ ಬೇಕದರ ನೇಮವ
ದೇವ ಬೆಸಸೆನೆ ಕೃಷ್ಣರಾಯನು
ಪೋವಿದನು ಮಾನಸದ ಬಡಗಣ ಕಡಲ ತೀರದಲ ॥

ತುಡುಕಿ ಖಂಡವ ಕಟ್ಟಿ [1]ನಭದಲಿ
ಗಿಡಿಗ ಹಾಯ್ವಂದದಲಿ ತಲೆಯನು
ಹಿಡಿದು[1] ಹಾಯ್ದುದು ಬಾಣ ವೃದ್ಧಕ್ಷತ್ರನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ।
ಕುಡಿತೆಯೆರಡಱೊಳರ್ಘ್ಯಜಲವನು
ಹಿಡಿದು ಹಾಯ್ಕುವ ಸಮಯದಲಿ ತಲೆ
ನಡುವೆ ಬಿದ್ದುದು ಅರ್ಘ್ಯಜಲ ನವರಕ್ತಮಯವಾಗೆ ॥ ೪೩

ಏನಿದದ್ಭುತವೆನುತ ತಲೆಯನು
ತಾನೆ ಕೊಡಹಿದನಂಜಲಿಯನದ
ನೇನನೆಂಬೆನು ಕೃಷ್ಣರಾಯನ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯನು ।
ಆ ನರೇಂದ್ರನ ತಲೆ ಸಹಸ್ರವಿ
ಧಾನದಲಿ ಬಿರಿದುದು ಸುಯೋಧನ
ಸೇನೆ ಹರಿದುದು ಜರಿದುದರಿಭಟಧೈರ್ಯಗಿರಿನಿಕರ ॥ ೪೪

ನಡುಗಿ ಸಂಗರಭೀತಿಯಲಿ ಬೆಂ
ಗೊಡುವ ನಾಯಕವಾಡಿಗಳ ವಂ
ಗಡವ ನೋಡುತ ಮಱೆಯ ಚಕ್ರವ ತೆಗೆದನಸುರಾರಿ ।
ಪಡುವಲಿಳಿಯದ ರವಿಯ ಬಯ್ವುತ
ನಡೆದನಾ ಕುರುರಾಯನಿತ್ತಲು
ಹಿಡಿದ ಚೌರಿಗಳಾಡಿದವು ಪಾಂಡವರ ಸೇನೆಯಲಿ ॥ ೪೫

ದೈವ ಪೌರುಷದೊಳಗೆ ಶಿವ ಶಿವ
ದೈವ ಬಲವೇ ಬಲವಲಾ ನಿ
ರ್ದೈವರಂಗೈತಳಕೆ ಬಂದರೆ ಪರುಷ ಪಾಷಾಣ ।
ದೈವದೂರರು ಧರ್ಮಹೀನರು
ನೆಯ್ವ ನೆಯ್ಗೆಗಳೆನುತ ಮಿಗೆ ಬಿಸು
ಸುಯ್ವುತಿರ್ದರು ಕರ್ಣ ಕೃಪ ಗುರುನಂದನಾದಿಗಳು ॥ ೪೬

ಕಡಲ ಮೊರಹಿನ ಲಹರಿ ಲಘುವೀ
ಪಡೆಯನೊಡೆಯಲು ಯುಗಸಹಸ್ರದೊ
ಳೊಡೆಯಬಹುದೇ ದ್ರೋಣ ರಚಿಸಿದ ವ್ಯೂಹ ಪರ್ವತವ ।

[1] ಹಾಱುವ ಗಿಡಿಗನಂತಿರೆ ಭಟನ ಗಂಟಲ ತುಡುಕಿ (ಕ).

ಒಡೆದು ಹೋಯಿತ್ತೊಡ್ಡು ಸೈಂಧವ
ನೊಡಲು ನೀಗಿತು ತಲೆಯನಕಟಾ
ತೊಡಗಿದೆವು ದೈವದಲಿ ಕಲಹವನೆಂದನಾ ಕರ್ಣ ॥ ೪೭

ಮುನಿದು ಮಾಡುವುದೇನು ಕೃಷ್ಣನ
ನೆನಹು ಘನ ನಮ್ಮಸುವ ನಾವೀ
ಜನಪತಿಗೆ ಮಾಱಿದೆವು ನಮಗೀ ಚಿಂತೆಯೇಕೆನುತ ।
ಇನಸುತಾದಿಗಳಿದ್ದರಿತ್ತಲು
ಮನದ ಹರುಷದ ಹರಹಿನಲಿ ಪಾ
ರ್ಥನ ರಥವ ತಿರುಹಿದನು ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ ॥ ೪೮

ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಹದಿನೈದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ ॥ ರಾಯ ಕಟಕಾಚಾರ್ಯನೊಡ್ಡಿದ
ರಾಯ ಥಟ್ಟಿನೊಳಿರುಳು ಕೊಂದನು
ವಾಯುತನಯನತನುಜನಗ್ಗದ ದೈತ್ಯಕೋಟಿಗಳ ॥

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ
ಪಾಲ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರು ಬರೆ ಭೂ
ಪಾಲ[1]ನಂದಿ[1]ದಿರಾಗಿ ಬಂದನು ಸಕಲ ದಳಸಹಿತ ।
ಹೇಳಲಱಿಯೆನು ಹರುಷದುದಯವ
ನಾಲಿ ಹೊಳಿದವಶ್ರುಜಲದಲಿ
ಮೇಲುವಾಯ್ದಪ್ಪಿದನು ದೇವನ ಪಾದಪಂಕಜವ ॥ ೧

ಮಾತುದೋಱದು ಹೆಚ್ಚಿದಾನಂ
ದಾತಿರೇಕಕೆ ಚಿತ್ತ ನೆಱೆಯದು
ಹೂತು ಹಿಗ್ಗುವ ಪುಳಕರಾಜಿಗ ದೇಹ ಕಿಱಿದೆನುತ ।
ಕಾತರಿಸಿದನು[2] ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ[2] ಮ
ಹೀತಳಾಧಿಪ ಮೈಮಱೆಯೆ ತೆಗೆ
ದಾತನನು ತಕ್ಕೈಸಿದನು ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ನಗುತ ॥ ೨

[3]ಫಲಿಸಿತರಸಾ[3] ನಿನ್ನ ಭಾಗ್ಯದ
ಬೆಳಸು ನಿನ್ನೊಡವುಟ್ಟಿದನ ನುಡಿ
ಕಳಸಗಂಡುದು ಕದನವಿದು ಭಾರಾಂಕವುಳಿದರಿಗೆ ।
ಕಳಿದುದೊಂದಪಮೃತ್ಯುವೆನೆ ನೃಪ
ತಿಲಕ ನುಡಿದನು ನಿನ್ನಭಾಷೆಯ
ಬಲಿದೆ ನಿನ್ನಯ ಬಿರುದ ಸಲಿಸಿದೆ ನಮಗಿದೇನೆಂದ ॥ ೩

ತೆಗೆಸು ದಳವನು ಸಾಕು ಬರಿದೇ
ಹೊಗಳುತಿಹೆ ನೀ ನಮ್ಮನೀ ಕಾ
ಳೆಗದೊಳಳಿದುದು ಹಗೆಯೊಳೇಳಕ್ಷೋಹಿಣೀ ಸೇನೆ ।

---

[1] ನೊಲಿ (ತ) ತಾನಿ (ದ). [2] ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ (ಕ.ಗ.ಚ.). [3] ಚೆಲುವ ನರಸಾ (ಕ.ಗ.ಟ), ಇಳೆಯುವಲ್ಲಭ (ದ).

ಬಗೆಯ[1]ದಿಱಿದರು[1] ಭೀಮಪಾರ್ಥರು
ಜಗದೊ[2]ಳಮ್ಮುತ್ತ[2] ವೀರರಿವರೆಂ
ದಗಧರನು ಪತಿಕರಿಸಿದನು ಪವನಜನ ಫಲುಗುಣನ ॥ ೪

ಇತ್ತ ದುಗುಡುವ ಹಿಡಿದ ರಾಯನ
ಕೆತ್ತ ಮುಖವನು ಕಂಡು ಭಟರೆಪ
ಹೊತ್ತಿದವು ಹೊ[3]ಗೆದೋ[3]ಱಿದವು ಮೋಱೆಗಳು ಪಟುಭಟರ ।
[4]ಇತ್ತ ನೋಡವನೀಶ[4] ಸೈಂಧವ
ನೆತ್ತಲಿಹನತ್ತಲು ಮುರಾರಿಯು
ತೆತ್ತಿಗರ ಕಳುಹಿಸುವೆನೆಂಗನು ಖಾತಿಯಲಿ ಕರ್ಣ ॥ ೫

ಇನ್ನು ನೋಡಾದಡೆ ಕಿರೀಟಿಯ
ಬೆನ್ನಲುಗಿವೆನು ಕರುಳನರ್ಜುನ
ಗನ್ನಗತಕದಲರಿಯ ಹೊಯ್ದನು ಹಾಯ್ಕು ವೀಳೆಯವ ।
ನಿನ್ನ ಕಂಗಳ ಬಱಿನ ಕಳೆವೆನು
ಬೆನ್ನಲಿರು ನೃಪ ನೋಡು ಚಿತ್ರವ
ನಿನ್ನು [5]ತೋಱುವೆನೆನುತ ಭಾಷೆಯ ಕೊಟ್ಟನಾ ಕರ್ಣ[5] ॥* ೬

ಉಂಟು ಗರುಡನನೊಳ್ಕೆ ತುಡುಕುವ
ದುಂಟಲೇ ಲೋಕದಲಿ ರಾಯನ
ನಂಟರಿಷ್ಟರೊಳಧಿಕನಲ್ಲಾ ಕರ್ಣ ಕಿಱುಕುಳನೆ ।
[6]ಕಂ[6]ಟಣಿಸಬೇಡಿನ್ನು ಭಾಷೆಗ
ಳುಂಟು ನಿನ್ನಲಿ [7]ನಗುವ[7]ರಾವ
ಲ್ಲೆಂಟುಮಡಿಯನು ಸೊರಗು ಸಾಕೆಂದನು ಕೃಪಾಚಾರ್ಯ ॥ ೭

ಗರುವರನು ಮಾನ್ಯರನು ರಣಧೀ
ರರನು ದೂರದಲರಿಸುವರು ಹ
ತ್ತಿರಕೆ ಕರೆವರು ಬಾಯಿಬಡಿಕರ ಜಗದ ಭಂಡರನು ।
ಅರಸುಗಳು ದುಶ್ಶೀಲರೆಂಬುದ
ನಱಿಯದೇ ಜಗವಕಟ ಟೆಕ್ಕೆಯ
ಹರಳು ಗಡ ಕೌಸ್ತುಭಕೆ ಸರಿ[8]ಯೆಂದನು ಕೃಪಾಚಾರ್ಯ[8] ॥ ೮

---

1 ದಗ್ಗದ (ಚ). 2 ಳಗ್ಗಳ (ಚ). 3 ಗರೇ (ಕ.ಗ.ಚ). 4 ಚಿತ್ತವಿಸು ಭೂಪಾಲ (ಟಿ.ತ.ನ). *ಈ ಪದ್ಯವು (ಟ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. 5 ನೋಡಾ ಬೆಱಗ ತೋಱುವೆನೆಂದನಾ ಕರ್ಣ (ಕ). 6 ಟೆಂ (ಗ.ಟ.ತ.ನ). 7 ಗರುವ (ಚ) ನುಡಿವ (ತ). 8 ಯೇ ಶಿವಶಿವಾ ಎಂದ (ತ.ನ).

ನೀವು ಮಾಡುವುದೇನು ರಣದಲಿ
ಕಾವೆವೆಂದಿರಿ ಸೈಂಧವನ ನಾ
ನಾವಿಧದ ವ್ಯೂಹದಲಿ ನಿಮ್ಮೀ ದ್ರೋಣ[1]ನೇ[1]ಗಿದನು ।
ತಾವು ಭಟರಾದರೆ ವಿಭಾಡಿಸಿ
ಹೇವಗೆಡಿಸುವುದುಚಿತ ಭಂಡರು
ತಾವು ಲೋಗರ ಚುನ್ನವಾಡುವರೆಂದನಾ ಕರ್ಣ ॥ ೯

ಎಲವೊ ಘಡ ಮಾವನ [2]ವಿಭಾಡಿಸಿ[2]
ಗಳಹುವೀ ನಾಲಗೆಯ ಕೀಳುವೆ
ನೆಲೆ ಮಹಾದೇವಿಲ್ಲಿ ಮೇಳವೆನುತ್ತ ಖಂಡೆಯವ ।
ಸೆಳೆದು ಝೊಂಪಿಸಿ ಗುರುತನುಜನ
ವ್ವಳಿಸಲುಗಿದನಡಾಯುಧವನ
ಗ್ಗಳಿಯ ರವಿಸುತ ಮೇಲುವಾಯ್ದನು ದ್ರೋಣನಂದನನ ॥ ೧೦

ಬಂದುದೊಳತೋಟಿಯಲಿ ಕೌರವ
ವೃಂದವಕಟಕಟೆನಲು ಜನವೈ
ತಂದು ನಿಂದನು ನಡುವೆ ಕೌರವರಾಯ ಖಾತಿಯಲಿ ।
ಇಂದಿನಾಹವ ಲೇಸು ಲೇಸಿದು
ಮಂದಭಾಗ್ಯನು ತಾನು ಸಾಕಿ
ನ್ನೆಂದು ಮಾಡುವುದೇನು ನಿಮ್ಮೊಳು ಕದನ ಬೇಡೆಂದ ॥ ೧೧

ಹೇವವುಳ್ಳರೆ ಭೀಮ ಪಾರ್ಥರ
ನೀವು ಕೊಲುವುದು ಮೇಣು ರಣದಲಿ
ಸಾವುದಲ್ಲದೆ ಗುರುವರೊಳತೋಟಿಯಲಿ ತೊಡಕುವರೆ ।
ಕಾವವೆಂದಿರಿ ಸೈಂಧವನ ಸುಭ
ಟಾವಳಿಯ ಮೂಗುಗಳನರ್ಜುನ
ದೇವ ಕೊಯ್ದನು ಸಾರಿ ನೀವೆಂದರಸ ಮಾಣಿಸಿದ ॥ ೧೨

ನೆಱೆವಣಿಗೆಯುಳ್ಳರೆ ವಿರೋಧಿಯು
ನಿಱಿವುದೊಲೆಯಕಾಱತನವನು
ಮೆಱೆವುದುಚಿತವಿದೇಕೆ ಡೊಂಬಿನ ಶೌರ್ಯವೊಳಗೊಳಗೆ ।

---

[1] ನೆಸ (ತ). [2] ದೊಠಾರಿಸಿ (ಕ).

ಕಿಱುಕುಳರು ನೀವಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಲಿ
ಕೊಱತೆಯಿಲ್ಲದು ನಮ್ಮ [1]ಪುಣ್ಯದ[1]
ಬಱ[2]ನ ದಿನ[2] ನೀವೇನ ಮಾಡುವಿರೆಂದು ಬಿಸುಸುಯ್ದ ॥ ೧೩

ಖಾತಿಯೇಕೈ ಸೈಂಧವನ [3]ಕಾ[3]
ವಾತನಾರೈ ತ್ರಿಪುರದಹನದ
ಭೂತನಾಥನ ಬಾಣ ಬಂದುದು ನರನ ಗಾಂಡಿವಕೆ।
ಆತನೆಚ್ಚದು ಪಾಶುಪತವದ
ನಾತುಕೊಂಬವರಾರು ಬಱಿದೆ ಭ
ಟಾತಿಶಯವನು ಹುರುಳುಗೆಡಿಸುವಿರೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ ॥ ೧೪

ಒಂದು ಹರ ಹಿಡಿವಂಬು ಶಕ್ರನ
ದೊಂದು ಕೌಬೇರಾಗ್ನಿ ವಾಯುವ
ದೊಂದು ಪಾರ್ಥನ ಬತ್ತಳಿಕೆ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರ ತುಂಬಿಹವು ।
ಕೊಂದಡಲ್ಲದೆ ಮಾಣವವು ನಾ
ವ್ರೊಂದಕೊಬ್ಬರು ಗುಱಿ ನಿದಾನಿಸ
ಲಿಂದು ನಮಗಳವಡದು ಜಯವಿಲ್ಲೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ ॥ ೧೫

ಅರಸ ಮರುಳೈ ನೀನು ಸುರರನು
ಸರಕುಮಾಡನು ಸಕಲ ದೈವದ
ದೊರೆಯಲೇ ಹರನಾತನಸ್ತ್ರವನಾರು ತಱುಬುವರು ।
ಹರನ ಶರವಿಲ್ಲನ್ನು ಹಗೆಗಳ
ನಿರುಳು ರಣದಲಿ ಹಿಂಡುವೆನು ಸಂ
ವರಿಸು ಕೈದೀವಿಗೆಯನೆಂದನು ದ್ರೋಣನುಬ್ಬಿನಲಿ ॥ ೧೬

ಘಾಯವಡೆದಾನೆಗಳ ಕೈ ಮೈ
ನೋಯೆ ಕಾದಿದ ರಾಜಪುತ್ರರ
ನಾಯುಧದ ಮಳೆಗಳಲಿ [4]ನನೆದ[4] ಜವಾಯ್ಲ ತೇಜಿಗಳ ।
ಹಾಯಿದುರೆ ಸೊಪ್ಪಾದ ಶಕಟ ನಿ
ಕಾಯವನು ಪೂರಾಯದೇಱಿನ
ನಾಯಕರ ಕರೆಕರೆದು [5]ಬವರಕೆ[5] ಕಳುಹಿದನು ದ್ರೋಣ ॥ ೧೭

---

[1] ಭಾಗ್ಯದ (ಟ ತ.ನ). [2] ತನದಿ (ಕ.ಗ.ಚ.ಟ.ತ). [3] **ಕೊಲು** (ಚ.ಟ.ತ).
[4] ಬಸಿವ (ಕ.ಗ.ಚ). [5] ಭವನಕೆ (ಕ.ಗ.ಚ.ಟ.ತ).

ಜರಿದ ಜೋಡನು ನೆಱೆ ಹಱಿದ ಹ
ಕ್ಕರಿಕೆಗಳ ನುಗ್ಗಾದ ಗುಳವನು
ಬಿರಿದ ಸೀಸಕ ಬಾಹುರಕ್ಕೆಯ ಮುಱಿದ ಬಲ್ಲೆಹದ ।
ಅರೆಗಡಿದ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ನೆಗ್ಗಿದ
ಹರಿಗೆಯನು ಮುಕ್ಕಾದ ಕೈದುವ
ತರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸುತಿರ್ದನತಿರಭಸದಲಿ ಕಲಿದ್ರೋಣ ॥ ೧೮

ಎಣಿಸಲಱಿಯೆನು ಬಂಡಿಗಳು ಸಂ
ದಣಿಸಿದವು ಹಕ್ಕರಿಕೆಗಳ ಹ
ಲ್ಲಣದ ಕವಚದ ಸೀಸಕದ ಜೋಡುಗಳ ಟೆಂಕೆಗಳ ।
ಮಣಿಮಯದ ಮೋಹಳದ ಹಿರಿಯು
ಬ್ಬಣದ ಸಬಳದ[1]ಶೂಲ ಸುರಗಿಯ[1]
ಕಣೆಯ ಹೊಱೆ ಚಾಚಿದವು ಕಟಕಾಚಾರ್ಯನಿದಿರಿನಲಿ ॥ ೧೯

ಕರೆಕರೆದು ರಥಿಕರಿಗೆ ಮಾವಂ
ತರಿಗೆ ಕಾಲಾಳಿಂಗೆ ರಾವು
ತ್ತರಿಗೆ ಕೊಡಿಸಿದನವರವರಿಗವರಂಗದಾಯುಧವ ।
ತರಿಸಿ ಸಾದು ಜವಾದಿಯನು ಕ
ರ್ಪುರದ ವೀಳೆಯವುಡುಗೊಱೆಗಳಲಿ
ಹಿರಿದು ಪತಿಕರಿಸಿದನು ಪರಿವಾರವನು ಕಲಿದ್ರೋಣ ॥ ೨೦

ಉರವಣಿಸುವುದು ಕೊಂಡ ಹಜ್ಜೆಗೆ
ಮುರಿಯಲಾಗದು ಶಸ್ತ್ರಧಾರಾ
ಪರಮತೀರ್ಥಸ್ನಾನ ತೊಳೆವುದು ಭವದ ಕಿಲ್ಬಿಷವ ।
ಹರಣದಲಿ ಕಕ್ಕುಲಿತೆ ಬೇಡು
ದ್ಧರಿಸುವುದು ಸತ್ಕುಲತೆಯನು ಸಂ
ವರಿಸುವುದು ಸದ್ಗತಿಯನೆಂದನು ದ್ರೋಣ ನಿಜಬಲಕೆ ॥ ೨೧

ಲಟಕಟಿಸಿತಾಹವಕೆ ರಾಯನ
ಕಟಕ ಸುಮ್ಮಾನದಲಿ ಮೊಳಗುವ
ಪಟಹ ಡಮರು ಮೃದಂಗ ಘನಗಂಭೀರ ಭೇರಿಗಳ ।
ಚಟುಳ ಕಹಳೆಯ ಗಜರು ಮಿಗಲು
ತ್ಕಟಿಸಿತಂಬುಜಭವನ ನಿರ್ಮಿತ
ಘಟ ಬಿರಿಯೆ ಬಿಗುಹಾಯ್ತು ದ್ರೋಣನ ಸಮರಸನ್ನಾಹ ॥ ೨೨

---

[1] ನೂಲ ಹರಿಗೆಯ (ಕ.ಚ.ದ).

ನರನ ಕರೆ ಕರೆ ಸಿಂಧುರಾಜನ
ಹರಿಬವೆಮ್ಮದು ತಮ್ಮದೆಂದ
ಬ್ಬರಿಸಿ ನೂಕಿತು ಕದನ ಲಂಪಟರಾಗಿ ಪಟುಭಟರು ।
ಸರಿಸದಲಿ ಲಟಕಟಿಸೆ ಮೋಹರ
ಮರಳಿ ನಿಂದುದು ರಣಕೆ ರಜನೀ
ಚರರ ಥಟ್ಟಣೆ ಧಾತುಗೆಡಿಸಿತು ದಿಟ್ಟರುಬ್ಬಟೆಯ ॥ ೨೩

ಹಿಂದೆ ಸೆಳೆದುದು ವೈರಿ ಬಲ ಭಟ
ವೃಂದ ನಿಲಲಿ ಕಿರೀಟಿಭೀಮರ
ಕುಂದುಗಾಬುದು ಲೋಕ ನಮ್ಮನು ತೆಗೆದು ಹಿಂಗಿದರೆ।
ಬಂದ ಜಯವಕ್ಕುವುದು ರಜನಿಯ
ಕೊಂದೆವಾದರೆ ನಮಗೆ ಸರಿಯಿ
ಲ್ಲೆಂದು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಕರಸಿದನಖಿಳನಾಯಕರ ॥ ೨೪

ಸೋತ ಬಲ ಸಂವರಿಸಿಕೊಂಡುದು
ಪೂತುರೇ ರಣವೆಂಬುದೆಮ್ಮಯ
ಧಾತು ಕಲಿ ಮೂದಲಿಸಿ ಕರೆದರೆ ರಾಜ್ಯಸಿರಿಯೇಕೆ ।
ಭೀತಿ ಮನದಲಿ ಪೌರುಷಾಂಗದ
ಮಾತು ಮುಖದಲಿ ಮುರಿವು ಕಾಲಲಿ
ಬೂತುಗಳು ಕುರುವೀರರೆನುತಿದಿರಾದುದರಿಸೇನೆ ॥ ೨೫

ಇಳಿದುದೀ ಕಣನೊಳಗೆ ದಿಗುಮಂ
ಡಲದ ಸಂಧ್ಯಾರಾಗವೆನೆ ಪರಿ
ದಳಿತ ಚತುರಂಗದಲಿ ಮಸಗಿದುದರುಣಜಲರಾಶಿ ।
ಕಲಿಗಳುಬ್ಬಿನ ರೋಷ ತಾಮಸ
ತುಳುಕಿತೆನೆ ದಿಗುವಳಯದಲಿ [1]ಕುಡಿ[1]
ವೆಳಗ ಕುಡಿ ಕುಡಿದಡರುತಿರ್ದುದು ತಿಮಿರಲತೆ ಜಗವ ॥ ೨೬

ಜಡಿವ ಖಡುಗದ ಕಿಡಿಗಳಲಿ ಬೇ
ಗಹ[2]ಯು ನಾಂತುದು[2] ಮಕುಟಬದ್ಧರ
ಮುಡಿಯ ರತ್ನ ಪ್ರಭೆಗಳಲಿ ಜರ್ಝರಿತ ತನುವಾಯ್ತು ।
ಗಡಣದಂಬಿನ ಮಸೆಯ ಬೆಳಗಿನೊ
ಳಡಸಿದಾಕ್ಷಣ ಮತ್ತೆ ನಿಮಿಷಕೆ
ಹೊಡಕರಿಸಿ ಹಬ್ಬಿದುದು ಮಬ್ಬಿನ ಧಾಳಿ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ॥ ೨೭

1 ತರು (ಕ). 2 ಗಳಾದುವು (ಕ.ಗ.ಚ.ದ).

ಖಳರ ಹೃದಯದ ಗರುಡಿ ಘೂಕಾ
ವಳಿಯ ನಯನಾಂಜನ ಧರಿತ್ರಿಯ
ನಳಿನಕೆಱಗಿದ ತುಂಬಿ ಸುಭಟಸ್ವಾಂತ ಶಶಿರಾಹು।
ಪ್ರಳಯತಿಮಿರದ ಬೀಜ ನೀಲಾ
ಚಳದ ಸಾಯುಜ್ಯವೊ ನಭೋಮಂ
ಡಲದೊಳದನೇವೊಗಳುವೆನು ಮಸಗಿತು ತಮಸ್ತೋಮ॥ ೧೮

ದಳದ ಬೊಬ್ಬೆಯ ಸಿಡಿಲ ಬಲುಗ
ತ್ತಲೆಯ ಝಾಡಿಯ ಮುಗಿಲ ಮಿಗೆ ಹೊಳೆ
ಹೊಳೆವ ಮಹಿಪರ ಮಕುಟರತ್ನದ ಬಳ್ಳಿಮಿಂಚುಗಳ।
ಬಲುಸರಿಯ ನಾರಾಚಜಾಳದ
ಮಳೆಯ ನೆತ್ತರ ಹೊನಲುಗಳ ರೌ
ಕುಳದ ಮಳೆಗಾಲದಲಿ ಹೆಚ್ಚಿತು ಭಟರ ಶೌರ್ಯ[1]ಶಿಖಿ[1]॥ ೧೯

ಹೆಣಗಿ ಮಿಗೆ ತಲೆಯೊತ್ತಿ ಹೊಯ್ದರು
ಹಣಿದ[2]ದಲಿ[2] ತಮ್ಮೊಳಗೊಳಗೆ ಸಂ
ದಣಿಗಳಲಿ ಸೈಗಱೆದರಂಬಿನ ಸಿರಿಯನುರವಣಿಸಿ।
ರಣಮು[3]ಹೀಸಂತಮುಸಶಾಂತೇ[3]
ಕ್ಷಣರು ದಿಗುಭ್ರಮೆಯಲಿ ಸ್ವಕೀಯ
ಕ್ಷಣನವನು ರಚಿಸಿದರು ರೌರವವಾಯ್ತು ರಾತ್ರಿಯಲಿ॥ ೨೦

ಆರ ವಂಗಡದಾಳಿವನು ನೀ
ನಾರು ಹೆಸರೇನೆಂದು ಬಳಿಕ ವಿ
ಚಾರ ಮಿಗೆ ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ಕರೆಕರೆದು ಮೂದಲಿಸಿ।
ಭಾರಿಸಿತು ಬಲುತಿಮಿರ ಬಲ ಸಂ
ಹಾರವನು [4]ವಿವರಿ[4] ಸುವನಾವನು
ಭೂರಿ ಭಟರಂಘವಣೆ ಬೀತುದು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ॥ ೨೧

ತೆಗೆಸು ಚೂಣಿಯ ಬಲವ ದೀವ
[5]ಟ್ಟಿ[5]ಗರ ಕರೆ ಕರೆ ತೈಲಪೂರ್ಣದ
ತೊಗಲ ಕುನಿಕಿಲ ಬಂಡಿ [6]ಕವಿಯಲಿ[6] ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ।

---

[1] ಸಿರಿ (ಕ), ಶಶಿ (ದ). [2] ವನು (ಕ.ಚ.ದ). [3] ಹೀಶಂತಯ ಶುಶುಪ್ತಿ (ಕ), ಹೀಸಮ್ಮತರುಶಾಂತೆ (ಟ). [4] ಹವಣಿ (ಕ.ಗ). [5] ಷ್ಟಿ (ಕ.ಗ). [6] ನೂಕಲಿ (ತ).

ಬಿಗಿದ ಮಳವೆ[1]ಯನೆ[1]ಣ್ಣೆಗೊಪ್ಪರಿ
ಗೆಗಳೊಳದ್ದಲಿ ಗಳಿಗಳಲಿ ಸೀ
ರೆಗಳ ಸುತ್ತಲಿಯೆಂದು ಕೈವೀಸಿದನು ಕಲಿದ್ರೋಣ ॥ ೩೨

ಬೆಳಗಿದವು ಪೊಂಬಾಳದೀವಿಗೆ
ಬಲದೊಳಾನೆಗೆ ಹತ್ತು ರಥಿಕಾ
ವಳಿಗೆ ನಾಲುಕು ಹಯಕೆರಡು ಕಾಲಾಳಿಗೊಂದೊಂದು ।
ಬಲಸಮುದ್ರದೊಳೊಗೆದ ವಡಬಾ
ನಳನ ಝಳವೋ ಮೃತ್ಯುವಿನ ದೀ
ವಳಿಗೆಯುರುಳೋ ತಿಳಿಯಲರಿದೆನೆ ಚತ್ರವಾಯ್ತಂದ ॥ ೩೩

ಬಗೆಯಲರಿದಿದುಗರ್ಭ ಬಲಿಯುದೆ
ಹಗಲನೀದುದೊ ರಾತ್ರಿ ಕುಡಿಕುಡಿ
ದುಗುಳುತಿರ್ದುವು ತಿಮಿರವನು ಕರದೀಪ್ತಿ ಕಾಳಿಗಳು ।
ಹೊಗರುಗೆಟ್ಟುದು ಕುಮುದ ಕಮಳದ
ಬಿಗುಹು [2]ಬಿಟ್ಟುದು[2] ಚಕ್ರವಾಕದ
ತಗಹು ಕೆಟ್ಟುದು [3]ಹೇ[3]ಳೆನಲು ರಂಜಿಸಿತು ದೀಪಾಳಿ ॥ ೩೪

ತಿಮಿರವಡಗಿತು ಮನದ ರೋಷದ
ತಿಮಿರವಡಗದ ಮುನ್ನ ಭುಜವಿ
ಕ್ರಮದ [4]ವಿತರಣೆ[4]ಯುಳ್ಳಡವಸರವಿದು ನೃಪಾಲರಿಗೆ ।
ನಿಮನಿಮಗೆ ಮುಂಕೊಂಡು ವಂ[5]ಶ
ಕ್ರ[5]ಮ ಸಮಾಗತಕೀರ್ತಿ ಸತಿಯಲಿ
ಮಮತೆಗಳ ನೆಲೆ ಮಾಡಿಯೆಂದನು ದ್ರೋಣ ನಿಜಬಲಕೆ ॥ ೩೫

ಮತ್ತೆ [6]ಹೊಕ್ಕುದು[6] ಭಟರಮಮ ದಿಗು
ಭಿತ್ತಿ [7]ಬಿ[7]ರಿಯಲು ಮೊರೆವ ಭೇರಿಯು
ಕಿತ್ತು ನೆಲ ಹೊಡೆಮರಳೆ ಮೊಳಗುವ ಪಟಹ ಡಿಂಡಿಮದ ।
ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ನೃಪರು ರಿಪುಗಳ
ಮುತ್ತಿದರು ಮುಸುಕಿದರು ಮೆಯ್ಯಲಿ
ಮೆತ್ತಿದರು ಮೊನೆಗಣೆಗಳನು ಪಾಂಡವರ ಬಲದೊಳಗೆ ॥ ೩೬

---

1 ಗಳೆ (ತ.ಟ). 2 ಬೀತುದು (ಗ.ದ). 3 ಕೇ (ತ). 4 ಮನ್ನಣೆ (ಕ.ಟ.ತ). 5 ಶೋತ್ರ (ಕ.ಚ). 6 ಕವಿದುದು (ಕ). 7 ಜ (ಗ.ಚ.ನ).

ಅಕಟ ಘಡ ಕುನ್ನಿಗಳಿಗಸುರಾಂ
ತಕನ ಕಪಟ[1]ದ[1] ಮಂತ್ರವೇ ಬಾ
ಧಕವಿದಲ್ಲದೆ ನಿಮಗೆ ಸೋಲುವುದುಂಟೆ ಕುರುಸೇನೆ ।
ಸಕಲಸನ್ನಾಹದಲಿ ಯಾದವ
ನಿಕರ ಸಹಿತೀಯಿರುಳು ರಣದಲಿ
ಚಕಿತರಾದರೆ ಜೋಡಿಸೆನುತಿದಿರಾದನಾ ದ್ರೋಣ ॥ ೩೭

ತವಕ ತಗ್ಗಿತು ಭಟರ ತಾಳಿಗೆ
[2]ಜವಳಿ[2]ಪೆಗೆದುದು ಮನಕೆ ಭೀತಿಯು
ಗವಸಣಿಗೆ ಘಾಡಿಸಿತು ಜಾಳಿಸಿತದಟರವಸರಣ ।
ಸವೆದ ಶೌರ್ಯದ ಘಾಯ ಘಲ್ಲಿಸಿ
ತವಯವದ ಮಡಮುರಿವ ಮೋಹರ
ದವನಿಪತಿಗಳ ನಿಲವ ನೋಡಿದನಸುರರಿಪು ನಗುತ ॥ ೩೮

ನಿಲ್ಲಿ ಭಯ ಬೇಡಾವ ರಣವಿದು
ತಲ್ಲಣಕೆ ತಱುವಾಯ ದೀವಿಗೆ
[3]ಪಲ್ಲವಿಸಿದರೆ[3] ತಳಿತುದೇ ಭುಜಶೌರ್ಯ ಕುರುಬಲಕೆ ।
ಖುಲ್ಲರಾರೋ ಬಲವ ತಿರುಹಿದ
ರಿಲ್ಲಿ ನಿಲಲಂಜಿದರೆನುತ ಕರ
ಪಲ್ಲವವ ನೆಗಹಿದನು ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಕರುಣದಲಿ ॥ ೩೯

ಆವನೊಬ್ಬನ ಮಧುರವಚನ ಕೃ
ಪಾವಲೋಕನದಿಂದ ಶತ ಜ
ನ್ಮಾವಳಿಯ [4]ಘನ[4] ದುರಿತವಹ್ನಿಯ ಝಳಕೆ ಕಡೆಯಹುದು ।
ದೇವರೀತನ ಲಲಿತವಚನಸು
ಧಾವಸೇಚನದಿಂದ ಭಟರುರೆ
ಜೀವಿಸುವುದೇನರಿದೆ ಕೇಳ್ ಜನಮೇಜಯ ಕ್ಷಿತಿಪ ॥* ೪೦

ಹಿಂಗಿದುದು ಭಯ ಕಂಠದ ಸುಸ
ರ್ವಾಂಗದಲಿ ಪಸರಿಸಿತು ಕಾಳೆಗ
ದಂಘವಣೆ ಹೊಗರೇಱಿದುದು ವಿಕ್ರಮ ಛಡಾಳಿಸಿತು ।

---

1 ಕು (ಗ.ಚ.ತ). 2 ದ್ರವವ (ಗ). 3 ಕೆಲ್ಲೈಸಿದರೆ (ಚ.ಟ.ತ.ನ)
4 ಧವ (ಗ.ಚ). * ಈ ಪದ್ಯವು (ನ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಹೊಂಗಿದರು ಹೊಂಪುಳಿಯ ಪುಳಕದ
ಮುಂಗುಡಿಯ ರೋಮಾಂಚನದ ರಣ
ರಂಗ ಧೀರರು ತಱುಬಿ ನಿಂದರು ನುತ್ತ ಕಾಳೆಗವ ॥ ೪೧

ಭಟರು ಬಳಲಿದರಿಂದು ರಣವು
ತ್ಕಟವು [1]ಧೀವಶಿಗಳು[1] ಮಹಾರಥ
ರಟಕಟಿಸುತಿದೆ ಮತ್ತೆ ನಾವಿದನೇನ ಹೇಳುವವು ।
ಕುಟಿಲ ಭಾರದ್ವಾಜನಿವನು
ಬ್ಬಟೆಗೆ ಮದ್ದರೆವೆನು ನಿಶಾಪರಿ
ಯಟನಪಟುಗಳು ಬರಲಿ ಕಾಳೆಗಕೆಂದನಸುರಾರಿ ॥ ೪೨

ಕರಸು ಧರ್ಮಜ ಕಲಿಘಟೋತ್ಕಚ
ನಿರುಳುಬವರಕೆ ನಿಲಲಿ ಸಾತ್ಯಕಿ
ನರ ವೃಕೋದರ ನಕುಲ ಸಹದೇವಾದಿಗಳಿಗರಿದು ।
ಇರುಳು ರಣದಾಯತವನವನೇ
ಹಿರಿದು ಬಲ್ಲನು ಗೆಲುವನೆನೆ ಮುರ
ಹರನ ನೇಮದಲನಿಲತನಯನತನಯನೈತಂದ ॥ ೪೩

ಜಡಿವ ಹಿರಿಯುಬ್ಬಣದ ಹೆಚ್ಚಿದ
ಮುಡುಹುಗಳ ಮುರಿದಲೆಯ ಚರಣದ
ತೊಡರ [2]ಮೊ[2]ಳಗಿನ ಬಾವುಲಿ[3]ಗಳಲಿ ಘಣಘಣ ಧ್ವನಿಯ[3] ।
ನಿಡಿಯೊಡಲ ಮುರಿಮೀಸೆಗಳ ಕೆಂ
ಪಡರ್ದ ಕಂಗಳ ಹೊ[3]ವ ದಾಡೆಯ
ದಡಿಗ ದಾನವನವನಿ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ನೆಗ್ಗಲೈತಂದ ॥ ೪೪

ಏನು ಧರ್ಮಜ ಕರಸಿದ್ದೆ ಕುರು
ಸೇನೆ [4]ಮಲೆತುದೆ[4] ಬಿಡು ಬಿಡಾ ತಡ
ವೇನು ತಾ ಮೇಳೆಯುವನೆನುತೆಡಗಯ್ಯನರಳಿಚುತ ।
ದಾನವಾಮರರೊಳಗೆ ನಿನ್ನಯ
ಸೂನುವಿಗೆ ಸರಿಯಿಲ್ಲೆನಿಸಿ[5]ನಿ[5]ಲ
ಲಾನು ಬಲ್ಲೆನು ನೋಡೆನುತ ಬಿದಿರಿದನು ಖಂಡೆಯವ ॥ ೪೫

---

[1] ದೀವಸಿ (ಮ). [2] ಬೆ (ಕ). [3] ಯ ಝಣ ಝಣ ಝಣಸ್ವನದ (ಗ.ಚ).
[4] ಯಾಂತುದೆ (ಕ.ಗ). [5] ಗೆ (ಗ.ಟ.ತ).

ಜಡಿದು ಝೊಂಪಿಸಿ ವೀಳೆಯವ ಕೊಂ
ಡೆಡದ ಕಯ್ಯಿಂದೆಱಗಿ ಮದಮುಖ
ನೆಡಬಲನ ನೋಡಿದರೆ ರಕ್ಕಸಕೋಟಿ ಜೀಯೆನುತ ।
ಸಿಡಿಲ ಸೆಱೆ ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಭುಜವನು
ಹೊಡೆದು ಮುಂಚಿತು ದೈತ್ಯಬಲವುಲಿ
ದಡಿಯಿಡಲು ಮೇಲುಸುರು ಮಸಗಿತು ಫಣಿಪಕಮಠರಿಗೆ ॥ ೪೬

ಕಾಳರಾತ್ರಿಯ ಕಟಕವೋ ಮೇಣ್
ಕಾಲರುದ್ರನ ಪಡೆಯೊ ದಾನವ
ನಾಳಿನಗ್ಗಳಿಕೆಗಳ ಬಣ್ಣಿಸಬಲ್ಲ ಕವಿಯಾರು ।
ಆಳ ಬೋಳೈಸಿದನು ಕಪ್ಪುರ
ವೀಳೆಯವ ಹಾಯ್ಕಿದನು ಲೋಹದ
ಗಾಲಿ ಘೀಳಿಡೆ ರಥವನೇಱಿದನನಿಲಸುತಸೂನು ॥ ೪೭

ಸಾಲು ಮಿಗೆ ಮೋಹರದೊಳಗೆ ಬೊಂ
ಬಾಳ ದೀವಿಗೆ ಬೆಳಗಿದವು ಶರ
ಜಾಳ ದೀಧಿತಿ ತೊಳಗಿದವು [1]ಧನುರ್ಧರರ[1] ಕೈಗಳಲಿ ।
ಬಾಳ ಹೊಳಹನು ಜಱೆದು ದಾಡೆಯ
ಢಾಳ ಮಿಗೆ ಗಜಗಲಿಸೆ ದಾನವ
ಕಾಳೆಗಕ್ಕನುವಾಗಿ ನಿಂದನು ಬಿಗಿದ ಬಿಲುದೆಗೆದು ॥ ೪೮

ಹಯಕೆ ಹಯ ರಥ ರಥಕೆ ಪಯದಳ
ಪಯದಳಕೆ ಗಜಸೇನೆ ಗಜಸೇ
ನೆಯಲಿ ಭಾ[2]ಷೆ[2]ಯ ಭಟರು ಭಾ[3]ಷೆ[3]ಯ ಭಟರ ಗಡಣದಲಿ ।
ನಿಯತ ಚಾತುರ್ಬಲವೆರಡು ನಿ
ರ್ಭಯದಲೊದಗಿತು ಮಕುಟಮಸ್ತಕ
ಮಯ ಮಹೀತಳವೆನಲು ಹಳಚಿದು ಹೊಯ್ದುದುಭಯಬಲ॥* ೪೯

---

[1] ರಕ್ಕಸರ (ಮ). [2], [3] ರಿ (ಗ.ಟ.ದ).

* ೪೯ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಹರನು ನೆಟ್ಟನೆ ಮುನಿದು ತ್ರಿಪುರವ
ನುರುಹುವಂದಿನ ನೊಸಲಗಣ್ಣಿಂ
ದುರವಣಿಸಲಲ್ಲಿಂದ ಸಡಲಿದ ಕಿಡಿಗಳೆಲ್ಲವನು ।
ಪರಗಣಿಸೆ ಬೊಂಬಾಳ ದೀವಿಗೆ
ಯುರವಣಿಸಿದವು ಭೀಮಸೇನನ
ಹಿರಿಯಮಗ ಪಮರವನು ಹೊಕ್ಕನು ರಣಭಯಂಕರನು ॥

ಕೌರವನ ತಳತಂತ್ರ ಕಟಕಾ
ಚಾರಿಯನ ಕಾಹಿನಲಿ ರಿಪುವರಿ
ವಾರ ನಿಂದುದು ಭೀಮಸೇನನ ಸುತನ ಬಳಸಿನಲಿ ।
ಆರಿದನು ಜಗ ನಡುಗೆ ಬೊಬ್ಬೆಯ
ಭಾರದಲಿ ವೈರಿಗಳ ಬಲಸಂ
ಹಾರ ರುದ್ರನು ಕಲಿಘಟೋತ್ಕಚ ಹೊಕ್ಕನಾಹವವ ॥ ೫೦

ಬೆಳೆದವ್ವೋ ಕೈಕಾಲು ನೀಲಾ
ಚಲಕೆ ಹೇಳಿನೆ ಮುಗಿಲ ತುಡುಕುವ
ತಲೆಯ [1]ತೋಕೆ[1]ಯ ತೋರಹತ್ತನ ಕಂಡು ಕುರುಸೇನೆ ।
ಕಳವಳಿಸಿದರು ಕಾಯದಲಿ ಕ
ಕ್ಕುಲಿತೆಗಾಟಿರು ಕೈದೆಗೆದರ
ಗ್ಗಳೆಯನುಟುಬೆಗೆ ಬೀಳುಕೊಟ್ಟರು ಭಟರು ಸೈರಣೆಯ ॥ ೫೧

ಏನ ಹೇಳುವೆನವರ ರಣನು
ಮ್ಮಾನವನು ನಮ್ಮವರ ಮೊಗದು
ಮ್ಮಾನವನು ಪ್ರಥಮಪ್ರವೇಶದೊಳಾದುದೀ ಹದನು ।
ದಾನವರ ಥಟ್ಟಣೆಗೆ ನಿಲುವರ
ನಾನು ಕಾಣೆನು ದಿಟ್ಟತನದಲಿ
ತಾನೆ ನಿಂದನು ಕೌರವೇಂದ್ರನು [2]ಸಕಲ ಬಲ[2]ಸಹಿತ ॥ ೫೨

ಘಡ ನಿಶಾಚರ ಹೋಗು [3]ಹೋಗಳ[3]
ವಡದು ಕರೆ ನಿಮ್ಮಯ್ಯನನು ಹೇ
ರೊಡಲ ತೋಱಿಸಿ ಬಲವ ಬೆದಱಿಸಲ[4]ಗ್ಗಳಿಕೆಯಹುದೇ[4] ।
ಮಿಡುಕುವರೆ ಕರೆ ನಿಮ್ಮ ತೆತ್ತಿಗ
[5]ನ[5]ಡಗಲೇತಕೆ ಕೃಷ್ಣ ನಿಮುಗಿ
ನ್ನೊಡಲ ಬಳಿನೆಳಲವಸಹಿತ ಬಾಯೆಂದು ಗರ್ಜಿಸಿದ ॥ ೫೩

ಮುರಳು ಕೌರವ ಜಂಗಮ ಸ್ಥಾ
ವರದ ದೇಹಕೆ ನೆಳಲಹುದು ದಿನ
ಕರನ ದೇಹಕೆ ನೆಳಲು ಶ್ರುತವೋ ದೃಷ್ಟವೋ ನಿನಗೆ ।

---

1 ತೆಕ್ಕೆ (ಕ), ಟೊಕೆ (ಟ). 2 ರಾಜದಳ (ಚ.ತ.ನ). 3 ನಿನಗಳ (ಚ.ತ.ನ). 4 ಗ್ಗಳೆಯನಹುದೊ (ಚ). 5 ರ (ಗ).

ಸುರನಿಶಾಚರಮರ್ತ್ಯರೊಳು ತಾ
ನೆರವ ಬಯಸುವುದುಂಟೆ ಹರಿಯುಂ
ತಿರಲಿ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮನಾತನ ಮಾ[1]ತದೇಕೆಂದ[1] ॥ ೫೪

ಹೆಣನನಱಸುತ ರಕುತಪಾನಕೆ
ಸೆಣಸಿ ಶಾಕಿನಿ ಢಾಕಿನಿಯರೊಳು
ಹೆಣಗಿ ಗೆಲುವುದೆಯಾಯ್ತು ದಾನವವಿದ್ಯೆ ಜಗವಱಿಯೆ ।
ರಣದೊಳಗ್ಗದ ಕೈದುಕಾಱರ
ಕೆಣಕಿ ಗೆಲುವುದ ಕೇಳಿದಱಿಯೆವು
ಹೆಣದಿನಿಹಿಗಳು ಹೇಪ ಮಾರಿಗಳೆಂದನಾ ಭೂಪ ॥ ೫೫

ಬಯ್ಯಲಱಿವೆ ದುರುಕ್ತಿ ಶರದಲಿ
ಮುಯ್ಯನೆಸುವೆಯೊ ಮೇಣು ಮಾರ್ಗಣ
ಕಯ್ಯಲುಂಟೇ ನಿನಗೆ ಸಂಬಳವೇನು ಸಮರದಲಿ ।
ಅಯ್ಯನನು ಕರೆಯೆಂಬ ಬಾಯನು
ಕೊಯ್ಯಬೇಡಾ ಸಿಂಹಕೇಸರ
ದುಯ್ಯಲಾಡುವ ಗಜವ ನೋಡೆಂದುಱುಬಿದನು ನೃಪನ ॥ ೫೬

ಎಸುತ ಹೊಕ್ಕನು ದಳ್ಳಿಸುವ ಹೊಸ
ಮಸೆಯ ಕಣೆ ಮುಕ್ಕುಱುಕಿದವು ನಿ
ಪ್ಪಸರದಲಿ ನೃಪನೆಚ್ಚು ಕಾಣನು ಹಱುವನಾ ಕಣೆಗೆ ।
ಕುಸುರಿದಱಿದವು ಜೋಡು ಸೀಸಕ
ಬೆಸುಗೆಯೊಡೆದುದು ಘಾಯದಲಿ ಮೈ
ಬಸಿಯೆ ಬಿರಿದುದು ಶೌರ್ಯ [2]ಬಿಗಿ[2]ದುದು ಭೀತಿ ಭೂಪತಿಗೆ ॥ ೫೭

ಅಕಟ ದೊರೆಯೋ ಸಿಕ್ಕಿದನು ಪಾ
ತಕರು ರಥಿಕರು ಶಿವ ಹಿಡಿಂಬಾ
ರ್ಭಕನಿಗೊಪ್ಪಿ[3]ಸಿಕೊಟ್ಟು ಕೊಂದರು ದ್ರೋಣಕೃಪರೆನುತ ।

---

[1] ತೆ ನಿನಗೆಂದ (ಕ.ಗ.ಚ.) ಬಲಿ (ಗ.ಚ.) [3] ಸಿಕ್ಕಿದನು ಕಟಕಟ ಪಾತಕರು ರಥಿಕರು ನಾಯಕಿತ್ತಿಯು ನೃಪನನೊಪ್ಪಿಸಿ (ಕ), ಯೋ ಸಿಕ್ಕಿದನು ನಾಯಕರು ಮಡಿದರೆ ಶಿವಮಹಾಪಾತಕನನೊಪ್ಪಿಸಿ (ಗ), ರಿಪುನಿಕರವೀಗಳೆಕೊಲುವರಿಂತರ್ಭಕನನಿಂತೊಪ್ಪಿಸಿ (ಚ), ಸಿಕ್ಕಿದನು ಕರೆ ನಾಯಕರು ಸರಿದರೆ ಶಿವಮಹಾಪಾತಕನನೊಪ್ಪಿಸಿ (ಟ), ಸಿಲುಕಿದನಲಾ ಪಾತಕಕೆ ಸಲ್ಲರೆ ಪಾಪಿಗಳು ಬಲುಪಿಕಟ್ಟ ರಾಕ್ಷಸಗೊಪ್ಪುಗೊಟ್ಟರೆ (ದ).

[1]ಸಕಲ ಪರಿಚಾರಕರು ಮಂತ್ರಿ
ಪ್ರ[1]ಕರವೊರಲಲು ಕೇಳಿ ಬದ್ಧ
ಭ್ರುಕುಟಿಭೀಷಣಮುಖರು ಮಸಗಿತು ದೈತ್ಯಬಲಜಲಧಿ ॥ ೫೮

ಬಕನ ಮಕ್ಕಳು ಜಟನ ಕಿರ್ಮ್ಮಿ
ರಕನ ಸುತರು ಹಿಡಿಂಬತನುಜರು
ವೃಕಜರಾಸಂಧಾತ್ಮಜರು ಶಿಶುಪಾಲನಂದನರು ।
ಸಕಲ ಸನ್ನಾಹದಲಿ ದೈತ್ಯ
ಪ್ರಕರ ಹೊಕ್ಕುದು ರಾಯ ರಥಪಾ
ಲಕರು [2]ಕವಿದರು[2] ತುಡುಕಿದರು ರಣವನು ಘಟೋತ್ಕಚನ ॥ ೫೯

ಕೆಣಕಿದರಲಾ ರಣವ ರಕ್ಕಸ
ಬಣಗುಗಳು ಮಝು ಪೂತು ಸಮರಾಂ
ಗಣದೊಳಗೆ ನಾವಾವ ಸದರವೊ ನೋಡಿರೈ ಭಟರು ।
ಸೆಣಸು ಗಡ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸಲೆ[3]ಟೆಂ[3]
ಠಣಿಸುವರು ಗಡ ಬವರಕೋಸುಗ
ಹೊಣಕೆ ಗಡ ನಮ್ಮೊಡನೆನುತ ಸಾರಥಿಯ ಕೈವೊಯ್ದ ॥ ೬೦

ಹೆಸರುಗೊಂಡರೆ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಕ
ರ್ಕಶರು ರಕ್ಕಸರೆಂಬ ಹೆಸರಿ[4]ದು[4]
ನುಸಿಗಳೊಳಗಾಶ್ರಯಿಸಿ [5]ಕೆಟ್ಟುದು[5] ಶಿವ ಶಿವಾಯೆನುತ ।
ಹೊಸ ಮಸೆಯ ಹೊಗರಂಬುಗಳನೆ
ಬ್ಬಿಸಿದನುಬ್ಬಿಸಿದನು ವಿರೋಧಿಗ
ಳಸು ಸಮೀರಣನಿಂದ ಜಭುಜವಿಕ್ರಮಾನಳನ ॥ ೬೧

ಓಡಲೀಯದೆ ಸದರಗೊಡುತ ವಿ
ಭಾಡಿಸುತ [6]ಮೇಲಿ[6]ಕ್ಕಿದರೆ ಕೈ
ಮಾಡಿದರೆ ಶರಹತಿಗೆ ದೇಹವ ಕೊಟ್ಟು [7]ಸೈರಿ[7]ಸುತ ।
ಖೇಡತನವನು ಬಿಡಿಸಿ ಸಲೆ ಕೊಂ
ಡಾಡಿ ಕಾದಿದನಸುರಜಾತಿಯೊ
ಳೋಡೆ ಪರಿಭವ ತನ್ನದೆಂಬ [8]ಪದಸ್ತತನದಿಂದ[8] ॥* ೬೨

---

[1] ಚಕಿತ ತನುಗಳು ನೃಪನ ಸಾರಥಿ ನಿ (ಕ.ಚ.ದ). [2] ತಱುಬಿತು (ಕ.ಗ). [3] ವಂ (ಗ.ಚ). [4] ನ (ಕ.ಗ.ಟ). [5] ಕೆಟ್ಟರು (ದ). [6] ಮ್ಯಾಯಿ (ಕ). [7] ಮನ್ನಿ (ಚ.ತ.ನ). [8] ಕೀರ್ತಿಭಯದಿಂದ (ದ). * ಈ ಪದ್ಯವು (ಟ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಎಸುಗೆಯೊಳ್ಳಿತಲಾಯುಧನ ಲಂ
[1]ಬು[1]ಸನ ಪರಿ ತಪ್ಪಲ್ಲ ತಪ್ಪ
ಲ್ಲಸುರನಹೆಯೋ ಜಾಗು ಕಿರ್ಮ್ಮಿರಾತ್ಮಜಾಯೆನುತ ।
ಅಸಿ ಪರಶು ಪಟ್ಟಿಸ ಮುಸುಂಡಿ
ಪ್ರಸರ ಧಾರಾ[2]ಪಾತ[2]ದಲಿ ಮೈ
ಬಸಿಯೆ ರಕುತದ [3]ಸಾರ ಸಾಲಿಡೆ ಬಲದೊಳೊಳಹೊಕ್ಕು[3] ॥ ೭೩

ಉರು ತಿಮಿಂಗಿಳನಬುಧಿಯಲಿ ಡಾ
ವರಿಸುವುದು ಹುಲುಮೀ[4]ನಿನಂತಿರ
ಲರಸ ಹೇಳುವುದೇನು ಮೊಗೆದನು ದೈತ್ಯ ಜಲನಿಧಿಯ[4] ।
ಅರಿದ ಕೊರಳಿನ ಬಸಿವ ಬಂಬಲು
ಗರುಳ ಜರಿವ ಕಪಾಲದೊಗುನೆ
ತ್ತರ [5]ರಣಾವನಿ[5] ಕಱೆವುತಿರ್ದುದು ರೌದ್ರಮಯರಸವ ॥ ೭೪

ಜಾಗು ದೈತ್ಯರ ರಭಸದಲಿ ಲೇ
ಸಾಗಿ ಕಾದಿದಿರೀಸು ನಮ್ಮಲಿ
ತಾಗಿ ನಿಂದವರಾರು ಕೆಚ್ಚುಳ್ಳವರು ಕಲಿತನದ ।
ಆಗಲಿನ್ನಾವುದು ನಮಗೆ ಕೈ
ಲಾಗು ನಿಮ್ಮಸುಗಳು ಶರೀರವ
ನೀಗಿ ಕಳೆಯಲಿ ಎಂದು ಬೊಬ್ಬಿಱಿದೆಚ್ಚನತಿರಥರ ॥ ೭೫

ಸಿಡಿಲು ಮೊರೆದರೆ ಸರ್ಪನಂಜುವು
ದಡಗುವನೆ ಗರುಡನು ವೃಥಾ ಕೆಡೆ
ನುಡಿಯ ನುಡಿದರೆ ದಿಟ್ಟನೆಂಬರೆ [6]ವೀರ[6]ರಾದವರು ।
ಘಡ ಘಡೆನುತ ಬಕಾಸುರನ ಮಗ
ನಡಸಿದನು ಕೂರಂಬನಾತನ
ಕಡುಹ ಹೊಗಳುತ ಹೊಕ್ಕು ಹಿಡಿದನು [7]ಸೀಳಿದನು[7] ಖಳನ ॥ ೭೬

ರಥಚಯವ ನುಗ್ಗೊತ್ತಿದನು ಸಾ
ರಥಿಗಳನು ಸೀಳಿದನು ಸುಮಹಾ
ರಥರ ಬಿಂಕದ ಬಿಗುಹ ಮುಱಿದನು ಹೊಕ್ಕು ಬೀದಿಯಲಿ ।

---

[1] ಬ (ಕ.ಗ.ಚ.) [2] ಸಾರ (ಕ.ಗ.ಚ). [3] ಧಾರೆಯಲಿ ರಣದೊಳಗೆ ನಡೆತಂದ (ದ). [4] ನದಂತರವರಿಸದಂಗ್ಯೈಸಿದನು ಮೊಗೆದನು ದೈತ್ಯಬಲನಿಧಿಯ (ಕ). [5] ಸರಿಯಸಾರಥಿ (ಕ). [6] ಗರುವ (ಕ.ಗ.ಟ). [7] ಬೀಸಿದನು (ಕ), ಬಿಗಿದನಾ (ಗ).

ಶಿಥಿಲವಾಯಿತು ವೈರಿಬಲವತಿ
ಮಥನವಾಯಿತು ದೈತ್ಯನೂಳಿಗ
ಪೃಥುವಿ ಲಘುತರವಾಯ್ತು ಫಣಿಪನ ಕೊರಳು ಸೈನಿಮಿರೆ ‖ ೭೭

ಬರಸಿದನು ರಣದಲಿ ಹಿಡಿಂಬಾ
ಸುರನ ಮಕ್ಕಳ ಚೈದ್ಯ ಮಾಗಧ
ನರಕ ಕಿರ್ಮ್ಮಿರಕ ಜಟಾಸುರಸೂನು ಸಂತತಿಯ ।
ಬರಲಿ ಕರ್ಣ ದ್ರೋಣರುಳಿದೀ
ಜರಡ ಜೋಡಿಸಬೇಡ ಭೀಮನ
ನರನ ಬಯಸುವರೆನ್ನೊಡನೆ ಕೈಮಾ[1]ಡಹೇಳೆಂದ[1] ‖ ೭೮

ಎನಲು ಕವಿದುದು ಸೇನೆ ಕಂಗನೆ
ಗನಲಿ ಕರ್ಣದ್ರೋಣರಿಗೆ ನೀ
ನೆನಿತಜವ ಘಡ ಬಾಯಿಬಡಿಕನು ಭೀಮಸುತನೆನುತ ।
ತನತನಗೆ ಕಾಲಾಳು ಮೇಲಾ
ಳನುಪಮಿತರೌಕಿದರು ಚಾಪ
ಧ್ವನಿಯೊಳಗೆ ನೆಱೆ ಮುಳುಗೆ ಬಹುವಿಧವಾದ್ಯನಿರ್ಘೋಷ ‖ ೭೯

ಆಳಹಿರಿ ನಿಮಗಂಜುವೆನ್ ಕಾ
ಲಾಳ ಹೊಯ್ಯೆನು ಕುದುರೆಕಾಱರು
ಮೇಲುವಾಯಲಿ ರಥಿಕರೊಡೆಹಾಯಿಸಲಿ ತೇರುಗಳ ।
ತೂಳಿಸಲಿ ಗಜದಳವನವರಿಗೆ
ಕೋಲ ತೊಡಚುವನಲ್ಲ ನೆಱೆ ಹೀ
ಹಾಳಿಯುಳ್ಳರೆ ಬರಲಿ ಕರ್ಣದ್ರೋಣಕೃಪರೆನುತ ‖ ೮೦

ಹಲಬರಸುರರು ಮಡಿದರಿವನ
ಗ್ಗಳೆಯನಿರುಳಿನ ಬವರದಾಯತ
ತಿಳಿವುದೀತಂಗೆನುತ[2]ಲಾ ದ್ರೋಣಾದಿ ನಾಯಕರು[2] ।
ಅಳುಕಿದರು ಬಳಿಕೇನು ಭಕುತಿಯ
ಲೊಲಿಸಿದರಲ್ಲೈ ಪಾಂಡವರು ಯದು
ಕುಲಲಲಾಮನನಮಳ ಗದುಗಿನ ವೀರನರಯಣನ ‖ ೮೧

ಹದಿನೈದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು

---

[1] ಡಲರಿದೆಂದ (ತ), ಡಬೇಕೆಂದ (ಗ.ಚ), ಡಿ ನೀವೆಂದ (ದ). [2] ಲರಲಾ ಗುರುಕೃಪಾದಿಗಳು (ಕ.ಗ).

ಹದಿನಾರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ॥ ಚಂಡಬಲ ಕುರುಪತಿಗೆ ಮಲೆವರ
ಗಂಡನಿರುಳಿನ ಕಾಳೆಗದೊಳು
ದ್ದಂಡಭಟ ಕಲಿಕರ್ಣ [1]ಕೊಂದನು[1] ಭೀಮನಂದನನ ॥

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾವನಿಪ ದೊರೆ
ಯಾಳನಟ್ಟಿಸುತ [2]ಹೊಕ್ಕು[2] ಸೂಱಿಯೊ
ಳಾಳುಕುದುರೆಯ ಘಟ್ಟನಿಬ್ಬಗಿ[3]ಮಾಡಿ[3] ದಳವುಳಿಸಿ ।
ಕೋಲ ತೊಡಚೈ ಕರ್ಣ ಕುರುಭೂ
ಪಾಲ ಕೈದುವ ಹಿಡಿ ಕೃಪಾದಿಗ
ಳೇಳಿ ಸಮ್ಮುಖವಾಗೆನುತ [4]ಕೈಮಾಡಿ[4] ಬೊಬ್ಬಿಱಿದ ॥ ೧

ಚೆಲ್ಲಿತರಿಬಲಜಲಧಿ ಭಟರ
ಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕುಱಿಕಿದರು ಸಬಳದ
ಸೆಲ್ಲಹದ ತೋಮರದ ಚಕ್ರದ ಸರಿಯ ಸೈಗಱೆದು ।
ಘಲ್ಲಿಸಿದವಾನೆಗಳು ತೇರಿನ
ಬಿಲ್ಲವರು ತುಡುಕಿದರು ಕಂಬುಗೆ
ಯಲ್ಲಿ ಖುರ ಕುಣಿದಾಡೆ ಹೊಕ್ಕರು ರಾಯರಾವುತರು ॥ ೨

ಎಡಬಲದಿ ಹಿಂದಿದಿರಿನಲಿ ಕೆಲ
ಕಡೆಯ ದಿಕ್ಕಿನೊಳೌಕಿದರು ಬಲು
ಗಡಲ ಕಡೆಹದ ಗಿರಿಯನಬುಧಿಯ ತೆರೆಗಳೊದೆವಂತೆ ।
ಕೊಡಹಿದರೆ ಕಟ್ಟಿಱುಹೆಗಳು ಬೆಂ
ಬಿಡದೆ ಭುಜಗನನಳಲಿಸುವವೋ
ಲಡಸಿ ತಲೆ[5]ಯೊತ್ತಿ[5]ದರು ಬೀಳುವ ಹೆಣನನೊಡಮೆಟ್ಟಿ ॥ ೩

ಹೊಕ್ಕ ಸುಭಟರು ಮರಳದಿರಿ ಖಳ
ಸಿಕ್ಕಿದನು ಸಿಕ್ಕಿದನು ಚಲಿಸುವ
ಚುಕ್ಕಿಗರ ಹೊಯ್[6] ಬೀಳಗುತ್ತೆನುತರಸನುಬ್ಬರಿಸೆ ।

---

[1] ಮುಱಿದನು (ಕ), ಗೆಲಿದನು (ದ). [2] ಬಿಟ್ಟು (ಕ.ಟ). [3] ಗಳೆದು (ಕ.ನ).
[4] ಹೊಕ್ಕೆಚ್ಚು (ಕ.ನ). [5] ಯಿಕ್ಕಿ (ಕ.ಗ).

ಹೊಕ್ಕು ತಿವಿದರು ನೀಡಿ ಹರಿಗೆಯ
ನಿಕ್ಕಿ ನಿಂದರು ತಮತಮಗೆ ಮೇ
ಲಿಕ್ಕಿದರು ತೆರೆ ಮುಱಿಯೆ ಬಳಿದೆರೆ ಮಸಗಿ ಕವಿವಂತೆ ‖ ೪

ಅಗಡು ದಾನವನಿವನು ಕಡ್ಡಿಗೆ
ಬಗೆವನೇ ಸಾಗರವನಱಿ[1]ವ
ಟ್ಟಿ[1]ಗೆಯನಿಟ್ಟರೆ ವಡಬನಲ್ಲಾ ನೀರ ಕುಡಿವವನು ।
ಹೊಗೆದುದ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಳುಗಳ ನಗೆ
ಮೊಗವು ಮೋಡಾವೋಡಿಯಲಿ ಕೈ
ಮುಗುಚಿ ಕಳೆದನು ನಿಮಿಷದಲಿ ಹೇರಾಳ ರಾಶಿಗಳ ‖ ೫

ಕೆಲರ ನುಂಗಿದನೊದೆದು ಕೊಂದನು
ಕೆಲ[2]ಬರನು[2]ಹೊಱಕೈಯ್ಯ ಹೊಯಿಲಲಿ
ಕೆಲಬರನು ಧನುವಿನಲಿ ಗದೆಯಲಿ ಹೊಯ್ದು ಕೆಲಕೆಲರ ।
ಕಲಕಿದನು ಬಲಜಲಧಿಯನು ಮೇ
ಲುಲಿದು ಕವಿದುದು ಮತ್ತೆ ಹೆಣನನು
ತುಳಿದು ಮು[3]ಗ್ಗಿ[3]ತು ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದು ಮುಸುಕಿತರಿಭಟನ ‖ ೬

ಪೂತುರೇ ಕುರುಸೈ[1]ನಿ[4]ಕವಸಂ
ಖ್ಯಾತವೆಂದಿಗೆ ಸವೆವುದೋ ಕೈ
ಸೋತವೇ ಹರ ಕೊಲುವೆನೆನುತಮುರಾರಿ ಚಿಂತಿಸಿದ ।
ಈತಗಳಿಗಿದು ಮದ್ದನುತ ಮಾ
ಯಾತಿಶಯ ಯುದ್ಧದಲಿ ಉಸಂ
ಘಾತವನು ಬೆದಱಿಸಿದನದನೇವಣ್ಣಿಸುವೆನೆಂದ ‖ ೭

ಮಾಯದಲಿ ಹುಲಿಯಾಗಿ ಗರ್ಜಿಸಿ
ಹಾಯಿದನು ಕಲಿಸಿಂಹವಾಗಿ ಗ
ದಾಯುಧದಲಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಭೈರವನ ರೂಪಾಗಿ ।
ಬಾಯಲಡಸಿದನಹಿತರನು ದಂ
ಡಾಯುಧದ ನಿಲವಿನಲಿ ಸುಭಟರ
ದಾಯುಗೆಡಿಸಿದನೊಂದುನಿಮಿಷದೊಳೊರಸಿದನು ಬಲವ ‖ ೮

---

[1] ವಂಟಿ (ಕ.ಗ). [2] ಬಲನ (ಕ.ಗ), ಕೆಬರ (ದ). [3] ತ್ರಿ (ಕ.ಗ), [4] ನ್ಯ (ಕ).

ಬೀಳಹೊಯ್ದನು ಬಿರುದರನು ಬಿಱು
ಗಾಳಿಯಾಗಿ ವರೂಥಚಯವನು
ಕಾಳುಕಿಚ್ಚಾಗುರುಹಿದನು ಫಣಿಯಾಗಿ ತುಡುಕಿದನು ।
ಮೇಲುಗಿಱಿದನು ಜಲಧಿಯಾಗಿ ನೃ
ಪಾಲನಿಕರದೊಳುರುಳಿದನು ಗಿರಿ
ಜಾಳವಾಗಿ ಘಟೋತ್ಕಚನು ಘಲ್ಲಿಸಿದ[1]ನತಿರಥರ[1] ॥ ೯

ಎಱಗಿದನು ಸಿಡಿಲಾಗಿ ಕಂಗ[2]ಳೊ
ಳ[2]ಱುಕಿದನು ಮಿಂಚಾಗಿ ಮಳೆಯನು
ಕಱೆದು ನಾದಿದನಾತಪತ್ರ ತನುತ್ರ ಸೀಸಕವ ।
ತುಱುಕಿದನು ಹೊಗೆಯಾಗಿ ಮಿಗೆ ಬೊ
ಬ್ಬಿಱಿದನೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಸುಭಟರ
ನೊಱಲಿಸಿದನೊಂದೆಡೆಯಲೇನೆಂಬೆನು ಮಹಾರಣವ ॥ ೧೦

ಸುರಿದ ಕರುಳ್ಗಳ ಸಿಡಿದ ಹಲುಗಳ
ಜರಿದ ತಲೆಗಳ ಹಾಯ್ದ ಮೂಳೆಯ
ಹಱಿದ ನರವಿನ ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬಿನ ಬಿಟ್ಟಕಣ್ಣುಗಳ ।
ಮುಱಿದ ಗೋಣಿನ ಬಸಿವ ತೊರಳೆಯ
ಹರಿವ ರಕುತದ ತಳಿತ ಖಂಡದ
ಬಿರಿದ ಬಸುಱಿನ ರೌರವದ ರಣಭೂಮಿ ರಂಜಿಸಿತು ॥ ೧೧

ಗರುಡನುಬ್ಬಟೆಗಹಿ ನಿಕರ ಜ
ರ್ಝರಿತವಾದವೊಲಿವನ ಕಡು ನಿ
ಬ್ಬರದ ಧಾಳಿಗೆ [3]ಧೈರ್ಯ[3]ಗೆಟ್ಟುದು ಕೂಡೆ ಕುರುಸೇನೆ ।
ಹೊರಳಿಯೊಡೆದರು ಭಟರು ಸಿಡಿದರು
ಜರುಗಿದರು ಜವಗುಂದಿದರು ಮಡ
ಮುರಿ[4]ದು[4] ಬಿರುದರು ತಣಿದುದೈ ಪರಿಭವದ ಸೂಱೆಯಲಿ ॥ ೧೨

ಧಾತುಗೆಟ್ಟುದು ಮೊದ್ದೆಯೆಂದೇ
ಭೂತಳಾಧಿಪ ಬಗೆಯದಿರು ತೆಗೆ
ಮಾತು ಹುಸಿ ಮರಳಿದರು ನಿನ್ನಯ ಪಟ್ಟದಾನೆಗಳು ।

[1] ನರಬಲವ (ಕ.ಗ.ಟ), ನಾರಥವ (ದ). [2] ಳಸಿ (ಗಟ.ತ.ದ).
[3] ಧಾತು (ಗ.ಚ), [4] ಯು (ಕ.ಗ.ಚ).

ಭೀತಿಗೊಂಡನು ದ್ರೋಣ ಸೋಲಕೆ
[1]ಕೇ[1]ತುವಾದನು ಶಲ್ಯನಪಜಯ
ಪಾತ್ರಕಾಕ್ಷರನಾದನಶ್ವತ್ಥಾಮ ಸಿಂದಿನಲಿ ॥ ೧೩

ಇವನ ಧಾಳಿಯನಿವನ ಧೈರ್ಯವ
ನಿವನ ಹೊಣೆಗತನವನಿವನಾ
ಹವದ [2]ಹೊಱಗೆ[2]ಯನಿವನ ಭಾರಿಯ ವೆಗ್ಗಳೆಯತನವ।
ದಿವಿಜರಾನಲು ನೂಕದಿದು [3]ನ
ಮ್ಮ[3]ವರ ಪಾಡೇನೈ ಪಲಾಯನ
ತವನಿಧಿಯಲೇ ನಿಮ್ಮ ಬಲ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೧೪

ಹಾಯಿಕಲಿ ಟೆಕ್ಕೆಯವ [4]ಭಟ್ಟರ[4]
ಬಾಯ ಹೊಯ್ [5]ಗಡಬಡೆಯ ಹೊತ್ತ
ಲ್ಲಾ[5]ಯುಧವನೀಡಾಡು ಕೊಯ್ ಕೊಯ್ ಜೋಡು ಹೊಲಿಗೆಗಳ।
ರಾಯ ಕೊಂದರೆ ಕೊಲಲಿ ಸುಕೃತವು
ಬೀಯವಾಗಲಿ ನಾವು ರಕ್ಕಸ
ನಾಯ ಕಯ್ಯಲಿ ಸಾಯೆವೆನುತೊಡೆಮುರಿದರತಿರಥರು ॥ ೧೫

ಇಳಿದ ಕುದುರೆಗೆ ಬಿಸುಟ ರಥಸಂ
ಕುಳಕೆ ಹಾಯ್ಕಿದ ಟೆಕ್ಕೆಯಕೆ ಕೈ
ಬಳಲಿದಾಯುಧ ತತಿಗೆ ನೂಕಿದ ಜೋಡು ಸೀಸಕಕೆ।
ಕಳಚಿದಾಭರಣಾತಪತ್ರಾ
ವಳಿಗೆ ಕಾಣೆನು ಕಡೆಯನೀ ಪರಿ
ಕೊಲೆಗೆ ಭಂಗಕೆ[6]ನಿನ್ನ ಬಿ ದರು ಬಂದುದಿಲ್ಲೆಂದ[6] ॥ ೧೬

ಸಿಡಿವ ತಲೆಗಳ ಬಳಿವಿಡಿದು [7]ಧಾ
ರೆ[7]ಡುವ ರಕುತದಲೆರಡು ಬಲದಲಿ
ಹಿಡಿದ ದೀವಿಗೆ ನಂದಿದವು ಕುಂದಿದುದು ಚತುರಂಗ ।
ಮಡಮುರಿಯ ಮಯವಾಯ್ತು ಸುಭಟರ
ನಿಡು ಮುಸುಕು ಮೋಹಿಸಿತು ಮುರುಹಿನ
ಕಡುಹುಕಾಱರು ಕೇಣಿಗೊಂಡರು ಬಹಳ ದುಷ್ಕೃತವ ॥ ೧೭

---

[1] ಸೇ (ಗ.ಚ.ದ.ನ). [2] ಲಾಘವ (ಗ.ಚ.ದ.) [3] ಮಾನ (ಚ). [4] ಸುಭಟರ (ಕ.ಗ.ಚ.) [5] ಗಡಬಡಿಸುತಿದೆ ಆ (ಕ). [6] ಸುಭಟರು ಸಂದಶ್ಯೆಯೆಂದ (ಗ.ತ). [7] ಸಾಲ (ಕ).

ದ್ರೋಣನೆಂಬರೆ ಮುನ್ನವೇ ಸಿ
ದ್ಧಾಣದೀಕ್ಷಿತನಾದನಾತನ
ಕಾಣಿವೈ ಗುರುಸುತನದೃಶ್ಯಾಂಜನವೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿತು ।
ಹೂಣಿಗರು ಮತ್ತಾರು ಶಲ್ಯ
ಕ್ಷೋಣಿಪತಿ ಕೃತವರ್ಮ ಕೃಪನತಿ
ಜಾಣರೋಟದ ವಿದ್ಯೆಗೆನುತಿರ್ದುದು ಭಟಸ್ತೋಮ ॥ ೧೮

ಏನ ಹೇಳುವೆನಮಮ ಬಹಳಾಂ
ಭೋನಿಧಿಯ [1]ವಿಷದುರಿಯ[1]ಧಾಳಿಗೆ
ದಾನವಾಮರರಿಂದುಮೌಳಿಯ ಮಱೆಯ ಹೊಗುವಂತೆ ।
ದಾನವಾಚಳಮಥಿತ ಸೇನಾಂ
ಭೋನಿಧಿಯ ಪರಿಭವದ ವಿಷದುರಿ
ಗಾ ನರೇಂದ್ರನಿಕಾಯ ಹೊಕ್ಕುದು ರವಿಸುತನ ಮಱೆಯ ॥ ೧೯

ಶರಣು ಹೊಕ್ಕುದು ಬಂದು ಮಕುಟದ
ಗರುವರವನೀಪಾಲಕರು ಮೋ
ಹರಕೆ ತೋರ್ಪಟ್ಟವರು ಭಾರಿಯ ಬಿರುದಿನತಿಬಳರು ।
ದುರುಳ ದೈತ್ಯನ ಬಾಧೆ ಘನ ಪರಿ
ಹರಿಸಲಱಿಯೆವು ಕರ್ಣ ನೀನೇ
ಮರಳಿ ಸೇನೆಯ ರಕ್ಷಿಸೆಂದುದು ನಿಖಿಳಪರಿವಾರ ॥ ೨೦

[2]ತಳಿತ[2] ಮುಸುಕಿನ ಬೆರಳ ಮೂಗಿನ
ನೆಲನ ನೋಟದ ಮೆಯ್ಯ ತೂಕದ
ಝಳದ ಸುಯ್ಲಿನ ಮುಖದ ಮೋನದ ನಸಿದ ನೆನಹುಗಳ ।
ಕಳಿದ ಕಡುಹಿನ ಬೀತ ಬಿರುದಿನ
ಬಲಿದ ಭಂಗದ ನೃಪತಿಗಳನ
ಗ್ಗಳಿಯ ರವಿಸುತ ಕಂಡು ಹೊಗಳಿದನಾ ಘಟೋತ್ಕಚನ ॥ ೨೧

ಶಿವ ಶಿವಾ ಕೌರವನ ಸುಭಟರು
ದಿವಿಜರಿಗೆ ವೆಗ್ಗಳರು ನಿನಗಿಂ
ದಿವರು ಸೋತರು ಪೂತು ದಾನವ ನೀ ಕೃತಾರ್ಥನಲ ।

[1] ಲೆದ್ದುರಿಯ (ಕ.ಗ.ಚ). [2] ತಲೆಯ (ಗ.ಚ.)

ಇವನ ಪಾಡಿನ ಸುಭಟರೇ ನ
ಮ್ಮವರು ಗೆಲವೇನಿವನದೇ ಮಾ
ಧವನ ಸೂತ್ರದ[1]ಯಂತ್ರವಿದು ಲಯಕಾಲ ನಮಗೆಂದ[1] ॥ ೨೨

ಸಾಕು ದೈತ್ಯನ ಕೆಡಹು ಸೇನೆಯು
ಸಾಕು ಸುಭಟರು [2]ಬಾಯ ಬಿಡುತಿದೆ[2]
ನೂಕು ನೂಕಮುರಾರಿಯನು [3]ತಡೆ[3] ತಡವುಮಾಡದಿರು ।
ಆಕೆವಾಳರು ವಿಗಡ ವೀರಾ
ನೀಕವಿದೆ ತಲ್ಲಣದ ತಗಹಿನ
ಲೇಕೆ ಕಾಲಕ್ಷೇಪವೆಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ ॥ ೨೩

ದುಗುಡವ್ರೋ ಮೇಣ್ ವಿಕ್ರಮಾಗ್ನಿಯ
ತಗಹುಗಳ ತನಿಹೊಗೆಯೊ ರಾಯರ
ಮೊಗವ ನೋಡೈ ಕೀರ್ತಿಕೌಮುದಿ ಕಳಿದ ಕತ್ತಲೆಯೊ ।
ಬಿಗಿದ ಭೀತಿಯ ಸೂಙುಗಳೊ ಮೋ
ಙಗಳೊ ಸವಿಮಾತುಗಳ ಸೋನೆಯ
ಸೊಗಸುಕಾಙರು ನಿಂದ ನಿಲವನು ಕರ್ಣ ನೋಡೆಂದ ॥ ೨೪

ವಿಗಡತನವನು ಮಹಿಲದಲಿ ಕೈ
ಮಗುಚಿ ಕಳೆದರು ಹೂಸಿಕದ ಹೂ
ಣಿಗತನವ ಸೊನ್ನಾರವಿದ್ಯೆಯ ಸಾಹಸೋನ್ನತಿಯ ।
ಸೊಗಸ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಸುಲಿವ ರಸವಾ
ದಿಗಳನಿವರ ವಿಡಾಯಿಗಳ್ ನಂ
ಬುಗೆಯ ಕೇವಣ ಪಾಡುಂಙರ ಕರ್ಣ ನೋಡೆಂದ ॥ ೨೫

ನಡೆವುತೆಡಹಿದ ಪಟ್ಟದಾನೆಯ
ಮಿಡಿಯ ಹೊಯ್ವರೆ ಜೀಯ ರಣವವ
ಗಡವು ನಮಗಿದು ರಾತ್ರಿ ದೈತ್ಯರಿಗಿದುವೆ ನಡುಹಗಲು ।
ಮೃಡನನೊಂದವಸರಕೆ ಬಗೆಯದ
ಕಡುಹುಕಾಙರು ನಿನ್ನವರು ಕೆಡೆ
ನುಡಿದು ನೋಯಿಸಲೇತಕೆಂದನು ಕರ್ಣನರಸಂಗೆ ॥ ೨೬

---

1 ತಂತ್ರವಿದು ಜಯವಾತನದೆಯೆಂದ (ಕ.ಗ.ಚ). 2 ಭೀತಿಪಡುತಿದೆ (ಟ.ತ). 3 ತರಿ (ಕ.ಟ), ಕಡಿ (ಚ).

ತಾಗಿ ವಜ್ರವ ಮುಕ್ಕುಗಳೆವಡೆ
ಸಾಗರವ ಹೊಗಲೇಕೆ ಗಿರಿಗಳು
ಹೋಗಲಿನ್ನಾ ಮಾತು ಮೀಱಿದ ದೈತ್ಯನುಪಟಳವ ।
ಈಗ ಮಾಣಿಸು ನಮ್ಮ ಸುಭಟರು
ಯೋಗಿಗಳವೊಲು [1]ದಂಡಹೀನರು[1]
ಬೇಗ ಮಾಡಿನ್ನಮರವೈರಿಯ ತಱಿದು ಬಿಸುಡೆಂದ ॥ ೨೭

ಕಳೆ[2]ದ[2] ಮಿಾಸಲ ಶಕ್ತಿ ಪಾರ್ಥನ
ತಲೆಗೆ ಬೈಚಿಟ್ಟಿಹುದನೀಗಳು
ಸೆಳೆದೆಸಾದರೆ ಮುಂದೆ ಫಲುಗುಣನೆನ್ನ ಲೆಕ್ಕಿಸನು ।
ಉಳಿದ ಬಾಣಂಗಳಲಿ ದೈತ್ಯನ
ಗೆಲುವುದರಿದಿದಕಾವ ಹದನೋ
ತಿಳಿಯಲಱಿಯೆನು ಜೀಯಯೆಂದನು ಕುರುಪತಿಗೆ ಕರ್ಣ ॥ ೨೮

ಈಗಳೀ ದಾನವನ ಬಲೆಯಲಿ
ತಾಗಿ ಸಿಲುಕಿತು ನಮ್ಮ ಮೋಹರ
ಮೇಲೆ ಫಲುಗುಣನಾರ ಕೊಲುವನು ಮರಣ ನಮಗಾಗೆ ।
ನೀಗಿ ಕಳೆ ಕೊಲೆಗಡಿಗನನು ಜಯ
ವಾಗಲೀಗಳೆ ಮುಂದೆ ನರನು
ದ್ಯೋಗಕಾರ್ಯವೆವು ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನೆಂದನಾ ಭೂಪ ॥ ೨೯

ಆದಡಮರವಿರೋಧಿಯ ಸುವನು
ಸೇದುವೆನು [3]ಸರಿಸದಲಿ ನಿಂದರೆ[3]
ನಾದುವೆನು ನಿಟ್ಟೊಡಲ ರಕುತದಲಖಿಳದಿಗುತಟವ ।
ಕಾದುವೆನು ನಮ್ಮವರು ಕಳಚಿದ
ಕೈದುವನು ಕೈವಶವಮಾಡಿ ವಿ
ನೋದವನು ನೀವ್ ನೋಡಿ ಎಂದನು ಕರ್ಣನರಸಂಗೆ ॥ ೩೦

ಇತ್ತಲೈ ದನುಜೇಂದ್ರ ಕದನವ
ದಿತ್ತಲಿತ್ತಲು ಗಮನ ಸುಭಟರ
ಕತ್ತಲೆಯೊಳೋಡಿಸಿದ ಕಡುಹನು ಕ್ರೋಱು ನಮ್ಮೊಡನೆ ।

---

[1] ದ್ವಂದ್ವರಹಿತರು (ದ). [2] ದು (ತ). [3] ರಣರಂಗಭೂಮಿಯ (ಕ).

ಮೃತ್ಯು ನಿನಗಾನೆನ್ನೊಡನೆ ತಲೆ
ಯೊತ್ತಿನೋಡೆಂದೆನುತ ಬೊಬ್ಬಿಱಿ
ವುತ್ತ ದೈತ್ಯನ ತಱುಬಿದನು ಬಲವೆಲ್ಲ ಬೆಱಗಾಗೆ ‖ ೨೧

ಎಲವೊ ನೆಱೆ ಗಂಡಹೆ ಕರ್ಣಾ ನೀ
ಮಲೆತು ನಿಂದುದು ಸಾಲದೇ ಸುರ
ರೊಳಗೆ ಸಿತಗರ ಸೀಳುವೆನು ಮಾನವರ ಪಾಡೇನು ।
ಕಲಿತನಕೆ ಮೆಚ್ಚಿದೆನು ಸತ್ತರೆ
ಮೊಳೆಯದಿಹುದೇ ಕೀರ್ತಿ [1]ರಿಪುಬಲ[1]
ದೊಳಗೆ ದಿಟ್ಟನು ಕರ್ಣ ನೀನೆನುತಸುರ ಮಾಱಾಂತ ‖ ೨೨

ತಾನೆ ತನ್ನನೆ ಹೊಗಳಿಕೊಂಬರೆ
ಮಾನನಿಧಿಯಾದವರು ಸಾಕೀ
ದಾನವರ ಗರುವಾಯಿ ಭಾರಿಯಭಂಡವಿದ್ಯೆಗಳು ।
ಏನು ಹೊಸತೆಂತೆಂತು ಶರಸಂ
ಧಾನವುಳಿದಗ್ಗಳಿಕೆಗಳ [2]ಮಾ
ತೇನು ಬಲ್ಲರೆ[2] ಬಿಲ್ಲ ಹಿಡಿ ಹಿಡಿ ಕಾಣಲಹುದೆಂದ ‖ ೨೩

ಫಡ ದೊಠಾರಿಸಿ ನುಡಿದ ಜಿಹ್ವೆಯ
ಹೆಡೆತಲೆಯಲುಗಿವೆನು ಕರ್ಣಾ ಕೇಳ್
ತೊಡಕಿ ತನ್ನಲಿ ಬದುಕುವವರಾರಿಂದ್ರಯಮರೊಳಗೆ ।
ಕಡುಹುಕಾಱರ ಗರ್ವವಿಷಗಾ
ರುಡವನೆನ್ನಲಿ ನೋಡು ನೋಡೆನು
ತೊಡನೊಡನೆ ಶರವಳೆಯ ಕಱೆದನು ಪವನಸುತಸೂನು ‖ ೨೪

ದಾನವರು ದಕ್ಕಡರು ಧೈರ್ಯೋ
ದ್ಧಾನಶೀಲರು ಘಾಯವನು ಗಿರಿ
ಯಾನಬಾರದು ಮುಷ್ಟಿಬಲವೆಗ್ಗಳರು ಸತ್ವದಲಿ ।
ಈ ನಿರಂತರ ಬಾಣದಱೆಸಾ
ನೂನಧನುರಭ್ಯಾಸದನುವನ
ದೇನ[3] ಹೇಳುವೆ ಲೇಸೆನುತ ಕಲಿಕರ್ಣ ತೆಗೆದೆಚ್ಚ ‖ ೨೫

---

[1] ಯುಸದಳ (ಕ), ಕುರುಬಲ (ಗ). [2] ನೀನಾನಲಾಪರೆ (ಕ). [3] ನೆಯ
ನೀನು ನೋಡಭ್ಯಾಸದನುವನು (ಕ).

ಹಾಱಿದವು ಗಱಿಸಹಿತ ದೇಹವ
ಡೋಱುಗಳೆದಂಬುಗಳು ನೆತ್ತರ
ಜೋಱು ಮಸಗಿತು ಕೂಡೆ ಪಾಜಿನ ಗಿರಿಯ ರೌಕುಳದ ।
ಏಱಿ ಬಾಯ್ಗಳ ತಳಿತ ಖಂಡದ
ಸೂಱೆಗೊಂಡವು [1]ಹಿಂದಣಂ[1]ಬುಗ
ಳಾಱೆನಭಿವರ್ಣಿಸಲು ಕರ್ಣಘಟೋತ್ಕಚಾಹವವ ॥ ೩೬

ತಾರಕನ ಕೈಟಭನ ಮಹಿಷನ
ವೀರಜಂಭನ ಕಾಲನೇಮಿಯ
ತಾರಕಾಕ್ಷನ ಕುಂಭಕರ್ಣನ ಮುರ ಗುಹಾಸುರನ ।
ಆರುಭಟೆ ರಣದುಬ್ಬಟೆಯ ಜ
ಜ್ಝಾರತನವಿವನೊಬ್ಬನಲಿ ಕೈ
ವಾರವೇ ನೆಱೆ ಕಾಣಲಾಯ್ತೆಂದುದು ಸುರಸ್ತೋಮ ॥ ೩೭

ನಿಲುವಡಸುರನ ಮುಂದೆ ಕರ್ಣನೆ
ನಿಲಲು ಬೇಹುದು ಕರ್ಣನುಱುಬೆಗೆ
[2]ನಿಲು[2]ವಡೀಯಮುರಾರಿಗೊಪ್ಪುವುದ್ಯ ಮಹಾದೇವ ।
ಉಳಿದ ಭೂರಿಯ ಬಣಗುಗಳು ವೆ
ಗ್ಗಳೆಯ[3]ವೆಸರಿಗೆ ನೋಂತರೇ[3] ಕುರು
ಬಲದೊಳರಿಬಲದೊಳಗೆ ಸರಿಯಿನ್ನಿವರಿಗಿಲ್ಲೆಂದ ॥ ೩೮

ಎರಡುಬಲವಿವರಿಬ್ಬರಾಹವ
ದುರವಣೆಯನೇ ನೋಡುತಿರ್ದುದು
ಸರಿಮಿಗಿಲ ಕಾದಿದರು ಶಿವಶಿವ ಭಾರಿಯಂಕದಲಿ ।
ಸರಳು ತೀರಲು ತೀರದಸುರನ
[4]ಕೆರಳದುರಿ[4] ಕುಡಿಯಿಟ್ಟುದಿವನ
ಬ್ಬರಣೆ ಕೆಡೆಬೀಳೆನುತ ಶೂಲದಲಿಟ್ಟನಿನಸುತನ ॥ ೩೯

ಹೊಗರುಗಿಡಿಗಳ [5]ಬಾಯಿ[5]ಧಾರೆಯ
ಲೊಗೆವ ಹೊಗೆಗಳ ಹೊದಱಿನುರಿ ಜಾ
ಳಿಗೆಯ ಭೋಂಕಾರದ ಭಯಂಕರ ಶೂಲವೈತರಲು ।

---

[1] ಕರ್ಣನಂ (ಗ.ಚ). [2] ಮಲೆ (ಟ.ತ). [3] ರೆನಲಹುದೆನೃಪತಿಯ (ಟ.ತ.ನ.ಪ). [4] ದುರುಳತನ (ಕ.ಗ.ಚ). [5] ಭೂರಿ (ಟ.ತ.ಪ).

ನಗುತ ಮೂಱಂಬಿನಲಿ ಕೈದುವ
ತೆಗೆಸಿದನು ನೆಱೆ ಹತ್ತು ಶರವನು
ಹಗೆಯ ಹೇರುರದೊಳಗೆ ಹೂಳಿದು ಕರ್ಣ ಬೊಬ್ಬಿಱಿದ ॥ ೪೦

ದರಿಗಳೊಳು ದರ್ವೀಕರಾವಳಿ
ಯುರವಣಿಸಿದರೆ ಬಲ್ಲುದೇ ಕುಲ
ಗಿರಿ ಮಹಾದೇವಾವ ಸತ್ವವೊ ದಾನವೇಶ್ವರಗೆ ।
ಅರಿಯ ಶರಹತಿಗೊಡಲು ನೆಱೆ ಜ
ರ್ಝರಿತವಾಗಲು ನೊಂದುದಿಲ್ಲ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಪರಿಘದಲಿಟ್ಟನಂಬುಜಬಂಧುನಂದನನ ॥ ೪೧

ತಿರುಗುತೈತಹ ಪರಿಘ[1]ಕಾಂತರ[1]
ಗಿರಿಗಳಡಿ ಮೇಲಹವು ನಾವಿ
ನ್ನರಸ ಹೇಳುವುದೇನು ಕರ್ಣನ ಬಾಹುವಿಕ್ರಮವ ।
ಪರಿಘವದು ಪರಮಾಣುಮಯವಾ
ಯ್ತೆರಡುಶರದಲಿ ಸಾರಥಿಯನಿ
ಟ್ಟೊರಸಿದನು ಹದಿನೈದು ಶರದಲಿ ರಥದ ಕುದುರೆಗಳ ॥ ೪೨

ಸಮರಸಾಧನ ಸವೆಯೆ ಕೋಪದ
ತಿಮಿರ ಗಱಿಗಟ್ಟಿತು ಮಹಾವಿ
ಕ್ರಮನ ಚಳಕವನೇನ ಹೇಳುವೆ ರಥದ ಬಳಸಿನಲಿ ।
ಸಮತಳಿಸಿ ಕೈದುಗಳ ಮಳೆಯನು
ದ್ಯುಮಣಿತನಯನ ಮೇಲೆ ಕಱೆದನು
ನಿಮಿಷಕದ ಪರಿಹರಿಸಿ ದೈತ್ಯನನೆಚ್ಚನಾ ಕರ್ಣ ॥ ೪೩

ತೂಱಿದರೆ ತನಿಹೊಟ್ಟು ಗಾಳಿಗೆ
ಹಾಱುವುದು ಕುಲಗಿರಿಯು ಬೈಸಿಕೆ
ಜಾಱುವುದೆ ಮಝು ಪೂತು ನವಿಮ್ಮಯುಭಯ ಕಟಕದಲ ।
ತೋಱಲಿಲ್ಲೆಣೆ ಜಗದೊಳೋಲೆಯ
ಕಾಱ ನೀನಹೆಯೆನುತ ಸುರರಿಱು
ಗಾಱ ಕವಿದನು ಕರ್ಣನಳಪಿಗೆ ಜಡಿವಡಾಯುಧದಿ ॥ ೪೪

---

[1] ವೈತರೆ (ಕ).

ಫಡ ಪೊತಾರಿಸಿ ನಿಂದರೆರಡೇ
ಕಡಿಯುಮಾಡುವೆನೆಲವೊ ನಿನ್ನಯ
ಗಡಣಿಗರ ಕರೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಳಲಿ ಸುಯೋಧನಾಧಿಗಳು ।
ಮಡಮುರಿಯದಿದಿರಾಗು ರಕುತವ
ಕುಡಿಸುವೆನು [1]ಕೂರಸಿಗೆ[1]ನುತ ಕೊಲೆ
ಗಡಿಗನೌಕಿದಡಿದಿರ ಬಿಟ್ಟನು ಕರ್ಣ ಕೆಲ ಸಿಡಿದ ॥ ೪೫

ಅಹಹ ಶಿವಶಿವ ದೈತ್ಯರಾಹು
ಗ್ರಹಣವಾಯಿತು ಕರ್ಣ ಸೂರ್ಯನ
ಮಹಿಮೆ ಮಸುಳಿತು ಕಟಕಟಾಯೆನುತಖಿಳಬಲ ಬೆದಱೆ ।
ಅಹಿತನಿ[2]ಟ್ಟಳೆ[2]ಕಳುಕಿ ಕೆಲದಲಿ
ಮಿಹಿರನಂದನನೆಚ್ಚಡಂಬಿನ
ಲಹರಿ ಮಸಗಿತು ಖಳನ ಖಡುಗವ ಕಾಣೆನಾಕ್ಷಣಕೆ ॥ ೪೬

ಚಾರಿವರಿದನು ದನುಜ ಮಡ್ಡು ಕ
ಠಾರಿಯಲಿ ಕರ್ಣಾಸ್ತ್ರಧಾರಾ
ಸಾರದಲಿ ಮೈನನೆದು ಪೊನಲಿಡುವರುಣವಾರಿಯಲಿ ।
ಆರಿ[3]ವ[3]ನು ಹೈಡಿಂಬನೀಚೆಯ
ಲಾರು ಭೀಮಜನಿತ್ತಲಾರು ಬ
ಕಾರಿನಂದನನೆನಲು ಬಲ[4]ವಿರುಳೆ[4]ಸುರಮಯವಾಯ್ತು ॥ ೪೭

ಅಣೆದನಶ್ವತ್ಥಾಮನನು ತ
ಕ್ಷಣದೊಳರಸನ ತಾಗಿ ದ್ರೋಣನ
ಕೆಣಕಿ ದುಶ್ಶಾಸನನ ಮಸೆಗಾಣಿಸಿ ಕೃಪಾದಿಗಳ ।
ರಣದೊಳೋಡಿಸಿ ಮುರಿದು ಕರ್ಣನ
ಸೆಣಸಿ ನಿಂದನು ಮತ್ತೆ ಸಮರಾಂ
ಗಣದ ಚೌಪಟಮಲ್ಲನಿತ್ತನು ಪಡೆಗೆ ತಲ್ಲಣವ ॥ ೪೮

ಬಱಿಯ ಕಕ್ಕುಲಿತೆಯಲಿ ಕರ್ಣನ
ಮಱೆಯ ಹೊಕ್ಕೆವು ಕರ್ಣನೀತನ
ತಱುಬಿದನಲಾ ಶಕ್ತಿಯಾವೆಡೆಯೆಂದು ಕೆಲಕೆಲರು ।

---

[1] ಖಂಡೆಯಕೆ (ಕ). [2] ನುಪಟಳ (ಗ). [3] ದ (ಕ). [4] ವೆಲ್ಲ (ಗ), ದೊಳಗ (ದ).

ಕಱುಬುತನವೇಕಕಟ ಪುಣ್ಯದ
ಕೊಱತೆ ನಮ್ಮದು ಕರ್ಣನೇಗುವ
ನಿಱುತಕಂಜಿದ ನಾವೆಬಾಹಿರರೆಂದರುಳಿದವರು ‖ ೪೯

ಕಾಱುಸುವೆನಿವನಸುವನಿವ ಮೈ
ದೋಱು ನಿಂದರೆ ನಿಮಿಷದಲಿ ಬಾ
ಯಾಱದಿರಿ ಕಳ್ಗೇಱುಕಾಱನ ಕರುಳ ಹರಹುವೆನು ।
ಜಾಱದಿರಿಯೆನುತಭಯಹಸ್ತವ
ತೋಱು ತುಡುಕಿದನುಗ್ರಧಾರೆಯ
ತೂಱುಗಿಡಿಗಳ ತುಱುಗಿದುರಿಯ ಮಹಾಸ್ತ್ರವನು ಕರ್ಣ ‖ ೫೦

ತಳಿತ ಕಿಡಿಗಳ ಕೈದುವಿನ ಮೈ
ಝಳದ ಝಾಡಿಯೊಳುಭಯಬಲದ
ಗ್ಗಳದ ಹರುಷ ವಿಷಾದ ವಾರಿಧಿ ಕಾಲುಹೊಳೆಯಾಯ್ತು ।
[1]ಬ[1]ಳಿಯು ಚೌರಿಗಳೆಸೆಯೆ ಘಂಟಾ
ವಳಿಗಳಣಸಿನ ಹೊಗರನುಗುಳುವ
ಹೊಳೆವ ಧಾರೆಯ [2]ಧಾರಿಶಕ್ತಿಯ ತೂಗಿದನು ಕರ್ಣ ‖ ೫೧

ಕಾಯಲಾಪರೆ ದನುಜ ಕರೆ ಕಮ
ಲಾಯತಾಕ್ಷನನಿಂದು ಬದುಕುವು
ಪಾಯವುಳ್ಳಡೆ ಬೇಗ ಬೆಸಗೊಳು ಭೀಮಫಲುಗುಣರ ।
ಆಯುಧಕೆ ತೆಱವಿಟ್ಟೆನೈ ನಿ
ನ್ನಾಯುಷವ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಬನ
ತಾಯೆನುತ ಬೊಬ್ಬಿಱದು ಶಕ್ತಿಯಲಟ್ಟಿನಾ ಕರ್ಣ ‖ ೫೨

ಅರಿದನು ಪರಿಹರಿಸುವರು ಜಂ
ಭಾರಿ ಕೊಟ್ಟನು ಕಮಲಭವಕಾ
ಮಾರಿಗಳಿಗುಬ್ಬಸದ ಕೈದುವಜೇಯವೆಂದಿದನು ।
ಧಾರೆಯಲಿ ದಳ್ಳಿಸುವ ಕಿಡಿಗಳ
[3]ಭಾ[3]ರಿಯಾಯುಧವಸುರ[4]ನುರವನು[4]
[5]ಡೋ[5]ಱುಗಳೆದುದು ಹಾಯ್ದು ಹೋದುದು ವಾಸವನ ಹೊರೆಗೆ‖೫೩

---

[1] ಬ (ಕ). [2] ಭೂರಿಯಸ್ತ್ರವ (ಕ.ಗ.ಚ.ಟ). [3] ಭೂ (ಕ.ಗ.ಚ). [4] ನೆದೆಯನು (ಕ.ಗ.ಚ). [5] ಹೋ (ಕ).

ಅರಿ ಬೊಬ್ಬಿಱಿವುತ್ತ ಕಂಡುದು
ಪಾರುಖಾಣೆಯನಸುರನಸು ಬಲು
ಭಾರಿಯೊಡಲೊರ್ಗುಡಿಸಿ ಕೆಡೆದುದು ಬಿರಿದ ಗಿರಿಯಂತೆ ।
ತೇರು ತುರಗ ಪದಾತಿ ಕರಿಘಟೆ
ವೈರಿ ಬಲದಲಿ ನಮ್ಮ ಬಲದಲಿ
ತೀರಿತೊಂದಕ್ಷೋಹಿಣಿ ಸುರರಿಪು ಬಿದ್ದ ಭಾರದಲಿ ॥ ೫೪*

ಕುರುಬಲದ ಕಳಕಳದ ಹವಣ
ಲ್ಲರಿಬಲದ ಸಂತೋಷವಿದು ಮುರ
ಹರನ ಮಂತ್ರವು ಜೀಯ ಹರಿ ಸೂಳೈಸಿದನು ಭುಜವ ।
ಗರಳವಿಲ್ಲದ ಕುಪಿತಫಣಿ ಹಲು
ಮೊರೆದು ಮಾಡುವುದೇನು ಕರ್ಣನ
'ನೊರಸಿದೆವು ಹೋಗೆಂದು'[1] ಸಂತೈಸಿದನು ಪಾಂಡವರ ॥ ೫೫

ಸಾರಿದನು ಶರಮಂಚವನು ಭಾ
ಗೀರಥೀನಂದನನು ಕರ್ಣನು
ಬೇರುಹಱಿದಾ ದ್ರುಮದವೊಲು ಗತಶೌರ್ಯನಿನ್ನೇನು ।
ಭಾರಿಯಾಳ್ಕೆ ದ್ರೋಣನಾತನು
ತೀರಿದನು ಹಾ ಪಾಂಡುಸುತರಿ
ನ್ನಾರ ಮುಱಿಯರು ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ ॥ ೫೬†

ಹದಿನಾಱನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

---

* ೫೪ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ ಕ. ಗ. ಚ. ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ :—

ತರಣಿಯೌರಸಪುತ್ರನೀತನ
ಕರಿಯುರಳು ಮಯಿಣಾಮದೆಚಕದ
ಕರುವಿನಂದದಲಸುರನಿದಿರೊಳುದಾರಿಗಪಮಾನ ।
ಅರಸ ಚಿತ್ರಸೇನ ಹೇಳುವೆನುರು
ಧುರದ ವಿಜಯಾರ್ಥ ಜಯಮಿಗೆ
ಮೊರೆದುದಿದು ಕಲ್ಪಾಂತ ಸಾಗರದಂತೆ ಕುರುಸೇನೆ ॥

[1] ನೊರಸದಿರಿ ನೀವೆಂದು (ಗ), ನೊರೆಸಿದೆ ಪ್ರ ನಾವೆಂದು (ಚ).

† ಈ ಪದ್ಯವು (ನ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಹದಿನೇಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ ॥ ಇರುಳು ಸಮರದಲುಭಯರಾಯರ
ಗುರುವಿರೋಧಿ ಮಹೀಶ ಸೇನಾ
ಶರಧಿಯನು ಕಲಕಿದನು ಗೆಲಿದನು ಮಕುಟವರ್ಧನರ ॥

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾವನಿಪ ನಿ
ಮ್ಮಾಳನವರಾಳನು ವಿಭಾಡಿಸಿ
ನೀಲಗಿರಿಯೆಡೆವೊಕ್ಕುದೆನೆ ಖಳನೊಡಲು ನಿಡುಗಡೆಯ ।
ಕಾಳೆಗದ ಕೈಚಳಕದವನು
ಬ್ಬಾಳುತನವಕ್ಕುಡಿಸೆಯಿಕ್ಕೆಲ
ದಾಳು ತೆಗೆದುದು ಬಿಗಿದ ಕತ್ತಲೆ ಮೊಗೆದುದಂಬರವ ॥ ೧

ಇನ್ನು ಬದುಕಿದೆವಮಮ ರಕ್ಕಸ
ಕುನ್ನಿಯೂಳಿಗವಡಗಿತೆಂದೇ
ನಿನ್ನವರ ಸುಮ್ಮಾನವುಕ್ಕಿತು ಸುಕ್ಕಿತತಿಭೀತಿ ।
ಇನ್ನು ಘಡಘಡ ಸೂತತನುಜನ
ಬೆನ್ನಲುಗಿವೆವು ಕರುಳನಾಹವ
ಕೆನ್ನ ಬಿಡು ಬಿಡು ಎನುತ ಗರ್ಜಿಸಿ ಹೊಕ್ಕುದರಿಸೇನೆ ॥ ೨

ಅಂಗವಣೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಪದದಲಿ
ಮುಂಗುಡಿಯ ದುವ್ವಾಳಿ ಕಯ್ಯಲಿ
ಸಿಂಗದಾಯತ ಸಮಯಃ ರಡೊಡ್ಡಿನಲಿ ಸುಭಟರಿಗೆ ।
ಕಂಗಳನು ಕಾರಿರುಳು ರಕ್ಕಸಿ
ನುಂಗಿದಳು ನಾನೇನನುಸುರುವೆ
ನಂಗವಿಸಿ ಕಡುಗಲಿಗಳಿಱಿದಾಡಿದರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ॥ ೩

ಒಳಗೊಳಗೆ ಹೊಯಿದಾಡಿ ಹೊರಳುವ
ಬಲುಭಟರನಗಿಮೊಗುವ [1]ಬಲುಗ[1]
ತ್ತಲೆಯ ಕೋಳಾಹಳನನುಭಯದ ಚಾತುರಂಗದಲಿ ।

---

[1] ಕಗ್ಗ (ಕ.ಗ).

ಬಲಿದ ತೂಕಡಿಕೆಗಳ ನಸು ಬೆದ
ಱೊಲಹುಗಳ ಜವವೆದ್ದು ಝೊಮ್ಮಿನ
ಬಲೆಗೆ ಸಿಲುಕಿದ ಬಲವನರ್ಜುನದೇವನೀಕ್ಷಿಸಿದ ॥ ೪

ಶಿವಶಿವಾ [1]ಬಳಲಿದುದು ಬಲವಗಿ
ದವಗಡಿಸಿದುದು[1] ನಿದ್ದೆ ನೂಕದು
ಬವರವುಬ್ಬಿದ ತಿಮಿರವಳಿಯಲಿ ಸಾಕು ರಣವೆನುತ ।
ದಿವಿಜಪತಿಸುತನೆದ್ದು ಸೇನಾ
ನಿವಹದಲಿ ಸಾಱಿದನು ಲಗ್ಗೆಯ
ರವವ ನಿಲಿಸಿದನಖಿಳ ಘನ ಗಂಭೀರ ನಾದದಲಿ ॥ ೫

ಬಳಲಿದಿರಿ ಹಗಲಿರುಳಕಾಳೆಗ
ದೊಳಗೆ ಕೈಮಾಡಿದಿರಿ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯ
ಬಲು [2]ಬಂದಿ[2]ಯಲಿ ಸಿಲುಕಿತು ಕಂಗಳಂಗವಣೆ ।
ನಳಿನರಿಪುವುದಯಿಸಲಿ ಬೆಳುದಿಂ
ಗಳಲಿ ಕೈದುವ ಕೊಳ್ಳಿ ನಿದ್ರೆಯು
ನಿಳಿಯಬಿಡಬೇಡೆಂದು ಸೇನೆಗೆ ಸಾಱಿದನು ಪಾರ್ಥ ॥ ೬

ನರನ ಮಾತಿಂ ಮುನ್ನ ನಿದ್ರಾ
ಭರದ ಭಾರಿಯ ಹೊಱೆಯ ಭಟರಿ
ತ್ತರದಲೊಲೆದರು ಸಡಿಲಿದವು ಕೈದುಗಳು ಕರಗಳಲಿ ।
ನೆರೆದುಸುರ ವೈಹಾಳಿಗಳ ನಿ
ಬ್ಬರದ ವೊರಹಿನ ಮುರಿದ ಗೋಣಿನ
ಕರದ ತಲೆಗಿಂಬುಗಳ ಕಾಲಾಳೊಱಗಿತವನಿಯಲಿ ॥ ೭

ಒಲೆದ ಒಡಲನು ಮುರಿದು ಬರಿಕೈ
ಗಳನು ದಾಡೆಯೊಳಿಟ್ಟು ಪೂತ್ಕೃತಿ
ಬಲಿದ ನಾಸಾಪುಟದ ಜೋಲಿದ ಕರ್ಣಪಲ್ಲವದ ।
ತಳಿತ ನಿದ್ರಾರಸವನರೆ ಮು
ಕ್ಕುಳಿಸಿದಕ್ಷಿಯೊಳೆರಡು [3]ಗಲ್ಲದ
ಲು[3]ಲಿವ ತುಂಬಿಯು ರವದ ದಂತಿಗಳೆಸೆದವೊಗ್ಗಿನಲಿ ॥ ೮

---

[1] ಬಲಬಳಲಿತಿಂದಾಹವದೊಳಗೆ ಕಡು (ಕ,ಗ). [2] ಗಂಡಿ (ದ). [3] ಕಜ್ಜೆಯಿಂದ (ಕ).

ಬಾಯ ಲೋಳೆಗಳಿಳಿಯೆ ಮೈಹಳು
ವಾಯಿ ಮಿಗೆ ತುದಿ ಖುರಪನೂರಿ ನ
ಪಾಯಿ ಮಿಗಲರೆಸೋಂಟದಾಲಿಯ ಮಿಡುಕದವಿಲಣದ ।
ಲಾಯದಲಿ ಲಂಬಿಸಿದವೊಲು ವಾ
ನಾಯುಜದ ಸಾಲೆಸೆದುದೊಱಗಿದ
ರಾಯ ರಾವ್ತರ ಮಣಿಮಕುಟ ಮರಗೋಡನೋಲೈಸೆ ॥ ೯

ಒಲಿದ ಕಾಂತೆಯ ಕೂಡೆ ಮನುಮಥ
ಕಲಹದಲಿ ಬೆಂಡಾದ ಕಾಂತನು
ಕಳಶಕುಚಮಧ್ಯದಲಿ ಮಲಗುವ ವೋಲು ರಜನಿಯಲಿ ।
ಒಲಿದ ಸಮರಶ್ರಮದಲತಿವೆ
ಗ್ಗಳೆ ಗಜಾರೋಹಕರು ಕುಂಭ
ಸ್ಥಳದ ಮೇಲೊಱಗಿದರು ನಿದ್ರಾ[1]ಮುದ್ರಿತೇಕ್ಷಣರು[1] ॥ ೧೦

ಕಲಹವನು ಕನಸಿನಲಿ ಕಂಡ
ವ್ವಳಿಸಿ ಹಳುಹಳು ಪೂತು ಸಾರಥಿ
ಭಲರೆ ಸಾರಥಿ ಜಾಗುರೆನುತಿರ್ದುದು ಮಹಾರಥರು ।
ತೊಲಗದಿರಿ ತಿನ್ನಡಗನಹಿತನ
ತಿಳಿರಕುತವನು ಸುಱಿಯೆನುತ ಕಳ
[2]ವಳಿಸುತಿರ್ದರು ವೀರರೆರಡೊಡ್ಡಿನಲಿ ರಭಸದಲಿ[2] ॥ ೧೧

ಎಲೆ ಮಿಡುಕದೆರಡೊಡ್ಡು [3]ತಪ್ಪದ[3]
ಬಲದ ವೊಲು ನಿದ್ರಾಸಮುದ್ರವ
ಮುಳುಗಿ ಝೊಮ್ಮಿನ ಝುಡಿಯಲಿ ಝೊಂಪಿಸಿದುದರೆಜಾವ ।
ತಳಿತ ಮಱವೆಯ [4]ಪಾಳೆಯದ[4] ಕ
ಗ್ಗೊಲೆಗೆ ಕವಿವ ಗುರೂಪದೇಶಾ
ವಳಿಯವೊಲು ಮೈದೋಱಿದವು ಹಿಮರುಚಿಯ ರಶ್ಮಿಗಳು ॥ ೧೨

ತಣಿದುದಂತಃಕರಣ ನಿದ್ರಾ
ಗಣಿಕೆಯರ ರತಿಯಲ್ಲಿ ಱಿಂಗಣ
ಗುಣಿವ ಮನ ಹದುಳಿಸಿತು ತಿಳಿದುದು [5]ಝೊಮ್ಮಿನು[ವ್ಮೋ]ಹ[5] ।

---

[1] ಲುಳಿಯುತೋಜನರು (ಕ.ಗ.ದ). [2] ವಳಿಸಿತೆರಡೊಡ್ಡಿನಲಿ ಸುಭಟರು ಧೂಪ ಕೇಳಿಂದ (ಕ.ಗ.ಚ.ದ). [3] ಲೇಪದ (ಕ.ಗ). [4] ಕಾಳೆಗದ (ತ). ಝೊಮ್ಮು ದುಮ್ಮಾನ (ದ), ಮ್ಮಾ (ಕ.ಗ.ಚ.ತ).

ರಣವ[1]ನೀಗಳೆ[1] ಕಾಣಬಹುದೆಂ
ಬಣಕಿಗರನೆಬ್ಬಿಸುವವೊಲು ಸುಳಿ
ದಣೆದು ಹೊದಱೆದ್ದುದು [2]ಸುಧಾದೀಧಿತಿಯ ಕರನಿಕರ[2] ॥ ೧೩

ಬಾಡಿದವು ತಾವರೆಗಳುಱೆ ಝಳ
ವೋಡಿದವು ನೈದಿಲುಗಳಂಬುಧಿ
ಝಾಡಿ ಮಾಡಲು ಬೆರಸಿದವು ಝಷ ಮಕರ ಕರ್ಕಟಕ ।
ತೋಡಿದವು ಮುಖದಲ್ಲಿ ತುಂಡದ
ಲೀಡಿಱಿದು ಕುಡಿಕುಡಿದು ಬೊಬ್ಬಿ
ಟ್ಟಾಡುತಿರ್ದವು ಸಾಂದ್ರಚಂದ್ರಿಕೆಯಲಿ ಚಕೋರಿಗಳು ॥ ೧೪

ನಳಿನದಳದೊಳಗಡಗಿದವು ನೈ
ದಿಲುಗಳಲಿ ತನಿಸೊರೆವ ತುಂಬಿಯು
[3]ಕ[3]ಳರವಕೆ [4]ಬೆ[4]ಚ್ಚಿದವು [5]ಹೊಕ್ಕವು ಬಗಿದು ತಿಳಗೊಳನ[5] ।
ಝಳಕ ಸೈರಿಸದೆಳಲತೆಯ ನೆಳ
ಲೊಳಗೆ ನಿಂದವು ಬೇಗೆ ಬಲುಹಿಂ
ದಳುಕಿ ಮಮ್ಮಲುಮಱುಗುತಿರ್ದವು ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಗಳು ॥ ೧೫

ವಿನುತ ಸುಕವಿಯ ಸೂಕ್ತಿ ತಾಗಿದ
ಮುನಿಗಳಂತಃಕರಣದಂತಿರೆ
ಹೊನಲುವರಿದವು ಚಂದ್ರಕಾಂತದ ಸಾಲಶಿಲೆ ಕರಗಿ ।
ಮನದ ಕತ್ತಲೆ ಗುರುವರನ ವಾ
ಕ್ಕಿನಲಿ ತೊಲಗುವ ವೋಲು ತುಂಬಿಯು
ತನತನಗೆ ನೂಕಿದವು ವಿಕಸಿತ ಕೈರವಾದಿಗಳು ॥ ೧೬

ವಿರಹಿಜನದೆದೆಗಿಚ್ಚು ಮನುಮಥ
ನರಸುತನದಭಿಷೇಕಘಟ ತಾ
ವರೆಯ ಕಗ್ಗೊಲೆಕಾಱನುತ್ಪಳವನ ವಿದೂಷಕನು ।
ಹರನ ಹಗೆಯಡ್ಡಣ ವಿಳಾಸಿನಿ
ಯರ ಮನೋರಥಫಲವೆನಲು ಮಿಗೆ
ಮೆಱೆದನುದಯಾಚಲದ ಚಾವಡಿಯಲಿ ಸುಧಾಸೂತಿ ॥ ೧೭

---

[1] ನಾಗಳು (ಕ.ಚ). [2] ಸಘಾಢದಲುಭಯ ಪಾಯದಳ (ಕ). [3] ಗ (ಕ) [4] ಮೆ (ಕ). [5] ಬಿಗಿದವು ಮೊಗೆದು (ಕ), ಹೊಗೆದವು ಬಗೆದು (ಗ), ಹೊಕ್ಕವು ಬಿಗಿದು (ಪ).

ತಳಿತ ತಂಪಿನ ತಂಗದಿರ ತೊಱೆ
ಯೊಳಗೆ ತೇಕಾಡಿದುದು ಬಲವ
ಗ್ಗಳದ ಬಳಲಿಕೆ ಬೀಳುಕೊಂಡುದು ಬಲದುದಂಗವಣೆ ।
ಒಲೆದು ಬರಿಕೈ ತೂಗಿ ಕಿವಿಗಳ
ನಲುಗಿದವು ಕರಿನಿಕರವವಿಲಣ
ಘಲಿಲೆನಲು ಕೊಡಹಿದವು ವಳಯುವನಖಿಳ ಹಯನಿಕರ ॥ ೧೮

ತುಱುಬ ಬಲಿದೊಳಗೌಕಿ ಪೊನೆ ಮುಂ
ಜೆಱಗನಳವಡೆ ಸೆಕ್ಕಿ ಸುತ್ತಿನೊ
ಳಿಱುಕಿ ಬಿಗಿದ ಕಠಾರಿ ದಾರದ ಗೊಂಡೆಯವ ಕೆದಱಿ ।
ಒಱಗಿದೆಡಬಲದವರನೆಬ್ಬಿಸಿ
ಜಱೆದು ವೀಳೆಯಗೊಂಡು ಕೈದುವ
ತಿರುಹುತಾಯತವಾಯ್ತು ಪಡೆಯೆರಡಱಲಿ ಪಾಯದಳ ॥ ೧೯

ಬಿಗುಹನೇಱಿಸಿ ಮತ್ತೆ ತುರಗಾ
ಳಿಗಳ ಬಿಗಿದರು ರಾವುತರು ಹೊರ
ಜಿಗಳ ಜೋಡಿಸಿ ಜೋದರಾಯತವಾಯ್ತು ಕರಿಗಳಲಿ ।
ಬಿಗಿದು ಕೀಲಚ್ಚುಗಳ ರಥಿಕಾ
ಳಿಗಳು ಮೇಳೈಸಿದರು ಕೈದುವ
ನುಗಿದು ಕಾಲಾಳೆದ್ದು ನಿಂದುದು ಕದನಕನುವಾಗಿ ॥ ೨೦

ಕದಡಿದವು ಬಲನೆರಡು ಕಲ್ಪದೊ
ಳುದಧಿಯುದಧಿಯನೊಡವೆಪ್ರೊಲು ತಾ
ಗಿದರು ನೀಗಿದರಸುವ ನಸೆಮಸೆಗಕ್ಕುಡಿಸಿದವರು ।
ಬಿದಿರಿದರು ಕೊಯ್ದಲೆಗಳನು ಕಾ
ಱಿದರು ಕರುಳನು ಕುಸುರಿ ಖಂಡದ
ಕದಳಿ ಪೈಗಳ ಚೂಣ್ [1]ಮಲಗಿತು[1] ತಾಱು ಥಟ್ಟಿನಲಿ ॥ ೨೧

ಚೂಣ್ ತೆಗೆಯಲಿ ಮಿಸುಕಿದರೆ ನೃಪ
ನಾಣ್ ಬಱಿದೇಕಾಳುಕುದುರೆಯು
ಗೋಣನವರಿಗೆ ಮಾಱುವಿರಿ ಕೌರವನ ಥಟ್ಟಿನಲಿ ।

---

[1] ಯಱೆದುದು (ಕ), ಮಸಗಿತು (ಚ.ದ).

ದ್ರೋಣನಲ್ಲಾ ರಕ್ಷಕನು ರಣ
ಹೂಣಿಗರು ನಿಲಿ ಭೀಮಪಾರ್ಥರ
ಕಾಣಬಹುದೋ ಕರೆಯೆನುತ ಗರ್ಜಿಸಿದನಾಚಾರ್ಯ ॥ ೨೨

ರಥವ ಸಂವರಿಸಿದನು ನಿಜ ಸಾ
ರಥಿಯ ಬೋಳೈಸಿದನು ಬಳಿಕತಿ
ರಥ ಮಹಾರಥ ರಾಜಿಗಿತ್ತನು ರಣಕೆ ವೀಳೆಯವ ।
ಪೃಥೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಕರೆ ಮಹೀಸಂ
ಪ್ರಥಿತಬಲರನು ಕರೆಯೆನುತ ನಿ
ರ್ಮಥಿತ ರಿಪು ಪರಬಲವ ಹೊಕ್ಕನು ಬಿಟ್ಟ ಸೂಟಿಯಲಿ ॥ ೨೩

ರಾಹುವೆತ್ತಲು ಲಲಿತತಾರಾ
ವ್ಯೂಹವೆತ್ತಲು ದಳ್ಳಿಸುವ ದವ
ದಾಹವೆತ್ತಲು ನೀರಸದ ತೃಣರಾಶಿ ತಾನೆತ್ತ ।
ಗಾಹುಗತಕವನುಳಿದು ಕಾದುವ
ಡಾಹವಕೆ ಗುರುಭೀಷ್ಮರಿಗೆ ಸರಿ
ಸಾಹಸಿಕರಾರುಂಟು ಮುಱಿದುದು ಪಾಂಡುಸುತಸೇನೆ ॥ ೨೪

ಉದಧಿಯುದರದೊಳಳಿದು ತೆರೆಗಳ
ನೊದೆವ ಮಂದರದಂತೆ ಮದಕರಿ
ಕದಳಿಯಲಿ ಕೈಮಾಡುವಂತಿದೆ ಪರರ ಥಟ್ಟಿನಲಿ ।
ಹೊದಱಿ ಹರೆಗಡಿದೌಕಿದನು ತೋ
ಕಿದನು ಸುಭಟರ ಜೀವವನು ಹಳೆ
ವಿದಿರಮೆಳೆಯಲಿ ಪೊಳಗಿದುರಿಯವೊ[1]ಲುರುಹಿದನು[1] ದ್ರೋಣ ॥

ಹೊಕ್ಕ ಸಾಲರುಣಾಂಬುಮಯ ಕೈ
ಯಿಕ್ಕಿದತ್ತಲು ಖಂಡಮಯ ಮೊಗ
ವಿಕ್ಕಿದತ್ತಲು ಮೊರೆವ ಫೇಣಮಯಪೇನನುಸುರುವೆನು ।
ಇಕ್ಕಡಿಯ ಬಸುಱುಬ್ಬುಗಳ ನರ
ಸೊಕ್ಕು ಡೊಳ್ಳಾಸದ ಮಹಾಭಯ
ವೆಕ್ಕ[2]ಸರ[2]ದಲಿ ಕಾಣಲಾದುದು ವೈರಿಬಲದೊಳಗೆ ॥ ೨೬

---

1 ಉರುಬಿದನು (ಕ). 2 ತುಳ (ಗ).

ಹಸಿದ ಹೆಬ್ಬುಲಿ ಮುಸುಗಿದರೆ ಮೃಗ
ವಿಸರವೇನಹುದರಸ ಕೇಳ್ ನಿ
ಪ್ಪಸರದಲಿ ಪಾಳಿಸಿದ ಹಿತರನುಗಿದನುಸುರುಗಳ ।
ಕುಶಲರೇ ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಪಾ
ಲಿಸುವ ಬಿರುದೇ ಕೃಷ್ಣನದು ಹರಿ
ಹುಸಿಕನೋ ಬೆಸಗೊಂಬೆವೆನುತಱುಯಟ್ಟಿದನು ದ್ರೋಣ ॥ ೨೭

ಆಱು ಸಾವಿರ ಕುದುರೆಯೊಂಬೈ
ನೂಱು ಗಜಘಟೆ ಸಾವಿರದ ಮೂ
ನೂಱು ರಥವೊಗ್ಗಾಗಿ ಬಿದ್ದುದು ಲಕ್ಷಪಾಯದಳ ।
ಏಱುವಡೆದವರನು ಪಲಾಯನ
ನೂಱುಕಾಱರನವರ ದಳದಲಿ
ತೋಱಿ ಹೇಳುವರೆನ್ನ ಹವಣೇ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೨೮

ಎಲೆಲೆ ದೊಡ್ಡಗರೇಕೆ ಕೊಬ್ಬಿದ
ರಳವನಱಿಯದೆ ನುಗ್ಗು ಮುಱಿದರೆ
ದಳದ ದೊರೆಗದು ಭಂಗವೇ ಬಾಹಿರನ ಹೊಯ್ಯೆನುತ ।
ಒಳಸರಿವ ನಾಯಕರ ನೆಱೆ ಮೂ
ದಲಿಸಿ ಲಗ್ಗೆಯ ಲಹರಿಯಲಿ ಪಡಿ
ತಳಿಸಿದರು ಪಾಂಚಾಲ ಸೃಂಜಯ ಮತ್ಸ್ಯಕೇಕೆಯರು ॥ ೨೯

ಬಲವ [1]ಕಲಿ[1]ಯೇಱಿ ಛಡಾಳದೊ
ಛುಲಿವ ಪಟಹ ಮೃದಂಗ ಕಹಳಾ
ವಳಿಯ ಬೊಗ್ಗಿನ ಬೊಬ್ಬಿಱಿವ ನಿಸ್ಸಾಳಕೋಟಿಗಳ ।
ತಳಿತ ಝಲ್ಲರಿಗಳ ಪತಾಕಾ
ವಳಿಯ ಬಲಿದು ಪವಾಡಿಗಳ ಕಳ
ಕಳದ ಕೈವಾರದಲಿ ಕವಿದರು ದ್ರೋಣನಿದಿರಿನಲಿ ॥ ೩೦

ಅರಿಬಲದ ಥಟ್ಟಣೆಯ ಬಿಱು[2]ಬಿ[3]ನ
ಬರವನೀಕ್ಷಿಸಿ ಪೂತು ಪಾಂಚಾ
ಲರ ಸಘಾಡಿಕೆ ಸಾಹಸಿಕರ್ಸೈ [3]ಹಾ ಮಹಾದೇವ[3] ।

---

[1] ಹುರಿ (ತ). [2] ಸಿ (ಚ.ಟ.ದ.ನ.ಪ). [3] ಲೇಸು ಲೇಸೆನುತ (ಜ.ತ. ಮ.ನ).

ಮೊರೆಯಲೇ ಬಳಿಕೇನು ಪಾಂಡವ
ರರಸಿಯಯ್ಯನು ದ್ರುಪದನಲ್ಲಾ
ಹರಯೆನುತ ಗಹಗಹಿಸಿ ತಲೆದೂಗಿದನು ಕಲಿದ್ರೋಣ ॥ ೨೧

ಇರುಳುಗಳ್ಳನ ಕೂಡೆ ಸೇರಿದ
ಮರುಳಿನಂತಿರೆ ನೀವು ರಣದಲಿ
ತಱಿಸಿಕೊಂಬಿರಿ ಹಾಯ್ದುರವದಿರು ನಿಮ್ಮನೆಡೆಯೊಡ್ಡಿ ।
ಮರಳಿರೈ ಕೈಕೆಯರು ಮತ್ಸ್ಯರು
ಬಿರುದ ಸೃಂಜಯರಕಟಕಟ ಖೂ
ಳರು ವೃಥಾ ನಿಮಗೇಕೆ ಸಾವೆನುತಿರ್ದನಾ ದ್ರೋಣ ॥ ೨೨

ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ಚಾಚಿದ
ಗಲ್ಲದುಪಹಾಸದ ನುಡಿಯ ಮೈ
ಭುಲ್ಲಣೆಯ ರೋಮಾಂಚನದ ಚಡ್ಡಣೆಯ ಚೇತನದ ।
ಗೆಲ್ಲದಲಿ ಘಾಡಿಸಿದ ಚಿತ್ತದ
ಕೆಲ್ಲೆಗಂಗಳ ನಗೆಯ ಚಾಪಟ
ಮಲ್ಲನಿದ್ದನು ರಿಪುಬಲವ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಕಲಿದ್ರೋಣ ॥ ೨೩

ಕೆಣಕಿದರು ಪಾಂಚಾಲನಾಯಕ
ರಣಕಿಗನ ಕೈಕೊಳ್ಳದುರೆ ಸಂ
ದಣಿಸಿದರು ಸಮರಥರು ಕವಿದರು ರಾಯ ರಾವುತರು ।
ಕಣೆ[1]ಗೆದಱಿ[1] ಹೊದ್ದಿದರು ಜೋದರು
ಕುಣಿದು ಕಾಲಾಳೌಕಿತೊಂದೇ
ಕ್ಷಣದೊಳನಿಬರನೊರಸಿದನು ಬೆರಸಿದನು ದೊರೆಗಳಲಿ ॥ ೨೪

ಅಡಸಿದರು ಚತುರಂಗಬಲವನು
ಕಡಿದು ಹರಹಿ ವಿರಾಟನನು ಜವ
ಗಿಡಿಸಿ ದ್ರುಪದನನೆಚ್ಚು ವಿರಥರ ಮಾಡಿ ಕೈಕೆಯರ ।
ನಡೆದು ಬರೆ ನಿಮಿಷದಲಿ ಬಲವಪ
ಗಡಿಸಿ ಹೊಕ್ಕುದು ಮಸಗಿದಂಬುಧಿ
ವಡಬನನು [2]ಮೊಗೆದಂತೆ[2] ಮುತ್ತಿತು ಕಳಶಸಂಭವನ ॥ ೨೫

[1] ಗಜಬದು (ಟಿ.ತ.ದ.ನ.ಪ). [2] ಹೊಗುವಂತೆ (ಟ.ಪ).

ಮತ್ತೆ ಮುಱಿದನು ವೈರಿಬಲದಲಿ
ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಕರಿಘಟೆಯನೈ
ವತ್ತುಸಾವಿರ ಹಯನ್ನಿರ್ಛಾಸಿರ ಮಹಾರಥರ |
ಹತ್ತುಕೋಟಿ ಪದಾತಿಯನು ಕೈ
ವರ್ತಿಸಿದನಂತಕನವರಿಗಿವ
ರತ್ತ ಬಿಟ್ಟನು ರಥವನಾ ದ್ರುಪದಾದಿನಾಯಕರ ‖ ೩೬

ಆಳನೊಪ್ಪಿಸಿ ಜಾಱದಿರು ಪಾಂ
ಚಾಲಪತಿ ಫಡ ನಿಲ್ಲೆನುತ ಶರ
ಜಾಲಗಲಿ ಹೂಳಿದನು ದ್ರುಪದನ ಕೆಲದ ಬಲದವರ |
ಖೂಳ ಫಡ ಹಾರುವರು ಬಱು ವಾ
ತಾಳಿಗಳು ತಾ[1]ವೇಕೆ[1] ನಾವೇ
ಕಾಳುತನ ತನಗೆತ್ತಲೆನುತಿದಿರಾದನಾ ದ್ರುಪದ ‖ ೩೭

ಹಿಂದ ನೆನೆಯಾ ಖೂಳ ನಾವಾ
ರೆಂದು ಮಱೆದಾ ಸಾಕದಂತಿರ
ಲೊಂದನಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ತಲೆಗೆರಡಂಬ ತೊಡಚಿದರೆ |
ಇಂದು ನಿನ್ನಯ ಬಾಯ ತಂಬುಲ
ತಿಂದವನು ನೋಡೆನುತ ಹೆಱೆಯಂ
ಬಿಂದ ಕಡಿದಿಳುಹಿದನು ಪಾಂಚಾಲಾಧಿಪನ ಶಿರವ ‖ ೩೮

ದೊರೆಯಳಿದನೇ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹರು
ತಿರುಗಿಯೆನೆ ಪಾಂಚಾಲರಲಿ ಹ
ನ್ನೆರಡುಸಾವಿರ ರಾಜಪುತ್ರರು ಜಱೆದು ಜೋಡಿಸಿತು |
ಹರಿಬವೆಮ್ಮದು ಸಾರಿ ನೀವೆಂ
ದರಸುಮಕ್ಕಳ ನಿಲಿಸಿ ಬಿಲುಗೊಂ
ಡುರವಣಿಸಿ ತಡೆದನು ವಿರಾಟನು ಕಳಶಸಂಭವನ ‖ ೩೯*

ಅಡಸಿ ಗಿರಿಗಳ ನುಂಗುವನ ಬಾಯ್ಗ
ಪಿಡಿಯುದಿಹುದೇ ಹಣ್ಣುಹಂಪಲ
ಬಡವಿರಾಟನನಾರು ಬಲ್ಲರು ದ್ರೋಣನಿದಿರಿನಲಿ |

---

[1] ವೆತ್ತ (ತ.ನ). * ಈ ಪದ್ಯವು (ಟ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ನಡೆದು ಬಹುದನು ಕಂಡೆವಾ[1]ಗಲೆ[1]
ಮಡಿದನೆಂಬುದ[2]ನಱಿಯೆವೈ[2] ಬಿಲು
ದುಡುಕಿ ಕುಂತೀಭೋಜ ಹೊಕ್ಕನು ಮಿಕ್ಕನವರುಗಳ ॥ ೪೦

ಅವರ ಹರಿಬವ ಚೇದಿ ಸೃಂಜಯ
ರವಗಡಿಸಿದರು ಕೈಕೆಯರು ನೃಪ
ನಿವಹದಗಣಿತ ಚೈದ್ಯ ಯಾದವ ಮಗಧ ಮಾಳವರು ।
ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯನಿನಾದ ಗಜಹಯ
ರವ ರಥಧ್ವನಿ ಜಗದ ಜಂತ್ರವ
ತಿವಿದು ಕೆದಱೆ ವಿರೋಧಿಬಲ ಕೆಣಕಿದುದು ಕಳಶಜನ ॥ ೪೧

ಕೇಳಿದೆನು ರಭಸವನು ಬಲುಕೆಂ
ಧೂಳಿಯನು ಕಂಡೆನು ವಿರೋಧಿಗ
ಳಾಳ ಕಂಡೆನು ಕಾಣೆನಿತ್ತಲು ಕಳಶ ಸಂಭವನ ।
ಕೇಳಿದೀ ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲಿ ಕೆಂ
ಧೂಳ ಕಾಣೆನು ಕಾಣೆನರಿಭೂ
ಪಾಲರನು ಕೇಳರಸ ಕಂಡೆನು ಚಾಪಧೂರ್ಜಟಿಯ ॥ ೪೨

ಅರಸುಮಕ್ಕಳು ಮತ್ಸ್ಯ ಪಾಂಚಾ
ಲರಲಿ ಕೈಕೆಯ ಚೈದ್ಯ [3]ಯಾದವ
ತುರುಕ ಬರ್ಬರ ಗೌಳ ಮಾಗಧ ಪಾರಿಯಾತ್ರರಲಿ[3] ।
ಉರುಳಿತೊಂದೇ [4]ಲಕ್ಷವು[4]ಳಿದೀ
ಕರಿ ವರೂಥ ಪದಾತಿ ತುರಗವ
ನರಸ ಲೆಕ್ಕಿಸಲಾರು ಬಲ್ಲರು ವೈರಿಸೇನೆಯಲಿ ॥ ೪೩

ಮುಱಿದುದಾ ಬಲವಿಳೆಯೊಡೆಯೆ ಬೊ
ಬ್ಬಿಱಿದುದೀ ಬಲವಪಜಯದ ಮಳೆ
ಗಱೆದುದವರಿಗೆ ಹಱಿದುದಿವರಿಗೆ ಸರ್ಪರಜ್ಜುಭಯ ।
ತೆರಳಿತಾಚೆಯ ಥಟ್ಟು ಮುಂದಣ
ಗುರವಣಿಸಿತೀಯೊಡ್ಡು ಕೌರವ
ರರಸನುತ್ಸಾಹವನು ಬಣ್ಣಿಸಲಱಿಯೆ ನಾನೆಂದ ॥ ೪೪

---

[1] ವಗ (ಕ). [2] ಕಾಣೆವೈ (ತ). [3] ಮಾಗಧ ತುರಕ ಖರ್ಪರ ಸಿಂಹಳರು ನರಪಾರಿಯಾತ್ರಕರು (ಕ), ತುರುಕ ಬರ್ಬರ ಚೀನಮಾಳವ ಪಾರಿಯಾತ್ರರಲಿ (ಟ.ದ). [4] ಕೋಟಿಯು (ತ.ನ).

ಭೂರಿ ವಿರಹಾಗ್ನಿಯಲಿ ಲೋಚನ
ವಾರಿಯಾಜ್ಯಾಹುತಿಗಳಲಿ ರಿಪು
ಮಾರಣಾಧ್ವರವೆಸೆದ ವಿರುಳು ರಥಾಂಗ ದೀಕ್ಷಿತನ ।
ತಾರಕೆಯ ಮುರಿವುಗಳು ಕುಣಿಪ ಸ
ಮೀರಣನ ಶಶಿಯೆಡೆಗೆ ರಜನೀ
ನಾರಿ ತೋಳೆಡೆಗೊಟ್ಟಳಂಬುಜಬಂಧು ಹೊರವಂಟ ॥ ೪೫

ಹದಿನೇಳನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು

ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ ॥ ರಿಪುಬಲವ ಗೆ[1]ಲುವ[1]ಲ್ಲಿ ಶಾಪಾ
ದಪಿ ಶರಾದಪಿಯೆಂಬ ಜಯಲೋ
ಲುಷನು ಸಂಗ್ರಾಮದಲಿ ಮಡಿದನು ಪುತ್ರ[2]ಮೋಹ[2]ದಲಿ ॥

ಸಾಲದೇ ಸಮರಂಗವಿರುಳಿನ
ಕಾಳೆಗದ ಜಯ ನಮ್ಮದರಿಭೂ
ಪಾಲಕನ ಥಟ್ಟಿನಲಿ ಮಡಿದುದು ಬೇಹ ಬೇಹವರು ।
ಮೇಲುಗಾಳೆಗ ನಮ್ಮದೀಸಟಿ
ಮೇಲೆ ತೆಗೆಸುವುದತಿಮಥನದಲಿ
ಕಾಳಹುದು ಬಳಿಕೆನಲು ನೃಪತಿಗೆ ನುಡಿದನಾಚಾರ್ಯ ॥ ೧

ಅವನಿಪಾಲರು ಕಂಗಳಿಂದವೆ
ಕಿವಿಗೆ ಕರವೊಳ್ಳಿದರು ಕಂಡುದ
ನವರು ನಂಬರು ಕೊಂಡೆಯರ ನುಡಿಗೇಳ್ದು ನಂಬುವರು ।
ನಿವಗೆ ಹೇಳುವುದಲ್ಲ ಲೋಕದ
ಹವಣನೆಂದೆವು ನಾವು ಪಾಂಡವ
ರವರು ನಿನ್ನವರೆಂಬುದನು ನೀನಿಂದು ನೋಡೆಂದ ॥ ೨

ಬಿಲ್ಲನೊದಱಿಸಿ ವೈರಿಭಟರಿಗೆ
ಚೆಲ್ಲಿದನು ಭೀತಿಯನು ಬಱಸಿದಿ
ಲೆಲ್ಲಿ ತುಡುಕುವುದಾರು ಬಲ್ಲರು ದ್ರೋಣನುರವಣೆಯ ।
ಘಲ್ಲಣೆಯ ಖುರಪುಟದ ತುರಗದ
ಹಲ್ಲಣೆಯ ಹೇಷಿತಕೆ ಹಗೆಯೆದೆ
ಝುಲ್ಲೆನಲು ಕಣೆ ಜಾಡಿ ಕವಿದುದು ಕಟಕದಗಲದಲಿ ॥ ೩

ಇಳೆಯೊಳದುಭುತವಿದು ಕೃತಾಂತನ
ಫಲಿತ ಶಾಳೀವನವ ಮುತ್ತಿದ
ಗಿಳಿಗಳೋ [3]ಆಚಾರ್ಯ[3]ನಂಬುಗಳೋ ಮಹಾದೇವ ।

---

[1] ಲಿದ (ಕ.ಗ.ಚ), ಲುತ (ದ). [2] ಶೋಕ (ಟ.ದ). [3] ವೋಣ ದ್ರೋಣ (ಟ.ದ), ಗಾಢಾಯ್ಲ (ಚ.ತ.ನ.ಪ).

[1]ನಿಳಿನಿಳಿಲು ಭುಗಿಲೆಂಬ ಛಿಳಿಛಿಳಿ
ಛಿಳಿಛಿಟಿಲು ಭೋರೆಂಬ ಖಣಿಖಟಿ
ಖಳಿಲುಖಳಿಲೆಂಬಂಬುಗಳ ದನಿ ತುಂಬಿತಂಬರವ ‖ ೪

ಕಡಿದು ಬೀಳುವ ಕೈದುಗಳನರೆ
ಗಡಿದು ಜೋಲುವ ಜೋಡುಗಳ ನೆಱೆ
ಸಿಡಿದು ಹಾಱುವ ಸೀಸಕದ ನುಗ್ಗಾದ ಹಲಗೆಗಳ ।
ಉಡಿದ ಸಿಂಧದ ನೆಲಕೆ ಹರಹಿದ
ಕೊಡೆಯ ಚಮರದ ತಾಱು ಥಟ್ಟಿಗೆ
ಕೆಡೆದ ಚಾತುರ್ಬಲವನಭಿವರ್ಣಿಸುವನಾರೆಂದ ‖ ೫

ಅಳಿದವೈನೂಱಾನೆ ಮುಗ್ಗುಲ
ನೆಲಕೆ ಕೀಲಿಸಿ ಪಾಡಿಗೈದವು
ಬಲುಗುದುರೆ ಹದಿನೈದುಸಾವಿರವೇಳುನೂಱು ರಥ ।
ಮಲಗಿದವು ಕಾಲಾಳು ಲೆಕ್ಕದ
ಕಲೆಯ ತೊಡಸಿತು ರಾಜಪುತ್ರರು
ಹಲಬರವರಲಿ ಹೊಯ್ದು ಹೊಕ್ಕರು ಸುರರ ಪಟ್ಟಣವ ‖ ೬

ಸಾಲ ಮೇಘದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬಿಱು
ಗಾಳಿ ಬಿದ್ದಿನನಾಗಿ ಬರಲವ
ರಾಲಯದ ಸಿರಿ ಮಱೆವುದೇ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಚಿತ್ತಯಿಸು ।
[2]ಬೀಳ[2]ಹೊಯ್ದರು ಹೊಕ್ಕು ಭೂಮಿಾ
ಪಾಲನೆಯನಿವರೊಲ್ಲೆವೆಂಬವೊ
ಲೂಳಿಗವ ಮಾಡಿದನು ಪರಬಲದೊಳಗೆ ಕಲಿದ್ರೋಣ ‖ ೭

ಮುಱಿದು ಬರುತಿದೆ ಸೇನೆ ಸಾಕೀ
ಪರಿಯ ಸ್ವೈರಣೆ ನಿಮ್ಮ ಮಾವನ
ಕುಱಿದಱಿಗೆ ಖತಿಗೊಂಡು ಕಾದಿ ವಿರಾಟಕೈಕೆಯರು ।
ತುಱುಗಿದರು ತೆತ್ತೀಸರಲಿ ತೆಗೆ
ಮಱೆಯ ಮಾತೇ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ
ಸೆಱೆಗ ಹಿಡಿದನು ದ್ರೋಣನೆಂದರು ಚರರು ಭೂಪತಿಗೆ ‖ ೮

---

1 ನಿಳಿನಿಟಿಲು ನಿಟಿಲೆಂಬ ಛಳಿಛಳಿ
ಛಳಿಛಿಟಿಲು ಭುಗಿಲೆಂಬ ಸಂಗರ
ದೊಳದ್ಭುತರಸದ ಧ್ವನಿಗಳು ತುಂಬಿತಂಬರವ ‖ (ಚ) 2 ಸಾಲ (ಕ.ಗ.ಟ).

ಹೊಳೆಹೊಳೆದು ತಂಬುಲದ ರಸದಲಿ
ಮುಳುಗಿ ಮೂಡುವ ಢಗೆಯ ತೊಟೆಹದ
ಮೆಲುನಗೆಯ ಕಳವಳವನರೆ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದಾಲಿಗಳ ।
ಹಿಳಿದ ಛಲದ ವಿಡಾಯಿ ಧೈರ್ಯದ
ತಳಿತ ಭೀತಿಗೆ ಕಾಲುವೊಳೆಯಾ
ದಳಿಮನದ ಭೂಪಾಲನಿರವನು ಕಂಡನಾ ಪಾರ್ಥ ॥ ೯

ನಾಯಿಗಳ ಹೊಯ್ ನೂಕು ರಣದಲಿ
ಸಾಯಬೇಡಾ ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ತಾ
ವಾಯುಧಂಗಳ ಹಿಡಿದರೋ ಮೇಣೀಕದಂಡಿಗಳೊ ।
ಜೀಯ ಖಾತಿಯಿದೇಕೆ ಬೀಳಲಿ
ನಾಯಕರು ನಿನಗೇನು ಹರನಡ
ಹಾಯಲಿಂದರಿಬಲವನುರುಹುವೆನೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ ॥ ೧೦

ನಿಲ್ಲು ಫಲುಗುಣ ನಿನ್ನ ಪರಿಯಂ
ತೆಲ್ಲಿಯದು ರಣವಕಟ ಹಾರುವ
ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಬರ ಹೊಯ್ದು ಕೊಂದನು ಬಿನುಗು ಬಿಚ್ಚಟೆಯ ।
ಬಲ್ಲೆನಾತನ ಬಲುಹನೀಶ್ವರ
ನಲ್ಲಿ ಹರಿಮೇಖಳೆಯೆ ಸಾಕಿ
ನ್ನೆಲ್ಲವೇತಕೆಯೆನುತ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನನುವಾದ ॥ ೧೧

ನೇಮವಾಯಿತು ಸಾತ್ಯಕಿಗೆ ಶ್ರುತ
ಸೋಮಕಾದಿಕುಮಾರರಿಗೆ ಸಂ
ಗ್ರಾಮವೀರ ಶಿಖಂಡಿ ಸೃಂಜಯ ಚೇಕಿತಾನರಿಗೆ ।
ಆ ಮಹಾರಥರೈದಿದರು ಘನ
ತೋಮರ[1]ದಿ ತುಱುಗಿದ ವರೂಥ[1]
ಸ್ತೋಮದಲಿ ಬಹುವಿಧದ ವಾದ್ಯ ವಿಡಾಯಿ ರಭಸದಲಿ ॥ ೧೨

ಸರಕಟಸಿ ನೂಕಿತು ಚತುರ್ಬಲ
ವರರೆ ಹಾರುವನೆಲ್ಲಿ ಯಾವೆಡೆ
ದೊರೆ ಸುಯೋಧನನೆಲ್ಲಿ ರಾಧೇಯ ಮಗನ ಬರಹೇಳು ।

---

1 ದಲಿವರೂಥ ನಿಚಯ (ಕ), ದಲಿ ತುಱುಗನಮಹಾನೃಪ (ಗ), ದಲಿ ತುಱುಗದ ಪದಾತಿ (ಟ,ದ), ವತುಱುಗಿತು ವರೂಥ (ಚ), ದಲಿ ತುಱುಗಿದ ಪದಾತಿ (ತ.ಪ).

ಗುರುಸುತನ ಕರೆ ಕಾದಹೇಳೋ
ದುರುಳ ದುಶ್ಶಾಸನನನೆನುತ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಕವಿದುದು ವೈರಿಬಲವಾಚಾರ್ಯನಿದಿರಿನಲಿ ॥ ೧೩

ಅಂಗವಣೆಯೊಳ್ಳಿತು ಮಹಾದೇ
ವಂಗೆ ಮೊಗಸುವಡರಿದು ಮೊದಲಲಿ
ಸಿಂಗದಾಯತದಂಬು ಸುಳಿದರೆ ಮೊಲನ ಮುಂಚುವಿರಿ ।
ಭಂಗವಿಲ್ಲದೆ ಬಿದ್ದ ನಿಮ್ಮ
ಯ್ಯಂಗೆ ಹಳಿವನು ಹೊಱಿಸದಿಹ ಮನ
ದಂಗವಣೆಯುಂಟಾಗೆ ಮೆಚ್ಚುವೆನೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ ॥ ೧೪

ಗಳಹತನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನೀವ್
ಕಲಿತ ವಿದ್ಯ[1]ವು[1] ಮಾತಿನಲಿ ನೀವ್
[2]ಗೆಲುವುದಿದು[2] ತಪ್ಪಲ್ಲ ಮುಖದಿಂ ದ್ವಿಜರು ಜನಿಸಿದಿರಿ ।
ಗೆಲವು ತೋಳಿಂದೆಮಗೆ ಜನ್ಮ
ಸ್ಥಳವಲೇ ಭುಜವರಸುಗಳಿಗಿ
ನ್ನಳುಕದಿದಿರಲಿ ನಿಂದಿರಾದಡೆ ಗೆಲವು ನಿಮಗೆಂದ ॥ ೧೫

ಎನ್ನ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆನ್ನ ತನ್ನಾ
ಣೆನ್ನ ಗೆಲವೇ ನೆಮಗೆ ನಿಂದರೆ
ನಿನ್ನ ಸಮ್ಮುಖದಲಿ ಮಹಾದೇವಹುದು ಬಳಿಕೇನು ।
ತನ್ನಲುಂಟೇ ಖರೆಯತನ ಬಱಿ
ದೆನ್ನಿಸಿವನಿದ ಹಲವು ಬಾರಿಯು
ಮುನ್ನ ಬಲ್ಲೈ ನೀನೆನುತ ಸಾರಥಿಯ ಕೈವೊಯ್ದು ॥ ೧೬

ಈತ ಸೇನಾಪತಿ ಕಣಾ ತಾ
ನೀತನೈವರ ಮೈದುನನು ವಿ
ಖ್ಯಾತನಿವ ಪಾಂಚಾಲಕುಲದಲಿ ದ್ರುಪದತನುಜನಿವ ।
ಈತ ಸಾತ್ಯಕಿ ಯಾದವರ ಕುಲ
ದಾತನೀತ ಶಿಖಂಡಿ ಮೊದಲಾ
ದೀತಗಳು ನೆಱೆ [3]ಖರೆಯ[3]ರೆಂದನು ನಗುತ ಸಾರಥಿಗೆ ॥ ೧೭

---

[1] ವೆ (ಗ). [2] ಗೆಲದರಿದು (ಕ), ಗೆಲುವಿರಿದು (ಚ,ನ). [3] ವೀರ (ಚ,ದ).

ಮುಟ್ಟಿ ಬಂದುದು ಸೇನೆ ಕವಿದುದು
ಕಟ್ಟಳವಿಯಲಿ ಕಲಿಗಳೆದು ಬಳಿ
ಕಟ್ಟಿ ತಿಂಬ ಮಹಾಂತಕಂಗೌತಣವ ಹೇಳ್ವಂತೆ ।
ಕಟ್ಟೆಯೊಡೆದಂಬುಧಿಯೊ ಮೇಣ್ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿ ಸುರಿದಂಬುಗಳೊ ನಿಮಿಷಕೆ
ಕೆಟ್ಟುದಾಚೆಯ ಬಲದ ತರಹರವರಸ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೧೮

ನುಡಿಗೆ ಮುಂಚುವ ಬಾಣ ಮಾರುತ
[1]ನಡಸಿ ಬೀಸುವ ಲಾಗು[1] ತಲೆಗಳ
ತೊಡ ಬೆ[2]ಗಳಚುವ [3]ಬೇಗವನು ಬಣ್ಣಿಸು[3]ವರನ್ನಳವೆ ।
ಕಡಲ ಕಡಹದಲುರಿವ ಗರಳವ
ನುಡುಗಿದವರಿವರೋ ಶಿವಾಯೆಂ
ದೊಡನೊಡನೆ ಪಡೆ ನಡುಗಲೊರಸಿದನಾ ಮಹಾರಥರ ॥ ೧೯

ಕರಿಗಳೈಸಾವಿರ ತುರಂಗವು
ವೆರಡುಸಾವಿರ[4]ವೆಂಟು[4] ಸಾವಿರ
ವರ[5]ವರೂಥದ[5] ಥಟ್ಟು ಮುಱಿದುದು ಲಕ್ಷ ಪಾಯದಳ ।
ಅರಸುಗಳು ಮೂನೂಱು ಪುನರಪಿ
ಕರಿ ತುರಗ ರಥ ಮತ್ತೆ ಮೂವ
ತ್ತೆರಡುಸಾವಿರವಳಿದು[6]ದರಿಪಾಂಚಾಲ[6]ಸೇನೆಯಲಿ ॥ ೨೦

ಮತ್ತೆ ಕವಿದುದು ಹೆಣನ ತುಳಿದೊ
ತ್ತೊತ್ತೆಯಲಿ ರಿಪುಸೇನೆ ಮಂಜಿನ
ಮುತ್ತಿಗೆಯ ರವಿಯಂತೆ ಕಾಣೆನು ಕಳಶಸಂಭವನ ।
ಮತ್ತೆ ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲಿ ಕಾಲನ
ತುತ್ತು ಜೋಡಿಸಿತೇನನೆಂಬೆನು
ಹತ್ತುಕೋಟಿಯನಿಳುಹಿದನು ರಿಪುಚಾತುರಂಗದಲಿ ॥ ೨೧

ಘಾಸಿಯಾದುದು ಸೇನೆ ಸುಡಲೆನು
ತಾ ಸುಭಟರಿದಿರಾಗಿ ಕಾದಿದ
ರೈಸೆ ಬಳಿಕೇನವರ ಸತ್ವ ತ್ರಾಣವೇನಲ್ಲಿ ।

[1] ನಡೆಸುವ ಬಾಗು (ಟ). [2] ಚಿ (ಗ.ಙ.ನ.ಪ). [3] ಲೆಕ್ಕಗಳ ಗಡಣಿಸುವ (ಟ.ದ). [4] ವೆರಡು (ಚ.ದ), ನಾಲ್ಕು (ಟ). [5] ಮಹಾರಥ (ಕ.ಗ.ಟಿ). [6] ದಾಪಾಂಡವರ (ಚ).

ಸೂಸುಗಣೆಗಳ ಸೊಗಡು ಹೊಯ್ದುವ
ಹಾಸಕೊಳಗಾದರು ಮಹಾರಥ
ರೀಸು ಭಂಗಕೆ ಬಂದುದಿಲ್ಲ ನೃಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೨೨

ಕಂಡುದಿವರನು ರಾಯ ಮೋಹರ
ವಂಡುಗೊಂಡುದು[1] ದೊರೆಗಳಿದು ಕೋ
ದಂಡರುದ್ರನ ರಣ ಕಣಾ ತಾವೇನನೊದಗುವರು ।
ಉಂಡ ಬಾಸಣದೇಟು ಮದ್ದಿನ
ಗಂಡನೋ ದ್ರೋಣಾಸ್ತ್ರವನು ಸವಿ
ಗಂಡನೋ ಸಾತ್ಯಕಿಯೆನುತ ಗರ್ಜಿಸಿದ[2]ನಾ ಭೀಮ[2] ॥ ೨೩

ನುಡಿದು ಭಂಗಿಸಲೇಕೆ ಸದರವ
ಕೊಡುವುದಾಹವವೊಮ್ಮೆ ಮಗುಳವ
ಗಡಿಸುವುದು ವಿಕ್ರಮಕೆ ಕುಂದೇನಿದು ಮುಹೂರ್ತ ವಶ ।
ಪಡೆ ಸವೆದುದಿನ್ನೇನೆನುತ ಬಿಲು
ದುಡುಕಿ ಹೊಕ್ಕನು ಪಾರ್ಥನನಿಲಜ
ನೊಡನೆ ಬಳಿಸಂಧಿಸಿತು [3]ಸನ್ನಾಹ[3]ದಲಿ ಪರಿವಾರ ॥ ೨೪

ಭೀತಿ ಮಾಣಲಿ ಭೀಮಫಲುಗುಣ
ರಾತುಕೊಂಡರು ಬವರವನು ನೆಱೆ
ಸೋತವರು ಸಂವರಿಸಿ ಕೊಂಬುದೆನುತ್ತ ಚರರುಲಿಯೆ ।
ಚಾತುರಂಗದ ಚರಣಹತಿ ನಿ
ರ್ಧೂತ ಧೂಳೀಮಯವಪ್ಪಿಳೆ ದಿಗು
ಜಾತವೆನೆ ಘಟ್ಟಣೆಯಲೇಱಿತು ಪಾಂಡುಸುತಸೇನೆ ॥ ೨೫

ಅಳಿಯೋ ನಿಮಗೆನ್ನ ಸರಳಿಂ
ದಾಳುಕುದುರೆಯ ಕೊಲಿಸುವುದು ನಿಮ
ಗಾಳುತನವುಂಟೆಂಬ ಗರ್ವವನಿಲ್ಲಿ ತೋಱಿಸಿರೆ ।
ಆಳು ನೋಡುತ್ತಿರಲಿ ನಮ್ಮೀ
ಕಾಳೆಗವನೆಲೆ ಪಾರ್ಥ ಪವನಜ
ಹೇಳೆನುತ ಕೈವರ್ತಿಸಿದನಂಬುಗಳಗಿವರೊಡಲ ॥ ೨೬

---

1 ಡರೆ (ಕ.ಟ.ನ). 2 ನಾಚಾರ್ಯ (ಕ.ಟ.ನ). 3 ಸಂಗ್ರಾಮ (ಟ).

ನರನನೆಚ್ಚನು ಪವನಜನ ತನು
ಬಿರಿಯಲೆಚ್ಚನು ಸಾರಥಿಗಳಿ
ಬ್ಬರಲಿ ಹೂಳಿದನಂಬ ನೆಱೆ ನೋಯಿಸಿದ ರಥ ಹಯವ ।
ನರನ ಕಣೆಯನು ಭೀಮನಂಬನು
ಹರೆಗಡಿದು ಮಗುಳೆಚ್ಚನವರನು
ಸರಳ ಪುನರಪಿ ಸವಱಿ ಸೆಕ್ಕಿದನೊಡಲೊಳಂಬುಗಳ ॥ ೨೭

ದಿಟ್ಟಿ ಮುಷ್ಟಿಯ ಸರಿಸದಲಿ ತಲೆ
ಮುಟ್ಟು [1]ಕವಿದರು[1] ಭೀಮಫಲುಗುಣ
ರಿಟ್ಟ ತೊಡರಿನೊಳಾರು ಸಿಲುಕರು ದಿವಿಜದನುಜರಲಿ ।
ನೆಟ್ಟನೈದುವ ಹಿಳುಕುಗಳ ತಱಿ
ದೊಟ್ಟಿದನು ದೆಖ್ಖಾಯಿಯಲಿ ಗಱಿ
ಗಟ್ಟಿತೀತನ ಖಾತಿ ಮೆಱೆದುದು ಕೇಣವಿಲ್ಲೆನಿಸಿ ॥ ೨೮

ರಾಯನನು ಬರಹೇಳು ನಾವ್ ಕೈ
ಗಾಯೆವೋ ಕಾಯಿದೆವೊ ಕಾಣಲಿ
ಬಾಯಿಬಡಿಕರು ಬಂದು ನೋಡಲಿ ಕರ್ಣಶಕುನಿಗಳು ।
ಆಯುಧವ ಹಿಡಿದವರು ಮೇಣಿವ
ರಾಯತದೊಳೊಡವೆರಸಿ ನೋಡಲಿ
ರಾಯನಾಣೆಯೆನುತ್ತ ಮೂದಲಿಸಿದನು ತನ್ನವರ ॥ ೨೯

ಬಾಲಸೂರ್ಯನ ವೊಲ್ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣ
ದೇಳಿಗೆಯ ತೇಜದ ವಿ[2]ಕಾ[2]ರ ಚ
ಡಾಳಿಸಿತು ವಿಕ್ರಮದ ಝಳ ಜಗವಳುಕೆ ಝೊಂಪಿಸಿತು ।
ಹೇಳಲೇನರ್ಜುನನ ಭೀಮನ
ಸೋಲವದು ತಾ ಮೃತ್ಯುವೀ ಪರಿ
ಕಾಳೆಗವ ನಾನಱಿಯೆನಮರಾಸುರರ ಥಟ್ಟಿನಲಿ ॥ ೩೦

ಸಾಕು ನಿಮಗಾಗದು ವೃಥಾ ನೀ
ವೇಕಹಂಕರಿಸುವಿರಿ ಸೇನಾ
ನೀಕ ಹೊದ್ದಲಿ ಹೊಗಲಿ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಮೊದಲಾಗಿ ।

---

[1] ಕರೆದನು (ಗ.ಚ.ದ.ನ). [2] ಹಾ (ತ.ಪ).

ಆಕೆವಾಳರು ನಿಲಲಿ ಕುಪಿತ ಪಿ
ನಾಕಿಯಱಿಯಾ ದ್ರೋಣನೆನುತ ನ
ರಾಕೃತಿಯ ಪರಬೊಮ್ಮರೂಪನು ತಿರುಹಿದನು ರಥವ ॥ ೩೧

ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದು ಮುಳಿಸಿನಲಿ ಪಾಂ
ಚಾಲರಾಯನ ಥಟ್ಟು ನಿಶಿತಶ
ರಾಳಿಯಲಿ ಹೂಳಿದನು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಂಬರವ ।
ಬಾಲಕರಲೇ ಖಡ್ಗಧಾರೆಯ
ಮೇಲೆ ಮೋಹಿದ ಮಧುವ ಸವಿಯಲಿ
ನಾಲಗೆಯಲಿವರೊಲ್ಲರೆಂದನು ನಗುತ ಕಲಿದ್ರೋಣ ॥ ೩೨

ತೆಱಹ ಕೊಟ್ಟೊಳಹೊಗಿಸಿ ಸದೆದನು
ಬಱಸಿಡಿಲು ಜಡಿವಂತೆ ರಿಪುಬಲ
ವೊಱಲಿ ಕೆಡೆದುದು ಘಾಯವಡೆದುದು ಬೇಹ ನಾಯಕರು ।
ದುಱುದುಱಿಪ ತಲೆಮಿದುಳ ದಂಡೆಯ
ಹಱಿಗರುಳ ನೆಣವಸೆಯ ಮೂಳೆಯ
ಮುಱಿಕುಗಳ ಕಡಿಖಂಡಮಯವಾಯ್ತಖಿಳಚತುರಂಗ ॥ ೩೩

ಬೆರಳ ಬಾಯ್ಗಳ ಬಿಸುಟ ಕೈದುಗ
ಳೆರೆಗಿರಿದ ಹಲ್ಲುಗಳ ಕೂಡಿದ
ಕರಪುಟದ ಬಿಡುದಲೆಯ ಬಸಿವೇಱುಗಳ ಶೋಣಿತದ ।
ನರಳುವಾರೋಹಕರ ರ ಪ್ರರ
ವರ ಮಹಾರಥ ಪಾಯದಳದು
ಬ್ಬರದ ಭಂಗವನೇನನೆಂಬೆನು ವೈರಿಸೇನೆಯಲಿ ॥ ೩೪

ಮುಂದೆ ಹೊಗುವತಿಬಳರು ಹಾರಿತು
ಹಿಂದಣವರನು ಹಿಂದೆ ನಿಲುವರು
ಮುಂದಣವರಾಸೆಯಲಿ ನಿಂದುದು ಪಾರ್ಥಪರಿಯಂತ ।
ಅಂದು ಪಾರ್ಥನು ಕೃಷ್ಣಬಲದಲಿ
ನಿಂದನೇವೇಳುವೆನು ನಿನ್ನವ
ರೆಂದು ಗೆಲ್ಲರು [1]ಗಾಹು[1]ಗತಕವನುಳಿದು ಕಾದುವರೆ ॥ ೩೫

---

[1] ದ್ರೋಣ (ನ).

ಆಱುಸಾವಿರ ತೇರು ಗಜ ಹದಿ
ನಾಱುಸಾವಿರ ಲಕ್ಷ ಕುದುರೆಗ
ಳಾಱುಕೋಟಿ ಪದಾತಿ ಮುಗ್ಗಿತು ಮತ್ತೆ ಸಂದಣಿಸಿ ।
ಆಱುಲಕ್ಷ ತುರಂಗ ನೃಪರೈ
ನೂಱು ಗಜಘಟೆ ಲಕ್ಷ ರಥ ಹದಿ
[1]ಮೂ[1]ಱುಸಾವಿರವಳಿದುದರಿಪಾಂಚಾಲ ಸೇನೆಯಲಿ ॥ ೩೬

ಅಂಗವಿಸುವವರಿಲ್ಲ ಭಟರಿಗೆ
ಭಂಗವಿಕ್ಕಿತು ಕೌರವೇಂದ್ರಗೆ
ಸಂಗರದ ಸಿರಿ ಸೊಗಸಿನಲಿ ಕಡೆಗಣ್ಣ ಸೂಸಿದಳು ।
ಮುಂಗುಡಿಯಲಿನ್ನಾರು ನಮಗಾ
ವಂಗದಲಿ ಜಯ[2]ವೇನು ಹದನ[2]ರ
ಸಂಗೆ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿಯೆಂದರು ನಿಖಿಳಮಂತ್ರಿಗಳು ॥ ೩೭

ಕರಸಿದನು ಹರಿ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ನರನ ಕೇಳಿಂದಿನಲಿ ಗುರುವನು
ಸರಳ ಮೊನೆಯಲಿ ಗೆಲಲು ನೂಕದು ಭೂತನಾಥಂಗೆ ।
ತೆರಳಿ ಬರುತಿದೆ ನಮ್ಮ ಬಲ ಸಂ
ಗರದ ಜಯವಹುದೆಂತು ಹೇಳೈ
ಧರಣಿಪತಿ ನೀನೆನಲು ನೀವೇ ಬಲ್ಲರಿದನೆಂದ ॥ ೩೮

ಧುರದ ಜಯವಹುದೊಂದು ಪರಿಯಲಿ
ನಿರುತವಲ್ಲದ ನುಡಿಯ ನುಡಿದರೆ
ಪರಿಹರಿಸಬಹುದೆಂದನಸುರಾರಾತಿ ನಸುನಗುತ ।
ನರನದೆಂತೆನೆ ಗುರುತನುಜ ಸಂ
ಗರದೊಳೊಱಗಿದನೆಂದು ದ್ರೋಣಂ
ಗಱುಹು ಫಲುಗುಣ ಮನದೊಳಳುಕದೆ ಬೇಗ ಮಾಡೆಂದ ॥ ೩೯

ಕಿವಿಯ ಮುಚ್ಚಿದನರ್ಜುನನು ಹರಿ
ಯವಗಡಿಸೆ ಕೈಕೊಂಡನರಸನು
ಪವನಸುತನಾ ಮಾತಕೊಂಡನು ಹೊಕ್ಕನಾಹವವ ।

---

[1] ನಾ (ಗ.ಟ). [2] ವೆಂದೆನುತಲ (ಟ).

ತವಕದಲಿ ತೆಗೆದೆಸುತ ರಿಪುಶರ
ನಿವಹವನು ಖಂಡಿಸುತಲಿಂದಿನ
ಬವರದಲಿ [1]ಕಡಿವಡೆ೬ ೧ದಶ್ವತ್ಥಾಮ ಕೇಳೆಂದ[1] ‖ ೪೦

ಶಿವ ಶಿವಾ ಕರ್ಣಜ್ವರಾಯತ
ರವವಿದೆತ್ತಣದೋ ಕುಮಾರನ
ತಿವಿದರಾರೋ ತಾನಿದದುಭುತವೆನುತ ತನ್ನೊಳಗೆ ।
ತವಕಿಸುತ ತಿಳಿದನು ವೃಕೋದರ
ನಿವ ದುರಾತ್ಮನು ತನ್ನ ಮಗ[2]ನಾ[2]
ಶಿವನೊಡನೆ ಸಮಜೋಳಿ ಹುಸಿ ಹೋಗೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ ‖ ೪೧

ಮತ್ತೆ ಮಸೆದುದು ಖಾತಿ ಕರ್ಬೊಗೆ
ಸುತ್ತಿದುಸು[3]ರಲಿ[3] ಮಿಸೆಗಡಿದಾ
ಡೊತ್ತಿ ಸೆಳೆದನು ಶರವನೆಚ್ಚನು ಪವನನಂದನನ ।
ಹತ್ತೆಗೆಡಿದನು ಭೀಮ [4]ಮಗುಳಿವ[4]
ನೊತ್ತಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ಕೈ ನೆರವ ಹಾ
ರುತ್ತ ಮುರಿದನು ಬಳಿಕ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಿದಿರಾದ ‖ ೪೨

[5]ಎ[5]ನಿತು ಬಾರಿ ಪಲಾಯನದ ಸಿರಿ
ನಿನಗೆ ಸೇರಿತು ವೀರ ಭಂಡನೊ
ಳಿನಗೆ ನೂಕದು ಸಾ[6]ಕು[6] ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ನಿಲ್ಲೆನುತ ।
ಅನಿಲಜವದಲಿ ರಥವ ಬಿಟ್ಟನು
ಜನಪತಿಯು ಮೋಹರಕೆ ಕವಿದುದು
ತನತನಗೆ ರಾಯನ ವಿಪತ್ತಿನೊಳಖಿಳಭಟನಿಕರ ‖ ೪೩

ಒಲೆದು ಗಜವಿಟ್ಟಣಿಸಿದವು ತಲೆ
ವಲಗೆಯಲಿ ಕಲಿಪಾಯದಳ ಪಡಿ
ತಳಸಿತೊಳಹೊಕ್ಕೌಕಿದವು ಬದ್ಧರದ ಬಂಡಿಗಳು ।
ಸೆಳೆದಡಾಯ್ದದ ರಾವುತರು ಕೈ
ನಿಲುಕಿದರು ಮುತ್ತಿದರು ಪರಿಮಂ
ಡಳಿಸಿ ಬೊಬ್ಬಿಱಿದಾರಿದರು ಸಿಕ್ಕಿದನು ಹಗೆಯೆನುತ ‖ ೪೪

---

[1] ಬಸವಳಿದುದಶ್ವತ್ಥಾಮಗಜವೆಂದ (ಕ). [2] ನೇ (ಕ.ಗ.ಟ.ಚ). [3] ರಿನ (ಕ.ಶ). [4] ನಿವಮೆ (ಕ), ಮಗುಳವ (ಚ.ನ). [5] ಇ (ಕ.ಗ.ಚ). [6] ರಿ (ತ), ಕೊ (ಚ).

ಸಾರಥಿಯು ತುಡುಕಿದರು ತಿವಿದರು
ತೇರ ಕುದುರೆಯನಿಭದ ಬರಿಕೈ
ತೇರ ಹಿಡಿದವು ಘಲ್ಲಿಸಿದವನುಕರುಷ ಕೂಬರವ ।
[1]ಭಾರಿಯಿಾಟಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದವು[1]
ವಾರುವಂಗಳ ಖುರನಿಕರವಸಿ
ಧಾರೆ ವೊಗದಲಿ [2]ಮಿಂಚಿ[2]ದವು ಮುತ್ತಿದವು ಕಳಶಜನ ‖ ೪೫

[3]ದ್ರೋಹಿ ಸಿಲುಕಿದನೆನುತೆ ಜೀವ
ಗ್ರಾಹವೋ[3] ಸಾಹಸ ವಿಚಾರಿಸು
ಬೇಹವರನೆನುತೊಳಲಿ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಿದಿರಾಗೆ ।
ಸಾಹಸಿಕರಳುಕಿದರು ಕೌರವ
ವ್ಯೂಹರದ ವೊನೆಯಾಳುಗಳು ಸ
ನ್ನಾಹದಲಿ ಪಡಿತಳಿಸಿ ಕರ್ಣ ಕೃಪಾದಿ ನಾಯಕರು ‖ ೪೬

ಗಾಳ ಗಂಟಲಲಿಳಿವುದೇ ಮು
ತ್ಸಾಳಿಗ[4]ಕಟೀ[4] ದೊದ್ದೆ ಕವಿದರೆ
ಕೋಲಗುರು ಕಳವಳಿಸುವನೆ [5]ಬಯಸುವನೆ[5] ಕೆಲಬಲನ ।
ಮೇಲುಗಾಣದೆ ಕವಿದಡಿದಿರೇ
ಬಾಲಹರಿಣನ ಹಿಂಡು ಹೆಬ್ಬುಲಿ
ಗಾಳ ತತ್ತರಿವಡೆದು ತಳಪಟ ಮಾಡಿದನು ದ್ರೋಣ ‖ ೪೭

ಆರ ನೆರವಿಯೊಳಂಧಕಾರದ
ಭಾರವನು ರವಿ ಗೆಲುವನಿನ್ನೀ
ವೈರಿಬಲಭಂಜನಕೆ ಗುರು [6]ಹಂಗಹನೆ[6] ಕೆಲಬಲಕೆ ।
ಭೂರಿ ರಿಪುಚತುರಂಗಬಲಸಂ
ಹಾರದಲಿ ಒಡಿವೆದ್ದ ರಕುತದ
ಪೂರದಲಿ ಮುಳುಗಿದರು [7]ಪಾಂಚಾಲಾದಿ[7] ನಾಯಕರು ‖ ೪೮

---

[1] ಭಾರವಿಸಿ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದವು (ಕ), ಘಾರಣೆಯ ಬಲ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದು, (ಗ.ಚ), ಭಾರವಿಸಿ ಮೇಲಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದುದು (ಟ) [2] ಚಿಮ್ಮಿ (ಕ). [3] ದ್ರೋಹಿ ಸಿಲುಕಿದನಿನ್ನು ಜೀವಗ್ರಹಣವೊ (ಗ) ದ್ರೋಹಿಸಿಲುಕಿದನೆಲವೊ ಜೀವಗ್ರಾಹಿಯೋ (ಟ.ದ). [4] ಳಬಲು (ಕ.ಸ) [5] ಹಾರವನೆ (ಗ). [6] ಹಂಗಿಗನೆ (ಚ) ಹಾರುವನೆ (ಟ.ದ). [7] ಕರ್ಣಕೃಪಾದಿ (ಕ) ಧರ್ಮಸುತಾದಿ (ಚ.ಪ)

ಘಾಯವಾಯ್ತರ್ಜುನಗೆ ಮಿಗೆ ಪೂ
ರಾಯದೇಱಿನೊಳೊದೆದು ಕೊಂಡರು
ವಾಯುತನುಜ ಶಿಖಂಡಿ ಸಾತ್ಯಕಿ ದ್ರುಪದನಂದನರು ।
ಬಾಯ ಬಿಟ್ಟುದು ಭೀತಿಯಲಿ ಕೌಂ
ತೇಯಸುತರಿನ್ನುಳಿದ ಸುಭಟರ
ನಾಯಕರ ಪಾಡೇನು [1]ನ[1]ಸಿದುದು ಪಾಂಡುಸುತಸೇನೆ ॥ ೪೯

ಮೊದಲಲಿಕಿದ ಚಾತುರಂಗವ
ಸದೆದನೊಂದೇ ಲಕ್ಷವನು ಮಾ
ಱಿದರೆ ಮೋದಿದನೆಂಟುಲಕ್ಷವನೊಂದುನಿಮಿಷದಲಿ ।
ಕದನದಲಿ [2]ದಿಗ್ದೇವಿಯರಿಗಿ
ಕ್ಕಿದನು ಲಕ್ಷವನೇಳು[2]ಲಕ್ಷವ
ನೊದಗಿಸಿದನಂತಕನ ಪುರಿಗವನೀಶ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೫೦

ಧಾರುಣೀಶರು ಮಡಿದರೊಂದೇ
ಸಾರಿಗೆಯಲೈನೂಱು ಮತ್ತೆ ಮ
ಹಾರಥರು ಮೂನೂಱು ಪುನರಪಿ [3]ನೂಱು ನಾನೂಱು[3] ।
ಮಾರಿ ಬಿಱುದೇಗಿದಳು ಯಮನವ
ರಾಱಿದೊಯ್ಯಲು ನಾಕದಲಿ ಹೊರ
ಕೇರಿಗಟ್ಟಿದುದೆನಲು ಕೊಂದನು ರಿಪುಚತುರ್ಬಲವ ॥ ೫೧

ಇಳಿದರಿತ್ತಲು ಗಗನದಿಂ ಹೊಳೆ
ಹೊಳೆವ ಧಾಳದ ಝೂಡಿಯಲಿ ಜಗ
ಮುಳುಗೆ ಭಸ್ಮವಿಭೂಷಿತಾಂಗದ ಜಡಿವ ಕೆಂಜೆಡೆಯ ।
ಪುಲಿದೊಗಲ ಸುಲಿಪಲ್ಲ ಮುಕ್ತಾ
ವಳಿಯ ಮಣಿ ಜಪಮಾಲಿಕೆಯ ನಿ
ರ್ಮಳ ತಪೋಧನರೈದಿದರು ಸಂಗ್ರಾಮಭೂಮಿಯನು ॥ ೫೨

ಅತ್ರಿ ಭಾರದ್ವಾಜ ವಿಶ್ವಾ
ಮಿತ್ರ ಗೌತಮ ಕಣ್ವ ಕಶ್ಯಪ
ಮಿತ್ರಸೂನು ವಸಿಷ್ಠ ಗಾರ್ಗ್ಯಾಂಗಿರಸ ಭಾರ್ಗವರು ।

---

[1] ನು (ಕ). [2] ನೆಱೆ ದಿಗ್ಬಲಿಯಸಿಕ್ಕಿದನು ಲಕ್ಷವನೇಳು (ಟ). [3] ನೂಱು ಮುನ್ನೂಱು (ಗ.ಚ.) ನೂಱು ನೂಱಾಗಿ (ಟ) ನೂಱು ನೂಱಾಱು (ತ).

[1]ಅತ್ರಿಸುತ ವರ ವಾಲಖಿಲ್ಯರು[1]
ಚಿತ್ರಚರಿತರು ಬಂದರಲ್ಲಿಗೆ
ಮಿತ್ರಭಾವದಲವರನಭಿವಂದಿಸಿದನಾಚಾರ್ಯ ॥ ೫೩

ವರಮುನೀಶ್ವರರವನಿಯಲಿ ಮೂ
ವರಿಗೆ ಗೋಚರವಾದರಿತ್ತಲು
ಮುರವಿರೋಧಿಗೆ ನರಗೆ ಕುರುಸೇನಾಧಿನಾಥಂಗೆ ।
ಅಱಿಯರುಳಿದವರೀತನಿಂ ಸ
ತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡರು ನುಡಿದರಾ ಮುನಿ
ವರರು ಕಡಿದರು ಕೌರವಾನ್ವಯಕಲ್ಪಭೂರುಹವ ॥ ೫೪

ಪಾತಕವಲಾ ದ್ರೋಣ ನಿನಗೀ
ಭೂತಹಿಂಸೆಯದೇಕೆ ಪಾರ್ಥಿವ
ಜಾತಿಯಲಿ [2]ಜನಿಸಿದವರೀ ನಿನ್ನಂತೆ ನಿರ್ದಯರೆ[2] ।
ಸೋತರೇನದು ಋಷಿತನಕಪ
ಖ್ಯಾತಿಯೇ ಶಸ್ತ್ರೋಪಜೀವನ
ಪೇತಕಿದು [3]ನಿನ[3]ಗೆಂದು ಭಾರದ್ವಾಜಮುನಿ ನುಡಿದ ॥ ೫೫

ಲೋಕವೆಂಬುದು ವರ್ಣಧರ್ಮವ
ನೌಕಿ ನಡೆವುದು ವೈದಿಕಕೆ ನಾ
ಪಾಕೆವಾಳರು ತಪ್ಪಿ ನಡೆದರೆ ಭ್ರಮಿಸುವರು ಬುಧರು ।
ಲೋಕ ನಮ್ಮನುದಾಹರಿಸುವುದು
ಕಾಕನೇ ಬಳಸುವುದು ದುರ್ಯಶ
ವೇಕೆ ನಿಮಗಿದು ವಿಹಿತಕರ್ಮಶ್ರುತಿಪರಿತ್ಯಾಗ ॥ ೫೬

ಶ್ರುತಿಪಠಣವೋ ತರ್ಪಣವೊ ಮೇ
ಣತಿಥಿಪೂಜೆಯೊ ಭೂತಯಜ್ಞವೊ
ಹುತವಹಾರಾಧನೆಯೊ ರಣವೀಯ್ಯೈಯ್ದುರೊಳಗೇನು ।
ಶ್ರುತಿ ತದರ್ಥಸ್ಮೃತಿಗಳಲಿ ಪಂ
ಡಿತರು ನಡೆವುದ ಮಾದು ಮೂರ್ಖರ
ಗತಿಯನನುಕರಿಸಿದರೆ ಬಳಿಕ ವಿಶೇಷವೇನೆಂದ ॥ ೫೭

---

[1] ಮೈತ್ರಋಷಿವರವಾಲಮಿಾಕಿಂಯು (ಕ.), ಸತ್ರಿಗಳು ವರವಾಲಖಿಲ್ಯರು (ಚ.), ಸತ್ರಿಗಳು ಸನ್ಮಾರ್ಗಶೀಲರು (ಟ.ದ). [2] ನಿನ್ನಂತೆ ನಿರ್ದಯರಿಲ್ಲ ಜನಿಸಿದರು (ಕ). [3] ನಮ (ತ.ಸ).

ಆದುದವಿವೇಕದಲಿ [1]ಸತ್ಪಥ[1]
ವೈದಿಕಾತಿಕ್ರಮಣವಿನ್ನು ಗ
ತೋದಕದಲುಱೆ [2]ಸೇತುಸಂಬಂಧದಲಿ[2] ಫಲವೇನು ।
ಈ ದುರಾಗ್ರಹ ನಿಲಲ ಹಾಯಿಕು
ಕೈದುವನು [3]ಸುಸಮಾಧಿ[3]ಯೋಗದ
ಲೈದು ನಿಜವನು ದೇಹ ನಿಸ್ಪೃಹನಾಗು ನೀನೆಂದ ॥ ೫೮

ದೇಹವಿದು ಭೂತೇಂದ್ರಿಯಾದಿಯ
ಗೇಹವುಪಚಿತಕರ್ಮಫಲ ಸಂ
ದೋಹದಲಿ ತಿರುಗುವುವು ಸುರ ನರ ತಿರ್ಯಗಾದಿಯಲಿ ।
ದೇಹ ಕರಣಾದಿ ಪ್ರಪಂಚವು
[4]ನಾ[4]ಹಮೆನಲಳಿದುಳಿದ ನಿತ್ಯನಿ
[5]ರೀಹ ವಿಮಳ[5]ಜ್ಞಾನರೂಪನು ನಿನ್ನ ನೋಡೆಂದ ॥ ೫೯

ನನೆದುದಂತಃಕರಣ ರೋಮಾಂ
ಚನದಲಾನಂದಾಶ್ರುಜಲದಲಿ
ನನೆದು ಹೊಂಪುಳಿಯೋಗಿ ಕಣ್ಣವೆ ಮುಚ್ಚಿ ಹೊರೆಹೆಚ್ಚಿ ।
ನೆನೆದೆನೆನ್ನನು ನಿಮ್ಮ ಪದದರು
ಶನದಿ ಧನ್ಯನು ಬಿಜಯಮಾಡುವು
ದೆನುತ ಕಂದೆಱೆದೀಕ್ಷಿಸಿದನಂದುಭಯಸೈನಿಕವ ॥ ೬೦

ತಿರುಗಿದುದು ಮುನಿನಿಕರವತ್ತಲು
[6]ಮರಳಿತೀತ[6]ನ ಬುದ್ಧಿಯಿತ್ತಲು
ತೆರೆಯ ಹಿಡಿದುದು ಮೇಲೆ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನದೀ[7]ಧಿತಿ[7]ಗೆ ।
ಅರಸನನು ಬೆಸಗೊಂಬ ತನುಜನ
ಮರಣ ಹುಸಿಯೋ ದಿಟವೊ ಭೀಮನ
ಸೊರಹ ನಂಬೆನೆನುತ್ತ ರಾಯನನಱಸುತೈತಂದ ॥ ೬೧

ಎಲೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ನನ್ನ ಸುತನೇ
ನಳಿದನೇ ಹುಸಿಯಲ್ಲಲೇ ನಿ
ರ್ಮಳ ವಚೋನಿಧಿ ನೀನು ಹೇಳೆನಲಸುರಹರ ನಗುತ ।

---

1 ದುಷ್ಪಥ (ತ.ಪ.) 2 ಸೇತುಸಂದರ್ಭದಲಿ (ಚ.ಟ.ದ), ಸೇತುಸಂತರ್ಪಣದಲ (ನ). 3 ಸುಷಮ್ನಾದಿ (ಕ.ಗ.) 4 ಸೋ (ಕ). ಗಾ (ಚ.ಟ.ದ.). 5 ರೂಹನಿರ್ಮಳಜ್ಞಾನ (ಟ.ದ). 6 ತಿರುಗಿತಾತನ (ಕ), ಮುರಿದುದೀತನ (ತ). 7 ಧ್ಧಿಕೆ (ಕ.ಗ).

ಎಲೆಲೆ ನುಡಿಯಾ ಪಾಪಿ ಕದನದೊ
ಳಳಿದುದಶ್ವತ್ಥಾಮನೆಂಬ
ಗ್ಗಳೆಯ ಕರಿ ಮಾಳವರ ಥಟ್ಟಿನೊಳಂಜಬೇಡೆಂದ ॥ ೬೨

ಆದರಶ್ವತ್ಥಾಮ ಗಜಹಿಂದಿ
ರಾದುದಳಿದುದು ದಿಟವೆನಲು ಬಿಸು
ಸುಯ್ದು ನರಸನ ನುಡಿಗೆ ನಂಬಿದನಕಟ ಮಗನೆನುತ ।
ಕೈದು ಕಯ್ಯಲಿ ಜಾಱೆ ಝೊಂಪಿಸಿ
ಖೇದದಲಿ ಕಾತರಿಸಿ ಚಿತ್ತವಿ
ಭೇದದಲಿ ಕಳವಳಿಸಿ ಕ[1]ರೆ[1]ದನು ರೋಷ [2]ತಾಮಸವ[2] ॥ ೬೩

ಬಿಲ್ದುಡುಕಿ ಬಲುಸರಳ ತಿರುವಾಯ್
ಗೊಳಿಸಿ ಮಲೆತನು ಮಾರ್ಬಲಕೆ ಬಲೆ
ಕಳಚಿದರೆ [3]ಮೃಗ ಬಿದ್ದು[3]ದಿಱುಬಿನ ಕುಳಿಯೊಳೆಂಬಂತೆ ।
ತಿಳುಹಿ ಹೋದರು ಮುನಿಗಳೀತನ
ತಿಳಿವು ತೊಟ್ಟುದು ಮಱವೆಯನು ಮುಂ
ಕೊಳಿಸಿ ಮೊಗೆದನು ಮತ್ತೆ ಪಾಂಡವಸೈನ್ಯಸಾಗರವ ॥ ೬೪

ತಿರುಗಿ ಭೀಮನನೆಚ್ಚನಿತ್ತಲು
ನರನ ಮಸೆಗಾಣಿಸಿದನರಸನ
ಹೊರೆಯ ಬಿರುದರ [4]ಬಸಿಯ[4]ಲೆಚ್ಚನು ವಾಮದಕ್ಷಿಣವ ।
ಮರಳಿ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಸಾತ್ಯಕಿ
ವರ ಯುಧಾಮನ್ಯೂತ್ತಮೌಂಜಸ
ರರಸುಮಕ್ಕಳ ಹಲಬರನು ಮುಱಿಯೆಚ್ಚು ಜೊಬ್ಬಿಱಿದ ॥ ೬೫

ಈಸು ಭರದಲಿ ಭೂತಹಿಂಸಾ
ದೋಷವನು ನೆಱೆ ಮಾಡಿ ಮಕ್ಕಳಿ
ಗೋಸುಗವಲೇ ಹಣವ ಗಳಿಸುವುದಾತ ತಾನಳಿಯೆ ।
[5]ಆಸೆಯಿದಱೊಳಗೇಕೆ ಧುರದಾ
ವೇಶವಳಿಯದು[5] ಶಿವ ಶಿವಾ ಸುತ
ನಾಶನನು ಬಗೆಗೊಳ್ಳನೆಂದನು ಪವನಸುತ ನಗುತ ॥ ೬೬

---

1 ಳೆ (ಕ.ಗ.ಟ) 2 ಪಾವಕನ (ಕ). 3 ಕಾಲುದ್ದ (ಕ.ಗ). 4 ಬೀಳ (ಟ). 5 ಆಶೆಯಿದರೊಳಗೆಂದು ರಣದೊಳಗಾಶೆಯಾದುದು (ಕ), ಆಶೆಯೇನಿದರೊಳಗೆ ಮಱೆದಾವೇಶವಳಿಯದು (ಟ.ದ), ಆಶೆಯೇನಿದರೊಳಗೆ ನಿಮಗೆ ದುರಾಶೆಯುಳಿಯದು (ನ).

ಕೇಳಿದನು ಕಡುನೊಂದನಡಿಗಡಿ
ಗಾಲಿ ನೀರೇಱಿದವು ಕೈಯಲಿ
ಕೋಲು ಬಿಲು ಸಡಿಲಿದವು [1]ಸಾಕೀ ದೇಹವೇಕೆನುತ[1] ।
ಮೇಲು ದುಗುಡದ [2]ವೊಗದಲವನೀ[2]
ಪಾಲ ಕರ್ಣ ಕೃಪಾದಿ ಭಟರಿಗೆ
ಹೇಳಿದನು ಮಗನಳಿದನಸ್ತ್ರತ್ಯಾಗ ತನಗೆಂದು ॥ ೬೭

ಎನುತ ರಥದೊಳುರಚಿಸಿ ಪದ್ಮಾ
ಸನವನಿಂದ್ರಿಯಕರಣವೃತ್ತಿಯ
ನನಿತುವನು ತಡೆದೆತ್ತಿ ಮೂಲಾಧಾರವಾರುತನ ।
ಇನ ಶಶಿಗಳೊಂದಾಗೆ [3]ನಾಡಿಗ
ಳನಿಲನಿಕರವನುಗಿದು ಬಿಂದು
ಧ್ವನಿ ಕಳಾಪರಿ[3]ಲುಳಿತನೆಸೆದನು ಪರಸಮಾಧಿಯಲಿ ॥ ೬೮

ನಾಸಿಕಾಗ್ರದಲಿಟ್ಟ ಕಂಗಳ
ಸೂಸದುಸುರಿನ ಶಶಿಕಿರಣಪೀ
ಯೂಷಪಾನದ ರೋಮಪುಳಕದಗುಡಿಯ [4]ಬೀಡುಗಳ[4] ।
ಆ ಸುಷುಮ್ನಾನಾಡಿಯಲಿ ಕಾ
ಳಾಶಿಸಿದ ಪವನನ ಸಮಾಧಿ ವಿ
ಳಾಸನೆಸೆದನು ಸೌಖ್ಯ [5]ಭಾವದ[5] ಜಡಿವ ಝೊಮ್ಮಿನಲಿ ॥ ೬೯

ತನ್ನೊಳಿತರವನಿತರದೊಳು ನೆಱೆ
ತನ್ನನೀಕ್ಷಿಸಿ ತಾನು ತನ್ನಿಂ
ದನ್ಯವೆರಡಱೊಳೈಕ್ಯವೆಂಬುಪಚರಿತ ಭಾವವನು ।
ತನ್ನೊಳಗೆ ಹುಸಿಯೆಂದು ನಿತ್ಯ[6]ನ[6]
ನನ್ಯ[7]ನ[7]ಮಳಜ್ಞಾನರೂಪವೆ
ತನ್ನ ನಿಜವೆಂದಱಿದು ತಾನಾಗಿರ್ದನಾ ದ್ರೋಣ ॥ ೭೦

---

[1] ಸಾಹಸವಿನ್ನಿದೇಕೆನುತ (ಟ). ಮನದಿನವನೀ (ಕ), ವೊಗದಿನವನೀ (ತ). [3] ನುಡಿಗಳವನಜಕರವನು ಬಿಗಿದು ಬಿಂದು ಧ್ವನಿಕಳಾಪರಿ (ಕ), ನಾಡಿಗಳೂತುವನು ತಡೆದೆತ್ತಿನಾದ ಬಿಂದುಧ್ವನಿಕಳಾಪರಿ (ನ). [4] ಬಿಡುಹುಗಳ (ಕ.ಗ). [5] ಭರದಲ (ಟ.ದ). [6] ವ (ಕ.ಗ.ಟ). [7] ವಿ (ಕ.ಗ.ಟ).

ಒಡೆದು ನಡು ನೆತ್ತಿಯನು ಝಳಪಿಸಿ
ಕಡುವೆಳಗು ಥಳಥಳಿಸಿ ತರಣಿಯ
ತುಡುಕಿ ಹಾಯ್ದುದು ರಶ್ಮಿ ರಂಜಿಸಿತಖಿಳದಿಗುತಟವ |
[1]ಕು[1]ಡಿವೆಳಗನಸುರಾರಿ ಮುನಿಗಳ
ಗಡಣವರ್ಜುನಕೃಪರು ಕಂಡರು
ಪಡೆಯೊಳಗೆ ತಾನುಳಿಯೆ ಕಂಡವರಿಲ್ಲ ಕೇಳೆಂದ ‖ ೭೧

ತೀರಿತೇ ಮಗನುಬ್ಬಟೆಯ ಜ
ಜ್ಝಾರತನವಾಚಾರ್ಯನಳಿದನ
ದಾರು [2]ನಮಗಾಪ್ತಿಗರು[2] ದೊರೆಯಿನ್ನಾರು ಸಂಗರಕೆ |
ಆರು ನಿಮಗಿದ್ದೇಗುವರು ರಣ
ವೀರರಗ್ಗದ ದೈವವೇ ಮನ
ವಾರೆ ಮೆಚ್ಚಿ[3]ಹುದವರನಿನ್ನೇನರಸ ಕೇಳೆಂದ[3] ‖ ೭೨

ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು

---

[1] ಇ (ಕ.ಗ.ಚ.ಟ). [2] ನಿನಗಾಪತ್ತಿಗರು (ಕ.ಗ.ಚ.ಟ). [3] ಹನವರ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ (ಗ.ತ.ಪ).

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ ॥ ರಾಯಕಟಕವ ಬೆದಱಿಸಿದ ನಾ
ರಾಯಣಾಸ್ತ್ರದ ಬಾಧೆಯನು ಕಮ
ಲಾಯತಾಂಬಕ ನಿಲಿಸಿ ಸಂತೈಸಿದನು ಪಾಂಡವರ ॥

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾವನಿಪ ಗುರು
ಬೀಳುಕೊಟ್ಟನು ದೇಹವನು ನ
ಮ್ಮಾಳ ವಿಧಿಯೇನಪಜಯದ ತವಸಿಧಿಯಲೇ ನಮಗೆ ।
ಮೇಲೆ ಬಂದುದು ಕಷ್ಟವರಿಭೂ
ಪಾಲರಿಗೆ ಕೇಳಿದನು ಖಳ ಪಾಂ
ಚಾಲಸುತನೈತಂದನಲ್ಲಿಗೆ ಜಡಿ[1]ವಡಾಯುಧದಿ[1] ॥ ೧

ಐದಿ ಮುಂದಲೆವಿಡಿದು ಬಾಗಿಸಿ
ಕೊಯ್ದನಾತನ ಕೊರಳನೆಡನಲಿ
ಹೊಯ್ದು ಮುಱಿದನು ಬರಿಯಲಪ್ಪಳಿಸಿದನು [2]ಬೆನ್ನೆ[2]ಲುವ ।
ಕೈದಣಿಯೆ ಕಡಿಖಂಡಮಯವೆನೆ
ಹೊಯ್ದು ರಥದಲಿ ಕೆದಱಿ ಜಡಿದನ
ಡಾಯ್ದುವನು ಕಡುಗೋಪದಲಿ ನೋಡಿದನು ರಿಪುಶಿರವ ॥ ೨

ಎಲೆಲೆ ಪಾತಕಿ ಹೆಣನ ಹೊಯ್ದರೆ
ಬಲುಗಡಿಯ ನೀನೆಂಬರೇ ಸುಡು
ಹೊಲೆಯರಿದಕಂಗೈಸುವರೆ ತಾ ರಾಜ[3]ಸೂನು[3]ಗಡ ।
ಅಳಿದನಾದರೆ ನಿನ್ನ ಭಾಗ್ಯವು
ಉಳಿದಡೀತನ ಮಗನು ನಿನ್ನಯ
ಕುಲದ ತಲೆ ಚೆಂಡಾಡಿದಲ್ಲದೆ ಬಱಿದೆ ಬಿಡನೆಂದ ॥ ೩

ಎಂದ ಸೂತನ ಬಾಯ ಹೊಱಿಕ
ಯ್ಯಿಂದ ಹೊಯ್ದನು ಹಡಪದವರನು
ಹಿಂದಣಾಪ್ತರನಖಿಳ ಚಮರಚ್ಛತ್ರಧಾರಿಗಳ ।

---

[1] ದ ಖಡುಗದಲಿ (ಗ.ಟ.ದ.ನ). [2] ಬದಿಯು (ಕ). [3] ಪುತ್ರ (ಕ).

ಮುಂದುವರಿದೊಡೆ ತಿವಿದು ಮುಱಿದನು
ಮಂದಮತಿ ಬಳಿಕವನ ಸುಡು ಸುಡ
ಲೆಂದು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನನು ನೆಱೆ ಬೈದುದಖಿಳಜನ ‖ ೪

ಕಡಿಕುಗಳನಾಯ್ದುಱಿಸಿ ರಥದೊಳು
ಗುಡಿಸಿ ಸಿಂಧವನೆತ್ತಿ ಸಾರಥಿ
ತುಡುಕಿ [1]ವಾಘೆಯ ಮುರುಹಿ ಮರಳಿಚಿ ರಥದ ಕುದುರೆಗಳ[1] ।
ತಡೆಯದಶ್ವತ್ಥಾಮನಲ್ಲಿಗೆ
ನಡೆದು ಬರುತಿರೆ ಕಂಡು ಮನದಲಿ
ಕಡುನಿರೋಧವ ಹಿಡಿದು ಚಿಂತಿಸುತಿರ್ದನಾ ದ್ರೌಣಿ ‖ ೫

ಏನಿದಚ್ಚರಿ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಸೇನೆ ತಲೆಕೆಳಗಾಗುತಿದೆ ರಿಪು
ಸೇನೆ ಬೊಬ್ಬಿಱಿದಾರುತಿದೆ ಮಡಿದಾತನಾವವನೊ ।
ಸೇನೆಗೊಡೆಯನು ಬೊಪ್ಪನಿದು ತಾ
ನೇನು ರಥವೇ ಬಱಿದೆ ಬರುತಿದೆ
ಹಾನಿ ಜನಕಂಗಾಯ್ತೊ ಶಿವ ಶಿವ ಎಂದನಾ ದ್ರೌಣಿ ‖ ೬

ತಂದು ಸಾರಥಿ ರಥವನೀತನ
ಮುಂದೆ [2]ನಿಲಿಸಿದ[2] ಬಿದ್ದನಂಘ್ರಿಯೊ
ಳಂದು [3]ಗೋಳಿಟ್ಟೊಱಲಿದುದು ಕಳಶಜನ ಪರಿವಾರ[3] ।
ತಂದೆಯೈದನೆ ಚಾಪ[4]ವೇದ[4]ವು
ಕುಂದನೈದನೆ ನಿನ್ನ ಕಾಣಲು
ಬಂದನಯ್ಯನನಪ್ಪಿಕೊಳು ಮಾತಾಡಿ ನೋಡೆಂದ ‖ ೭

ಕೂಡೆ ಹಱಿಹಂಚಾದ ತಂದೆಯ
ಗೂಡ ನೋಡದ ಮುನ್ನ ಕಂಬನಿ
ಮೂಡಿ ಮುಳುಗಿದವಾಲಿ ಕಾಣವು ಪಿತೃಕಳೇವರವ ।

---

[1] ವಾಘೆಯ ಮರಳಿಚಿದನಾರಥದ ಕುದುರೆಗಳ (ಟ.ದ.ನ). [2] ಬಿಟ್ಟನು (ಕ), ಬಿಸುಟನು (ಟ.ದ.ನ). [3] ಗೋಳಿಟ್ಟಳುತ ಕಳಶಜನಾಪ್ತಪರಿವಾರ (ಕ.ಗ), ಗೋಳಿಟ್ಟಳುತ ಕಳಶಜನಾಪ್ತಜನಸಹಿತ (ಟ.ದ). [4] ವಿದ್ಯ (ಕ.ಸ).

ನೋಡಲೆಳಸದ ಮುನ್ನ ಕಿಡಿಗಳ
ಝಾಡಿಯನು ಕಣ್ಣುಗುಳಿದವು ಮಿಗೆ
ನೋ[1]ಡಿದ[1]ಶ್ವತ್ಥಾಮ [2]ಕಾಣನು ಮುಂದೆ ಪರ[2]ಬಲವ ॥ ೮

ಅದ್ದನಳಲಿನ ಜಲಧಿಯೊಳು ಮುರಿ
ದೆದ್ದು ಕೋಪಾನಳನ ಝಳದಲಿ
ಬಿದ್ದು ನನೆದನು ನೀರಿನಲಿ ಕಾಹೇಱಿ ಕಿಚ್ಚಿನಲಿ ।
ಗೆದ್ದುದುದಕವನನಲನನಲನ
ನದ್ದಿತುದಕವದೊಂದನೊಂದನು
ಕದ್ದುವೆರಡಱ ಹೋರಟೆಗೆ ಗುರುಸೂನು ಬೆಂಡಾದ ॥ ೯

ಕೆದಱಿ ಹೊರಳುವ ಸಾರಥಿಯನೆ
ತ್ತಿದನು ರಣವೃತ್ತಾಂತವನು ಕೇ
ಳಿದನು [3]ಶ[3]ಮ ಸ್ಥೈರಣೆವಿವೇಕವ ನೂಕಿದನು [4]ಸೆಱಗೆ[4] ।
ಒದೆದನಳಲನು ರೋಮ [5]ಹರುಷವ[5]
ಹೊದೆದು ಹೊರೆ ಹೆಚ್ಚಿದನು ಕಾಹೇ
ಱಿದನು [6]ಕಲಿ ಮನವಳುಕಿ ತಗ್ಗಿತು ರೋಷಭಾವದಲಿ[6] ॥ ೧೦

ಚಟುಳಕೋಪಾಗ್ನಿಯಲಿ ನಾಸಾ
ಪುಟದ ಸುಯ್ಲ[7]ಲಿ ವಿಸ್ಫುಲಿಂಗೋ
ತ್ಕಟ[7]ಸಮಾಧಿಗಳಿದ್ದಿಲಲ [8]ನಿ[8]ಗ್ರಹಕಟಾ[9]ಹ[9]ದಲಿ ।
ಪಟು[10]ತರದ[10]ಬಾಹು ಪ್ರ ತಾಪದ
[11]ಪು[11]ಟವನೆತ್ತಿದೆ ಮಾಣನೆನ[12]ಲು
ತ್ಕಟಿಸು[12]ತಿರ್ದುದು ರೌದ್ರವೀರಾ[13]ಭ್ಯುದಯ ಸನ್ನಾಹ[13] ॥ ೧೧

ನೊಂದ ಜವನೋ ಜಗವನುರುಹಲು
ಬಂದ ಶಿವನೋ ಕಂಬದಿಂದೊಗೆ
ತಂದ ರೌದ್ರಾಟೋಪಮಾನವರೂಪಕೇಸರಿಯೊ ।

---

[1] ಡುತ (ಟ). [2] ಕಂಡನುಮುಂದೆರಿಪು (ಟ). [3] ಕ್ಷ (ಟ.ದ.ನ). [4] ಕೆಲಕೆ (ತ), ಕಡೆಗೆ (ನ). [5] ಪುಳಕವ (ತ.ನ.ಪ). [6] ಕೋಪದಲಮಮ ತಗ್ಗಿದ ಶೌರ್ಯಭಾರದಲ (ತ.ಪ). [7] ನು ತೀವಿ ಚಾಪಸ್ಫುಟ. [8] ವಿ (ಕ.ಗ.ಚ). [9] ಕ್ಷ (ಸ.ಟ). [10] ಕಠಿಣ (ಕ.ಗ.ಚ.ನ.) [11] ಘು (ಕ.ಗ.ಚ). [12] ತೂಕಡಿಸು (ಕ.ಗ). [13] ದ್ಭುತದ ರಸ ಲಹರಿ (ಕ.ಗ.ಟ).

ತಂದೆಯಳಲಿಗನಿಗವು ವಿಶ್ವವ
ನೊಂದುನಿಮಿಷಕೆ ಸುಡುವುದೋ ಹಾ
ಯೆಂದುದಮರಾನೀಕವೆಲೆ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೧೨

[1]ಮುರುಹಿದನು ಮಿಾಸೆಯನು[1]ಕಣ್ಣುಗ
ಳರಳಿದವು ಹೊಗೆ ಸುತ್ತಿ ಸುಯ್ಲಲಿ
ಸುರಿದುದುರಿ ಹುಬ್ಬುಗಳನುಱೆ ಬಿಗಿದಾಡನೊಡೆಯೊತ್ತಿ ।
ಬೆರಳ ತುದಿಯಲಿ ಬೊಬ್ಬಿಱಿದು ಹರಿ
ಶರಕೆ ಕೈನೀಡಿದನು ಕಲ್ಪದ
ಹರನವೊಲು ಹರರೂಪ ಹೊಂ[2]ಗಿ[2]ದನಧಿಕರೋಷದಲಿ ॥ ೧೩

ದನುಜಹರಮಂತ್ರವನು ಮನದಲಿ
ನೆನೆದು ಕೈನೀಡಿದನು ತುದಿಯಂ
ಬಿನಲಿ ತುಱುಗಿದ ಕಿಡಿಯ ಬಿಱುಕೇಸುರಿಯ [3]ಧಾಳಿ[3]ಗಳ ।
ತನಿವೊಗರ ಬಲುವೊಗೆಯ ಹೊರಳಿಯ
ಕನಕರಸರೇಖಾವಳಿಯ ಮೈ
ಮಿನುಗುಗಳ ಹೊಂಗಱಿಯ ನಾರಾಯಣಮಹಾಶರಕೆ ॥ ೧೪

ಪ್ರಳಯ ಮೇಘವನೊ[4]ಡೆವ ರವಿಮಂ
ಡಲ ಸಹಸ್ರದ[4]ರಶ್ಮಿಯೋ ಜಗ
ದಳವಿನಲಿ ಝೊಂಪಿಸುವ ಹರನುರಿಗಣ್ಣ [5]ದೀಧಿತಿಯೊ[5] ॥
ಮುಳಿದ ನರಕೇಸರಿಯ ದಾಡೆಯು
ಥಳಥಳತ್ಕಾರವೊ ಮಹಾಸ್ತ್ರದ
ಬೆಳ[6]ಗೊ[6] ಹೆಸರಿಡಲಾರು ಬಲ್ಲರು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ॥ ೧೫

ಸರಳ ಚೂಳಿಯ ಝುಳದೊಳಗೆ ಸಾ
ವಿರ ನಿದಾಘದ ಸೂರ್ಯರುಬ್ಬಟೆ
ಕರಗಿಹೋಯಿತು ಬಾಯಿಃಧಾರೆಯ ಕಿಡಿಯ [7]ಧಾಳಿ[7]ಯಲಿ ।
ಬಱಸಿಡಿಲ ಶತಕೋಟಿ ಸೀದವು
[8]ನಿಱುವೊಗರ ಕಬ್ಬೊಗೆಯ ಕಿಡಿಯಲಿ
ನೆರೆದವಂತ್ಯದ ಮೇಘವೆನೆ ಝುಗಝುಗಿಸತಮಳಾಸ್ತ್ರ ॥ ೧೬

---

[1] ಉರಿಯಮುಕ್ಕಳಿಸುತ್ತ (ಟ.ದ). [2] ದಿ (ಜ.ಟ.ದ.ನ). [3] ದಾಡೆ (ಟ.ದ). [4] ದೆದ ಕಲ್ಪದಲುಲಿದಧಾರಾ (ಕ). [5] ಬಲುವೆಳಗೊ (ಕ). [6] ಗ (ಟ). [7] ಚೂಣಿ (ಕ.ಗ ಚ). [8] ಗಿರಿಯೊಗೆಯಲುರವಣಿಸುವುರಿಯುಲ ಬಱಿತ (ಟ.ದ), ನಿಱುಪೊಗರಲುರವಣಿಸುವುರಿಯುಲ ಬಱಿತ (ತ).

ಒಳಗೆ ಜಲಚರವ್ರಾ[1]ಡಱೆ[1] ಕುದಿದುದು
ಜಲಧಿ ಕಾದುದು ಧರಣಿ[2]ಸೀ[2]ದುದು
ಕುಲಗಿರಿಗಳುಱೆ ಸಿಡಿದು ಸೀಕರಿವ್ರಾಯ್ತು ವನ[3]ನಿಕರ[3] |
ನೆಲಕೆ ದಾಡೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಕುಂಭ
ಸ್ಥಳವ ತೆಗೆದವು ದಿಗಿಭತತಿ [4]ಹೆಡೆ
ನಳಿಯೆ[4] ಮಣಿಗಳಲಾಂತನವನಿಯನುರಗಪತಿಯಂದು ‖ ೧೭

ಗುಳವ ಕೊಯ್ದ್ದುಳುಹಿದರು ಕರಿಸಂ
ಕುಳದಲಾರೋಹಕರು ಜೋಡನು
ಕಳಚಿ ಬಿಸುಟರು ರಾವುತರು [5]ಹಕ್ಕರಿಕೆಗಳು ಸಹಿತ[5] |
ಝುಳದ ಝಾಡಿಗೆ ಬೆವರಿ ವಸನಾಂ
ಚಲದ ಗಾಳಿಗೆ ಮೊಗವನೆತ್ತಿದ
ರಳುಕಿ ಕಣ್ ಕೋರೈಸಿ ಮಮ್ಮಲ ಮಱುಗಿತುಭಯಬಲ ‖ ೧೮

ಮೇಲು ಜಗವೇಳೋಡಿದವು ಧ್ರುವ
ನಾಲಯಕೆ ನೆಲೆದಪ್ಪಿದುದು ಗ್ರಹ
ಮಾಲೆ ತಾರಾರಾಸಿ [6]ಜೋಯಿಸ[6]ರೋದು ಹುಸಿಯಾಯ್ತು |
[7]ಧಾಳಿಡುವ ಸೆಗಳಿಯಲಿ[7] ತಳ ಪಾ
ತಾಳಕದ್ದುದು ಕಮಲಜಾಂಡದ
ಮೇಲಣಾವರಣಾಂಬು ಕುದಿದುದು ಹೇಳಲೇನೆಂದ ‖ ೧೯

ಒಡೆಯರಿಲ್ಲಾ ಜಗಕೆ ಲೋಗರ
ಸುಡುವರೊಪ್ಪಿಸಿಕೊಡುವರೇ ನಾ
ನೊಡೆಯ ಫಡ ತಾನೊಡೆಯರೆಂಬರು ಮೂವರೀ ಜಗಕೆ |
ನುಡಿಯರೀ ಹೊತ್ತಿನಲಿ ನಮಗಿ
ನ್ನೊಡೆಯರಾರಿನ್ನಾರ ಬಸುಱೊಳ
ಗಡಗುವೆವು ಶಿವ ಶಿವ ಎನುತ ತಲ್ಲಣಿಸಿತಮರಗಣ ‖ ೨೦

---

1 ಜಲಿ (ಕ). 2 ಸಿಡಿ (ಟಿ.ತ.ಪ). 3 ಚಯ (ಟ.ದ). 4 ಹೆಡೆನೆಗೆಯೆ (ಕ), ಹಡೆಮುಳಿಯೆ (ಗ), ಹೆಡೆಹಿಳೆಯೆ (ಟಿ.ದ). 5 ಇಳಿದೋಡಿದರು ಹಯುವ (ಕ). 6 ಜೋತಿಷ (ಕ.ಗ.ದ). 7 ಜಾಳಿಸಿದ ಸೆಳಿಯಲಿ (ಕ.ಗ).

ಕವಿದ ಕೌರವಬಲದ ಸುಮ್ಮಾ
ನವನು ತಮ್ಮಂಜಿಕೆಯನಾ ಭೈ
ರವನ ಭಾರಿಯ ಸರಳ ಸೊಗಡಿಗೆ [1]ಬೇವ[1] ಮೂಜಗವ |
ಆವರು ಕಂಡರು ಖಾತಿಯಲಿ ಪಾಂ
ಡವರು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನನು ತವ
ತವಗೆ ಬೈದರು ಪಾಪಿ ಲೋಕವ ಕೊಂದೆ ನೀನೆನುತ ‖ ೨೧

ಅಕಟ ಗುರುಹತ್ಯಾಮಹಾಪಾ
ತಕವನೇ ನೆಱೆ ಮಾಡಿತಲ್ಲದೆ
ಸಕಲ ಲೋಕದ ಬೇರುಗೊಲೆಗೆಲೆ ಪಾಪಿ ನೀನಾದ್ಯೆ |
[2]ವಿಕಟ ವಿಕ್ರಮ[2]ವಿಸ್ಫುಲಿಂಗ
ಪ್ರಕರದಲಿ ಧಗಧಗಿಸುತಿಪ ಸಾ
ಯಕವ ನಿಲಿಸಾ ನೀನೆನುತ ಭಂಗಿಸಿತು ಪರಿವಾರ ‖ ೨೨

ಅವನ ಗುರುತನವೇನು ವಿಪ್ರಾ
ಧಮನಲಾ ಶಸ್ತ್ರೋಪಜೀವ[3]ನ
ನಿ[3]ವನು ಖುಷಿಯೇ ದ್ರೋಣವಧೆಯನ್ಯಾಯವೇ ತನಗೆ |
ಇವನು ತಮ್ಮಯ್ಯನನು ನೆಱೆ ಪರಿ
ಭವಿಸನೇ ಚಿಕ್ಕಂದು ನಿಮಗೇ
ಕಿವನನಿಱಿದರೆ ಖಾತಿಯೆಂದನು ದ್ರುಪದಸುತ ಮುಳಿದು ‖ ೨೩

ಅವಗಡಿಸಲೇಕಗ್ರಜನ್ಮ
ಬ್ರುವನೆ ಕಟಕಾಚಾರ್ಯನೆಲೆ ನೀ
ನವರಿವರ[4]ನೆಂಬಂತೆ[4] ನುಡಿವರೆ ಗುರುವಲಾ ನಿನಗೆ |
ಇವರಿಗೀ ನುಡಿ[5]ಯುಱು[5]ಸಿತೇನಿದು
ಶಿವ ಶಿವಾ ಗುರುನಿಂದೆಯನು ಕೇ
ಳುವರು ನಾವಲ್ಲೆನುತ ಸಾತ್ಯಕಿ ಮುಚ್ಚಿದನು ಕಿವಿಯ ‖ ೨೪

ಗುರುವಿಘಾತಕರಾವು ತಾನತಿ
ಗುರುಪದೋಪಾಸಕನು ತನ್ನನು
ಕರೆದರಾರಿದಕೆಂದು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನುರಿವೇಳೆ |

---

[1] ಸಿಡಿವ (ಚ). [2] ವಿಕಟವಿಷಮ (ಟ.ದ), ಪ್ರಕಟವಿಶ್ರಮ (ನ). [3] ಕನ (ಗ), ಕವಿ (ಟ.ದ), ವಿತ (ನ). [4] ನುಡಿವಂತೆ (ಕ.ಚ). [5] ಸೊಗ (ಟ.ತ).

ದುರುಳತನವಾರೊಡನೆಯೋ ಬಾ
ಹಿರ ಮಹಾಪಾತಕಿಯನೊದೆದಿ
ಟ್ಟೊರಸುವೆನು ತಾನೆಂತ ಸಾತ್ಯಕಿ ಖಂಡೆಯವ[1]ನುಗಿದ[1] ॥ ೨೫

ಎಲೆಲೆ ಹಿಡಿಹಿಡಿ ಸಾತ್ಯಕಿಯನೊಳ
ಗೊಳಗೆ ತೋಟಿಯೆ ಜಾಗು ಕೌರವ
ಬಲದವರ ಬೂತಾಟವಾಯಿತೆ ನಮ್ಮ ಥಟ್ಟಿನಲಿ ।
ನಿಲಿಸೆನುತ ನೃಪನೊಜಲೆ ಕವಿದೆಡೆ
ಗಲಿಸಿ ಹಿಡಿದನು ಭೀಮನೀತನ
ಬಲುಭುಜವನೌಚಿದನು ಕೊಂಡನು ಕಯ್ಯ ಖಂಡೆಯವ ॥ ೨೬

ಸೆಳೆದನೊಱೆಯಲಡಾಯುಧವನ
ವ್ವಳಿಸಿದನು ಪಾಂಚಾಲಸುತನೀ
ಗಳಹನನು ಬಿಡು ಭೀಮ ಕೊಡು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಖಂಡೆಯವ ।
ಎಲವೊ ಸಾತ್ಯಕಿ ಕೃಷ್ಣದೇವರಿ
ಗಳುಕಿ ಸೈರಿಸಿದರೆ ದೊಠಾರಿಸಿ
ಗೆಲನುಡಿವೆ ಹೆಡತಲೆಯಲುಗಿವೆನು ನಿನ್ನ ನಾಲಗೆಯ ॥ ೨೭

ತನ್ನೊಳಿದ್ದವಗುಣವ ನೋಡದೆ
ಚುನ್ನವಾಡುವನಿದಿರನೆಲವೋ
ನಿನ್ನ ಹೋಲುವರಾರು [2]ಬಾಹಿರ[2] ಭಂಡರವನಿಯಲಿ ।
ನಿನ್ನೆ ಶಸ್ತ್ರವ ಬಿಸುಟ ಯೋಗವಿ
ಪನ್ನನನು ನೀನೇನ ಮಾಡಿದೆ
ನಿನ್ನ ಶೋಧಿಸಿ ಬಳಿಕ ಪರರನು ಹಳಿವುದೇನೆಂದ ॥ ೨೮

ಮಿಡುಕಿದನು ಸಾತ್ಯಕಿ ವೃಕೋದರ
ನೊಡೆಯವಚಿದನು ಮತ್ತೆ ಪವನಜ
ಬಿಡು ನಿನಗೆ ನೃಪನಾಣೆ ಕುಡಿವೆನು ಖಳನ ಶೋಣಿತವ ।
ಬಿಡು ಬಿಡಕಟಾ ಭೀಮ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಹಿಡಿ ಹಿಡಿಯ ಹಮ್ಮೈಸುವನು ಬಿಡು
ತೊಡಕಿ ನೋಡಲಿಯೆನುತ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಳ್ಳಿಱಿದ ॥ ೨೯

---

[1] ಜಡಿದ (ಕ).
[2] ಭಾರಿಯ (ಗ.ಟ.ತ.ಪ), ಭೂರಿಯ (ಚ).

ಮುಳಿದು ಯಾದವಸೇನೆ ಕೈದುವ
ಸೆಳೆದುದಾ ಪಾಂಚಾಲನಾಯಕ
ರುಲಿದು ನಿಂದುದು ಕಂಡನಸು[1]ರಧ್ವಂಸಿ[1] ನಸುನಗುತ ।
ಎಲೆಲೆ ಪಾಪಿಗಳಿರ ವೃಥಾ ತ
ಮ್ಮೊಳಗೆ ತೋಟಿ ಶರಾಗ್ನಿಯಿತ್ತಲು
ಮೊಳಗುತದೆ ಕೆಡೆಬೀಳಹೊಯ್ ಹೊಯ್ ಕುನ್ನಿಗಳನೆಂದ ॥ ೩೦

ಬೇಱೆ ತಮಗೊಂದಾಳುತನವುರಿ
ಸೂಱೆಗೊಳುತಿದೆ ಜಗವನಿತ್ತಲು
ಕಾಱುಡುವ ಕಾಲಾಗ್ನಿಯಿದೆ ಕಬ್ಬೊಗೆಯ [2]ಕವಚ[2]ದಲಿ ।
ತೋಱಲಾಪರೆ ಬಾಹು ಸತ್ವವ
ತೋಱಿರೈ ದಿಟ ಪಂಥದೋಲೆಯ
ಕಾಱರಹಿರೆನುತಸುರರಿಪು ಗಜಬಜವ ನಿಲಿಸಿದನು ॥ ೩೧

ಇತ್ತ ಲೋಕದ ಕಂಗಳೆವೆಗಳು
ಕೆತ್ತವಳ್ಳಿಱಿವುರಿಯ[3]ಜಾ[3]ಳಿಗೆ
[4]ತೆತ್ತಿಸಿತು[4] ಹರಿದಶ್ವ [5]ಶತ[5]ವನು ಶಿವ ಮಹಾದೇವ ।
ಕಿತ್ತು ಶರವನು ತೂಗಿ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ
ತೆತ್ತಿಸಿದನುಱೆ ಸೇದಿ [6]ತೋಱಿಹ[6]
ತುತ್ತು ನಿನಗರಿಸೇನೆ ಹೋಗೆನುತೆಚ್ಚು ಬೊಬ್ಬಿಱಿದ ॥ ೩೨

[7]ಜಗದ ಹುಯ್ಯಲು[7] ಜಡಿಯಲಭ್ರದ
ಲಗಿದು ಕೌರವಸೇನೆ ಹರುಷದ
ಸೊಗಸಿನಲಿ ಮೈಮಱೆಯೆ ಕೃಷ್ಣಾದಿಗಳು ಕೈಮಱೆಯೆ ।
ಹೊಗೆಯ ಹೊರಳಿಯ ಕಿಡಿಯ ಥಟ್ಟಿನ
ತಗೆದುರಿಯ ತೆಕ್ಕೆಯಲಿ ಧಗಧಗ
ಧಗಿಸಿ ಧಾಳಿಟ್ಟುದು ಮಹಾಶರವಹಿತಮೋಹರಕೆ ॥ ೩೩

ಹಾ ಮುರಾಂತಕ ಹಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಹಾ ಮರುತ್ಸುತ ಹಾ ಧನಂಜಯ
ಹಾ ಮಗನೆ ಹಾ ತಂದೆ ಹಾ ಒಡವುಟ್ಟಿದನೆಯೆನುತ ।

---

[1] ರಾರಾತಿ (ಟ.ದ). [2] ತವಕ (ಗ.ಟ.ದ). [3] ಧಾ (ಕ). [4] ಮುತ್ತಿದವು (ಕ.ಗ.ಚ.ಟ). [5] ತನು (ತ). [6] ತೋಱಿಯ (ಕ.ಚ). [7] ಝುಗೆಯ ಹೊಯ್ಲಲ (ನ).

ಭೂಮಿ ತೆಱೆಯಳಿ ಬಾಯನಕಟಕ
ಟಾ ಮಹೋದಧಿ ದೂರವಿನ್ನೀ
ನೀ ಮಹಾಸ್ತ್ರಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆಯೆಂದೊಱಲಿತರಿಸೇನೆ ॥ ೩೪

ಕಳವಳಿಸಿತರಿಸೇನೆ ಚೂಣಿಯ
ಕೊಳುಗಿಡಿಯು ಸೆಖೆ ತಾಗಿ ಸುಭಟಾ
ವಳಿಯ ಮೀಸೆಗಳುರಿಯೆ ನೆಱೆ ಕಂದಿದವು ಮೋಱೆಗಳು ।
ಬಲದ ಸುತ್ತಲು ಕಟ್ಟಿತುರಿ ಕೆಂ
ಬೆಳಗು ಕುಡಿದವು ಕರ್ಬೊಗೆಗಳ
ಗ್ಗಳದ ಬಾಣದ ಬಂಧಿಯಲಿ ಸಿಲುಕಿತ್ತು ರಿಪುಸೇನೆ ॥ ೩೫

ಝಳಕೆ ಘೀಳಿಟ್ಟೊಱಲಿದವು ಕರಿ
ಕುಳ ತುರಂಗದ ಘಟ್ಟು ಖುರದಲಿ
ನೆಲನ ಹೊಯ್ದುವ್ವಳಿಸಿದವು ರಾವುತರನೀಡಾಡಿ ।
ಬಲು [1]ರಥವನಸಬಡಿದು[1] ಸೂತನ
ನಿಳುಹಿ ಹಯವೋಡಿದವು [2]ಮು
ಮ್ಮುಳಿಸಿ ತನಿಗುದಿಗುದಿದು ಕೋ[2]ಟಲೆಗೊಂಡುದರಿಸೇನೆ ॥ ೩೬

ವಾಯುಕಂಜದಿರಂಜದಿರಿ ಫಡ
ಬಾಯ ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೋಹುವೇ ನಿ
ವ್ವಾಯುಷಕೆ ಹೊಣೆ ತಾನು ಹೇಳಿತ ಮಾಡಿ ಬೇಗದಲಿ ।
ಆಯುಧಂಗಳ ಬಿಸು[3]ಟು ಕರಿ ರಥ
ಜಾಯಿಲಂ[3]ಗಳ ನಿಳಿದು ಬದುಕುವು
ಪಾಯವೆಂದಸುರಾರಿ ಸಾಱಿದನಂದು [4]ಕೈ ನೆಗಹಿ[4] ॥ ೩೭

ಕಳಿದ ಹೂವಿನ ತೊಡಬೆಯೋ ಕುಸಿ
ದಲೆಯ ಬಿಟ್ಟಿಯ ಭಾರವೋ ನಿ
ರ್ಮಳನ ಚಿತ್ತದ ಖತಿಯೊ ದಾನವ್ಯಸನಿಯೊಡವೆಗಳೊ ।
ನಳಿನನಾಭನ ಮಾತು ಹಿಂಚಿತು
ಕಳಚಿದವು ಕೈದುಗಳು ಕೈಗಳ
ಲುಳಿವುಪಾಯದ ಜೋಡ ತೊಟ್ಟುದು ಪಾಂಡುಸುತಸೇನೆ ॥ ೩೮

[1] ಭುಜರನೊಡೆದುಳಿದು (ಗ.ಟ.ದ.ನ). [2] ಕಾಲಾಳಳಿವಿ ಮುಮ್ಮುಳಿಮು ಸುಗಿಕೊಳ್ಳುದಿ (ಗ), ಮುಮ್ಮುಳಿತವಾದುದು ಮನೆಗಿಕೊಳ್ಳುದಿ (ತ. ಪ). [3] ರಥವಾಯಿಜಂ (ಟ.ದ.ನ). ವಾನಾಯಿಜಂ (ತ). [4] ನಿಜಬಲಕೆ (ಕ).

ಬೀತ ಕೈದುಗಳಖಿಳದಳಸಂ
ಘಾತವನು ಬಾಣಾಗ್ನಿ ಬೆರಸಿತು
ಪೂತು ಭಂಡರಿರೆನುತ ಬಿಟ್ಟುದು ಬಾಣವರಿಭಟರ।
ಆತನಾವೆಡೆ ಧರ್ಮಜನು ವಿ
ಖ್ಯಾತನರ್ಜುನನನಿಲಸುತ ಮಾ
ದ್ರೀತನುಜರೆಂದೆನುತ ಹೊಕ್ಕುದು ರಾಜಮೋಹರವ॥ ೩೯

ಹರಿಯ ಬಯ್ಗುಳು ಬೆದಱಿಸಲು ನೃಪ
ನಿರೆ ನಿರಾಯುಧನಾಗಿ ಮಾದ್ರೀ
ಯರು ಶಿಖಂಡಿ [1]ಯುಯುತ್ಸು ಸಾತ್ಯಕಿ ಸೃಂಜಯಾದಿಗಳು[1]।
ಕರದ ಕದಪಿನ ತಳಿತ ಮುಸುಕಿನ
[2]ಮುರಿದ ಮೋರೆಯ[2] ಮುಂದೆ[3]ಹರಹಿದ[3]
ತರತರದ ಕೈದುಗಳ ಸುಭಟರ ಕಂಡುದಮಳಾಸ್ತ್ರ॥ ೪೦

ಏಕೆ ನಾಚಿಕೆ ಧರ್ಮಹಾನಿ
ವ್ಯಾಕುಳತೆಯಿನ್ನೇಕೆ ವೈದಿಕ
ಲೌಕಿಕವಡೇಗುವುವು [4]ಜೀವವ್ಯಯಕೆ ಕುಲವುಂಟೆ[4]।
ಏಕೆ ಭಯ ನಮಗಿನ್ನು ಕೈದುವ
ನೂಕಿದವರನು ಹೆಂಗುಸನು ತಾ
ಸೋಕಿದರೆ ಮುರಹರನ ಪದದಾಣೆಂದುದಮಳಾಸ್ತ್ರ॥ ೪೧

ಇವರೊಳುಂಟೇ ಕೈದುವೊತ್ತವ
ರವರನಱಸುವೆನೆನುತ ಬರಲಾ
ಪವನಸುತನನು ಘಟ್ಟಿಸಿದನಾ ದನುಜರಿಪು ಮುಳಿದು।
ಅವನಿಗಿಳಿದೀಡಾಡಿ ಕಳೆ ಕೈ
ದುವನು ತಾ ಮೊದಲಾಗಿ ನಿಂದಂ
ದವನು ನೋಡೆನಲನಿಲಸುತ ನಸುನಗುತಲಿಂತೆಂದ॥ ೪೨

ದೇಹ ಕೀರ್ತಿಗಳೊಳಗೆ ನಿಲುವುದು
ದೇಹವೋ ಕೀರ್ತಿಯೊ ಮುರಾಂತಕ
ಬೇಹುದನು ಬೆಸಸಿದಡೆ [5]ಮಾಡೆನು ಬಲ್ಲರೆ[5]ನ್ನನುವ।

---

[1] ಕುಮಾರಕರು ಪಾಂಚಾಲನಂದನರು (ಕ.ಸ). [2] ಹುದಿದಮೋನದ (ಕ.ಸ). [3] ಹಸರದ (ಕ). [4] ಜೀವವ್ಯಯಕೆ ಕಲಿಯುಂಟೆ (ಕ), ಜೀವನ್ಯಾಯ ಕೊಲಲುಂಟೆ (ಜ.ದ), ಜೀವವ್ಯಯಕೆ ಫಲವುಂಟೆ (ತ.ಪ). [5] ನಾನೇಬಲ್ಲೆನೆ (ಕ).

ಗಾಹುಗತಕದಲುಳಿವ ಧರ್ಮ
ದ್ರೋಹಿ ತಾನಲ್ಲನ್ನು ನೋಡಾ
ಸಾಹಸವನೆನುತಿತ್ತ ವ ರಿದನು ಸರಳ ಸಮ್ಮುಖಕೆ ॥ ೪೩

ಪೂತು ಪಾಯಿಕು ಭೀಮ [1]ನೆರದೀ[1]
ಬೂತು ಬಲದಲಿ ವೀರ ನೀನಹೆ
ಯೇತಕಿವದಿರು ಗಂಡು ಜೋಹದ ಗರುವ ಸೂಳೆಯರು ।
ಸೋತಡೆಯು ಜಯ ನಿನ್ನದೆನುತ ವಿ
ಧೂತಧೂಮದಿ ಕಿಡಿಯ ಝಾಡಿಗ
ಳೀತನನು ಮುಸುಕಿದವು ಚುಂಬಿಸಿತಂಬು ಪವನಜನ ॥ ೪೪

ಗಿರಿಯ ಮುತ್ತಿದ ಮುಗಿಲ ವೊಲು ಹೊಗೆ
ಹೊರಳಿಗಟ್ಟಿತು ಮೇಲೆ ದಳ್ಳುರಿ
ಧರಧುರದಲೊಳಬೀಳುತಿದ್ದವು ಕಿಡಿಯ [2]ಚೂಣಿಯಲಿ[2] ।
ಉರಿಯೊಳದ್ದೈ ತಮ್ಮ ಹಾಯೆಂ
ದರಸ ಮೊದಲಾದಖಿಳಭೂಪರು
ಕರದ [3]ಬಿಋವೊಯ್ಲುಗಳ ಬಾಯುವರೊಜಲಿ ಹೊರಳಿದರು[3] ॥ ೪೫

ವಾಯುಸುತ ಹಾಯೆನುತ ಫಲುಗುಣ
ಬಾಯಿಬಿಡೆ ಹರಿ ಜಋದನಳುವನ
ಬಾಯ ನೋಡಾ ಬೇಗ ತೊಡು ತೊಡು ವರುಣಮಾರ್ಗಣವ ।
ಸಾಯಲಱಿಯನು ಭೀಮನೆನೆ ನಾ
ರಾಯಣನ ನುಡಿಯಿಂದ ಮುನ್ನ ಜ
ಲಾಯತಾಸ್ತ್ರವನರ್ಜುನನು ಗಾಂಡಿವದಲುಗುಳಿಸಿದ ॥ ೪೬

ಹೊಗೆಯನೊದೆದೊಳಬಿದ್ದು ಕಿಡಿಗಳ
ನುಗಿದು ದಳ್ಳುರಿದುಱುಗಲನು ತನಿ
ಬಿಗಿದು ಭೀಮನ ರಥದ ಸುತ್ತಲು ಸೂಸಿ ತೆರೆ ಮಸಗೆ ।
ಹಗೆಯನೆನಗಿದಿರೊಡ್ಡಿ ಜುಣುಗಲು
ಬಗೆದರೇ ಖಂಡೆಯದ ಮೊನೆಯಲಿ
ಮುಗುಳಿಚುವರೇ ತನ್ನನೆನುತುರವಣಿಸಿತಮಳಾಸ್ತ್ರ ॥ ೪೭

---

[1] ನಿಂದೀ (ಟ.ದ). [2] ಗಡಣದಲಿ (ಟ.ದ). [3] ಬಾಯಸ‘ಹೊಯ್ಲು ಗಳಲ ಹೊರಳಿದುದಖಿಳಪರಿವಾರ (ಟ.ದ).

ಉಱುಬಿದವು ಕೇಸುರಿಗಳುದಕವ
ಸುಱಿದುವೊಣಗಿಲುಗಿಡಿಯ ಹಬ್ಬುಗೆ
ಹೊಱಗೆ ಮಸಗಿತು ಮುಸುಕಿತುದಕದ ಬಾಣವಕ್ಕಡಿಸೆ |
ಒಱತೆಯಾಱಿತು ವರುಣಶರ ಬಾ
ಯಱತು ನೀರಡಿಸಿದುದು ಭೀಮನ
ಸೆಱಗ ಹಿಡಿದಳು ಮೃತ್ಯುವವನೀಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ || ೪೮

ಆವ ಶರವಿದ್ದೇಗುವುದು ಮೈ
ಗಾವನಸುರಾಂತಕನಲೈ ತಾ
ನಾವ ವಹಿಲದೊಳುರಿಯೊ[1]ಳೆಡೆಹಾಯ್ದು[1] ನಿಲಜನ ತೆಗೆದ |
ನಾವಱಿಯೆವಾ ಪವನಜನ ಶ
ಸ್ತ್ರಾವಳಿಯನಾ ಫಲುಗುಣನ ಗಾಂ
ಡೀವವನು ಹರಿ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡನು ಬಿಸುಟನವನಿಯಲಿ || ೪೯

ಮುರಿಮುರಿದು ಕಬ್ಬೊಗೆಯ ಹೊದಱಿನ
ಹೊರಳಿ ಹರೆದುದು ಸೂಸುಗಿಡಿಗಳ
ನೆರವಿ ನಸಿದುದು ನಿವಿರ್ದ ಹೊಂಗಱಿಯಂಬು ಹೊಳೆಹೊಳೆದು |
ಮುರಹರನ ಪಾದಾರವಿಂದದ
ಹೊರೆಯೊಳಡಗಿತು ಹೋಯ್ತು ಭಯವು
ಬ್ಬರದೊಳಗೆ ಬೊಬ್ಬಿಱಿದವುರುನಿಸ್ಸಾಳಕೋಟಿಗಳು || ೫೦

ಜಗದುಸುರು ಪಸರಿಸಿತು ಹರುಷದ
ಹೊಗರು ಮಸಗಿತು ರಿಪುನೃಪರ ನಿ
ನ್ನಗಡು ಮಗನುತ್ಸಾಹವದ್ದುದು ಖೇದಪಂಕದಲಿ |
ಹೊಗೆವ ಮೋಱೆಯ ಕಯ್ಯ ಗಲ್ಲದ
ಬಿಗಿದ ಬೆಱಗಿನ ಖತಿಯೊಳುಸುರುವ
ನಗೆಯೊಳಶ್ವತ್ಥಾಮನಿದ್ದನು ಮೊಗದ ಮೋನದಲಿ || ೫೧

ಏನು ಮಾಡುವೆನಿನ್ನು ಭಾಗ್ಯವಿ
ಹೀನನಕಟಾ ಕೌರವನು ಸುರ
ಧೇನು ನಱೆ ಗೊಡ್ಡಾಯ್ತು ಸುರತರು ಕಾಡಮರನಾಯ್ತು |

[1] ಳೆಡೆಬಿದ್ದು (ಕ.ಚ.ಟ).

ಹಾನಿಯಿವದಿರಿಗೊಲಿದುದಾರಿ
ದ್ದೇನಹುದು ಪರದೈವದನುಸಂ
ಧಾನವತ್ತಲು ಸುಡಲೆಂತ ತಿರುಗಿದನು ಪಾಳೆಯಕೆ ‖ ೫೨

ಬಂದು ವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿ ಗುರು
ನಂದ[1]ನಂಗಱುಹಿ[1]ದನು ಪಾರ್ಥಮು
ಕುಂದರನು ಪೂರ್ವದಲಿ ನರನಾರಾಯಣಾಹ್ವಯದ ।
ಸಂದ ಋಷಿಗಳು ಭೂಮಿಭಾರವ
ನೊಂದುಪಾಯದಲಪಹರಿಸಲೈ
ತಂದ ಹದನನು ತಿಳುಹಿ ಬಂದನು ಫಲುಗುಣನ ಹೊರಗೆ ‖ ೫೩

ನರನ ಚಿತ್ತಗ್ಲಾನಿಯನು ಪರಿ
ಹರಿಸಿದನು ಶೂಲದಲಿ ಮುಂಕೊಂ
ಡರಿಬಲವನಿಱಿದಾತನಾರೆನಲಿಂದುಧರನೆಂದು ।
ಹರನ ಕರುಣದ ಹದನನೀತಂ
ಗೊರೆದು ಶತರುದ್ರೀಯವನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿ ಬಿಜಯಂಗೈದನಾ ಮುನಿಪತಿ ನಿಜಾಶ್ರಮಕೆ ‖ ೫೪

ಬಿಸುಟ ಕೈದುಗಳೆಲ್ಲವನು ಕೈ
ವಶವ ಮಾಡಿತು ಸೇನೆ ಲಪ್ಪಾ
ರಸಕೆ ಗುಱಿಯಾಯ್ತೊಮ್ಮೆ ಮರಳಿದು ಹರುಷಮಯರಸಕೆ ।
ಮುಸುಕುದಲೆಯಲಿ ಮುಮ್ಮುದದು ಭಯ
ರಸದ ರಹಿಯಲಿ ತಿರುಗಿತಿದು ರವಿ
ಮುಸುಡ ತಿರುಹಿ ವಿರಾಗದಲಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನಂಬರವ ‖ ೫೫*

---

[1] ನನಸಂತೈಸಿ (ತ.ಪ). *೫೫ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವು (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆ :—

ಜರದುದ್ದೈ ಕುರುಸೇನೆ ಕಂಗನೆ
ಕರಗಿ ಕೌರವ ನಮ್ಮ ದಳವನು
ತೆರಸು ಭಾಸ್ಕರನಂದನನಾಯೆಂದೆಂಬ ಸಮಯದಲಿ ।
ತರಣಿ ಪಶ್ಚಿಮಕಿಳಿದನಾಬಲ
ವೆರಡು ತೆಗೆದವು ಸನ್ನೆಯಲಿ ಬಳಿ
ಕರಸ ಪಾಂಡವರೊಸಗೆಯನು ಬಣ್ಣಿಸುವರಾರೆಂದ ‖

ಆವ ಶರದಲಿ ಕೊಟಿತೆ ನಿನ್ನವ
ರಾವ ಬಲದಲಿ ಕುಂದು ಭುವನದೊ
ಳಾವನ್ಯೆ ಸಮಜೋಳಿ ನಿನ್ನರಮನೆಯ ಸುಭಟರಿಗೆ ।
ಆವನಿದ್ದೇನಹುದು ಜಗದಧಿ
ದೈವದಲಿ ಸೆಣಸಿದಿರಿ ಪಾಂಡವ
ಜೀವಿಯೆಂದಱುದಱುದು ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ ॥ ೫೬*

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಶ್ರೀಮದಚಿಂತ್ಯ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಚರಣಾರವಿಂದ ಮಕರಂದ
ಮಧುಪಾನ ಪರಿಪುಷ್ಟ ವಚಷ್ಷಟ್ಪದೀನಿಕಾಯ ಶ್ರೀಮತ್ಕುಮಾರ
ವ್ಯಾಸಯೋಗೀಂದ್ರ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಕರ್ಣಾಟಭಾರತ
ಕಥಾಮಂಜರಿಯೊಳ್ ದ್ರೋಣಪರ್ವಂ ಸಮಾಪ್ತಂ.

---

* ೫೬ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ (ಕ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ :—

ವಿಪ್ರರೀ ಕಥೆಗೇಳೆ ವೇದಪ
ವಿತ್ರರಹರು ಮಹಾವಿಭೂತಿಯ
ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಕೇಳಿದರೆ ಶೌರ್ಯಸಮರ್ಥರೆನಿಸುವರು ।
ಅರ್ಥಪತಿಯೆನಿಸುವರು ವೈಶ್ಯ ಚ
ತುರ್ಥಕರು ಧನಧಾನ್ಯದಿಂ ಸಾ
ಮುದ್ರಿಯೆನಿಸುಗುವೊಲಿದು ಭಾರತ ಕಥೆಯ ಕೇಳ್ದರಿಗೆ ॥

ಪರಿಶಿಷ್ಟ

ದ್ರೋಣಪರ್ವವನ್ನು ಶೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಎಲ್ಲ ಮಾತೃಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಮಾತೃಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇರುವ, ಮೂಲಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಸೇರಿರಲಾರವೆಂದು ತೋರಿಬಂದಿರುವ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.*

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ೧೭ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಕ.ಗ). ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಪದ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ:—

ತೊಡರನೈರಾವತಕೆ ಬಾವುಲಿ
ಗಡಣದಲಿ ಬಂಧಿಸಿದ ವಾಮನ
ಪಡಿದೊಗಲ ಹಾಹೆಗಳ ವಾಮನ ಕುಮುದ ಮೊದಲಾಗಿ ।
ಪೊಡವಿಯೋತಾನೆಗಳಿಗಿಕ್ಕುವ
ಖಡುಗ ಲೌಡಿಯ ಬೀಸು ಕೈಗಳ
ನಡಸಿ ನಿರಿಸಿದನಿಬ್ಬಗಿಯ ಕಾಯುವನಬುಜವಳಯದಲಿ ॥

ಇಡಿದ ತಳಪಟವರಿಗೆ ಹೊಜಿಸು
ತ್ತಡಸಿ ಕವಿವಾ ಬಿಲ್ಲು ಬಿಲ್ಲಿನ
ಬಿಡೆಯೊಳೌಕಿದ ಮುಸುಂಡಿ ಸೆಲ್ಲೆಹ ಶಕುತಿ ಸಬಳದಲಿ ।
ಅಡಸಿ ಚಾಚಿದ ಶೂಲಿಗೆಯ ರಥ
ಗಡಣೆಯಲಿ ಕರಿಘಟೆಗೆ ಜೋದರು
ಕಡಿದು ನೂಕಿದರಮಮ ತೇಜಿಯ ನಿಲಿಸಿ ಮೋಹಿಸಿದ ॥

ಮೊಗಕೆ ಮೋಹುವ ಚೌರಿಗಳ ಸಾ
ಲುಗಿವ ಪಲ್ಲವ ಸತ್ತಿಗೆಯ ಝಾ
ಡಿಗಳೊಳಗೆ ಕೈಗಾಯ್ದು ನಿಂದನು ಕರ್ಣ ಬಿಲುದೆಗೆದು ।
ಜಗದ ಜಾಣರು ಸೀಮೆಯಲಿ ಹಳ
ವಿಗೆಯ ನೆಟ್ಟರು ನೃಪ ಮಹಾರಥ
ರೊಗೆದು ನಿಂದುದು ಶಲ್ಯ ಕೃತವರ್ಮಾದಿ ಪಟುಭಟರು ॥

---

* ಈ ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತೃಕೆಗಳ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸದೆ ಮಾತೃಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವಹಾಗೆಯೇ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಕುರುಳ ಕೊಂತದ ಡೆಂಕಣಿಯ ಸೀ
ಗುರಿಯ ಸೌರಂಭದಲಿ ಸಮರಕೆ
ಹರನ ಹೋಲುವೆಯ ತ ನಿಂದನು ಮೊದಲ ಬಾಗಿಲಲಿ ।
ಬರಿಗೆ ಕವಚವ ಬಿಗಿದು ಬಿಲ್ಲಿನ
ತಿರುವ ನೇವರಿಸುತ್ತ ಜೂಜಿನ
ದುರುಳ ನಿಂದನು ಶಕುನಿ ಚಕ್ರದ ಮೊದಲ ಬಾಗಿಲಲಿ ॥

೨೦ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಕ.ಗ). ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಪದ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ.––

ಭಟರ ಬಿಲುರ್ಝೇಂಕಾರ ಹೊಯ್ಲಿನ
ಪಟಹದಬ್ಬರ ಲಗ್ಗೆ ಸೂಳಿನ
ಪಟುಭಟರ ಬೊಬ್ಬೆಗಳ ಘನತಂಬಟದ ಬಿಱುದನಿಯ ।
ಪಟುಭಟರ ಬೊಬ್ಬೆಗಳಲುಬ್ಬುವ
ಕಟಕದುರವಣಿ ತಡೆಯಲಾದುದು
ನಿಟಿಲ ನಯನನ ದಿನದಲೊದಗುವ ಕಡಲ ನಡುಗಿಸಿತು ॥

ಜವನಣಲು ಮೃತ್ಯುವಿನ ತಾಳಿಗೆ
ಬವರ ಭೈರವನದಟು ಕಂಠೀ
ರವನ ದಾಡೆಗಳಿಱುಬು ಭುಜಗನ ನಾಲಗೆಯ ಬಿಱುಬು ।
ಹವಣಿ ಪೊಗಳುವಡರಿದು ಬಡಿಸಿಡಿ
ಲವನಿಗಿಳಿದುದೊ ವಡಬವಹ್ನಿಯೊ
ಳವನಿಯಲಿ ಹೊಸತೆನೆ ಚಕ್ರವ್ಯೂಹ ರಂಜಿಸಿತು ॥

ಕಾಲರುದ್ರನ ಕೈಯ ಶೂಲವೊ
ಕಾಲಭೈರವ ಹಿಡಿವ ಬಿಱು ಕರ
ವಾಳೊ ಪ್ರಳಯಾಂತಕನ ಕೋಣದ ಕೋಡ ಹೊಯ್ಲುಗಳೊ ।
ಹೋಲಿಸುವಡಿದು ಮೃತ್ಯುವಿನ ಗೋ
ನಾಳಿ ಹೊಗುವಡೆ ಕಡಲ ನಡುಸುಳಿ
ಕಾಳಮೇಘದ ಮೊತ್ತವೆನೆ ರಂಜಿಸಿದುದಾ ವ್ಯೂಹ ॥

ಮೊಳಗಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳ ಕಡಲ
ವ್ವಳಿಸುವಂತಿರೆ ಮೊಱೆವ ಭೇರಿಯ
ಘುಳುಘುಳುಧ್ವನಿ ಕೂಡೆ ಬಂದುದು ಕಮಠಜಾಂಡಪುಟ ।

ಉಲಿವ ತೇಜಿಯ ಝುಂಕೆಗಳ ಗೊಂ
ದಳದ ಕರಿಘಟೆಗಜಱುಗಳ ವೆ
ಗ್ಗಳದ ದಂತಿಯ ಬೃಂಹಿತದ ಕೌರವಸೈನ್ಯಶರಧಿಯಲಿ ॥

೩೬ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡನೆಯದು (ಕ.ಗ.ನ.ಬ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ.——

ಕುಸುರಿದಱಿವೆನು ಸಮರ ಮಧ್ಯದೊ
ಳುಸುರ ತೆಗೆಬಗೆಮಾಡುವೆನು ಮ
ತ್ತಸುವನಿಳುಹುವೆನೆನ್ನೊಡನೆ ತೊಡಕಿದ ಮಹಾರಥರ।
ಹೊಸಪರಿಯ ತೋಱುವೆನು ಲೋಕ
ಕ್ಕಸದಳನು ತಾನೆಸಗಿ ಕೊಂಬೆನು
ವಸುಮತೀಶ್ವರ ಕೇಳು ಭಾಷೆಯನೆಂದನಭಿಮನ್ಯು ॥

ಜವನ ಜಕ್ಕುಲಿಸುವರನೇಕರು
ಶಿವನ ಮಾರ್ಗದ ವೀರರಿಹರದು
ನವಗೆ ಸಹಿತಳವಲ್ಲ ನೀನೆಂತಲ್ಲಿ ಪಟುಭಟರ।
ತಿವಿದು ಹೊಗುವೈ ಮಗನೆ ನಿನ್ನು
ತ್ಸವದ ನುಡಿಯೇ ಸಾಕೆನುತ ತ
ಕ್ಕವಿಸಿ ಮೋಹದ ಕಡಲೊಳವನಿಪ ಮೂಡಿ ಮುಳುಗಿದನು ॥

೪೧ ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಗಳು (ಕ.ಗ.ಟ.ದ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ.—

ಮಗನೆ ರಾಯರ ದಳಕೆ ನಿನ್ನನ
ಮಗುವನಱಿದಱಿದೆಂತು ಕಳುಹುವೆ
ನಗೆಯ ತಹರೇ ಭೀಮ ಹೇಳೈ ಶಿಶುಗೆ ಬುದ್ಧಿಯನು।
ಅಗಣಿತದ ಶಿಶುವಿವನು ಕೋಟಿಯ
ವಿಗಡರಿದಿರಿಗೆ ನೂಕಲಾಱೆನು
ಹಗೆಯ ಗೆಲವನು ಸುಡಲಿ ಧರಣಿಯನೊಲ್ಲೆ ನಾನೆಂದ ॥

ಏಕೆ ನಿಮಗೀ ಚಿಂತೆ ವೈರಿಯ
ತಾಕುವೆನು ಕೊಡು ವೀಳೆಯವ ಬಿಡು
ಕಾಕಬಳಸುವ ಹಿರಿದ ಗಳಹುವ ಮಗನೆ ತಾ ನಿಮಗೆ।

........ಗೆಯ ಕೊಂಬಿನಹಿತ
ಹೇಳುವರೆ ಹದಿನಾಲು ಲೋಕದ
ಬಾಲನೈದಿದನಮಮ ಚಕ್ರವ್ಯೂಹ ಭೇದವನು ॥

ತಡೆಯಲಹುದೇ ತಾಯೆ ರಿಪುಗಳ
ತಡೆಗಡಿದು ಸುಖಿಯಾಗು ರಣದ
ಗ್ಗಳೆಯ ಸುಭಟರ ಜಯಿಸು ಧುರಕೋಳಾಹಳಿಗನೆನಿಸು ।
ಹಿಡಿದ ಛಲ ಗೆಲು ಹಗೆಯ ಜಯಸಿರಿ
ಗೊಡೆಯನಾಗೆಂದೆನ್ನ ಹರಸದೆ
ಎಡೆವೊಗುವರೇ ತಾಯೆ ನೀನೆನುತಿದ್ದನಭಿಮನ್ಯು ॥

ಕಲಕುವೆನು ರಿಪುಸಾಗರವನಂ
ಡಲೆವೆನಹಿತಕುಮಾರಶತಕವ
ತಲೆಯನರಿವೆನು ಸುರರುಘೇಯೆನೆ ಬೀದಿವರಿವರಿದು ।
ಗೆಲವ ಸೂಱೆಯ ಕೊಂಬೆನಿಂದಿನ
ಛಲವ ಮನ್ನಿಸದಿದ್ದನಾದರೆ
ಫಲುಗುಣಗೆ ನಿಮಗೆಂತು ಜನಿಸಿದೆ ತಾಯೆ ಹೇಳೆಂದ ॥

೫೦ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಚ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ [1] ಮುಡಿಯ ಸಂವರಿಸುತ್ತ [1] ಎಂದು ಮೊದಲಾದ ಮೂಱು ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. (ಕ.ಗ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಗಳಿವೆ.----

ತರಿಸಿ ಮೆಱೆವ ಸುವರ್ಣರಥವೊಳು
ತುರಗವನು ಹೂಡಿದನು ಜಯಸಂ
ಗರದ ನಿಕರದ ಶಸ್ತ್ರತತಿಗಳ ಹೊದಱ ಹೊದೆಮುಗುಚಿ ।
ಬರಿಗೆ ಕವಚವ ಬಿಗಿದು ಬಿಲ್ಲಿನ
ತಿರುವನೇವರಿಸಿದನು ಕಡು ಬಲು
ಸರಳ ಸೆಳೆದನು ಬಾಲಕನು ಸಮರಂಗಕನುವಾದ ॥

ತಾಯಿಗೆಱಗಿಯೆ ಹರಸಿ ಸೇಸೆಯ
ತಾಯೆನಲು ಕಂಬನಿಯ ಕಡಲಿನೊ
ಳಾ ಯುವತಿ ನನೆದಳು ಕುಮಾರನ ನಿಲಿಸಲಳವಡದೆ ।

---

[1] ೨೮೮ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ.

ಸಾಯ ಬಯಸಿದೆ ಮಗನೆ ವಿಧಿ ನಿನ
ಗಾಯುಷವ ಕಿಱಿದಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನು
ಕಾಯಲಾಱೆನು ತನ್ನ ಜೀವವನೆಂದಳಿಂದುಮುಖಿ ॥

ಅಯ್ದನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ೧ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಕ.ಗ). ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ.--

ಒಡೆದುದೀ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಂಡಲ
ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗಿದುದು ಧನು ಜೇ
ವೊಡೆಯೆ ಮಾರ್ಬಲದವರು ಕೆಡೆದರು ತಾಱು ಥಟ್ಟಿನಲಿ ।
ಅಡಸಿ ಕಣೆಗಳು ಮುಕ್ಕುಱುಕಿ ಮುಂ
ಗುಡಿಯಲೈತರೆ ಅರಿಸಮೂಹವ
ಕಡಿದು ಹರಹುತ ಹೊಕ್ಕ ಪದ್ಮದ ಮೊದಲ ಬಾಗಿಲನು ॥

ಬಾಗಿಲಲಿ ಸೈಂಧವನ ಸೇನಾ
ಸಾಗರವ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದನು ಕೈ
ಲಾಗು ಮಿಗೆ ಸರಳ್ಳೈದಱಿಂದೆಚ್ಚನು ಜಯದ್ರಥನ ।
ತೂಗಿ ಕಡೆದೆಗೆದೆಚ್ಚು ಗರುಡಿಯ
ಲಾಗುಕಾಱನ ರಥವ ಮುಱಿದನು
ಮೇಗಣಮರರು ಪೂತು ಪಾಯ್ಕೆನೆ ಕೆಣಕಿದನು ಬಲವ ॥

ಬಾಲಕನನೂಳಿಗವ ಮಾಡಿವ
ನೂಳಿಗವ ನಿಲಿಸೆಂದು ರಿಪುಗಳು
ಮೇಲುಗಾಳೆಗಕಳುಕಿ ನಿಂದರು ಬವರವನೆ ಕಂಡು ।
ಆಳಿನಲಿ ತಾಗಿದರು ವಿಂಧ್ಯ ನೃ
ಪಾಲಕಾದಿಗಳೆಂಬರಿಗೆ ಕೆಂ
ಗೋಲ ಮಳೆಯನು ಕಱೆದರಾಯುಧಸಮರಸಾಹಸರು ॥

ಕೆಣಕಿ ತಾಗಿದ ಸಿಂಧುರಾಯನ
ಮಣಿರಥವ ಮುಱಿಯೆಚ್ಚು ಮಗಧನ
ಹೆಣನ ದಾವಣಿಗೆಡೆಹಿದನು ಸಮರಂಗಭೂಮಿಯಲಿ ।
ರಣವ ಸಾಕೆನಿಸಿದನು ಕಂಡುದ
ನೆಣಿಸಲತಿರಥರೊಂದು ಮುಂಚುವ
ಅಣಕಿಗರ ಮುಱಿಯೆಚ್ಚು ಹೊಕ್ಕನು ಶಕ್ರಸುತಸೂನು ॥

ಹೆಱೆತೆಗೆದು ಹೆಣಗಿದರು ರಿಪುಭಟ
ನುಱುಚೆಗಣೆಗಳ ಖಾತಿಯಲಿ ಮುಂ
ಕೊಱಸಿ ತಲೆವರಿಗೆಯಂ ಅಂತುದು ಖಂಡೆಯದ ಪಟುಭಟರು ।
ತಱಿದ ತಲೆಗಳನಡಸಿತಾ ರಥ
ಹರಿಸಬಹುದೇಯೆನಲು ಮೋಹರ
ದುಱುಬ ಹೊಕ್ಕನು ತಱುಬಿ ನಿಂದನು ಶಕ್ರಸುತಸೂನು ॥

ಆಱನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ೫೧ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಕ.ಗ). ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಪದ್ಯಗಳೂ (ಟ.ಚ.ರ.ನ.ಪ). ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ.——

ಸೇನೆ ಮುರಿದುದು ಮಕುಟವರ್ಧನ
ರಾನಲಮ್ಮುವರಿಲ್ಲ ಪಾರ್ಥನ
ಸೂನು ರಣದಲಿ ಬೀದಿವರಿದನು ಗದೆಯ ತಿರುಹಿಸುತ ।
ಮಾನನಿಧಿಗಳು ಮುಂದುಗೆಟ್ಟರಿ
ದೇನು ಸಾಹಸ ಶಿಶುವಿಗೆನೆ ಮದ
ದಾನೆಗಳ ಹದಿನೆಂಟುಸಾವಿರ ಘಟೆಯ ನೂಕಿದರು ॥

ಮದಕರಿಗಳುರವಣಿಗೆ ಮೇದಿನಿ
ಯದಿರಿತೆನೆ ನಡೆದುದು ಮಹಾದೇ
ವದಟರುರವಣಿಸಿದರು ಬಲುಗಜಘಟೆಯ ನಾಯಕರು ॥
ಪದಹತಿಯ ಕೆಂಧೂಳಿಯಮರರ
ಪೆದಱಿಸಿತು ಪರಬಲದ ಜೋಧರು
ಕವನದಲಿ ಬಿಱುಸರಳ ಮಳೆಗಱೆದೌಕಿದರು ಭಟನ ॥

ಈಡಿಱಿದವವನಿಯಲಿ ವಿತಳದೊ
ಳಾಡಿದವು ಕಾಂಬೋಜರೊಳು ಕಡಿ
ದಾಡಿದವು ಕೈಲಾಸಪರ್ವತ ಮಂದರಾದ್ರಿಗಳು ।
ಕೋಡಿನೊಳು ಹೊತ್ತೆತ್ತಿ ಕೆಡಹುವ
ಝಾಡಿಯುರವಣಿಸಿತ್ತು ಕಿಡಿಗಳ
ಕೂಡೆ ಸುರಿಯುತ ಬರಲು ನಸುನಗುತಿರ್ದನಭಿಮನ್ಯು ॥

ಭುಜವ ಹೊಯ್ದನು ಮೇಲಣಮರ
ವ್ರಜವುಘೇಯೆನೆ ನಡೆದು ಬಿಱುಬಿದ
ನಿಜಗದೆಯುಲೊಳಹೊಕ್ಕು ಹೊಯ್ದನು ಗಜದ ಮಸ್ತಕವ ।

ಗಜದ ಗಾವಳಿ ಕೋಡನೂಱಿಯೆ
ವಜಿತ ದಂತವ್ರಾತವನು ಗಜ
ಬಜಿಸಿ ತಿವಿದನು ಕರಿಘಟೆಯ ಹದಿನೆಂಟುಸಾವಿರವ ॥

ಹೊಡೆದನವಮವು ಕುಮಾರ ಬಱ
ಸಿಡಿಲಡಸಿದಂತಾಯ್ತು ಕರಿಗಳ
ಗಡಣ ಕೆಡೆದವು ಮಸ್ತಕದ ಬಳೆ ಹಱಿದು ಕಳಚಿದವು ।
ಸಿಡಿದು ಕುಲಗಿರಿ ಬಿದ್ದುದೆನೆ
ಕಡಿವೊಡೆದು ಕೊಗ್ಗಸಱಿಯಾಯ್ತು
ಬಗೆ(?)ದುದು ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಹೊಗಳುವಡಱಿಯೆ ನಾನೆಂದ॥

ಹಿಂದೆ ಪಡಿಬಲವಿಲ್ಲ ಧನು (?)
ವೊಂದಿಲ್ಲ ರಥವಿಲ್ಲಹಿತರಾಯರ
ಮಂದಿಯನು ಗದೆಯಿಂದ ಸದೆದನಿದೇನು ಸಾಹಸವೊ ।
ಎಂದು ದಿವಿಜರ ಕೈಯ ಗಲ್ಲದ
ಲಂದು ಬೆಱಗಾಗಿರಲು ಹೇಸದೆ
ಕೊಂದನಕ್ಷೋಹಿಣಿಯನು ಆ ಗದೆಯಿಂದ ಹೊಯ್ಹೊಯ್ದು ॥

ಗುರುಸುತನ ಸಾರಥಿಯ ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರನ ರಥವನು ಕೃಪನ ತೇರಿನ
ತುರಗವನು ಕೆಡೆಯೊಯ್ದು ದ್ರೋಣನ ರಥವ ಹುಡಿಮಾಡಿ ।
ಅರಸನೇಱಿದ ಕರಿಗೆ ಹೊಯ್ದನು
ಮರಳಿ ದುಶ್ಶಾಸನನ ಮುಖವನು
ಚರಣತಳದಿಂದೊದ್ದು ಹೊಯ್ದನು ಮತ್ತೆ ರವಿಸುತನ ॥

ಆಱನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ೫೫ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ.—

ಕರವೆರಡ ಕಡಿವಡೆದಡಿವನೋ
ಸರಿಸದರೆಯಟ್ಟಿದನು ಗಾಲಿಯ
ಭರದಿ ತಿರುಹಿಟ್ಟಿ ಕೊಂದನತುಳಭುಜಬಲರ (?) ।
ಹರಿಯ ಚಾಪಳ ಚಕ್ರವಸುರರ
ಶಿರವನರಿವಂದದಲಿ ರಿಪುಮೋ
ಹರದ ತಲೆಗಳ ಹರಹಿದನು ಚತುರಂಗಚಾಪಟನು ॥

ಅಸಮಪದ್ಮವ್ಯೂಹವನು ದಂ
ಡಿಸಿಯೆ ಧೂಳೀಪಟವ ಮಾಡಿದು
ಹೆಸರುವಡೆದತಿಖಳರ ತೆಗೆಡಹಿದನು ರಣದೊಳಗೆ।
ಕುಸರಿದಱಿದನು ವಿಷಮವೀರರ
ವಸದಳದ ಕರಿಘಟೆಯ ಕೊಂದನು
ಬಸಿಯ ನೆತ್ತರು ಕಡಲುವರಿದುದು ಕೂಡೆ ಕಣನೊಳಗೆ॥

ಮುರಹರನು ತನ್ನಳಿಯನಿಂದಿನ
ಧುರದೊಳಗೆ ಕರವಱಿದನೆಂಬುದ
ನಱಿದು ಚಕ್ರಕೆ ಬೆಸಸೆ ಬಂದುದೊ ಎನುತ ಬಲಬೆದಱೆ।
ಹರಿಪರಿದು ಹರಿ ಚಕ್ರದಿಂದಿಡ
ಲಱಿದುದರಿಭಟರದಟರನು
ಕರಿತುರಗರಥಕಾಲಾಳ ನಿಮಿಷದಲರಸ ಕೇಳೆಂದ॥

ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ೪ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ.--

ಅಲಗನೊಡಲೊಳು ತೊಳಸಿದಂತಿರೆ
ಬಳಲಿದನು ಭೂಪಾಲ ಭೀಮನು
ಮಲಗಿದನು ಮೋಹಾತಿರೇಕದ ಬೀಜವಂಕುರಿಸೆ।
ಅಳಲ ಕಡಲಲಿ ಮುಳುಗಿದರು ಕಳ
ಕಳಿಸಿದರು ತಮತಮಗೆ ರಾಯನ
ಬಳಿಗೆ ಬಂದುದು ದುಗ ತ ಭರದಲಿ ನಿಖಿಳ ಪರಿವಾರ॥

ಶಿಶುವಲಾ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ
ಹಸುಳೆಯನು ರಿಪುಬಲದ ಮುಂದಿ (?)
ರಿಸಿಯಲಗುಧಾರೆಯ ಮೊನೆಗೆ ನೂಕಿಯೆ ತಾನೆ ಕೊಲಿಸಿದೆನು।
ವಸುಮತಿಯನಿನ್ನೊಲ್ಲೆನಾ ಪರ
ವಶವಹೆನಿನ್ನೆನುತ ಶೋಕಿಸಿ (?)
ಬಸವಳಿದು ಮಗ ಭಾವಹೃದಯವನುಗಿದಡಾವರಿಸೆ॥

ಅರಸ ಕಂಬನಿಗಳನು ಸೆರಗಿನೊ
ಳೊರಸಿದನು ಕಾಳೆಗಕೆ ನೂಕಿಯೆ
ತರುಣನನು ಕೊಲಿಸಿದೆನಲಾ ನನ್ನಂತೆ ಲೋಕದಲಿ।

ಪರಮಪಾತಕರಿಲ್ಲ ನರರಲಿ
ಧರೆಯ ಲೋಲುಪ್ತಿಯಲಿ ಕಂದನ
ಮರಣವನು ಕಾಣಿಸಿದೆನೆನುತವನೀಶ ಬಿಸುಸುಯ್ದ ॥

ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿಯಾದಮೇಲೆ (ಕ.ಗ.ಪ.ಬ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ರಗಳೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.——

ಹಾ ಮಗನೆ ಅಭಿಮನ್ಯುಕುಮಾರಾ । ಹಾ ಮಹಿಮೋದಾರ ಗಂಭೀರಾ ॥
ರಣದಲಿ ಕಾದುವ ಪರಿಯವೆ ಕಂದ। ಸೆಣಸುವ ವೈರಿಗೆ ವಡಬ ನಿವ್ಯಂದ॥
ಗಲ್ಲವ ಪಿಡಿದರೆ ಬಜೆ ಹಾಯ್ದಪುದೊ। ಎಲ್ಲಿಯು ಕಾಳೆಗ ನಿನಗಾದಪುದೊ॥
ಚಕ್ರವ್ಯೂಹವಿದೆತ್ತಣ ಮಾರಿ । ವಿಕ್ರಮದಲಿ ನೀ ಮಡಿದೆ ಉದಾರಿ॥
ಶಶಿವಂಶದ ಸಂತತಿಗಿನ್ನಾರೋ। ವಸುಧಾತಳಕಿನ್ನೊಡೆಯರದಾರೊ ॥
ಶಿಶು ನೀನಱಿವೈ ಕಾಳೆಗದನುವ। ಅಸದಳ ಕೌರವ ಭೂಪನ ಮನವ ॥
ಸಿಂಹದ ಮಱಿ ಶರಭನ ಹಿಂಡಿನಲಿ। ಅಂಗೈಸಿದರುಳಿವುದೆ ತೊಂಡಿನಲಿ ॥
ನೀನಿಲ್ಲದೆ ಅರಮನೆಯೊಪ್ಪುವುದೆ। ನೀನಿಲ್ಲದೆ ಪಾಳೆಯವೊಪ್ಪುವುದೇ ॥

. . . .

ನೀನಿಲ್ಲದೆ ಪಾರ್ಥಗೆ ಗೆಲವಹುದೇ। ನೀನಿಲ್ಲದೆ ಚೌಕಿಗೆಯೊಪ್ಪುವುದೆ ॥

. . . .

ಮುಖವನು ತೋಱಭಿಮನ್ಯು ಕುಮಾರ । ಅಖಿಳಾವನಿಯೊಳು ರಿಪುಸಂಹಾರ ॥
ಬಾಲಕ್ರೀಡೆಯೊಳಾಡುವುದೆತ್ತ । ಕಾಳೆಗದೊಳು ಮಡಿವುದಿದೆತ್ತ ॥
ಶಿಶು ನಿನಗೆಲ್ಲಿಯ ಧೀರಾಳಾಪ । . . . .
. . . . . . ಕೊಲಿಸಿದರು । ಕಂದನನಿದುಕಾರಣ ಸಾಕಿದರು ॥
ದೇವ ನಿಮ್ಮ ಮಾವನು ಅಸುರಾರಿ? । ಭಾವನ ಕಂಡರೆ ಶಂಬರವೈರಿ ॥
ಹಡೆದಾತನು ಮೂಲೋಕದ ಗಂಡ। ಮಡಿದುದು ವಿಧಿಯೇ ರಣದುದ್ದಂಡ ॥
ಹಿರಿಯಯ್ಯನು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳಿರಲು । ಇಱಿದವೆ ಮಗನೇ ಹಗೆಗಳ ಸರಳು ॥
ಏಕೊಬ್ಬನೆ ನೀ ರಣದಲಿ ನಿಂದೆ । ನಾಕದ ರಾಯರ ನಗರಿಗೆ ಸಂದೆ ॥
ದ್ರುಪದವಿರಾಟಾದಿಗಳಿವರೆಲ್ಲ । ತರಳನನೊಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಲಿಸಿದರಲ್ಲ ॥
ವಿಪರೀತವಲಾ ನಿನ್ನಯ ಮರಣ । ರಿಪುಭಟರದಟರು ನಿನ್ನಯ ಹವಣ ॥
ಈ ಸಾತ್ಯಕಿ ನಕುಲಾದಿಗಳಿರಲು । ಸೋಮಕುಲದ ದ್ರುಪದಾದಿಗಳಿರಲು ॥
ಮಗನನು ಮುಂದಿಟ್ಟುರೆ ಕೊಲಿಸಿದರು। ಹಗೆಯಲ್ಲಿಗೆ ಮಗನನು ನೂಕಿದರು ॥
ಅತಿಮೋಹವಲಾ ಪುತ್ರನಶೋಕ । ಮತಿವಂತನೆ ತೋಱಾ ನಿಜರೂಪ ॥
ಹದಿನಾಲ್ಕನೆ ವರುಷದ ಬಾಲಕನೆ। ವಿಧಿಯೇ ರಣದಲಿ ಮಡಿವುದು ನಿನಗೆ ॥
ದಳ್ಳುರಿಯೊಡ್ಡಿನಲೊಂದು ಪತಂಗ। ನಿಲ್ಲದೆ ಮಡಿವುದು ರಣದಲಿ ಭಂಗ ॥
ಕಾಲನ ಜಂಗುಳಿಯಸದಳವದಕೆ । ಕಾಲನನಂಗೈಸುವುದೇ ಧುರಕೆ ॥
ಎಲೆ ಧರ್ಮಜ ನೀನೇ ಕೈಕೊಟ್ಟು । ಕಂದನ ಕಳುಹಿದಿರೈ ಮನಗೊಟ್ಟು ॥

ನರ ನಡೆದನಲಾ ಕಾಳೆಗಕಂದು । ಬಾಲನ ಕೊಳುಗುಳಕಿಕ್ಕಿದರಿಂದು ॥
ಪರಿವಾರವನಾರ್ಕೆ ನಂಬುವರು । ಧುರವೊಳದಾರ್ಕೆ ನಿನ ನಂಬುವರು ॥
ಹಲವರು ಮಂದಿಗಳೊಬ್ಬನೆ ಶಿ.ುವ। ಕಳುಹಿ ಕೊಲಿಸಿದಿರಲಾ ಮಗನಸುವ ॥
ಏನುತಂಗನೆ ಭೂಮಿಗೆ ಪೊಡೆಗೆಡೆದು । ವನಿತೆ ಹೊರಳಿದಳು ಶೋಕವ ತಾಳ್ದು ॥
ಮುಡಿ ಹುಡಿಯಾಯ್ತು ಮೇಲುದು ಸಡಲ । ಉಡುಪತಿಯಂದದ ಮುಖ ನಸು ಮುಸುಳೆ
ನಳಿತೋಳನು ಕೆದಱಿದಳವನಿಯುಲಿ । ಹಲುಬಿದಳಭಿಮನ್ಯುವಿನಳಲಿನಲಿ ॥
ಹಾ ಶಶಿಕುಲದರಸುಗಳ ಲಲಾಮ । ಹಾ ಸಮರಂಗಕೆ ಪ್ರಳಯದ ಭೀಮ ॥
ಎಂದಭಿಮನ್ಯು ಕುಮಾರನ ನೆನೆದು । ಸಂದಣಿಸುವಕಂಬನಿಯೊಳು ನನೆದು॥
ಅಳಲಿದಳಾ ದ್ರೌಪದಿ ತಾಬಂದು । ದ್ರುಪದ ವಿರಾಟನ ಸತಿಯರು ಬಂದು ॥
ತರುಣಿಯ ಬಹುದುಃಖವ ನಿಲಿಸಿದರು । ತನಯನ ತಾವೆಲ್ಲರು ನೆನೆನೆನೆದು ॥
ಎಳೆವಾಳೆಯ ಸಸಿಯನು ಕಡಿದಂತೆ । ಸಲೆ ಕುಂದಿದಳಾ ಕುವರನ ಕಾಂತೆ ॥
ನಯನದ ಜಲಸಾಗರದೊಳು ನನೆದು । ಭಯ ಮಿಗೆ ಕಂದನ ಹಲುಬಿದಳಂದು ॥
ಅರಮನೆಯೊಳು ಕೋಲಾಹಳವಾಗೆ । ಪರಿವಾರವು ಘನಶೋಕಿತವಾಗೆ ॥
ಅವರವರಳಲನು ಸಂತಯಿಸುತ್ತ । ಯುವರಾಜನ ಮಗ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತ ॥
ಮುಸುಕಿಕ್ಕಿಯೆ ಬಲುದುಗುಡವ ತಾಳ್ದು । ವಸುಧಾಪತಿ ನೆಱೆ ಚಿಂತೆಯ ತಾಳ್ದು ॥
ಮನದೊಳು ಧೈರ್ಯವ ಮುಪ್ಪುರಿಗೊಂಡು । ಮುನಿಯ ಮತವ ಮನದೊಳಗಿಂ ಬಿಟ್ಟು
ತರುಣಿಯ ಸಂತೈಸಿಯೆ ಕಳುಹಿದನು । . . . .
ಗುರುಹಿರಿಯರು ಬೀಷ್ಮಾದಿಗಳೆಲ್ಲಾ । ತನಯನ ಬಹುದುಃಖವ ತಾಳಿದರು ॥
ಸಮಸಪ್ತಕರಿರುಳಿನ ಕಾಳೆಗದ। ಸಹದೇವಪಾರ್ಥರು ಸಮರವ ಗೆಲಿದು ॥
ಸಿರಿಯರಸನ ಶ್ರೀ ಚರಣವ ನೆನೆದು । ಕರುಣಿಸಿ ರೂಪವ ತಾ ಕೈಕೊಂಡು ॥
ತೇರು ತುರಗ ಗಜ ಕಾಲಾಳುಗಳ ತೇಜನ ಮನ್ನೆಯ ಮಂಡಲೇಶ್ವರರ ॥
ಮನ್ನಿಸುತಸುರಾರಿಯ ಕರುಣದಲಿ । ತಿರುಗಿದರ್ಕ್ಕೆ ತಮ್ಮಯ ಪಾಳೆಯಕೆ ॥
ಬರುತಿರೆ ಬಂದವು ಫಲುಗುಣಗಾಗ । ಅಪಶಕುನವು ಅಲಸಿಕೆಯಡಿಯಿಡಲು ॥
ಮುಪ್ಪುರಿಗೊಂಡಿತು ಮನದೊಳು ಶೋಕ । ತನುವಿಲಿ ಮುಱಿದವು ತನಯನ ಸರಳು ॥
ನಯನ ಜಲಧಾರೆಗಳುಕ್ಕತಲಿ । ಬೆಸಸೆಂದನು ಅಸುರಾರಿಯ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ॥

ರಗಳೆ ಮುಗಿದುದು

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ೩೮ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ.--

ಅಳುವಿದನ ಪರಸತಿಗೆ ದ್ವಿಜ ಸಂ
ಕುಳವ ದೂಷಿಸಿದವನ ಕೋದೊಡ
ಗಲಿಸಿದನು ಗುರುನಿಂದಕನನಾಚಾರವಂತಕನ।

ಬಳಸಿ ಖಳರೊಳನಾಡಿದನ ದು
ಷ್ಕುಲಜನನು ಕರಸಿದನ ಬಿಡ
ಕಲಿಸಿದಾತನ ಕೊಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ನಾಳೆ ಸೈಂಧವನ ||

ಶೀತಕಂಜುವ ದ್ವಿಜನ ರಣವಿ (?)
ಘಾತಿಗಂಜುವ ಕ್ಷತ್ರಿಯನ ತಾ
ಸೋತು ಮೃಷ್ಟಾನ್ನವನು ಸಾಕ್ಷಿಯಲುಂಬ ಪಾತಕಿಯ |
ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ಪೆಣ್ಣಿತ್ತ ಮಾವನೊ
ಳಾತು ನೆಱೆ ಜೀವಿಸುವ ಮಾನುಜನ
ಪಾತಕವು ತನಗಾಗಲಾ ಸೈಂಧವನ ಕೊಲ್ಲದಡೆ ||

ಹಲವು ಮಾತೇನಿನ್ನು ಹಗೆವನ
ತಲೆಯನರಿವೆನು ನಾಳೆ ತರಣಿಯು
ಸುಳಿವು ಹಿಂಗದ ಮುನ್ನ ಕೊಲುವೆನು ಕಲಿಜಯದ್ರಥನ |
ಉಳಿದನಾದರೆ ಬಳಿಕ ವಹ್ನಿಯು
ಕಳೆಗೆ ಜೀವವನೊಪ್ಪಿಸುವೆನೆಂ
ದಲಘುಭುಜಬಲ ಪಾರ್ಥ ನುಡಿದನು ನೃಪತಿಯಿದಿರಿನಲಿ ||

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ೩ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ (ಟ) ಪ್ರತಿ ಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.—

ಕುಱಿಯ ಮಾಂಸದ ಕೋಳಿ ಕೋಣನ
ಮುಱಿದಲೆಯ ವಿಾಸಲಿನ ರಕುತದ
ಜುಱುಜುಱಿನ ಪೊಂಡೆಯಲಿ ಕಲಸಿದ ಕೂಳ ಮುದ್ದೆಗಳ |
ಅರಿನೃಪಾಲರ ಪಾಳಯದೊಳಾ
ಯಿರುಳು ಮನೆಮನೆಗಳಲಿ ಶಸ್ತ್ರೋ
ತ್ಕರಸಮಾರಾಧನೆಯೊಳಿದ್ದುದು ಕೂಡೆ ನೃಪಕಟಕ ||

೩ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ದ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ ಗಳು.—

ಅರಿ ಮಹೀಶರನಟ್ಟಿ ನುಂಗುವ
ಗರಳದೊಬ್ಬುಳಿಕೆಗಳೊ ಭಯಂ
ಕರದ ಕಾಲನ ತೋಮರವೊ ಭೈರವನ ಶಕ್ತಿಗಳೊ |
ಧರಧುರದಿ ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ಶಸ್ತ್ರದ
ಕೆರಳಿಕೆಗಳೊದವಿದವು ತರಣಿಗ
ಳುರವಣೆಯನುಗುಳಿದವೆನಲು ರಂಜಿಸಿತು ರಜನಿಯಲಿ ||

ಉಚಿತದಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಶೂಲಿಯ
ವಚನದಲಿ ಕಳುಹಿಸುವೆನೆಂದಾ
ಶಚಿಯಗಂಡನಮಗನ ೯ಶನ ಪದವ ಕಾಣಿಸಿದ।
ಹರಿಯ ಬವರವನುಚಿತದಲಿ ಶಂ
ಕರನು ತಿಳಿದರ್ಜುನಗೆ ಶಸ್ತ್ರೋ
ತ್ಕರದ ಪರಿವಿಡಿಗಳನು ಸಾಂಗೋಪಾಂಗವೆಸೆ ತಿಳುಹಿ ॥

೧೦ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ.ನ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ—

ಎನೆ ಹಸಾದವೆನುತ್ತ ನಿಜಕರ
ವನಜಕಳುಕಿದನಾದ ಸೇನಾ
ವನಧಿ ಮಿಗೆ ಗರ್ಜಿಸಿದವೆನೆಶೋದಯದ ಸಮಯದಲಿ।
ವನರುಹಾಕ್ಷ ವಿಶೇಷದಲಿ ಸಂ
ಜನಿಸಿ ಶಯ್ಯನಿನಾದ ಭೂಪರ
ವನಜಲಧಿ ದೆಬ್ಬಾಳದಲಿ ಜಯಘಂಟೆಯೊದಱಿದವು ॥

೧೧ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ ಮೇಲಿನ (ಟ.ನ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯಗಳು.—

ಪಾರುವನು ಹಲ್ಲಣಿಸಿ ಗುಳವನು
ಪಾರಣಕೆ ಬೀಸಿದರು ತೇಜಿಯ
ತೇರ ನೊಗನನು ಹಾಯ್ಕಿ ಕೈದುವ ಕೊಳಲಿ ಕಾಲಾಳು।
ವೀರರನು ಬರಹೇಳು ನೆರೆಯಲಿ
ಬಾರದಾಹವವೆಂದೆನುತ ಕೈ
ವಾರವೆನೆ ನೆಱೆ ಕಾಂಬೆಸಿಂಬಬ್ಬರಣೆ ರಂಜಿಸಿತು ॥

ಎಲೆಲೆ ಹೋಗಲಿ ಹೋಗಲಿದಿರಲಿ
ಸುಳಿಯಬೇಡಾ ಸಾರು ಸಾರೆಂ
ದುಲಿವರನು ಮದದಾನೆ ತುಳಿದಾಡಿದವು ಬೀದಿಯಲಿ।
ಮುಳಿದು ತುರಗದ ವಾಸನೆಯಲ
ವ್ವಳಿಸಿ ಗಗನವನಡರೆ ಹಾಯ್ದವು
ಖಳಿಖಟಿಲ ಶಬ್ದವನು ಖುರದಲಿ ಚಟುಳತೇಜಿಗಳು ॥

ಪ್ರಳಯಜಲನಿಧಿರಭಸಗೊಟ್ಟಿದ
ಹೊಳಕೆಯೆನೆ ನಿಸ್ಸಾಳತತಿಗಳು
ಮೊಳಗಿದವು ಪಟುಭಟರ ಬೈದವು ಕೊಂಬುಕಹಳೆಗಳು ॥

ಗುಳವ ಹೊಯ್ದಾನೆಗಳು ನೆರೆದವು
ತಳಪಟಕೆ ಮೋಹರಿಸಿ ತುರಗದ
ದಳದ ದುವ್ವಾಳಿಗಳು ಮುಂದಿಯು ಬೆಱಗ ಕೂಡಿದವು ॥

ಹೊಳೆವ ಸೂರ್ಯಗೆ ರಥದ ಘನಸಂ
ಕುಳದ ಸಂದಣಿಯಾಯ್ತು ಭೂಪರ
ವಿಳಯದಲಿ ಸಂಬಾಳಿ ಪಾಯವಧಾರುಗಳ ರಭಸ ।
ತುಳುಕಿದವು ರತ್ನಾರತಿಯ ಬೆಳಕು
ಗಳು ಭೂಪರ ಕಟಕವೆರಡಱ
ಕಳಕಳಿಕೆ ಕಲ್ಪಾಂತರುದ್ರನ ಗಜಱು ಗಾಢಿಸಿತು ॥

೧೫ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ.ನ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.——

ತುರಗನಾಗವರೂಥದಲಿ ನೃಪ
ವರರಲಂಕೃತರಾಗಿ ದ್ರೋಣನ
ಬಿರುದ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಿಳಯದ ಮುಂದೆ ಸಂದಣಿಸಿ ।
ಎರಡುಬಲದಲಿ ನಾಯಕರು ಸಂ
ವರಣೆಯವರನು ಕಂಡು ಕಣಕರು
ವೆರಸಿ ನೋಡಿದರಿತ್ತರವರಾಕ್ಷೇಪದುಡುಗೊಱೆಯ ॥

೨೧ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ.ನ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.——

ಪಳಹರದ ಪಲ್ಲವದ ಸತ್ತಿಗೆಯು
ಗಳವಿಡಾಯಿಯಲರಿಬಿರುದ ಡೆಂ
ಕಳಿಯು ಸೀಗುರಿ ಪೊದರುಗಳ ತೋಮರದ ಸಂದಣಿಯು ।
ಬಲ ತುರಂಗದ ಗಜಘಟೆಯು ಸಂ
ಕುಳದ ರಾಜಕುಮಾರಕರ ಮಂ
ಡಳಿಯೊಳಗೆ ಗರ್ಭಾರ್ಕಕೃತಿಯ ಮೋಹರಿಸಿದನು ಕಲಿದ್ರೋಣ ॥

೨೫ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.——

ಬಲದಿ ತಳಿತ ಪತಾಕೆಯುಬ್ಬರ
ದೊಳಗೆ ಮೆಱೆದವು ಗಗನ ಗಂಗೆಯ
ಹಲವು ಕಾಲುವೆದೆಗದವೆನೆ ಝೂಡಿಸಿದ ಝುಲ್ಲರಿಯ ।

ಬಳಗವತ್ತೆಸೆದವು ಜಯದ್ರಥ
ನಳವಿಗೊಂಡ ನಿಶಾಂದಕಾರದ
ಸುಳಿವು ತಾನೆನೆ ಮೆ‌ದುದಖಿಳವ್ಯೂಹ ರಚನೆಯಲಿ ||

೩೭ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಗ.ಟ.ದ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯಗಳು.

ಸುರರಿಗಸದಳವೀ ಮಹಾಮೋ
ಹರದ ತೋಱಿಕೆ ತನ್ನ ಬಗೆಯದೆ
ತರಳನಿದಿರಲಿ ತಿರುಗುವುದೆ ಆಚಾರ್ಯನೊಡ್ಡವಣಿ |
ಧರಣಿ ನೆಱೆಯದು ಪದಹತಿಗೆ ಹರ
ಹರ ಇದೆತ್ತಣ ದಳವು ಮಾರಿಯ
ತೆರಳಿಕೆಯೊ ಮಝು ಭಾಪೆನುತ ಹೊಗಳಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ||

ಕುರುಬಲದ ಬೆಳವಿಗೆಯು ಬೆಳಸಿನ
ಹರಹನೀಕ್ಷಿಸಿ ಸಗಳ ಬಿಡಲಾ
ಗರಸವೈದಿತು ಸುರಪ ಯಮ ಪರಿವಾರವಂದಿನಲಿ |
ಸುರನಗರಿಯಲಿ ಯಮನ ಪುರಿಯಲಿ
ಥರಥರದ ಕೇರಿಗಳ ಸಲೆಸಿಂ
ಗರಿಸಿದರು ಸಂಗರಕೆ ಸಮ್ಮುಖವಾದನಾ ಪಾರ್ಥ ||

೩೮ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ.ದ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯಗಳು.

ಮರಳು ಫಲುಗುಣ ನಿನ್ನ ಕಂದನ
ಮರಣದೊಡನೊಡನಳಿಯದಿರು ಕಾ
ತರಿಸೆ ಫಲವಿನ್ನಿಲ್ಲ ಸೈಂಧವ ನಿನಗಗೋಚರನು |
ಧರೆಯ ಲಂಪಟದಿಂದ ಬಾಣಕೆ
ಕೊರಳ ತೆಱದಿರು ತೊಲಗು ತೊಲಗೆಂ
ದಗಿರಥನ ಕೆಣಕಿದನಲೈ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ ||

ಫಡ ತೊಲಗು ಕೌರವ ಕೃತಾಂತನ
ಪಡೆಗೆ ಪಾರಣೆಯಾಗಲೀಗಳೆ
ನಡೆಸುವೆನು ನಾಕಕ್ಕೆ ನೆಱೆದ ಮಹಾರಥಾವಳಿಯ |
ಬಿಡು ಮನವಸಿದಿರಾಗು ಸೋತಡೆ
ತೊಡು ಪಥವ ನಿನ್ನುದರರಕ್ತವ
ಕುಡಿವ ಭಟ ಬೇಱೆನ್ನ ಕಾಡದಿರೆನುತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚ ||

ತರಹರಿಸಿ ಸರಳೈದಱಲಿ ರಿಪು
ನರನನೆಚ್ಚನು ಕೌರವಾನುಜ
ನೆರಡು ಶರದಲಿ ಪಾರ್ಥನೆಚ್ಚನು ವೈರಿಯಂಬುಗಳ ।
ಸರಳುತೀರಲು ಕಿತ್ತು ಸುರಗಿಯ
ಲುರವಣಿಸೆ ಕೂರಂಬಿನಲಿ ಮೊನೆ
ಸುರಗಿಯನು ಖಂಡಿಸಿದನರ್ಜುನನ ಸಮರದಲಿ ॥

೪೬ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಜ.ನ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯಗಳು--

ಸರಳ ತೆಗೆತೆಗೆದೆಸುತ ದ್ರೋಣನ
ಚರಣಕಮಲಕೆ ಕವಿದವೊಗ್ಗಿನ
ಸರಳು ತಾವೊದಗಿದವು ಕವಿದವು ಅರಳ ಮಳೆಯಂತೆ ।
ಗುರು ಕಿರೀಟಿಯನೆಸಲು ಪಾರ್ಥನೆ
ಹೊರಗೆ ಹೋದರೆ ಹಿಂಗುವುವು ಸಂ
ಗರದ ಸಂರಂಭದಲಿ ಬಳಲಿದರುಭಯನಾಯಕರು ॥

ಧುರದೊಳಾಂತಡೆ ಕಲ್ಪಶತವನು
ಮರಳಲೀಯನು ದ್ರೋಣನಿಂದಿನ
ಸರಸಿಜಾಕ್ಷನ ಸಾಕ್ಷಿಯಲಿ ಸೈಂಧವನ ಸಾಧಿಸುವ ।
ಬರವು ತನಗಲ್ಲದಡೆ ತಪ್ಪದು
ಸುರರ ಪದವೆಲೆ ಕೃಷ್ಣವಾಘೆಯ
ತಿರುಹಿಕೊಳ್ಳಡಹಯವನೆಂದನು ನಗುತ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ॥

ತುರಗವನು ಚಪ್ಪರಿಸಿ ವಾಘೆಯ
ತಿರುಹಿಯೆಡವಾಘೆಯಲಿ ಸೂಚಿಸಿ
ಹರಿ ರಥವ ದೂವ್ವಾಳಿಸಿದನಾ ಬಾಹುಪಾಶದಲಿ ।
ಅರರೆ ನರ ಜಾಱಿದನು ಭೋಂಕನೆ
ತರಳನಿವನೇ ಪೂತು ಸಾರಥಿ
ತುರಿತವೆಂತೆನೆ ನೂಕಿದನು ಫಲುಗುಣನ ಸಮ್ಮುಖಕೆ ॥

ಅಸುರಹರನೋಜೆಯಲಿ ಮೆಲ್ಲನೆ
ನುಸುಳಿದರೆ ಕೈಕೊಂಬ ದ್ರೋಣನ
ಹೆಸರನಱಿಯಾ ಪಾರ್ಥ ಧೂರ್ತನ ರಣಕೆ ಧೂರ್ಜಟಿಯು ।

ಎಸುಗೆಯೆಂತವೊ್ಮಡನೆ ತೋಱಿಸು
ಸಹಸಮುಳ್ಳರೆ ಬಳಿಕ ಬಿಲು ಬಾಣವ
ಮುಸುಕಿದರೆ ಮರುಳಹಿರೆನುತ ಕೈ ಕೊಂಡನಾ ದ್ರೋಣ ॥

ಕಳನನತ್ತಲು ಹೋಗಲೀಯ್ಯದ
ಕಲಶಜನ ಕಾಲಾಟದಾಹವ
ದೊಳಗೆ ವಿಗಡಿಸಿ ಹೋಗಲೀಯನು ಗುರು ಸಮಗ್ರಬಲ ।
ತಿಳಿಯಲಿದು ತಪ್ಪಲ್ಲ ಗರ್ವಕೆ
ಕಳಲುವರು ವಿನಯಕ್ಕೆ ಕೊಡುವರು
ತಲೆಯನಿದು ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಗುಣವೆನುತೆಚ್ಚನಾ ಪಾರ್ಥ ॥

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ೧೭ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ.ನ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ.--

ತೂಳಿದವು ಬರಿಕೈಗಳಲಿ ಕರ
ವಾಳಪಟ್ಟೆಯ ಲೌಡೆಯಲಿ ನೆಲ
ನೇಳೆ ನಡೆದವು ತಡೆದರರ್ಜುನನುರವಣೆಯ ರಥವ ।
ಮೇಲೆ ಕವಿಕವಿದೆಸುವ ಜೋದಾ
ಳಾಳಿ ವಿಲು ಕೆದಱಿದವು ಬೀಸರಿ
ಗೋಲನದ್ಭುತ ಸಮರವಾಯಿತು ಮತ್ತೆ ಪಾರ್ಥಂಗೆ ॥

ಅಳವಿದಪ್ಪದೆ ರಂತಿಘಟೆಗಳ
ನಳುಕದೆಚ್ಚನು ಶಿರವ ತಾಗಿದ
ಹಿಳುಕು ಪಂಚಕದಿಂದ ಬಿದ್ದುವು ಕರಿಗಳೆಡೆಗಡೆಯ ।
ತುಳುಕುವರಿಗೆಯ ಗುಳವ ವಜ್ರದ
ನಲಗ ಮುಱಿಯೊಡೆಯೆಚ್ಚು ಜೋದರ
ತಲೆಗಳನು ತುಂಡಿಸಿದನಿಭವನು ಹೊಕ್ಕು ಬೀದಿಂಗಲಿ ॥

೧೯ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ.ನ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯಗಳು.--

ಇತ್ತಲರ್ಜುನನಹಿತಬಲದೊ
ತ್ತೊತ್ತೆಯನು ಸವಱುತ್ತಲಿರೆ ಬಳಿ
ಕಿತ್ತಲೀ ದ್ರೋಣನು ವಿರೋಧಿ ಮಹೀಶರನು ಕೆಣಕಿ ।
ಮುತ್ತಿದನು ಪಾಂಡವ ಬಲಕ್ಕೆ
ವರ್ತಿಸಿದನಂತಕನ ನಗರಿಗೆ
ತತ್ತಸಮರಕೆ ಹೊಕ್ಕರಾ ದ್ರುಪದಾದಿ ನಾಯಕರು ॥

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ
ಪಾಲ ದ್ರೋಣನು ಹೊಕ್ಕು ರಿಪು ಪಾಂ
ಚಾಲರನು ಭಯಗೊಳಿಸಿದನು ಸಾತ್ಯಕಿ ವಿರಾಟರನು ।
ಕಾಳೆಗಕೆ ಮೋಹರಿಸಿದವರವ
ರೂಳಿಗಕೆ ರಿಪುಬಲಶರಧಿಕ
ಲ್ಲೋಲ ಮಸಗಿತು ಭೀಮಸೇನಾದಿಗಳು ತಾಗಿದರು ॥

ನಕುಲ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ವರಸಾ
ತ್ಯಕಿ ವಿರಾಟ ದ್ರುಪದಸುತ ಮ
ತ್ಸ್ಯಕನಸುತ ಸಹದೇವ ಮೌಂಜಸ ಭೀಮನಂದನರು ।
ಸಕಲಮೋಹರಸಹಿತ ಸಮರೋ
ದ್ಯುಕುತ ಕಲಶಾತ್ಮಜನ ಮೊನೆಯಲಿ
ಚಕಿತಚಾಪಶಿಳೀಮುಖರು ಮಾಱಾಂತರೊಗ್ಗಿನಲಿ ॥

ಇವರೊಡನೆ ಗುರು ಕೆರಳಿ ಮಹದಾ
ಹವವ ಮಾಡಿದನಿತ್ತಲಿತ್ತಲು
ಕವಿದನರ್ಜುನನಸಮಗರ್ಭವ್ಯೂಹಮೋಹರವ ।
ವಿವಿಧ ವಿವಧಾಂಕುರದ ನಾರಾ
ಚವನು ಕಾಣಿಸಿ ಕರ್ಣ ಮೊದಲಾ
ದವರ ಮುಂದಿರುಹಿಸಿದು ಗರ್ಭವ್ಯೂಹವನು ಮುಱಿದ ॥

೨೮ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ.ನ.) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.--

ನೋಡುತಿರ್ದುದು ವೈರಿಬಲ ಮಾ
ತಾಡಲಮ್ಮದು ಪಾರ್ಥನುಬ್ಬಟೆ
ಘಾಡತನವೇನೆಂಬೆನೈ ಕುರುರಾಯ ಚಿತ್ತವಿಸು ।
ನೋಡಲಚ್ಚರಿಯಾಗೆ ಧರಣಿಯ
ನೀಡಿಱಿದು ನಿಜತುರಗದಳವಿಗೆ
ಖೇಡಕುಳಿಯನು ತೆಗೆದನರ್ಜುನನಸಮಸಮರದಲಿ ॥

೩೭ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.--

ಸೀಸಕವನಿಳುಹಿದನು ಕವಚವ
ನೋಸರಿಸಿ ಮೊಚ್ಚೆಯವ ತೆಗೆ
ದಾಸುರಾರಿ ತುರಗಾವಳಿಯ ಸಂಕಲೆಗಳನು ಕಳಚಿದನು (?) ।

ಆ ಸಮರ್ಥರು ನೋಡುತಿರೆ ರಣ
ದಾಸಜಿನ ತುರಗವನು ಉದಕ ನಿ
ವೇಶದಲಿ ಹೊಗಸಿದನು ನಿಮಿಷದಲವರ ಮನ ದಣಿಯೆ ॥

೩೮ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ (ಗ.ಟ.ದ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.——

ಚಟುಳಹಯಖುರಪುಟದಿ ತೋರ್ಪಿನ
ನಿಟಿಲ ನಿರ್ಗಮ ಭಾಳಧೂಳೀ
ಪಟಲದೂಸರ ಸಕಲಜನವಸುರಾರಿ ನಲವಿನಲಿ ।
ಪಟುಗತಿಯ ಗರುವಾಹಿಯಲಿ ಸಂ
ಘಟಿಸಿ ಹಯವನು ಸುಳಿಸಿದನು ಚೌ
ಪಟದಲೊಯ್ಯಾರಿಸುತ ಮಿಗೆ ಜೋಳೈಸಿದನು ರಥವ ॥

೪೪ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ (ಟ. ನ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.——

ಉಲಿವರಮ್ಮುವರಿಲ್ಲ ಬವರಕೆ
ನಿಲುವ ಚೂಣಿಗರಿಲ್ಲ ಮುಂಬಿಗೆ
ಹೊಳಕಬಲ್ಲವರಿಲ್ಲ ನಮ್ಮಯ ಬಲದ ನಾಯಕರು ।
ಚಲಿಸಿದರ್ಜುನನಾವ ತಪದಲಿ
ಬಳಲಿ ಕರುಣಾಳುಗಳ ದೇವನ
ನೊಲಿಸಿಕೊಂಡನೊ ಶಿವಶಿವೆಂದನು ದ್ರೋಣ ಕುರುಪತಿಗೆ ॥

೬೦ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ. ನ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯಗಳು.——

ಸುರಪನಡವಿಯ ಸುಟ್ಟ ಗರ್ವದ
ಧುರಕೆ ಬಿಡುವುದು ಮಂಡಲೀಕರ
ಶಿರವ ಸೀಳಿದ ಗೆಲವ ತೆಗೆ ಗೋಗ್ರಹಣದಲಿ ಕೆಲರಾ ।
ಮರಳು ಮಾಡಿದ ಮಹಿಮೆಯನು ಮರೆ
ಮರಳು ಮರಳೆಲೆ ಪಾರ್ಥ ಹುತವಹ
ನರಮನೆಗೆ ನಡೆಯೆನುತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚರು ಮಹಾರಥರು ॥

ಪೂತುರೇ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ದೇವ
ವ್ರತಕ್ಕಚ್ಚರಿ ನಿನ್ನ ಬಲುಮೆ ಮ
ಹೀತಳಕೆ ಪೊಸತಹುದೆ ಬಿಲುವಿದ್ಯಾತಿಶಯತನಕೆ ।

ಆತುಕೊಳ್ಳೈ ಕೋಲುಗಳ ಕೈ
ಯಾತವದಕಣೆಗಳಿಗೆವುಗ್ರಭ
ಟಾತಿಶಯರಾರೆನುತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚರು ಮಹಾರಥರು ||

೭೧ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ ನ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.—

ವಿರಥನಾದನು ಧರ್ಮಜನು ಸಂ
ಗರಕೆ ಮೊಖದಿರುಹಿದನು ನಕುಲನು
ತಿರುಗಿದನು ಸಹದೇವನಟ್ಟೈಸಿದನು ದ್ರುಪದಾಂಕ |
ಸರಿದನಾ ಹೈಡಿಂಬಿ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಬಿರುದ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನೆಂಬಿನಿ
ಬರಿಗೆ ಪಲಾಯನವಾಯ್ತು ಕಳಶಜನಾಹವಾಗ್ರದಲಿ ||

೭೨ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ. ದ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.—

ಗುರುಯುಧಿಷ್ಠಿರರಿಗೆ ಮಹಾಸಂ
ಗರವು ಗಾಢಿಸೆ ಕಂಡು ಫಲುಗುಣ
ನುರವಣಿಸಿ ತಾಗಿದನು ಮೇಣ್ ಕಲಶಜನ ರಥವ |
ಹರಿಸುತನ ಕೈಗುಣವನೀಕ್ಷಿಸಿ
ಮರಳಿ ವಾಘೆಯ ಕೊಂಡು ರಥವನು
ತಿರುಹಿದನು ಕಲಿದ್ರೋಣನಲ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ ||

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ೧೦ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ.ತ.ದ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಅಸಮಸಮರದಲಖಿಳಭೂಭುಜ
ರಸುವ ಬಿಡಿಸಿದ ತೇರುಕರಿಗಳ
ಕುಸುರಿದಱಿದನು ಹಯವ ಕೊಂದನು ಸರಳ ಸಾರದಲಿ |
ನುಸುಳಲನಿಲಂಗರಿದೆನಲು
ಪಸರಿಸಿದನಹಿತರ ತಲೆಯನಭ್ರದೊ
ಳಸಮಬಲ ಕಾದಿದನು ಕಟ್ಟಾಳುಗಳು ಕೈಗೆಡಲು ||

೧೨ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಚ. ಟ. ತ. ದ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.—

ಹರಿದವರುಣಜಲೌಘವಭ್ರಕೆ
ಸಿರದ ಸಂದಣಿಯಾಯ್ತು ಸಾತ್ಯಕಿ
ನರ ವೃಕೋದರನಿಂದವೆಗ್ಗಳನೆನುತ ಬಲ ಬೆದಱೆ |

ಉರವಣಿಸೆ ಜಲಸಿಂಧನೆಂಬರಿ
ಬಿರುದನಿಭಸೇನೆಯನು ನೂಕಿಸಿ
ಸರಳ ಮಳೆಗರೆವುತ್ತ ತಗೆದನು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ರಥವ ॥

೧೪ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ತ. ಟ. ದ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.—

ಉರವಣಿಸಿ ಕೃತವರ್ಮನಂಬಿನ
ಸರಳ ಸುರಿವುತ ಕೆಣಕಿ ಕೈಕೊಂ
ಡರಿಭಟಾಗ್ರಣಿ ಮೆಚ್ಚಲೆಚ್ಚನು ಗೊಂಚಲಂಬಿನಲಿ ।
ಅರರೆ ಕವಿದುದು ಶಕ್ರತನುಜನ
ಗರುಡಿಯಹುದೋ ಬಲ್ಲೆನೆನುತಹ
ಶೌರ್ಯವದ್ಭುತವಾಯ್ತು ಸಾತ್ಯಕಿಯಂಬನೊಡೆಯೆಚ್ಚ ॥

೧೭ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಚ. ಟ. ದ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.—

ಕವಿದವಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾವ್ತರು
ರವಣಿಸಿದರು (?) ತಿವಿದರಂಬಿನ
ಸವಿಯ ಸಾರದಲವಘಟಿಸಿದರು ಸಬಳಿಗರು ।
ಸವಗ ಖಂಡಿಸಲೊಡಗಿದರು ಬಿ
ಲ್ಲವರು ಬಿಟ್ಟಿಱಿಗಾಡಿರಾತನ
ಜವಗೆಡಿಸಿದರು ನಾಲ್ಕುಕಡೆಯಲಿ ಮುಸುಕಿತರಿಸೇನೆ ॥

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ೪ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.-

ವಿದಿತವರ್ಜುನನಿರಲು ನಮ್ಮ
ಭ್ಯುದಯವಾತನ ಮರಣವವರ
ಭ್ಯುದಯವಿದಕೇನಾಯ್ತೆಂಬುದನಱುಹು ತನಗೆನಲು ।
ಮದವದರಿಭಟ ಭೈರವಂಗಾ
ಕದನದುತ್ಸವವಾಯ್ತು ಭೂಪನ
ಪದಕೆಱಗಿ ಕೈಕೊಂಡನಣ್ಣನ ನಿರುಪಮಾಜ್ಞೆಯನು ॥

೫ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ. ತ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.——

ದೇವ ಕೌರವರಾಯ ಕಾನನ
ದಾವಶಿಖಿ ನಿಶ್ಶಂಕ ಘನಸವು
ರಾವನೀಚೌಪಟವಿರೋಧಿ ಮನೋಜ ಜಯರುದ್ರ ।

ದೇವಕುಲ ಸಂಭಾವ ಭೂಭುಜ
ರಾವು ರಾಜಘುರಟ್ಟ ಸುಸ್ಥಿರ
ಜೀವಿ ಭಾಪೆಂದೊದಱುತಿರ್ದುದು ಭಟ್ಟಸಂದೋಹ ॥

೯ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ತ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.—

ಮಾರಿ ಬಾಯ್ದೆಱೆದಳೋ ಮಹಾದೇ
ವಾರದೀ ಬಲವೆನುತ ಕೌರವ
ವೀರರೊಳು ಗುಜುಗುಜಿಸಿ ತಲ್ಲಣಿಸಿತ್ತು ರಿಪುಸೇನೆ ।
ಮಾರುತನ ರಿಪುಮೇಘಪಟಲದ
ಸಾರಥನೊ ಪವನಜನ ಧುರ ಪರಿ
ವಾರಕುಳಿವಿಲ್ಲೆನುತ ಗಜಬಜಿಸಿತು ರಿಪುವ್ರಾತ ॥

೨೧ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.—

ಕಡಿದನಾನೆಯ ಕೊರಳುಗಳನರೆ
ಗಡಿದನಾರೋಹಕರ ಕಾಯವ
ನಡಗುದಱಿದನು ಸಮರದೊಳಗಿದಿರಾದ ಪಟುಭಟರ ।
ಗಿಡಿಗನಿದಿರಾದಹಿಯ ಪೊಲು ವಂ
ಗಡದ ಮೋಹರವಳಿದುದನಿಲಜ
ನೊಡನೆ ಸಮ್ಮುಖವಾದವರಿಗೀ ಯಮನ ನಗರಿಯಲಿ ॥

ಹದಿಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ೨ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ, ದ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.—

ಅಹುದಹುದು ಕಲಿಭೀಮ ಸಮರದ
ಸಹಸಿಗಳ ಲೆಕ್ಕಿಸೆನು ನೀನತಿ
ಸಹಸಿಗಸುವನು ತೆಱುವೆಯೆಂಬುದನಱಿಯಲಾ ಕೇಳ್ದು ।
ಜಪಿ ಮನದಲೆಸೆವಸ್ತ್ರತತಿಯನು
ವಹಿಲದಲಿ ಕೈಕೊಳಿಸೆ ಮುದದಲಿ
ಗಹಗಹಿಸಿ ಗರುವಾಯಿಯನುಪಮ ಪವನಜನ ಮೇಲೆ ॥

೯ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.—

ಇಲ್ಲ ಕುಱಿದಱಿಯಾಯ್ತು ಹಯತತಿ
ಯಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಟವಾಯ್ತು ದಂತಿಗ
ಳಿಲ್ಲ ಕಿಗ್ಗಡಲಿಟ್ಟು ಹರಿದುದು ಶೋಣಿತಾಂಬುನಿಧಿ ।

ಇಲ್ಲಿ ರಥ ಕಾಲಾಳು ಕರುಳಿನ
ಬಳ್ಳಿಯಿರುಬಿನೊಳಿಂದು ಕಾಲಿಡ
ಲಿಲ್ಲ ತಾನಿದು ಪವನಜ ಪಥವೆನುತ ನಡೆತಂದ ||

೧೯ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.--

ಮುಱಿದು ಸೇನಾನಾಯಕರು ಕು
ಕ್ಕುರಿಸಿದರು ಕಲಿಭೀಮಸೇನನ
ಬಿಱುಬನಾನುವರಿಲ್ಲನಲು ಕಲಿಕರ್ಣನಿದಿರಾಗಿ |
ತಱುಬಿದನು ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರವನು ನಿ
ನ್ನುಱುಬು ಬೇಡೆಲೆ ಬಿಲುಗರುವವನು
ಮಱೆಯದಿರು ಫಡ ತೊಲಗು ತೊಲಗೆಂದೆನುತ ಮಾಱಾಂತ ||

೨೦ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.--

ಹೊಳೆವ ಕೆಂಗೆಂಪುಗಳ ಮೌಳಿಯ
ಲಲಿತರತ್ನದ ರೋಚಿಗಳ ಗಜ
ಗಲಿಸುವಂಬಿನ ವಾಯಿಧಾರೆಯ ಕಿಡಿಯ ಕಾಂತಿಗಳ |
ಥಳಥಳಿಸೆ ಮುಂಕೊಂಡು ಕರ್ಣನ
ಕೊಳುಗುಳದನಪಹತ್ಯ ದಾವಾ
ನಳನುರುಜ್ವಾಲೆಗಳೆನಲು ಹೊಕ್ಕನು ಮಹಾಹವವ ||

೨೧ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದಮೇಲೆ (ಟ. ದ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.--

ರಾಯನೊಡವೆಯ ಸಮಸನಿದುಪ್ರಂ
ಬಾಯತಿಕೆ ನಿನಗಹುದು ಸಭೆಯಲಿ
ಬಾಯ ಬನ್ನಣೆಯಧಿಕ ವೀರಾಳಾಪ ನಿನಗಹುದು |
ಗಾಯಕರು ಪಾಠಕರಿಗೊಡವೆಯ
ಬೀಯಮಾಡಿದು ಭಳಿರೆ ಭಾಪೆಂ
ದಾಯತಿಕೆ ರಾವವೆನ್ನುತುಱುಬಿದನು ಕಲಿಭೀಮ ||

೩೯ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ (ಟ.ದ) ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ.--

ತೂಗಿ ತೆಗೆದೆಚ್ಚನು ಕೃತಾಂತನ
ರಾಗವುಬ್ಬರಿಸುವ ವೊಲರುಣಜ
ಲಾಘವನೇನನೆಂಬೆನ್ನೈ ಹೊನಲಿಟ್ಟುದುದರದಲಿ |

ತೂಗಿ ಥಟ್ಟುಗಿದಹಿತಸೇನೆಯು
ರೋಗರವರಸುಗಳು ಕುಡಿ ಬಿರು
ದೇಗಿದವು ಬಾಣೌಘವೆನೆ ರಿಪುಗಾಲಿ ಮುಸಗಿದವು ॥

ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ೩೨ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ (ಗ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯಗಳು.—

ಹರನ ಭಾರಣೆಯದಟರಂಧಾ
ಸುರನ ಸುವ್ರತೆ ಹಿರಣ್ಯಕನ ದಿ
ಕ್ಕರಣೆ ತಾರಕನುಗ್ರ ತೀವ್ರತೆ ರಾವಣನ ಮುನಿಸು ।
ವರ ರಘುಜ ಶರ ನಿರುತ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ನುರುವ ಶರಸಂಧಾನ ದಿವಿಜೇ
ಶ್ವರನ ಭಾರಣೆ ವಿವಿಧ ಶರವಳವಟ್ಟುದರ್ಜುನಗೆ ॥

ಎಂದು ಮುರಹರ ಹೊಗಳುತಿರೆ ಕವಿ
ತಂದೆಸುವ ಸುಭಟರುಗಳಾ ಗುರು
ನಂದನಾದಿ ಮಹಾರಥರು ಸರಳೊಂದನೊಂದುಗಿದು ।
ಸಂದಣಿಸೆ ಬಾಣಗಳ ಕೈಯಲಿ
ಮುಂದೆ ಹಿಂದೆಡಬಲದ ಶ್ರೈಂದ
ಬೃಂದ ಮೇರುವಿನಂತೆ ತರಿದನು ಬಲವ ನಿಮಿಷದಲಿ ? ॥

ನೊಂದನಾ ಕೃಪನಖಿಳ ಮೋಹರ
ದಂದವಳಿದುದು ಬಿಲ್ಲಗುರುವಿನ
ನಂದನನು ಮುಸೆಗಂಡ ದುಶ್ಶಾಸನನು ಮೈಮರೆದ ।
ಸಿಂಧುರಾಜನ ಬಳಿಗೆ ಸರಿಯಲು
ನಿಂದು ಕರ್ಣನನೆರಡು ಬಾಣದಿ
ದಂದುಗಕೆ ನಿಲಿಸಿದನು ಪಾರ್ಥನು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ ॥

೩೭ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ (ದ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪದ್ಯಗಳು.—

ಮುರಮಥನ ಬಿನ್ನಹವು ರವಿ ತಾ
ನಿರದೆ ಪಡುವಲು ಸಾರ್ದ ಸೈಂಧವ
ನಿರವು ನೆಲೆಯಾಗದು ಮಹಾದೇವೆನುತ ರಥವಿಳಿದು ।
ಹರಿಯ ನೀನೋಡೆನುತ ವಜ್ರದ
ಸರಳ ಕಿವಿವರೆಗುಗಿದು ಚವುಕಕೆ
ಧರಣಿಯನು ಸೀಳಿದನು ನಿಮಿಷಾರ್ಧವಲಿ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ॥

ಉರಿಯ ಬಾಣವ ತೊಡಚಿ ಕುಂಡದ
ಉರಿಯನನುಮಾಡಿಸಿತು . . ನಯ
ಹಿರಿಯ ಧರ್ಮಜಭೀಮರಿಗೆ ನಮಿಸಿದನು ಮನದೊಳಗೆ ।
ಸುರಪತಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ದಿಕ್ಪಾ
ಲರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಕೃಷ್ಣದೇವನ
ಚರಣಧೂಳಿಯು ಶಿರದೊಳಗೆ ಧರಿಸಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ॥

ಮರಣಕಾಲದಿ ನಿನ್ನ ನಾಮ
ಸ್ಮರಣ ಮಾತ್ರದಿ ಸಕಲ ದುರಿತವು
ಹರದು ವೀರಸ್ವರ್ಗವಹುದಿದು ವೇದಸಿದ್ಧವಲೆ ।
ಹರಿಯೆ ನೀನೋಡೆನುತ ಕುಂಡವ
ನೆರಡು ಬಳಸನುವಂದು ದೇವನ
ಪರಮಮೂರ್ತಿಯ ಮನದೊಳಗೆ ಧರಿಸಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ॥

ಮುರಮಥನ ಚೆಱಗಾಗೆ ಸುರಪತಿ
ನರನ ಕೇಡನು ಕಂಡು ಮನದಲಿ
ಮಱುಗಿದನು ಕಪಿಕುಲಲಲಾಮನು ಶಿರವನಾಗೊಲಿದು ।
ಹರಹರಾ ಸುತಶೋಕವಾವನ
ಹುರುಳುಗೆಡಿಸದು ಪೂತುರೇ ಯೆಂ
ದರೆಗಳಿಗೆ ಕಂಬನಿಯ ಕಡಲೊಳಗಾಳ್ದನಾ ಹನುಮ ॥

WD 71 GBPM—1,000—23-5-51.